

Tibetan Buddhist Resource Center

Text Scan Input Form - Title Page

Work:	W14081	ImageGroup:	I1KG15976
LCCN:	n/a	ISBN:	n/a

Title:	དབུ་མའི་སྤྱི་དོན་དགོངས་པ་ཡང་གསལ། dbu ma'i spyi don dgongs pa yang gsal/
Author:	ཤེས་རབ་དབང་པོ་ shes rab dbang po
Descriptor:	n/a
Original Publication:	gangs can khyad nor dpe tshogs/v. 254
Place:	lha sa/
Publisher:	ser gtsug nang bstan dpe rnying 'tshol bsdu phyogs sgrig khang /
Date:	2010
Volume:	1
Total Volumes:	1
TBRC Pages:	2
Introductory Pages:	n/a
Text Pages:	n/a
Scanning Information:	Scanned at Tibetan Buddhist Resource Center, 1430 Massachusetts Avenue, Cambridge, MA 02138, USA. Comments: 11/2013

དབུ་མ་ལ་འཇུག་པའི་རྣམ་བཤད་དགོངས་པ་རབ་གསལ་གྱི་
 དཀའ་གནད་གཏན་ལ་འབེབས་པ་དགོངས་པ་
 ཡང་གསལ་ཞེས་བྱ་བ་བཞུགས་སོ། །

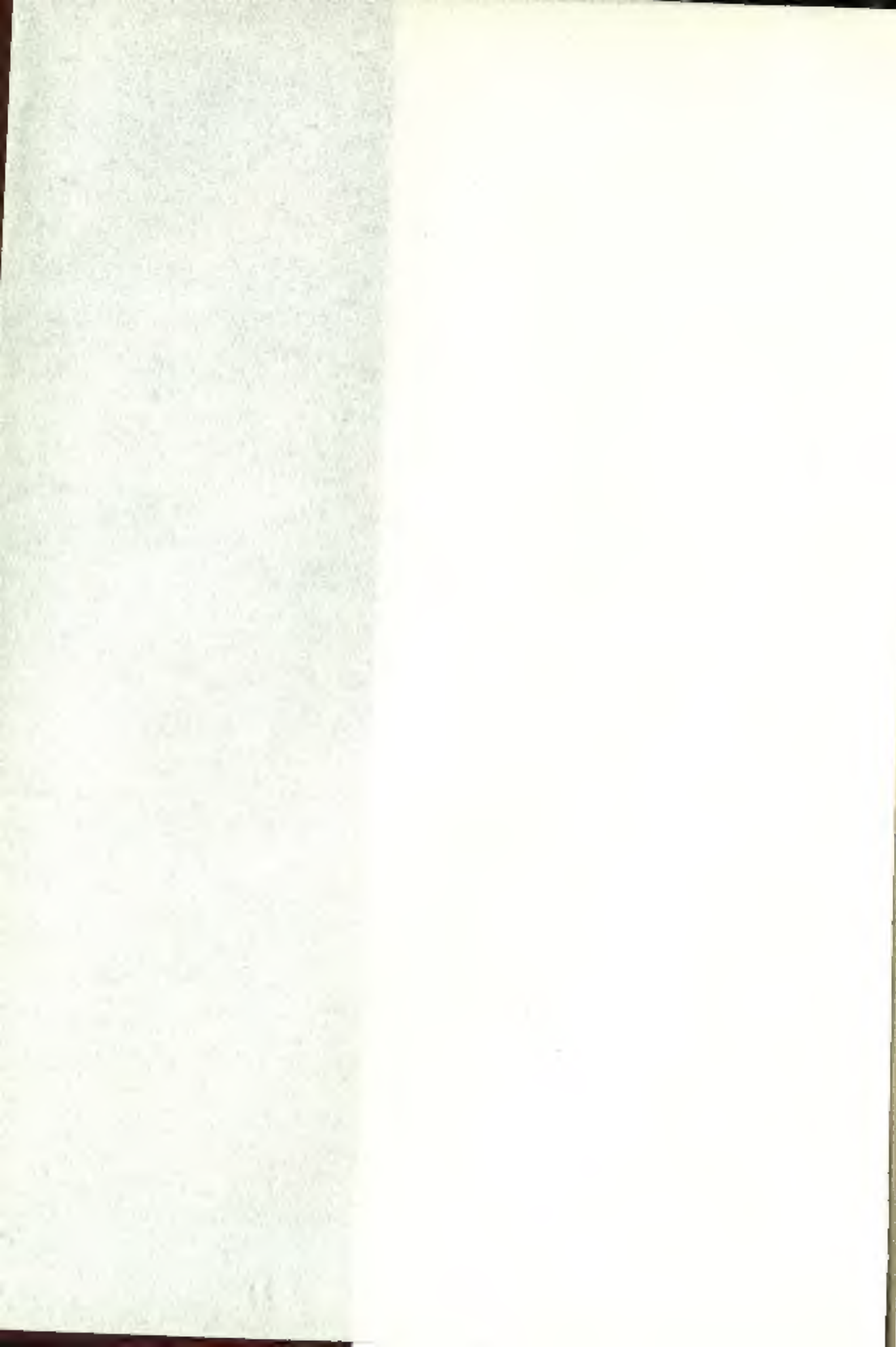
མཛད་པ་པོ། རྗེ་བླ་མ་གྱིས་རབ་དབང་པོ།

སེར་གཙུག་ནང་བསྟན་དཔེ་རྙིང་འཛོལ་བསྟུ་བྱོགས་སྒྲིག་ཁང་ནས་བསྐྱུན།

དབུ་མ་ལ་འཇུག་པའི་རྣམ་པ་གད་དགོངས་པ་རབ་གསལ་གྱི་

དཀའ་གནད་གཏན་ལ་འབྲེལ་བ་དགོངས་པ་

ཡང་གསལ་ཞེས་བྱ་བ་བཞུགས་སོ། །

མཛད་པ་པོ། རྒྱུང་གི་མ་རབ་དབང་པོ།

མེར་གཙུག་ནང་བསྟན་དཔེ་རྙིང་འཛོལ་བསྟུ་ཚུགས་སྒྲིག་ཁང་ནས་བསྟན།

ရွှေမင်းသားမင်းသမီးတို့ကိုယ်တိုင်ရေးသားသော

မင်းသားမင်းသမီးတို့ကိုယ်တိုင်ရေးသားသော

၁၂၂၂ ခုနှစ်တွင်ရေးသားသော

မြန်မာနိုင်ငံတော်သမ္မတမြန်မာနိုင်ငံတော်

ပြည်ထောင်စုသမ္မတမြန်မာနိုင်ငံတော်

གྲུང་གཞི།

རབ་དཀར་གངས་པོའི་ཐེང་བས་ཡོངས་སུ་བསྐྱར་ཞིང་འཛམ་གླིང་གི་ལ་ཆེན་པོའི་སྤྱི་གཙུག་ཏུ་
ཆགས་པའི་མཐོ་སྒང་བོད་ཅེས་གྲགས་པའི་ས་ཡི་ཐིག་ཡེད། བ་སྤྱེལ་ཆུན་དང་། མ་ཤག་སྤྱིན་གཉིས་
ནས་མཆེད་པའི་བོད་མིའི་ཐོག་མ་བྱུང་བ་ནས་བཟུང་། སྤྱི་བོ་རྣམས་ཀྱིས་རང་རང་གི་རྣམ་དབྱེད་འདྲ་
མིན་གྱི་རྒྱལ་ལ་བརྟེན་ནས་རིག་པའི་གནས་ཅི་རིགས་གསར་གཏོད་དང་། འཕེལ་བྱས་གཏོད་ཐུས་སྤྱི་
ལྷག་པར་དུས་རབས་བརྒྱུད་པའི་སྐབས་སུ་ས་གསུམ་ན་སྤྱན་པའི་གྲགས་པ་ཡོངས་སུ་བྱུང་བའི་ཆོས་ཀྱི་
རྒྱལ་བོ་སྤྱོད་བཅན་སྐམ་པོ་ཞེས་བྱ་བའི་སྤྱི་མཆོག་གང་གི་མཆེན་བཅུ་རྣམ་པའི་བྱེད་ལས་ཉག་གཅིག་
གི་མཐུ་ལས། བོད་ཀྱི་ས་ཆེན་པོའི་བྱོན་ཀླན་ལ་བྱུང་བར་རུས་ཤིང་། འཛིག་རྟེན་དང་། འཛིག་རྟེན་ལས་
འདས་པའི་ཆོས་ཀྱི་གནས་ལུགས་མཐའ་དག་རི་བཞིན་སྟོན་པར་རུས་པ། ཆོས་རོ་མཚར་མུད་དུ་བྱུང་
བའི་བོད་ཀྱི་ཡི་གེ་འདི་བཞིན་ཐོག་མར་སྤྱེལ་གཏོད་མཛད་ལ། སྤྱི་རྒྱུའི་ཐན་བདེའི་གཞི་རྒྱ་ནང་ཆོས་
བོད་དུ་བསྐྱར་འགོ་བཙུམས་པ་དང་། དུས་རབས་བརྒྱུད་པའི་ནང་ཆོས་རྒྱལ་བོ་སྤྱོད་པའི་བཅན་གྱིས་
བསམ་ཡས་སུ་སངས་པརྒྱུན་གྱིས་ཐོག་དྲུང་ས་རབ་བྱུང་གི་ཐེ་དང་། སྤྱི་བསྐྱར་སྤོབ་གྲུ་ཐོག་མར་བཅུགས་
ནས་སྤོ་རིག་བཀྲ་བའི་ལོ་ཙཱ་བ་དུ་མ་གསོ་སྤྱོད་གནང་སྟེ། ཉེ་འབྲེལ་རྒྱལ་ཁབ་ཁག་ནས་ནང་རིག་པ་གཙོ་
བོར་བྱུང་བའི་རིག་གཞུང་སྤྱིར་བཏུང་སྤྱི་ཆོག་སྤྱོད་ས་འདིར་དར་སྟེལ་མཛད་དེ། ཤེས་རིག་མཛོད་
བརྒྱུའི་སྒོ་འཕར་ལངས་པོར་སྤྱི་བ་ནས་བཟུང་། དུས་རབས་རིམ་པའི་ནང་ཁྲལ་ཁམས་འདིར་འཆད་
ཅོད་ཅོམ་གསུམ་ལ་མངའ་བཞེས་པའི་མཁས་གྲུབ་གཉིས་ལྷན་གྱི་སྤྱི་ཆེན་དམ་པ་རི་སྟེད་བྱོན་པ་
རྣམས་ཀྱིས་སྤྱི་བོད་ཡིག་ཏུ་བསྐྱར་ཅིང་གཏན་ལ་ཐབ་པ་དང་། གསར་ཅོམ་མཛད་པའི་བསྟན་
བཅོས་ཐམས་ཅད་ཏུ་ཅག་ལྟ་བུས་ཆོ་གང་རལ་བ་བཞེན་ནས་བསྟངས་ཀྱང་བསྟང་བར་དཀའ་བས།
བོད་ཁྲལ་གྱི་གསུང་རབ་སྤྱོགས་བམ་ཐམས་ཅད་གཞི་གཅིག་ཏུ་བཅིགས་ན་རི་རྒྱལ་ལྷན་པོའི་དབང་ས་

ལའང་སྒྲིངས་པ་སྟེ་རུས་སོ་ཞེས་སྒྲིམ་གྱང་ཅད་རྒྱུ་མི་ཆེ། དེ་ལྟ་བུའི་རྩ་ཆེའི་རིག་གཞུང་སྒྲིངས་པའི་ནད་
 བརྒྱ་འཛོམས་པའི་སྒྲིན་མཆོག་བརྟན་ཅི་ལྟ་བུ་དེ་དག་གི་རོ་བརྟན་གངས་ཅན་པའི་ལུས་སེམས་སྤྱོད་ག་
 བུ་སྒྲིམ་ཆོས་བཞིན་རྒྱ་སེམས་པ་ནས་བརྟན། སྒྲི་པོ་པལ་པ་དག་གི་སྤྱང་དོར་འབྱེད་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱི་
 ཆོད་གྱང་ཆོས་མཐོན་པོར་སོན་ཏེ་སྒོ་གསུམ་དག་བརྟའི་ལས་ལ་བརྟན་པ་དང་། བུམས་དང་སྟིང་རྩིས་
 རྒྱད་རྒྱལ་ཞིང་། ཡ་རབས་དང་གཤིས་བཟང་གི་མཛེས་སྟོན་རང་ཆས་སྤྲུལ་ན་པའི་མི་རིགས་ཀྱང་
 འཕགས་ཅན་ཞིག་རྒྱ་ལར་རྒྱས་སྤྱང་པའི་འབྲས་སུ། དེར་གི་རྒྱས་སྤྱང་འཛོམས་སྤྱིང་གར་རྒྱལ་ལ་གནས་
 པའི་སྤྱང་འབྱེད་རིག་གསུམ་སྤྱིང་། ལང་སྒོས་ཆོན་རིག་རྩེར་སོན་གྱི་སྤལ་གྱུ་དག་གི་མི་སྒྲ་གསལ་ཅན་
 རྣམས་གྱང་ཡུལ་འདི་དང་འདི་ཉིད་ཀྱི་རིག་གནས་ལ་སྒོ་ཁ་བྱུགས་ས་དང་། ཞིབ་འཇུག་བྱ་ཡུལ་ཞིག་རྒྱ་
 རྒྱར་དོན་ཡང་དེ་ལྟར་ལགས།

འོན་ཀྱང་སེམས་ཅན་སྤྱི་མཐུན་གྱི་བསྟོན་ནམས་ཉམས་དམས་སྤྱོད་པའི་ཉེར་ལོན་ལས། ལོ་
 བརྟའི་གོད་ཆགས་གྱི་ཁྱོད་རྒྱུང་གསུམ་ནོར་གྱིས་བཀར་སྟེ་ལོན་རྒྱ་སྤལ་ན་ཡང་སྤྱོད་ཐབས་བུལ་པའི་
 གངས་སྤྱོངས་གྱི་ཁྱད་ནོར་ཏེ། གསུང་རབ་པར་གིང་དང་བཅས་པ་པལ་མོ་ཆེ་མེ་ལྟ་དང་རྩ་བུའི་ཞལ་རྒྱ་
 ལུལ་ཟིན་དག་ནི་བརྒྱར་གསོ་བྱ་རྒྱའི་རུས་མཐུ་རང་ཅག་སྤྱུ་ལའང་མེད་ལ། རུས་རན་དེ་ལྟ་བུའི་ཁྱོད་
 རས་སྟེས་དབང་གིས་ད་ལྟ་སྟེང་རྒྱ་ལ་ལུས་གསུང་རབ་དག་གྱང་པལ་ཆེ་བ་དཔེ་རྒྱན་དཀོན་རིགས་
 ག་སྟག་རྒྱ་རྒྱར་སྤབས་དེང་སྤབས་རིག་གནས་དངོས་རྒྱས་གྱི་ལམ་ལུགས་གཞིར་བརྟན་བདག་སྤྱང་བྱེད་
 དགོས་སྟེན། རིག་གཞུང་དོན་གཉེར་པའི་སྤྱན་ལམ་རྒྱ་བརྒྱར་མ་སྤབ་པས་གསུང་རབ་ཀྱི་དགོས་པ་མི་
 བཞིན་མ་གྲུབ་ཅིང་། དེ་པས་ཉེན་ཆོབས་ཆེ་བ་ནི་འབྱུང་བཞི་སྟགས་གྱི་གནོད་པས་སྟེང་རྒྱ་ཅ་བརྒྱག་
 མི་གཏོང་པའི་ངེས་པ་མེད་གཤིས། འདི་རྒྱན་བདག་སྤྱང་གནད་འཁེལ་བྱ་རྒྱུ་དེ་གཞན་ལ་འགོལ་ཐབས་
 མེད་པའི་རང་ཅག་ཁོ་ནའི་འགན་འཁྱིལ་ཏེ་རྒྱ་ངེས་སོ། །

དེར་བརྟེན་སེར་ཐེག་ཆེན་སྤྱིང་དང་ལྟ་ལྟ་གཞུག་ལག་ཁང་མཉམ་འབྲེལ་གྱིས་སེར་གཞུག་
 རང་བརྟན་དཔེ་རྒྱུང་འཛོལ་བརྒྱ་བྱུགས་སྤྱིག་ཁང་ཞེས་པའི་ཆོན་པ་ཞིག་ཆོད་རྒྱ་བརྒྱགས་ནས་ད་བར་

བཟུང་བུ་གསུམ་ལྷག་ཙམ་གྱི་རིང་ལ་ཕྱོགས་གཉིས་ནས་ཐུན་མོང་དུ་མ་ཐེབས་སྒྲོར་ས་ལ་གསུམ་ལྷག་
 ཙམ་བཏང་སྟེ་དཔེ་དགོན་སྒྲོར་སྒྲོབ་དང་། དེར་སྐབས་སྒྲོབ་གཉིས་བའི་ཉིས་མཐོའི་ཆོད་དུ་གངས་ཙམ་
 བྱུང་ནོར་ཞེས་པའི་དཔེ་ཆོགས་གསར་དུ་བསྒྲིགས་ཏེ་ད་ལན་མོད་འཁྲེང་ཉིས་བརྒྱར་ཉེ་བ་བར་རྒྱན་ཐོན་
 པ་དང་། དགོན་སྟེ་དང་། སྤྱི་ཆོགས་གྱི་དཔེ་མཐོང་ཁང་བརྒྱ་ལ་ཉེ་བར་ཆ་ཆར་གཉིས་རེ་རིན་མོད་འབྲུལ་
 ལམ་ཁྱེས་པ་ལུད། དེ་བྱིངས་མ་གནས་ཙམ་གྱི་ཐོག་ནས་སྤྱི་ལོ་འཆོར་ཁྱེས་ཏེ། རྒྱལ་བསྐྱོན་ལ་སྤྱི་ལུ་དང་
 རིས་མེད་མེར་སྒྲུ་ཐོས་བསམ་ཙན་རྒྱུས་ཀྱི་ཐུགས་འདུན་སྒོར་ཐབས་ཁྱུ་མུས་སུ་ཡོད་པ་དང་།

འདས་པའི་ལོ་བླའི་ནང་དོས་ཆོའི་ལས་གཞི་ལ་གོང་རིམ་འབྲེལ་ཡོད་ཆོན་པ་ལག་གི་དཔུ་ཁྲིད་
 བས་གཟིགས་སྒྲོར་བྲན་མེད་པ་གནང་བ་དང་། མཁུན་དབྱོད་མ་ཁའ་ལྟར་ཡངས་གིང་། ལྷག་བསམ་
 དུང་ལྟར་དཀར་པའི་སྒྲུལ་ཆེན་དུ་མས་དོས་ཆོའི་ལས་ཀར་གདེང་འཛིག་ཆོད་མེད་དང་། མ་ནོར་ལམ་
 སྟོན། མ་དཔེ་མཐོ་འདོན་གནང་བ་ཐོགས་ཀྱིས་མཆོན། ང་ཆོར་ཕུར་བ་གྲུ་འདེགས་ཀྱིས་ལྟར་མེད་རྒྱལ་
 སྒྲོར་རོགས་རམ་གནང་བར་རྗེས་སུ་ཡིད་རངས་དང་། སྤྱིང་དཔུས་ནས་ཐུགས་རྗེ་ཆེ་ཞེས་ཁྱེད་དང་
 ཆབས་ཅིག །འབྱུང་འབྱུར་ཡང་མེར་གཙུག་ནས་དགོ་ལུགས་གསུང་འབུམ་གཙོ་བོར་གྱུར་པའི་རིས་མེད་
 གསུང་རབ་དཔེ་རྒྱན་དགོན་རིགས་དང་། ཞིབ་འཇུག་ཆོན་པ་ལག་དང་། སྒྲོབ་གྲུ་ལ་ཉེ་བར་མཐོ་
 བའི་རིག་གཞུང་དག་གྱིང་རིམ་བས་བར་རྒྱན་ཁྱེད་འདུན་པ་སྤྱིང་བཅངས་སུ་ཡོད་པ་ལགས་ན། ལྷག་
 བསམ་རྒྱུ་དབྱོད་ཙམ་གྱི་རིས་མེད་ལེར་སྒྲུ་ཀུན་ནས་མ་དཔེ་མཐོ་འདོན་དང་། ང་ཆོའི་ལས་ཀར་རྩ་ཆེའི་
 ལམ་སྟོན་བཀའ་སྒྲོབ་སུ་མཐུད་ལྷག་སྤྱི་ཡོད་པ་མཁུན་ཞེས་ཁྱེད། །

མེར་གཙུག་ནང་བསྐྱོན་དཔེ་རྒྱུང་འཆོལ་བསྐྱོ་ཕྱོགས་སྤྱིག་ཁང་ནས།

... ..

... ..

དཀར་ཆག

དབུ་མ་འཇུག་པའི་རྣམ་པ་གདང་དགོངས་པ་རབ་གསལ་གྱི་དཀར་གནད་གདན་ལ་

འབེབས་པ་དགོངས་པ་ཡང་གསལ་ཞེས་བྱ་བ། ..... (1)

མཚོན་བཞོན་དང་ལྷོ་བཤད། ..... (1)

མཚོན་དོན་དང་གཞུང་གྱི་འོ་བཤད་པ། ..... (7)

བརྟན་བཅོས་འདི་ཡི་འཇུག་བྱའི་དབུ་མ་རྩོམ་བཟུང་བ་དང་ཐེ་ལྷར་འཇུག་ཚུ་ལ། ..... (11)

ཉན་ཐོས་སངས་རྒྱལ་འབྱིར་རྣམས་ཞེས་མོགས་གྱི་སྐབས་ལུ་མཚས་པ་

སྐྱར་གྱི་དོན་འཆད་པ། ..... (17)

གཉིས་པ་རྩ་པའི་དོན་བཤད་པ་ལ་ཐུབ་དབང་དང་། ཉན་ཐོས། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་

རྟོགས་པ་འབྱིར་གྱི་དོན་བཤད་པ་མོགས། ..... (20)

སངས་རྒྱལ་བྱུང་ཡེས་ས་ལས་འབྱུངས་ཚུ་ལ། ..... (29)

འདིར་བརྟན་ཚོས་གསུམ་རྩོམ་བཟུང་བ། ..... (36)

འདིར་བརྟན་ཚོས་གསུམ་བྱུང་ཡེས་ས་ལས་དང་པོ་འདི་སྐྱར་འཛོག་པ་འདི་

འཕགས་པ་ལྷ་སྐྱབ་ཀྱི་དགོངས་པ་ཡིན་པ། ..... (42)

ཚོས་གསུམ་བྱུང་ཡེས་ས་ཀྱི་སྐྱར་བཞག་པའི་དོགས་ལྷོར་དང་

ཞུར་ལ་གཞན་གྱི་མོག་རྟོག་དགག་པ། ..... (43)

སྐྱིད་རྩི་ཆེན་པོ་དེ་མོག་སྐབས་བར་གསུམ་དུ་གལ་ཆེ་ཚུ་ལ། ..... (50)

སྐྱིད་རྩི་གསུམ་རྩོམ་བཟུང་བ། ..... (53)

- དགོས་པོ་གསུམ་ཚུ་བཞི་དུང་བ། ..... (71)
- ས་དང་པོ་རབ་ཏུ་དགའ་བ་བཤད་པ། ..... (72)
- ལུགས་འདིའི་ལམ་ཉམས་སུ་ལེན་རྒྱུ་རྒྱུ་བསྟན་པ་སོགས། .. (74)
- བྱང་མེམས་འཕགས་པའི་སའི་རྣམ་བཞག་བཤད་པ། ..... (76)
- དམན་ལམ་རྒྱུན་སོང་གི་ས་འཕོ་རྒྱུ། ..... (89)
- ཉན་རང་རིགས་ཀྱི་སྒྲ་ནས་ཟེལ་གྱིས་གཞོན་རྒྱུ། ..... (94)
- ཉན་རང་སྤོའི་སྤྱོད་སྤྱོད་ཀྱིས་ཟེལ་གྱིས་གཞོན་རྒྱུ། ..... (100)
- ས་བཏུ་པའི་མདོ་ལས་ཉན་རང་ལ་ཚེས་ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་གྱིས་
མེད་པ་རྟོགས་པ་ཡོད་པར་བསྟན་པ། ..... (107)
- གཉིས་པ་དེ་རྒྱལ་པའི་ཁུངས་བསྟན་པ་ལ་ཐེག་ཆེན་མདོའི་ཤེས་བྱེད་དགོད་པ། ..... (132)
- བསྟན་བཅོས་དང་ཐེག་དམན་གྱི་མདོའི་ཤེས་བྱེད་དགོད་པ། ..... (137)
- འགྲེལ་བ་ནས་བཤད་པའི་རྩོད་སྤྱོད་དང་། མ་བཤད་པའི་རྩོད་སྤྱོད་། ..... (144)
- ས་གཉིས་པ་དྲི་མ་མེད་པ་འཆད་པ། ..... (162)
- ས་གསུམ་པ་འོད་བྱེད་པ་འཆད་པ། ..... (165)
- རྒྱལ་གཉིས་ཀྱི་རྣམ་བཞག་དང་རྒྱལ་ཇི་ལྟར་སྤོང་རྒྱལ་སོགས། .. (166)
- ཁོང་ཁྱོས་གཞོན་བྱའི་དགེ་རྒྱུ་རྣམས་བཟུང་བ། ..... (187)
- ས་བཞི་པ་འོད་འཕྲོ་བ་འཆད་པ། ..... (194)
- ས་ལྔ་པ་སྤྱད་དགའ་བ་བཤད་པ། ..... (197)
- ས་དྲུག་པ་བཤད་པ། ..... (200)
- འགོག་སྒྲུམས་བསྟན་པའི་བཤད་བྱའི་ལུང་འགོད་པ་དང་ལུང་དོན་བཤད་པ། ..... (202)

བཟུང་བཅོས་འདིར་བྱང་མེས་ས་སྤྱག་པ་བས་གཟིགས་པའི་རྟེན་འབྲུང་གི་

དེ་ཁོ་ན་ཉིད་མགོན་པོ་གྲུག་པ་གྱི་རྗེས་སུ་འབྲངས་ནས་འཆད་རྒྱུ། ..... (208)

དོན་དམ་དཔྱད་བྱེད་གྱི་རྟགས་གྱི་དགག་བྱ་དོས་བཟུང་བ། ..... (215)

དེ་འགོག་བྱེད་གྱི་རྟགས་པ་བཤད་བ། ..... (230)

འདིར་འཕགས་པ་ཡབ་སྐུས་གྱི་གཙོ་བོར་དོ་རྗེ་གཟེགས་མའི་གཏན་ཚིགས་གྱི་

སྒྲིན་ས་བདེན་མེད་གཏན་ལ་འབེབས་པར་མཛད་བ། ..... (231)

གཉིས་པ་དེ་ལ་ལེགས་ལྡན་གྱིས་སྒྲིན་བཟོད་རྒྱུ། ..... (235)

སྒྲིན་དེ་སངས་རྒྱས་བསྐྱངས་ལ་མི་འཇུག་པའི་རྒྱུ། ..... (255)

ལེགས་ལྡན་འབྱེད་རང་ཉིད་གྱིས་བདག་སྐྱེ་འགོག་པའི་འགྲེལ་བ་ལ་སྒྲིན་བཟུང་བ། ... (265)

གཞན་སྐྱེ་དགག་བ། ..... (281)

གཉིས་ཀ་དང་རྒྱ་མེད་ལས་སྐྱེ་བ་བཀག་བ། ..... (284)

གཞན་སྐྱེ་འགོག་རྒྱུ་ལ་མེགས་གཞུང་ནས་བཟུང་རྒྱུ། ..... (286)

བདེན་གཉིས་གྱི་རྣམ་གཞག་སྒྱིར་བཤད་བ། ..... (290)

ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་བྱེ་བྲག་རྒྱ་བཤད་བ། ..... (293)

དོན་དམ་བདེན་པ་བྱེ་བྲག་རྒྱ་བཤད་བ། ..... (302)

སངས་རྒྱས་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཤེས་བྱ་མཆོམ་རྒྱུ་གྱི་དོགས་དཔྱད། .. (304)

རང་རྒྱུད་པའི་ལུགས་འགོག་རྒྱུ་གཞུང་ནས་བཟུང་རྒྱུ། ..... (311)

བདེན་པ་གཉིས་ཆར་རང་བཞིན་གྱིས་བྱུང་པའི་སྐྱེ་བ་བཀག་པའི་མོན་ཏན་འཆད་བ། ..... (313)

གྲུབ་མཐའ་མོ་མའི་ཞིག་འཛིག་འདོད་རྒྱུ། ..... (314)

ལུགས་འདོད་གྲུབ་མཐའ་འཛིག་རྒྱུ་ལ་ཐུན་མོར་མེན་པ་སྒྱིར་བཟུང་བ། ..... (317)

དུས་གསུམ་གྱི་རྣམ་གཞག་ཕྱེ་བཀུ་བཤད་པ། ..... (322)

གཞན་སྤྱི་འདོད་པའི་སེམས་ཙམ་པའི་ལུགས་ཕྱེ་བཀུ་འགོག་ཚུལ། ..... (329)

དབུ་མ་རྒྱུ་འབབ་བཤད་པ། ..... (333)

གཞན་དབང་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པའི་གྲུབ་བྱེད་དགག་པ། ..... (347)

རྒྱ་པག་ཉིས་སྒྲུང་དབང་གེས་སྟགས་ཡོག་གེས་རྣམས་ཚད་མས་འགྲུབ་ཚུལ་ལ་

ཚུད་པ་སྟོང་བ། ..... (357)

ཚད་མའི་རྣམ་གཞག་དང་འཛོག་ཚུལ་སྟགས། ..... (360)

སེམས་ཙམ་གྱི་ཙམ་སྒྲུས་བྱིད་ན་འགོག་པ་མ་ཡིན་པར་བསྟན་པ། ..... (367)

སྐབས་འདིའི་བྱང་དོན་ཏུ་འགྲེལ་རྒྱུའི་མདོ་དང་འགྲེལ་བྱེད་འགྲེལ་ཚུལ་སྟགས། ..... (370)

བདག་འགོག་གཞུང་ནས་བསྟན་ཚུལ། .. .. (375)

བདག་མེད་གཉིས་ཀྱི་རིམ་པ་བཤད་པ་དང་ཐར་འདོད་ཀྱི་ཐོག་མར་བདག་རང་བཞིན་གྱིས་

གྲུབ་པ་འགོག་པའི་རྒྱ་མཚན། ..... (377)

འཛིག་ལྟའི་དམིགས་ལུལ་ངོས་བརྒྱུང་བ། ..... (380)

འཛིག་ལྟའི་རྣམ་གཞག་ ..... (383)

འཛིག་ལྟ་ཐི་ལྟར་སྟོང་བའི་ཚུལ། ..... (389)

སྟོང་ཉིད་ཀྱི་རལ་དབྱེ་གཞུང་ནས་བསྟན་ཚུལ། ..... (392)

སེམས་བསྐྱེད་བདུན་པ། ..... (394)

སེམས་བསྐྱེད་བརྒྱད་པ། ..... (395)

སེམས་བསྐྱེད་དགུ་པ། ..... (398)

སེམས་བསྐྱེད་བརྒྱ་པ། ..... (398)

ས་བརྩ་སོ་སོའི་ཡོན་ཏན་འཕྲོ་ཕྱི་ལ།	(400)
འབྲས་བུ་སའི་རྣམ་གཞག།	(400)
འབྲས་བུ་གྲུབ་པའི་དུས་མཚམས།	(402)
གྲུབ་པའི་སྒྲིའི་རྣམ་གཞག།	(403)
གཤམ་བུ་མཁའ་མཁའ་སྒྲིའི་ཡང་ཅུང་ཟད་བཤད་པ།	(404)
བརྟེན་པ་འཕྲིན་ལས་རྣམ་གཞག།	(407)
མདུག་བྱང་།	(443)

༡༡། །དབུ་མ་ལ་འཇུག་པའི་རྣམ་པ་ཤད་དགོངས་པ་རབ་གསལ་གྱི་
དཀའ་གནད་གཏན་ལ་འབེབས་པ་དགོངས་པ་
ཡང་གསལ་ཞེས་བྱ་བ་བཞུགས་སོ། །

། རྒྱ་མ་དང་རྩེ་བཙུན་འཇམ་པའི་དབྱངས་དབྱེར་མ་མཆིས་པའི་ཞབས་ལ་གྲུས་པ་
ཆེན་པོས་ཐུག་འཆལ་ཞིང་བཅེ་བ་ཆེན་པོས་དུས་ཐམས་ཅད་དུ་རྩེས་སུ་བཟུང་དུ་གསོལ། །
དབུ་མ་ལ་འཇུག་པའི་རྣམ་པ་ཤད་དགོངས་པ་རབ་གསལ་གྱི་དཀའ་བའི་གནད་གསལ་
བར་བྱེད་པ་དགོངས་པ་ཡང་གསལ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་གང་བཤད་པར་བྱ་བའི་ཆོས་སོ། །
མཆོན་དཔེའི་ཆ་ཤས་ཡོངས་སུ་རྩོགས་པའི་སྒྲ། །རྟེན་འབྱུང་འོད་ཟེར་བྱ་བ་འབྱེད་པའི་
གསུང་། །རྣམ་མང་གཏུལ་བྱའི་སྒྲོ་མུན་སེལ་བའི་ཐུགས། །ཐུབ་དབང་སྒྲུ་བའི་ཉི་མ་དེ་
ལ་འདུད། །དེ་སྒྲས་ཐུབ་ཀྱིས་སྒྲས་ཀྱན་གྱི་གཙོ། །རྣམ་མང་རྒྱལ་བའི་མདུན་ན་ཟུབ་
མོའི་གཏམ། །ཇི་བཞིན་འབྱེད་ལ་གཞན་དྲིང་མི་འཛིག་པའི། །རྩེ་བཙུན་མཁུན་པའི་
གཏེར་ལ་ཐུག་བཞུད་དོ། །ངེས་དོན་རྒྱ་མཆོའི་དབུས་ན་གནས་བཅས་ཤིང་། །མདོ་རྒྱུད་
གསུང་རབ་གདེངས་ཀས་མཆོག་ཏུ་བརྩིད། །རྣམ་དག་མཁུན་བཅེའི་ཁོར་བུས་གཙུག་ན་
མཛེས། །སྒྲ་སྒྲུབ་སྒྲུ་དབང་དེ་ལ་གྲུས་ཐུག་འཆལ། །སྒྲ་སྒྲུབ་དགོངས་པ་གསལ་མཛད་
འཕགས་པ་ལྟ། །སངས་རྒྱས་བསྐྱུངས་དང་རྒྱ་བའི་ཞབས་ལ་སོགས། །ཐུག་འོས་རྣམས་
ལ་གྲུས་པས་ཐུག་འཆལ་ལོ། །ཡུམ་དོན་འགྲེལ་མཛད་ཤིང་རྟ་ཆེན་པོའི་ལུགས། །ཇི་
བཞིན་གསལ་བར་ཐོགས་འདིར་མཛད་སྒྲུད་དུ། །རྒྱལ་བའི་ཡབ་གཅིག་དུར་སྒྲིག་འཛིན་
བ་ཡི། །གར་གྱི་རྣམ་རྩལ་ཅོང་ཁ་བ་ལ་འདུད། །མགོན་དེའི་ལུགས་མཆོག་དྲི་མེད་འཛིན་
བ་ཡི། །རྒྱལ་ཆབ་དམ་པ་དར་མ་རིན་ཆེན་དང་། །ལོག་སྒྲུ་ཆར་གཙོད་དགོ་ལེགས་

དཔལ་འཕེལ་པའི་ལུང་ལུང་། གངས་ཅན་མགོན་པོ་དགེ་འདུན་རྒྱ་མཚོ་སོགས། བདག་སྲོལ་
 ལེགས་བཤད་སྲོལ་མཚོ་འཕེལ་མཛད་པའི། བཀའ་དྲིན་ཆེན་པོ་རྣམས་ལ་སྤྱི་པོས་འདུད།
 རུད་པར་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་ཅོང་བ་པའི། ཡོངས་རྫོགས་བསྟན་པའི་རྒྱལ་མཚན་འཛིན་
 པ་ལ། རྒྱ་མེད་མཁས་པའི་དཔལ་གྱུར་ཆོས་ཀྱི་མེ། བཤེས་གཉེན་བཟང་པོ་སྤྱིར་གི་
 པརྒྱར་མཛོད། ལེགས་བཤད་ཆ་ཤས་ཡོངས་སུ་རྫོགས་གྱུར་ཅིང་། དགག་སྒྲུབ་སྟོག་
 ཆགས་མཚན་མས་རྣམ་པར་མཛེས། ལུང་རིགས་འོད་དཀར་སྤོང་དང་ལྷན་པ་ཡི། རྒྱ་
 མེད་རྒྱ་རྒྱར་བདག་པོ་འདི་ཤར་ཆོ། རྟོགས་གཞན་སུ་པའི་ལུང་ལུང་ལུགས་
 ཤིང་། ལེགས་བཤད་ལྟ་པའི་སྲོ་གྲོས་མིག་ཉམས་ཤིང་། འོན་གཉེར་གསོག་རུལ་
 རུང་ཤུགས་དང་བྲལ་བའི། བཤེས་གཉེན་སྤྱི་ཕྱི་ཆོགས་ལ་མི་སྤྱན་ཡང་། གཟུར་
 གནས་རྣམ་དཔྱད་ཡངས་པའི་མིག་གསལ་ཞིང་། སྤྱིར་བ་གཉིས་ཀྱི་གསོག་རུལ་རབ་
 རྒྱས་པའི། རྒྱལ་ལྷན་འདབ་མཐུང་ཆོགས་ཀྱིས་འདི་མཐོང་ཆོ། བཞིན་གྱི་ཀླུ་མུང་
 རབ་རྒྱ་རྒྱས་པར་འགྱུར། འདི་ལ་འགྲོ་བ་མཐའ་དག་ལ་གཅིག་རྒྱ་མན་པར་མཛད་པ་
 སངས་རྒྱས་བཙུང་ལྷན་འདས་ཀྱིས་དང་པོར་བྱང་རྒྱལ་མཚོག་རྒྱ་མེས་པ་བསྐྱེད། བར་
 རྒྱ་གངས་མེད་གསུམ་རྒྱ་ཆོགས་བསགས། མཐར་མཛོན་པར་རྫོགས་པར་སངས་རྒྱས་
 པ་ཐམས་ཅད་མེས་ཅན་ཁོ་ནའི་དོན་རྒྱ་ཡིན་ལ། སངས་རྒྱས་ནས་མེས་ཅན་གྱི་དོན་
 མཛད་པ་ཡང་ཆོས་སྟོན་པའི་སྟོན་ཡིན་ཏེ། མདོ་ལས། རུབ་རྣམས་སྤྱི་པ་རྒྱ་ཡིས་མི་
 འབྱུང་ཅིང་། འགྲོ་བའི་སྤྱད་བསྐྱེད་སྤྱད་གིས་མི་མེལ་ལ། ཉིད་ཀྱི་རྫོགས་པ་གཞན་
 ལ་སྤྱི་མིན་ཏེ། ཆོས་ཉིད་བདེན་པ་བསྟན་པས་སྤྱི་པར་མཛད། ཅིས་གསུངས་པའི་
 རྒྱུར། ཆོས་སྟོན་རྒྱལ་ལ་ཡང་གདུལ་བྱ་རྣམས་ཀྱི་བསམ་པ་དང་མཐུན་པར་སྟོན་པར་
 མཛད་པ་ཡིན་ཏེ། དམན་པ་ལ་མོས་པ་རྣམས་ལ། ཆགས་བྲལ་གྱི་སྤྱོད་པ་ཐོག་དམན་
 ཀྱི་སྤྱོད་དང་། རྒྱ་ཆེན་པོ་ལ་མོས་པ་རྣམས་ལ་སངས་པ་རྣམས་ཀྱི་སྤྱོད་པའི་ཐོག་ཆེན་

གྱི་མེ་སྒྲོད། ཟབ་མོ་ལ་ལྷག་པར་མོས་པ་རྒྱམས་ལ་རིག་པ་འཛིན་པའི་མེ་སྒྲོད་རྒྱམས་
གསུངས་པའི་བྱིར། དེ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་བསྟན་ཆུ་མ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པའི་ཐེག་པའི་མེ་སྒྲོད་
དང་། འབྲས་ཁུངོ་རྗེ་ཐེག་པའི་མེ་སྒྲོད་གཉིས་སུ་འདུ་བ་ལས། ཡར་བྱིན་ཐེག་པའི་
ཆོས་ཀྱི་རྒྱམ་གྲངས་རི་སྒྲོད་ཅིག་བཀའ་བསྟུལ་པ་རྒྱམས་ཀྱི་ནང་ནས་རབ་དང་ལུལ་དང་
གཙོ་བོར་གྱུར་པ་ནི། ཟབ་མོ་སྒྲོད་པ་ཉིད་དངོས་ཀྱི་བརྗོད་བྱའི་གཙོ་བོར་བྱེད་པའི་ཡུལ་
རྒྱལ་འབྲིང་བསྟུས་པ་སོགས་ཤེར་བྱིན་གྱི་མདོ་རྒྱམས་ཡིན་ཏེ། དེའི་བརྗོད་བྱ་ཟབ་མོ་
སྒྲོད་པ་ཉིད་དེ་རྟོགས་ན་དོན་ཆེ་ཞིང་ཤིན་ཏུ་རྟོགས་པར་དཀའ་བའི་བྱིར། རྟོགས་ན་
དོན་ཆེ་བ་ཡིན་ཏེ་རྟོགས་པའི་སངས་རྒྱལ་གྱི་གོ་འཕང་ལྟ་ཞོག །འཁོར་བའི་སྟག་བསྟུལ་
ཅས་ཉེ་བར་ཞི་བའི་ཐར་པ་ཐོབ་པ་ཡང་སྒྲོད་ཉིད་རྟོགས་པ་ལ་ངེས་པར་ལྟོས་པའི་བྱིར།
འཕགས་པ་ཡུལ་འཁོར་སྒྲོད་གིས་ཞུས་པ་ལས། སྒྲོད་པ་ཞི་བ་སྐྱེ་བ་མེད་པའི་རྩལ། །མི་
ཤེས་པས་ནི་འགོ་བ་འབྲམས་གྱུར་པ། །དེ་དག་ཐུགས་རྗེ་མངའ་བས་ཐབས་རྩལ་དང་། །
རིགས་པ་བརྒྱ་དག་གིས་ནི་འཕྲུང་པར་མཛད། །ཅིས་དང་། སྒྲོད་འཕྲུག་ལས་ཀྱང་། དེ་
ཡི་བྱིར་ན་སྟག་བསྟུལ་དག །ཞི་བར་འདོད་པས་ཤེས་རབ་བསྐྱེད། །ཅིས་དང་། བརྒྱ་
པ་ལས། བསོད་ནམས་རྒྱུད་དུས་ཆོས་འདི་ལ། །ཐེ་ཆོས་ཟ་བར་ཡང་མི་འགྱུར། །ཐེ་
ཆོས་ཟོས་པ་ཅམ་གྱིས་ཀྱང་། །སྤྲིད་པ་རྩལ་པོར་བྱེད་པར་འགྱུར། །ཞེས་པམ་ཡོན་ཤིན་
ཏུ་ཆེ་བར་གསུངས་པའི་བྱིར། །མདོ་ཡི་བསྟན་དོན་སྒྲོད་ཉིད་དེ་རྟོགས་དཀའ་བ་ཡིན་
ཏེ། །ལང་ག་ཤེགས་ལས། མོ་མོ་རང་རིག་ཐེག་པ་ནི། །རྟོག་གོ་བ་ཡི་སྒྲོད་ཡུལ་མིན། །
དུས་དག་འདས་ནས་འབྱུང་བ་ནི། །འཛིན་པར་སུ་འགྱུར་བཤད་དུ་གསོལ། །ཞེས་དང་།
དགོ་སྒྲོད་དག་གས་མཁས་རྒྱམས་ཀྱིས། །བསྐྱེགས་བཅད་བདར་བའི་གསེར་བཞིན་
དུ། །ལེགས་པར་བརྟགས་ལ་ང་ཡི་བཀའ། །སྒྲུང་བར་བྱ་ཡི་གྲས་བྱིར་མིན། །ཞེས་
གསུངས་པའི་བྱིར། དེས་ན་མགོན་པོ་ཀླུ་སྐུ་གྱི་རྗེས་སུ་འབྲངས་ནས་ཟབ་མོ་སྒྲོད་པ་

ཉིད་འཆོལ་རིགས་པ་ཡིན་ཏེ། རྒྱལ་པ་རང་ཉིད་ཀྱིས་མགོན་པོ་ལྷ་ལྷུབ་ངེས་དོན་གྱི་
 མདོ་ཡི་དགོངས་པ་འགྲེལ་བར་ལུང་བསྟན་པའི་ཕྱིར། ལང་ག་ཤེགས་ལས། གོང་གི་
 བཤད་དུ་གསལ། ཞེས་པའི་ལན་དུ། རྒྱལ་དག་འདས་ནས་འབྱུང་བ་ནི། ཁྲོ་གྲོས་ཆེན་
 པོ་ཁྲོད་ཤེས་བྱེས། ཁྲོ་བྱེས་ལྷོ་ཉའི་ཡུལ་དུ་ནི། འདེམ་སྤོང་དཔལ་ལྷན་ཆེར་གྲགས་
 པ། འདེམ་སྤོང་ཞེས་འབོད་པ་སྟེ། ཡོད་དང་མེད་པའི་བྱེས་པ་འཛིག་པ། འདེམ་ཐེག་
 པ་འཛིག་རྟེན་དུ། ཁྲོ་མེད་ཐེག་པ་རབ་བཤད་ནས། རབ་དུ་དག་འབོད་ས་བསྐྱབས་
 ཏེ། བདེ་བ་ཅན་དུ་དེ་འགྲོའོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འོ་ན་ལྷ་ལྷུབ་ཀྱིས་ངེས་དོན་
 གྱི་མདོ་ཡི་དགོངས་པ་བཀའ་ཚུལ་རི་ལྟར་ཞེ་ན། དེའི་ཚུལ་ཡོད་དེ། ཟབ་མོའི་དོན་ལུང་
 གི་སྒྲོ་ནས་འགྲེལ་བ་ལ་མདོ་ལུན་བརྟན་དང་། རིགས་པའི་སྒྲོ་ནས་འགྲེལ་བ་ལ་དབྱ་
 མ་རིགས་པའི་ཆོགས་དུག་མཛད་ཅིང་། གཞན་བྱུབ་པ་ལ་རྟེན་འབྱུང་གསུངས་པའི་སྒྲོ་
 བས་བསྟོད་པའི་བསྟན་བཅོས་ཀྱང་དུ་མ་མཛད་པའི་ཕྱིར། རིགས་ཆོགས་དུག་གིས་
 མདོ་དོན་འགྲེལ་ཚུལ་ཡོད་དེ། ཡུལ་རྟེན་འབྱུང་གི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་གཏན་ལ་འབེབས་པའི་
 དབང་དུ་མཛད་ནས་ཅུ་བ་ཤེས་རབ་དང་། ཞིབ་མོ་རྣམ་འཐག། ཁྲོད་ཉིད་བདུན་ཅུ་པ།
 ཅོད་བསྐྱོག་དང་བཞི་མཛད། ཡུལ་ཅན་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་ལྷ་བ་ཐར་པ་དང་ཐམས་
 ཅད་མཁྱེན་པའི་ལམ་གྱི་ཅུ་བར་སྟོན་པ་ལ་རིགས་པ་དུག་ཅུ་བ་དང་རིན་ཆེན་ཕྱེད་བ་
 རྣམས་མཛད་པའི་ཕྱིར། དེ་ཡང་དང་པོ་བཞི་པོ་ངེས་ཡུལ་སྟོང་ཉིད་གཏན་ལ་འབེབས་
 ཚུལ་ཡོད་དེ། དགག་བྱ་བདེན་གྲུབ་འགོག་པའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་ཅུ་བ་ཤེས་རབ་
 དང་། ཞིབ་མོ་རྣམ་འཐག་མཛད། བསྐྱབ་བྱ་བདེན་མེད་སྐྱབ་པའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་
 ཁྲོད་ཉིད་བདུན་ཅུ་བ་དང་ཅོད་བསྐྱོག་གཉིས་མཛད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་ཡང་ཡིན་ཏེ།
 དངོས་སྤྱོད་པས་གང་ཟག་དང་ཆོས་ལ་བདེན་གྲུབ་དུ་སྒྲོ་བརྟགས་པའི་དགག་བྱ་བདེན་
 གྲུབ་འགོག་པ་ལ་ཅུ་བ་ཤེས་རབ། དེ་སྐྱབ་པའི་རྟོག་གི་ཆོག་དོན་བཅུ་དུག་འགོག་པ་

ཤེས་རབ་ལ། འགྲེལ་ཆེན་བརྒྱད་ཡོད་པར་གྲགས་ཏེ། རང་འགྲེལ་དུ་གྲགས་པ་ག་
 ལས་འཛིགས་མེད། དེ་ལ་ཤར་མ། ལུ་ན་མ་ཏི། ལུ་ན་གྱི། སྤྱི་ར་མ་ཏི། སངས་རྒྱས་
 བསྐྱེད་མ། ལེགས་ལུན་འབྱེད། རྒྱ་བ་གྲགས་པའི་འགྲེལ་པ་རྣམས་སུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།
 དེ་དག་ལས་ག་ལས་འཛིགས་མེད་རང་འགྲེལ་མིན་ཏེ། དེར་བཞི་བརྒྱ་པའི་ལུང་ཤེས་
 བྱེད་དུ་དྲངས་ཤིང་། རྗེས་འབྲང་གཞན་གྱི་འགྲེལ་པར་ག་ལས་འཛིགས་མེད་གྱི་ཟུར་
 ཅོས་ཡང་མི་འབྱུང་བའི་ཕྱིར། འགྲེལ་པ་དེ་བརྒྱད་ཀས་ཀྱང་ཅུ་ཤེད་ཆོག་དོན་གཉིས་ཀ་
 འགྲེལ་པར་མཛུངས་ཀྱང་། འགྲེལ་ཚུལ་མི་འདྲ་སྟེ། སློབ་དཔོན་དེ་བ་ཤར་མས་འགྲེལ་
 པ་དཀར་པོ་རྣམ་པར་འཆང་བར་འཕགས་པའི་དགོངས་པ་རང་རྒྱད་དུ་དྲང་པོར་བཀྲལ་
 བའི་རྗེས་སུ་འབྲངས་ནས་ལེགས་ལུན་འབྱེད་གྱིས་ཤེས་རབ་སྒྲོན་མར་ཅུ་ཤེད་དགོངས་
 པ་རང་རྒྱད་དུ་བཀྲལ་བ་ཡིན་པར་སྤྱན་རས་གཟིགས་བརྒྱལ་ཞུགས་གྱིས་བཤད་པའི་
 ཕྱིར། འགྲེལ་བྱེད་རྣམས་གྱི་ནང་ནས་གཙོ་བོ་ནི་སངས་རྒྱས་བསྐྱེད་མ་དང་རྒྱ་བ་གྲགས་
 པ་དཔོན་སློབ་ཡིན་ཏེ། སངས་རྒྱས་བསྐྱེད་མ་གྱིས་ཅུ་ཤེད་དགོངས་པ་ཐོག་མར་ཐལ་
 འགྱུར་དུ་བཀྲལ་བའི་བཤད་སྟེལ། དཔལ་ལུན་རྒྱ་བས་ལེགས་པར་བཀྲལ་བའི་ཐལ་
 འགྱུར་གྱི་ལུགས་དེ་ཅུ་ཤེད་དགོངས་པ་མཐར་སྟག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དྲང་ངེས་རྣམ་
 འབྱེད་ལས། འཇམ་གླིང་མཁས་པའི་རྒྱན་ལྷུང་འདི་རྣམས་ཀྱི། ལེགས་བཤད་རྣམས་
 ལ་སྙིང་ནས་གྲུས་མོད་ཀྱང་། ལམོར་འདས་དེམ་འབྱུང་མི་བསྐྱེད་གཏན་ཆོགས་གྱིས། །
 མཆོན་འཛིན་དམིགས་གཏད་ཐམས་ཅད་འཛིག་བྱེད་པ། རྒྱ་བ་ལས་འོངས་ལེགས་
 བཤད་འོད་དཀར་གྱིས། སློམ་ག་ཀུན་དའི་ཆོལ་རབ་བྱེ་བའི་ཆོ། སངས་རྒྱས་བསྐྱེད་མ་
 གྱིས་བསྟན་པའི་ལས་མཐོང་ནས། གྲུ་སྐྱབ་ལུགས་བཟང་གཙོ་བོར་མི་འཛིན་སྟེ། ཞེས་
 གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་ཡང་དཔལ་ལུན་རྒྱ་བས་སངས་རྒྱས་བསྐྱེད་མ་གྱི་དགོངས་པ་
 བཀྲལ་ཚུལ་ཡོད་དེ། ཅུ་ཤེད་དགོངས་པ་ཐལ་འགྱུར་དུ་འགྲེལ་བའི་ཅུ་ཤེད་ཆོག་འགྲེལ་

ཚོགས་པ་ལ། དོན་འགྲེལ་དབུ་མ་འཇུག་པ་མཛད་པའི་བྱིར། ། དེ་རྣམས་ཀྱི་རང་ནས།
 འདིར་ཟབ་པ་དང་རྒྱ་ཆེ་བའི་དོན་གཉིས་བྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་གཏན་ལ་འབབས་པའི་
 བསྟན་བཅོས་ཆེན་པོ་དབུ་མ་ལ་འཇུག་པ་རང་གི་འགྲེལ་བ་དང་རྗེས་སུ་མཐུན་པར་
 འཆད་པ་ལ། རྒྱ་གར་ན་རྒྱ་དེགས་ཆེན་པོ་བཞི་ཡོད་པ་ལས། སི་ཀྱི་ཏའི་རྒྱ་དེ་རྟེན་ཀྱི་
 བསྟན་བཅོས་འདིའི་མཚན་ལ། མ་རྩུ་མ་ཀ་ཨ་ཨ་ཏ་ར་ལྷ་མ་ཞེས་འབྱུང་ལ། འདི་བོད་
 རྒྱ་དེ་རྟེན་བསྟར་ན། དབུ་མ་འཇུག་པ་ཞེས་བྱ་བ་འབྱུང་དེ། མ་རྩུ་མ་ཀ་ནི་དབུ་མ། ཨ་ཨ་
 ཏ་ར་ནི་འཇུག་པ། ལྷ་མ་ནི་ཞེས་བྱ་བར་འབྱུང་བའི་བྱིར། བསྟན་བཅོས་འདི་ལ་ཅིའི་
 བྱིར་དབུ་མ་ལ་འཇུག་པ་ཞེས་བཛྲོད་ཅེ་ན། བསྟན་བཅོས་འདི་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་དབུ་
 མ་ལ་འཇུག་པ་ཞེས་བཛྲོད་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། དབུ་མའི་བསྟན་བཅོས་རྩ་བ་ཤེས་
 རབ་ལ་ཟབ་པ་དང་རྒྱ་ཆེ་བ་གཉིས་ཀྱི་སྒྲོ་ནས་འཇུག་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་དེ་ལྟར་བཛྲོད་
 པའི་བྱིར། འོ་ན་བསྟན་བཅོས་འདི་རྩ་བ་ཤེས་རབ་ལ་ཟབ་པ་དང་རྒྱ་ཆེ་བ་གཉིས་ཀྱི་
 སྒྲོ་ནས་འཇུག་ན་དེའི་དགོངས་པ་འགྲེལ་བའི་རྒྱ་མཚན་དེ་རི་ལྟར་ཡིན་ཞེ་ན། དེ་ལ་བསྟན་
 བཅོས་བརྩམས་པ་ལ་འཇུག་པའི་ཐབས་མཛོད་པར་བཛྲོད་པ། བརྩམས་པའི་བསྟན་
 བཅོས་ཀྱི་ལུས་དངོས། བསྟན་བཅོས་རི་ལྟར་བརྩམས་པའི་རྒྱ་ལ། བསྟན་བཅོས་
 བརྩམས་པའི་དགེ་བ་བསྟོ་བ་བཞིའི་སྒྲོ་ནས་འཆད་ལ། དེའི་དང་པོ་ནི་བསྟན་བཅོས་
 རྩུ་མ་པའི་ཐབས་མཛོད་བཛྲོད་བཤད་པའི་སྒྲོ་ནས་བྱང་མེས་སོ་སྟེའི་སར་ཉམས་སུ་
 ལེན་པའི་རིམ་པ་འཆད་པར་བྱེད་པ་ལ། ཉན་ཐོས་སངས་རྒྱས་འབྲིང་རྣམས་བྱུང་དབང་
 སྟེས། །ཞེས་བ་ནས། གཡོ་དང་རང་བཞིན་ཉིད་ཀྱིས་སྟོང་པར་མཐོང་བ་ཡི། །ཞེས་པའི་
 བར་གསུངས། གཉིས་པ་བརྩམས་པའི་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་ལུས་དངོས་བཤད་པའི་སྒྲོ་
 ནས་བྱང་མེས་སོ་འཇགས་པའི་སར་ཉམས་སུ་ལེན་པའི་རིམ་པ་དང་། དེ་ལ་བརྟེན་
 ནས་ཐོབ་པའི་འབྲས་སུ་སའི་རྣམ་གཞག་དང་བཅས་པ་དེ་འཆད་པར་བྱེད་པ་ལ། རྒྱལ་

བའི་སྐུ་པོ་འདི་ཡི་སེམས་གང་འགོ་བརྒྱུ་མས། །ཞེས་པ་ནས། བཅོམ་ལྷན་གྲགས་
 རྗེས་སྤྱོད་གྲགས་ཞི་ལས་བསྒྲིག་པས་སྤྱོད་ལ་མུ་ངན་འདས་མི་མངའ། །ཞེས་པའི་བར་
 གསུངས། གསུམ་པ་ནི། རྣམས་འདི་དག་སྤྱོད་ཞུ་གྲགས་ཀྱིས། །ཞེས་པ་ནས། གཞུང་
 རྣམས་རྣམས་ལྟར་གཞན་ལྣམས་བཞེད་གཞུང་འདི་ལས་གཞན་ལ་དགའ་སྤོང་བར་
 བྱ། །ཞེས་པའི་བར་གྱིས་འཆད། བཞི་པ་ནི། སྤྱོད་དཔོན་ཀྱི་སྒྲུབ་ལྣམས་བཟང་བསྟན་
 ལས་བདག་གི་བསོད་ནམས་ཕྱོགས་ཀྱི་མཐར། །ཞེས་པ་ནས། འཛིག་རྟེན་མ་ལུས་དེ་
 ཉིད་རྟོགས་ནས་སྤྱར་དུ་བདེ་གཤེགས་སར་བསྐྱོད་ཤོག །ཅེས་པའི་བར་གྱིས་འཆད།
 ཉན་ཐོས་སངས་རྒྱས་འབྲིང་རྣམས་སྤུབ་དབང་སྟེས། །ཞེས་སོགས་ཀྱིས་བསྟན་བཅོམ་
 བརྒྱུ་མས་པ་ལ་འཇུག་པའི་ཐབས་མཆོད་བརྟོན་མཛད་ཚུལ་མི་ལྟར་ཡིན་ཞེ་ན། གཞུང་
 གཞན་དུ་ཉན་རང་དང་སངས་རྒྱས་དང་བྱང་སེམས་རྣམས་ལ་དངོས་སུ་མཆོད་བརྟོན་
 མཛད་པ་ཡོད་ཀྱང། འདིར་དེ་ལྟར་མ་མཛད་པར་བརྟེ་བ་སྟོང་རྗེ་ཆེན་པོ་ལ་དངོས་སུ་
 མཆོད་བརྟོན་མཛད་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་རང་འགྲེལ་ལས། དཔུ་མའི་བསྟན་བཅོམ་ལ་
 འཇུག་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར། དཔུ་མ་ལ་འཇུག་པ་རྩོམ་པར་འདོད་པས། ཡང་དག་པར་
 རྟོགས་པའི་སངས་རྒྱས་དང་བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ལས་ཀྱང་ཐོག་མར་བཅོམ་
 ལྷན་འདས་མ་སྟོང་རྗེ་ཆེན་པོ་སངས་རྒྱས་ཉིད་ཀྱི་རྒྱ་ལུན་སྤྱོད་མོགས་པ་དང་པོ་སེམས་
 ཅན་ལའོར་བའི་བཅོམ་རར་བསྟན་པ་སྤུབས་མེད་པ་དབག་དུ་མེད་པ་མ་ལུས་པ་
 ཡོངས་སུ་སྤྱོད་པའི་མཆོན་ཉིད་ཅན་ལ་བསྟོན་པར་འོས་པ་ཉིད་དུ་བསྟན་པའི་ཕྱིར།
 ཉན་ཐོས་སངས་རྒྱས་འབྲིང་རྣམས་སྤུབ་དབང་སྟེས། །ཞེས་སོགས་གསུངས། བརྟེ་བ་
 སྟོང་རྗེ་ཆེན་པོ་ལ་ཐོག་མར་མཆོད་བརྟོན་མཛད་པའི་དགོས་པ་ཡང་ཡོད་དེ། བརྟེ་བ་
 སྟོང་རྗེ་ཆེན་པོ་དེ་ཐོག་པ་གསུམ་གྱི་ངེས་ལེགས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྩ་བར་གྲེས་པའི་ཆེད་
 ཡིན་པའི་ཕྱིར། བརྟེ་བ་སྟོང་རྗེ་ཆེན་པོ་ཐོག་པ་གསུམ་གྱི་ངེས་ལེགས་ཀྱི་རྩ་བར་འགྱུར་

རྒྱལ་ཡོད་དེ། ཉན་པར་དག་བཅོས་ཐུབ་དཔལ་ལས་འབྱུངས། ཐུབ་དཔལ་བྱང་སེམས་
 ལས་འབྱུངས། བྱང་སེམས་འདིར་བསྟན་ཆོས་གསུམ་ཉམས་སྤྱོད་པ་ལས་འབྱུངས།
 འདིར་བསྟན་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་དང་སྟོང་ཉིད་རིགས་པའི་རྣམ་གྲངས་མཐའ་ལས་པའི་
 སྟོན་མ་ཉོགས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱི་རྩ་བ་ལར་སྟོར་རྗེ་ཆེན་པོ་ལ་རག་ལས་པའི་བྱིར། དེའི་
 དང་པོ་ནི། ཉན་ཐོས་སངས་རྒྱས་འབྱིར་རྣམས་ཐུབ་དཔལ་སྟེས། །ཞེས་པས་འཆད།
 གཉིས་པ་ནི། སངས་རྒྱས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔལ་ལས་འབྱུངས་ཤིང་། །ཞེས་པས་
 འཆད། གསུམ་པ་ནི། སྟོང་རྗེའི་སེམས་དང་གཉིས་སུ་མེད་སྟོང་དང་། །བྱང་ཆུབ་སེམས་
 བྱི་རྒྱལ་སྤྱལ་རྣམས་ཀྱི་རྒྱ། །ཞེས་པས་འཆད། བཞི་པ་ནི། གང་ཡིར་བརྟེན་ཉིད་རྒྱལ་
 པའི་ལོ་ཐོག་སྟན་ཆོགས་འདིའི། །ཞེས་སོགས་ཀྱིས་འཆད། འོ་ན་བསྟན་བཅོས་འདི་
 རྩམ་པའི་ཐོག་མར་སྟོར་རྗེ་ཆེན་པོ་ལ་མཆོད་བརྗོད་མཛད་ན། མཆོད་བརྗོད་ལུལ་གྱི་
 སྟོང་རྗེ་ལ་དུ་ཡོད། དེ་ལ་ཐུག་འཆའ་རྒྱལ་རི་ལྟར་ཡིན་ཞེ་ན། དེ་ལ་སེམས་ཅན་ལ་
 དམིགས་པའི་སྟོང་རྗེ་ལ་ཐུག་འཆའ་བ། ཆོས་ལ་དམིགས་པའི་སྟོང་རྗེ་ལ་ཐུག་འཆའ་
 བ། དམིགས་མེད་ལ་དམིགས་པའི་སྟོང་རྗེ་ལ་ཐུག་འཆའ་བ་དང་གསུམ་ལས། དང་པོ་
 ནི། དང་པོར་ང་ཞེས་བདག་ལ་ཞེན་སྦྱར་ཅིང་། །ཞེས་པ་ནས། འགྲོ་ལ་སྟོང་རྗེར་སྦྱར་
 གང་དེ་ལ་འདུད། །ཅིས་པའི་བར་གྱིས་འཆད། གཉིས་པ་ནི། འགྲོ་བ་གཡོ་བའི་རྒྱལ་
 ཅན་གྱི་རྒྱ་བ་ལྟར། །གཡོ་དང་སྒྲན་ཅིག་གིས་ནི་འཛིག་པར་མཐོང་བ་ཡིས། །འགྲོ་ལ་
 སྟོང་རྗེར་སྦྱར་གང་དེ་ལ་འདུད། །ཅིས་སྦྱར་བས་འཆད། གསུམ་པ་ནི། འགྲོ་བ་གཡོ་
 བའི་རྒྱལ་ཅན་གྱི་རྒྱ་བ་ལྟར། །རང་བཞིན་ཉིད་ཀྱིས་སྟོང་བར་མཐོང་བ་ཡི། །ཞེས་སྦྱར་
 བས་འཆད། རྒྱལ་བའི་སྤྱལ་པོ་འདི་ཡི་སེམས་གང་འགྲོ་བ་རྣམས། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་
 བསྟན་བཅོས་ཀྱི་ལུས་དངོས་འཆད་རྒྱལ་རི་ལྟར་ཡིན་ཞེ་ན། དེ་ལ་བྱང་སེམས་འཕགས་
 པའི་སའི་རྣམ་གཞག་བཤད་པ་དང་། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་ཐོབ་པའི་འབྲས་ཁུའི་རྣམ་

གཞག་བཤད་པ་གཉིས་ཀྱི་སྒྲོ་ནས་འཆད་ལ། དང་པོ་ནི། རྒྱལ་བའི་སྤྲུལ་པོ་འདི་ཡི་
 སེམས་གང་འགྲོ་བ་རྣམས། །ཞེས་པ་ནས། སྐད་ཅིག་སྐད་ཅིག་ལ་ནི་སྒྲོ་ན་པར་ལུས། །
 །ཞེས་པའི་བར་གྱིས་འཆད། གཉིས་པ་ནི། གང་ཕྱིར་རྣམ་མཁའ་དྲི་མ་མེད་ལ་སྒྲུ་སྒྲུང་
 གསལ་བར་གྱུར་བའི་ཕྱིར། །ཞེས་པ་ནས། བྱོད་ལ་བྱུང་ན་འདས་མི་མངའ། །ཞེས་
 པའི་བར་གྱིས་འཆད། དང་པོ་བྱུང་སེམས་འཕགས་པའི་སའི་རྣམ་གཞག་འཆད་རྒྱལ་
 ཡང་། ས་བརྩ་སོ་སོའི་རྣམ་གཞག་བཤད་པ་དང་། ས་བརྩ་ཐུན་མོང་གི་ཡོན་ཏན་བཤད་
 པ་གཉིས་ཀྱི་སྒྲོ་ནས་འཆད་ལ། དེའི་དང་པོ་ནི། རྒྱལ་བའི་སྤྲུལ་པོ་འདི་ཡི། །ཞེས་པ་
 བས། རྒྱལ་སྤྲུལ་ལས་ཀྱང་ལྷན་གྱུ་བ་ཆོས་ཆར་འབེབས། །ཞེས་པའི་བར་གྱིས་འཆད།
 གཉིས་པ་ནི། དེ་ཆོ་འདི་ས་ནི་སངས་རྒྱུས་བརྒྱ་མཐོང་ཞིང་། །ཞེས་པ་ནས། སྐད་ཅིག་
 སྐད་ཅིག་ལ་ནི་སྒྲོ་ན་པར་ལུས། །ཞེས་པའི་བར་གྱིས་འཆད། རྒྱལ་བའི་སྤྲུལ་པོ་འདི་ཡི་
 སེམས་གང་འགྲོ་བ་རྣམས། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་ས་བརྩ་སོ་སོའི་རྣམ་གཞག་འཆད་རྒྱལ་
 ཡང་། རབ་དགའ་ལ་སོགས་ས་ལྔ་བཤད་པ། ས་དྲུག་པ་མངོན་དུ་གྱུར་པ་བཤད་པ།
 རིང་དུ་སོང་བ་ལ་སོགས་པ་ལྷག་མ་བཞི་བཤད་པ་གསུམ་གྱིས་འཆད་ལ། དེའི་དང་པོ་
 ནི། རྒྱལ་བའི་སྤྲུལ་པོ་འདི་ཡི་སེམས་གང་འགྲོ་བ་རྣམས། །ཞེས་པ་ནས། ཞིབ་མོར་
 རྟོགས་ལ་གིན་དུ་མཁས་པ་འང་ཐོབ་ཅིས་པའི་བར་གྱིས་འཆད། གཉིས་པ་ནི། མངོན་
 དུ་བྱོགས་པར་མཉམ་གཞག་སེམས་གནས་ཏེ། །ཞེས་པ་ནས། རྒྱལ་བའི་ཡོན་ཏན་རྒྱ་
 མཆོའི་པ་རྩལ་མཆོག་དུ་འགྲོ། །ཞེས་པའི་བར་གྱིས་འཆད། གསུམ་པ་ནི། རིང་དུ་སོང་
 འདིར་འདི་ནི། །ཞེས་པ་ནས། རྒྱལ་སྤྲུལ་ལས་ཀྱང་ལྷན་གྱུ་བ་ཆོས་ཆར་འབེབས། །ཞེས་
 པའི་བར་གྱིས་འཆད། དེའི་དང་པོར་རབ་དགའ་སོགས་ས་ལྔ་འཆད་རྒྱལ་ཡང་། ས་
 དང་པོ་རབ་དུ་དགའ་བ། གཉིས་པ་དྲི་མ་མེད་པ། གསུམ་པ་འོད་བྱེད་པ། བཞི་པ་འོད་
 འཕྲོ་བ། ལྔ་པ་སྤྱང་དགའ་བ་འཆད་པ་དང་ལྔའི་སྒྲོ་ནས་འཆད་ལ། དང་པོ་ནི། རྒྱལ་

བའི་སྐྱུ་པོ་འདི་ཡི་སེམས་གང་འགོ་བརྒྱུ་མས། །ཞེས་པ་ནས། ལུན་པ་སྐྱུ་པོ་ཐམས་
ཅད་རྣམ་པར་བསལ་ནས་རྒྱལ། །ཅེས་པའི་བར་གྱིས་འཆད། གཉིས་པ་ནི། དེ་ཚུལ་
ལུན་ཆོག་སྟོན་ཏམ་དང་ལུན་ཞིང་། །ཞེས་པ་ནས། འགོ་བའི་ཡིད་ཀྱི་གདུང་བ་སེལ་
བར་བྱེད་པའང་ཡིན། །ཞེས་པའི་བར་གྱིས་འཆད། གསུམ་པ་ནི་ཤེས་བྱའི་བྱུང་ཤིང་
མ་ལུས་བསྐྱེད་པའི་མེད། །ཞེས་པ་ནས། ས་འདིར་ཤིན་ཏུ་རྩོམ་པར་གྱུར་བྱང་ཁོ་མི་
འགྱུར། །ཞེས་པའི་བར་གྱིས་འཆད། བཞི་པ་ནི། ཡོན་ཏན་མ་ལུས་བརྩོན་འགྲུས་རྗེས་
འགོ་ཞིང་། །ཞེས་པ་ནས། རང་དུ་ལྷ་བ་དང་འབྲེལ་ཡོངས་སུ་བྱད། །ཅེས་པའི་བར་གྱིས་
འཆད། ལྷ་པ་ནི། བདག་ཉིད་ཆེ་དེ་བདུད་རྣམས་ཀུན་གྱིས་བྱང་། །ཞེས་པ་ནས། ཞིབ་
མོར་རྟོགས་ལ་ཤིན་ཏུ་མཁས་པའང་བྱོལ། །ཅེས་པའི་བར་གྱིས་འཆད་པར་བྱེད་དོ། །

དེ་རྣམས་ཀྱི་ནང་ནས་དབུ་མ་ལ་འཇུག་པ་ཞེས་པའི་སྐབས་སུ། བསྟན་བཅོས་འདི་
ཡི་འཇུག་བྱའི་དབུ་མ་ངོས་བཟུང་བ། དེ་ལ་བསྟན་བཅོས་འདི་རིམ་འཇུག་པའི་ཚུལ།
དེ་དག་ལ་རྩོད་པ་སྤོང་བའོ། །དང་པོ་ནི། བསྟན་བཅོས་འདི་ཡི་འཇུག་བྱའི་དབུ་མ་དེ་
གང་ལ་བྱ་ཞེན། བསྟན་བཅོས་འདི་ཡི་འཇུག་བྱའི་དབུ་མ་དེ་ཡིན་ན། དབུ་མའི་བསྟན་
བཅོས་ཅིག་ཡིན་དགོས་དེ། རང་འགྲེལ་གྱི་ཐོག་མར། དབུ་མའི་བསྟན་བཅོས་ལ་འཇུག་
པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་དབུ་མ་ལ་འཇུག་པ་བརྩོན་པར་འདོད་པས་ཞེས་དང་། མཇུག་ཏུ་ཡང་
དབུ་མའི་བསྟན་བཅོས་ལ་འཇུག་པ་འདི་སྒྱུར་བ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
དབུ་མའི་བསྟན་བཅོས་དེ་ཡང་རྩ་བ་ཤེས་རབ་ལ་བྱ་ཡི། རིན་ཆེན་ཕྱིང་བ་སོགས་རིགས་
ཆོག་ས་གཞན་རྣམས་བསྟན་བཅོས་འདི་ཡི་འཇུག་བྱའི་བསྟན་བཅོས་མིན་དེ། རང་
འགྲེལ་ལས། རྩ་བའི་བྱུངས་སུ་འདྲེན་པ་ན། དབུ་མ་ལས་ཞེས་དང་། དབུ་མའི་བསྟན་
བཅོས་ལས་ཞེས་མང་དུ་གསུངས་ཤིང་། རིན་ཆེན་ཕྱིང་བ་སོགས་བྱུངས་སུ་མཛད་པ་ན།
རི་སྐད་དུ་རིན་པོ་ཆེའི་ཕྱིང་བ་ལས། ཞེས་སོགས། རང་མིང་གི་སྟོན་ས་གསུངས་པའི་

ཕྱིར། དབུ་མའི་བསྟན་པ་ལ་འཇུག་པའི་དབུ་མའི་བསྟན་པ་ལ་འཇུག་པའི་དཔེ་དེ། ཤེས་རབ་སྒྲོན་
མེ་ལས། མ་རྩུ་མ་གཤི་སྒྲོན་གྱི་བྱིངས་ལས་བརྩམས་ནས་དབུ་མའི་བསྟན་པ་ལ་འཇུག་པའི་སྒྲོན་
དབུ་མའི་བྱིངས་ལས་དབུ་མའི་བསྟན་པ་ལ་འཇུག་པའི་དཔེ་དེ། རྒྱ་ཆེན་ལས། ཅུ་ཤེ་
ལ་བྱའི། དབུ་མའི་གཞུང་གཞན་དང་། དབུ་མའི་དོན་གཞན་ལ་མི་བྱའི། མ་རྩུ་མ་གཤི་
སྒྲོན་གྱི་བྱིངས་ལས་བརྩམས་ནས་དབུ་མའི་བསྟན་པ་ལ་འཇུག་པའི་སྒྲོན་མའི་བྱིངས་ལས་
ལ་དབུ་མའི་བསྟན་པ་ལ་འཇུག་པའི་དཔེ་དེ། ཤེས་རབ་སྒྲོན་མའི་ཡང་བཤད་པས། དབུ་མ་ཞེས་བཅས་ལས་
མ་བྱུང་ཡང་འདིར་དབུ་མའི་བསྟན་པ་ལ་གོ་བར་བྱའི། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
དེས་ན། ཅུ་བ་ཤེས་རབ་ལ་དབུ་མའི་ཅུ་བ་ཞེས་བཟོད་པའི་རྒྱ་མཚན་ནི། དབུ་མའི་
བསྟན་པ་ལ་འཇུག་པའི་གཞི་ལ་འཇུག་པའི་ལུས་ལྟ་བུ་ཡིན་པས་དེ་ལྟར་བཟོད་པའི་ཕྱིར།
རིགས་ཆོག་ཆོག་ལ་དབུ་མའི་བསྟན་པ་ལ་འཇུག་པའི་ཞེས་བཟོད་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ།
བཟོད་བྱ་དེས་དོན་གྱི་དབུ་མ་བཟོད་བྱར་བྱེད་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་དེ་ལྟར་བཟོད་པའི་
ཕྱིར། བསྟན་པ་ལ་འཇུག་པའི་དབུ་མའི་ལྟ་བུ་ལ་འཇུག་པའི་ཞེས་བཟོད་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། དབུ་
མའི་བསྟན་པ་ལ་འཇུག་པའི་ཅུ་བ་ཤེས་རབ་ལ་ཟུང་བ་དང་རྒྱ་ཆེ་བའི་སྒྲོན་མའི་ལྟ་
མཚན་གྱིས། དེ་ལྟར་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་བ་ལ་གཞན་ལུགས་དགག་པ་དང་།
རང་ལུགས་བཞག་པའོ། །དང་པོ་ནི་འགྲེལ་བཤད་མཁན་པོ་མ་ལ་ཡ་ནན་ཏན་རེ། ཅུ་
ཤེས་རབ་ཞོད་དང་དོན་དམ་པའི་རང་བཞིན་རྒྱས་པར་མ་བཟོད་ལ། འདིར་དེ་གཉིས་
བསྟན་པའི་སྒྲོན་མའི་ཅུ་ཤེས་རབ་ལ་འགྲེལ་བཤད་དེ། བསྟན་པ་ལ་འཇུག་པའི་ཅུ་ཤེས་རབ་
པ་དང་རྒྱ་ཆེ་བའི་སྒྲོན་མའི་ལྟ་བུ་ལ་འཇུག་པའི་དོན་ཡིན་ཞེས་གསུངས། དེ་ལྟར་ཡང་འགྲེལ་
བཤད་ལས། འདི་ལྟར་དབུ་མའི་བསྟན་པ་ལ་འཇུག་པའི་སྒྲོན་མའི་ཅུ་ཤེས་རབ་པའི་རང་
བཞིན་རྒྱས་པར་མ་བཟོད་ལ། དེ་འདིར་རྒྱས་པར་བསྟན་པས་བསྟན་པ་ལ་འཇུག་པའི་དེ་ལ་
འཇུག་པར་འགྱུར་བའོ། ཞེས་གསུངས། འདི་འགྲེལ་བཤད་པའི་རྒྱ་ཆེན་ལས། དེ་ཞོན་

ཉིད་གཏན་ལ་འབེབས་པའི་རིགས་པའི་རྣམ་གྲངས་ནི། འཇུག་པ་ལས་ཅ་ཤིང་གི་རྒྱ་
 རྒྱས་པས། བཤད་པ་དེ་ལེགས་པར་སྦྱང་བའོ། ། ཞེས་གསུངས། རོན་ནི། ཅ་ཤིང་
 རོན་དམ་པའི་རྣམ་གཞག་རྒྱས་པ་མ་བསྟན་ལ། བསྟན་བཅོས་འདིར་རོན་དམ་པའི་རྣམ་
 གཞག་རྒྱས་པར་བསྟན་པ་བསྟན་བཅོས་འདི་ཅ་ཤིང་ལ་ཟབ་པའི་སྒྲོ་ནས་འཇུག་ཚུལ་དང་
 ཅ་ཤིང་གུ་རྩོམ་གྱི་རྣམ་གཞག་རྒྱས་པར་མ་བསྟན་ཅིང་། དེ་འདིར་རྒྱས་པར་བསྟན་
 པ་བསྟན་བཅོས་འདི་དེ་ལ་རྒྱ་ཆེ་བའི་སྒྲོ་ནས་འཇུག་པའི་ཚུལ་ཡིན་པར་གྲུ་། ཟེད་གྱི་
 བསྟན་བཅོས་འདི་ཅ་ཤིང་ལ་ཟབ་པ་དང་རྒྱ་ཆེ་བའི་སྒྲོ་ནས་འཇུག་ཚུལ་འབྲད་པའི་ཕྱིར།
 འདོད་མི་རྣམས་ཏེ། ཟློང་ཉིད་གཏན་ལ་འབེབས་པའི་རིགས་པའི་རྣམ་གྲངས་འཇུག་པ་
 ལས་ཅ་ཤིང་གི་རྒྱ་རྒྱས་པའི་ཕྱིར། གསལ་བ་འགྲེལ་བཤད་ལ་དངོས་འགལ་ཡིན་ནོ། །
 འདི་ལ་མཁས་པའི་དབང་པོ་ལ་ཅིག་ཅ་ཤིང་གུ་རྩོམ་གྱི་རྣམས། རོན་དམ་ཡང་མི་
 རྒྱས་ཞེས་པའི་རོན་ཡིན་ན། དགག་པ་དེ་འཇུག་གྱང་། བདེན་གཉིས་རང་ལྷོག་ལ་
 བསམས་ན། ཅ་ཤིང་ལས་འཇུག་པ་རྒྱས་ཞེས་བཤད་ཅུས་པས་དགག་པ་དེ་མི་འཇུག་གོ་
 ཞེས་གསུངས་གྱང་། མི་འབྲད་དེ། བདེན་གཉིས་རང་ལྷོག་ལ་འབྲི་བའི་བཤད་པ་ལ་
 འབྲེལ་མེད་ཅིང་། བདེན་པ་གཉིས་ཀའི་རྣམ་གཞག་སྟོན་ཚུལ་ཅ་ཤིང་ལས་འཇུག་པ་
 རྒྱས་ན་རོན་དམ་པའི་རྣམ་གཞག་སྟོན་ཚུལ་ཡང་ཅ་ཤིང་ལས་འཇུག་པ་རྒྱས་དགོས་པའི་
 ཕྱིར། གལ་ཏེ་བདེན་གཉིས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་ཅ་ཤིང་ལས་འཇུག་པ་རྒྱས་པ་ཡིན་ཏེ། ཅ་
 ཤིང་བདེན་གཉིས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་རྒྱས་པར་མ་བསྟན། འཇུག་པར་བདེན་གཉིས་ཀྱི་
 རྣམ་གཞག་རྒྱས་པར་བསྟན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་སྟབས་ན། ཅ་ཤིང་གུ་རྩོམ་གྱི་རྣམ་
 གཞག་རྒྱས་པར་བསྟན་པར་འགྱུར་ལ། དེ་ཡང་མི་འབྲད་དེ། ཅ་ཤིང་གུ་རྩོམ་བཏགས་
 ཡོད་མིང་རྒྱང་ཅམ་གྱིས་འཛོག་ཚུལ་ཡང་རྒྱས་པར་མ་བསྟན། གུ་རྩོམ་རྒྱ་ཆེ་བའི་ལས་
 རིམ་ཡང་རྒྱས་པར་མ་བསྟན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུ་བ་སྟེ། གུ་རྩོམ་བཏགས་ཡོད་མིང་

དམིགས་ལྷན་པའི་དགག་པ་མཛད་པའི་ཕྱིར། རང་འགྲེལ་ལས། ལྷགས་འདི་ནི་ཐུན་
 མོང་མིན་པའོ། །ཞེས་ས་ལས་པ་རྣམས་ཀྱི་རིམ་པར་བྱའོ། །ཞེས་དང་། དེ་ཉིད་མ་
 ཉོགས་པས་ཆོས་ཟབ་མོ་འདི་སྤྱང་བས་དེའི་ཕྱིར། བསྟན་བཅོས་ཀྱི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཕྱིན་ཅི་
 མ་ལོག་པར་བསྟན་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་དབུ་མའི་བསྟན་བཅོས་ལ་འཇུག་པ་འདི་སྤྱར་བ་
 ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། བསྟན་བཅོས་འདི་ཆོས་ཅན། ཅུ་ཤེ་
 ལ་རྒྱ་ཆེ་བའི་སྒོ་ནས་འཇུག་ཏེ། ཅུ་ཤེར་བསྟན་པའི་ཟབ་མོའི་ལམ་དེ་ལ་སོ་སོ་སྒྲེ་བོའི་
 ཆོས་གསུམ་དང་། འཕགས་པ་སྒྲོབ་པའི་ས་བཅུ། འབྲས་བུའི་ས་དང་། ས་ལྡ་པ་དང་
 དུག་པའི་གོ་རིམ་གྱིས་བསམ་གཏན་གྱི་ངོ་བོ་ཞི་གནས་ལ་བརྟེན་ནས་བདེན་པ་གཉིས་
 ཀྱི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་སོ་སོར་རྟོག་པའི་ཤེས་རབ་གྱིས་དབྱུད་པའི་ལྷག་པའོང་བསྒོམ་རྩལ་
 རྣམས་འཕགས་པའི་གཞུང་གཞན་རིན་ཆེན་སྤང་བ་སོགས་ལས་གསུངས་པ་རྣམས་
 ཀྱིས་ཁ་བསྐངས་ནས་ཅུ་ཤེའི་དགོངས་པ་འགྲེལ་བའི་ཕྱིར། ཁ་སྒྲོང་འགྲེལ་བར་འཇུར་
 བ་ཡང་ཡོད་དེ། དཔེར་ན་འདུལ་བ་ལུང་ཐུན་ཆོགས་སོ་ཐར་གྱི་མདོ་ཡི་མ་ཆར་བ་ཁ་
 སྒྲོང་བའི་འགྲེལ་བར་བཤད་པའི་ཕྱིར། བསྟན་བཅོས་འདི་ས་རྒྱ་ཆེ་བའི་ལམ་དེ་དག་
 གིས་ཁ་བསྐངས་ནས་ཅུ་ཤེའི་དགོངས་པ་འགྲེལ་ཏེ་མཆོད་བརྗོད་གྱི་སྐབས་སུ་སོ་སོ་
 སྒྲེ་བོའི་ཆོས་གསུམ་བསྟན་ཅིང་། ལུས་གྱི་སྐབས་སུ་ས་བཅུ་དང་འབྲས་བུའི་ས་དང་
 བཅོས་པ་རྣམས་རྒྱས་པར་བསྟན་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་དེ་དག་ལ་ཅོད་པ་སྒྲོང་བ་ནི། ཁོ་
 བ་ཤེ། ཅུ་ཤེ་ལས་རྒྱ་ཆེ་བའི་ལམ་རིམ་བསྟན་པར་ཐལ། བསྟན་བཅོས་འདི་ཅུ་ཤེ་ལ་རྒྱ་
 ཆེ་བའི་སྒོ་ནས་འཇུག་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རྣམས་ཏེ། ཅུ་ཤེ་ལས་རྒྱ་ཆེ་བའི་ལམ་གྱི་རིམ་
 པ་དངོས་སུ་ཡང་མ་བསྟན། ལྷགས་ལ་ཡང་མ་བསྟན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་ཟེར། དེའི་ལན་
 ལ། ཁཅིག་ཅུ་ཤེར་རྒྱ་ཆེ་བའི་ལམ་གྱི་རིམ་པ་དངོས་སུ་མ་བསྟན་ཀྱང་ལྷགས་ལ་བསྟན་
 ཏེ། རིན་ཆེན་སྤང་བའི་དང་ཉིག་ལས། ཅུ་བ་ཤེས་རབ་གྱིས་ཀྱང་ཐོག་པ་ཆེན་པོའི་

བཡང་རིགས་པ་ཉིད་ཀྱིས་རྒྱས་པར་བསྟན་པ་བརྗོད་པར་འདོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཉན་
 གྲོས་ཀྱི་ཐེག་པ་ལས་ནི་ཆོས་ཀྱི་བདག་པེད་པ་མདོར་མཆོན་པ་ཅམ་ཞིག་ཏུ་ཟད་དོ། །
 ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་ཡུམ་གྱི་མདོས་སྤྱས་དོན་མདོར་རྟོགས་ཀྱི་རིམ་པ་
 བསྟན་པས། ཅུ་ཤེས་དེ་བསྟན་དགོས་པའང་མིན་ཏེ། ཅུ་ཤེས་སྤྱས་དོན་འགྲེལ་པ་མིན་
 ཀྱི། དངོས་བསྟན་སྟོང་ཉིད་ཀྱི་རིམ་པ་འགྲེལ་བའི་ཕྱིར། རིན་ཆེན་སྤྱང་བའི་རྣམ་བཤད་
 ཀྱི་དོན་ཡང་ཁྱེད་འདོད་པ་ལྟར་མིན་གྱི་ཅུ་ཤེས་ཐེག་ཆེན་གྱི་ཟབ་མོའི་ལམ་གྱི་རིམ་པ་
 རྒྱས་པར་བྱགས་ལ་བསྟན་ཅས་པའི་དོན་ཡིན་ཏེ། རིན་ཆེན་སྤྱང་བའི་རྣམ་བཤད་ལས།
 བསྟན་བཅོས་འདིར་ནི་མདོར་མཐོའི་རྒྱ་འབྲས་ཀྱང་བསྟན་མོད་ཀྱང་། གཙོ་བོ་ནི་ཐེག་
 པ་ཆེ་ཆུང་གང་གི་ལམ་དུ་ཞུགས་ནས་ཐར་པ་ཐོབ་པར་བྱེད་ཀྱང་། གང་ཟག་དང་སྤང་
 བོ་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པར་རྟོགས་དགོས་པ་རྒྱས་པར་གཏོན་ལ་ཡབ་བ། གཏོན་ལ་
 དབབ་བྱའི་གཙོ་བོའི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་གྱི། གཞན་དུ་ན་ཅུ་པ་ཤེས་རབ་གྱིས་
 ཀྱང་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ལམ་གྱི་རིམ་པ་རྒྱས་པར་བསྟན་པ་དབུ་མ་ལ་འཇུག་པ་ལས་
 བསྐྱབས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེས་ན། ཅུ་ཤེས་ཐེག་ཆེན་གྱི་ཟབ་
 མོའི་ལམ་རིམ་བསྟན་པ་ཡང་རིག་ཆེན་གཉིས་ཀྱི་དགོངས་པ་ཡིན་ཏེ། ཞིབ་པར་ངག་
 ལས་ཤེས་པར་བྱའོ། །

ཉན་ཐོས་སངས་རྒྱལ་འབྲིང་རྣམས་ཐུབ་དབང་སྐྱེས། །ཞེས་པའི་སྐྱབས་སུ། སྤྱིའི་
 འོན་ལ། མཚམས་སྐྱར་གྱི་འགྲེལ་པའི་དོན་བཤད་པ་དང་། ཅུ་པའི་དོན་བཤད་པ་ལོ། །
 དང་པོ་ནི། རང་འགྲེལ་ལས། དབུ་མའི་བསྟན་བཅོས་ལ་འཇུག་པར་བྱ་བའི་བྱིར། ཞེས་
 པ་ནས། ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པའི་ཆོགས་སུ་བཅད་པ་གཉིས་སྟོས་སོ། །ཞེས་པའི་བར་
 གསུངས། འདི་ཡི་དོན་ལ། གཞན་ལུགས་དགག་པ། རང་ལུགས་བཞག་པ་ལོ། །དང་
 པོ་ནི། འགྲེལ་བཤད་མཐུན་པོ་ན་རེ། བསྟན་བཅོས་འདི་ཡི་འཇུག་བྱའི་དབུ་མའི་

བསྟན་བཅོས་ཡོད་དེ། ཅུ་བ་ཤེས་རབ་ལ་སྟགས་པའི་དབུ་མའི་བསྟན་བཅོས་རྣམས་
 འདིའི་འཇུག་བྱའི་དབུ་མའི་བསྟན་བཅོས་ཡིན་པའི་བྱིར། སྟོང་རྗེ་ཆེན་པོ་ལ་བཅོས་ལྟན་
 འདས་མ་ཞེས་བརྗོད་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། ཞེས་པའི་དབུ་མའི་བཅོས་པས་དེ་ལྟར་བརྗོད་
 པའི་བྱིར། སྟོང་རྗེ་ཆེན་པོ་ལ་མཁུ་གསལ་གྱི་རྒྱ་མཚན་ལྟར་མཁུ་གསལ་བ་དང་པོ། ཞེས་བརྗོད་
 པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། བྱང་རྒྱུ་གྱི་སེམས་དང་སྟོང་ཉིད་རྟགས་པའི་ཤེས་རབ་སྟགས་།
 རྟགས་པའི་བྱང་རྒྱུ་གྱི་རྒྱ་ཡིན་ཡང་། དེའི་དང་པོའི་རྒྱ་མཚན་པས་སྟོང་རྗེ་ཆེན་པོ་ལ་རྒྱ་
 དང་པོ་ཞེས་སྟོན་པའི་བྱིར། ཞེས་གསུངས། དེ་དག་ནི་ཁོ་ཁོ་དང་མི་མཐུན་ཏེ། ཅུ་
 བ་ཤེས་རབ་སྟགས་ཞེས་སྟགས་རྒྱ་སྟོན་མི་རིགས་ཏེ། རིན་ཆེན་ཐེང་བ་སྟགས་ཅུ་ཤེ་
 ལས་གཞན་པའི་དབུ་མའི་བསྟན་བཅོས་རྣམས་འདི་ཡི་འཇུག་བྱའི་བསྟན་བཅོས་མིན་
 པའི་བྱིར། སྟོང་རྗེ་ཆེན་པོ་ལ་བཅོས་ལྟན་འདས་མ་ཞེས་བརྗོད་པ་ཡང་རྒྱ་ཡི་གཙོ་བོ་ལ་
 འབྲས་མིང་བདགས་པ་ཡིན་པའི་བྱིར། ཆོས་གསུམ་ལ། རྟགས་པའི་བྱང་རྒྱུ་གྱི་དང་
 པོའི་རྒྱ་ཡིན་མིན་གྱི་ཁྱད་པར་ཡང་མེད་དེ། རིན་ཆེན་ཐེང་བ་ལས། བདག་ཉིད་དང་ནི་
 འཛིག་རྟེན་འདིས། །སྤྱི་མེད་བྱང་རྒྱུ་ཐོབ་འདོད་ན། །དེ་ཡི་ཅུ་བ་བྱང་རྒྱུ་སེམས་།
 རི་དབང་རྒྱལ་བོ་ལྟར་བརྟན་དང་། །ཐོགས་མཐུས་གཏུགས་པའི་སྟོང་རྗེ་དང་། །གཉིས་
 ལ་མི་བརྟན་ཡེ་ཤེས་ལགས། །ཞེས་ཆོས་གསུམ་ག་རྟགས་པའི་བྱང་རྒྱུ་གྱི་དང་པོའི་
 རྒྱར་བཤད་ཅིང་། དང་པོའི་རྒྱ་ཡང་ཅུ་བའི་རྒྱ་ལ་འཆད་རིགས་པའི་བྱིར། དེའི་དོན་
 འཆད་པ་ནི་ཁོ་ཁོ་ཆེན་ལས། ལུང་དེས་བྱང་རྒྱུ་གྱི་ཅུ་བར་བསྟན་གྱི་བྱང་སེམས་ཀྱི་ཅུ་
 བར་དངོས་སུ་མཐུན་ཀྱང་ཅུ་བ་ནི་དང་པོའི་དོན་དང་དེའི་དུས་ཀྱི་གཙོ་བོའི་རྒྱ་གསུམ་
 སྟོན་པའི་སྐབས་ཡིན་པས། བྱང་སེམས་ཀྱི་གཙོ་བོའི་རྒྱ་ཡིན་པར་སྐབས་ལས་ཤེས་
 མོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། གཉིས་པ་རང་ལུགས་ནི་མཚན་སྟར་གྱི་འགྲེལ་བ་
 དེའི་དོན་བཤད་དུ་ཡོད་དེ། དགོས་པ་དབུ་མའི་བསྟན་བཅོས་ཅུ་བ་ཤེས་རབ་ལ་འཇུག་

པའི་ཕྱིར་དུ། གང་ཟག་དཔུ་མ་ལ་འཇུག་པ་ཕྱི་མ་པར་བཞེད་པ་སྒྲ་པའི་ཞབས་ཀྱི་གཞུང་
 གཞན་མངོན་རྟོགས་རྒྱུ་ལ་སོགས་པ་ལས་མཆོད་བརྗོད་ཀྱི་ཡུལ་དུ་མཛད་པའི་ཉན་
 རང་གཉིས་མཆོད་བརྗོད་ཀྱི་ཡུལ་དུ་མ་བཞོད་པར་མ་ཟད་སངས་རྒྱས་དང་བྱང་སེམས་
 རྣམས་ཀྱང་མཆོད་བརྗོད་ཀྱི་ཡུལ་དུ་དངོས་སུ་མ་བཞོད་པར་བསྐྱེད་བཅོས་ཕྱི་མ་པའི་ཐོག་
 མར་སངས་རྒྱས་ཉིད་ཀྱི་རྒྱ་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་དང་པོ། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཡོངས་
 སུ་བསྐྱབ་པ་ལྟེ་སྐྱབ་བསྐྱེད་དང་འབྲལ་བར་འདོད་པའི་མཆོད་ཉིད་ཅན་ཀྱི་རྒྱ་ཡི་གཙོ་
 བོ་ལ་འབྲས་སུ་འཛིན་གསལ་བྱས་ནས་བཅོས་ལྷན་འདས་མ་སྟོར་རྗེ་ཆེན་པོ་ལ་བསྟོད་
 པར་འོས་སོ། །ཞེས་ཤེས་པའི་ཆེད་དུ། ཉན་ཐོས་སངས་རྒྱས་འབྲིང་རྣམས་སྐབ་དབང་
 སྟེས། ཞེས་སོགས་ཀྱི་ཆོགས་བཅད་གཉིས་སྟོས་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར། མངོན་རྟོགས་རྒྱུ་དུ་ཉན་རང་གཉིས་ལ་དངོས་སུ་མཆོད་བརྗོད་མ་མཛད་ཀྱང་།
 དོན་གྱིས་མཆོད་བརྗོད་མཛད་པ་ཡིན་ཏེ། མངོན་རྟོགས་རྒྱུ་དུ་ཉན་རང་དག་བཅོས་
 པའི་རྒྱའི་གཙོ་བོ་ཐོག་དམན་གྱི་གཞི་ཤེས་ལ་མཆོད་བརྗོད་མཛད་པའི་ཕྱིར། ལྷག་ལྟེ།
 རང་འགྲེལ་ལས། རྒྱ་ལ་མཆོད་པར་བརྗོད་པས་ཀྱང་འབྲས་སུ་ལ་མཆོད་པར་དོན་གྱིས་
 འཕངས་པར་དགོངས་ཏེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འགྲེལ་པའི་ཆོག་ཙམ་ལ་བརྟེན་ནས་
 དཔུ་མ་ལ་འཇུག་པར་སངས་རྒྱས་དང་བྱང་སེམས་དབང་ལ་མཆོད་བརྗོད་མ་མཛད་
 ཟེར་བ་ཡང་། འགྲེལ་པ་དེས་ཞེས་སོ། །དེས་ན་དཔུ་མ་ལ་འཇུག་པར་སངས་རྒྱས་
 དང་བྱང་སེམས་དབང་ལ་དངོས་སུ་མཆོད་བརྗོད་མ་མཛད་པ་འགྲེལ་པའི་དགོངས་
 པའོ། །ཁ་ཅིག་རིག་ཆེན་ལས། གཞུང་གཞན་ལས་མཆོད་བརྗོད་ཀྱི་ཡུལ་དུ་མཛད་པའི་
 ཉན་རང་གཉིས་མཆོད་བརྗོད་ཀྱི་ཡུལ་དུ་མ་བཞོད་པར་མ་ཟད་ཅེས་པའི་གཞུང་གཞན་
 དེ་ཐོག་དམན་གྱི་སྟེ་སྟོད་ལ་བྱེད་ཟེར་བ་ཡང་འཐད་པར་མི་སེམས་ཏེ། ཐོག་ཆེན་གྱི་སྟེ་
 སྟོད་དུ་ཉན་རང་གཉིས་ལ་མཆོད་བརྗོད་མ་མཛད་པ་དང་། ཐོག་དམན་གྱི་སྟེ་སྟོད་ལས་

ཉན་རང་གཉིས་ལ་མཚན་བརྟེན་མཛད་པའི་བྱུང་པར་མི་འབྲང་པའི་བྱིར། བུམས་པའི་
སྒོན་ལམ་དུ། སངས་རྒྱལ་ཀུན་ལ་ཕྱག་འཆལ་ལོ། །དང་སྟོང་ལྷ་མིག་ལྷན་པ་ཡི། །
བྱང་རྒྱལ་སེམས་དབའ་རྣམས་དང་ཡང་། ཉན་ཐོས་རྣམས་ལ་ཕྱག་འཆལ་ལོ། །ཞེས་
གསུངས་པའི་བྱིར།

གཉིས་པ་ཅུ་པའི་དོན་བཤད་པ་ལ། རྒྱལ་དབང་གི་དོན་བཤད། ཉན་ཐོས་ཀྱི་དོན་
བཤད། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་རྟོགས་པ་འབྲིང་གི་དོན་བཤད། ཉན་རང་དག་བཅོམ་བྱུང་དབང་
ལས་སྒྲིས་པར་བསྟན་པ། རྒྱལ་དབང་གིས་རང་རྒྱལ་སྟེད་རྒྱལ་ལ་རྟོན་པ་སྟོང་བ་དང་
ལྷ་ལས། དང་པོ་ནི། རང་འགྲེལ་ལས། དེ་ལ་གོང་ན་མེད་པའི་ཆོས་ཀྱི་དབང་ཕྱག་ལུན་
སྒྲུལ་ཆོགས་པ་མངའ་བས། ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱལ་དང་བྱང་རྒྱལ་སེམས་དབའ་
རྣམས་བས་བྱང་། དབང་ཕྱག་དམ་པ་ལུན་སྒྲུལ་ཆོགས་པ་ཉིད་དང་ཉན་ཐོས་ལ་སོགས་
པ་རྣམས་དེའི་བཀས་མངའ་བསྐྱར་བའི་བྱིར། སངས་རྒྱལ་བཅོམ་ལྷན་འདས་རྣམས་
ལ་རྒྱལ་དབང་ཞེས་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། དོན་ནི། རྒྱལ་པ་སངས་རྒྱལ་བཅོམ་
ལྷན་འདས་ཆོས་ཅན། བྱོད་ལ་རྒྱལ་པའི་དབང་པོ་ཞེས་བརྟེན་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ།
ཉན་རང་བྱང་སེམས་རྣམས་ལས་གོང་ན་མེད་པའི་ཆོས་ཀྱི་དབང་ཕྱག་ལུན་སྒྲུལ་ཆོགས་
པ་མངའ་ཞིང་། ཉན་རང་དང་བྱང་སེམས་རྣམས་བྱོད་ཀྱི་བཀས་ཆོས་ཀྱི་སྟིང་ལ་མངའ་
བསྐྱར་བའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་དེ་ལྷར་བརྟེན་པའི་བྱིར། གཉིས་པ་ལ། དངོས་དང་ཞར་
ལ་ཐོས་སྒྲིགས་ཀྱི་དོན་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི། རང་འགྲེལ་ལས། དེ་ལ་ཡང་དག་པའི་
གདམས་ངག་གི་འབྲས་བུ་ཐོས་པར་བྱེད་པས་ཉན་ཐོས་དག་སྟེ། འདི་ལྷར་བྱ་བ་བྱས་
སོ། །འདི་ལས་སྟིང་པ་གཞན་མི་ཤེས་སོ། །ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་འབྱུང་བ་བཞིན་ནོ། །
ཞེས་གསུངས། དོན་ནི། ཐེག་པ་རྒྱུད་དུའི་དག་བཅོམ་ཆོས་ཅན། བྱོད་ལ་ཉན་ཐོས་ཞེས་
བརྟེན་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། ཡང་དག་པའི་གདམས་ངག་གཞན་ལ་ཉན་ནས་བསྒྲོམས་

པའི་འབྲས་ལུ་ཉན་ཐོས་ཀྱི་བྱང་ཆུབ་ཐོབ་པ་ན། རོན་དེ་གཞན་ལ་ཐོས་པར་བྱེད་པས་
ན། རྟོན་ལ་དེ་ལྟར་རྫོང་པའི་བྱིར། ཐོས་པར་བྱེད་ཆུལ་ཡང་ཡོད་དེ། འདི་ལྟར་བྱ་བ་
བྱས་སོ། །འདི་ལས་སྤྱིད་པ་གཞན་མི་ཤེས་སོ། །ཞེས་བརྫོང་པ་ལྟ་བུའི་སྒྲོ་ནས་ཐོས་
པར་བྱེད་པའི་བྱིར། གཉིས་པ་ནི། དམ་པའི་ཆོས་པར་དཀར་པོ་ལས། མགོན་པོ་དེ་
རིང་བདག་ཅག་ཉན་ཐོས་ལྟར། །བྱང་ཆུབ་དམ་པ་ཡང་དག་པར་སྒྲག་པར་བཀྱི། །བྱང་
ཆུབ་པ་ཡི་སྒྲུ་ཡང་རབ་རྒྱུ་བརྫོང་། །དེ་བས་བདག་ཅག་ཉན་ཐོས་མི་བཟད་འདྲ། །ཞེས་
གསུངས། འདི་ཡི་དོན་ལ། འགྲེལ་བཤད་མཁན་པོ་ན་དེ། ཉན་ཐོས་དག་པའི་མ་ཐོས་
སྒྲོགས་ཞེས་བརྫོང་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། བྱང་ཆུབ་དམ་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་
བྱང་ཆུབ་གཞན་གྱིས་ཐོས་པར་བྱེད་ཅིང་། ཟད་པ་དང་མི་སྒྲེ་བ་ཤེས་པའི་མཚན་ཉིད་
ཅན་གྱི་ཉན་ཐོས་ཀྱི་བྱང་ཆུབ་གཞན་ལ་སྒྲོ་ན་པར་བྱེད་པས་དེ་ལྟར་བརྫོང་པའི་བྱིར།
དེས་ན་བྱང་ཆུབ་སྒྲ་མ་ཐོག་ཆེན་གྱི་བྱང་ཆུབ་དང་། བྱི་མ་ཉན་ཐོས་ཀྱི་བྱང་ཆུབ་ལ་བྱེད་
དོ། །ཞེས་གསུངས། དེ་ལྟར་ཡང་འགྲེལ་བཤད་ལས། བྱང་ཆུབ་པ་ཡི་ཞེས་པ་ནི། འདིར་
ཟད་པ་དང་མི་སྒྲེ་བ་ཤེས་པའི་མཚན་ཉིད་ཅན་གྱི་ཉན་ཐོས་ཀྱི་བྱང་ཆུབ་ལ་ཟེར་བ་ཡིན་
པས། དེའི་བྱིར་འདིར་དམ་པའི་རྒྱ་མ་སྒྲོས་སོ། །ཞེས་གསུངས། འདི་འགོག་པ་ལ་དུ་ག་
ཆེན་ལས། ཁ་ཅིག་རྒྱུད་པ་གསུམ་པ་ལ་དམ་པའི་རྒྱ་མེད་པས་བྱང་ཆུབ་སྒྲ་མ་ཐོག་ཆེན་
ཀྱི་བྱང་ཆུབ་དང་། བྱི་མ་ཉན་ཐོས་ཀྱི་བྱང་ཆུབ་པོ་ཞེས་ཟེར་ཡོད་ཀྱང་། དང་པོ་ཐོག་
ཆེན་གྱི་བྱང་ཆུབ་དང་། གཉིས་པ་ནི་བྱང་ཆུབ་དེར་བགྟོད་པའི་ལམ་ལ་བྱེད་པ་འགྲེལ་
བའི་དགོངས་པའོ། །ཞེས་གསུངས། དེའི་དོན་ནི། འགྲེལ་བཤད་ཀྱི་ལུགས་དེ་མི་
འཐད་དེ། བྱང་ཆུབ་སྒྲ་མ་ཐོག་ཆེན་གྱི་བྱང་ཆུབ་དང་། གཉིས་པ་བྱང་ཆུབ་དེར་བགྟོད་
པའི་ལམ་ལ་བྱེད་རིགས་པའི་བྱིར། དེར་བཤུ། རང་འགྲེལ་ལས། ཡང་ན་འབྲས་ལུ་
མཆོག་གས་བྱ་ན་མེད་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱུས་ཀྱི་ལམ་དེ་བཞིན་

གཤེགས་པ་རྣམས་ལས་ཐོས་ནས་དེ་དོན་དུ་གཉེར་བ་རྣམས་ལ་སྒྲིགས་པར་བྱེད་པས་
 བ་ཉན་ཐོས་དག་སྟེ། དཔལ་པའི་ཆོས་པ་དང་མ་དགའ་པའི་མདོ་ལས། མགོན་པོ་དེ་རིང་
 བདག་ཅག་ཉན་ཐོས་གྱུར། །བྱང་ཆུབ་དཔལ་པ་ཡར་དག་བསྒྲག་པར་བགྱི། །བྱང་ཆུབ་
 པ་ཡི་སྒྲུ་ཡར་རབ་དུ་བརྗོད། །དེ་བས་བདག་ཅག་ཉན་ཐོས་མི་བཟད་འདྲ། །ཞེས་རི་
 སྒྲིད་གསུངས་པ་ལྟ་བུའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་ཐེག་པ་ཆུང་འཁྲི་དག་
 བཅོམ་ཆོས་ཅན། ཁྱེད་ལ་ཐོས་སྒྲིགས་ཞེས་བརྗོད་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། སྤུང་མེད་
 པའི་བྱང་ཆུབ་དང་དེར་བགྱོད་པར་བྱེད་པའི་ལམ་སངས་རྒྱལ་རྣམས་ལས་ཐོས་ནས།
 དེ་དོན་དུ་གཉེར་བའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་རིགས་ཅན་སྟགས་ལ་སྒྲིགས་པར་བྱེད་པས་དེ་ལྟར་
 བཤད་པའི་ཕྱིར། འོན་ཀྱང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱང་ཐོས་སྒྲིགས་སུ་འགྱུར་རོ། །
 ཞེ་ན་མི་འགྱུར་ཏེ། ཉན་ཐོས་རྣམས་སངས་རྒྱལ་སུ་བགྱོད་པར་བྱེད་པའི་ལམ་སངས་
 རྒྱལ་རྣམས་ལས་ཐོས་ནས་རང་ཉིད་ཀྱིས་རྗེས་སུ་མཐུན་པ་ཅུང་ཡང་ཉམས་སུ་མི་ལེན་
 པར་གསུལ་བྱ་གཞན་ལ་སྒྲིགས་པ་ཅུང་ཡིན་པའི་ཆ་ནས་ཐོས་སྒྲིགས་སུ་བཞག་ལ། བྱང་
 སེམས་ལ་ཐོས་སྒྲིགས་དང་འདྲ་བའི་རྒྱ་མཚན་དུ་བཤད་པ་ནི། ཉན་ཐོས་ཐོས་སྒྲིགས་
 དངོས་ཡིན་པའི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ལུང་དོན་འདི་ལྟར་བཤད་ན། མདོ་ཡི་འགྱུར་
 ཡང་། མགོན་པོ་དེ་རིང་བདག་ཅག་ཐོས་སྒྲིགས་གྱུར། །ཅེས་པ་དང་། དེ་བས་བདག་
 ཅག་ཐོས་སྒྲིགས་མི་བཟད་འདྲ། །ཞེས་བསྒྲུར་རྒྱུར་འདུག་གོ། །གསུམ་པ་ནི། རང་འགྲེལ་
 ལས། དེ་དག་ནི་བསོད་ནམས་དང་ཡེ་ཤེས་གོང་དུ་འཁེལ་བའི་ཁྱད་པར་གྱིས་ཉན་ཐོས་
 རྣམས་ལས་ཁྱེད་པར་དུ་འཕགས་པའི་ཕྱིར་དང་། བསོད་ནམས་དང་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཆོག་ས་
 དང་ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོ་དང་། རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཐུན་པ་ལ་སྟགས་པ་མེད་པས། ཡང་
 དག་པར་རྗོགས་པའི་སངས་རྒྱལ་རྣམས་ལས་དཔལ་པའི་ཕྱིར་ན་འབྲིང་རོ། །ཞེས་
 གསུངས། འདིའི་དོན་ལ། གཞན་ལུགས་དག་ག་པ་དང་། རང་ལུགས་བཞག་པའོ། །

དང་པོ་ནི། འགྲེལ་བཤད་མཁན་པོ་ན་རེ། རང་རྒྱལ་དགྲ་བཙུག་ལ་སངས་རྒྱས་འབྲིང་
 པོ་ཞེས་བརྗོད་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། ཉན་ཐོས་ལས་ལྷག །སངས་རྒྱས་ལས་དམན་
 པའི་ཕྱིར། ཉན་ཐོས་ལས་ལྷག་སྟེ། རང་རྒྱལ་དགྲ་བཙུག་པས་གཟུང་རྟོག་སྤངས། ཉན་
 ཐོས་དགྲ་བཙུག་གིས་དེ་མ་སྤངས་པའི་ཕྱིར། སངས་རྒྱས་ལས་དམན་དེ། སངས་རྒྱས་
 གིས་འཛིན་རྟོག་སྤངས། རང་རྒྱལ་གིས་དེ་མ་སྤངས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས། དེ་ལྟར་
 ཡང་། འགྲེལ་བཤད་ལས། བསོད་ནམས་དང་ཡེ་ཤེས་གོང་དུ་འཕེལ་བའི་བྱུང་བར་
 གིས་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་ལ། ཡེ་ཤེས་གོང་དུ་འཕེལ་བའི་བྱུང་བར་ནི། རང་སངས་
 རྒྱས་རྣམས་གིས་གཟུང་བའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་སྤངས་ལ། ཉན་ཐོས་རྣམས་གིས་མ་སྤངས་
 པས། བསོད་ནམས་གོང་དུ་འཕེལ་བའི་བྱུང་བར་ནི་ཡེ་ཤེས་གོང་དུ་འཕེལ་བའི་བྱུང་
 བར་དང་ལྡན་པ་ལས་ཤེས་པར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས། འདི་འགོག་པ་ལ། རྟེན་ཆེན་
 ལས། ཁ་ཅིག་ཉན་ཐོས་ལས་ཡེ་ཤེས་ལྷག་པའི་དོན་བཟུང་དོན་རྟོག་པ་སྤོང་ཕྱིར་དང་
 ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་ཡིན་ཞེས་སྒྲ་བ་མི་རིགས་དེ། ལུགས་འདིར་ཆོས་ཐམས་ཅད་རང་
 བཞིན་མེད་པར་རྟོགས་པ་ཉན་རང་གཉིས་ཀ་ལ་ཡོད་པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་སྤྲད་
 སྒྲ་བ་དེས་གྲུབ་ཐབས་ཐལ་དེ་འདོད་པར་འདུག་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས། འདིའི་དོན་
 ནི། ཉན་ཐོས་དགྲ་བཙུག་གིས་གཟུང་རྟོག་སྤངས་བར་ཐལ། དེས་བདེན་འཛིན་སྤངས་
 པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། བདེན་འཛིན་ཉན་སྒྲིབ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། འཇགས་པ་
 ཡིན་ན་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པས་བྱུང་བའི་ཕྱིར། རྟགས་འགྲེལ་
 བཤད་ལ་དངོས་འགལ་ཡིན་དེ། འགྲེལ་བཤད་ལས། ཀལ་དེ་ཉན་ཐོས་རྣམས་གིས་
 ཀར་ཟག་གི་བདག་མེད་ཤེས་པ་ཡིན་གིས། རྟེན་ཅིང་འཕེལ་བར་འབྱུང་བ་རང་བཞིན་
 མེད་པ་ཇི་ལྟར་ཤེས་ཞེན། ཇི་ལྟར་ཉན་ཐོས་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ལ་ཡང་ཆོས་ཀྱི་བདག་
 མེད་པ་ཤེས་པ་ཡོད་པས། དེ་ལྟར་རིང་དུ་སོང་བར་དེ་ནི་སྟོ་ཡང་ལྷག་ཅིས་པ་འདིར་

བཅུ་དྲུག་ཉི། །གཉིས་པ་རང་གི་ལུགས་ནི། སངས་རྒྱལ་འབྲིང་ཞེས་པའི་དོན་ལ། འབྲེལ་
 པར་སངས་རྒྱལ་གྱི་སྒྲི་འདི་སངས་རྒྱལ་གྱི་དེ་ཉིད་ཉམ་ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱལ་དང་
 སྒྲུ་ན་མེད་པའི་སངས་རྒྱལ་གསུམ་ཆར་ལ་ཡང་འཇུག་སྟེ། དེས་ན་སངས་རྒྱལ་གྱི་སྒྲི་སྒྲུ་
 རང་སངས་རྒྱལ་དག་བཅུ་དྲུག་ཉི། །ཞེས་གསུངས་ལ། དེའི་དོན་ལ་ཡོད་དེ། སངས་
 རྒྱལ་གྱི་སྒྲི་དྲུག་དོད་ཏུ་བརྒྱ་ཞེས་པའི་སྒྲི་གང་ཟག་གསུམ་ཀ་ལ་འཇུག་པའི་དོན་ཡིན་ཏེ།
 ཏུ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་དང་། བརྒྱ་ཁོང་དུ་རྒྱུད་པ་ལ་ལོ། །ཞེས་འབྲུང་བ་ལྟར་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་
 རྟོགས་པ་བརྒྱའི་སྒྲི་དོན་དུ་བྱས་ནས། དོན་དེ་གང་ཟག་གསུམ་ཆར་ལ་ཡོད་པས། དེ་
 ཁོ་ན་ཉིད་རྟོགས་པའི་སྒྲི་སངས་རྒྱལ་དག་བཅུ་དྲུག་ཅེས་པའི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
 དེས་ན་སྒྲི་བས་འདིར། བརྒྱའི་སྒྲི་སངས་རྒྱལ་ལྟ་བུ་བསྐྱར་བ་མི་འཚམ་སྟེ། ཉམ་ཐོས་དེ་
 ཉིད་རྟོགས་འབྲིང་ཐུབ་དབང་སྟེས། །ཞེས་བསྐྱར་རྒྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་རང་རྒྱལ་
 དག་བཅོམ་པ་ལ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་རྟོགས་པ་འབྲིང་ཞེས་བརྗོད་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། དེ་
 ཉམ་ཐོས་དག་བཅོམ་པ་ལས་ལྷག་ཅིང་། རྟོགས་པའི་སངས་རྒྱལ་ལས་དམན་པའི་
 ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། ཉམ་ཐོས་རྣམས་ལྟར་མ་ཡིན་པར། རང་རྒྱལ་རྣམས་གྱིས་རང་
 རྒྱལ་གྱི་བྱང་རྒྱུ་གྱི་ཕྱིར་བསྐྱལ་པ་ཆེན་པོ་བརྒྱར་ལས་གྱི་བཟོད་པ་གོང་ནས་གོང་དུ་
 རི་བཟང་དུ་བསྟོད་ནམས་དང་ཡེ་ཤེས་ལ་གོམས་པ་ལྟར་ལེན་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་བྱེད་
 པ་ཡང་རྟོགས་པའི་སངས་རྒྱལ་ཐོབ་པ་ལ་བསྐྱལ་ཆེན་གྲངས་མེད་གསུམ་དང་། རང་
 རྒྱལ་གྱི་བྱང་རྒྱུ་ལ་བསྐྱལ་ཆེན་བརྒྱ་དེས་པར་དགོས་ལ། ཉམ་ཐོས་གྱི་བྱང་རྒྱུ་ལྟར་
 བ་ཆོ་གསུམ་ནས་འཐོབ་ལུས་པས། རང་རྒྱལ་གྱི་སྒྲུབ་པ་པོས་བསྐྱལ་ཆེན་བརྒྱར་བསྟོད་
 བ་མས་དང་ཡེ་ཤེས་གྱིས་བསྐྱལ་པའི་རང་རྒྱལ་གྱི་བྱང་རྒྱུ་འབྲིང་དུ་བཅུན་པའི་ཕྱིར།
 དེ་ལྟར་མ་གོ་བར་རང་རྒྱལ་ཉམ་ཐོས་ལས་ལས་ལ་ཡུན་རིང་བ་ཅོམ་ཉམ་ཐོས་ལས་
 ལྷག་པའི་དོན་དུ་གསུང་བར་མི་བྱའོ། །དེས་ན་བསེ་རུ་ལྟ་བུའི་རང་རྒྱལ་གྱིས་བསྐྱལ་

ཆེན་བརྒྱ་དང་། ཆོགས་སྤྱོད་ཀྱི་རང་རྒྱལ་གཉིས་དུས་ངེས་པ་མེད་པར་ཆོགས་གསོག་
 པ་སོགས་སྐབས་འདིར་ཁས་མི་ལེན། རང་རྒྱལ་གྱི་བྱང་ཆུབ་གང་མཛོན་དུ་བྱེད་ཀྱང་
 བསྐྱལ་པ་བརྒྱར་ཆོགས་གསོག་དགོས་པའི་ཕྱིར། དྲིན་ལན་བསམ་པའི་མདོ་ལས། རང་
 སངས་རྒྱས་ལྷམས་ནི་བསྐྱལ་པ་ཆེན་པོ་བརྒྱས་ཆར་སྤྱོན་པར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་གསུངས་
 པའི་ཕྱིར། རང་རྒྱལ་དགྲ་བཅོམ་ཞོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ལས་ནི་དམན་པ་ཡིན་ཏེ།
 རང་རྒྱལ་ལ་བསོད་ནམས་དང་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཆོགས་གཉིས་གོམས་པ་མཐར་སྤྱོན་པ་དང་
 མེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་དུས་ཐམས་ཅད་དུ་འཇུག་པའི་བྲགས་རྩེ་ཆེན་པོ་དང་རྣམ་
 པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ལ་སོགས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་མགོ་བར་ཁ་ཅིག་རང་
 རྒྱལ་བྱང་མེམས་ལས་དམན་ཏེ། རང་རྒྱལ་རྣམས་ལ་ཆོགས་གཉིས་སྐབས་པོ་ཆེ་དང་
 མེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་དུས་ཐམས་ཅད་དུ་འཇུག་པའི་བྲགས་རྩེ་ཆེན་པོ་སོགས་དང་།
 དེ་ལ་བརྟེན་ནས་རང་ལམ་དུ་རྣམ་མཁྱེན་བྱོབ་པ་སོགས་མེད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་སྐྱེ་བ་རང་
 འགྲེལ་དང་ཁྱིམ་ཆེན་ལ་མ་རྩིས་པར་གྱུ་ཆོམ་དུ་སྒྲུས་པའོ། །རང་རྒྱལ་དགྲ་བཅོམ་སངས་
 རྒྱས་ལས་དམན་ཆུལ་བཤད་པ་ལ་དགོས་པ་བྱུང་པར་ཅན་ཡོད་པས། རང་འགྲེལ་ལས།
 སངས་རྒྱས་ལས་དམན་པས་འབྲིང་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འོན་ཀྱང་རང་རྒྱལ་གྱི་
 རྒྱུད་ལ་བསོད་ནམས་དང་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཆོགས་ཡོད་དམ་མེད་ཞེན། བྱང་མེམས་ཀྱི་རྒྱུད་
 ཀྱི་ཆོགས་ཀྱི་གཙོ་བོ་ནི་ཐབས་ཤེས་གཉིས་ཀྱིས་ཟིན་ཅིང་རང་འབྲས་ཞོགས་པའི་བྱང་
 ཆུབ་འབྱོན་པར་བྱེད་པ་རྣམས་ཡིན་ལ། དེ་ལྟ་བུའི་ཆོགས་གཉིས་ཀྱི་གཙོ་བོ་མེད་ཀྱང་།
 བསོད་ནམས་དང་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཆོགས་ལལ་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཁྱིམ་ཆེན་ལས། རོན་དེ་
 མ་ཆར་བ་གཉིས་ནི་ཆོགས་ལལ་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་ལ་ཁ་ཅིག །ལར་
 སྤྱོན་གྱི་འགྲེལ་བ་རོན་གསལ་ལས། ཡང་དག་པར་འགྲུབ་པའི་རོ་བོས་བྱང་ཆུབ་ཆེན་
 པོ་འཛིན་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་སྟོང་རྩེ་ཆེན་པོ་ལ་སོགས་པ་ནི་ཆོགས་ཡིན་པས། ཞེས་

དང་། རིན་ཆེན་ཐེང་བ་ལས། སངས་རྒྱལ་རྣམས་ཀྱི་གཞུགས་སྐྱེ་འདི། །བསོད་ནམས་
 ཆོགས་ལས་འབྱུངས་པ་ལྟེ། །ཆོས་ཀྱི་སྐུ་དེ་མདོར་བསྟུན། །རྒྱལ་པོ་ཡེ་ཤེས་ཆོགས་
 ལས་འབྱུངས། །ཞེས་དང་། འདིར་ཡང་། བསོད་ནམས་ཞེས་བྱའི་ཆོགས་ཀྱང་དེ་དག་
 ཉིད། །སངས་རྒྱལ་གཞུགས་ཀྱི་བདག་ཉིད་སྐྱེ་ཡི་རྒྱ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། །ཞེས་
 ཟེར་ན་སྟོན་མེད་དེ། འགྲེལ་པའི་དོན་ནི་ཆོགས་སྐྱེ་བ་ལ་དགོངས་ལ། བྱི་མ་གཉིས་
 ཀྱང་ཐེག་ཆེན་ཀྱི་ཆོགས་གཉིས་ལ་དབྱེད་པའི་སྐབས་ཡིན་པའི་བྱིར། །ཁོ་ན་རེ། རང་
 རྒྱལ་ཀྱི་བྱང་རྒྱལ་མདོན་དུ་བྱེད་པ་ལ་ངེས་པར་བསྐྱལ་ཆེན་བརྒྱུད་ཆོགས་བསམས་
 དགོས་ན། མདོན་པ་ཀུན་བརྟུས་ལས། སངས་རྒྱལ་འབྱུང་བ་མེད་ན་རང་རྒྱལ་བར་
 འགྱུར་རོ། །ཞེས་སྤང་བྱ་ཅིག་ཅར་བའི་རྒྱན་ཞུགས་ཆེ་བྱི་མ་དེ་ཉིད་ལ་རང་རྒྱལ་དགྲ་
 བཅོམ་དུ་འགྱུར་བར་བཤད་པ་དང་། མདོ་སྟེ་རྒྱན་ལས། ཉན་ཐོས་མ་ངེས་རྣམ་གཉིས་
 ཉི། །ཐེག་དོན་མཐོང་དང་མ་མཐོང་བ། །དོན་མཐོང་འདོད་ཆགས་བྲལ་བ་དང་། །
 འདོད་ཆགས་བྲལ་མིན་འདིར་དམན་པའོ། །ཞེས་ཆོགས་སྐྱེད་ལ་ཉན་ཐོས་སྟོན་འགྲོ་
 བཤད་པ་དང་། རྣམ་བཤད་སྟོང་པོ་རྒྱན་ལ་སོགས་པ་ལས་ཀྱང་། རང་རྒྱལ་གསུམ་
 ཆོགས་གསོག་རྒྱལ་མི་འདྲ་བ་གསུངས་པ་རྣམས་མི་འཐད་པར་འགྱུར་རོ། །ཞེ་ན། སྟོན་
 མེད་དེ། དེ་དག་ནི་རང་རྒྱུད་པ་མན་ཆད་ཀྱི་ལུགས་ཡིན་གྱིས་སྐབས་འདིར་ཁས་སྤྱང་
 རྒྱ་མིན་པའི་བྱིར། རང་རྒྱལ་ཆོགས་ལམ་པ་ཡིན་ན་དང་པོ་ནས་རང་ལམ་དུ་རིགས་
 ངེས་པས་བྱུང་བའི་བྱིར་ཉི། དེ་ཡིན་ན་རང་རྒྱལ་དགྲ་བཅོམ་པའི་འབྲས་སྐྱེ་མདོན་དུ་
 བྱེད་ངེས་ཀྱི་བྱུང་བའི་བྱིར། བཞི་བརྒྱལ་ལས། དེ་ཉིད་ཤེས་པས་གལ་ཉི་འདིར། །མྱ་
 རམ་འདས་པ་མ་ཐོབ་ཀྱང་། །སྐྱེ་བ་གཞན་དུ་འབད་མེད་པར། །ངེས་པར་འཐོབ་འགྱུར་
 ལས་བཞིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། བཞི་པ་ཉན་རང་བྱུང་དབང་ལས་སྐྱེ་རྒྱལ་
 བཤད་པ་ལ། རང་འགྲེལ་ལས། སངས་རྒྱལ་རྣམས་འབྱུང་བར་གྱུར་པ་ན་རྟེན་ཅིང་

དབང་ལས་རྟེན་འབྲེལ་ཟབ་མཐོང་ཚོས་ཐོས་ཀྱང་ཆོ་འདི་ཉིད་ལ་དག་བཅོམ་པའི་འབྲས་
 ལུ་མ་ཐོབ་པ་མིད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་ཟེར། དེའི་ལན་སྟོན་པ་ལ། དག་པོ་མ་ཐོབ་པའི་
 འབྲེལ་པ་དེ་ལྟར་པའི་ཕྱིར། ཞེས་ཟེར། དེ་ལྟར་ཡང་འབྲེལ་པ་གད་ལས། གལ་ཏེ་རྟེན་
 ཅིང་འབྲེལ་པར་འབྱུང་བ་ཉན་པ་ཡོད་དུ་ཟིན་ཀྱང་། ཉན་ཐོས་ལ་སྐྱེས་པའི་གོ་འཕང་
 མ་ཐོབ་པར་སྒྲུང་བར་(བསམ་བློས་ཅི་མ་ལོག་པའི་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་པར་འབྱུང་བ་བསྟན་
 པས། ཉན་ཐོས་ལ་སྐྱེས་པ་རྣམས་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་འབྱུང་ཞེས་ཅིའི་ཕྱིར་བརྟེན་
 ཅིན། དེ་ལ་ལན་བསྟན་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་ཡང་ཁ་ཅིག་གིས་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སྐྱེས་པ་
 སྟོས་ཏེ། ཞེས་གསུངས། བོད་སྐད་ལ་ཁ་ཅིག་(ཕྱབ་དབང་གིས་རྟེན་འབྲེལ་ཟབ་མཐོང་
 ཚོས་བསྟན་པ་ཉན་རང་གི་རིགས་ཅན་གྱིས་ཉམས་སུ་བྱུངས་པས་འདོད་པ་རྫོགས་པ་
 མེད་པར་ཐལ། དེ་ལྟར་ན་ཉན་རང་གི་རིགས་ཅན་གྱིས་རྟེན་འབྲེལ་སྐྱེ་མེད་ཀྱི་དོན་
 ཉམས་སུ་བྱུངས་མ་ཐོག་ཏུ་དག་བཅོམ་པའི་འབྲས་ལུ་མ་ཐོབ་རིགས་པ་ལས་དེ་མ་ཐོབ་
 པའི་ཕྱིར། ཞེས་པའི་ལན་སྟོན་པ་ལ། འབྲེལ་པ་དེ་འབྱུང་བ་ཡིན་ཏེ། ཞེས་ཟེར།
 ལུགས་སུ་བྱི་གཉིས་ཀ་འང་མི་འཐད་དེ། དེ་ལྟ་བུ་དོགས་པའི་གནས་མེད་ཅིང་། སྐབས་
 འདིར་ཕྱབ་དབང་གིས་རང་རྒྱལ་བསྐྱེད་རྒྱལ་ལ་དོགས་པ་ཆེ་བས་དེ་ལ་དམིགས་གྱིས་
 བཀར་པའི་དོགས་པ་བཅད་དགོས་པ་ལས་མ་དཔུང་པའི་ཕྱིར། གཞུང་འདི་རང་རྒྱལ་
 ལ་དམིགས་གྱིས་བཀར་པའི་དོགས་པ་གཅོད་པ་མ་ཡིན་ན། རང་སངས་རྒྱལ་གྱི་ལེ་
 བེས་ནི། ཞེས་སྐྱེས་དྲངས་པ་འབྲེལ་མེད་དུ་འབྱུང་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། ཅོད་
 ལན་གཉིས་ལས་དང་བོ་ནི། ཁོ་ན་རེ། ཕྱབ་དབང་གི་རྟེན་འབྲེལ་ཟབ་མཐོང་ཚོས་བསྟན་
 པ་ཉན་རང་གི་རིགས་ཅན་གྱིས་ཉམས་སུ་བྱུངས་པས་རང་རང་གི་འདོད་པ་རྫོགས་པ་
 དེ་མི་འཐད་པར་ཐལ། ཉན་ཐོས་ཀྱི་རིགས་ཅན་གྱིས་སངས་རྒྱལ་ལས་ཚོས་ཐོས་པའི་
 ཆོ་དེ་ལ་ཉན་ཐོས་ཀྱི་བྱུང་རྒྱུ་པ་དོན་དུ་བྱེད་པ་ཡོད་ཀྱང་། རང་རྒྱལ་གྱི་རིགས་ཅན་

ནམས་ཀྱིས་མངས་རྒྱས་ལས་ཆོས་ཐོས་པའི་ཆེ་དེ་ཉིད་ལ་རང་རྒྱལ་གྱི་བྱང་ཆུབ་ཐོབ་པ་
མི་ཤིང་པའི་བྱིར། ཞེས་ཟེར། དེའི་ལན་ལྟོན་པ་ལ། གཤམ་ཏེ་ཡང་ཁ་ཅིག་གིས་ཞེས་
མོགས་རང་འགྲེལ་དེ་གསུངས་ལ། དེའི་དོན་ནི། རྩོད་པ་དེའི་ལྟོན་མེད་དེ། མངས་
རྒྱས་ཀྱིས་རྟེན་འབྲེལ་ཟབ་མོའི་ཆོས་བསྟན་པས་རང་རྒྱལ་གྱི་རྒྱུ་པ་པོས་ཆེ་དེ་ཉིད་
ལ་རང་རྒྱལ་གྱི་བྱང་འདས་མ་ཐོབ་ཀྱང་། ཆེ་རབས་གཞན་བསྐལ་པ་བརྒྱ་ཚུན་ཆད་
མོགས་ལ་རང་རྒྱལ་གྱི་བྱང་འདས་དེས་པར་འཐོབ་པའི་བྱིར། དཔེར་ན་ལྟོར་དེས་གྱི་
ལས་བསགས་པའི་ཆེ་དེ་ལ་ལས་དེའི་འབྲས་བུ་མ་ལྟོར་ཡང་། རྒྱེ་བ་གཞན་དུ་དེས་པར་
ལྟོར་དགོས་པ་དེ་བཞིན་དུ་ཡིན་པའི་བྱིར། འདི་དག་གི་དོན་ལ་མཆོག་གི་རྒྱལ་རྒྱའི་
ལམ་རྒྱུར་ལའི་རང་རྒྱལ་མེད་ཟེར་བ་ཡང་། འགྲེལ་བ་འདིས་ཁྱེད་ཤིང་། དེའི་རྒྱ་
དངོས་ཀྱི་ལམ་རྒྱུར་ལའི་རང་རྒྱལ་དགྲ་བཙུག་མོད་ཟེར་བ་ཡང་འདིས་ཁྱེད་ཤིང་།
ཞིབ་པར་དག་ནས་ཤེས་སོ། །ཤལ་དོན་ནི། ཉན་རང་དགྲ་བཙུག་ཆོས་ཅན། རྩབ་
དབང་ལས་རྒྱུས་པ་ཡིན་ཏེ། རྩབ་དབང་གིས་རྟེན་འབྲེལ་ཟབ་མོའི་ཆོས་བསྟན་པ་ཉམས་
སུ་བྱུངས་པ་ལས་འབྲུངས་པའི་བྱིར།

སངས་རྒྱལ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ལས་འབྱུངས་ཤིང་། །ཞེས་པའི་རྣམས་ལ།
 བཤད་བྱའི་ལུང་འགོད་པ་དང་། ལུང་དོན་བཤད་པ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། གལ་ཏེ་
 བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱང་དེ་བཞིན་གསེགས་པས་ཉེ་བར་བརྟན་པ་ལས་སྐྱེས་
 པར་གྱུར་པས། རྒྱལ་པོའི་སྐུ་ཞེས་བརྗོད་པ་མིན་མཁ། དེའི་ཕྱིར་ནི་ལུང་སངས་རྒྱལ་
 བཅོམ་ལྷན་འདས་རྣམས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ལས་འབྱུངས་ཤིང་། འདི་ནི་བདེན་
 མོད་ཀྱི། འོན་ཀྱང་། རྒྱ་གཉིས་ཀྱིས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་སངས་རྒྱལ་བཅོམ་
 ལྷན་འདས་རྣམས་ཀྱི་རྒྱུར་འབྱུར་ཏེ། གནས་རྣམས་ཀྱི་ཁྱད་པར་དང་། ཡང་དག་པར་
 འཛིན་དུ་འཇུག་པ་ལས་སོ། །དེ་ལ་གནས་རྣམས་ཀྱི་ཁྱད་པར་ལས་ནི་དེ་བཞིན་གསེགས་

པའི་གནས་སྐབས་ནི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་རྒྱ་ཅན་ཡིན་པ་ཉིད་ཀྱི་
 བྱིར་རོ། །ཡང་དག་པར་འཛིན་དུ་འཇུག་པ་ལས་ནི་རི་ལྟར་འཕགས་པ་འཇམ་དཔལ་
 བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔར་གྱུར་པ་ཉིད་ཀྱིས་བཅོམ་ལུན་འདས་ཤྱུ་བྱུང་པ་དང་། དེ་ལས་
 གཞན་པའི་དེ་བཞིན་གསེགས་པ་རྣམས་ཆེས་ཐོག་མ་ཞོན་པ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ཡང་
 དག་པར་འཛིན་དུ་འཇུག་པར་འདོད་པ་ཡིན་ནོ། །དེའི་བྱིར་རོ། དེ་ལྟར་འབྲས་བུ་མཐར་
 ཐུག་པ་དེའི་རྒྱའི་གཙོ་བོར་གྱུར་པ་ལ་ལྟོས་ནས་དེ་བཞིན་གསེགས་པ་རྣམས་བྱང་ཆུབ་
 སེམས་དཔའ་ལས་འབྱུངས་པར་བསྟན་ཏེ། དེ་ཉིད་ཀྱི་བྱིར་རྒྱ་ལུན་སུམ་ཚོགས་པ་ཆེས་
 བསྐྱར་པ་ཡིན་ལ། རྒྱ་ལ་མཆོད་པར་བཞེད་པས་བྱང་འབྲས་བུ་ལ་མཆོད་པ་དོན་གྱིས་
 འཕངས་པར་དགོངས་ཏེ། སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལུན་འདས་དེ་དག་གིས་སྟོན་གྱི་ལྟོན་
 ཤིང་ཆེན་པོ་འབྲས་བུ་ངེས་པ་དཔག་ཏུ་མེད་པ་ལྟར་བའི་རྒྱ་གུ་ལ་སོགས་པ་མཐོང་ཞིང་
 ལོ་མ་རྣམས་འཇམ་པའི་གནས་སྐབས་སུ་གྱུར་པ་ལྟར་བསྐྱིམས་ཏེ་ཡོངས་སུ་བསྐྱུར་
 པར་བྱ་བ་ཉིད་དུ་བསྟན་པར་བྱ་ཞིང་། དུས་དེར་ཉེ་བར་གྱུར་ཅིང་ཐོག་པ་གསུམ་ལ་
 བཀོད་པའི་སེམས་ཅན་གྱི་སྤང་བོ་ཐོག་པ་ཆེན་པོ་ཉིད་ལ་ངེས་པར་སྐྱུར་བར་བྱ་བའི་
 བྱིར་རོ། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ལ་བསྟགས་པ་མཛད་པ་ཡིན་ནོ། །རི་སྐད་དུ་
 འཕགས་པ་དགོན་མཆོག་བརྟེན་པའི་མདོ་ལས། འོད་སྤྱང་འདི་ལྟ་སྟེ། དཔེར་ན་རྒྱ་
 བ་ཆོས་པ་ལ་ཐུག་འཆལ་བ་ལྟར་ཉ་བ་ལ་མ་ཡིན་ནོ། །འོད་སྤྱང་དེ་བཞིན་དུ་གང་དག་
 ང་ལ་རབ་ཏུ་དད་པ་དེ་དག་གིས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ལ་ཐུག་བྱ་ཡི། དེ་བཞིན་
 གསེགས་པ་རྣམས་ལ་དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་ཅིའི་བྱིར་ཞེན། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་
 རྣམས་ལས་ནི། དེ་བཞིན་གསེགས་པ་རྣམས་འབྱུང་རོ། །དེ་བཞིན་གསེགས་པ་རྣམས་
 ལས་ནི་ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་འབྱུང་རོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟ་
 བུའོ། །དེའི་བྱིར་རོ། དེ་ལྟར་ན་རིགས་པ་དང་ལུང་གིས་དེ་བཞིན་གསེགས་པ་རྣམས་བྱང་

རྒྱལ་མེས་ས་དཔའ་ལས་འབྱུངས་པ་ཡིན་ནོ། ། ཞེས་བྱ་བ་འདི་བསྐྱབས་པ་ཡིན་ནོ། །
 ཞེས་གསུངས། གཉིས་པ། ལུང་དོན་བཤད་པ་ལ། དོགས་པ་བཞེད་པ་དང་། དེའི་
 ལན་བཤད་པ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། ཁོ་ན་རེ། སངས་རྒྱལ་བཙུང་ལན་འདས་བྱུང་
 རྒྱལ་མེས་ས་དཔའ་ལས་འབྱུངས་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། བྱུང་རྒྱལ་མེས་ས་དཔའ་རྣམས་
 སངས་རྒྱལ་ལས་འབྱུངས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་རྒྱལ་བ་ལས་འབྱུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་རྣམས་
 རྒྱལ་བའི་སྤྱི་ཡོན་པའི་ཕྱིར། དེ་རྣམས་རྒྱལ་སྤྱི་ཡོན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་ནི། གལ་
 ཏེ་བྱུང་རྒྱལ་མེས་ས་དཔའ་རྣམས་ཀྱང་ཞེས་པ་ནས། རི་ལྟར་འབྱུངས་ཞེས་པའི་བར་གྱི་
 དོན་ནོ། ། གཉིས་པ་ནི་བདེན་མོད་ཀྱིས། ཞེས་མོགས་ཀྱིས་བསྟན། འདི་ཡི་དོན་ལ་
 དགག་བཞག་གཉིས། དང་པོ་ནི། མཁས་པའི་དབང་པོ་ཁ་ཅིག ། ལམ་གྱི་འབྲེལ་བའི་
 དོན་བསྟན། རྒྱལ་བའི་སྤྱི་ཡོན་པའི་དབང་པོ་རྒྱུ་བཞག་པ་གཉིས། གཞི་
 ཐ་དད་ཡོན་པས་དོགས་པ་དེའི་སྒྲིལ་མེད་ཅེས་ལན་འདེབས་པ་ཡིན། ཞེས་གསུངས།
 མཁས་པ་ཁ་ཅིག རྒྱལ་སྤྱི་ཡོན་པ་རྒྱལ་བའི་སྤྱི་ཡོན་པས་མ་བྱུང་ཅེས་ལན་འདེབས་
 དགོས་ཏེ། བྱུང་རྒྱལ་མེས་ས་དཔའ་དེ་རང་གི་ཡབ་རྒྱུར་པའི་རྒྱལ་བ་འགའ་ཞིག་གི་
 སྤྱི་ཡོན་པས་རྒྱལ་སྤྱི་ཡོན་ཀྱང་། རྒྱལ་བ་ལས་འབྱུངས་པ་མིན་པས་རྒྱལ་བའི་སྤྱི་
 མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་སྤྱི་ཡོན་པའི་ཕྱིར་དེ། མཚོ་ལས་སྤྱི་ཡོན་པ་མིན་པ་
 བཞིན་ནོ། ། དེ་ནི་རྒྱལ་ཆེན་ལས། བྱུང་རྒྱལ་མེས་ས་དཔའ་རྣམས་རྒྱལ་བ་འགའ་ཞིག་
 གི་སྤྱི་ཡོན་པ་ནི་བདེན་མོད་ཀྱི། ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་ནོ། ། ཞེས་གསུངས། ལུགས་དང་
 པོ་མི་འཐད་དེ། འོ་ན་རྒྱལ་བའི་སྤྱི་ཡོན་པ། རྒྱལ་བའི་འབྲས་བུ་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ།
 བྱུང་རྒྱལ་མེས་ས་དཔའ་རྒྱལ་བའི་སྤྱི་ཡོན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན་མོང་། བྱུང་རྒྱལ་
 མེས་ས་དཔའ་རྒྱལ་བའི་སྤྱི་ཡོན་པ་ཡིན་པར་ཐལ། བྱུང་རྒྱལ་མེས་ས་དཔའ་རྒྱལ་བའི་རྒྱ་
 ཡོན་པའི་ཕྱིར། རྒྱལ་བའི་སྤྱི་ཡོན་པའི་དབང་པོ་རྒྱུ་བཞག་པའི་བྱུང་

སེམས་གཞི་ཐ་དད་ཡིན་ཞེས་གསུངས་པ་དང་འགལ་ལོ། །འདྲོད་ན། བྱང་སེམས་ས་
 དང་པོ་བ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན་དེར་ཐལ། རྒྱལ་བའི་སྤྲུལ་ས་
 དང་པོ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱང་སེམས་ས་དང་པོ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདྲོད་ན། རྒྱལ་
 བའི་འབྲས་བུ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། རྒྱལ་བའི་རྒྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་དེ་རང་ལལ་འཆས་
 ཡིན། ལུགས་སྒྲིལ་གཉིས་ཀྱིས་ཀྱང་། བྱང་སེམས་ས་དང་པོ་བ་རྒྱལ་བའི་སྤྲུལ་ས་
 གསུང་དགོས་པས། དེ་ལྟར་ན། རྒྱལ་བའི་སྤྲུལ་ས་མེད་པར་ཐལ། བྱང་སེམས་ཆོགས་
 ལས་པ་ནས། བྱང་སེམས་ས་བརྩུ་བའི་བར་རེ་རེ་ནས། རྒྱལ་བའི་སྤྲུལ་ས་མ་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར། རྟགས་ཁས། མ་གྲུབ་ན་རང་འགལ་ལོ། །གཞན་ཡང་རྒྱལ་བའི་སྤྲུལ་ས་པོ་ས་བརྩུ་
 པ་བ་དེ་སངས་རྒྱས་འཕགས་པའི་རྒྱ་ཡིན་པར་ཐལ། བྱང་སེམས་ས་བརྩུ་བ་བ་སངས་
 རྒྱས་འཕགས་པའི་རྒྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། འདྲོད་ན་མོང་། རྒྱལ་བའི་སྤྲུལ་ས་
 པོ་ས་བརྩུ་བ་ཆོས་ཅན་ཁྱོད་སངས་རྒྱས་འཕགས་པའི་རྒྱ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་སངས་
 རྒྱས་འཕགས་པའི་འབྲས་བུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་དངོས། མ་གྲུབ་ན་དེར་ཐལ། ཁྱོད་
 རྒྱལ་བའི་འབྲས་བུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཁྱོད་རྒྱལ་བ་ལས་འབྱུངས་པའི་ཕྱིར།
 དེར་ཐལ། ཁྱོད་རྒྱལ་བའི་སྤྲུལ་ས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ། གཞན་ཡང་རྒྱལ་བའི་
 སྤྲུལ་ས་བརྩུ་བ་བ་ཆོས་ཅན། སངས་རྒྱས་ལས་འབྱུངས་པར་ཐལ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྤྲུལ་
 ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྒྱབ་པ་ཁས། དེར་ཐལ། རྒྱལ་བའི་སྤྲུལ་ས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདྲོད་ན། དེ་
 ཆོས་ཅན། ཁྱོད་སངས་རྒྱས་ལས་སྤྱེས་པར་ཐལ། འདྲོད་པའི་ཕྱིར། འདྲོད་མི་རྣམས་ལྟེ།
 སངས་རྒྱས་ལས་སྤྱེས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། སངས་རྒྱས་རྟག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁོ་རེ་
 རྒྱལ་བའི་སྤྲུལ་ས་ཡིན་ན། རྒྱལ་བའི་འབྲས་བུ་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། རྒྱལ་བའི་ཡུམ་ཡིན་
 ན། རྒྱལ་བའི་རྒྱ་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། ཞེ་ན་མ་ཁྱབ་པོ། །རང་ལུགས་ནི། ལམ་གྱི་
 འགྲེལ་བ་དེའི་དོན་བཤད་པ་ལ་དྲི་ཀ་ཆེན་ལས། བྱང་སེམས་རྣམས་རྒྱལ་བ་འགའ་ཞིག་

གི་སྒྲིམ་ཡིན་པ་བདེན་མོད་ཀྱི་ཞེས་པ་ནས་ཚུད་པ་དེ་ནི་རྒྱལ་དེ་གཉིས་རྒྱུ་པར་སྒྲིམ་
 བྱེད་པའི་ཚུད་པར་འགྲེལ་བས་ལན་བཏབ་པ་ལ་འདྲེན་ནས་གེས་རབ་ཡོད་ན་ཅིའི་
 བྱིར་མི་རྟོགས། ཅིས་པའི་བར་གསུངས། དེའི་དོན་བཤད་ན། འདི་ལ་གཉིས། སངས་
 རྒྱུ་བྱང་མེམས་ལས་འབྱུངས་པ་རིགས་བསྐྱུ་བ་དང་། ལུང་གིས་བསྐྱུ་བ་པ་
 གཉིས། དང་པོ་ལ། ལན་དེས་དང་། རྒྱལ་བྱེད་འགོད་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི། སངས་
 རྒྱུ་བྱང་མེམས་ལས་འབྱུངས་པ་དང་། བྱང་མེམས་རྒྱལ་བའི་སྒྲིམ་སྒྲུབ་ཞེས་པ་མི་
 འགལ་ཏེ། བྱང་མེམས་རང་གི་བདག་རྒྱུ་རྒྱུ་པའི་གཞན་རྒྱུད་ལ་གྲུབ་ཟིན་པའི་
 རྒྱལ་བ་འགའ་ཞིག་གི་གསུང་ལས་གསར་དུ་བྱང་མེམས་སྒྲིམ་པས་བྱང་མེམས་རྒྱལ་
 བའི་སྒྲིམ་སྒྲུབ་ཞེས་པ་ཡིན་གྱི། སངས་རྒྱུ་འཕགས་པ་དེ་རང་དང་རྒྱུད་ཅིག་རྒྱུ་པ་
 བའི་བྱང་མེམས་ཀྱི་ལམ་ཉམས་སྒྲུངས་པ་ལས་སངས་རྒྱུ་སྒྲུངས་པ། སངས་རྒྱུ་
 བྱང་རྒྱལ་མེམས་དཔལ་ལས་འབྱུངས་པའི་དོན་ཡིན་པ་གང་ཞིག །སངས་རྒྱུ་འཕགས་
 པ་རང་དང་རྒྱུད་གཅིག་རྒྱུ་པའི་བྱང་མེམས་ཀྱིས་ལམ་ཉམས་སྒྲུངས་པ་ལས་
 འབྱུངས་པ་དང་། བྱང་རྒྱལ་མེམས་དཔལ་རང་གི་བདག་རྒྱུ་རྒྱུ་པའི་གཞན་རྒྱུད་
 ལ་གྲུབ་ཟིན་གྱི་སངས་རྒྱུ་ལས་འབྱུངས་པ་མི་འགལ་བའི་བྱིར། དེ་ནི་བྱང་མེམས་
 རྒྱུ་པའི་བདག་འཕགས་ཅིས་པ་ནས། རྒྱུ་པ་ལྟར་རོ། །ཞེས་པའི་བར་དང་དོགས་
 དབྱེད་རྒྱུ་པའི་བར་གྱི་དོན་ནོ། །དེས་ན་རྒྱལ་བའི་སྒྲིམ་ཡིན་ན་རྒྱལ་བ་སྒྱི་ཙམ་པ་
 ལས་སྒྱི་མི་དགོས་ཏེ། སངས་རྒྱུ་ཀྱི་སྒྲིམ་ཡིན་ན་སངས་རྒྱུ་སྒྱི་ཙམ་པ་དེ་ལས་སྒྱི་
 མི་དགོས་པ་བཞིན་ནོ། །གཉིས་པ་ནི། འོ་ན། བྱང་མེམས་སངས་རྒྱུ་འཕགས་པའི་
 རྒྱུ་པ་ལྟར་རྒྱལ་བའི་ལྟ་བུ་ཞེས། དེའི་རྒྱལ་ཡང་ཡོད་དེ། གནས་སྐབས་ཀྱི་བྱང་པར་དང་
 ཡང་དག་པར་འཛིན་དུ་འཇུག་པའི་བྱང་པར་ལས་བྱང་རྒྱལ་མེམས་དཔལ་སངས་རྒྱུ་
 འཕགས་པའི་རྒྱུ་པ་ལྟར་པའི་བྱིར། གནས་སྐབས་ཀྱི་བྱང་པར་ལས་ནི། སངས་རྒྱུ་

འཕགས་པ་དེ་རང་གི་ཉེར་ལེན་དུ་གྱུར་པའི་བྱང་མེས་སྤྱི་ལམ་ཉམས་སྲུབ་སྐྱེད་སྤྱོད་པ་
 ལས་འབྱུངས་ཤིང་། ཡང་དག་པར་འཛིན་དུ་འཇུག་པའི་བྱང་པར་ལས་ནི། སངས་
 རྒྱལ་འཕགས་པ་དེ་རང་གི་ལྷན་ཅིག་བྱེད་ཆེན་དུ་གྱུར་པའི་བྱང་མེས་གཞན་གྱིས་
 ཡོངས་འཛིན་བྱས་པ་ལས་སངས་རྒྱལ་སྤྱི་ལམ་ལོང་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་བདག་ཅག་གི་
 རྟོན་པ་ལྟུང་གྱུ་ལ་པོ་དེ་རང་དང་རྒྱད་གཅིག་པའི་བྱང་ཆུབ་མེས་སྤྱི་ལམ་ཉམས་
 རྒྱུ་སྐྱེད་སྤྱོད་པ་དང་ཇུ་མཐའ་གྱི་ཁྱེད་ལྷན་བྱེད་སྤྱོད་སྤྱོད་པ་ལས་
 འབྱུངས་ཤིང་། རང་དང་རྒྱད་བྱ་དང་པའི་བྱང་ཆུབ་མེས་སྤྱི་ལམ་དཔེར་དཔལ་གྱིས་
 ཡོངས་འཛིན་བྱས་ནས་བདག་ཅག་གི་རྟོན་པ་དང་། དེ་ལས་གཞན་པའི་སངས་རྒྱལ་
 རྟོན་སྤྱི་ལམ་ཉམས་འཛིན་དུ་བཅུག་པ་ལས་སངས་རྒྱལ་སྤྱི་ལམ་ལོང་པ་མདོ་སྤྱོད་
 ལས་བཤད་པའི་ཕྱིར། དེ་ནི་དེ་ལ་གནས་སྤྱོད་པའི་བྱང་པར་ཞེས་པ་ནས། འདོད་པ་
 ཡིན་ནོ། །ཞེས་པའི་བར་གྱི་དོན་ནོ། །གཉིས་པ་ནི། རྒྱུ་བྱེད་འགོད་པ་དངོས་དང་།
 བྱང་མེས་སྤྱི་ལམ་ཉམས་པ་མཛད་པའི་དགོས་པ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། སངས་རྒྱལ་
 འཕགས་པ་བྱང་ཆུབ་མེས་སྤྱི་ལམ་དཔེར་དཔལ་ལས་འབྱུངས་པར་ལྟར་གིས་གྲུབ་སྟེ། དགོན་
 མཆོག་བཅུགས་པའི་མདོ་དྲུང་མཛད་པ་དེས་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་བཅུགས་པ་
 མཛད་པའི་དགོས་པ་ལ་བཞི་ཡོད་དེ། འོད་སྤྱང་གང་དག་ང་ལ་རབ་ཏུ་དང་པ་དེ་དག་
 གིས་བྱང་ཆུབ་མེས་སྤྱི་ལམ་དཔེར་དཔལ་ལ་ཕྱག་བྱ་ཡི། ཞེས་སྤྱོད་པའི་བྱང་མེས་སྤྱི་ལམ་
 བཅུགས་པ་མཛད་པ་ནི། བྱང་མེས་སངས་རྒྱལ་འཕྲོ་བའི་རྒྱུ་གཙོ་བོར་རྟོགས་པར་བྱ་བ་
 དང་། སངས་རྒྱལ་གྱི་རྒྱུ་གཙོ་བོ་བྱང་མེས་སྤྱི་ལམ་དངོས་སྤྱོད་པས། འབྲས་བུ་
 སངས་རྒྱལ་ལ་མཆོད་པར་བཞེད་པར་འགྱུར་བ་དང་། ལྷན་གྱི་ལྷན་ཤིང་གི་ལྷན་པོ་
 དོན་དུ་གཉེར་བ་རྣམས་ཀྱིས་ལྷན་གྱི་ལྷན་ཤིང་གི་ལྷན་པོ་ལ་གཅིས་སྤྱོད་དགོས་
 པ་བཞིན་དུ། རྟོགས་པའི་སངས་རྒྱལ་ལ་གྲུས་ཤིང་དོན་དུ་གཉེར་བ་རྣམས་ཀྱིས་གྱུར་

རྒྱལ་པོའི་ལྷ་གྲུ་བྱང་སེམས་ལས་དང་པོ་བ་རྣམས་ལ་འད་གཅིས་སྒྲུས་སྒྲུབྱེད་ཅིང་གྲུས་
 པར་བྱེད་དགོས་སོ། །ཞེས་ཤིས་པར་བྱ་བ་དང་། བྱང་སེམས་ལ་བསྒྲགས་པ་གསུངས་
 པའི་དྲུས་དེར་སྟོན་པའི་འཁོར་དུ་ཉི་པར་གྱུར་ཅིང་། ཐེག་པ་གསུམ་གྱི་ལམ་ལ་བཞོན་
 པའི་སེམས་ཅན་རྣམས་ཐེག་ཆེན་ཉིད་ལ་ངེས་པར་སྒྱུར་བར་བྱ་བའི་ཆེད་དུ་ཡིན་པའི་
 བྱིར་དྲེ། ལླེབས་འདི་ཡི་ཐེག་པ་གསུམ་ལ་བཞོན་པ་ཞེས་པའི་དོན་ཐེག་པ་གསུམ་གྱི་
 རིགས་ཅན་ཅམ་ལ་བྱེད་པ་མིན་དེ། ཐེག་པ་གསུམ་གྱི་ལམ་ལ་གནས་པ་ལ་བྱ་དགོས་
 དྲེ། འབྲེལ་བཤད་ལས། ཐེག་པ་གསུམ་ལ་བཞོན་པའི་སེམས་ཅན་གྱི་བྱང་པོ་ཞེས་པ་
 མི། ཉན་ཐོས་དང་། རང་སངས་རྒྱས་དང་བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའ་རྣམས་གྱི་ལམ་ལ་
 སྒྱུར་བའི་སེམས་ཅན་གྱི་ཚོགས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་ལེགས་པའི་བྱིར་། འོ་ན་
 འདིར་རང་རྒྱལ་ཚོགས་ལམ་པ་ཡིན་ན་རང་རྒྱལ་དུ་རིགས་ངེས་པས་མ་བྱུང་བར་བསྟན་
 པར་འབྱུར་རོ། །སྟུམ་ན་མིན་དེ། མཐར་ཐུག་ཐེག་ཆེན་དུ་བྱངས་པའི་བྱིར་ཡིན་པའི་
 བྱིར་། དེ་ལྟར་ན། མཆོད་བརྗོད་ལླེབས་འདིར་ཉན་རང་དང་སངས་རྒྱས་བྱང་སེམས་
 རྣམས་ལ་དངོས་སུ་མཆོད་བརྗོད་མ་མཛད་པར། ཉན་ཐོས་སངས་རྒྱས་འབྱིར་རྣམས་
 ཐུབ་དབང་སྟེ། །སངས་རྒྱས་བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའ་ལས་འབྱུངས་ཤིང་། །ཞེས་ཉན་
 རང་དགྲ་བཙུག་ཐུབ་དབང་དང་ཐུབ་དབང་བྱང་སེམས་ལས་འབྱུངས་རྒྱལ་བསྟན་པ་
 ལ་དགོས་པ་ཅི་ཡོད་ཅེ་ན། ལླེབས་འདིར་ཐེག་པ་ཆེ་རྒྱུར་གི་གསུང་རབ་པ་ལ་ཆེ་བར་
 མཆོད་བརྗོད་གྱི་ཡུལ་དུ་གྲགས་པའི་ཉན་རང་གཉིས་དང་སངས་རྒྱས་བྱང་སེམས་
 རྣམས་ལ་དངོས་སུ་མཆོད་བརྗོད་མ་མཛད་པའི་རྒྱ་མཚོ་བོད་དེ། དེ་རྣམས་གྱི་ལམར་
 ཐུག་པའི་ཅུ་བའི་རྒྱ་སྟོང་རྗེ་ཆེན་པོ་ལ་མཆོད་བརྗོད་མཛད་པར་བཞེད་པའི་བྱིར་། དེས་
 བ་གོང་དུ་གཞན་ལས་མཆོད་བརྗོད་གྱི་ཡུལ་དུ་མཛད་པའི་ཞེས་པའི་གཞན་དེ་མངོན་
 ཉོགས་རྒྱན་སོགས་དང་དེའི་གཞན་དོན་རྒྱུར་ཟད་མི་གཅིག་གོ། །ལེགས་པར་བཤད་

མཐོ། འདིར་ཉན་རང་ཐུབ་དབང་ཐུབ་དབང་ཐུབ་ཐེམས་རྣམས་ཀྱི་འབྲས་ལུ་བརྟན་
 བ་ལ་དགོས་པ་ཁྱད་པར་ཅན་ཡོད་དེ། དེ་རྣམས་ཀྱི་མཐར་ཐུག་པའི་རྩ་བའི་རྒྱ་ལོ་སྤྱོད་
 བཟུང་བའི་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འོ་ན་ཁོ་ན་རེ། ཐུབ་དབང་སྐྱེས་ཁེས་པའི་སྐབས་ལ།
 ཐུབ་ཐེམས་ཐུབ་དབང་ལས་འབྱུངས་ཚུལ་ཞིག་འཆད་རིགས་པར་བལ། ཐུབ་ཐེམས་
 རྣམས་རང་གི་ལབ་ཏུ་རྒྱུར་བའི་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་ཆོས་བརྟན་པ་ལས་འབྱུངས་པའི་
 ཕྱིར། ཞེན་ལ་ཁྱབ་སྟེ། སྐབས་འདིར་ཉན་རང་ལྟར་ཐུབ་ཐེམས་ཐུབ་དབང་ལས་སྐྱེས་
 ཚུལ་འཆད་མི་དགོས་དེ། འདིར་ཉན་རང་ཐུབ་དབང་ལས་སྐྱེས་པར་བརྟན་པའི་དགོས་
 པ་ནི། ཉན་རང་གཉིས་ཀྱི་རྩ་བ་སྟོར་རྩེ་ལ་ཐུག་པར་བརྟན་པའི་ཕྱིར་ཡིན་ལ། ཐུབ་
 ཐེམས་ཀྱི་རྩ་བ་སྟོར་རྩེ་ལ་ཐུག་ཚུལ་ནི་གང་ཕྱིར་བརྟེན་ཅིས་སོགས་ཀྱི་ལོགས་རྒྱ་
 འཆད་པའི་ཕྱིར། སྟོར་བ་ནི། ཐུབ་པ་སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལུན་འདས་ཆོས་ཅན། ཐུབ་
 ཐུབ་ཐེམས་དབང་ལས་འབྱུངས་པ་ཡིན་དེ། ཐུབ་ཐེམས་ཀྱི་ལས་སྟོན་སྟོབས་དང་།
 གཞན་རྒྱད་ལ་གྲུབ་ཐིན་ཀྱི་ཐུབ་ཐེམས་འགའ་ཞིག་གིས་ཡོངས་འཛིན་བྱས་པ་ལས་
 འབྱུངས་པའི་ཕྱིར།

སྒྲིང་རྒྱུ་མེད་མེད་པ་ཞིག་ལྟ་བུ་ཡིན་པར་། ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྒྲུབ་སྒྲུབ་འདིར་
བརྟན་ཚུལ་གསུམ་གྱི་དོ་བོ་དོས་བརྒྱུད་བ་དང་། ཚུལ་གསུམ་བྱུང་མེད་ཀྱི་རྒྱུར་བརྟན་
པ། དེ་དག་ལ་དོགས་བ་སྒྲུབ་བའོ། །དང་པོ་ལ་དགག་བཞག་གཉིས་ལས། འཕྱིག་
སྒྲུབ་འདིར་དོས་བརྟན་གྱི་སྒྲིང་རྒྱུ་དང་། འབྲས་ཏུས་ཀྱི་སྒྲིང་རྒྱུ་གཞི་མཐུན་ཡོད་
དེ། སྒྲུབ་འདིའི་སྒྲིང་རྒྱུ་འཆད་འབྱུང་གྱི་སྒྲིང་རྒྱུ་ལ་བགད་ཅིང་འཆད་འབྱུང་གྱི་སྒྲིང་
རྒྱུ་དང་འབྲས་ཏུས་ཀྱི་སྒྲིང་རྒྱུ་གཞི་མཐུན་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གང་ཕྱིར་བཙུ་བྱིད་ཅིས་
སོགས་ཀྱི་སྒྲུབ་སྒྲུབ་པ་བརྟན་པའི་བ་མར་གལ་ཆེ་བའི་སྒྲིང་རྒྱུ་དེ་འབྲས་ཏུས་ཀྱི་སྒྲིང་
རྒྱུ་ལ་བྱེད་པའི་ཕྱིར། ཟེར་བ་ལི་འབྱད་དེ། སྒྲུབ་འདིར་དོས་བརྟན་གྱི་སྒྲིང་རྒྱུ་

སེམས་ལས་དང་པོ་པའི་སྒྲིལ་དུ་འགྲོ་བའི་སྒྲིལ་རྗེ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་དང་འབྲས་དུས་
 གྱི་སྒྲིལ་རྗེའི་གཞི་སྤུམ་ཡོད་པའི་བྱིར། རྟགས་ལས། འདོད་མི་རུས་ཏེ། རང་འབྲེལ་
 ལས། ཡང་བྱང་རྒྱུ་སེམས་དཔལ་དེ་དག་ཅིའི་རྒྱ་ཙམ་ཞིག་ཡིན་ཞེས། སྒྲིལ་རྗེའི་
 སེམས་དང་གཉིས་སྤྱེད་སྒྲོ་དང་ཞེས་སོགས་གསུངས་པའི་བྱིར། དེ་ལ་ཐོན་རེ།
 འདིར་བརྟན་གྱི་སྒྲིལ་རྗེ་དེ་ལ་ལས་ས་ཞུགས་གྱི་སྒྲིལ་རྗེ་ལ་བྱེད་རིགས་པར་ཐལ།
 འདིར་བརྟན་སྒྲིལ་རྗེ་དེ་བྱང་སེམས་ལས་དང་པོ་པའི་སྒྲིལ་དུ་འགྲོ་བའི་སྒྲིལ་རྗེ་ལ་བྱེད་
 པའི་བྱིར་ན་མ་ཁུལ། འདོད་ན། འདིར་བརྟན་གྱི་སྒྲིལ་རྗེ་རྒྱལ་ལུན་གྱི་སངས་རྒྱས་
 འཕགས་པ་མེད་པར་ཐལ་ལོ། འདོད་མི་རུས་ཏེ། འདིར་བརྟན་གྱི་སྒྲིལ་རྗེ་འཆད་
 འགྱུར་གྱི་སྒྲིལ་རྗེ་ལ་བྱེད་པ་གང་ཞིག འཆད་འགྱུར་གྱི་སྒྲིལ་རྗེ་རྒྱུད་ལུན་གྱི་སངས་
 འཕགས་ཡོད་པའི་བྱིར་ཏེ། འཆད་འགྱུར་གྱི་སྒྲིལ་རྗེ་རྒྱལ་བའི་ལོ་ཉྟག་སུན་ཚོགས་
 བསྐྱེད་པ་ལ་ཐོག་མཐའ་བར་གསུམ་དུ་གལ་ཆེ་བའི་སྒྲིལ་རྗེ་ལ་བྱེད་པའི་བྱིར། གང་
 བྱིར་བཅེ་ཉིད་ཅེས་སོགས་གྱི་བརྟན་དོན་གྱུ་བའི་བྱིར། ཞེས་ཟེར་ན། བྱང་སེམས་
 ལས་དང་པོ་པའི་སྒྲིལ་དུ་འགྲོ་བའི་སྒྲིལ་རྗེ་ཡིན་ན་ལས་ས་ཞུགས་གྱི་སྒྲིལ་རྗེ་ཡིན་
 དགོས་པར་ཐལ། བྱིར་གྱི་ཙམ་པའི་དེ་ལ་ཁུལ་འབྲེལ་འདུག་པའི་བྱིར། འདོད་ན་སྒྲིལ་རྗེ་
 ཆེན་པོ་ཆོས་ཙམ། དེར་ཐལ་དེའི་བྱིར། རྟགས་གྱུ་བ་སྟེ་དེ་ཐོག་ཆེན་སེམས་བསྐྱེད་གྱི་
 སྒྲིལ་དུ་འགྲོ་བའི་སྒྲིལ་རྗེ་ཡིན་པའི་བྱིར། རྒྱ་འབྲས་མན་རག་བདུན་གྱི་རྣམ་བཞག་
 འཐད་པའི་བྱིར། གཞན་ཡང་རྒྱལ་བའི་ལོ་ཉྟག་སུན་ཚོགས་བསྐྱེད་པ་ལ་ཐ་མར་གལ་
 ཆེ་བའི་སྒྲིལ་རྗེ་ཡིན་ན་འབྲས་དུས་གྱི་སྒྲིལ་རྗེ་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། གང་བྱིར་བཅེ་
 ཉིད་ཅེས་སོགས་གྱི་སྒྲིལ་ནས་བརྟན་པའི་ཐ་མར་གལ་ཆེ་བའི་སྒྲིལ་རྗེ་དེ་འབྲས་དུས་
 གྱི་སྒྲིལ་རྗེ་ལ་བྱེད་རིགས་པའི་བྱིར། རྟགས་ལས། འདོད་ན། སྒྲིལ་རྗེ་ཆེན་པོ་ཆོས་ཙམ།
 དེར་ཐལ། དེའི་བྱིར། མ་གྱུ་བ་ན། དེར་ཐལ། བཅེ་བ་སྒྲིལ་རྗེ་ཆེན་པོ་རྒྱལ་བའི་ལོ་ཉྟག་

ལུ་ཆོག་མ་བཞུང་པ་ལ་ཐོག་མཐའ་བར་གསུམ་དུ་གལ་ཆེ་བའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་དཔལ་
 ལུ་རྒྱ་བས་བསྟན་བཅོས་ཆོས་པའི་ཐོག་མར་སྟོང་རྗེ་ཆེན་པོ་ལ་བཞུང་པ་མ་ཡིན་
 བར་ཐལ། མ་གྲུབ་པ་དེའི་ཕྱིར། དེ་ལ་ཁོ་ན་ལེ། སྐབས་འདིར་དངོས་བསྟན་གྱི་སྟོང་རྗེ་
 དང་འབྲས་དུས་གྱི་སྟོང་རྗེའི་གཞི་མཐུན་ཡོད་པར་ཐལ། དེ་དང་འབྲས་ལུ་སྟོན་པ་ལྟ་
 ལུའི་སྟོང་རྗེའི་གཞི་མཐུན་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན་མ་ཁུལ། སྟོང་རྗེ་ཆེན་པོ་དེ་འབྲས་ལུ་
 སྟོན་པ་ལྟ་ལུའི་སྟོང་རྗེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སྐབས་འདིའི་གཉིས་སུ་མེད་པའི་སྟོ་དེ་གང་ལ་
 བྱེད་ཅེན། བོད་སྐད་མ་ཁུལ་གཉིས་སུ་མེད་པའི་སྟོ་གཟུང་འཛིན་གཉིས་སུ་མེད་པའི་
 སྟོ་ལ་བྱེད། སེམས་བཞུང་དོན་དམ་སེམས་བཞུང་ལ་བྱེད། ཅེས་གསུངས། དེ་ལ་ཁ་
 ཅིག་གཟུང་འཛིན་གཉིས་སུ་མེད་ཅེས་བའི་གཉིས་དེ་གང་ལ་བྱེད། གཟུང་འཛིན་རྩལ་
 གཞན་མེད་པ་ལ་བྱེད་དམ། གཟུང་འཛིན་གཉིས་སུ་མེད་པ་ལ་བྱེད། དང་པོ་མི་
 འཐད་དེ། གཟུང་འཛིན་རྩལ་གཞན་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཕྱི་དོན་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གཉིས་
 པ་ལྟར་ན་འད་མི་འཐད་དེ། སྐབས་འདིའི་སེམས་བཞུང་དོན་དམ་སེམས་བཞུང་ལ་
 འདོད་པ་དང་སྟོས་པའི་སྟོན་དུ་འགྱུར་རོ། །ཞེས་གསུངས་ལ། འོན་ཀྱང་མཁས་གྲུབ་
 རྗེས་གཟུང་འཛིན་རྩལ་གཞན་མེད་པར་བཤད་དོ། །རང་ལུགས་ཀྱི་དགག་བཞི།
 འདིའི་གཉིས་སུ་མེད་པའི་སྟོ་གཟུང་འཛིན་གཉིས་སུ་མེད་པའི་སྟོ་ལ་བྱེད་པ་མི་
 རིགས་ཏེ། འདིར་བསྟན་ཆོས་གསུམ་བྱང་སེམས་ལས་དང་པོ་བའི་རྩོན་དུ་འགྲོ་བའི་
 ཆོས་གང་ཞིག་། གཟུང་འཛིན་གཉིས་སུ་མེད་པའི་སྟོ་བྱང་སེམས་ལས་དང་པོ་བའི་རྩོན་
 དུ་འགྲོ་བ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། གཉིས་མེད་ཀྱི་སྟོ་ནི་འགྲེལ་པར། རྟག་ཆད་ཀྱི་
 མཐའ་དང་བུལ་བའི་སྟོ་ཤེས་རབ་ལ་བཤད་པའི་ཕྱིར། འགྲེལ་བཤད་མཁན་པོ་ན་ལེ།
 སྐབས་འདིའི་གཉིས་མེད་ཀྱི་སྟོ་དོན་དམ་སེམས་བཞུང་དང་། སེམས་བཞུང་རགས་པ་
 བད་ལས་བྱང་བའི་སེམས་བཞུང་ལ་བྱེད་ཟེར། དེ་ལྟར་འགྲེལ་བཤད་ལས། བྱང་རྒྱུ

སེམས་དཔའ་དེ་རྣམས་ཀྱི་སྡིང་རྗེ་དང་ལྟན་པའི་སེམས་དང་དོན་དམ་པའི་བྱང་རྒྱུ་ཏུ་
 སེམས་བསྐྱེད་པའི་རང་བཞིན་ཅན་གཉིས་སུ་མེད་པའི་སྒོ་དང་བརྟེན་ལས་བྱུང་བའི་བྱང་
 རྒྱུ་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་པ་ནི་རྒྱ་ཡིན་ཞེས་པའོ། །ཞེས་གསུངས། དེ་ཡང་མི་འཐད་དེ།
 དོན་དམ་སེམས་བསྐྱེད་བྱང་སེམས་ལས་དང་པོ་བའི་སྡོན་རྒྱུ་འགྲོ་བ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
 ཁ་ཅིག །སྐབས་འདིར་བསྟན་གྱི་སེམས་བསྐྱེད་སེམས་བསྐྱེད་མཚན་ཉིད་པ་ཡིན་ཏེ།
 རྟེན་ཆེན་ལས། ཆེད་རྒྱུ་བ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དོན་རྒྱུ་ཐོབ་བྱ་བ་མེད་པའི་
 བྱང་རྒྱུ་ཐོབ་པར་འདོད་པ་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་མཚན་ཉིད་རྫོགས་པར་འདོད་པར་བྱ་སྟེ།
 འགྲེལ་བཤད་ལས། དེ་ལྟར་འབྱུང་བ་ལེགས་ཤིང་མངོན་རྫོགས་རྒྱན་ལས་གསུངས་པ་
 དང་ལུགས་འདི་ལ་མི་འདྲ་བ་མེད་དོ་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཞེས། བྱང་སེམས་ལས་
 དང་པོ་བའི་སྡོན་རྒྱུ་འགྲོ་བའི་སྐབས་འདིར་བསྟན་གྱི་སེམས་བསྐྱེད་དེ་སེམས་བསྐྱེད་
 མཚན་ཉིད་པ་ཡིན་པར་ཐལ། འདིར་བསྟན་སེམས་བསྐྱེད་ལས་དང་པོ་བའི་སྡོན་རྒྱུ་
 འགྲོ་བའི་སེམས་བསྐྱེད་གང་ཞིག་དམ་བཅའ་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། རྟེན་ཆེན་
 ལས། བྱང་སེམས་ཀྱི་སྡོན་རྒྱུ་འགྲོ་བའི་སེམས་བསྐྱེད་ནི་སེམས་བསྐྱེད་སྒྲོམ་པའི་སྐབས་
 ལ་དགོངས་གིས། སྒྲོམ་པ་ལ་བརྟེན་ནས་བསྐྱེད་པའི་སེམས་བསྐྱེད་དངོས་མིན་པའི་
 ཕྱིར་རོ་ཞེས་དང་། རྟེན་ཆེན་ལུང་དོན་ནི། མངོན་རྒྱན་ལས། སེམས་བསྐྱེད་པ་ནི་གཞན་
 དོན་ཕྱིར། ཡང་དག་རྫོགས་པའི་བྱང་རྒྱུ་འདོད། ཅིས་གསུངས་པ་ལྟར། འདིར་
 བསྟན་གྱི་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱང་གཞན་དོན་རྒྱུ་རྫོགས་པའི་བྱང་རྒྱུ་ཐོབ་པར་འདོད་པས་
 མཚན་ཉིད་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་གཅིག་དགོས་ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་ནོ། །གཉིས་པ་རང་
 ལུགས་ནི་སྐབས་འདིའི་སྡིང་རྗེ་ནི། དང་པོར་ང་ཞེས་བདག་ལ་ཞེན་གྱུར་ཅིང་། ཞེས་
 མོགས་ཀྱི་སྐབས་ནས་འཆད་པར་འགྱུར་པའི་སྡིང་རྗེ་དེ་ལ་བྱེད་རིགས་ཏེ། རང་འགྲེལ་
 ལས་དེ་ལ་སྡིང་རྗེ་ནི་བཙུང་བ་སྟེ། འདི་ཉིད་རྒྱུ་འཆད་པར་འགྱུར་པའི་རྣམ་པ་དང་རང་

གི་ངོ་པོ་ཅན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར་འདིར་བསྟན་གཉིས་སུ་མེད་པའི་སྒོ་ནི་རྟག་
 ཆད་གྱི་མཐའ་གཉིས་དང་བྲལ་བའི་སྟོང་ཉིད་རིགས་པའི་རྣམ་གྲངས་མཐའ་ལས་པའི་
 སྒོ་ནས་རྟགས་པའི་ཤེས་རབ་ལ་བྱེད་དེ། རང་འགྲེལ་ལས། གཉིས་སུ་མེད་པའི་སྒོ་ནི་
 དངོས་པོ་དང་དངོས་པོ་མེད་པ་ལ་སོགས་པ་མཐའ་གཉིས་དང་བྲལ་བའི་ཤེས་རབ་
 པོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། སྐབས་འདིའི་བྱང་ཆུབ་གྱི་སེམས་ནི་འགྲེལ་བར་
 འཕགས་པ་ཆོས་ཀྱན་འགྲོ་བའི་མདོ་བྲངས་པ་ལས། ཆོས་ཉིད་འདི་ལྟ་བུ་འདི་སེམས་
 ཅན་རྣམས་ཀྱི་ཁོང་དུ་ཆུད་པར་བྱའོ་སྟེ་ནས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ལ་སེམས་གང་
 གྱེ་བ་འདི་ནི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་བྱང་ཆུབ་གྱི་སེམས་ཞེས་བྱའོ། །ཞེས་རང་གི་ཆོས་
 ཉིད་རྟགས་ནས་སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་ཁོང་དུ་ཆུད་པར་བྱའོ། །སྟེ་ལྟ་བུ་སེམས་
 པ་བྱེད་པར་གསུངས་པ་ཡང་འདིར་བསྟན་གྱི་སེམས་པ་བྱེད་མཆོད་ཉིད་ཡོངས་སུ་
 རྟོགས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དེས་སེམས་པ་བྱེད་གྱི་ཆེད་དུ་བྱ་བ་གཞན་དོན་ལ་དམིགས་གྲང་།
 སེམས་པ་བྱེད་གྱི་ཆེད་དུ་བྱ་བ་བྱང་ཆུབ་ལ་ས་དམིགས་པའི་བྱིར། རྟོག་ཆེན་ལས།
 འདི་ཡང་སེམས་པ་བྱེད་གྱི་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་ཕྱོགས་ཅིག་ཅུང་ལ་དམིགས་པ་ཡིན་པས་
 མཆོད་ཉིད་མ་རྟོགས་ལ་ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། དོན་འདི་མ་གོ་བ་ཁ་ཅིག་ །དེ་འདྲ་
 པའི་སེམས་པ་བྱེད་དེ་སེམས་པ་བྱེད་མཆོད་ཉིད་ཡོངས་སུ་རྟོགས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དེས་
 སེམས་པ་བྱེད་གྱི་ཆེད་དུ་བྱ་བ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་མི་དམིགས་པར་སྟོང་བ་ཉིད་
 མ་རྟོགས་པའི་སེམས་ཅན་ཕྱོགས་རེ་བ་ལ་དམིགས་པའི་བྱིར། ཞེས་པའི་དོན་དུ་འཆད་
 པ་ནི་མ་གོ་བ་ཆེན་པོ་སྟེ། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཐེག་ཆེན་སེམས་པ་བྱེད་གྱི་ཆེད་དུ་བྱ་
 བར་འཛིག་པ་ལས་ཡ་མཆོད་པ་ཅི་ཞིག་ཡོད། ཡང་གང་བྱིར་བཅུ་ཉིད་ཅེས་པའི་སྐབས་
 ལ། གདོན་མི་ཟ་བར་བདག་གིས་འཛིག་རྟེན་མཐའ་དག་སྟུག་བསྐྱལ་ལས་བདོན་ཏེ་
 སངས་བྱུང་ཉིད་ལ་སྐྱར་བར་བྱའོ་སྟེ་ནས་དེས་པར་སེམས་པ་བྱེད་པར་བྱེད་དོ། །ཞེས་

སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་སྤྲུག་བསྐྱེད་ལས་ལས་བསྐྱེད་པས་ནས་སངས་རྒྱུ་གི་མོ་འཕང་ལ་
 དགོད་པར་བྱའོ་སྤྲུལ་དུ་སེམས་བསྐྱེད་པར་གསུངས་པ་ཡང་། སྐབས་འདིར་བསྐྱེད་གི་
 སེམས་བསྐྱེད་མཆོད་ཉིད་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ཡང་སེམས་བསྐྱེད་གི་
 ཆེད་དུ་བྱ་བ་གཞན་དོན་ལ་དམིགས་ཀྱང་རང་གི་ཐོབ་བྱའི་བྱང་ཆུབ་ལས་དམིགས་
 པའི་ཕྱིར། དེས་ན་རང་གི་ལུགས་ནི། འགོ་བ་གཡོ་བའི་རྒྱ་ཡིན་པ་གི་རྒྱ་བ་ལྟར། །ཞེས་
 མོགས་གི་སྐབས་གི་སྒྱིར་རྗེ་ལ་བརྟེན་ནས་བྱང་ཆུབ་གི་སེམས་སྐྱེ་བར་སྟོན་པའི་རང་
 འགེལ་ལས། དམ་པའི་ཆོས་ཀྱི་བདུད་ཅིའི་རོ་ལུལ་དུ་བྱུང་བ་འབྱུང་བའི་རྒྱ་ཕྱིན་ཅི་
 ཡོག་གི་རྟོག་པ་མཐའ་དག་ཡོག་པའི་མཆོད་ཉིད་འགོ་བ་ཡོངས་ཀྱི་གཉེན་ཉིད་ཀྱི་རང་
 བཞིན་དུ་གྱུར་པའི་སངས་རྒྱུ་ཉིད་ཡང་དག་པ་ཐོབ་པར་འདོད་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་ཐོབ་
 བྱའི་བྱང་ཆུབ་ལ་དམིགས་པ་གསལ་བར་གསུངས་ལ། འགེལ་བ་འདི་ཡི་དོན་ཐོབ་
 བྱའི་བྱང་ཆུབ་ལ་སྒྱུར་ན། སེམས་བསྐྱེད་སྐྱེ་གསུམ་གི་བདག་ཉིད་ཀྱི་རྫོགས་བྱང་ལ་
 དམིགས་པར་བསྟན་ཏེ། དམ་པའི་ཆོས་ཀྱི་བདུད་ཅིའི་རོ་ལུལ་དུ་བྱུང་བ་འབྱུང་བའི་རྒྱ་
 ཞེས་པས་ཡོངས་སུ་བསྟན་ཏེ་ཡོངས་སུ་དེ་དམ་ཆོས་ལུལ་དུ་བྱུང་བ་ཐོག་ཆེན་གི་ཆོས་
 ག་སྤྲུག་འབྱུང་བའི་གནས་ཡིན་པས་དེ་ལྟར་བརྗོད་པའི་ཕྱིར། ཕྱིན་ཅི་ཡོག་གི་རྟོག་པ་
 མཐའ་དག་ཡོག་པའི་མཆོད་ཉིད་ཞེས་པས་རོ་བོ་ཉིད་སྐྱེ་བསྟན་ཏེ། རོ་བོ་ཉིད་སྐྱེ་དེ་
 སྒྲིབ་པ་མཐའ་དག་སྤངས་པའི་དེ་བཞིན་ཉིད་ཡིན་པས་དེ་ལྟར་བརྗོད་པའི་ཕྱིར། འགོ་
 བ་ཡོངས་ཀྱི་གཉེན་ཉིད་དུ་གྱུར་པ་ཞེས་པས་སྐྱུ་ལ་སྐྱེ་བསྟན་ཏེ་མཆོག་གི་སྐྱུ་ལ་སྐྱེ་དེ་
 བྱང་སེམས་འཕགས་པར་མ་ཟད་གཞན་སོ་སྐྱེ་ལས་དག་ཡམ་ཆད་འགོ་བ་ཐམས་ཅད་
 ལ་དངོས་སུ་སྤངས་ནས་དོན་མཛད་པས་དེ་ལྟར་བརྗོད་པའི་ཕྱིར། ཡང་ན་ཐོབ་བྱེད་
 སེམས་བསྐྱེད་ལ་ཡང་སྒྱུར་ན་སེམས་བསྐྱེད་བྱུང་བར་སུམ་ལུན་དུ་བསྟན་ཏེ། དམ་པའི་
 ཆོས་ཀྱི་བདུད་ཅིའི་རོ་ལུལ་དུ་བྱུང་བ་འབྱུང་བའི་རྒྱ་ཞེས་པས་རྒྱའི་བྱུང་བར་བསྟན་ཏེ།

མེམས་བསྐྱེད་དེ་དམ་པའི་ཆོས་ཀྱི་བདུད་རྩིའི་རོ་ལུལ་དུ་བྱུང་བ་འབྱུང་བའི་རྫོགས་
པའི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་རྒྱའི་གཙོ་བོར་བསྟན་པའི་ཕྱིར། ཕྱིན་ཅི་ལོག་གི་རྟོག་པ་མཐའ་དག་
ལོག་པའི་མཚན་ཉིད་འགྲོ་བ་ཡོངས་ཀྱི་གཉེན་ཉིད་དུ་གྱུར་པ་ཞེས་པས་ངོ་བོའི་བྱང་
པར་བསྟན་ཏེ། མེམས་བསྐྱེད་དེ་རང་དོན་ཡིད་བྱེད་ཀྱི་ཕྱིན་ཅི་ལོག་གི་རྟོག་པ་མཐའ་
དག་ལོག་ཅིང་གཞན་དོན་འགྲོ་བ་མཐའ་དག་སྐྱོབ་པའི་འགྲོ་བའི་གཉེན་དུ་གྱུར་པ་
ཅིག་ཡིན་པར་བསྟན་པའི་ཕྱིར། མངས་རྒྱས་ཉིད་ཐོབ་པར་འདོད་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་
པས་དམིགས་པའི་བྱང་པར་བསྟན་ཏེ། མེམས་བསྐྱེད་དེ་ཐོབ་བྱ་བླ་ན་མེད་པའི་བྱང་
ཆུབ་ལ་དམིགས་པ་ཞིག་དགོས་པར་བསྟན་པའི་ཕྱིར། འབྲེལ་བཤད་ལས་ཀྱང་།
གཞན་གྱི་ཆེད་དུ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ལ་དམིགས་པ་མངོན་པར་འདོད་
པའི་རང་བཞིན་ཅན་བྱང་ཆུབ་དུ་མེམས་བསྐྱེད་པ་བསྟན་ནོ། །ཞེས་དང་མངོན་པར་
རྟོགས་པའི་རྒྱན་ལས་ཀྱང་། མེམས་བསྐྱེད་པ་ནི་གཞན་དོན་ཕྱིར། །ཡང་དག་རྫོགས་
པའི་བྱང་ཆུབ་འདོད། །ཅེས་གསུངས་པས། རང་གི་གྲོགས་སུ་གྱུར་པའི་གཞན་དོན་དུ་
རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཐོབ་པར་འདོད་པའི་འདུན་པ་དང་མཚུངས་ལུན་དུ་འབྱུང་བའི་
མེམས་བྱང་པར་ཅན་སྐབས་འདིར་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་མེམས་བསྐྱེད་ཡིན་ཏེ། འིག་
ཆེན་ལས་ཀྱང་། ཆེད་དུ་བྱ་བ་མེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དོན་དུ་ཐོབ་བྱ་བླ་ན་མེད་པའི་
བྱང་ཆུབ་ཐོབ་པར་འདོད་པ་མེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་འདོད་
པར་བྱ་སྟེ། འབྲེལ་བཤད་ལས་དེ་ལྟར་འབྱུང་བ་ལེགས་ཤིང་མངོན་རྟོགས་རྒྱན་ལས་
གསུངས་པ་དང་། ལུགས་འདི་ལ་མི་འདུ་བ་མེད་དོ་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ནི། འདིར་བསྟན་གྱི་ཆོས་གསུམ་པོ་དེ་བྱང་སེམས་ལས་དང་པོ་བའི་
བྱང་འཛིག་པ་འདི་མགོན་པོ་ལྷ་ལྷུ་གུ་དགོངས་པ་ཡིན་དེ། རིན་ཆེན་འབྲུང་བ་ལས།
བདག་ཉིད་དང་ནི་འཛིག་རྟེན་འདིས། །སྤྱི་མེད་བྱང་ཆུབ་ཐོབ་འདོད་ན། །དེ་ཡི་ཕ་པ་

བྱང་རྒྱལ་མེམས། རི་དབང་རྒྱལ་པོ་ལྷ་ར་བརྟན་དང་། ཁྱོགས་མཐམ་གཏུགས་པའི་
 མིང་ཐེ་དང་། གཉིས་ལ་མི་བརྟན་ཡེ་ཤེས་ལགས། ཁྱེས་གསུངས་པའི་མིང་། ལྷ་
 འདིས་ཆོས་གསུམ་བྱང་མེམས་ཀྱི་རྒྱའི་གཙོ་བོར་བརྟན་པ་ལ་འཇུག་པ་དང་བྱང་པར་
 མེད་ཀྱང་རྟོན་རྒྱལ་མི་འདྲ་སྟེ། དཔུ་མ་འཇུག་པས་ཆོས་གསུམ་པོ་དེ་བྱང་མེམས་ཀྱི་
 རྒྱའི་གཙོ་བོར་དངོས་སུ་བརྟན། ལྷ་འདིས་ཆོས་གསུམ་རྫོགས་བྱང་གི་རྩ་བར་དངོས་
 སུ་བརྟན་ནས་བྱང་མེམས་ཀྱི་རྒྱའི་གཙོ་བོར་བྱགས་ལ་བརྟན་པའི་མིང་། དེ་ལྷ་ར་ལྷ་
 ཆེན་ལས། ལྷ་དེས་བྱང་རྒྱལ་ཀྱི་རྩ་བར་བརྟན་ཀྱི། བྱང་མེམས་ཀྱི་རྩ་བར་དངོས་སུ་
 མ་བརྟན་ཀྱང་། རྩ་བ་ནི་དང་པོའི་དོན་དང་། དེའི་དུས་ཀྱི་གཙོ་བོའི་རྒྱ་གསུམ་རྟོན་
 པའི་སྐབས་ཡིན་པས་བྱང་མེམས་ཀྱི་གཙོ་བོའི་རྒྱ་ཡིན་པར་སྐབས་ལས་ཤེས་
 མོ། ཁྱེས་གསུངས་པའི་མིང་།

གསུམ་པ་དོགས་པ་སྒྲིང་བ་ལ་དངོས་དང་ལའང་ལ་གཞན་གྱི་ལོག་རྟོག་དགག་
པའོ། །དང་པོ་ལ་དགོས་པ་དང་། དེའི་ལན་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ནི། ཆོས་གསུམ་བྱང་
སེམས་ཀྱི་རྒྱར་བཞག་པའི་བྱང་སེམས་ཀྱི་མ་མཐའ་ལམ་ཞུགས་ཀྱི་ཐོག་མའི་བྱང་
སེམས་དེ་ལ་བྱེད་དམ་མི་བྱེད། བྱེད་ན་ཐེག་ཆེན་སེམས་བསྐྱེད་དེའི་རྒྱར་འཛོག་པ་མི་
འཐད་དེ། ཐེག་ཆེན་སེམས་བསྐྱེད་དེ་ཐོབ་མ་ཐག་ཏུ་བྱང་སེམས་ལྷ་བཞག་དགོས་པའི་
བྱིར། མི་བྱེད་ན་སྐབས་འདི་མི་བྱང་སེམས་དེ་རྒྱ་བ་ཆོས་པ་ལྟ་བུའི་བྱང་རྒྱལ་སེམས་
དཔའ་དང་། སྟུན་གྱི་སྟུན་གིང་གི་སྟུ་གུ་ལྟ་བུའི་བྱང་སེམས་ལྷ་བཞད་པ་དང་འགལ་
བར་འགྱུར་རོ། །ཡང་མཐའ་གཉིས་ལ་མི་བརྟེན་པའི་ལེ་གེས་བྱང་སེམས་ཀྱི་རྒྱར་
འཛོག་པ་ཡང་མི་འཐད་དེ། བྱང་སེམས་རྣམས་ནི་ཐོག་མར་བྱང་རྒྱལ་གྱི་སེམས་བསྐྱེད་
ནས་དེའི་རྗེས་ལྷ་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་གེས་རབ་ཀྱི་ཉམས་ལེན་སོགས་བྱང་སེམས་
ཀྱི་སྟོན་པ་ཕྱིན་ཏུག་ལ་སྟོབ་པ་ཡིན་པའི་བྱིར་ཞེ་ན། རྩོད་པ་དང་པོའི་ལན་ལ། རྟིག་

ཆེན་ལས། རི་རྒྱུད་བཤད་པའི་རྩོན་དུ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། རྟོགས་གཏིས་པ་ཁས་མི་ལེན་
 པས་རྟོགས་དང་པོ་ཁས་ལེན་ནོ། །འོན་ཀྱང་སྒྲུབ་བཞོན་པའི་དོགས་པའི་རྩོན་མེད་དེ།
 བྱང་སེམས་ཀྱི་རྩོན་དུ་འགོ་བའི་སེམས་བསྐྱེད་ནི། སེམས་བསྐྱེད་རྫོམ་པའི་སྐབས་ལ་
 དགོངས་ཀྱིས། བསྐྱེད་པ་ལ་བརྟེན་ནས་སྐྱེས་པའི་སེམས་བསྐྱེད་དངོས་མ་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་དོན་ནི། ཆོས་གསུམ་པོ་དེ་གང་གི་རྒྱར་བཞག་པའི་བྱང་
 སེམས་དེའི་ས་མཐའ་ལས་ཞུགས་ཀྱི་ཐོག་མའི་བྱང་སེམས་ནམས་ལ་བྱེད་ཀྱང་ལམ་ས་
 ཞུགས་ན་ཐེག་ཆེན་སེམས་བསྐྱེད་ཡོད་པར་བལ་བའི་རྩོན་མེད་དེ། ཆོས་གསུམ་ཀྱི་
 ཅང་ཆེན་ཀྱི་སྐབས་འདིར་བརྟན་ཀྱི་སེམས་བསྐྱེད་དེ་ཐེག་ཆེན་སེམས་བསྐྱེད་དངོས་ལ་
 མི་བྱེད་པའི་ཕྱིར་རྟེ། དེ་ནི་ཐོག་མར་སེམས་བསྐྱེད་རྫོམ་པའི་སྐབས་ཀྱི་རང་གི་གོགས་
 ལུ་གྱུར་པའི་གཞན་དོན་དུ་རྫོགས་པའི་བྱང་རྒྱལ་འདོད་པའི་འདོད་པ་དང་སུའྲུངས་
 ལུན་ཀྱི་བྱང་རྒྱལ་ཀྱི་སེམས་ལ་ཡིད་འགྱུར་བའི་ཕྱོད་བ་བྱང་ཟད་ཅན་སྐྱེས་པའི། བྱར་
 ཤིང་གི་ཤུན་པའི་རོ་ཕྱང་བ་ལྟ་བུའི་སེམས་ལ་བྱེད་པའི་ཕྱིར། བྱང་རྒྱལ་ཀྱི་སེམས་
 དངོས་ནི་བྱང་རྒྱལ་ཀྱི་སེམས་སྦྱོང་བའི་མན་ངག་བཞིན་དུ་སྦྱངས་པ་ལ་བརྟེན་ནས།
 རང་གི་གོགས་ལུ་གྱུར་པའི་གཞན་དོན་དུ་རྫོགས་པའི་བྱང་རྒྱལ་ལ་དམིགས་པའི་འདུན་
 པ་དང་སུའྲུངས་ལུན་ཀྱི་སེམས་ལ་ཡིད་འབྱུལ་བྱལ་བའི་ཕྱོད་བ་བྱང་ཟད་ཅན་སྐྱེས་
 པའི་བྱར་ཤིང་གི་སྦྱང་བའི་རོ་ཕྱང་བ་ལྟ་བུའི་སེམས་ལ་འཛོག་པའི་ཕྱིར། ལྷག་བསམ་
 བསྐུལ་བའི་མདོ་ལས། རི་ལྟར་ཤུན་པ་དེ་བཞིན་སྒྲུབ་ཤེ། །རོ་ལྟ་བུ་ནི་འདི་ལ་དོན་
 སེམས་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཆོས་གསུམ་གང་གི་རྒྱར་བཞག་པའི་བྱང་
 སེམས་དེའི་ས་མཐའ་ཐེག་ཆེན་ལས་ཞུགས་ཀྱི་ཐོག་མའི་བྱང་སེམས་དེ་ལ་བྱེད་རིགས་
 རྟེ། རང་འབྲེལ་ལས། སྐབས་འདི་ཡི་བྱང་སེམས་དེ་རྒྱ་བ་ཆོས་པ་ལྟ་བུའི་བྱང་སེམས་
 དང་། སྒྲན་ཀྱི་རྩོན་ཤིང་གི་ལྷ་གུ་ལྟ་བུའི་བྱང་སེམས་ལུ་བཤད་པ་གང་ཞིག་རྒྱ་བ་ཆོས་

པ་ལྟ་བུའི་བྱང་མེམས་དང་། སྒྲུབ་གྱི་ལྷོན་གྱིང་གི་ལྷ་གྱུ་ལྟ་བུའི་བྱང་མེམས་ཡིན་ན།
 བྱང་མེམས་ལས་དང་པོ་པ་ཡིན་དགོས་པའི་བྱིར། སྒྲུབ་གྱི་དོགས་པ་གཉིས་པ་དེའི་
 ལན་ལ། རྟེན་ཆེན་ལས། བྱང་མེམས་ཀྱི་རིགས་ཅན་དབང་པོ་རྣམས་པོས་ནི་སྒྲུབ་དུ་དེ་
 ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་ལྟ་བ་བཅུ་ལ་ནས་དེ་ནས་མེམས་བསྐྱེད་པ་ཡིན་པས། སྒྲུབ་གཉིས་པ་ཡང་
 མེད་པ་ནི་འཆད་པར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་གསུངས། དེའི་དོན་ནི་སྒྲུབ་གྱི་དོགས་པ་གཉིས་
 པ་དེའི་སྒྲུབ་མེད་དེ། ཐེག་ཆེན་གྱི་རིགས་ཅན་དབང་རྣམས་ཀྱིས་སྒྲུབ་དུ་དེ་ཁོ་ན་
 ཉིད་ཀྱི་ལྟ་བ་བཅུ་ལ་ནས་དེ་ནས་ཐེག་པ་ཆེན་པོར་མེམས་བསྐྱེད་པ་ཡིན་ཅིང་། ཐེག་
 ཆེན་གྱི་རིགས་ཅན་དབང་བརྒྱལ་ལ་ཡང་ལས་མ་ཁུགས་ཀྱི་གནས་སྐབས་སུ་སྒྲོང་ཉིད་
 རྟོགས་པ་དུ་མ་ཡོད་པའི་བྱིར། འོ་ན་ཆོས་གསུམ་བྱང་མེམས་ཀྱི་རྒྱར་བཤད་པ་དེ་བྱང་
 མེམས་དབང་པོ་རྣམས་ཀྱིས་ཀའི་དབང་དུ་བྱས་སམ་དབང་རྣམས་ཁོ་ནའི་དབང་དུ་
 བྱས་ཤིན། ཆོས་གསུམ་བྱང་མེམས་ཀྱི་རྒྱར་བཤད་པ་དེ་བྱང་མེམས་དབང་པོ་རྣམས་
 ཀྱིས་ཀའི་དབང་དུ་མཛད་ནས་གསུངས་པ་ཡིན་ཏེ། གང་བྱིར་བཙུ་ཉིད་ཅེས་སོགས་
 ཀྱི་ཆོས་གསུམ་གྱི་ཚང་ཆོན་གྱི་བྱང་རྒྱལ་གྱི་མེམས་དང་སྒྲོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་
 ཀྱི་ཅ་བ་སྒྲིང་རྗེ་ཆེན་པོ་ལ་ཐུག་པར་གསུངས་པ་དེ། བྱང་མེམས་དབང་པོ་རྣམས་
 ཀྱིས་ཀའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་གསུངས་པའི་བྱིར། དེ་གཉིས་ཀྱི་ཅ་བ་སྒྲིང་རྗེ་ཆེན་པོ་
 ལ་ཐུག་ཚུལ་འཆད་པ་ནི། དེའི་ཐད་ཀྱི་རང་འགྲེལ་ལས། འདི་ལྟར་སྒྲིང་རྗེ་ཅན་ནི་
 གཞན་གྱི་སྐྱེ་བ་སྐྱེལ་གྱིས་སྐྱེ་བ་སྐྱེལ་བ་ཉིད་ཀྱི་མེམས་ཅན་སྐྱེ་བ་སྐྱེལ་བར་གྱུར་
 པ་མ་ལུས་པ་ཡོངས་སུ་བསྐྱབ་པར་བྱ་བའི་བྱིར། གདོན་མི་ཟ་བར་བདག་གིས་འཛིག་
 རྟེན་འདི་མཐའ་དག་སྐྱེ་བ་སྐྱེལ་ལས་བདོན་ཏེ་སངས་རྒྱས་ཉིད་ལ་ངེས་པར་གྱུར་བར་
 བྱའོ་སྒྲུལ་དུ་ངེས་པར་མེམས་བསྐྱེད་པར་བྱེད། དམ་བཅའ་བ་འདི་ཡང་གཉིས་སུ་མེད་
 པའི་ཡེ་ཤེས་སྒྲུངས་པས་སྐྱབ་པར་མི་རྒྱས་པས་གཉིས་སུ་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་ལ་ཡང་

དེས་པ་ཁོ་ནར་འཇུག་སྟེ། དེའི་ཕྱིར་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ས་པོར་ནི་སྟོང་
 རྗེ་ཉིད་ཡིན་ནོ། །ཞེས་དང་དེའི་དོན་བསྟན་ཏེ་འཆད་པ་ན། ཁྱིམ་ཆེན་ལས། དེ་ལྟར་ན་
 གང་ཕྱིར་ཞེས་པ་བཞིའི་དོན་བཀའ་བས་ནི་ཐེག་ཆེན་པར་བྱེད་པར་འདོད་ན་ཐོག་མར་
 ཡིད་སྟོང་རྗེ་ཆེན་པོའི་གཞན་དབང་དུ་གྱུར་པ་ཅིག་དང་། དེ་ནས་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་བྱང་
 རྒྱུ་ཀྱི་སེམས་སུ་ཆོན་ཉིད་ཆོང་བ་ཞིག་སྟོང་ཐག་པ་ནས་བསྐྱེད་པ་དང་། སེམས་བསྐྱེད་
 པས་ནི་གདོན་མི་ཟ་བར་བྱང་སེམས་ཀྱི་སྟོང་པ་སྟོང་དང་། བྱང་བར་དུ་ཟབ་མོའི་ལྟ་བ་
 ལུ་ཐག་གཅིད་དགོས་པར་འཇུག་སྟེ་ནས་ནས་དེ་དག་ལ་སྟོབ་པ་ཅིག་དགོས་པར་བསྟན་
 པ་ལ་དེས་པ་བརྟན་པོ་རྟེན་དགོས་སོ། །ཞེས་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་དང་བྱང་
 རྒྱུ་ཀྱི་སེམས་ཀྱི་ཅུ་བ་སྟོང་རྗེ་ལ་ཐུག་ཚུལ་ཐེག་ཆེན་ཀྱི་རིགས་ཅན་དབང་རྒྱལ་གྱི་
 ལམ་ཉམས་ལེན་གྱི་རིམ་པ་དང་སྒྱུར་ནས་བཤད་པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འོན་
 བྱང་སེམས་དབང་རྒྱལ་ཡིན་ན་ལམ་མ་ཞུགས་ཀྱི་སྐབས་ཀྱི་ཆོས་གསུམ་ལས་འབྱུང་
 དགོས་པས། བྱང་སེམས་དབང་རྒྱལ་ཡིན་ན་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པས་བྱུང་བར་འགྱུར་ལ།
 དེ་ལྟར་ན་དབུ་མ་རྒྱན་ཅུ་འབྲེལ་གྱི་དོན་དང་འགལ་བར་འགྱུར་རོ། །ཞེ་ན། སྐབས་
 འདྲིར་ཆོས་གསུམ་བྱང་སེམས་ཀྱི་རྒྱར་བཤད་པ་དེ་བྱང་སེམས་དབང་རྒྱལ་གྱི་དབང་དུ་
 བྱས་ནས་གསུངས་པ་ཡིན་ཡང་བྱང་སེམས་དབང་རྒྱལ་ཡིན་ན་ལམ་མ་ཞུགས་ཀྱི་
 སྐབས་ཀྱི་ཆོས་གསུམ་ལས་འབྱུངས་མི་དགོས་ཏེ། དཔེར་ན་དབུ་མ་རྒྱན་ལས། ཡང་
 དག་དད་པའི་རྗེས་འབྱུང་བ། རྟོགས་པའི་བྱང་རྒྱུ་སེམས་བསྐྱེད་ནས། །བྱུང་པའི་
 བརྒྱལ་ཞུགས་བྱངས་བྱས་ཏེ། །དེ་ནས་ཡང་དག་ཤེས་འཆོལ་བཅོམ། །ཞེས་དང་པོར་
 སེམས་བསྐྱེད་ནས་དེའི་རྗེས་སུ་ལྟ་བ་ལ་སྟོ་སྟོང་རྒྱལ་གསུངས་པ་དེ་ཐེག་ཆེན་གྱི་
 རིགས་ཅན་དབང་རྒྱལ་གྱི་དབང་དུ་བྱས་ནས་གསུངས་ཀྱང་། ཐེག་ཆེན་གྱི་རིགས་ཅན་
 དབང་རྒྱལ་ཡིན་ན་དང་པོར་བྱང་རྒྱུ་སེམས་བསྐྱེད་ནས་དེའི་རྗེས་སུ་ལྟ་བ་ལ་སྟོ་

ལྷོང་བས་མ་ཁུབ་པའི་ཕྱིར་དེ། ཐེག་ཆེན་གྱི་རིག་མཉམ་ཅན་དབང་བཅུ་ལ་དང་པོར་བྱང་
 ལུ་ཏུ་སེམས་པ་བསྐྱེད་ནས་དེའི་རྗེས་སུ་ལྷ་པ་ལ་གྲོ་ལྷོང་བ་དང་། དང་པོར་ལྷོང་གི་དང་
 རྟོག་ས་པའི་ལྷ་པ་རང་རྒྱུད་ལ་བསྐྱེད་ནས། དེའི་རྗེས་སུ་བྱང་ལུ་ཏུ་སེམས་པ་བསྐྱེད་པ་
 གཉིས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། རྣམ་པའདད་སྟོང་པའི་རྒྱལ་ལས། བྱང་ལུ་ཏུ་སེམས་པ་
 བསྐྱེད་པའི་སྤྱོད་ལ་ཏུ་སྟོང་གི་དང་རྟོག་ས་པ་སྟོན་དུ་འགྲོ་དགོས་པ་ནི་གསུལ་བྱ་གཉིས་ཀྱི་
 དབང་པོ་རྣམ་པོ་ལ་ཡིན་གྱི། ཏུ་ལ་པོ་ལ་དེས་པ་མེད་ལ་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
 གསུམ་པ་ཞར་ལ་གཞན་གྱི་ཡོག་རྟོག་དགག་པ་ལ། རྒྱལ་བ་ཅོང་ཁ་པའི་ལུགས་ལས་
 ཕྱི་རོལ་ཏུ་བྱུར་པ་ཁ་ཅིག་ ལྷ་པ་ཆོས་པ་ལྷ་པའི་བྱང་སེམས་དང་སྟོན་གྱི་ལྷོན་གི་དག་གི་སྟུ་
 ལྷ་པའི་བྱང་སེམས་དེ། བྱང་སེམས་ལས་དང་པོ་བ་ཁོ་ན་ལ་བྱེད་པར་བཤད་པ་མི་
 འཐད་དེ། དེ་ལྟར་ཁས་ལེན་པ་སྟུ་སྟུབ་ཀྱི་གཞུང་དང་འགལ། བུམས་པའི་གཞུང་དང་
 འགལ། རང་གི་ཁས་སྒྲུངས་པ་དང་འགལ་བའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། ཆོས་དབྱིངས་
 བསྟོན་པ་ལས། རི་ལྟར་མར་དོའི་བཙུ་བཞིན། ། ལྷ་པ་ཅུང་ཟད་གསལ་བ་ལྟར། ། དེ་
 བཞིན་ཐེག་མཆོག་མོས་རྣམས་ལ། ཆོས་ཀྱི་སྟུ་ཡར་ཅུང་ཟད་སྟར། རི་ལྟར་ཆོས་པའི་
 ལྷ་པ་ལ། ། སྟོང་ཅིག་སྟོང་ཅིག་འཕེལ་བ་མཐོང་། ། དེ་བཞིན་ས་ལ་ལྷགས་རྣམས་ཀྱི། །
 རིམ་གྱིས་རིམ་གྱིས་འཕེལ་བར་མཐོང་། རི་ལྟར་ཡར་དོའི་བཙུ་ལྟར། ། ལྷ་པའི་
 དབྱིལ་འཁོར་རྟོགས་པར་གསལ། ། དེ་བཞིན་ས་ལི་མཐར་ཐུག་ན། ཆོས་ཀྱི་སྟུ་ཡར་
 རྟོགས་པར་གསལ། ། ཞེས་ལྷ་པ་ཆོས་པ་ལྷ་པའི་བྱང་སེམས་དེ་བྱང་སེམས་ས་དང་པོ་
 པ་ལ་བྱེད་པར་བཤད་པ་དང་འགལ་བའི་ཕྱིར། རྟོགས་གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། རྒྱུད་བྲུ་མ་
 ལས། རི་ལྟར་སྟུག་མོགས་རིམ་སྟེས་པས། ། ས་པོན་སྟུན་པ་གཅོད་པ་ལྟར། ། དེ་བཞིན་
 དེ་གི་དམ་ཐོང་བ་ཡིས། ། མཐོང་སྒྲུངས་རྣམས་ནི་བརློག་པར་བྱེད། ། ཅེས་བྱང་སེམས་
 མཐོང་ལས་པ་སྟོན་གྱི་ལྷོན་གི་དག་གི་སྟུ་ལྷ་པའི་བྱང་སེམས་སུ་འཛོག་པར་གྲུབ་པའི་

བྱིར། གསུམ་པ་ཁས་བྱུངས་པ་དང་འགལ་ཏེ། བྱམས་པའི་རྣམ་པར་ཐར་པའི་མདོ་
 ལས་གསུངས་པའི་འཁོར་ལོས་སྐྱར་པའི་རྒྱལ་པོའི་ལྷ་སྒྲེས་མ་ཐག་པས་མཚོན་པའི་
 བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའ་དང་། རམ་མཁའ་མིང་གི་དཔའ་པོ་ཆེན་པོའི་ལྷ་གྲུ་སྒྲེས་མ་ཐག་
 པས་མཚོན་པའི་བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའ་དེ་ཡང་བྱང་སེམས་ཚོགས་ལམ་པ་ལ་བྱེད་
 རིགས་པར་ཐལ། ལྷ་པ་ཆོས་པ་ལྟ་བུའི་བྱང་སེམས་དང་སྐྱེ་གྱི་ལྷོན་གྱིང་གི་ལྷ་གྲུ་ལྟ་
 བུའི་བྱང་སེམས་དེ་བྱང་སེམས་ཚོགས་ལམ་པ་ལ་བྱེད་པའི་བྱིར། རྟགས་ཁས། འདོད་
 བ། བྱོད་རང་གི་འབྲེལ་བཤད་བཀག་པ་དང་འགལ། དེས་ན་རྒྱལ་སྐས་རྣམས་ཀྱི་རྒྱ་
 ཞེས་པའི་སྐབས་ཀྱི་རྒྱལ་སྐས་དེ་དང་རྒྱད་བྲལ་ལས། མ་དག་མ་དག་དག་པ་དང་།
 གིན་ཏུ་རྣམ་དག་གོ་རིམ་བཞིན། །སེམས་ཅན་བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའ་དང་། །དེ་བཞིན་
 གཤེགས་པ་ཞེས་བརྗོད་དོ། །ཞེས་པའི་སྐབས་ཀྱི་བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའ་དང་། དེ་ནས་
 བཟུང་ཏེ་དེ་ནི་ཐོབ་པར་གྱུར་པ་ཡིས། །བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའ་ཞེས་བྱའི་སྐ་ཉིད་ཀྱིས་
 བསྟན་དོ། །ཞེས་པའི་སྐབས་ཀྱི་བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའ་རྣམས་དོན་གཅིག་པས་སྐབས་
 འདི་སེམས་གསུམ་ནི་ཚོགས་སྐྱོར་གྱི་སྐབས་ཀྱི་ཚོས་གསུམ་དང་། རྒྱལ་སྐས་བྱང་
 སེམས་འཕགས་པ་ལ་བྱེད་ཅེས་ཟེར། དེ་དག་ནི་དོན་མ་གོ་བཞིན་ཏུ་རྣམ་པར་དག་པའི་
 ལྷ་པ་མཐའ་སྐྱོན་འབྱེད་པའི་དཀག་པ་ཡིན་ཏེ། ཚོས་དབྱིངས་བསྟོད་པའི་ལུང་དེས་ལྷ་
 པ་ཆོས་པ་དང་། བྱང་སེམས་ས་དང་པོ་བ་དཔེ་དོན་ཏུ་སྐྱར་པ་ཡིན་གྱི་ལྷ་པ་ཆོས་པ་
 དང་། ཚོས་སྐྱེ་དཔེ་དོན་ཏུ་སྐྱར་པའི་བྱིར་ཏེ། ཚོས་དབྱིངས་བསྟོད་པ་ལས། ཐེ་ལྷར་
 ཡང་པོའི་བཙུ་ན། །ལྷ་པའི་དཀྱིལ་འཁོར་རྫོགས་པར་གསལ། །དེ་བཞིན་ས་མི་
 མཐར་ཐུག་ན། ཚོས་ཀྱི་སྐྱ་ཡང་རྫོགས་པར་གསལ། །ཞེས་གསལ་བར་གསུངས་པའི་
 བྱིར། རིགས་པ་གཉིས་པ་ཡང་མི་འཐད་དེ། རྒྱད་བྲལ་པའི་ལུང་དེས་བྱང་། ཐེག་ཆེན་
 མཐོང་ལམ་དང་། ལྷ་གྲུ་དཔེ་དོན་ཏུ་སྐྱར་པ་ཡིན་གྱི་ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་པ་དང་སྐྱ་

གུ་དཔེ་དོན་དུ་སྒྱུར་བ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་བཞིན་དེ་ཉིད་མཐོང་བ་ཡིས། །ཞེས་
གསལ་བར་བཤད་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་མཐོང་ལས་དང་སྒྱུ་གུ་དཔེ་དོན་དུ་སྒྱུར་བ་མ་
མཐོང་ལས་བ་དང་མར་དཔེ་དོན་དུ་སྒྱུར་བར་གྱུ་བོ། །ཞེན་ཐེག་ཆེན་གྱི་ཆོགས་ལས་
ཆེན་པོ་ལ་གནས་པའི་བྱང་སེམས་དེ་ལྟ་བུ་ཆོས་པ་ལྟ་བུའི་བྱང་སེམས་ཡིན་པར་ཐལ།
མདོན་རྟོགས་སྒྲུབ་ལས། དེ་ཡང་མ་གསེམ་རྒྱ་བ་ལེ། །ཞེས་ཆོགས་ལས་ཆེན་པོ་པའི་
སེམས་བསྐྱེད་རྒྱ་བ་དང་དཔེ་དོན་སྒྱུར་བའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། འདོད་མི་རྒྱས་ཏེ། རྒྱ་
བ་ཆོས་པ་ལྟ་བུའི་བྱང་སེམས་དེ་ཁྱོད་རང་གི་བྱང་སེམས་ས་དང་པོ་བ་ཡིན་པར་བཤད་
བ་དང་དངོས་སུ་འགལ་བའི་ཕྱིར། དགག་པ་གསུམ་པ་ནི་འབྲེལ་རྩ་བ་ནས་མི་འདུག་
བས་ལན་གདབ་པར་བྱ་བ་ཡིན་ནོ། །དེས་ན་སྐྱ་མ་ཁ་ཅིག་བྱང་སྐྱབས་འདི་ཡི་ཆོས་
གསུམ་ཆོགས་སྒྱོར་གྱི་སྐབས་ཀྱི་ཆོས་གསུམ་དང་། འདི་ཡི་སྐབས་ཀྱི་རྒྱལ་སྐས་དེ་རྒྱལ་
སྐས་འཕགས་པ་ལ་བྱེད་པར་བཤད་པར་མི་འཐད་དེ། རང་འབྲེལ་ལས། བྱང་རྒྱལ་
སེམས་དཔལ་དེ་དག་ཅི་ཡི་རྒྱ་ཅན་ཞིག་ཡིན་ཞེ་ན། ལྷོང་རྗེའི་སེམས་དང་གཉིས་སུ་
མེད་སྟོད་དང་། ཞེས་ཆོགས་སྐབ་དབང་བྱང་སེམས་ལས་འབྱུངས་ན། འོན་ཀྱང་སེམས་
དེ་གང་ལས་འབྱུངས་ཞེས་པའི་དྲི་བའི་དངོས་ལན་སྟོན་པའི་གཞུང་ཡིན་པས། གཞུང་
འདི་བྱང་སེམས་ཐོག་མར་གང་ལས་འབྱུངས་པའི་རྒྱ་གསུམ་འཆད་བྱེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
འོན་སྐབས་འདིར་བསྟན་གྱི་ཆོས་གསུམ་གྱི་ནང་ཆོན་ལྷོང་རྗེ་ཆེན་པོ་དང་། བྱང་རྒྱལ་
གྱི་སེམས་དང་ལྷོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་གསུམ་པོ་གང་རུང་དང་བྱང་རྒྱལ་སེམས་
དཔལི་རྒྱད་གྱི་ལྷོང་རྗེ་དང་བྱང་རྒྱལ་གྱི་སེམས་དང་། ལྷོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་
དང་གསུམ་གང་རུང་གི་གཞི་མཐུན་མེད་པར་ཐལ། སྐབས་འདིར་བསྟན་གྱི་བྱང་རྒྱལ་
གྱི་སེམས་དེ་སེམས་བསྐྱེད་བདགས་པ་བ་ལ་བྱེད་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། རྒྱལ་བ་
དངོས་ཞེ་ན། སྐབས་འདིར་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་ཆོས་གསུམ་པོ་དེ་འབྲེལ་པས། བྱང་

མེམས་ལས་དང་པོ་བའི་རྒྱུ་བཤད་པས། རྒྱལ་ས་འདིར་དངོས་བཟུང་གི་མེམས་
 བསྐྱེད་མེམས་བསྐྱེད་སྒོམ་པའི་རྒྱལ་ས་ལ་དྲི་ཀ་ཆེན་ལས་ཀྱང་གསུངས་པས། འདིར་
 དངོས་བཟུང་གི་མེམས་བསྐྱེད་དང་བྱང་རྒྱུ་མེམས་དཔའི་མེམས་བསྐྱེད་གི་གནི་
 མཐུན་མེད་ཀྱང་། རྒྱུ་འདིར་བཟུང་གི་མེམས་བསྐྱེད་དང་བྱང་རྒྱུ་མེམས་དཔའི་
 རྒྱུ་གི་མེམས་བསྐྱེད་གི་གནི་མཐུན་པ་ལས་ལེན་དགོས་དེ། དྲི་ཀ་ཆེན་ལས། མཆོད་
 བཞེད་གི་རྒྱལ་ས་འདིར་བྱང་མེམས་གི་ཆོགས་རྒྱུར་གི་ལས་གི་རིམ་པ་རྣམས་ཀྱང་
 བཟུང་པའི་ཕྱིར། དྲི་ཀ་ཆེན་ལས། བྱང་མེམས་ལ་གལ་གྱིན་ཏུ་ཆེ་བའི་སྐྱེའི་སའི་ལས་
 གི་རིམ་པ་རྣམས་མཆོད་བཞེད་གི་འོག་འདིར་བཟུང་དགོས་པ་ལ། དེར་མི་སྟོན་པར་
 འཕགས་པའི་ས་ཉིད་ནས་འཆད་བ་ཇི་ལྟར་རིགས་སྟུང་། འདི་ནི་མཆོད་བཞེད་གི་
 རྒྱལ་ས་ཉིད་ཏུ་བཤད་པས་རྒྱལ་ས་འདིར་མ་བཤད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། །

གང་ཕྱིར་བཅུ་ཉིད་རྒྱལ་བའི་ལོ་ཐོག་ལུན་ཆོགས་འདིའི། །ཞེས་སོགས་གི་རྒྱལ་ས་
 རྒྱ་དཔལ་ལྟན་རྒྱ་བ་གཤམ་པས་བཟུང་བཅོས་ཕྱིར་པའི་ཐོག་མར་སྟོང་ཇེ་ཆེན་པོ་ལ་
 བསྐྱེད་པའི་རྒྱ་མཆོན་ཡོད་དེ་བཅུ་བ་སྟོང་ཇེ་ཆེན་པོ་དེ་རྒྱལ་བའི་ལོ་ཐོག་ལུན་ཆོགས་
 བསྐྱེད་པ་ལ། ཐོག་མཐའ་བར་གསུམ་ཏུ་གལ་ཆེ་བའི་རྒྱ་མཆོན་གིས་དེ་ལྟར་བསྐྱེད་
 པའི་ཕྱིར། དེའི་དང་པོ་ཐོག་མར་གལ་ཆེ་སྟེ། བྱང་རྒྱུ་གི་མེམས་དང་རིགས་པའི་རྣམ་
 ཀྱངས་མཐའ་ལས་པའི་སྒོ་ནས་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་གཤམ་རབ་གི་ཙ་བ་ཡང་སྟོང་ཇེ་
 ཆེན་པོ་ལ་རག་ལས་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་རང་འབྲེལ་ལས། འདི་ལྟར་སྟོང་ཇེ་ཆེན་གི་
 མེམས་ཅན་རྣམས་བསྐྱེད་ཀྱི་རྣམས་བསྐྱེད་པ་ཉིད་ཀྱིས་མེམས་ཅན་རྣམས་བསྐྱེད་པར་རྒྱུར་
 པ་མ་ལུས་པ་ཡོངས་སུ་བསྐྱེད་པའི་ཕྱིར། གདོན་མི་བྱ་བར་བདག་གི་འཇིག་རྟེན་འདི་
 མཐའ་དག་རྣམས་བསྐྱེད་ལས་བདོན་དེ། སངས་རྒྱལ་ཉིད་ལ་ངེས་པར་རྒྱུར་བར་བྱའོ་
 རྣམས་ཏུ་ངེས་པར་མེམས་བསྐྱེད་པར་བྱེད་དོ། །དམ་བཅའ་བ་འདི་ཡང་གཉིས་སུ་མེད་

བའི་ལོ་ཤེས་ལྷན་པས་སྐྱབ་པར་མི་རྒྱུས་པས། གཉིས་སྐྱེད་པའི་ལོ་ཤེས་ལ་ཡང་
 དེས་པ་ཁོ་ནར་འཇུག་སྟེ། དེའི་ཕྱིར་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྐབས་ནི་སྟོང་
 རྗེ་ཉིད་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས། དེའི་དོན་བཤད་ན། འདི་ལ་འགྲེལ་བའི་དངོས་
 བསྟན་ཀྱི་དོན་བཤད་པའི་སྒོ་ནས་བྱང་སེམས་དབང་རྒྱལ་གྱི་བྱང་རྒྱལ་གྱི་སེམས་དང་།
 སྟོང་ཉིད་རིགས་པའི་རྣམ་གྲངས་མཐའ་ཡས་པའི་སྒོ་ནས་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱི་རྩ་
 བ་སྟོང་རྗེ་ལ་བྱག་རྩལ་བཤད་པ་དང་། འགྲེལ་བའི་བྱག་སྐབས་ཀྱི་དོན་བཤད་པའི་
 སྒོ་ནས་བྱང་སེམས་དབང་རྩོན་གྱི་དེ་གཉིས་ཀྱི་རྩ་བ་སྟོང་རྗེ་ལ་བྱག་རྩལ་བཤད་པ་
 གཉིས། དང་པོ་ནི། བྱང་སེམས་དབང་རྒྱལ་གྱི་དེ་གཉིས་ཀྱི་རྩ་བ་སྟོང་རྗེ་ཆེན་པོ་
 ལ་བྱག་པ་ཡིན་ཏེ། ཐེག་ཆེན་གྱི་རིགས་ཅན་དབང་རྒྱལ་དེས་ཐོག་མར་སེམས་ཅན་
 ཐམས་ཅད་རྟག་པསྐལ་དང་འབྲལ་བར་འདོད་པའི་སྟོང་རྗེ་ཆེན་པོ་བསྐྱེད་ཅིང་། དེ་ལ་
 བརྟེན་ནས་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དོན་རྒྱ་བདག་གིས་རྟོགས་པའི་བྱང་རྒྱལ་ཐོབ་
 བར་བྱའོ་སྟེ། བྱང་རྒྱལ་མཆོག་རྒྱ་སེམས་བསྐྱེད་ཅིང་། རྟོགས་པའི་བྱང་རྒྱལ་ཐོབ་པ་
 ཡང་སྟོན་རྟག་གི་སྟོན་པ་ལ་སྟོབ་དགོས་པར་མཐོང་ནས་སྟོན་པའི་གཙོ་བོར་གྱེད་ཕྱིན་
 ཉམས་སྐྱེད་པ་ལ་འཇུག་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི་བྱང་སེམས་དབང་རྩོན་
 ཀྱི་དེ་གཉིས་ཀྱི་རྩ་བ་སྟོང་རྗེ་ཆེན་པོ་ལ་བྱག་པ་ཡིན་ཏེ། ཐེག་ཆེན་གྱི་རིགས་ཅན་
 དབང་རྩོན་དེས། རྒྱ་འབྲས་མན་རག་བདུན་གྱིས་མར་ཤེས་ནས་སྟོང་རྗེ་ཆེན་པོའི་བར་
 ལེགས་པར་བསྒྲམས་པས་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དོན་རྒྱ་སངས་རྒྱས་ཐོབ་དགོས་
 བར་རྟོགས་ལ། དེ་ནས་སྒྲིབ་གཉིས་བག་ཆགས་དང་བཅས་པ་སྐྱངས་པའི་སངས་རྒྱས་
 ཀྱི་གོ་འཕང་དེ་ཐོབ་པར་རྒྱས་མི་རྒྱས་དཔྱེད་པར་བྱེད། དེ་ལྟར་དཔྱད་པ་ན་བདེན་
 འཛིན་གྱི་ཞེན་ལུལ་ལ་རིགས་པའི་རྣམ་གྲངས་མཐའ་ཡས་པའི་སྒོ་ནས་གཙོ་བོར་བྱེད་
 བསྟན་པས་བདེན་འཛིན་གྱི་ཞེན་ལུལ་མེད་པར་རྟོགས་གིང་བདེན་འཛིན་ཡང་སྟོང་

ལུས་སྤྱོད་མཉམ་གྲུབ་པའི་སྒོ་ནས། སྤྱི་བ་གཉིས་པ་གཞག་སྤང་བ་ཅས་པ་སྤངས་པའི་
 རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཐོབ་ལུས་སྤྱོད་མཉམ་གྲུབ་པ་ན། བདག་གིས་སེམས་ཅན་ཐམས་
 ཅད་ཀྱི་དོན་དུ་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཐོབ་པར་བྱའོ་སྒྲུལ་དུ་བྱང་ཆུབ་མཆོག་དུ་སེམས་
 བསྐྱེད་པའི་ཕྱིར། རྒྱུད་སྒྲུ་མའི་རྣམ་པ་ཤད་ལས་ཀྱང་། ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་རིགས་ཅན་
 དབང་པོ་རྣམ་པོ་ནི་ཐེག་མར་སེམས་ཅན་ཀྱི་དོན་དུ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་
 རྒྱས་ཐོབ་དགོས་པ་དང་། ཐོབ་ལུས་པ་གཉིས་ཆད་མས་ལེགས་པར་གྲུབ་ནས་དེའི་
 རྗེས་སུ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དོན་དུ་སངས་རྒྱས་ཐོབ་པར་བྱའོ་སྒྲུལ་དུ་སེམས་
 བསྐྱེད་པའི་དམ་བཅའ་འཛོག་པ་ཡིན་གྱིས། རྒྱ་མཚན་ཡང་དག་མ་མཐོང་པར་དམ་
 བཅའ་བ་དབང་པོ་རྩལ་པོའི་ལུགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ཡང་སྤྱིར་རྗེ་ཆེན་པོ་ལྷག་བསམ་
 རྣམ་དག་དང་བཅས་པའི་སྤྱོད་ཆུལ་ལེགས་པར་ཁོང་དུ་རྒྱུད་པ་ལས་ནི་སེམས་ཅན་ཀྱི་
 དོན་དུ་སངས་རྒྱས་ཐོབ་དགོས་པར་རྫོགས་ལ། སྤྱིར་ཉིད་འཁོར་དང་བཅས་པ་རྫོགས་
 པ་ལས་ནི་སངས་རྒྱས་ཐོབ་ལུས་པར་རྫོགས་པ་ཡིན་ནོ། །དོན་འདི་ལ་དཔག་ན་དབང་
 པོ་རྣམ་པོས་ཐར་པ་ཅམ་དོན་གཉིར་ཀྱི་སྒོ་སྒྲེ་བ་ལ་ཡང་སྤྱིར་ཉིད་རྫོགས་པ་རྫོན་དུ་སོང་
 བ་དགོས་པ་ཤེས་པར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རྒྱུད་སྒྲུ་མའི་དྲི་ག་ཆེན་དུ་རྗེ་
 ཙོང་ཁ་པའི་གསུང་གི་མན་ངག་ལེགས་པར་བཤད་པ་བཞིན་འདུག་ཀྱང་ཐལ་ཆེར་
 ཀྱིས་མ་མཐོང་པར་མངོན་ནོ། །དེས་ན་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་དང་སྤྱིར་ཉིད་རིགས་པའི་
 རྣམ་གྲངས་མཐའ་ཡས་པའི་སྒོ་ནས་རྫོགས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཙུ་བ་སྤྱིར་རྗེ་ཆེན་པོ་
 ལ་ལྷག་པ་འདི་མགོན་པོ་སྐུ་རྒྱུ་བ་ཀྱི་བཞེད་པ་ཡང་ཡིན་ཏེ། རི་རྒྱུད་དུ་རིན་ཆེན་གྱིང་པ་
 ལས། ཐེག་པ་ཆེན་པོ་གང་ཞིག་ལས། སྤྱིར་རྗེ་རྫོན་བཏང་སྤྱོད་ཀྱན་དང་། །ཡེ་ཤེས་དྲི་
 མ་མེད་བཤད་པ། །སེམས་ཡོད་སྐུ་ཞིག་དེ་ལ་སྤོང་། །ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བར་དུ་
 གལ་ཆེ་བ་ནི་རང་འགྲེལ་ལས། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་བསྐྱེད་དུ་ཐིན་ཀྱང་། གལ་ཏེ་དུས་

ཕྱིས་སྒྲིང་རྗེའི་ཚུས་ཡང་དང་ཡང་དུ་མ་བཅུས་ན། འབྲས་བུའི་ཚོགས་མཐའ་ལས་པ་མ་
བསགས་པ་འདིས། དེས་པར་ཉན་ཐོས་དང་། རང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡོངས་སུ་སྤྱངས་
ལས་འདས་པའི་སྤྱངས་ལས་འདའ་བར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་གསུངས་དོན་རྟོགས་སྒྲུའོ། །
མཐའ་མར་གལ་ཆེ་བ་ནི་འབྲས་བུ་མཐའ་ལས་པའི་གནས་སྐབས་ཐོབ་དུ་ཟིན་ཀྱང་།
གལ་ཏེ་སྒྲིང་རྗེས་ཡོངས་སུ་སྤྱིན་པ་དང་བུལ་བར་གྱུར་ན་ནི་འདི་དུས་ཡུན་རིང་པོར་ཉེ་
བར་ཡོངས་སྒྲིང་བར་མི་འགྱུར་ལ་འཕགས་པའི་འབྲས་བུའི་ཚོགས་ཆེན་པོའི་རིམ་བ་
གཅིག་ནས་གཅིག་དུ་བརྒྱད་པ་རྒྱས་པར་མ་ཆད་པ་ཡུན་རིང་པོར་མངོན་པར་འཕེལ་
བར་ཡང་མི་འགྱུར་རོ། །ཞེས་གསུངས་དོན་རྟོགས་སྒྲུའོ། །

དང་པོར་ང་ཞེས་བདག་ལ་ཞེན་གྱུར་ཅིང་། ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ་གཞན་ཀྱི་
ལུགས་དགག་པ་དང་རང་ལུགས་བཞག་པའོ། །དང་པོ་ནི་སྤྱི་རབས་པ་ཁ་ཅིག་སྒྲིང་རྗེ་
དང་པོ་ཡིན་ན་རྟག་ཅིག་རང་དབང་ཅན་ཀྱི་སེམས་ཅན་ལ་དམིགས་ནས་སྤྱད་བསྐྱལ་
དང་འབྲལ་འདོད་ཀྱི་རྒྱུ་པ་ཅན་ཀྱི་སྒོ་ཡིན་པས་ཁྱབ། སྒྲིང་རྗེ་གཉིས་པ་ཡིན་ན།
སེམས་ཅན་མི་རྟག་པར་རྟོགས་པས་ཁྱབ། སྒྲིང་རྗེ་གསུམ་པ་ཡིན་ན། སེམས་ཅན་
བདེན་མེད་དུ་རྟོགས་པས་ཁྱབ་ཟེར། ལུགས་དང་པོ་དེ་འགོག་པ་ལ་དྲིལ་ཆེན་ལས།
སྒྲིང་རྗེ་དང་པོ་འདིས་རྟག་གཅིག་རང་དབང་ཅན་ཀྱི་སེམས་ཅན་ལ་དམིགས་དགོས་
པར་འདོད་པ་ནི། མི་རིགས་པར་སྤྱོད་པ་སྟེ། བདག་མེད་པའི་ལྟ་བ་མ་རྟོན་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་
སྒྲིང་རྗེ་ལ་ཡང་སེམས་ཅན་ཅུ་ལ་དམིགས་ནས་སྤྱོད་པ་དུ་མ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་དང་། གང་
ཟག་གི་བདག་མེད་དེ་ཐུན་མོང་བ་དང་། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་ལྟ་བ་རྟོན་པའི་རྒྱུད་ལ་ཡང་།
སྤྱི་རབས་པའི་རྒྱུད་པར་གཉིས་གང་གིས་ཀྱང་རྒྱུད་པར་དུ་མ་བུས་པའི་སེམས་ཅན་
ལ་དམིགས་པའི་སྒྲིང་རྗེ་དུ་མ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་བུ་མ་པ་རྟག་པར་འཛིན་པའི་
ཞེན་ཡུལ་སུན་སྤྱང་ནས་མི་རྟག་པར་ཁོང་དུ་རྒྱུད་པས་ཀྱང་། བུ་མ་པ་དམིགས་པར་

འཛོལ་མེས་ཀྱིས་མི་རྟག་པས་བྱང་པར་དུ་བྱས་པའི་བུམ་པ་དམིགས་པར་མི་འཛོལ་པ་
དུ་མ་ཞིག་འོང་ལ་བུམ་པ་མི་རྟག་པར་འོང་དུ་མ་རྒྱུད་པས་བྱང་། བུམ་པ་དམིགས་པར་
འཛོལ་མེས་ཀྱི་རྟག་པས་བྱང་པར་དུ་བྱས་པའི་བུམ་པ་དམིགས་པར་མི་འཛོལ་པ་
བཞིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས། འདི་ཡི་དོན་ལ་མ་ཁས་པའི་དབང་པོ་གཅིག་སེམས་ཅན་
མི་རྟག་པར་ཚད་མས་མ་གྲུབ་པའི་གང་ཟག་གི་རྒྱུད་ཀྱི་སྒྲིང་རྗེ་ཡིན་ན་རྟག་པས་བྱང་
པར་དུ་བྱས་པའི་སེམས་ཅན་ལ་དམིགས་ནས་སྟག་བསྐལ་དང་འབྲལ་བར་འདོད་པའི་
རྣམ་པ་ཅན་གྱི་སྟོ་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། དེའི་རྒྱུད་ཀྱི་སྒྲིང་རྗེ་ཡིན་ན་སྒྲིང་རྗེ་དང་པོ་
ཡིན་པས་བྱང་། སྒྲིང་རྗེ་དང་པོ་ཡིན་ན་རྟག་གཅིག་རང་དབང་ཅན་གྱི་སེམས་ཅན་ལ་
དམིགས་ནས་སྟག་བསྐལ་དང་འབྲལ་བར་འདོད་པའི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་སྟོ་ཡིན་དགོས་
པའི་ཕྱིར། རྟགས་དང་པོ་འབྱད། གཉིས་པ་དངོས་འགལ་འདོད་ན། སེམས་ཅན་མི་
རྟག་པ་ཚད་མས་མ་གྲུབ་པའི་གང་ཟག་གི་རྒྱུད་ཀྱི་མི་རྟག་པས་བྱང་པར་དུ་བྱས་པའི་
སེམས་ཅན་ལ་དམིགས་པའི་སྒྲིང་རྗེ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ་དེའི་ཕྱིར། རྟགས་གྲུབ་ཏེ།
སེམས་ཅན་མི་རྟག་པར་ཚད་མས་མ་གྲུབ་པའི་གང་ཟག་གི་རྒྱུད་ལ་སེམས་ཅན་འདི་ནི་
མི་རྟག་པའོ་སྟམ་དུ་འཛིན་པའི་སྟོ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རྣམས་ཏེ། དེ་འབྲའི་སྒྲིང་རྗེ་
ཆོས་ཅན། བྱོད་མི་རྟག་པ་དང་བདག་མེད་སྟོགས་ཀྱིས་བྱང་པར་དུ་མ་བྱས་པར་རང་
གི་དམིགས་ལུལ་དུ་བྱུང་པའི་སྟག་བསྐལ་ཅན་གྱི་སེམས་ཅན་ཅམ་ལ་དམིགས་ནས་
སྟག་བསྐལ་དང་འབྲལ་འདོད་ཀྱི་སྟོ་ཡིན་པར་ཐལ། བྱོད་སེམས་ཅན་ཅམ་ལ་དམིགས་
པའི་སྒྲིང་རྗེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་གྲུབ་མཐའ་ལ་ཁས། དེས་ན་དེའི་དོན་ནི། སེམས་
ཅན་མི་རྟག་པར་ཚད་མས་མ་གྲུབ་པའི་གང་ཟག་གི་རྒྱུད་ཀྱི་སྒྲིང་རྗེ་ཡིན་ན་རྟག་པས་
བྱང་པར་དུ་བྱས་པའི་སེམས་ཅན་ལ་དམིགས་ནས་སྟག་བསྐལ་དང་འབྲལ་བར་འདོད་
པའི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་སྟོ་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། དེའི་རྒྱུད་ཀྱི་སྒྲིང་རྗེ་གསུམ་པོ་གང་རུང་

བའི་ཕྱིར། དེས་དམིགས་པ་མེད་པ་ལ་དམིགས་པ་བའི་ཕྱིར། དེ་དམིགས་པ་མེད་པ་ལ་
 དམིགས་པ་བའི་སྒྲིང་རྩེ་ཡོན་པ་བའི་ཕྱིར། ཟེར་ན་མ་ཁྱབ་སྒྲེ། བདག་མེད་གྱིས་ཁྱུང་པར་དུ་
 བྱས་པ་བའི་སེམས་ཅན་ལ་དམིགས་པ་ལ། དམིགས་པ་མེད་པ་ལ་དམིགས་པ་བའི་སྒྲིང་རྩེ་
 ཞེས་པར་གྱི་ཚིག་མི་མངོན་པར་བྱས་པ་བའི་ཕྱིར་རོ། ཁ་ཅིག། ཁྱིམ་ཆེན་གྱི་དོན་དུ་མཛད་
 རྒྱས། རང་གི་དངོས་གྱི་ཉེར་ལེན་སེམས་ཅན་རྟག་བསྐྱེད་གྱིས་མནར་བ་ཅམ་དུ་རྟོགས་
 པ་བའི་སྟོ་ལས་བྱུང་ཞིང་། རྟག་བསྐྱེད་གྱིས་མནར་བའི་སེམས་ཅན་ཅམ་ལ་དམིགས་ནས་
 དེ་རྟག་བསྐྱེད་དང་འབྲལ་འདོད་གྱི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་བརྩེ་བ་སྒྲིང་རྩེ་དང་པོའི་མཆོན་
 ཉིད་དང་། རང་གི་དངོས་གྱི་ཉེར་ལེན་སེམས་ཅན་མི་རྟག་པར་རྟོགས་པ་བའི་སྟོ་ལ་བརྟེན་
 རྒྱས་བྱུང་ཞིང་རང་གི་དམིགས་ལུལ་དུ་གྱུར་པ་བའི་མི་རྟག་པས་ཁྱུང་པར་དུ་བྱས་ཤིང་།
 སྐྱུང་སྟགས་གྱི་ཚིག་ཅམ་ལ་བརྟེན་ནས་བཏགས་པ་བའི་སེམས་ཅན་ལ་དམིགས་ནས་
 རྟག་བསྐྱེད་དང་འབྲལ་པར་འདོད་པ་བའི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་བརྩེ་བ་སྒྲིང་རྩེ་གཉིས་པའི་
 མཆོན་ཉིད། རང་གི་དངོས་གྱི་ཉེར་ལེན་སེམས་ཅན་རང་བཞིན་མེད་པར་རྟོགས་པ་བའི་
 སྟོ་ལ་བརྟེན་ནས་བྱུང་ཞིང་རང་བཞིན་མེད་པས་ཁྱུང་པར་དུ་བྱས་པ་བའི་སེམས་ཅན་རྟག་
 བསྐྱེད་ཅན་ལ་དམིགས་ཤིང་། དེ་རང་ཁྱུང་གྱི་རྟག་བསྐྱེད་དང་འབྲལ་འདོད་གྱི་རྣམ་
 པ་ཅན་གྱི་བརྩེ་བ་དེ། སྒྲིང་རྩེ་གསུམ་པའི་མཆོན་ཉིད། སྒྲིང་རྩེ་འདི་གསུམ་སེམས་ཅན་
 གྱི་རྒྱད་ལ་འགལ་ཡང་། སངས་རྒྱལ་གྱི་སར་མི་འགལ་དེ། སེམས་ཅན་གྱི་རྒྱད་ལ་རྟག་
 བསྐྱེད་ཅན་གྱི་སེམས་ཅན་དེ་རྟག་བསྐྱེད་གྱིས་མནར་བར་དངོས་སུ་རྟོགས་པ་བའི་སྟོ་
 དང་། སེམས་ཅན་མི་རྟག་པར་དངོས་སུ་རྟོགས་པ་བའི་སྟོ་དང་། སེམས་ཅན་རང་བཞིན་
 མེད་པར་དངོས་སུ་རྟོགས་པ་བའི་སྟོ་གསུམ་དུས་ཅིག་ཅར་དུ་རང་ཁྱུང་ལ་བསྐྱེད་མི་རུས།
 སངས་རྒྱལ་འཕགས་པས་སྟོ་དེ་གསུམ་རང་ཁྱུང་ལ་ཅིག་ཅར་དུ་བསྐྱེད་རུས་པ་བའི་ཕྱིར།
 ཞེས་ཟེར། མི་འཕྲད་དེ། ཤེས་བྱ་ཚིག་ཅན། སེམས་ཅན་གྱི་རྒྱད་ལ་སྐར་བཤད་གྱི་སྟོ་

གསུམ་པོ་དེ་ཅིག་ཅར་དུ་བསྐྱེད་ནུས་པར་ཐལ། མེས་ས་ཅན་གྱི་རྒྱུད་ལ་མེས་ས་ཅན་མི་
 རྟག་པར་རྟོགས་པའི་སློང་དང་། མེས་ས་ཅན་སྟུག་བསྐྱེད་དང་འབྲལ་འདོད་ཀྱི་སློང་གཉིས་
 ཅིག་ཅར་དུ་བསྐྱེད་ནུས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཆོས་ལ་དམིགས་པའི་སྟིང་རྩེ་སྐད་ཅིག་
 དང་པོ་ལ་གནས་པའི་མེས་ས་ཅན་གྱི་རྒྱུད་ལ་མེས་ས་ཅན་མི་རྟག་པར་རྟོགས་པའི་སློང་
 དང་། མེས་ས་ཅན་སྟུག་བསྐྱེད་དང་འབྲལ་འདོད་ཀྱི་སློང་གཉིས་ཅིག་ཅར་དུ་ཡོད་པའི་
 ཕྱིར་ཏེ། ཆོས་ལ་དམིགས་པའི་སྟིང་རྩེ་སྐད་ཅིག་གཉིས་པ་དེ་རང་གི་དངོས་ཀྱི་ཉིར་
 ལེན་དུ་གྱུར་པའི་མེས་ས་ཅན་མི་རྟག་པར་རྟོགས་པའི་སློང་ལས་ཀྱང་བྱུང་། རང་གི་དངོས་
 ཀྱི་ཉིར་ལེན་དུ་གྱུར་པའི་མེས་ས་ཅན་སྟུག་བསྐྱེད་དང་འབྲལ་འདོད་ཀྱི་སློང་ལས་ཀྱང་
 བྱུང་བའི་ཕྱིར། དང་པོ་མ་གྲུབ་ན་དེ་ཆོས་ཅན། དེ་ལས་བྱུང་བར་ཐལ། རྩོད་ཆོས་ལ་
 དམིགས་པའི་སྟིང་རྩེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ལམ་གསུམ། གཞན་ཡང་སངས་རྒྱུས་འཕགས་
 པའི་རྒྱུད་ཀྱི་སྟིང་རྩེ་ཡིན་ན་སྟིང་རྩེ་གསུམ་ག་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། མེས་ས་ཅན་གྱི་
 རྒྱུད་ལ་དེ་གསུམ་འགལ་ཞིང་། སངས་རྒྱུས་ཀྱི་སར་དེ་གསུམ་མི་འགལ་བའི་བྱུང་བར་
 འཐད་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། འདོད་ན། རྣམ་མཁུན་སྐད་ཅིག་དང་པོ་ལ་གནས་པའི་
 སངས་རྒྱུས་འཕགས་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་སྟིང་རྩེ་ཆེན་པོ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར།
 འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། རང་གི་དངོས་ཀྱི་ཉིར་ལེན་དུ་གྱུར་པའི་མེས་ས་ཅན་མི་རྟག་
 པར་རྟོགས་པའི་སློང་ལས་བྱུང་བར་ཐལ། ཆོས་ལ་དམིགས་པའི་སྟིང་རྩེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
 རྟགས་ཁས། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། རང་གི་དངོས་ཀྱི་ཉིར་ལེན་དུ་གྱུར་པའི་མེས་ས་
 ཅན་སྟུག་བསྐྱེད་ཀྱིས་མཉམ་བ་ཅམ་དུ་རྟོགས་པའི་སློང་ལས་བྱུང་བར་ཐལ། མེས་ས་
 ཅན་ཅམ་ལ་དམིགས་པའི་སྟིང་རྩེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། འདོད་ན། དེ་ཆོས་
 ཅན། རང་གི་དངོས་ཀྱི་ཉིར་ལེན་དུ་གྱུར་པའི་མེས་ས་ཅན་རང་བཞིན་མེད་པར་རྟོགས་
 པའི་སློང་ལས་བྱུང་བར་ཐལ། དམིགས་མེད་ལ་དམིགས་པའི་སྟིང་རྩེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

རྟགས་ཀྱི་ཁས། འདོད་ན། བྱང་སེམས་རྒྱུ་མཐའ་པའི་རྒྱད་ལ། སེམས་ཅན་སྟག་
 བསྐལ་གྱིས་མནར་བ་ཅམ་དུ་རྟོགས་པའི་སྟོང་དང་། སེམས་ཅན་མི་རྟག་པར་རྟོགས་
 པའི་སྟོང་དང་། སེམས་ཅན་རང་བཞིན་མེད་པར་རྟོགས་པའི་སྟོང་གསུམ་ཅིག་ཅར་དུ་ཡོད་
 པར་ཐལ། འདོད་པ་གསུམ་པོ་དེའི་ཕྱིར། རྟོག་གིས་འཁོར་གསུམ། སངས་རྒྱལ་གྱི་
 སར་སྟོང་རྗེ་དང་པོ་ཡོད་པར་འདོད་པ་ཡང་མི་འབྱད་པའི་རྒྱ་མཚན་ལོག་དུ་འཆད་དོ། །
 གཞན་ཡང་གཤམ་བྱ་ཆོས་ཅན། སེམས་ཅན་གྱི་རྒྱད་ལ་སྟར་བཤད་པའི་སྟོང་གསུམ་ཅིག་
 ཅར་དུ་ཡོད་པ་མིན་པར་ཐལ། སེམས་ཅན་གྱི་རྒྱད་ལ་སེམས་ཅན་སྟག་བསྐལ་དང་
 བྱལ་འདོད་གྱི་སྟོང་དང་། སེམས་ཅན་མི་རྟག་པའི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་སྟོང་གཉིས་ཅིག་ཅར་དུ་
 ཡོད་པ་མིན་པའི་ཕྱིར། རྟོག་ཆེན་ལས། སྟོང་རྗེ་གཉིས་རྒྱད་ལུན་གྱི་གང་ཟག་གིས་
 སེམས་ཅན་མི་རྟག་པ་དང་རང་བཞིན་མེད་པར་སྟོན་དུ་ངེས་ཟིན་པ་ལ་བརྟེན་ནས།
 བྱང་ཆོས་གཉིས་ཀྱི་རྣམ་པ་ཤར་བ་ཞིག་དགོས་ཀྱི་སྟོང་རྗེ་གཉིས་སུ་དམིགས་པ་
 མི་དགོས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁ་ཅིག་སྟག་བསྐལ་གྱི་སེམས་ཅན་སྟག་
 བསྐལ་བ་ཅམ་དུ་རྟོགས་པའི་སྟོང་ཐུན་མོང་མིན་པར་དྲང་བའི་སྟོང་ནས་སེམས་ཅན་
 སྟག་བསྐལ་དང་བྱལ་འདོད་ཀྱི་སྟོང་རྗེ་དེ། སེམས་ཅན་ཅམ་ལ་དམིགས་པའི་སྟོང་རྗེའི་
 མཚན་ཉིད་སྟག་བསྐལ་ཅམ་ལས་གཞན་པའི་ཀྱན་རྫོབ་པའི་ཆོས་གང་ཡང་རུང་བ་
 རྟོགས་པའི་སྟོང་ཐུན་མོང་མིན་པར་དྲང་བའི་སྟོང་ནས་སེམས་ཅན་སྟག་བསྐལ་དང་བྱལ་
 འདོད་ཀྱི་སྟོང་རྗེ་ཆོས་ལ་དམིགས་པའི་སྟོང་རྗེའི་མཚན་ཉིད། སེམས་ཅན་རང་བཞིན་
 མེད་པར་རྟོགས་པའི་སྟོང་ཐུན་མོང་མིན་པར་དྲང་བའི་སྟོང་ནས་སེམས་ཅན་སྟག་བསྐལ་
 དང་འབྲལ་འདོད་ཀྱི་སྟོང་རྗེ་དེ་དམིགས་པ་མེད་པ་ལ་དམིགས་པའི་སྟོང་རྗེའི་མཚན་
 ཉིད་ཅིས་ཟེར། འདི་ནི་རང་འགྲེལ་དང་། རྟོག་ཆེན་གྱི་བྱུ་བ་མཐའ་ལས་ཕྱི་རོལ་དུ་གྱུར་
 པ་ཡིན་ཏེ། སྟོང་རྗེ་གསུམ་རྣམ་པའི་སྟོང་ནས་མི་འབྱེད་པར་དམིགས་པའི་སྟོང་ནས་སོ།

[illegible]

དམིགས་པའི་སྒྲིང་རྗེ་ཡིན་ན་མི་རྟག་པ་ཅམ་གྱིས་བྱུང་པར་དུ་བྱས་ནས་རང་གི་དམིགས་
 ལུལ་དུ་གྱུར་པའི་མེས་ས་ཅན་སྟག་བསྟལ་དང་འབྲལ་འདོད་ཀྱི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་སྒྲོ་ཡིན་
 དགོས་པར་ཐལ། མ་ཁྲབ་བདེའི་བྱིར། འདོད་ན། དམིགས་མེད་ལ་དམིགས་པའི་སྒྲིང་
 རྗེ་ཡིན་ན། བདེན་མེད་ཅམ་གྱིས་བྱུང་པར་དུ་བྱས་ནས་རང་གི་དམིགས་ལུལ་དུ་གྱུར་
 པའི་མེས་ས་ཅན་སྟག་བསྟལ་དང་འབྲལ་འདོད་ཀྱི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་སྒྲོ་ཡིན་དགོས་པར་
 ཐལ། འདོད་པའི་བྱིར། འདོད་ན། སངས་རྒྱས་འཕགས་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་དམིགས་མེད་ལ་
 དམིགས་པའི་སྒྲིང་རྗེ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་བྱིར། ལམོར་གསུམ། གང་ཟག་རང་
 རྒྱ་བྱུང་པའི་རྣམ་ཡོད་དུ་འཛིན་པའི་སྒྲོ་མཛོན་གྱུར་དུ་རྒྱུད་ལ་ལྷན་པའི་བྱང་འཕགས་
 ཀྱིས་མེས་ས་ཅན་ལ་དམིགས་པའི་ཆོ། བདག་མེད་སྤྱ་རགས་གང་གིས་བྱུང་བྱུང་པར་
 དུ་མ་བྱས་པར་མེས་ས་ཅན་ལ་དམིགས་པ་ཡང་མེད་དེ། རྗེས་ཐོབ་ལ་གནས་པའི་བྱང་
 འཕགས་ཀྱི་སྒྲིང་རྗེ་མཛོན་གྱུར་པ་ཡིན་ན། མེས་ས་ཅན་མི་རྟག་པར་རྟོགས་པའི་སྒྲོ་སྤྱ་
 དངོས་སྤྱིའི་དགོས་པའི་བྱིར། སྒྲིང་རྗེ་གསུམ་གྱི་བྱུང་པར་འཛིན་པ་ན། དུག་རྒྱ་སྒྲིང་
 བ་ལ་དགོས་པ་བྱུང་པར་ཅན་ཡོད་པ་མི་དགོངས་པར་རྗེའི་གསུང་རིས་སྤྱོད་པ་ཡིན་
 པས། རྩོད་སྤང་དུ་དབྱེད། གཉིས་པ་རང་གི་ལུགས་ནི། སྒྲིང་རྗེ་གསུམ་རྒྱུད་ལ་བསྐྱེད་
 རྒྱལ་བཤད་པ་དང་། སྒྲིང་རྗེ་གསུམ་སོ་སོའི་ངོ་བོ་ངོས་བཟུང་བ་དང་། སྒྲིང་རྗེ་གསུམ་
 སོ་སོའི་རྒྱ་དོན་བཤད་པ་དང་། སྒྲིང་རྗེ་གསུམ་གྱི་ས་མཆོམས་བཤད་པ་དང་། ལམ་
 ལུགས་ཀྱི་ཐོག་མའི་བྱང་མེས་ས་ཀྱི་རྒྱུར་བཤད་པའི་སྒྲིང་རྗེ་ལ་སྒྲིང་རྗེ་གསུམ་ག་ཡོད་
 མེད་དབྱེད་པའོ། །དང་པོ་ནི། རྒྱབས་འདིར་སྒྲིང་རྗེ་གསུམ་བསྐྱེད་རྒྱལ་བསྟན་པའི་
 དགོས་པ་ཡང་ཡོད་དེ། ཐོག་མར་སྒྲིང་རྗེ་ཆེན་པོ་བསྐྱེད་དགོས་པར་བསྟན་བྱང་། ཅི་ལྟ་
 ལུ་ཞིག་བསྒྲོམས་པས་སྒྲིང་རྗེ་ཆེན་པོ་བསྐྱེད་པའི་རྒྱལ་སྤྱར་མ་བསྟན་པས་འདིར་དེ་
 བསྟན་པའི་ཆེད་དུ་ཡིན་པའི་བྱིར། འོ་ན་སྒྲིང་རྗེ་གསུམ་བསྐྱེད་རྒྱལ་རི་ལྟར་ཞེ་ན།

མེས་མ་ཅན་ཅམ་ལ་དམིགས་པའི་སྒྲིང་རྗེ་བསྐྱེད་པའི་ཚུལ། ཆོས་ལ་དམིགས་པའི་སྒྲིང་
 རྗེ་བསྐྱེད་པའི་ཚུལ། དམིགས་མེད་ལ་དམིགས་པའི་སྒྲིང་རྗེ་བསྐྱེད་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ནི།
 མེས་མ་ཅན་ལ་དམིགས་པའི་སྒྲིང་རྗེ་བསྐྱེད་ཚུལ་ཡོད་དེ། མོ་ཚུན་གྱི་འབྲུལ་འཁོར་འཕྱུར་
 པ་དང་། ཆོས་མཐུན་དུག་གི་སྒོ་ནས་མེས་མ་ཅན་རྣམས་སྟུག་བསྐྱེད་གྱིས་མནར་ཚུལ་
 བསྒོམས་པའི་སྒོ་ནས་སྐྱེད་པའི་ཕྱིར། མེས་མ་ཅན་རྣམས་སྟུག་བསྐྱེད་གྱིས་མནར་བ་མོ་
 ཚུན་འཕྱུར་པ་དང་། རྣམ་པ་དུག་གིས་ཆོས་མཐུན་དེ། མོ་ཚུན་གྱི་འབྲུལ་འཁོར་ཐག་
 པས་དམ་དུ་བསྐྱེད་པ་དང་། སྒྲིང་མཁན་ལ་རག་ལས་པ་དང་། ཁྱོན་པའི་ཅེ་ནས་
 གཏིང་དུ་འཁོར་བ་དང་། ཐུར་དུ་ངང་གིས་འགྲོ་ཁིང་གྱེན་དུ་འདྲོན་པ་འབད་པ་ཆེན་པོ་
 ལ་སྟོས་པ་དང་། ལྷ་ཕྱིའི་རིམ་པ་མཐའ་གཅིག་རྩ་མ་རེས་པ་དང་། ཁྱོན་པའི་ནང་དུ་
 ཉིན་རེ་བཞུགས་གཅིག་པ་དང་། ཆོས་དུག་ཡོད་པ་དེ་བཞིན་དུ། མེས་མ་ཅན་རྣམས་ཀྱང་
 ལས་ཉོན་གྱི་ཐག་པས་དམ་དུ་བསྐྱེད་པ་དང་། ཉིང་མཚམས་སྒྲིང་བ་སྒྲིང་མཁན་རྩ་
 དུས་གྱི་རྣམ་ཤེས་ལ་རག་ལས་པ་དང་། འཁོར་བའི་ཁྱོན་པ་སྐྱིད་ཅེ་ནས་གཏིང་མནར་
 མེད་གྱི་བར་དུ་འཁོར་བ་དང་། དན་འགྲོ་ལ་ངང་གིས་འགྲོ་ཁིང་བདེ་འགྲོར་འབད་པ་
 ཆེན་པོས་དང་དགོས་པ་དང་། ཉོན་མོངས་པ་གསུམ་གྱི་ལྷ་ཕྱིའི་རིམ་པ་མཐའ་གཅིག་
 རྩ་མ་རེས་པ་དང་། ཉི་མ་རེ་རེ་ཁིང་སྟུག་བསྐྱེད་གསུམ་གྱིས་གཅིག་པ་སྟེ། སྟུག་བསྐྱེད་
 པའི་ཆོས་དུག་གིས་ཆོས་མཐུན་པའི་ཕྱིར། དེ་ཡང་བསྐྱེད་ནས་སྒོམ་ཚུལ་ཡོད་དེ། བྱེད་
 པ་པོ་གང་གིས་འཁོར་དུ་བརྟུག་པ། གནས་གང་དུ་ཚུལ་རི་སྒྲིང་འཁོར་བ། རྩ་ཕྱིན་གང་
 གིས་འཁོར་བའི་ཚུལ་གསུམ་དུ་བསྐྱེད་ནས་བསྒོམ་པར་བྱ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེའི་དང་
 པོ་ཡོད་དེ། སིན་རྩ་མ་ཁི་ཁིང་མ་དུལ་བའི་མེས་མ་ཅན་ཉིད་གྱིས་འཁོར་དུ་བརྟུག་པའི་
 ཕྱིར། གཉིས་པ་ཡོད་དེ། སྐྱིད་ཅེ་ནས་མནར་མེད་གྱི་བར་དུ་མི་འཁོར་བའི་སྐབས་རྩ་
 ཟད་མེད་པའི་ཚུལ་གྱིས་འཁོར་བའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་ཡོད་དེ། ལས་དང་ཉོན་མོངས་

བའི་རྒྱུ་དབང་གིས་འཁོར་བའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ཚོས་ལ་དམིགས་པའི་སྤྱིར་རྗེ་རྒྱུད་ལ་
 སྤྱིར་རྒྱུ་ཡོད་དེ། བཞི་བརྒྱ་པའི་འགྲེལ་པར་བཤད་པ་ལྟར། ཐོག་མར་སྐད་ཅིག་རེ་
 རེ་ལ་འཛིག་པའི་མི་རྟག་པ་བསྒྲམས་པའི་སྒྲོ་ནས་སྤྱིར་བའི་མི་རྟག་པ་དང་། འཛི་བ་མི་
 རྟག་པ་ཐོགས་བསྒྲམས་པའི་སྒྲོ་ནས་རགས་པའི་མི་རྟག་པ་རྟོགས་པའི་སྒྲོ་བསྐྱེད་དེ།
 དེའི་རྗེས་སུ་སེམས་ཅན་མི་རྟག་པ་མ་རྟོགས་པ་རྣམས་ལ་དམིགས་ཏེ། སེམས་ཅན་
 རྣམས་སྐད་ཅིག་རེ་རེ་ལ་འཛིག་པའི་མི་རྟག་པའི་རང་རྒྱུ་ཅན་ཡིན་པ་ལ། དེ་ལྟ་བུ་ས་
 རྟོགས་པ་ས་སེམས་ཅན་འདི་རྣམས་ཀྱིས་རྟག་པར་འཛིན་པས་དེའི་དབང་གིས་སྟུག་
 བསྐྱལ་བར་སྦྱར་བ་རྣམས་སྟུག་བསྐྱལ་དང་བྲལ་ན་སྟུག་པའི་སྒྲོ་ནས་བསྒྲམས་པའི་ཕྱིར།
 གསུམ་པ་དམིགས་མེད་ལ་དམིགས་པའི་སྤྱིར་རྗེ་སྤྱིར་རྒྱུ་ཡོད་དེ། ཐོག་མར་དྲི་མ་
 མེད་པའི་རིགས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་སེམས་ཅན་རང་བཞིན་མེད་པར་རྟོགས་པའི་སྒྲོ་རང་
 རྒྱུད་ལ་བསྐྱེད། དེའི་རྗེས་སུ་སེམས་ཅན་རང་བཞིན་མེད་པར་མ་རྟོགས་པའི་སེམས་
 ཅན་རྣམས་ལ་དམིགས་ནས་སྦྱར་བཤད་པ་ལྟར་སྒྲོ་བ་པའི་ཕྱིར། འོ་ན་སེམས་ཅན་སྟུག་
 བསྐྱལ་གྱིས་མནར་རྒྱལ་བསྒྲམས་པ་ཅམ་གྱིས་སྤྱིར་རྗེ་ཆེན་པོ་འདྲེན་ནམ་ཞེན་མིན་ཏེ།
 སྤྱིར་རྗེ་ཆེན་པོ་སྤྱི་བ་ལ་དེའི་སྡོན་དུ་སེམས་ཅན་ཡིད་འོང་གི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་བུམས་པ་
 དགོས་པའི་ཕྱིར། དེ་སྤྱིར་པའི་རྒྱུ་ཡོད་དེ། སེམས་ཅན་རྣམས་མར་ཤེས་པ། དྲིན་དྲན་
 པ། དྲིན་གཞོ་བ་གསུམ་བསྒྲམས་པའི་སྒྲོ་ནས་སྤྱིར་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི།
 རང་འགྲེལ་ལས། དེ་དམིགས་པའི་བྱེ་བྲག་ལ་འཇུག་པའི་སྒྲོ་ནས་ཀྱང་སྤྱིར་རྗེའི་རང་
 གི་རོ་བོའི་བྱུང་བར་མཛོན་པར་གསལ་བར་བྱ་སྟེ། དང་པོ་རང་ཞེས་བདག་ལ་ཞེན་
 རྒྱར་ཅིང་། ཞེས་དང་། ཆོས་ལ་དམིགས་པ་དང་། དམིགས་པ་མེད་པ་ལ་དམིགས་
 པའི་སྤྱིར་རྗེ་ཡང་དམིགས་པའི་སྒྲོ་ནས་གསལ་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར། འགྲོ་བ་གཡོ་བའི་རྒྱ་ཡི་
 བར་གི་བླ་བ་ལྟར། ཞེས་གསུངས། དེའི་དོན་ནི། སྤྱིར་རྗེ་གསུམ་དམིགས་པའི་སྒྲོ་ནས་

འབྲེད་ཀྱིས་འཛིན་སྐྱབས་ཀྱི་སྒོ་ནས་འབྲེད་པ་མིན་གྱིས། སྙིང་རྗེ་གསུམ་གཤང་རང་གི་
 དམིགས་ལུལ་དུ་གྱུར་པའི་སེམས་ཅན་སྟག་བསྐལ་དང་འབྲལ་འདོད་ཀྱི་རྣམ་པ་ཅན་དུ་
 མཆུངས་པའི་ཕྱིར། སྙིང་རྗེ་གསུམ་དམིགས་པའི་སྒོ་ནས་སོ་སོར་འཛིན་གྱིང་། དེ་
 གསུམ་རང་གི་དམིགས་ལུལ་དུ་གྱུར་པའི་སེམས་ཅན་ལ་དམིགས་པ་ལ་ནི་བྱུང་པར་མེད་
 དེ། སྙིང་རྗེ་དང་པོའི་སྐབས་སུ། འགྲོ་ལ་སྙིང་རྗེར་གྱུར་གང་། ཞེས་དང་། ཕྱི་མ་གཉིས་
 ཀྱི་སྐབས་སུ་ཡང་། འགྲོ་བ་ཞེས་པའི་ཚིག་དངོས་སུ་སྒྲོས་པའི་ཕྱིར། དེས་ན། མི་རྟག་
 པ་དང་བདེན་མེད་སོགས་ཀྱིས་བྱུང་པར་དུ་བྱས་པའི་རྣམ་པར་རང་གི་དམིགས་ལུལ་དུ་
 གྱུར་པའི་སྟག་བསྐལ་གྱིས་མནར་པའི་སེམས་ཅན་ཅམ་ལ་དམིགས་ནས་སྟག་བསྐལ་
 དང་འབྲལ་པར་འདོད་པས་རབ་དུ་བྱེ་བའི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་བཅེ་བ་སྙིང་རྗེ་ལ་གསུམ་དུ་
 བྱེ་བའི་སེམས་ཅན་ལ་དམིགས་པའི་སྙིང་རྗེའི་མཆོད་ཉིད། དེ་དང་སེམས་ཅན་ཅམ་ལ་
 དམིགས་པའི་སྙིང་རྗེ་དོན་གཅིག་ སྙིང་རྗེ་ཕྱི་མ་གཉིས་ཀྱི་འཛིན་ཚུལ་ལ། རྒྱུ་ཆེན་
 ལས། དེས་ན་བྱུང་པར་གཉིས་ཀྱིས་བྱུང་པར་དུ་བྱས་པའི་སེམས་ཅན་སྙིང་རྗེའི་
 དམིགས་པར་འཛིན་པ་ལ། སྙིང་རྗེ་གཉིས་རྒྱུད་ལྡན་གྱི་གང་ཟག་གིས་སེམས་ཅན་
 རྒྱུད་ཅིག་མ་དང་། རང་བཞིན་མེད་པར་སྟོན་དུ་ངེས་ཟིན་པ་ལ་བརྟེན་ནས་བྱུང་ཆོས་
 གཉིས་ཀྱི་རྣམ་པ་ཤར་བ་ཅིག་དགོས་ཀྱི། སྙིང་རྗེས་དེ་གཉིས་སུ་དམིགས་པ་མི་
 དགོས་སོ་ཞེས་སྙིང་རྗེ་ཕྱི་མ་གཉིས་རྒྱུད་ལྡན་གྱི་གང་ཟག་དེ་གཉིས་ཀྱིས་སྟོན་དུ་སེམས་
 ཅན་མི་རྟག་པ་དང་། སེམས་ཅན་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པར་ངེས་ཟིན་པ་ལ་བརྟེན་
 བས། མི་རྟག་པ་དང་རང་བཞིན་མེད་པས་བྱུང་པར་དུ་བྱས་པའི་སེམས་ཅན་གཉིས་
 སྙིང་རྗེ་སོ་སོའི་དམིགས་པར་འཛིན་པར་གསུངས་པས། སེམས་ཅན་མི་རྟག་པར་ཆད་
 མས་གྲུབ་པའི་གང་ཟག་གི་རྒྱུད་ཀྱི་སྙིང་རྗེ་གང་ཞིག་མི་རྟག་པས་བྱུང་པར་དུ་བྱས་པའི་
 སེམས་ཅན་ལ་དམིགས་ནས་སྟག་བསྐལ་དང་འབྲལ་འདོད་ཀྱི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་སྟོ།

ཆོས་ལ་དམིགས་པའི་སྒྲིང་རྗེའི་མཆོམ་ཉིད། སེམས་ཅན་རང་བཞིན་མེད་པར་ཚད་མས་
 བྱུང་པའི་གང་ཟག་གི་རྒྱུད་ཀྱི་སྒྲིང་རྗེ་གང་ཞིག །རང་བཞིན་མེད་པས་བྱུང་པར་དུ་བྱས་
 པའི་སེམས་ཅན་ལ་དམིགས་ནས་སྤྱད་བསྐྱེད་དང་འབྲེལ་འདོད་ཀྱི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་སྒྲོ་
 དེ། དམིགས་མེད་ལ་དམིགས་པའི་སྒྲིང་རྗེའི་མཆོམ་ཉིད། དེས་ན་སྒྲིང་རྗེ་དང་པོ་ཡིན་
 བ་སེམས་ཅན་མི་རྟག་པར་རྟོགས་པའི་སྒྲོ་དང་། རང་བཞིན་མེད་པར་རྟོགས་པའི་སྒྲོ་
 གང་རུང་གིས་དངོས་སུ་མ་ཟིན་པས་བྱུང་། དེ་གཉིས་གང་རུང་གིས་དངོས་སུ་མ་ཟིན་
 པའི་སྒྲིང་རྗེ་ཡིན་ན། སྒྲིང་རྗེ་དང་པོ་ཡིན་པས་མ་བྱུང་སྟེ། སེམས་ཅན་མི་རྟག་པར་མ་
 རྟོགས་པའི་གང་ཟག་གི་རྒྱུད་ལ་མི་རྟག་པ་དང་རང་བཞིན་མེད་པས་བྱུང་པར་དུ་མ་
 བྱས་པའི་སེམས་ཅན་ལ་དམིགས་པའི་སྒྲིང་རྗེ་དང་། རྟག་གཅིག་རང་དབང་ཅན་གྱི་
 སེམས་ཅན་ལ་དམིགས་པའི་སྒྲིང་རྗེ་ཡོད་ཅིང་། སེམས་ཅན་རང་བཞིན་མེད་པར་མ་
 རྟོགས་པའི་གང་ཟག་གི་རྒྱུད་ལ་འདྲ་སྒྲིང་རྗེ་དེ་དག་ཡོད་པས་མ་དེས་སོ། །སྒྲིང་རྗེ་
 གཉིས་པ་ཡིན་ན། སེམས་ཅན་མི་རྟག་པར་རྟོགས་པའི་སྒྲོས་དངོས་སུ་ཟིན་པས་བྱུང་།
 སྒྲིང་རྗེ་གསུམ་པ་ཡིན་ན་སེམས་ཅན་རང་བཞིན་མེད་པར་རྟོགས་པའི་སྒྲོས་དངོས་སུ་
 ཟིན་པས་བྱུང་། གསུམ་པ་ནི། སེམས་ཅན་ཅམ་ལ་དམིགས་པའི་སྒྲིང་རྗེ་ཆོས་ཅན།
 རྟོད་ལ་སེམས་ཅན་ལ་དམིགས་པའི་སྒྲིང་རྗེ་ཞེས་བརྗོད་པའི་རྒྱ་མཆོམ་ཡོད་དེ། མི་རྟག་
 པ་དང་བདེན་མེད་སོགས་ཀྱིས་བྱུང་པར་དུ་མ་བྱས་པར་རང་གི་དམིགས་ལུལ་དུ་བྱུང་
 པའི་སྤྱད་བསྐྱེད་ཅན་གྱི་སེམས་ཅན་ཅམ་ཞིག་ལ་དམིགས་པ་ལ་བར་གྱི་ཅམ་སྒྲུ་མི་
 མདོན་པར་བྱས་ནས་སེམས་ཅན་ལ་དམིགས་པའི་སྒྲིང་རྗེ་ཞེས་བརྗོད་པའི་བྱིར། དེ་
 ལྷན་ཡང་དྲི་ག་ཆེན་ལས། སྒྲིང་རྗེ་དང་པོ་ལ་དེ་ལྟ་བུའི་བྱུང་པར་གྱིས་བྱུང་པར་དུ་བྱས་
 པ་མ་ཡིན་པར་སེམས་ཅན་ཅམ་ཞིག་ལ་དམིགས་པར་གསུངས་པས་དེ་ལ་དགོངས་
 བས་སེམས་ཅན་ལ་དམིགས་པའི་སྒྲིང་རྗེ་ཞེས་པ་ཡང་བྱ་སྤྱད་བདེ་བའི་བྱིར་ཉེར་

བསྐྱེད་མིང་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། སྟིང་རྩེ་གཉིས་པ་ཆོས་ཅན། ཁྱེད་ལ་ཆོས་
 ལ་དམིགས་པའི་སྟིང་རྩེ་ཞེས་བརྗོད་པའི་རྒྱ་མཚོན་ཡོད་དེ། གང་ཟག་གི་གདགས་གཞི་
 སྤྱང་པོ་ལྟ་བུ་དེ་ལ་ཆོས་ཞེས་བྱ་ལ། ཁྱེད་ཀྱིས་སྤྱང་མོགས་ཀྱི་ཆོས་ཅན་ལ་བདགས་
 པའི་སེམས་ཅན་ལ་དམིགས་པ་ལ་བར་ཀྱི་ཆོས་ཅན་ལ་བདགས་པ་ཞེས་པའི་ཆོག་མི་
 མངོན་པར་བྱས་ནས་ཆོས་ལ་དམིགས་པའི་སྟིང་རྩེ་ཞེས་བརྗོད་པའི་བྱིར། དེ་ལྟར་ཡང་
 རྟིག་ཆེན་ལས། དེས་ན་ཆོས་ཅན་ལ་བདགས་པའི་སེམས་ཅན་ལ་དམིགས་པ་ལ་ཆོས་
 ལ་དམིགས་པ་ཞེས་པ་ནི་བར་ཀྱི་ཆོག་མི་མངོན་པར་བྱས་པ་ལོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་
 བྱིར། སྟིང་རྩེ་གཉིས་པ་རྒྱད་ལྔ་གྱི་གང་ཟག་དེས་སེམས་ཅན་སྤྱང་མོགས་ཀྱི་ཆོས་
 ཅན་ལ་བདགས་པར་ངེས་ཅུས་པའི་རྒྱ་མཚོན་གང་ཞེ་ན། དེའི་རྒྱ་མཚོན་ཡོད་དེ། སྟིང་
 རྩེ་གཉིས་པ་རྒྱད་ལྔ་གྱི་གང་ཟག་དེས། སེམས་ཅན་མི་རྟག་པར་ངེས་པ་གང་ཞིག
 སེམས་ཅན་མི་རྟག་པར་ངེས་པ་ན། རྟག་གཅིག་རང་དབང་ཅན་གྱི་སེམས་ཅན་མེད་
 པར་ངེས་ཅུས། དེ་ངེས་པ་ན། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་སྤྱང་པོ་ལས་ངོ་བོ་ཐ་དད་པའི་སེམས་
 ཅན་མེད་པར་ངེས་པའི་སྟོན་སེམས་ཅན་སྤྱང་མོགས་ཀྱི་ཆོས་ཅན་ཞིག་ལ་བདགས་
 པར་ཁོང་དུ་རྒྱུད་ཅུས་པའི་བྱིར། རྟིག་ཆེན་ལས། དེ་ཡང་མི་རྟག་པའི་སེམས་ཅན་ཞེས་
 པ་ནི་མཚོན་པ་ཅུ་ཉེ། རང་རྒྱ་བྱུང་པའི་རྣམས་སྤྱི་མེད་པའི་སེམས་ཅན་དམིགས་པར་
 བྱེད་པ་ལྟ་བུ་ལ་ཡང་ཆོས་ལ་དམིགས་པ་ཞེས་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པས། གང་ཟག་
 རང་རྒྱ་བྱུང་པའི་རྣམས་ཡོད་ཀྱིས་སྟིང་པར་རྟོགས་པའི་སྟོན་དངོས་སྤྱི་མེད་པའི་སྟིང་རྩེ་
 ཡིན་ན་ཡང་ཆོས་ལ་དམིགས་པའི་སྟིང་རྩེ་ཡིན་དགོས་ཏེ། དེ་ཡིན་ན་སེམས་ཅན་མི་
 རྟག་པར་རྟོགས་པའི་སྟོན་དངོས་སྤྱི་མེད་པའི་བྱིར། གང་ཟག་རང་རྒྱ་བྱུང་པའི་
 རྣམས་ཡོད་ཀྱིས་སྟིང་པར་རྟོགས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་ན། གང་ཟག་མི་རྟག་པར་རྟོགས་
 པའི་གང་ཟག་ཡིན་དགོས་པའི་བྱིར། སྟིང་རྩེ་གསུམ་པ་ཆོས་ཅན། ཁྱེད་ལ་དམིགས་

མེད་ལ་དམིགས་པའི་སྒྲིང་རྗེ་ཞེས་བརྗོད་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། བདེན་གྲུབ་སྐབས་
འདི་ཡི་དམིགས་པ་དང་། དེ་མེད་པ་དམིགས་མེད་ཡིན་ལ། རྗོད་བདེན་མེད་ཀྱིས་བྱང་
པར་དུ་བྱས་པའི་སེམས་ཅན་ལ་དམིགས་པ་ལ། རྗོད་བར་དུ་བྱས་པའི་སེམས་ཅན་
ཞེས་པའི་ཚིག་མི་མངོན་པར་བྱས་ནས། དམིགས་པ་མེད་པ་ལ་དམིགས་པའི་སྒྲིང་རྗེ་
ཞེས་བརྗོད་པའི་སྒྲིང་། དེ་ལྟར་ཁྱིམ་ཆེན་ལས། དམིགས་པ་མེད་པ་ནི་མཚན་འཛིན་
ཀྱིས་བཟུང་བ་ལྟར་གྱི་ཞེན་སྒྲུལ་མེད་པ་བདེན་མེད་དོ། །བདེན་མེད་ཀྱིས་བྱང་པར་དུ་
བྱས་པའི་སེམས་ཅན་ལ་དམིགས་པ་ལ་དམིགས་པ་མེད་པ་ལ་དམིགས་པ་ཞེས་སམ།
དམིགས་པ་མེད་པའི་སྒྲིང་རྗེ་ཞེས་བར་གྱི་ཚིག་མི་མངོན་པར་བྱས་པའོ། །ཞེས་གསུངས།
བཞེ་བ་ས་མཚམས་ནི་བདག་མེད་སྤྱ་རགས་གང་ཡང་མ་རྟོགས་པའི་གང་ཟག་གི་རྒྱད་
ལ་སྒྲིང་རྗེ་དང་པོ་ཡོད་ཀྱང་ཕྱི་མ་གཉིས་གང་ཡང་མེད། བདག་མེད་རགས་པ་རྟོགས་
སྤྱོད་མ་རྟོགས་པའི་གང་ཟག་གི་རྒྱད་ལ་སྒྲིང་རྗེ་དང་པོ་གཉིས་ཡོད་ཀྱང་། གསུམ་པ་
མེད། བདག་མེད་སྤྱ་མོ་རྟོགས་པའི་ལམ་མ་ཞུགས་ནས་ས་བཅའི་བར་དུ་སྒྲིང་རྗེ་
གསུམ་ཅི་རིགས་པ་ཡོད་དེ། སྒྲིང་ཉིད་ལ་མཉམ་པར་བཞག་པའི་བྱང་རྒྱལ་སེམས་
དཔའ་རྣམས་ཀྱི་རྒྱད་ཀྱི་སྒྲིང་རྗེ་ནི་སེམས་ཅན་ཅམ་ལ་དམིགས་པའི་སྒྲིང་རྗེ་དང་།
བདག་མེད་སྤྱ་མོ་རྟོགས་པའི་རྗེས་སྐོབ་ལ་གནས་པའི་རྒྱད་ཀྱི་སྒྲིང་རྗེ་ནི་ཚོས་ལ་
དམིགས་པ་དང་། དམིགས་མེད་ལ་དམིགས་པའི་སྒྲིང་རྗེ་གཉིས་ཀ་ཡིན་ལ། དམིགས་
མེད་ལ་དམིགས་པའི་སྒྲིང་རྗེ་ཡིན་ན། ཚོས་ལ་དམིགས་པའི་སྒྲིང་རྗེ་ཡིན་དགོས་ཏེ།
སེམས་ཅན་རང་བཞིན་མེད་པར་རྟོགས་པའི་སྒྲོས་དངོས་སྤྱ་ཟིན་པའི་སྒྲིང་རྗེ་ཡིན་ན།
སེམས་ཅན་མི་རྟག་པར་རྟོགས་པའི་སྒྲོས་དངོས་སྤྱ་ཟིན་པའི་སྒྲིང་རྗེ་ཡིན་དགོས་པའི་
སྒྲིང་། སྒྲིང་རྗེ་ཕྱི་མ་གཉིས་ལམ་མ་ཞུགས་ནས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སའི་བར་དུ་ཡོད་དོ། །དེ་
ལ་ཁ་ཅིག་ན་མོ། སྒྲིང་རྗེ་གསུམ་ཀྱི་མཚན་ཉིད་དེ་དག་མི་འཐད་དེ། སེམས་ཅན་ལ་

དམིགས་པའི་སྒྲིང་རྗེ་ཡིན་ན་མི་རྟག་པས་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་པའི་སེམས་ཅན་དང་རང་
 བཞིན་མེད་པས་ཁྱད་པར་བྱས་པའི་སེམས་ཅན་ལ་དམིགས་པའི་སྒྲིང་རྗེ་ཡིན་དགོས་
 པའི་ཕྱིར་རྟེ། སེམས་ཅན་ལ་ཆད་མ་ཡིན་ན་རང་བཞིན་མེད་པས་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་པའི་
 སེམས་ཅན་ལ་ཆད་མ་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་ཡིན་ན་རང་བཞིན་མེད་
 པའི་སེམས་ཅན་ལ་ཆད་མ་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ། མ་གྲུབ་ན་དེར་ཐལ།
 ཆོག་གསལ་ལ་ལས། ཕྱིན་ཅི་ལོག་པ་དང་། ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པ་དག་ནི་ཐ་དད་པ་ཡིན་
 བོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་ཟེར། འོ་ན་སེམས་ཅན་པའི་རྒྱད་ཀྱི་བདེན་གྲུབ་
 གྱིས་ཁྱད་པར་བྱས་པའི་སེམས་ཅན་ལ་དམིགས་པའི་སྒྲིང་རྗེ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་རང་
 བཞིན་མེད་པས་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་པའི་སེམས་ཅན་ལ་དམིགས་པའི་སྒྲིང་རྗེ་ཡིན་པར་
 ཐལ། ཁྱོད་སེམས་ཅན་ལ་དམིགས་པའི་སྒྲིང་རྗེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ལས། རྟགས་
 གྲུབ་སྟེ། སེམས་ཅན་པའི་རྒྱད་ཀྱི་བདེན་གྲུབ་གྱིས་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་པའི་སེམས་ཅན་
 འདི་རྟག་བསྐྱེད་དང་བྲལ་བར་བྱའོ། །སྒྲིང་པའི་སྒྲིང་རྗེ་འདི་སེམས་ཅན་ལ་དམིགས་
 པའི་སྒྲིང་རྗེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཅུ་བར་འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་རང་བཞིན་མེད་པས་
 ཁྱད་པར་དུ་བྱས་པའི་སེམས་ཅན་འདི་ནི་རྟག་བསྐྱེད་དང་བྲལ་བར་བྱའོ། །སྒྲིང་པའི་
 སྒྲིང་རྗེ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། ཁྱོད་བདེན་གྲུབ་གྱིས་ཁྱད་
 པར་དུ་བྱས་པའི་སེམས་ཅན་འདི་ནི་རྟག་བསྐྱེད་དང་བྲལ་བར་བྱའོ། །སྒྲིང་པའི་སྒྲིང་
 རྗེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེར་ཐལ། ཆོས་ཅན་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་སྐབས་
 འདིར་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་སྒྲིང་རྗེ་གསུམ་ནི་དམིགས་པ་གསུམ་པོ་གང་ལ་དམིགས་
 གྱང་། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་རྟག་བསྐྱེད་མཐའ་དག་ལས་སྒྲོབ་པར་འདོད་པའི་རྣམ་
 པ་ཅན་ཡིན་པས། ཉན་རང་གི་སྒྲིང་རྗེ་དང་ཁྱད་པར་གིན་ཏུ་ཆེ་སྟེ། ཉན་རང་གི་རྒྱད་
 ལ་སྒྲིང་རྗེ་ཆེན་པོ་ཅས་ཡང་མེད་པའི་ཕྱིར། མཆོད་བརྗོད་ཀྱི་ཡུལ་དུ་གྱུར་པའི་སྒྲིང་རྗེ་

ནི། རྒྱལ་བའི་ལོ་ཐོག་སྤུང་ཆོག་པ་བྱེད་པ་ལ་གལ་ཆེ་བའི་སྤྱིར་རྗེ་གཙོ་བོ་ཡིན་ཀྱང་།
བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྤྱིར་རྗེ་གཞན་རྣམས་ཀྱང་། རྒྱགས་ཀྱི་མཆོད་བརྗོད་ཀྱི་ཡུལ་
ཡིན་ཏེ། སྐབས་འདི་རྣམས་སུ་འབྲེལ་བས། འདི་ནི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱི་
སྤྱིར་རྗེས་སེམས་ཅན་ལ་དམིགས་པ་ལོ། །ཞེས་སྤྱིར་རྗེ་བྱེད་པ་པོ་བྱང་ཆུབ་སེམས་སུ་བཤད་
པའི་བྱིར་། ལྟ་བུ་ནི། འོ་ན་ཐོག་མར་ལམ་དུ་ཞུགས་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་ཀྱི་རྒྱར་རྒྱར་པའི་
སྤྱིར་རྗེ་དེ་ལ་སྤྱིར་རྗེ་གསུམ་ག་ཡོད་དམ་མེད་ཞེན་ཡོད་དེ། ཐེག་ཆེན་གྱི་རིགས་ཅན་
དབང་ཚོན་གྱིས། དུམ་མ་རྒྱན་ལས། ཡང་དག་ཤེས་འཛོལ་སྟོན་བཏང་སྟེ། །དོན་དམ་
རྣམ་པར་ངེས་རྒྱུར་ནས། །ལྟ་ངན་འཐིབས་གནས་འཛིག་རྟེན་ལ། །སྤྱིར་རྗེ་ཀྱན་ཏུ་
བསྐྱེད་ནས་སྟེ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། དང་པོར་སྤྱིར་ཉིད་རྟོགས་པའི་ལྟ་བུར་རྒྱུད་
ལ་བསྐྱེད། དེའི་རྗེས་སུ་དམིགས་མེད་ལ་དམིགས་པའི་སྤྱིར་རྗེ་བསྐྱེད་ནས་བྱང་ཆུབ་
མཆོག་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་པར་བྱེད། ཐེག་ཆེན་གྱི་རིགས་ཅན་དབང་རྒྱལ་འགའ་ཞིག་
གིས་ཀྱང་། ལམ་མ་ཞུགས་ནས་སྤྱིར་ཉིད་རྟོགས་པ་ཡོད་པའི་བྱིར། དེ་ལྟར་མཆོད་
བརྗོད་སྐབས་འདིར་དངོས་སུ་མཛད་ནས་ཚུམ་པར་དམ་བཅའ་བ་དངོས་སུ་མ་མཛད་
ཀྱང་། སྟོན་མེད་དེ། ཅུ་ཤེ་དང་རིགས་པ་དུག་རྩལ་བཞིན་ནོ། །འོ་ན་ཀྱང་དུམ་མ་
འཇུག་པ་ཚུམ་པའི་བྱིར། མཆོད་བརྗོད་མཛད་པས་ཤུགས་ལ་ཚུམ་པར་དམ་བཅའ་བ་
ཡོད་དོ། །

འོ་ན་བསྟན་བཅོས་འདིའི་དགོས་མོགས་ཆོས་བཞི་གང་ཞེན། བསྟན་བཅོས་འདི་
ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་བརྗོད་བྱ་ཡོད་དེ། ཟབ་པ་དང་རྒྱ་ཆེ་བའི་ལམ་རིམ་པ་གཉིས་ཁྱོད་
ཀྱི་བརྗོད་བྱ་ཡིན་པའི་བྱིར། ཁྱོད་ཀྱི་དགོས་པ་ཡོད་དེ། ཁྱོད་ལ་བརྟེན་ནས་ཁྱོད་ཀྱི་
ཆེད་དུ་བྱ་བའི་གདུལ་བྱས་ཅུ་ཤེར་བཤད་པའི་ཟབ་དོན་ཉམས་སུ་ལེན་པའི་ཆེ་ཐེག་
ཆེན་གྱི་རྒྱ་ཆེ་བའི་ལམ་རིམ་གྱིས་ཁ་བསྐྱངས་ནས་ཉམས་ལེན་ལ་འཇུག་པ་དེ་ཁྱོད་ཀྱི་

དགོས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱོད་ཀྱི་ཉིང་དགོས་ཡོད་དེ། ཁྱོད་ཀྱི་གདུལ་བྱས་ཁྱོད་ལ་
བརྟེན་ནས་རྫོགས་བྱུང་བོལ་པ་ཁྱོད་ཀྱི་ཉིང་དགོས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱོད་ཀྱི་འབྲེལ་པ་
ཡོད་དེ། ཁྱོད་ཀྱི་ཉིང་དགོས་ཁྱོད་ཀྱི་དགོས་པ་ལ་འབྲེལ། ཁྱོད་ཀྱི་དགོས་པ་ཁྱོད་ཀྱི་
བརྫོད་བྱ་ལ་འབྲེལ་བ་དེ་ཁྱོད་ཀྱི་འབྲེལ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རག་དོན་ནི། དཔལ་ལྷན་
ཟླ་བ་ཚོས་ཅན། མེས་པ་ཅན་ལ་དམིགས་པའི་སྙིང་རྩེ་དང་། ཚོས་ལ་དམིགས་པའི་སྙིང་
རྩེ་དང་། དམིགས་མེད་ལ་དམིགས་པའི་སྙིང་རྩེ་གསུམ་པོ་དེ་ལ་བྱག་འཛུགས་པ་ཡིན་ཏེ།
ཁྱོད་ཀྱི་སྙིང་རྩེ་གསུམ་པོ་ལ་རྫོགས་པ་ལྟ་བུ་པའི་རྒྱལ་གྱིས་འདུད་པའི་ཕྱིར།

རྒྱལ་བའི་སྐུ་པོ་འདི་ཡི། ཞེས་སོགས་གྱིས་ས་རབ་ཏུ་དགའ་བ་འཆད་རྒྱལ་རི་ལྟར་
ཡིན་ཞེན། དེའི་རྒྱལ་ཡང་། ཁྱོད་གཞི་ས་ཡི་ངོ་པོ་མདོར་བསྟན། ཁྱོད་ཚོས་སའི་ཡོན་
ཏན་རྒྱས་པར་བཤད་པ། སའི་ཡོན་ཏན་བརྫོད་པའི་རྫོགས་མཐུག་བསྟུན་པ་གསུམ་གྱི་
རྫོགས་འཆད་པ་ལ། དང་པོ་ནི། རྒྱལ་བའི་སྐུ་པོ་འདི་ཡི་ཞེས་པ་ནས། རབ་ཏུ་གནས་
པ་དེ་ནི་དང་པོ་ཞེས་བྱའོ། ཞེས་པའི་བར་གྱིས་འཆད། གཉིས་པ་ནི། དེ་ནས་བཟུང་
ཉེ་ཞེས་པ་ནས། འཛིག་རྟེན་པ་ཡི་པ་རོལ་ཕྱིན་ཅིས་བསྟན། ཅིས་པའི་བར་གྱིས་
འཆད། གསུམ་པ་ནི། དེ་ལྟར་རྒྱལ་བའི་སྐུ་པོ་འདི་ཡི་ཞེས་པ་ནས། ལུན་པ་སྐྱུག་པོ་ཐམས་
ཅད་རྣམ་པར་བསལ་ནས་རྒྱལ། ཞེས་པའི་བར་གྱིས་འཆད། དེ་ནས་བཟུང་ཉེ་ཞེས་
སོགས་གྱིས་ས་དང་པོའི་ཡོན་ཏན་རྒྱས་པར་འཆད་རྒྱལ་ཡང་། རང་རྒྱུད་མཛོས་པར་
བྱུང་པའི་ཡོན་ཏན། གཞན་རྒྱུད་ཟིལ་གྱིས་གཞོན་པའི་ཡོན་ཏན་ས་དང་པོར་ལྷག་པའི་
ཡོན་ཏན་གཞན་བསྟན་པ་གསུམ་གྱི་རྫོགས་འཆད་པ་ལ། དང་པོ་ནི། དེ་ནས་བཟུང་ཉེ་
ཞེས་པ་ནས། ཉེ་བར་བསྟན་ཅིས་པའི་བར་གྱིས་འཆད། གཉིས་པ་ནི། རྫོགས་པའི་
བྱུང་རྒྱུ་ཐམས་ལྟ་དང་པོ་ཞེས་པ་ནས། སྟོ་ཡར་ལྷག་པར་འགྱུར་ཞེས་པའི་བར་གྱིས་
འཆད། གསུམ་པ་ནི། དེ་ཆེ་དེ་ལ་རྫོགས་སངས་བྱུང་རྒྱུ། ཞེས་པ་ནས། པ་རོལ་

ཕྱིན་ཅིས་བསྟན། ཅིས་པའི་བར་གྱིས་འཆད་དོ། རེ་ནས་བཟུང་སྟེ་ཞེས་སྟགས་གྱིས་
 རང་རྒྱུད་མཛེས་པར་བྱེད་པའི་ཡོན་ཏན་འཆད་ཚུལ་ཡང་དོན་ལྡན་གྱི་མཚན་ཐོབ་པ་
 སྟགས་བརྒྱུད་གྱི་སྒྲོ་ནས་འཆད་ལ། དེ་ཡང་དོན་ལྡན་གྱི་མཚན་ཐོབ་པའི་ཡོན་ཏན་དེ།
 དེ་ནས་བཟུང་སྟེ་ཞེས་པ་ནས། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཞེས་བྱའི་སྐྱེ་ཉིད་གྱིས་བསྟན་
 དོ། ཞེས་པའི་བར་གྱིས་འཆད། རྟགས་སྐྱེས་པ་སྟགས་བཞིའི་ཡོན་ཏན་ནི། འདི་ནི་
 དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རྣམས་ཀྱི་ཞེས་པ་ནས། ཀུན་ནས་གཡོ་བར་རྒྱས་པ་གྱུར་པ་འདྲ་
 ཡིན། ཅིས་པའི་བར་གྱིས་འཆད། ས་གོང་མ་གཞོན་པ་སྟགས་གསུམ་གྱི་ཡོན་ཏན་དེ།
 ས་ནས་སར་གཞོན་བྱེད་ཅིང་ཞེས་པ་ནས། སོ་སོའི་སྐྱེ་བའི་ས་རྣམས་ཐམས་ཅད་ཟད། །
 ཅིས་པའི་བར་གྱིས་འཆད། འདི་ནི་འཕགས་པ་བརྒྱུད་པ་རྩི་ལྟ་དེ་ལྟར་ཉེ་བར་བསྟན་
 ཅིས་པས། ཡོན་ཏན་བརྒྱུད་བོ་དེའི་དོན་བསྟན་ནས་འཆད། དེ་ཆོ་དེ་ལ་རྫོགས་སངས་
 བྱང་ཆུབ་སྐྱེ། ཞེས་སྟགས་གྱིས་ས་དང་པོར་ལྷག་པའི་ཡོན་ཏན་གཞན་འཆད་ཚུལ་
 ཡང་། ས་དང་པོར་ཕར་བྱིན་བརྩུའི་ནང་ནས་སྐྱིན་པའི་ཕར་བྱིན་ལྷག་ཚུལ་བསྟན་པའི་
 སྒྲོ་ནས་ས་དང་པོའི་སྐྱིན་པ་དེ། དེ་ཆོ་དེ་ལ་ཞེས་པ་ནས། ལྷུང་དུ་མི་རུང་དཔོག་པའི་
 རྒྱར་ཡང་འགྱུར། ཞེས་པའི་བར་གྱིས་འཆད། སྐྱིན་པ་པོ་རྟེན་དམན་པ་རྣམས་ཀྱི་སྐྱིན་
 པས་བྱུང་གནས་སྐབས་བདེ་འགྲོའི་བདེ་འབྲས་ཐོབ་ཚུལ་དེ། སྐྱེ་བོ་འདི་ཀུན་བདེ་བ་
 མངོན་འདོད་ཅིང་། ཞེས་པ་ནས། ལྷག་བསྟན་ལ་ཉེར་ཞིའི་རྒྱར་གྱུར་སྐྱིན་ལས་འབྱུར། །
 ཞེས་པའི་བར་གྱིས་འཆད། དེར་མ་ཟད་དེ་འདྲའི་སྐྱིན་པས་བྱུང་འདས་ཀྱི་བདེ་བ་ཐོབ་
 ཚུལ་དེ། འདི་ཡང་སྐྱིན་པའི་སྐབས་གྱིས་ནམ་ཞིག་ཆོ། ཞེས་པ་ནས། དེ་ཡི་རྒྱ་ཅན་ནི་
 བར་འགྲོ་བར་འགྱུར། ཞེས་པའི་བར་གྱིས་འཆད། རྟེན་དམན་པ་རྣམས་ཀྱི་སྐྱིན་འབྲས་
 ལ་ལོངས་སྟོང་ཚུལ་ལས་བྱུང་བར་འབྱེད་པའི་སྒྲོ་ནས་བྱང་སེམས་ཀྱི་སྐྱིན་པའི་ཕན་
 ཡོན་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་ནི། འགྲོ་ལ་ཕན་པར་དམ་བཅས་ཡིད་ཅན་རྣམས། ཞེས་པ་

ནས། དགའ་བ་ཐོབ་ཅིས་པའི་བར་གྱིས་འཆད། བྱང་སེམས་དང་བྱང་སེམས་མ་ཡིན་
པ་གཉིས་ཀ་ལ་སྒྱུན་པའི་གདམ་གཅི་བོར་སྟོན་པ་ལ། གང་སྒྱིར་བཅེ་བདག་ཅིས་པ་
ནས། སྒྱུན་པའི་གདམ་ཉིད་གཅི་བོ་ཡིན། །ཞེས་པའི་བར་གསུངས། བྱང་སེམས་ཀྱིས་
སྒྱུན་པའི་ཆོ་དགའ་བ་ཅི་འདྲ་བ་འབྲོབ་པ་ཡིན་ཞེས། དེ་འཆད་པར་བྱེད་པ་ལ། རི་
ལྟར་བྱིན་ཅིག་ཅིས་སྒྲུ་ཞེས་པ་ནས། ཐམས་ཅད་བདར་བས་ལྟ་ཞིག་སྒྲིམ་ཅི་དགོས། །
ཞེས་པའི་བར་གསུངས། འོ་ན་བྱང་སེམས་ཀྱིས་ལུས་སྒྱུན་པ་ལ་སྟུག་བསྟུལ་ཡོད་དམ་
མེད་ཅེ་ན། ས་མ་ཐོབ་པས་ལུས་སྒྱུན་པ་ལ་སྟུག་བསྟུལ་ཡོད་ཀྱང་། སེམས་ཅན་དཔུལ་
པ་ལ་སྟུག་པའི་སྟུག་བསྟུལ་ཟད་པའི་སྒྱིར་དུ་ལུས་སྒྱུན་པ་སྟུག་པ་ལ་སྟུག་པར་ཡང་
བཙོན་འགྲུས་ཅོམས་ཞེས་སྟོན་པ་ལ། ལུས་བཅད་སྟེར་ཞིང་ཞེས་པ་ནས། སྒྱིར་དུ་
བཙོན་འགྲུས་ཅོམས་ཞེས་པའི་བར་གསུངས། སྒྱུན་པའི་སྒྱིར་གྱི་དབྱེ་བ་དེ། སྒྱུན་
པ་སྒྱུན་བྱ། ཞེས་པ་ནས། འཛིག་རྟེན་པ་ཡི་མ་རྩལ་བྱིན་ཅིས་བསྟན། ཅིས་པའི་བར་
གྱིས་འཆད།

[illegible]

གསུམ་མཛད་ལ། གཞུང་གསུམ་པོ་དེའི་རྗེས་སུ་འབྱུངས་ནས། སློབ་དཔོན་འཕགས་
པ་ལྷུ་མ་ཟབ་པ་དང་རྒྱ་ཆེ་བའི་ལམ་གཉིས་ཀ་གཏན་ལ་འབེབས་པ་ལ་དཔུ་མ་བཞི་
བརྒྱ་པ་དང་། དཔལ་ལྷན་ལྷ་བ་གྲགས་པས་དཔུ་མ་ལ་འཇུག་པ་མཛད་ཅིང་། སློབ་
དཔོན་འཕགས་ལྷན་འབྲེན་གྱིས་དཔུ་མ་སྟོང་པོ་དང་། ཞི་བ་འཛོལ་དཔུ་མ་རྒྱན། ཀ་མ་
ལ་ཤི་ལས་དཔུ་མའི་སྒྲིམ་རིམ་ལ་སྒྲགས་པ་མཛད་ཅིང་། དེ་རྒྱམས་ལས་གསུངས་བའི་
ལམ་གྱི་གནད་ཐམས་ཅད་མ་ཆང་བ་མེད་པར་སྟོན་པ་ལ་དཔལ་མར་མེ་མཛད་གྱིས་
བྱང་རྒྱལ་ལམ་གྱི་སྟོན་མ་མཛད་ལ། དེའི་དགོངས་པ་འགྲེལ་བ་ལ་སྟིགས་དུས་གྱི་རྒྱལ་
བ་གཉིས་པ་ཤར་ཅིང་ཁ་པས་རྒྱལ་བའི་གསུང་རབ་ཐམས་ཅད་གྱི་གནད་བསྟན་པ་
ཤིང་རྟ་ཆེན་པོ་ཀྱུ་རྒྱུ་དང་ཐོགས་མེད་གཉིས་ཀྱི་ལམ་སྟོན་བྱང་རྒྱལ་ལམ་གྱི་རིམ་བ་
ཞེས་བྱ་བའི་བསྟན་བཅོས་མཛད་པ་ལས་ཤེས་པར་བྱའོ། །གཉིས་པ་ནི། ཀ་ལ་ཉེ་
བསྟན་བཅོས་འདིར་བྱང་སེམས་གྱི་ཟབ་པ་དང་རྒྱ་ཆེ་བའི་ལམ་གཉིས་ཀ་དང་། དེས་
ཐོབ་པར་བྱ་བའི་འབྲས་སུ་གཏན་ལ་འབེབས་ན། བྱང་སེམས་སོ་སྟེའི་སའི་ལམ་གྱི་
རིམ་བ་རྒྱམས་མཆོད་བཟྃ་དུ་འོག་འདིར་སྟོན་དགོས་པ་ལ། དེ་མི་སྟོན་པར་འཕགས་
བའི་ས་ཉིད་ནས་འཆད་པ་ཇི་ལྟར་རིགས་ཞེ་ན། བྱང་སེམས་སོ་སྟེའི་སའི་ལམ་གྱི་རིམ་
བ་རྒྱམས་སྐབས་འདིར་མི་འཆད་པའི་རྒྱ་མཆོན་ཡོད་དེ། དེ་མཆོད་བཟྃ་དུ་སྐབས་སུ་
དོན་གྱིས་བཤད་ཟེན་པའི་ཕྱིར་ཉེ། མཆོད་བཟྃ་དུ་སྐབས་སུ་གང་བསྒྲིམས་པ་ལ་
བརྟེན་ནས་བྱང་སེམས་སུ་གྱུར་པའི་རྒྱའི་གཙོ་བོ་སྟོང་རྗེ་ཆེན་པོ་དང་། སྟོང་ཉིད་རིགས་
བའི་རྒྱམ་གྲངས་མཐའ་ཡས་པའི་སྟོན་སྟོན་ཉོགས་པའི་ཤེས་རབ་དང་། རང་གི་གྲོགས་
སུ་གྱུར་པའི་གཞན་དོན་དུ་རྟོགས་བྱང་ཐོབ་པར་འདོད་པའི་འདོད་པ་དང་མཆོངས་
ལྷན་དུ་བྱུང་བའི་སེམས་བྱུང་པར་ཅན་གསུམ་བསྟན་པ་གང་ཞིག །དེ་གསུམ་ནི་བྱང་
སེམས་སུ་གྱུར་ནས་བྱང་ཉམས་སུ་ལེན་དགོས་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་བྱང་མེས་ས་འཕགས་པའི་སའི་རྣམ་གཞག་བཤད་པ་ལ། བཤད་བྱའི་
 ལྷང་འགོད་པ་དང་། ལྷང་གི་དོན་བཤད་པ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། རང་འགྲེལ་ལས།
 བྱང་རྒྱལ་མེས་ས་དཔའ་རྣམས་ཀྱིས་ཟག་པ་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་སྟོང་རྗེ་ལ་མོགས་པས་
 ཡོངས་སུ་ཐིན་པ་ཉིད་ཆར་རྣམ་པར་བྱེ་བ་ན་ས་ཞེས་བྱ་བའི་མིང་འཕྲོ་བ་སྟེ། ཡོན་ཏན་
 གྱི་རྟེན་དུ་གྱུར་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ཡང་གོང་ནས་གོང་དུ་ཡོན་ཏན་གྱི་གྲངས་དང་མཐུ་
 རྒྱལ་དུ་བྱུང་བ་ཐོབ་པ་དང་། སྟོན་པ་ལ་མོགས་པའི་པ་རོལ་དུ་ཕྱིན་པ་ལྷག་པར་རྣམ་
 པར་སྟོན་པ་འཕེལ་བའི་བྱེ་བྲག་གིས་ས་རབ་དུ་དགའ་བ་ལ་མོགས་པའི་རྣམ་པར་དབྱེ་
 བས་དབྱེ་བ་རྣམ་པ་བརྩུར་བཞག་གིས། འདི་ལ་རང་གི་རོ་བོའི་བྱུང་བར་གྱིས་བྱས་
 པའི་དབྱེ་བ་ནི་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །རི་སྐད་དུ། རི་ལྟར་བར་སྒྲུང་བྱ་རྗེས་མཁས་རྣམས་
 ཀྱིས། །བརྗོད་པར་རྒྱས་མ་ཡིན་ཞིང་མི་མཐོང་བ། །དེ་ལྟར་རྒྱལ་བའི་སྤྲུལ་གྱི་ས་གུན་
 གྲང་། །བརྗོད་མི་རྒྱས་ན་ཉན་བར་གལ་རྒྱས། །ཞེས་གསུངས། གཉིས་པ་ལ། གཞན་
 ལྷགས་དགག་པ་དང་། རང་ལྷགས་བཞག་པའོ། །དང་པོ་ནི། འགྲེལ་བཤད་མཁན་པོ་
 བ་རེ། ཟག་པ་དམིགས་པ་དང་མཚུངས་ལྷན་གང་རུང་གི་སྟོན་ས་རྒྱས་སུ་མི་རུང་བ་
 ཟག་མེད་དང་། རྒྱས་སུ་རུང་བ་ཟག་བཅས་གྱི་དོན་ཡིན། ཞེས་གསུངས། དེ་ལྟར་ཡང་
 འགྲེལ་བཤད་ལས། ཟག་པ་རྣམས་དེ་ལ་རྒྱས་པར་མི་འགྱུར་ཏེ། འདི་ལྟར་སྟོང་པ་ཉིད་
 དང་སྟོང་རྗེས་ཡོངས་སུ་ཐིན་པའི་ཤེས་པ་དེ་ལས་གྱིས་བསྐྱས་པ་ཡིན་ལ། ལས་གྱི་རང་
 བཞིན་ཅན་གྱི་ཤེས་པ་ལ་ཟག་པ་རྒྱས་པར་མི་འགྱུར་ཏེ། བདག་དུ་ལྟ་བ་དང་བདག་ལ་
 བྲེད་པས་བརྒྱན་པར་མ་བྱས་པ་དེ་ལ་ཟག་པ་རྣམས་རྒྱས་པར་མི་འགྱུར་ཏེ། རྡོ་ཆོན་
 སྟོང་ལ་རྐང་མཐིལ་བཞག་པ་བཞིན་ནོ། །ཞེས་བཤད། འདི་འགོག་པ་ལ་ལྷིག་ཆེན་
 ལས། །ཁའི་ག་མཛོད་ལས་བཤད་པ་ལྟར། ཟག་པ་རྒྱས་སུ་མི་རུང་བ་ལ་ཟག་མེད་དུ་
 འཆད་པ་ནི། ལྷགས་འདིའི་ཟག་མེད་དུ་འཛོག་པའི་དོན་སྟོན་མོང་མ་ཡིན་པ་མ་རྟོགས་

བར་སྒྲུང་དོ། ། ཞེས་གསུངས། དོན་ནི། ཁྱེད་ཀྱི་ཟག་བཅས་ཟག་མེད་ཀྱི་དོན་དེ་མི་
 འཐད་དེ། ཚིག་གསལ་ལས། མ་རིག་པའི་རབ་རིབ་དང་པལ་བ་དག་གི་ཡེ་ཤེས་ཟག་
 པ་མེད་པའི་ཡུལ་གྱི་རང་བཞིན་ལ་སྟོན་ནས་ནི་མ་ཡིན་ནོ། ། ཞེས་ཟག་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་
 ལ་མ་རིག་པ་དང་། དེའི་བག་ཆགས་གང་རུང་གིས་མ་བསྐྱད་པ་དགོས་པར་གསུངས་
 པ་དང་འགལ་བའི་སྒྲིམ། ཡང་གོང་ནས་གོང་དུ་ཡོན་ཏན་གྱི་གྲངས་དང་། མཐུམ་ལ་དུ་
 སྒྱུར་བ་ཐོབ་པ་དང་། ཞེས་པའི་དོན་ལ། མཐུམ་ལ་དུ་སྒྱུར་བ་ནི། མ་དང་པོར་ཁྱིར་བརྒྱ་
 གཡོ་བ་དང་། མ་གཉིས་པར་སྟོང་གཡོ་བ་སོགས་ལ་བྱེད། ཅེས་གསུངས་དེ་ལྟར་ཡང་
 འགྲེལ་བཤད་ལས། མཐུམ་འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་སྟོང་འགྲེལ་བར་བྱེད་དོ། ། ཞེས་བྱ་
 པ་ལ་སོགས་པའོ། ། ཞེས་གསུངས། འདི་ལ་ཡང་སྒྲིག་ཆེན་ལས། དེ་ནི་ཁྱིར་བརྒྱ་གཡོ་
 པ་དང་། སྟོང་གཡོ་བ་སོགས་ལ་འཆད་མོད་ཀྱང་། དེ་ཡོན་ཏན་གྱི་གྲངས་འཁེལ་བའི་
 བར་དུ་མོང་ཟེན་པས། མ་སོ་སོའི་སྐབས་ཀྱི་དྲི་མ་སྒྱུར་བའི་སྟབས་དང་། ལས་བགོད་
 པའི་སྟབས་གོང་ནས་གོང་དུ་འཁེལ་བ་ལ་བྱེད་དགོས་པ་འདྲའོ། ། ཞེས་གསུངས་དོན་
 དེས་སྒྲུབ་ཤོ། ། གཉིས་པ་ནི། བྱང་རྒྱུ་སེམས་དབང་རྣམས་ཀྱི་ཟག་པ་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་
 ཞེས་པས། བྱང་འཕགས་ཀྱི་སའི་དོ་བོ་དེ་བརྟན། སྟོང་རྩེ་ལ་སོགས་པས་ཡོངས་སུ་
 ཟེན་པ་ཉིད་ཅེས་པས། མ་དེ་ཡང་ཐབས་བྱུང་བར་ཅན་གྱིས་ཟེན་པའི་རྒྱལ་དེ་བརྟན།
 ཆར་རྣམ་པར་སྒྲེ་བ་ནི། ཞེས་པས། མ་བརྩར་འབྱེད་པའི་རྒྱལ་དེ་བརྟན། མ་ཞེས་བྱ་
 པའི་མིང་འཐོབ་སྟེ། ཞེས་པས་སའི་མིང་འཐོབ་རྒྱལ་དེ་བརྟན། ཡོན་ཏན་གྱི་རྟེན་དུ་
 སྒྱུར་བའི་སྒྲིམ་ཞེས་པས། སའི་སྒྲུ་དོན་དེ་བརྟན། དེ་རྣམས་ཀྱི་དོན་བརྟན། བྱང་
 སེམས་ཀྱི་སའི་མཆོན་ཉིད། དབྱེ་བ། མ་སོ་སོར་འཛོག་རྒྱལ། སའི་སྒྲུ་དོན། མནས་
 མར་འཐོ་རྒྱལ། ཆར་ལ་ཟག་བཅས་དང་། ཟག་མེད་ཀྱི་དོན་བཤད་པ་དང་ལྡོམ། ། དང་
 པོ་ནི། རང་གི་རྟེན་ཆོས་སུ་སྒྱུར་བའི་ཡོན་ཏན་དུ་སའི་རྟེན་གཞི་བྱེད་པའི་བྱང་སེམས་

གྱི་མངོན་རྟོགས། བྱང་མེས་པོ་གྱི་སའི་མཚན་ཉིད། དེ་ལ་བྱང་མེས་པོ་སྐྱེའི་ས་དང་།
 བྱང་མེས་པོ་འཕགས་པའི་ས་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། བྱང་མེས་པོ་ཆོག་སྐྱོར་གྱི་
 ལམ་ལྟ་བུའོ། །གཉིས་པ་ནི། སྤྱིང་རྩེ་ཆེན་པོ་དང་སྤྱིང་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་
 ཤེས་རབ་གྱི་ས་ཟིན་པའི་བྱང་མེས་པོ་འཕགས་པའི་མངོན་རྟོགས། བྱང་མེས་པོ་འཕགས་
 པའི་སའི་མཚན་ཉིད་དངོས་བསྟན་གྱི་དབང་དུ་བྱས་ན། སྤྱིང་རྩེ་ཆེན་པོ་སྐྱོར་གསལ་ཐབས་
 རྒྱད་པར་ཅན་གྱི་ས་ཟིན་པའི་བྱང་མེས་པོ་ཆོག་སྐྱོར་གྱི་སྤྱིང་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་
 པའི་ཡེ་ཤེས། བྱང་མེས་པོ་ཆོག་སྐྱོར་གྱི་དོན་དམ་པའི་སའི་མཚན་ཉིད། གཉིས་པ་ནི། བྱང་
 མེས་པོ་འཕགས་པའི་ས་ལ་དབྱེ་ན་བརྒྱ་ཡོད་དེ། ས་དང་པོ་རབ་དུ་དགའ་བ། གཉིས་པ་དྲི་མ་
 མེད་པ། གསུམ་པ་འོད་བྱེད་པ། བཞི་པ་འོད་འཕྲོ་བ། ལྷ་པ་སྐྱུང་དགའ་བ། རྒྱལ་པ་
 མངོན་དུ་སྐྱུར་བ། བདུན་པ་རིང་དུ་སྐྱོང་བ། བརྒྱད་པ་མི་གཡོ་བ། དཀྱུ་པ་ལེགས་པའི་
 སྒོ་སྒྲིལ། བརྒྱ་པ་ཆོས་ཀྱི་སྤྱིན་རྒྱུ་རྒྱུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེ་སྐད་དུ་ཡང་རིན་ཆེན་ཐེང་
 པ་ལས། རི་ལྷར་ཉན་ཐོས་ཐེག་པ་ལས། ཉན་ཐོས་ས་ནི་བརྒྱད་བཤད་པ། །དེ་
 བཞིན་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ལ། བྱང་རྒྱལ་མེས་པོ་དཔའི་ས་བརྒྱའོ། །ཞེས་བཤད། དེ་ཡང་
 རིན་ཆེན་ཐེང་པའི་དང་རྒྱལ་ལས། ཉན་ཐོས་ཀྱི་ས་བརྒྱད། རིགས་ཀྱི་ས་ནས་རང་
 སངས་རྒྱལ་གྱི་སའི་བར་དམན་པ་ས་བརྒྱད་ལ་བཤད་ཀྱང་། རང་འགྲེལ་ལྷར་ན་
 རྒྱལ་པོ་གནས་ཀྱི་མངོན་རྟོགས་བརྒྱད་ལ་བྱེད་པར་མངོན་ཏེ། རང་འགྲེལ་ལས། རི་
 ལྷར་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཐེག་པར་རྒྱལ་པོ་དང་འབྲས་བུའི་ལམ་ལ་གནས་པའི་དབྱེ་བས་
 ཉན་ཐོས་ཀྱི་ས་བརྒྱད་རྣམ་པར་འཛོག་པ་དེ་བཞིན་དུ་ཐེག་པ་ཆེན་པོར་ཡང་བྱང་རྒྱལ་
 མེས་པོ་དཔའི་རྣམས་ཀྱི་བྱང་རྒྱལ་མེས་པོ་དཔའི་ས་བརྒྱ་ཡོད་ཅོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་
 ཕྱིར། གསུམ་པ་ནི། བྱང་མེས་པོ་ཆོག་སྐྱོར་གྱི་ས་དེ་ལ་བརྒྱར་འབྱེད་པའི་རྒྱལ་ཡང་ཡོད་དེ།
 ཡོན་ཏན་གྱི་གྲངས་འཕེལ་བའི་རྒྱད་པར། མཐུ་སྐྱེལ་དུ་སྐྱུང་བ་ཐོབ་པའི་རྒྱད་པར།

སྐད་ཀྱི་ལྷན་པའི་ཁྱད་པར། རྒྱུ་ལྷན་གྱི་སྒྲུབ་པ་འཛིན་ཚུལ་བཞིའི་སྒྲོན་མ་འབྱེད་པའི་
 བྱིར། ཡོན་ཏན་གྱི་གྲངས་འཕེལ་བའི་ཁྱད་པར་ཡོད་དེ། སྐད་དང་པོར་ཡོན་ཏན་བརྒྱ་
 ཐུག་བརྒྱ་གཉིས། གཉིས་པར་སྟོང་ཐུག་བརྒྱ་གཉིས། གསུམ་པར་འབུམ་ཐུག་བརྒྱ་
 གཉིས། བཞི་པར་བྱེ་བ་བརྒྱ་ཐུག་བརྒྱ་གཉིས། ལྷ་པར་བྱེ་བ་སྟོང་ཐུག་བརྒྱ་གཉིས།
 རྟུག་པར་བྱེ་བ་འབུམ་ཐུག་བརྒྱ་གཉིས། བརྟན་པར་བྱེ་བ་བྲག་ཁྲིག་འབུམ་ཐུག་བརྒྱ་
 གཉིས་འཕྱོང་ཅིང་། དག་བ་ས་གསུམ་གྱི་ཡོན་ཏན་གྲངས་ཀྱི་གནས་ཀྱིས་བགྲང་མི་
 རུས་པས། རྟུལ་ཕྱ་རབ་ཀྱི་གྲངས་ཀྱིས་བགྲང་བར་གསུངས་པས། ས་བརྒྱད་པར་སྟོང་
 གསུམ་གྱི་སྟོང་ཆེན་པོའི་འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་འབུམ་ཐུག་བརྒྱའི་རྟུལ་གྱི་གྲངས་དང་
 མཉམ་པའི་ཡོན་ཏན་སྡེ་ཆོན་བརྒྱ་གཉིས། དགུ་པར་སྟོང་གསུམ་གྱི་སྟོང་ཆེན་པོའི་
 འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་གྲངས་མེད་འབུམ་ཐུག་བརྒྱའི་རྟུལ་ཕྱ་རབ་ཀྱི་གྲངས་དང་
 མཉམ་པའི་ཡོན་ཏན་སྡེ་ཆོན་བརྒྱ་གཉིས། ས་བརྒྱ་པར་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་བརྗོད་ཏེ་
 མེད་པའི་ཡང་བརྗོད་ཏེ་མེད་པའི་རྟུལ་ཕྱ་རབ་ཀྱི་གྲངས་དང་མཉམ་པའི་ཡོན་ཏན་སྡེ་
 ཆོན་བརྒྱ་གཉིས་ཐོབ་པ་རྣམས་ཀྱི་ཁྱད་པར་ཡོད་པའི་བྱིར། དེ་ཡང་སྐད་དང་པོའི་ཡོན་
 ཏན་བརྒྱ་ཐུག་བརྒྱ་གཉིས་ཡོད་དེ། སྐད་དང་པོ་ཐོབ་པ་དེའི་ཆོ། རྒྱད་ཅིག་ཐང་ཅིག་ལྷུང་
 ཅམ་གཅིག་ལ་སངས་རྒྱས་བརྒྱ་མཐོང་། དེ་དག་གིས་རང་བྱིན་གྱིས་བསྐྱབས་པ་གཤམ་
 བསྐལ་པ་བརྒྱར་གནས། དེ་དག་གི་སྟོན་དང་བྱི་མའི་མཐར་འཇུག་པ། ཉིང་རེ་འཛིན་
 བརྒྱ་ལ་འཇུག་ལྟར་བྱེད། འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་བརྒྱ་གཡོ་ཞིང་། འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་
 བརྒྱ་ལྟར་བར་བྱེད། རྟུ་འབྲུལ་གྱིས་སེམས་ཅན་བརྒྱ་སྟོན་པར་བྱེད། སངས་རྒྱས་ཀྱི་
 ཞིང་བརྒྱ་ཐུག་ཏུ་འགོ་བ་དང་། ཆོས་ཀྱི་སྟོན་བརྒྱ་ཐུག་འབྱེད་པ་དང་། ལུས་བརྒྱ་སྟོན་
 ཅིང་། ལུས་རེ་རེ་ལའང་བྱང་སེམས་ཀྱི་ལམ་ར་བརྒྱ་ཐུག་རེ་སྟོན་རུས་པའི་ཡོན་ཏན་
 རྣམས་ཡོན་པའི་བྱིར། དེས་ས་གཞན་རྣམས་ལ་རིགས་འགོ། གཉིས་པ་ཡོད་དེ། ས་སྟོ

མཐོང་སྐབས་ཀྱི་དྲི་མ་སྒྲོང་བའི་སྐབས་དང་། ལམ་བཟོད་པའི་སྐབས་གོང་ནས་གོང་དུ་
 འཕེལ་བ་ལ་བྱེད་པའི་མིར། ས་མོ་མཐོང་དྲི་མ་སྒྲོང་བའི་སྐབས་ཡོད་དེ། ས་མོ་མཐོང་
 གནས་སྐབས་ཀྱི་སྒྲར་བྱ་སྒྲོང་བའི་རྣམ་པ་རྟུགས་སྐྱོང་བ་ལ་བྱེད་པའི་མིར། ལམ་
 བཟོད་པའི་སྐབས་ཀྱང་ཡོད་དེ། ས་རང་རང་གི་མཁུག་ཐོག་དེ་མ་ཐག་དུ་ས་གོང་མ་
 དངོས་སུ་འདྲེན་བར་རྣམ་པའི་རྣམ་པ་རྟུགས་སྐྱོང་བ་ལ་བྱེད་པའི་མིར། གསུམ་པ་
 བློ། དོན་དམ་པའི་ས་བཅུ་ལ་མར་ཕྱིན་ལྷག་པའི་བྱེད་པར་ཡོད་དེ། ས་དང་པོར་ཕྱིན་
 པའི་མར་ཕྱིན་སྐུལ་དུ་བྱུང་བ་ཐོབ། གཉིས་པར་སྒྲུབ་ཐོབ། གསུམ་པར་བཟོད་པ།
 བཞི་པར་བཙོན་འགྲུལ། ལྷ་པར་བསམ་གཏན། དུག་པར་ཤེས་རབ་ཀྱི་མར་ཕྱིན།
 བདུན་པར་ཐབས་ཀྱི་མར་ཕྱིན། བརྒྱད་པར་སྒྲོན་ལམ་ཀྱི། དགུ་པར་སྐབས་ཀྱི། བཅུ་
 པར་ཡོ་ཤེས་ཀྱི་མར་ཕྱིན་སྐུལ་བྱུང་ཐོབ་པའི་མིར། སྒྲིང་ས་བཅུ་པའི་སྐབས་སྐྱ་མར་
 ཕྱིན་བཅུད་ཉམས་ལེན་ཡོད་པ་ལ་བྱེད་པར་ཡོད་དེ། དབུས་མཐའ་ལས། བྱེད་པར་
 ཅན་དང་བྱེད་མེད་ནི། །ས་བཅུ་རྣམས་སྐྱ་ཤེས་པར་བྱ། །ཞེས་གསུངས་པའི་མིར། བཞི་
 པ་ས་བཅུད་སྐབས་སྐྱ་རྣམས་ཕྱིན་ཀྱི་སྒྲེ་བ་འདྲིན་སྒྲུབ་ཀྱི་བྱེད་པར་ཡོད་དེ། ས་དང་པོ་ལ་
 གནས་པའི་བྱུང་རྒྱུ་མཐའ་དཔའ་དེས་འཛམ་སྐྱ་གླིང་རྒྱུད་པ་ལ་དབང་བའི་འཕོར་
 ལོས་སྒྲུང་བའི་རྒྱལ་པོར་སྒྲེ་བ་ལོན། གཉིས་པས་གླིང་བཞི་ལ་དབང་བ། གསུམ་པས་
 ལྷའི་དབང་པོ་བརྒྱ་བྱིན་དང་། བཞི་པས་འཐབ་བྲལ་གྱི་བདག་པོ། ལྷ་པས་དགའ་ལྷན་
 ཀྱི་བདག་པོ། དུག་པས་འབྲུལ་དགའི་བདག་པོ། བདུན་པས་གཞན་འབྲུལ་དབང་བྱེད་
 ཀྱི་བདག་པོ། བརྒྱད་པས་སྒྲོང་སྒྱི་སྒྲུད་ཀྱི་བདག་པོ། དགུ་པས་སྒྲོང་གསུམ་ཀྱི་བདག་
 པོ། བཅུ་པས་གནས་གཅིང་མའི་ལྷའི་རྒྱལ་པོ་དབང་རྒྱུག་ཆེན་པོའི་སྒྲེ་བ་བླངས་དེ།
 མེས་ས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་མེར་སྐྱ་དང་། འཆལ་སྐྱ་དང་། འདྲོད་པའི་འདྲོད་ཆགས་དང་།
 འདྲིག་ལྷ་དང་། ར་རྒྱལ་མོགས་འདྲིམས་གིང་། ཐམས་ཅད་མཁུན་པའི་ཡོ་ཤེས་སྐུ་བ་

བའི་ཕྱིར། འོ་ན་དོན་དམ་པའི་ས་བརྩེ་པོ་དེ་ལ་དམིགས་རྣམས་མི་འདྲ་བའི་བྱུང་བར་
 ཡོད་དམ་མེད་ཞེ་ན། དེ་ལ་དམིགས་རྣམས་མི་འདྲ་བའི་བྱུང་བར་མེད་དེ། དོན་དམ་པའི་
 ས་བརྩེའི་མཉམ་གཞན་ཡེ་ཤེས་བརྩེ་གའང་དགག་བྱ་བདེན་གྲུབ་བཀག་ཅམ་གྱིས་སྟོང་
 ཉིད་ལ་གཉིས་སྒྲུབ་རྒྱུ་བའི་རྣམ་པ་ཅན་དུ་མཛུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་རྣམས་ལ་དམིགས་
 རྣམས་མི་འདྲ་བའི་བྱུང་བར་ཡོད་ན། རྗེས་ཐོབ་དུ་བྱུང་མེམས་རྣམས་ཀྱི་དམིགས་རྣམས་མི་
 འདྲ་བའི་བྱུང་བར་དམ་དགོས་པ་ལས་མི་དམ་པའི་ཕྱིར་ཉེ། དཔེར་ན་མཁའ་ཁྱིའང་བརྩེ་
 རྣམས་མཁའ་ལ་འཕྱར་བའི་རྣམས་མཁའ་མི་འདྲ་བའི་བྱུང་བར་མེད་པ་དང་། འཕྱར་བའི་
 རྗེས་མི་འདྲ་བ་རྣམས་སྒྲ་སྟོང་གྲུ་བྱེད་མི་རྣམས་པ་བཞིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ས་བརྩེ་
 བའི་མདོ་ལས། རི་ལྟར་བར་སྒྲུབ་བྱ་རྗེས་སྤྲུལ་རྣམས་ཀྱིས། །ཞེས་སོགས་གསུངས་
 བའི་ཕྱིར། དེ་ལ་ཁ་ཅིག་ན་དེ། ཆོས་དབྱིངས་བསྟོད་པ་ལས། རི་ལྟར་ཆོས་པའི་སྒྲ་བ་
 ལ། །ཞེས་སོགས་གྱིས་ས་བརྩེའི་མཉམ་གཞན་ཡེ་ཤེས་ལ་སྟོ་བྱུང་དྲི་བུལ་གྱི་ཆོས་སྒྲ་
 མཐོང་ཚུལ་ལ་མི་འདྲ་བའི་བྱུང་བར་གསུངས་པ་དང་། རྣམ་བཤད་སྟོང་པོ་རྒྱུན་ལས།
 ལྷ་མ་ཁ་ཅིག །ས་བརྩེའི་ཡེ་ཤེས་ལ་ཆོས་ཉིད་མཐོང་བ་ལ་བྱུང་བར་མེད་ཀྱང་། ཆོས་
 སྒྲ་མཐོང་བ་ལ་བྱུང་བར་ཡོད་དོ། །ཞེས་ཟེར་བའི། འགོག་བདེན་དོན་དམ་བདེན་པར་
 འདོད་ན་རིགས་མོད་ཀྱང་། ཞེས་གསུངས་པ་རི་ལྟར་ཡིན་ཞེ་ན། ཁ་ཅིག་ལུང་དེའི་དོན་
 ཡོད་དེ། ས་དང་པོའི་རྣམ་གྲོལ་ལམ་གྱིས་མཐོང་སྒྲུབ་སྒྲུངས་པའི་སྒྲུངས་པ་མངོན་སུམ་དུ་
 རྟོགས་ཀྱང་། སྒྲོམ་སྒྲུང་ཆེན་པོའི་ཆེན་པོ་སོགས་སྒྲུངས་པའི་ཆོས་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་མ་
 རྟོགས། དེ་བཞིན་དུ་སྒྲ་གཉིས་པའི་རྣམ་གྲོལ་ལམ་གྱིས་སྒྲོམ་སྒྲུང་ཆེན་པོའི་ཆེན་པོ་སྒྲུངས་
 པའི་ཆོས་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་ཀྱང་། སྒྲོམ་སྒྲུང་ཆེན་པོའི་འབྲིང་ལན་ཆད་སྒྲུངས་
 པའི་ཆོས་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་མ་རྟོགས་པའི་ཕྱིར། དེས་ལྷག་མ་རྣམས་ལ་རིགས་འགྲ།
 ཞེས་གསུངས། མི་འཐད་དེ། ས་དང་པོའི་རྣམ་གྲོལ་ལམ་དེས་སྒྲོམ་སྒྲུང་ཆེན་པོའི་ཆེན་

པོ་སྤངས་པའི་ཆོས་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པར་བྱལ། དེས་སྒྲིབ་གཉིས་སྤངས་པའི་
 ཆོས་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཕྱིར། དེར་བྱལ། དེས་རང་བཞིན་རྣམ་དག་གི་ཆར་
 རྒྱར་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་སྤངས་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། སངས་རྒྱལ་གྱི་ཆོས་
 གྱི་སྤངས་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་སེམས་ཅན་མེད་པར་བྱལ། མ་གྲུབ་པ་དེའི་ཕྱིར།
 འདོད་ན། འདུལ་བ་ལུང་ལས་འཕགས་པ་གྲུད་སུ་མོར་གྱིས་བདེན་པ་མཐོང་པའི་ཆོ།
 བདག་གིས་བཅོས་ལྷན་འདས་གྱི་ཆོས་གྱི་སྤངས་སུམ་དུ་མཐོང་ན། གཟུགས་གྱི་སྤྱི་
 བོ་མ་མཐོང་བས། དེ་བལྟ་བའི་ཕྱིར་འགྲོའོ་ཞེས་བཤད་པ་མི་འཐད་པར་བྱལ། གཞན་
 ཡང་རྒྱད་བླ་པའི་དྲི་གཞུང་ལས། སེམས་ཅན་བསམ་ཅད་གྱི་ཆོས་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་
 རྟོགས་ཀྱང་སེམས་ཅན་བསམ་ཅད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་དགོས་པའི་དེས་པ་མེད་དེ།
 དཔེར་ན་སངས་རྒྱལ་མ་ཐོབ་པའི་འཕགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཟག་པ་མེད་པའི་ཡོ་ཤེས་ལྟེ་
 ཆོན་ཉེར་གཅིག་མངོན་སུམ་དུ་མ་རྟོགས་ཀྱང་། དེའི་ཆོས་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པ་
 བཞིན་ནོ། །འདུལ་བ་ལུང་ལས། ཉན་ཐོས་འཕགས་པ་ཁ་ཅིག །སངས་རྒྱལ་གྱི་ཆོས་
 ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་བྱིན་གྱིས། གཟུགས་གྱི་སྤྱི་བལྟ་བའི་ཕྱིར་འགྲོ་བར་བྱའོ། །
 ཞེས་སྤྱི་བར་གསུངས་པ་བཞིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ཡང་མི་འཐད་པར་བྱལ། སངས་
 རྒྱལ་གྱི་ཆོས་གྱི་སྤངས་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་སེམས་ཅན་མེད་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས།
 རང་ལུགས་ནི། ལུང་དེའི་དོན་ཡོད་དེ། ས་དང་པོའི་རྣམ་གྲོལ་ལས་དེས་རང་རྒྱད་ལྷན་
 གྱི་གང་ཟག་གི་རྒྱད་གྱི་སེམས་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་མཐོང་སྤང་དང་བྱལ་བའི་བྱལ་ཆ་དེ་མངོན་
 སུམ་དུ་རྟོགས་ཀྱང་། རང་རྒྱད་ལྷན་གྱི་གང་ཟག་གི་རྒྱད་གྱི་སེམས་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་སྒྲོམ་
 སྤང་དང་བྱལ་བའི་བྱལ་ཆ་མངོན་སུམ་དུ་མ་རྟོགས། ས་གཉིས་པའི་རྣམ་གྲོལ་ལས་
 དེས། རང་རྒྱད་ལྷན་གྱི་གང་ཟག་གི་སེམས་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་མཐོང་སྤང་དང་སྒྲོམ་སྤང་
 བདེན་འཛིན་ཆེན་པོའི་ཆེན་པོ་དང་བྱལ་བའི་བྱལ་ཆ་དེ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་ཀྱང་།

དེའི་སེམས་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་སྒྲིམ་སྒྲུང་བདེན་འཛིན་ཆེན་པོའི་འབྲིང་ཡན་ཆད་དང་བྲལ་
 བའི་བྲལ་ཆ་མངོན་སུམ་དུ་མ་རྟོགས་པ་ནས། ས་བརྒྱད་པའི་རྣམ་གྲོལ་ལམ་དེས་རང་
 རྒྱུད་ལུན་གྱི་སེམས་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་བདེན་འཛིན་བསམས་ཅད་དང་བྲལ་བའི་བྲལ་ཆ་དེ་
 མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་ཀྱང་། དེའི་སེམས་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་ཤེས་སྒྲིབ་ཆེན་པོ་སྟོགས་དང་
 བྲལ་བའི་བྲལ་ཆ་མངོན་སུམ་དུ་མ་རྟོགས་པ་ནས། ས་བརྒྱད་པའི་རྣམ་གྲོལ་ལམ་དེས་
 རང་རྒྱུད་ལུན་གྱི་གང་ཟག་གི་སེམས་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་ཤེས་སྒྲིབ་ཆེ་འབྲིང་གཉིས་དང་བྲལ་
 བའི་བྲལ་ཆ་དེ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་ཀྱང་། དེའི་སེམས་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་ཤེས་སྒྲིབ་རྒྱུ་དུ་
 དང་བྲལ་བའི་བྲལ་ཆ་དེ་མངོན་སུམ་དུ་མ་རྟོགས། རྣམ་མཁྱེན་སྒྲུང་ཅིག་དང་པོ་དེས་
 རང་རྒྱུད་ལུན་གྱི་གང་ཟག་གི་རྒྱུད་ཀྱི་སེམས་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་སྒྲུབ་པའི་དཀྱིལ་ལོ་པོར་ཡོངས་
 སུ་རྟོགས་པ་ལྟར་སྒྲིབ་གཉིས་མཐའ་དག་དང་བྲལ་བའི་བྲལ་ཆ་དེ་མངོན་སུམ་དུ་
 རྟོགས་པའི་ཕྱིར། དེ་ནི་ས་བརྒྱའི་མཉམ་གཞག་ལེ་ཤེས་ལ་དྲི་བྲལ་གྱི་ཆོས་སྒྲུབ་ཐོང་
 རྒྱལ་མི་འདྲ་བའི་བྱུང་པར་གསུངས་པའི་དོན་ནོ། །དེ་ལྟར་ཡིན་ཀྱང་ས་བརྒྱའི་མཉམ་
 གཞག་ལེ་ཤེས་ལ་དམིགས་རྣམ་མི་འདྲ་བའི་བྱུང་པར་ཡོད་པར་བྲལ་བའི་སྒྲིབ་མེད་དེ།
 ས་བརྒྱའི་མཉམ་གཞག་གིས་སྒྲོ་བུར་དྲི་བྲལ་གྱི་འགོག་བ་དེ་ལྟར་མཐོང་བའི་ཆེ་འཛིན་
 རྒྱུངས་ཀྱི་རྣམ་པ་ནི་དགག་བྱ་བདེན་གྲུབ་བཅད་ཅམ་གྱི་མེད་དགག་གི་རྣམ་པ་ཅན་ཁོ་
 བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བཞི་པ་ནི། བྱུང་འཕགས་ཀྱི་མཉམ་གཞག་ལེ་ཤེས་བརྒྱུ་པོ་དེ་ཆོས་
 ཅན། རྒྱུད་ལ་ས་ཞེས་བརྗོད་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། ཡོན་ཏན་དུ་མའི་རྟེན་བྱེད་པའི་རྒྱ་
 མཚན་གྱིས་དེ་ལྟར་བརྗོད་པའི་ཕྱིར། ས་སོ་སོའི་རྒྱ་བཤད་འདིར་མང་བས་འཛིགས་
 བསམ་བྱས་ལ། ཤེས་པར་འདོད་ན་རིན་ཆེན་བྱེད་བ་སྟོགས་ལས་ཤེས་པར་བྱའོ། །ལྟ་
 པ་ལ། གཞན་ལུགས་དགག་པ་དང་། རང་ལུགས་བཞག་པའོ། །དང་པོ་ལ་ཁ་
 ཅིག །ཤེས་ཆེན་གྱི་ཆོགས་ལམ་དུ་སྒྲུང་ཉིད་རྟོགས་པ་ཡོད་ཀྱང་། སྒྲོ་ངོ་དེར་ལུལ་སྒྲུང་

ཉིད་དང་། ཡུལ་ཅན་ཡེ་ཤེས་འབྲེལ་མེད་རྒྱུ་ཆད་ལྟ་བུར་སྒྲུང་བའི་གཉིས་སྒྲུང་རགས་
 བ་ཡོད་ཅིང་། ཚོགས་ལམ་དུ་དོན་དེ་བསྒྲུབས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་ཡུལ་ཚོས་ཉིད་དང་།
 ཡུལ་ཅན་སྟོ་གཉིས་ཀྱི་བར་ན་དོན་ལ་གཉིས་སྒྲུང་ཡོད་ཀྱང་། ཚོས་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཡེ་
 ཤེས་དེས་ཚོས་ཉིད་རིགས་པའི་རིག་ངོར་ཡེ་ཤེས་རང་ཉིད་ཚོས་ཉིད་ལ་ཟུག་པ་ལྟར་
 སྒྲུང་བའི་སྒྲོམ་བྱུང་གི་ཡེ་ཤེས་ནམ་ཐོབ་པ་ན་ཚོགས་ལམ་ནས་སྒྲུང་ལམ་དུ་འཕོས་བར་
 འཛོག་ཟེར་བ་དང་། ཡང་ས་དང་པོའི་རྣམ་གྲོལ་ལམ་ཐོག་མར་ཐོབ་པ་ན་མཐོང་སྒྲུང་
 སྒྲུངས། སྒྲོམ་སྒྲུང་སྒྲུང་བའི་བྱིར་དུ་རྗེས་ཐོབ་དུ་ཚོགས་བསགས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་སྒྲོམ་
 སྒྲུང་ཆེན་པོའི་ཆེན་པོ་སྒྲུང་རྣམ་པའི་མཆོན་མ་མཐོང་བ་ན། དེ་སྒྲུང་བའི་བྱིར་དུ་ཚོས་
 ཉིད་ལ་མཉམ་པར་གཞག་པ་ལ་བརྟེན་ནས་མཐུན་པ་དེ་རང་གི་ངོ་སྤེལ་གྱི་སྒྲོམ་སྒྲུང་
 ཆེན་པོའི་ཆེན་པོའི་དངོས་གཉེན་དུ་ནམ་མོང་བ་ན། ས་དང་པོ་ནས་གཉིས་བར་འཕོས་
 བར་འཛོག་། དེ་བཞིན་དུ་གཞན་རྣམས་ལ་འདྲ་སྒྲུང་རོ། །ཞེས་པ་དང་། འོག་དུ་ས་
 བདུན་པའི་སྒྲུང་བྱ་སྒྲུང་རྒྱལ་ལ་སྒྱིར་ཐེག་དམན་གྱི་སྒྲོམ་སྒྲུང་ཉོན་མོངས་ལ་སྒྲོར་
 དགའི་དབྱེ་བ་བྱེད་ཀྱང་། ཐེག་ཆེན་ལ་སྒྲོམ་སྒྲུང་ཉོན་མོངས་རྒྱུ་རྒྱུ་ལ་གསུམ་མི་
 བྱེད། དེ་ཡང་ས་བདུན་པའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་དང་པོ་དེས་ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒྲོམ་སྒྲུང་ཉོན་
 མོངས་འབྲིང་གི་རྒྱུ་རྒྱུ་ལ་ཆེར་གྱི་དངོས་གཉེན་བྱེད། ས་བདུན་པའི་སྒྲུང་ཅིག་མཐོང་
 མའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་དེས་ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒྲོམ་སྒྲུང་ཉོན་མོངས་འབྲིང་ལ་ཞིང་ལྷ་བའི་
 དངོས་གཉེན་བྱེད་པའི་སྒྲོ་ནས་ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒྲོམ་སྒྲུང་ཉོན་མོངས་སྒྲུངས་པ་དང་ས་
 བརྒྱད་པ་ཐོབ་བར་འཛོག་ཟེར། དེ་ཡང་ཐོག་མར་ཚོགས་ལམ་ནས་སྒྲུང་ལམ་དུ་འཕོས་
 རྒྱལ་མི་འཐད་དེ། ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒྲུང་ལམ་དྲོད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་སྒྲུང་ཅིག་དང་པོའི་ཆོ་ཡེ་ཤེས་
 དེ་ཚོས་ཉིད་ལ་གཉིས་སྒྲུང་རྒྱུ་བ་ལྟར་སྒྲུང་བའི་སྒྲུང་རྒྱལ་མེད་པའི་བྱིར། ཚོས་ཉིད་
 ལ་ཅེ་གཅིག་དུ་མཉམ་པར་གཞག་པའི་དྲོད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་སྒྲུང་ཅིག་དང་པོ་དེ་ལ་གཉིས་

ལྷ་ཡོད་པ་བྱུང་མེས་པ་འདི་གིས་སྤྱོད་སྤྱོད་པ་གིས་རེས་ལུས་པའི་ཕྱིར་དེ། ལྷ་
 བཤད་སྤྱོད་པོ་རྒྱན་ལས། དེ་ལྷ་བཤད་སྤྱོད་ཉིད་རྟགས་པའི་ཞི་ལྷག་སྤྱོད་འབྲེལ་ཐོག་
 མར་སྤྱོད་པ་མ་སྤྱོད་ལས་ཀྱི་ཅེས་བྱ་ལ། དེའི་ཆོ་མཉམ་པར་བཞག་བཞིན་པའི་ལུས་
 ཉིད་ན་ཡང་གཉིས་སྤྱོད་ཡོད་པ་སྤྱོད་སྤྱོད་པ་གིས་རེས་ལུས་ཀྱང་སྤྱོད་ལས་བཟོད་
 པ་ཐོབ་པ་ཐོགས་ཀྱི་ཆེ་དེ་ལྷ་ཡོད་པའི་ལུས་པས། ཉན་ས་ལས། གཉིས་སྤྱོད་ལུས་པ་
 ལྷ་ཡོད་པའི་གཉིས་སྤྱོད་ལུས་པ་ནི་མིན་ནོ། །ཞེས་བཤད། ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
 གཞན་ཡང་ས་དང་པོའི་སྤྱོད་ལས་བར་ཆད་མེད་ལས་མེད་པར་ཐལ། ས་དང་པོ་
 མས་གཉིས་པར་འཕོ་ཚུལ་དེ་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ཡོད་པར་ཐལ། ས་དང་
 པོའི་སྤྱོད་ཅིག་མཐའ་མར་སྤྱོད་པའི་ས་དང་པོའི་སྤྱོད་ལས་བར་ཆད་མེད་ལས་ཡོད་
 པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ས་དང་པོའི་སྤྱོད་ཅིག་མཐའ་མར་སྤྱོད་པའི་བར་ཆད་མེད་ལས་
 ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ས་བདུན་པའི་སྤྱོད་ཅིག་མཐའ་མར་སྤྱོད་པའི་བར་ཆད་
 མེད་ལས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། རྟགས་དངོས། གཞན་ཡང་། རྒྱུད་བྱ་མའི་དར་རྒྱུ་ལས།
 ས་དང་པོའི་སྤྱོད་ཅིག་མ་དང་པོ་ཤེས་བཟོད་སྤྱོད་ཅིག་མ་བཅུ་དྲུག་གིས་བསྐྱུས་པ་
 མཐོང་པའི་ལས་ཡིན་ཡང་ས་དང་པོ་བསྐྱལ་བ་དུ་མའི་ལུས་ཀྱིས་རྟགས་དགོས་པས།
 སྤྱོད་ལས་ཀྱིས་བསྐྱུས་པ་ཡང་ཡོད་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པ་མི་འཐད་
 པར་ཐལ། ས་དང་པོས་བསྐྱུས་པའི་སྤྱོད་ལས་མེད་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ལས། ཁོ་ན་
 རེ། ཐེག་ཆེན་གྱི་སྤྱོད་སྤྱོད་ཉན་མོངས་ཆེན་པོའི་ཆེན་པོའི་དངོས་གཉིན་དུ་གྱུར་པའི་ས་
 དང་པོའི་བར་ཆད་མེད་ལས་ཞིག་ཡོད་པར་ཐལ། ས་དང་པོའི་སྤྱོད་ལས་བར་ཆད་མེད་
 ལས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ལུས་དེ། རྒྱུ་ཆེན་ལས། སྤྱོད་སྤྱོད་ཀི་ཉན་མོངས་ལུས་
 སྤྱོད་ཆེ་འབྱོར་དྲུག་ས་གཉིས་པ་ནས་བདུན་པའི་བར་གྱིས་སྤྱོད་པས་ས་འདིའི་སྤྱོད་བྱ་
 ལ་དགོངས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན་ལན་འོག་དུ་བཤད། གཞན་ཡང་ས་

[illegible]

པ་དེ་ལོག་ནས་ཡུལ་ཅན་གྱི་སྒོ་ཡུལ་སྤྱོད་ཉིད་ལ་རྒྱག་བ་ལྟར་སྤྱོད་ཁིང་རྒྱ་ལ་རྒྱ་བཞག་
པའི་རྒྱ་ལ་དུ་འགྱུར་ལ་ཁད་བ་ལྟར་སྤྱོད་བའི་སྤྱོད་ཉིད་རྟོགས་པའི་སྒོ་མ་ལྟར་དང་སྤྱོད་
ཉིད་རྟོགས་པའི་ལྷག་མཐོང་དང་། དེ་རྟོགས་པའི་ཞི་ལྷག་ཟུང་འབྲེལ་ཐོག་མར་ཐོབ་པ་
ན། ཆོགས་ལམ་ནས་སྤྱོད་ལམ་དུ་འཕོས་པར་འཛོག་། སྤྱོད་ལམ་དྲོད་ཅི་གཉིས་ཀྱིས་
སྤྱོད་ཉིད་ལ་མཉམ་པར་གཞག་པའི་ཆོ་གཉིས་སྤྱང་ཡོད་པར་བྱང་མེས་ས་རང་ཉིད་ཀྱིས་
ངེས་ཀྱིས་ལ། དོན་ལ་གཉིས་སྤྱང་ཡོད་ཀྱང་མཉམ་གཞག་དེའི་ཆོ་གཉིས་སྤྱང་ཡོད་པར་
བྱང་མེས་ས་རང་ཉིད་ཀྱིས་སྤྱང་སྟོབས་ཀྱིས་ངེས་མི་ཀྱས་པའི་སྒོ་མ་ལྟར་གི་ཡེ་ཤེས་ཐོབ་
པ་ན། སྤྱོད་ལམ་བཟོད་བ་ཐོབ་པར་འཛོག་ཆོས་མཆོག་གིས་སྤྱོད་ཉིད་ལ་མཉམ་པར་
གཞག་པའི་ཆོ་གཉིས་སྤྱང་ཡོད་པར་བྱང་མེས་ས་རང་ཉིད་ཀྱིས་སྤྱང་སྟོབས་ཀྱིས་ངེས་
མི་ཀྱས་ཀྱང་། དོན་ལ་གཉིས་སྤྱང་སྟོ་མོ་ཡོད་ཅིང་། དེ་ལྟ་བུའི་གཉིས་སྤྱང་སྟོ་མོ་དེ་ཡང་
ལོག་ནས་ཡེ་ཤེས་དེ་སྤྱོད་ཉིད་ལ་རྒྱ་ལ་རྒྱ་བཞག་བཞིན་དུ་སྤྱོད་པ་ན། སྤྱོད་ལམ་ནས་
མཐོང་ལམ་དུ་འཕོས་པར་འཛོག་གོ། དེ་ལྟ་བུའི་སྤྱོད་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཡེ་
ཤེས་མཐོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་དང་། དེ་ནས་དེས་དངོས་སུ་དྲངས་པའི་མཐོང་
ལམ་རྣམ་གྱོལ་ལམ་སྟེ་ཁིང་། དེའི་རྗེས་སུ་ཐོག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་རྗེས་ཐོབ་ཡེ་ཤེས་
སྟེ། མཐོང་ལམ་རྗེས་ཐོབ་ཀྱི་སྒྲུབས་སུ་སྒྲོམ་སྤྱང་ཉོན་མོངས་ཆེན་པོའི་ཆེན་པོ་སྤྱོད་བའི་
ཕྱིར་དུ། གཙོ་བོར་བསོད་ནམས་ཀྱི་ཆོགས་རྒྱ་ཆེན་པོ་གསོག་། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་དེ་ལྟར་
སྤྱོད་པར་རྒྱས་པའི་མཆོན་མ་བྱུང་པར་ཅན་མཐོང་བ་ན་སྤྱོད་ཉིད་ལ་མཉམ་པར་འཛོག་
ཅིང་མཉམ་གཞག་དེ་སྒོ་མ་སྤྱང་ཉོན་མོངས་ཆེན་པོའི་ཆེན་པོའི་དངོས་གཉེན་དུ་སྤྱོད་བ་
ན་མཐོང་ལམ་ནས་སྒོ་མ་ལམ་དུ་འཕོས་པར་འཛོག་། བར་ཆད་མེད་ལམ་དེས་དངོས་སུ་
དྲངས་པའི་རྣམ་གྱོལ་ལམ་སྟེས་བ་ན་ས་དང་པོ་ནས་ས་གཉིས་པར་འཕོས་པར་འཛོག་
དེ་ལྟར་འཛོག་པའི་རྒྱ་མཆོན་ཡང་མཐོང་ལམ་མན་ཆད་དུ་བདག་མེད་པའི་དོན་མངོན་

ལུ་མ་དུ་མ་རྟོགས་ཅིང་། དེ་མ་རྟོགས་པས་སྤང་བུ་གང་གི་ཡང་ས་བོན་སྟོང་མ་སྟོང་བས་
 སྟོང་ཉིད་མཛོན་ལུ་མ་དུ་རྟོགས་པའི་མཐོང་ལམ་པར་ཆད་མེད་ལམ་དེས་སྤང་བུ་ཀྱང་
 བདག་ས་རྣམས་སྟོང་བའི་ཕྱིར་དུ་ས་དང་པོའི་རྣམ་ཅིག་དང་པོར་མཐོང་ལམ་པར་ཆད་
 མེད་ལམ་སྟོང་དགོས་ལ། དེ་ལས་གཞན་པའི་ས་སོ་སོའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་རྣམས་ས་
 སོ་སོའི་རྣམ་ཅིག་མཐོང་མའི་སྒྲི་ཁྲིང་། དེས་དངོས་ལུ་དངས་པའི་རྣམ་གྲོལ་ལམ་རྣམས་
 སྒྲིས་པ་ན། ས་ཕྱི་མ་ཕྱི་མར་འཕོས་པར་འཛོག་གོ། །ས་སོ་སོའི་ཡོངས་སྟོང་གི་ཆོས་ས་
 སོ་སོར་རི་མེད་མ་རྟོགས་པ་དེ་མེད་དུ་ས་དེ་ཡིན་ཅིང་། ཡོངས་ལུ་རྟོགས་ནས་ས་གཞན་
 དུ་འཕོས་པར་བཤད་པའི་ཕྱིར། འབྲེལ་ཆེན་ལས། དེ་ཡང་ས་གང་གིས་ཡོངས་ལུ་སྟོང་
 བར་འགྱུར་བའི་ཆོས་གང་ཡིན་པ་རྣམས་རི་མེད་མ་རྟོགས་པར་དེ་མེད་དུ་ནི་ས་དེ་ཡིན་
 ལ། ཡོངས་ལུ་རྟོགས་ནས་ནི་ས་གཞན་ཡིན་པར་གཤམ་པར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་
 ཕྱིར། དེ་ཡང་ས་བདུན་པའི་རྣམ་ཅིག་མཐོང་མའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་དེས་སྒྲོམ་སྤང་
 ཉོན་མོངས་རྒྱུད་དུ་སྟོར་གསུམ་གའི་དངོས་གཉེན་བྱེད་ཅིང་དེས་དངོས་ལུ་དངས་པའི་
 རྣམ་གྲོལ་ལམ་སྒྲིས་པ་ན་ས་བདུན་པ་བ་ས་བརྒྱད་པར་འཕོས་པ་དང་། ཉོན་སྒྲིབ་ཟད་
 བར་སྤངས་པ་དུས་མཉམ་ཁྲིང་། དེ་བཞིན་དུ་ས་བརྒྱ་པའི་རྣམ་ཅིག་མཐོང་མའི་བར་
 ཆད་མེད་ལམ་དེས་གཤམ་སྒྲིབ་གིན་དུ་སྤྱི་བའི་དངོས་གཉེན་བྱེད་ཅིང་དེས་དངོས་ལུ་
 དངས་པའི་རྣམ་གྲོལ་ལམ་སྒྲིས་པ་ན་ས་བརྒྱ་པ་བ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སའི་འཕོས་པ་དང་
 གཤམ་སྒྲིབ་ཟད་པར་སྤངས་པར་འཛོག་གོ། །མདོར་བསྟུན། ཐེག་ཆེན་དུ་རིགས་ངེས་
 བ་རྣམས་ས་ནས་སའི་འཕོ་བ་ན་མཉམ་གཞག་ནས་མཉམ་གཞག་དུ་འཕོ་བ་ཡིན་ཏེ།
 སྟོར་ལམ་ནས་མཐོང་ལམ་དུ་འཕོ་བ་མ་རྟོགས་པ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སའི་བར་དུ་བར་ཆད་
 མེད་ལམ་ནས་རྣམ་གྲོལ་ལམ་དུ་འཕོ་བའི་ཕྱིར། དེ་ལ་ཁོ་ན་རེ། ས་དང་པོའི་རྣམ་ཅིག་
 མཐོང་མའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་ཆོས་ཅན། བྱེད་ཀྱིས་ཉེར་ལེན་བྱས་པའི་ས་དང་པོའི་

རྣམ་གྲོལ་ལམ་ཡོད་པར་ཐལ། རྟོད་ས་དང་པོའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་ཡིན་པའི་བྱིར་ན་
 མ་བྱལ། རྟུལ་སྟེ། མཐོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་ཡིན་ན་རང་གིས་ཉེར་ལེན་བྱས་པའི་
 མཐོང་ལམ་རྣམ་གྲོལ་ལམ་ཡོད་དགོས་པའི་བྱིར་ན་འང་མ་བྱལ། གཞན་ལང་ས་གཉིས་
 པའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་དང་དེའི་རྣམ་གྲོལ་ལམ་གཉིས་དང་པོར་རྣམ་གྲོལ་ལམ་སྟེ།
 དེ་རྗེས་ས་གཉིས་པའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་སྟེ་བར་ཐལ། ས་གཉིས་པའི་སྐད་ཅིག་དང་
 པོར་རྣམ་གྲོལ་ལམ་སྟེ་བའི་བྱིར་ན། ཉམས་ལས། འདོད་ན། སྒྲོམ་ལམ་བར་ཆད་མེད་
 ལམ་དང་སྒྲོམ་ལམ་རྣམ་གྲོལ་ལམ་གཉིས་དང་པོར་སྒྲོམ་ལམ་རྣམ་གྲོལ་ལམ་སྟེ། དེ་
 རྗེས་སྒྲོམ་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་སྟེ་བར་ཐལ། འདོད་པའི་བྱིར་ན་མ་བྱལ། འདོད་
 ན། མཐོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་དང་མཐོང་ལམ་རྣམ་གྲོལ་ལམ་གཉིས་དང་པོར་
 མཐོང་ལམ་རྣམ་གྲོལ་ལམ་སྟེ། དེ་རྗེས་མཐོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་སྟེ་བར་ཐལ་
 ལོ། །འདོད་པའི་བྱིར་བེར་ན། འོན་ས་བརྩུ་བའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་ཡིན་ན། རང་གིས་
 ཉེར་ལེན་བྱས་པའི་ས་བརྩུ་བའི་རྣམ་གྲོལ་ལམ་ཡོད་དགོས་པར་ཐལ། མཐོང་ལམ་བར་
 ཆད་མེད་ལམ་ཡིན་ན་དེ་ལྟར་དགོས་པའི་བྱིར་ན། རྟུལ་པ་ལས། འདོད་ན། རྒྱུན་མཐའི་
 བར་ཆད་མེད་ལམ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ་དེའི་བྱིར་ན། འཁོར་གསུམ། འདོད་ན། རྣམ་
 མཁུན་སྐད་ཅིག་དང་པོ་དེ་ས་བརྩུ་བའི་རྣམ་གྲོལ་ལམ་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། །

གཉིས་པ་དམན་ལམ་སྟོན་སོང་གིས་སྐྱེས་སར་འཕོ་ཚུལ་ནི། དཔེར་ན་ཉན་ཐོས་
 ད་ཀྱི་བཅོམ་ལྟ་བུས། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་མར་གཤམ་ནས་དྲིན་གཞོ་བྱས་ས་པའི་བར་
 རྒྱད་ལ་བསྐྱེད་དེ་བྱས་ས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་སྒྲིང་རྗེ་ཆེན་པོ་རྒྱད་ལ་སྐྱེས་པ་ན་ཉན་ཐོས་
 རང་ལམ་ནས་ལོག་པར་འཛོག་སྒྲིང་རྗེ་ལ་བརྟེན་ནས་ལྷག་བསམ་དང་ལྷག་བསམ་ལ་
 བརྟེན་ནས་སེམས་བསྐྱེད་ཅིང་སེམས་དེ་ལ་རྩོལ་མེད་གྱི་སྒྲོང་བ་ཐོན་པ་ན་ཐོག་ཆེན་གྱི་
 ཆོག་ས་ལམ་དུ་ཞུགས་པར་འཛོག་། དེ་ལྟ་བུའི་བྱང་སེམས་ཆོག་ས་ལམ་པ་སྒྱུར་ལམ་དུ་

འཕྲོས་པ་སྟགས་ཀྱི་ཆད་ནི། ལྷ་རྩལ་མི་རིགས་ཏེ། དེས་སྤྱོད་ཉིད་པར་མ་ལུ་
 རྟོགས་པའི་ཕྱིར་དང་ཉམ་མོངས་ཀྱང་ཟད་པར་སྤངས་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་དེས་ཐེག་
 ཆེན་གྱི་ཆོགས་ལས་གྱི་སྒྲུབས་སུ་བསོད་ནམས་དང་ཡེ་ཤེས་གྱི་ཆོགས་ཅི་ཅམ་ཞིག་
 བསགས་དགོས་པ་བསགས་ཐིན་པའི་སྒྲན་ཅིག་གཉིས་པར་སྤྱོད་ལས་ལྷ་འཕྲོས་པར་
 འཛོག། །དེ་བཞིན་ལྷ་དེས་ཐེག་ཆེན་གྱི་སྤྱོད་ལས་པར་ཆད་ལྷ་ཆོགས་གཉིས་ཅི་ཅམ་
 བསགས་དགོས་པ་བསགས་ཐིན་པའི་སྒྲན་ཅིག་གཉིས་པར་ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལས་
 ལྷ་འཕྲོས་པར་འཛོག། །ཐེག་དམན་དག་བཅོམ་པའི་རྟོགས་པ་སྤྱོད་མོང་ལས་པ་བཞུད་
 པའི་བར་མཉམ་ཆེས་རེས་འཛོག་སྟགས་ཡོད་ཀྱང་། བར་ཆད་མེད་ལས་དང་རྣམ་གྲོལ་
 ལས་གྱི་རྣམ་གཞག་མི་རིགས་པའི་ཕྱིར། དེས་མཆོན་ནས། དེ་འདྲའི་བྱང་སེམས་
 མཐོང་ལས་པ་དེས་ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལས་ལྷ་ཆོགས་གཉིས་ཅི་ཅམ་བསགས་དགོས་
 པ་བསགས་ཐིན་པའི་སྒྲན་ཅིག་གཉིས་པར་མཐོང་ལས་ནས་སྤྱོད་ལས་ལྷ་འཕྲོས་པར་
 འཛོག། དེས་ས་དང་པོར་ཆོགས་གཉིས་ཅི་ཅམ་བསགས་དགོས་པ་བསགས་ཐིན་པའི་
 སྒྲན་ཅིག་གཉིས་པར་ས་གཉིས་པར་འཕྲོས་པར་འཛོག། །དེ་བཞིན་ལྷ་ས་གཞན་རྣམས་
 རིགས་འགྲེ་ཞིང་། ཐེག་དམན་དག་བཅོམ་པའི་རྟོགས་པ་སྤྱོད་མོང་གི་བྱང་སེམས་ས་
 བདུན་པ་བ་དེས་ས་དག་ས་བདུན་ལྷ་ཆོགས་གཉིས་ཅི་ཅམ་བསགས་དགོས་པ་བསགས་
 ཐིན་པའི་སྒྲན་ཅིག་གཉིས་པར་ས་བཞུད་པར་འཕྲོས་པར་འཛོག་གོ། །ས་བཞུད་པ་ཡན་
 ཆད་ནི་ཐེག་ཆེན་ལྷ་རིགས་རེས་པ་ལྷ་རྩལ་ཤེས་སྒྲིབ་སྒྲོང་བར་བྱེད་དོ། །དེ་ལྷ་རྩལ་བའི་
 ལྷ་མཆོན་ཡང་ཡོད་དེ། ཐེག་ཆེན་པ་རྣམས་ཤེས་སྒྲིབ་སྒྲོང་པ་ལྷ་རྩལ་ལེན་པས་ཤེས་སྒྲིབ་
 དངོས་སུ་སྒྲོང་བ་ལ་བསྐལ་པ་གྲངས་མེད་གཉིས་ཀྱི་ཆོགས་བསགས་པས་ཁྱད་པར་
 ལྷ་བྱས་པའི་ལས་གྱི་རྣམ་པ་མེད་ན། རང་གི་ངོ་སྐལ་གྱི་ཤེས་སྒྲིབ་དངོས་སུ་སྒྲོང་བར་
 མི་རྣམས་པས། ཉན་རང་དག་བཅོམ་པ་རྣམས་ཀྱང་ཐེག་ཆེན་ལྷ་འདུག་པའི་ཆོ་ཆོགས་

ལས་ནས་འཇུག་ཅིང་། དེ་ཡང་ཉོན་ཐྱིབ་ནི་ཐུང་ཐུང་ས་ཟིན་ལ་ས་བརྒྱད་པ་མན་ཆད་
 ཏུ་ཤེས་ཐྱིབ་དེས་སུ་སྒྲིང་བའི་སགོ་མི་རྩོམ་བས་ས་བརྒྱད་པ་མན་ཆད་ཏུ་བར་ཆད་
 མེད་ལས་དང་རྣམ་གྲོལ་ལས་གྱི་རྣམ་གཞག་མེད་པའི་ཕྱིར། དེ་ཡང་ཐེག་ཆེན་ཏུ་རིགས་
 དེས་པ་དང་གནས་སྐབས་ཐེག་དམན་ཏུ་རིགས་དེས་པ་གཉིས་མཉམ་ཏུ་ཐེག་ཆེན་ཏུ་
 ལྷགས་པའི་ཆོ་རྒྱལ་སྤངས་ཐོབ་པ་ལ་ཐེག་ཆེན་རིགས་དེས་པ་སྤྱར་ཁིང་། ཅིག་ཤོས་
 དེ་ལ་ལྷོས་ཏེ་བྱལ་བ་ཡིན་ཏེ། ཐེག་དམན་ཏུ་རིགས་དེས་པ་དེ་མེས་ས་བསྐྱེད་པའི་རྗེས་
 སྤངས་སྒྲིམ་གོམས་པའི་དབང་གིས་བར་བར་ཏུ་ཁྱི་བདེའི་རང་ཏུ་སྔོང་ནས་གཞན་དོན་
 སྤྱུལ་པ་སོགས་ལས་གཞེས་བས་བསྐྱེད་ནམས་ཀྱི་ཆོག་ས་གསོག་པ་བྱལ་ཁིང་། དེའི་
 ལྷོ་བས་གྱིས་སངས་རྒྱས་པ་བྱལ་བའི་ཕྱིར། མདོ་རྗེ་རྒྱུན་ལས། དེ་དག་ཡང་དང་ཡང་ཏུ་
 འི། །རང་མེས་ས་ཀྱན་ཏུ་འཕྱུང་ལྡན་པས། །ཁྱེད་ཀྱི་འདས་ལ་མདོན་དགའི་ཕྱིར། །
 རྟོགས་པ་བྱལ་བ་ཡིན་པར་འདོད། །ཅིས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དོགས་དཔྱེད་ལྷག་མ་
 མེས་ས་བསྐྱེད་གསུམ་པར་འཆད་དོ། །ལྷ་པ་ཟག་བཅས་དང་ཟག་མེད་གྱི་དོན་ནི། ལྷིར་
 ཟག་བཅས་ཀྱི་འཛིག་ཚུལ་ལ། ཉོན་མོངས་པའི་སྐྱིབ་པ་ལ་ཟག་པར་བྱས་པ་དང་། ལྷ་
 དོན་འདྲེས་རུང་ཏུ་འཛིན་པའི་རྟོག་པ་ལ་ཟག་པར་བྱས་པ་དང་། ཟག་པའི་སྒོ་རྒྱལ་གང་
 རུང་ལ་ཟག་པར་བྱས་པ་སོགས་ཏུ་མ་ཡོད་ཀྱང་། ལྷགས་འདིའི་བྱམ་མོང་མིན་པའི་
 ཟག་པའི་འཛིག་ཚུལ་ནི། བདེན་འཛིན་གྱི་མ་རིག་པ་དང་། དེའི་བག་ཆགས་གང་རུང་
 ལ་སྐབས་འདིའི་ཟག་པར་བྱེད་དེ། ཆོག་གསལ་ལ་ལས། མ་རིག་པའི་རབ་རིབ་དང་བྲལ་
 བ་དག་གི་ཡེ་ཤེས་ཟག་པ་མེད་པའི་ཡུལ་གྱི་རང་བཞིན་ལ་ལྷོས་ནས་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །
 ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་བདེན་འཛིན་གྱི་མ་རིག་པ་དང་། དེའི་བག་ཆགས་
 གང་རུང་གིས་བསྐྱེད་པའི་ཤེས་པ་ཟག་བཅས་ཀྱི་ཤེས་པའི་མཆོན་ཉིད། ཟག་བཅས་
 ཀྱི་ཤེས་པ་བདེན་སྤངས་ཅན་གྱི་ཤེས་པ་འབྲུལ་ཤེས་རྣམས་དོན་གཅིག །དེ་གང་རུང་

གཤིས་མ་བསྐྱད་པའི་ཤེས་པ་ཟག་མེད་གྱི་ཤེས་པའི་མཚན་ཉིད་ཟག་མེད་གྱི་ཤེས་པ།
 ལྟོང་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས། མ་འབྲུལ་པའི་ཤེས་པ་རྣམས་དོན་གཅིག་
 གོ། །ཤེས་སྒྲིབ་མ་ཟད་པར་དུ་བདེན་འཛིན་གྱི་བག་ཆགས་ཀྱིས་བསྐྱད་པ་ཡོད་པས།
 སངས་རྒྱལ་མ་ཐོབ་ཚུན་ཆད་དུ་བདེན་འཛིན་གྱི་བག་ཆགས་ཀྱིས་མ་བསྐྱད་པའི་ཤེས་
 པ་མངོན་གྱུར་བ་ནི། སྒྲིབ་པའི་མཉམ་གཞག་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པའི་ཡེ་ཤེས་མིན་པ་
 མེད་ལ། དེ་ཡང་མཉམ་རྗེས་རེས་འཛིན་བྱེད་པས། རྗེས་ཐོབ་དུ་ནི་བག་ཆགས་ཀྱིས་
 བསྐྱད་པའི་ཤེས་པ་མངོན་གྱུར་དུ་སྒྲེའོ། །ས་བདུན་པའི་བར་དུ་ནི་བདེན་འཛིན་གྱི་མ་
 རིག་པས་བསྐྱད་པ་ཡོད་ལ། ས་བརྒྱད་པ་ཡན་ཆད་དང་ཉན་རང་དབྱ་བཅོམ་པ་རྣམས་
 ཀྱིས་བདེན་འཛིན་སྒྲངས་པས་དེས་བསྐྱད་པ་མེད་དོ། །ཁ་ཅིག་མ་རིག་པ་དང་དེའི་བག་
 ཆགས་རིག་པ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཁྱབ་བྱེད་དུ་བྱས་ནས་དེ་གཉིས་ཟད་པ་ན་ཡེ་ཤེས་ཀྱང་ཟད་
 པར་འདོད་པ། སྒྲིབ་དཔོན་འདི་ཡི་ལུགས་སུ་སྒྲུབ་ནི། མི་རིགས་ཏེ་སྤྲུལ་སྤྲུལ་སྒྱུད་པ་
 བས་དྲི་མ་ཟད་པ་ན་སེམས་ཀྱང་ཟད་པར་འདོད་པའི་ལུགས་དང་མཚུངས་པར་འདོད་
 པའི་ཕྱིར་རོ། །མགོན་པོ་སྤྲུལ་ཀྱི་ཆོས་དབྱིངས་བསྟོད་པར། རི་ལྟར་མེ་ཡིས་དག་
 པའི་གོས། ལྷ་ཆོགས་དྲི་མས་དྲི་མ་ཅན། རི་ལྟར་མེ་ཡི་ནང་བརྟུག་ན། དྲི་མ་ཆོག་
 འཁྱར་གོས་མིན་ལྟར། དེ་བཞིན་འོད་གསལ་བ་ཡི་སེམས། འདོད་ཆགས་ལས་སྒྲེས་
 དྲི་མ་ཅན། ཡེ་ཤེས་མེ་ཡིས་དྲི་མ་བསྐྱེག དེ་ཡིས་འོད་གསལ་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་རྟོ་
 རྒྱས་ཀྱི་གོས་དྲི་མ་ཅན་མེར་བརྟུག་པ་ན་མེས་དྲི་མ་ཆོག་ཀྱང་གོས་མི་ཆོག་པ་ལྟར།
 སེམས་ཀྱི་དྲི་མ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་མེས་བསྐྱེགས་པ་ན། དྲི་མ་ཟད་ཀྱི་འོད་གསལ་བའི་སེམས་
 མེད་པར་མི་འཁྱར་བར་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དོན་ནི། ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་སྐྱད་
 ཅིག་དང་པོ་ཆོས་ཅན། འཛིན་རྟེན་ལས་འདས་པའི་ཡེ་ཤེས་དང་པོ་ཡིན་ཏེ། ལྟོང་ཉིད་
 ལ་གཉིས་སྤང་རྟུབ་པའི་ཡེ་ཤེས་དང་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདི་ནི་འཕགས་པ་བརྒྱད་པ་

རི་ལྟ་དེ་ལྟར་ཉེ་བར་བསྐྱོད་ཞེས་པའི་སྐབས་སུ། ཁ་ཅིག་བྱང་མེས་ས་དང་པོ་བཙོན་
 ཅན། རྒྱུ་རྒྱུ་ཞུགས་ཞུགས་པ་འཕགས་པ་བརྒྱད་པ་དང་འདྲ་བར་བསྐྱོད་པའི་རྒྱ་
 མཚན་ཡོད་དེ། རྒྱུ་དེ་དང་སྤངས་རྟོགས་ཆ་འདྲ་བའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་དེ་ལྟར་བརྒྱུ་
 པའི་ཕྱིར་ཞེས། འོ་ན་རྒྱུ་ཞུགས་ཞུགས་པའི་རྒྱུ་ལ་སྤངས་པ་ཡོད་པར་ཐལ། རྒྱུ་
 གྱི་སྒྱུར་བ་དེ་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེའི་རྒྱུ་ལ་འགོག་བདེན་ཡོད་པར་ཐལ།
 འདོད་པའི་ཕྱིར། དེ་ལ་ཁོ་ན་རེ། རྒྱུ་ཞུགས་ཞུགས་པའི་རྒྱུ་ལ་འགོག་བདེན་ཡོད་
 པར་ཐལ། མོ་སྒྱུའི་རྒྱུ་ལ་འགོག་བདེན་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། མོ་སྒྱུའི་རྒྱུ་ལ་
 འདོད་ཉོན་དགུ་བ་སྤངས་པའི་སྤངས་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། མཐོང་ལམ་གྱི་སྒྱ་
 རོལ་དུ་འདོད་ཉོན་དགུ་བ་སྤངས་པའི་ཕྱིར་མི་འོང་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རྟེ། འབྲས་ལུ་ཐོད་
 གལ་བའི་ཕྱིར་མི་འོང་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན་མ་ཁྱབ། ཁ་ཅིག་སྐབས་འདི་ཡི་འཕགས་
 པ་བརྒྱད་པ་དེ་རྒྱུ་ཞུགས་འབྲས་གནས་ལ་བྱེད་ཟེར་ན་མི་འཐད་དེ། རྒྱུ་ཞུགས་
 འབྲས་གནས་དེ་དག་བཙོན་འབྲས་གནས་ནས་མར་བགྱངས་པའི་འཕགས་པ་བརྒྱད་
 པ་ཡང་མ་ཡིན། རྒྱུ་ཞུགས་ཞུགས་པ་ནས་ཡར་བགྱངས་པའི་འཕགས་པ་བརྒྱད་
 པ་ཡང་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་མ་ཡིན་རྟེ། དེ་ནས་བགྱངས་པའི་འཕགས་པ་བརྒྱད་
 པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་མ་ཡིན་རྟེ། དེ་ལྟར་བགྱངས་པའི་འཕགས་པ་གཉིས་པ་
 ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱས་པ་ལ། ཁོ་ན་རེ། རྒྱུ་ཞུགས་འབྲས་གནས་དེ་འདིར་བསྐྱོད་གྱི་
 འཕགས་པ་བརྒྱད་པ་ཡིན་པར་ཐལ། རང་འགྲེལ་ལས། མདོར་ན་རི་ལྟར་འཕགས་པ་
 རྒྱུ་དུ་ཞུགས་པ་ལ་རང་དང་རྗེས་སུ་མཐུན་པའི་འཕགས་པའི་ཚས་རྟོགས་པ་ལས་
 རྒྱུ་དང་བྲལ་ཞིང་། ཡོན་ཏན་འབྱུང་བ་དེ་བཞིན་དུ་བྱང་རྒྱུ་མེས་ས་དཔལ་འདི་ལ་
 ཡང་ས་རྟོགས་པ་ལས་རང་དང་མཚམས་པའི་ཡོན་ཏན་འབྱུང་བ་དང་། རྒྱུ་ཟད་པར་
 རྒྱུ་དུ་ཞུགས་པའི་དཔའི་རྒྱུ་ནས་ཡོངས་སུ་གསལ་བར་བྱས་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་

པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན་མ་བྱུང། གཞན་ཡང་ཁོ་ན་དེ། ལྷན་ཞུགས་འབྲས་གནས་དེ་
 འཕགས་པ་བརྒྱད་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་དག་བཙོམ་ཞུགས་འབྲས་ཕྱིར་མི་འོང་ཞུགས་འབྲས་
 ཕྱིར་འོང་ཞུགས་འབྲས། ལྷན་ཞུགས་ཞུགས་འབྲས་ནམས་སུ་བགྲངས་པའི་འཕགས་
 པ་བརྒྱད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། འོ་ན་ལྷན་དུ་ཞུགས་པའི་རྟོགས་པ་དེ་བརྒྱད་པའི་
 མ་ཡིན་པར་བཤམ། ལྷན་ཞུགས་འབྲས་གནས་དེ་འཕགས་པ་བརྒྱད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
 འདོད་མི་རྣམས་ཏེ། དེ་འབྲས་པའདད་པའི་ཕྱིར། རང་ལུགས་ནི། བྱང་སེམས་ས་དང་པོ་
 བ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལྷན་ཞུགས་ཞུགས་པ་འཕགས་པ་བརྒྱད་པ་དང་འབྲས་པར་བསྟན་
 པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། ལྷན་ཞུགས་ཞུགས་པ་དེ་རང་གི་འཕགས་པའི་ཆོས་ཐོབ་པ་
 ལས་སྤངས་པ་དང་རྟོགས་པའི་ཡོན་ཏན་འབྱུང་བར་འགྱུར་བ་དེ་བཞིན་དུ། ཁྱོད་ཀྱིས་
 ས་དང་པོ་ཐོབ་པ་ལ་བརྟེན་ནས་སྟོན་ཐད་ཅིང་ཡོན་ཏན་རྣམས་འབྱུང་བར་འགྱུར་བས་
 དེ་ལྟར་བརྗོད་པའི་ཕྱིར།

རྟོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་ལྟ་དང་པོ་ལ་གནས་ཀྱང་། ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ་
 བཤད་བྱའི་ལུང་འགོད་པ་དང་། ལུང་དོན་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི། བྱམས་པའི་རྣམ་
 པར་བཤམ་པའི་མདོ་ལས། རིགས་ཀྱི་ཕུ་འདི་ལྟ་སྟེ། དཔེར་ན་རྒྱལ་པོའི་ཕུ་སྟེས་ནས་རིང་
 པོར་མ་ལོན་པ་རྒྱལ་པོའི་མཚན་དང་ལྡན་པ་ནི། སྟོན་པའི་ཆོགས་ཀྱན་པོ་གཙོ་བོར་
 གྱུར་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་རིགས་ཀྱི་བདག་ཉིད་ཆེ་བའི་དབང་གིས་ཐོབ་ཀྱིས་གཞོན་
 ཏོ། །དེ་བཞིན་དུ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔལ་ལས་དང་པོ་བྱང་ཆུབ་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་ནས་
 རིང་པོར་མ་ལོན་པ་དེ་བཞིན་གསེགས་པ་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོའི་རིགས་སུ་སྟེས་པས་ཀྱང་།
 བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་དང་སྟོང་རྗེའི་དབང་གིས་ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱས་ལྟན་རིང་
 ཏུ་ཆངས་པར་སྟུང་པ་རྣམས་ཐོབ་ཀྱིས་གཞོན་ཏོ། །རིགས་ཀྱི་ཕུ་འདི་ལྟ་སྟེ། དཔེར་ན་
 རྣམ་སེམས་ལྟོང་གི་དབང་པོ་ཆེན་པོའི་ཕུ་གྱ་སྟེས་ནས་རིང་པོ་མ་ལོན་པའི་གསོག་པའི་

ཆོག་རྒྱུ་ལྟར་ཕྱི་དོན་ཡང་མདོ་དཔེ་དོན་བསྟན་པར་སྒྲུབ་པའི་ཕྱིར་དང་། ལྷག་པའི་
བསམ་པ་དག་པའི་སེམས་བསྐྱེད་ནི་ས་དང་པོའི་སེམས་བསྐྱེད་ལ་མདོ་སྡེ་རྒྱུ་ལ་
སོགས་པ་མང་པོ་ལས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དོ། །ཞེས་གསུངས། འདིའི་དོན་ལ་ཁ་ཅིག་
ན་ཏེ། མདོ་སྡེ་ཕྱི་གཉིས་ཀྱིས་བསྟན་པའི་ཟིལ་གྱིས་གཞོན་བྱེད་ཀྱི་སེམས་བསྐྱེད་དེ་
བྱུང་སེམས་སོ་སྐྱེའི་སེམས་བསྐྱེད་མ་ཡིན་པར་བཤད། མདོ་ཕྱི་མའི་སྐབས་ཀྱི་སེམས་
བསྐྱེད་ལྷག་བསམ་དག་པའི་སེམས་བསྐྱེད་ཡིན་པ་གང་ཞིག །ལྷག་བསམ་དག་པའི་
སེམས་བསྐྱེད་ས་དང་པོ་པའི་སེམས་བསྐྱེད་ལ་མདོ་སྡེ་རྒྱུ་ལ་སོགས་པ་མང་པོ་ནས་
གསུངས་པའི་ཕྱིར། རྟགས་དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། མདོ་སྡེ་ཕྱི་གཉིས་དཔེ་སོ་སོ་བ་ཙམ་མ་
གཏོགས་དོན་གཅིག་པ་གང་ཞིག མདོ་ཕྱི་མ་ལས་ལྷག་པའི་བསམ་པ་ཡོངས་སུ་དག་
པའི་མིག་གི་ཡོན་ཏན་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི། ཞེས་ཟིལ་གྱིས་གཞོན་བྱེད་ཀྱི་སེམས་བསྐྱེད་
ལྷག་བསམ་དག་པའི་སེམས་བསྐྱེད་ཏུ་དངོས་སུ་བཤད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་
ཞེས་ཟེར་བ་དང་། ཡང་ཁ་ཅིག་བྱམས་པའི་རྣམ་པར་ཐར་པའི་མདོ་ལས་བསྟན་པའི་
སེམས་བསྐྱེད། ས་དང་པོའི་སེམས་བསྐྱེད་ལ་བྱེད་རིགས་ཏེ། དེ་ཡི་སྐབས་ཀྱི་བྱུང་
སེམས་དེ་ས་དང་པོ་བ་ལ་བྱེད་རིགས་པའི་ཕྱིར། དེ་བཞིན་གསལ་བ་ནས་སྐབས་
ཕྱིར་གི་དབང་པོ་ཆེན་པོའི་རིགས་ཀྱི་རྒྱུ་ཏུ་ཡང་དག་པར་བྱུང་བ་ཞེས་སོགས་ཀྱི་
སྐབས་ཀྱི་བྱུང་སེམས་དེ་བྱུང་སེམས་ས་དང་པོ་བ་ལ་བྱེད་རིགས་པའི་ཕྱིར། དེ་རིགས་
ཏེ་མདོ་ཆེན་དང་པོའི་སྐབས་སུ་དེ་བཞིན་གསལ་བ་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོའི་རིགས་སུ་སྐྱེས་
པ་ཞེས་པའི་སྐབས་ཀྱི་བྱུང་སེམས་དེ་བྱུང་སེམས་ས་དང་པོ་བ་ལ་བྱེད་རིགས་པ་གང་
ཞིག །བྱམས་པའི་རྣམ་པར་ཐར་པའི་མདོ་སྡེ་ཕྱི་གཉིས་དཔེ་སོ་སོ་བ་ཙམ་མ་གཏོགས་
དོན་གཅིག་པའི་ཕྱིར། རྟགས་དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། འདི་ནི་དེ་བཞིན་གསལ་བ་རྣམས་ཀྱི་
རིགས་སུ་འདྲེས་པ་སྟེ། ཞེས་པའི་སྐབས་ཀྱི་བྱུང་སེམས་དེ་བྱུང་སེམས་ས་དང་པོ་བ་

ལ་བྱེད་རིགས་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པའི་དོན་ནོ། །ཞེས་ཟེར། འཆད་ཚུལ་དེ་གཉིས་ཀ་མི་
 འཐད་དེ། འགྲེལ་བཤད་མཁན་པོ་ལ་བྱམས་པའི་རྣམ་པར་ཐར་པའི་མདོ་ཚན་ལྷ་ཕྱི་
 གཉིས་དོན་གཅིག་མི་གཅིག་གི་དོགས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་དང་། མདོ་ཕྱི་མས་བསྟན་པའི་
 མེས་ས་བསྐྱེད་ལྷག་བསམ་དག་པའི་མེས་ས་བསྐྱེད་ལ་བྱེད་པ་འགྲེལ་བཤད་མཁན་པོ་
 ལ་བསྐྱབ་བྱ་ཡིན་གྱི་སྐབ་བྱེད་དུ་མི་རིགས་པའི་ཕྱིར་དང་། མདོ་ཕྱི་མའི་ལྷག་པའི་
 བསམ་པ་ཡོངས་སུ་དག་པའི་ཞེས་པའི་ལྷག་བསམ་དེ་ཡང་ལྷག་བསམ་དག་པའི་
 མེས་ས་བསྐྱེད་མ་ཡིན་གྱི། ལྷག་བསམ་དག་པའི་སྟོང་རྗེ་ལ་བྱེད་རིགས་པའི་ཕྱིར། རང་
 ལྷགས་ནི། འགྲེལ་བཤད་མཁན་པོ་ན་རེ། བྱམས་པའི་རྣམ་པར་ཐར་པའི་མདོ་ཡི་ཟེལ་
 གྱིས་གཞོན་བྱེད་གྱི་མེས་ས་བསྐྱེད་རགས་པ་བདུ་ལས་བྱུང་བའི་མེས་ས་བསྐྱེད་ལ་བྱེད།
 ས་བཙུ་བའི་མདོ་ལས་མེས་ས་བསྐྱེད་མ་ཐག་དུ་ཞེས་པའི་མེས་ས་བསྐྱེད་དེ་ས་དང་པོའི་
 མེས་ས་བསྐྱེད་ལ་བྱེད་ཟེར་བ་འགོག་པ་ཡིན་ཏེ། འགྲེལ་བཤད་ལས། དོན་དམ་པའི་
 བྱང་ཚུབ་གྱི་མེས་ས་ལ་ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་ཟེལ་གྱིས་གཞོན་པའི་
 རྣམ་པ་ཡོད་པ་ཉིད་དུ་བསྟན་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར། འཕགས་པ་ས་བཙུ་བ་ལས། ཞེས་
 དང་། བདུ་ལས་བྱུང་བའི་བྱང་ཚུབ་དུ་མེས་ས་བསྐྱེད་པའི་སྟོབས་གྱིས་ཏེ་དབང་གིས་
 ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱས་དག་ཟེལ་གྱིས་གཞོན་པ་ཉིད་དུ་བསྟན་ནས། ད་ནི་དོན་
 དམ་པའི་མེས་ས་བསྐྱེད་པ་དང་པོ་ལ་ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱས་ཟེལ་གྱིས་གཞོན་
 པའི་རྣམ་པ་ཡོད་པ་འགྲེལ་བས་བསྟན་པ་དང་ཞེས་གསུངས་དེ་ནི་མི་འཐད་དེ། བྱམས་
 པའི་རྣམ་པར་ཐར་པའི་མདོ་ལས་གསུངས་པའི་ཟེལ་གྱིས་གཞོན་པའི་མེས་ས་བསྐྱེད་དེ་
 ས་དང་པོའི་མེས་ས་བསྐྱེད་ལ་བྱེད་རིགས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ས་བཙུ་བའི་མདོ་ལས་མེས་ས་
 བསྐྱེད་མ་ཐག་དུ་ལྷག་པའི་བསམ་པའི་ཆེ་བ་ཉིད་གྱིས་ཞེས་པའི། ལྷག་པའི་བསམ་པ་
 དེ་ས་དང་པོའི་མེས་ས་བསྐྱེད་ལ་བྱེད་རིགས་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྷག་བསམ་དག་པའི་མེས་ས་

[illegible]

ནས་མཁའ་མྱིང་གི་དབང་པོ་སྟེ་བྱུང་གི་སྤྱུ་གུ་སྟེས་ནས་རིང་པོར་པ་ལོན་པའི་གསོག་
 པའི་རྒྱུད་ཀྱུགས་དང་། ཐག་རིང་པོའི་གཟུགས་མཐོང་བ་མོགས་ཀྱི་མིག་གི་ཡོན་ཏན་དེ་
 ཅུམ། བྱའི་ཆོགས་གཞན་རྣམས་ལ་མེད་པས་ཟིལ་གྱིས་གཞོན་པ་བཞིན་དུ། བྱར་རྒྱུ་
 མེས་ས་དཔའ་དོན་དམ་པའི་བྱར་རྒྱུ་དུ་མེས་ས་དང་པོ་བསྐྱེད་པ། དེ་བཞིན་གསེགས་
 པ་ནས་མཁའ་མྱིང་གི་དབང་པོ་ཆེན་པོའི་རིགས་ཀྱི་རྒྱུད་དུ་ཡང་དག་པར་བྱུང་བ་ཐམས་
 ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་དུ་མེས་ས་བསྐྱེད་པའི་ལྷག་བསམ་དག་པའི་མེས་ས་བསྐྱེད་ཀྱི་གསོག་
 ལྟོབས་དང་། ལྷག་བསམ་དག་པའི་སྟློང་རྗེའི་མིག་ཡངས་སུ་དག་པའི་ཡོན་ཏན་ནི།
 བརྒྱལ་པ་བརྒྱ་སྟོང་དུ་ངེས་པར་འབྱུང་བའི་ཉན་རང་དག་བཅོམ་རྣམས་ལ་མེད་པས།
 དེ་དག་ཟིལ་གྱིས་གཞོན་པའི་བྱིར། ཞེས་པའི་དོན་ནོ། །དེ་ལྷར་དུ་བཤད་དགོས་ཏེ།
 རྣམ་བཤད་ལས་ཀྱང་། ཀྱུན་རྫོབ་བྱར་རྒྱུ་གྱི་མེས་ས་དང་། སྟློང་རྗེའི་བམོང་ནམས་
 དག་གི་དབང་གིས་ཡམ་པར་བྱས་ཏེ་ཟིལ་གྱིས་མནན་ནས། ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར།
 དེ་ཡང་སྤར་བཤད་པའི་ཡོན་ཏན་རྣམས་ལས་ས་ཐོབ་པའི་ཡོན་ཏན་གྱི་བྱུང་པར་གཞན་
 པ་ཞིག་ཡོན་ནོ། །འོན་ཀྱང་མེས་ས་སྟེ་སྟློང་རྗེའི་ཀྱུན་རྫོབ་མེས་ས་བསྐྱེད་ཀྱིས་ཉན་རང་ཟིལ་
 གྱིས་གཞོན་མི་རྣམས་སྟུམ་ན་མིན་ཏེ། མདོ་དེ་ལས། རིགས་ཀྱི་སྤྱི་འདུན་ལྟེ།
 དཔེར་ན་རྩོམ་པ་ཆེ་རིན་པོ་ཆེ་ནི་ཆག་ཀྱང་གསེར་གྱི་རྒྱན་བྱུང་པར་དུ་འཇགས་པ་ཐམས་
 ཅད་ཟིལ་གྱིས་གཞོན་ཅིང་། རྩོམ་པ་ཆེ་རིན་པོ་ཆེའི་མིང་ཡང་མི་འདོར་ལ་དབུལ་བ་ཐམས་
 ཅད་ཀྱང་རྣམ་པར་བརློག་གོ། །རིགས་ཀྱི་སྤྱི་འདུན་དུ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པར་མེས་ས་
 བསྐྱེད་པའི་རྩོམ་པ་ཆེ་རིན་པོ་ཆེ་ནི་ཆེན་ཏན་དང་བྲལ་ཡང་། ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་
 ཡོན་ཏན་གྱི་གསེར་གྱི་རྒྱན་ཐམས་ཅད་ཟིལ་གྱིས་གཞོན་ཅིང་། བྱར་རྒྱུ་མེས་ས་དཔའི་
 མིང་ཡང་མི་འདོར་ལ་འཁོར་བའི་དབུལ་བ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་རྣམ་པར་བརློག་གོ། །ཞེས་
 པའི་མདོ་འདིས་སྟོན་པ་དང་བྲལ་བའི་མེས་ས་བསྐྱེད་ཀྱིས་ཉན་རང་ཟིལ་གྱིས་གཞོན་

[illegible]

འོ་ན་ས་འདིར་བྱང་མེས་ས་དེས་ཀྱིན་རྫོབ་བྱང་རྒྱལ་གྱི་མེས་ས་དང་སྤྱིར་རྫོང་གི་
ནས་ཉན་རང་རྣམས་ཟིལ་གྱིས་གཞོན་ལྷན་ན་དོན་དམ་བྱང་རྒྱལ་གྱི་མེས་ས་གྱི་སྤྱི་
སྤྱོད་ཀྱིས་ས་གང་ནས་ཟིལ་གྱིས་གཞོན་པའི་ལྷན་པ་ཐོབ་པ་ཡིན་ཞེས། ས་བདུན་པ་
འིར་དུ་སྤོང་བ་ཐོབ་པ་ན། དེ་ལྟ་བུའི་ལྷན་པ་བྱུང་པར་ཅན་ཐོབ་ཅིས་འཆད་པ་ལ། དེ་
ཙམ་འིར་དུ་སྤོང་བར་སློ་ཡང་ལྷན་པར་འགྱུར། །ཞེས་པའི་གཞུང་འདིའི་སྐབས་སུ། ས་
དང་པོར་ཉན་རང་རིགས་ཀྱི་སྤྱོད་ལྷན་ཟིལ་གྱིས་གཞོན་ཅིང་། ས་བདུན་པར་ཉན་རང་སློ་
སྤྱོད་ཀྱི་སྤྱོད་ལྷན་ཟིལ་གྱིས་གཞོན་པར་ས་བདུན་པའི་མདོ་ལས་གསུངས་རྒྱུ་ལ། དེ་ལྟར་
གསུངས་པས་གྲུབ་པའི་དོན་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ། བཤད་བྱའི་ལུང་འགོད་པ་དང་།
ལུང་དོན་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི་ས་བདུན་པའི་མདོ་ལས། གྱེ་རྒྱལ་པའི་སྐས་དག་འདི་
ལྟ་སྟེ། དཔེར་ན། རྒྱལ་པོའི་རིགས་སུ་སྤྱེས་པའི་རྒྱལ་པོའི་ཕུ་རྒྱལ་པོའི་མཆོན་དང་ལྷན་
པ་ནི། སྤྱེས་པ་ཅིས་གྱེ་རྒྱལ་པོའི་ཕུ་རྒྱལ་སྤྱོད་པོའི་ཆོགས་ཐམས་ཅད་ཟིལ་གྱིས་
གཞོན་གྱིས། རང་གི་སྤྱི་སྤྱོད་ཀྱིས་རྣམ་པར་དབྱུང་བས་ནི་ས་ཡིན་ནོ། །ནམ་དེ་ནང་
སོན་པར་གྱུར་པ་དེའི་ཆེ་རང་གི་སྤྱི་སྤྱོད་ཀྱིས་བསྐྱེད་པས་སྤྱོད་པོའི་བྱ་བ་ཐམས་ཅད་
ལས་ཤིན་དུ་འདས་པ་ཡིན་ནོ། །གྱེ་རྒྱལ་པའི་སྐས་དག་དེ་བཞིན་དུ་བྱང་རྒྱལ་མེས་ས་
དཔའ་ཡང་མེས་ས་བསྐྱེད་ས་ཐག་དུ་ལྷན་པའི་བསམ་པའི་ཆེ་བ་ཉིད་གྱིས་ཉན་ཐོས་

དང་རང་སངས་རྒྱལ་ཐམས་ཅད་ཟིལ་གྱིས་གཞོན་གྱིས་རང་གི་སྤྱི་ལོ་ལྟོ་བས་གྱི་རྒྱལ་
བར་དབྱུང་བས་ནི་ས་ཡིན་ཅོ། །བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའ་ས་བདུན་པ་འདི་ལ་གནས་པའི་
བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའ་ནི་རང་གི་ཡུལ་ཤེས་པའི་ཆེ་བ་ལ་གནས་པས། ཉན་ཐོས་དང་
རང་སངས་རྒྱལ་གྱི་བྱ་བ་ཐམས་ཅད་ལས་ཤིན་ཏུ་འདས་པ་ཡིན་ཅོ། །ཞེས་གསུངས།
གཉིས་པ་ལ། ལུང་གི་ཆོག་དོན་བཤད་པ་དང་། ལུང་དོན་ལ་དོགས་པ་དབྱུང་བའོ། །
དང་པོ་ནི། ལུང་དེའི་དོན་ཡོད་དེ། དཔེར་ན་འཁོར་ལོས་རྒྱུར་བའི་རྒྱལ་པོའི་བྱ་མཆོར་
དང་ལྷན་པ་དེ་སྤྱིས་ཅམ་ནས་རྒྱལ་པོའི་བྱིན་ཏེ་རྒྱལ་པོའི་རིགས་ཀྱི་གཟི་བརླིང་གྱིས་
སྤོན་པོའི་ཆོག་ས་ཟིལ་གྱིས་གཞོན་ཀྱང་། སྤོ་གྲོས་ཆེ་བ་སོགས་ཀྱི་སྤྱི་ལོ་སྟོན་ས་ཟིལ་
གྱིས་གཞོན་མི་རྣམས་ལ། བས་དེ་ནར་སོན་ཏེ་སྤོ་གྲོས་ཀྱང་ཆེན་པོར་གྱུར་པའི་ཆེ་རིགས་
སྟོབས་དང་སྤོ་སྟོབས་གཉིས་ཀས་ཀྱང་སྤོན་པོའི་ཆོག་ས་ཟིལ་གྱིས་གཞོན་པ་བཞིན་ཏུ།
བྱང་སེམས་ས་དང་པོ་དེས་ཀྱང་དོན་དམ་པའི་སེམས་བསྐྱེད་མ་ཐག་ཏུ་ལྷག་བསམ་
དག་པའི་སེམས་བསྐྱེད་སོགས་ཀྱི་རིགས་སྟོབས་གྱིས་ཉན་རང་ཐམས་ཅད་ཟིལ་གྱིས་
གཞོན་རྣམས་ལ། སྟོང་ཉིད་ལ་མངོན་སུམ་དུ་འཇུག་ལྷང་བྱེད་རྒྱལ་ཁྱད་པར་ཅན་གྱི་སྤྱི་
ལོ་བས་གྱིས་ཉན་རང་ཟིལ་གྱིས་གཞོན་མི་རྣམས་ཤིང་། བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའ་ས་བདུན་
པ་ཐོབ་པའི་ཆེ་བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའི་ས་བདུན་པ་འདི་ལ་གནས་པའི་བྱང་རྒྱལ་
སེམས་དཔའ་ནི་རང་གི་ཡུལ་འགོག་པ་ཡང་དག་མཐའ་ཤེས་པའི་ཆེ་བ་ལ་གནས་པས།
ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱལ་ཐམས་ཅད་གྱི་བྱ་བ་ལས་འདས་པ་སྟེ། ཉན་རང་དེ་དག་
སྟོང་ཉིད་ལ་མངོན་སུམ་དུ་འཇུག་ལྷང་བྱེད་རྒྱལ་ཁྱད་པར་ཅན་གྱི་སྟོན་ས་ཀྱང་ཟིལ་
གྱིས་གཞོན་རྣམས་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདིས་ནི་ཐོག་ཆེན་གྱི་མཐོང་
ལས་བར་ཆད་མེད་ལས་པའི་རྒྱད་ལ་ཀུན་རྫོབ་སེམས་བསྐྱེད་ཡོད་པ་སོགས་ཀྱང་གྲུབ་
པོ། །གཉིས་པ་ནི། གཞན་ལུགས་དགག་པ་དང་། རང་ལུགས་བཞག་པའོ། །དང་པོ་

ཅི་མ་དུག་པ་མཚ་ཆད་དུ་ཉེན་རང་དགྲ་བཅོམ་གྱི་ཕྱོད་མ་གྱིས་ཐེལ་གྱིས་གཞོན་མི་རུས།
 མ་བདུན་པ་ནས་རུས་པར་གསུངས་པའི་དོན་ལ་ཁ་ཅིག་དེའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། མ་
 དུག་པ་མཚ་ཆད་གྱི་ཡེ་ཤེས་གྱིས་རང་གི་ངོ་རྒྱལ་གྱི་ཤེས་རྒྱུ་བ་སྟོང་མི་རུས། མ་བདུན་
 པ་ནས་དེ་ལྟར་རུས་པའི་ཕྱིར་ཞེས་ཟེར། གཞན་དག་དེའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། མ་དུག་པ་
 མཚ་ཆད་དུ་ཉིང་དེ་འཛིན་ལ་ཐོད་རྒྱལ་དུ་སྟོམས་པར་འདུག་མི་རུས། བདུན་པ་ནས་དེ་
 ལྟར་རུས་པའི་ཕྱིར་ཟེར། ལ་ལ་ན་རེ། དེ་ལྟར་རུས་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། མ་བདུན་
 པའི་ཡེ་ཤེས་དེ་ཕྱིར་མི་སྟོག་པའི་ས་བརྒྱད་པ་ལ་མཛོན་དུ་སྟོགས་ཡེ་ཤེས་ཡིན། མ་
 དུག་པ་མཚ་ཆད་དེ་ས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་ཟེར། དང་པོ་མི་འཐད་དེ། རང་གི་ངོ་རྒྱལ་
 གྱི་ཤེས་རྒྱུ་བ་གྱི་དངོས་གཉེན་དུ་གྱུར་པའི་ས་བདུན་པའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་ཆོས་ཅན།
 ཉེན་རྒྱུ་བ་མ་ལུས་པ་སྤངས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཡིན་པར་ཐལ། རང་གི་ངོ་རྒྱལ་གྱི་ཤེས་རྒྱུ་བ་
 གྱི་དངོས་གཉེན་བར་ཆད་མེད་ལམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཟུབ་སྟེ། ཉེན་རྒྱུ་བ་མ་ལུས་པ་མ་
 སྤངས་པར་དུ་ཤེས་རྒྱུ་བ་དངོས་སུ་སྟོང་པའི་མགོ་མི་རྩེ་པའི་ཕྱིར། བདེན་འཛིན་མ་
 སྤངས་པར་དུ་བདེན་འཛིན་གྱི་བག་ཆགས་སྟོང་མི་རུས་པའི་ཕྱིར་དེ། བཅོམ་སྒྲག་མཁན་
 གྱིས་གོས་གྱི་དྲི་མ་རགས་པ་མ་བསལ་བར་དུ་དྲི་མ་ཕྱ་མོ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་སེལ་མི་རུས་
 པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་དེ། དམན་ལམ་སྟོན་མ་སོང་གི་བྱང་སེམས་ས་བདུན་པ་བས་
 ཉེན་རྒྱུ་བ་མ་ལུས་པ་སྤངས་པ་དང་། དེས་ས་བརྒྱད་པ་ཐོབ་པ་དུས་མཉམ་པའི་ཕྱིར།
 དེ་ལ་ཁོ་ན་རེ། མ་བདུན་པའི་སྒྲ་ཅིག་ཐ་སའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་ཆོས་ཅན། ཟྱོད་
 རང་གི་ངོ་རྒྱལ་གྱི་ཤེས་རྒྱུ་བ་གྱི་དངོས་གཉེན་བར་ཆད་མེད་ལམ་ཡིན་པར་ཐལ། ཟྱོན་
 བདག་འཛིན་གྱི་ས་བོན་གྱི་དངོས་གཉེན་བར་ཆད་མེད་ལམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན་ས་
 ཟུབ་སྟེ། བདེན་འཛིན་གྱི་ས་བོན་ཉེན་རྒྱུ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟོག་ཆེན་ལས། བདེན་
 འཛིན་གྱི་ས་བོན་སྟོང་པ་ནི་ཤེས་རྒྱུ་བ་སྟོང་པ་ས་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

འབྱུང་ལ། དེ་ཡང་རིས་པ་འཛོལ་བ་ལ་ཐེར་ཞིང་། རིས་པ་འཛོལ་བའི་སྒྲིལ་སྟེང་འཛིན་ལ་སྒྲིལ་སྟེང་འབྱུག་པ་སྟེང་པ་མཐ་ཆད་ན་མེད་ཅིང་། ས་བདུན་པ་ན་ཡོད་པའི་ཤེས་བྱེད་མེད་པའི་བྱིར། དེ་ཡང་རྟེང་འཛིན་ལ་ཐོད་ཀྱིས་ཞེས་པ་པར་འབྱུག་པ་དང་། ཐོད་ཀྱིས་བྱི་རྟེང་འཛིན་ལ་སྒྲིལ་སྟེང་འབྱུག་པ་གཉིས་ནི་བྱེད་པར་ཆེན། །འཇུག་པ་གཉིས་པ་མི་རིགས་དེ། སྟེང་པའི་ཡོ་ཤེས་དེ་ཡང་བྱིར་མི་སྟེང་པའི་ས་བརྒྱད་པ་ལ་མཛོན་དུ་བྱོགས་པའི་ཡོ་ཤེས་ཡིན་པའི་བྱིར། དེ་རྟོགས་པའི་སངས་རྒྱུས་བྱི་ཆོས་ལ་མཛོན་དུ་བྱོགས་པའི་ཡོ་ཤེས་ཡིན་པའི་བྱིར། གཞུང་ཙུ་བ་ལས། རྟོགས་པའི་སངས་རྒྱུས་ཆོས་ལ་མཛོན་བྱོགས་ཤིང་། ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། གལ་ཏེ་ས་བརྒྱད་པ་ལ་མཛོན་དུ་བྱོགས་པའི་དོན་ས་བརྒྱད་པ་ཐོབ་པ་པའི་ཡོ་ཤེས་ཡིན་པ་ལ་བྱེད་དོ་ཞེན། དེ་ཡང་མི་རིགས་དེ། དེ་ལྟར་སྒྲུ་བ་ས་བདུན་པ་ན་མཐ་ཆད་རང་དག་བཅོས་ཟིལ་བྱིས་གཞོན་རུས་དེ། ས་བདུན་པའི་ཡོ་ཤེས་དེ་ས་བདུན་པའི་ཡོ་ཤེས་ཡིན་པའི་བྱིར་ཞེས་སྒྲུས་པ་དང་མཆུངས་པའི་བྱིར། འགྲེལ་བཤད་མཁན་པོ་ན་ཏེ། ས་བདུན་པ་མཐ་ཆད་དུ་ཉན་རང་དག་བཅོས་སྟོང་སྟོང་བྱིས་ཟིལ་བྱིས་གཞོན་མི་རུས་ཤིང་། ས་བདུན་པ་ན་མཐ་རུས་པར་གསུངས་པའི་དོན་ཡོད་དེ། ས་བདུན་པར་ཁོ་བོ་ལས་ལ་འབྱུག་པར་བྱའོ་སྒྲུས་པའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་ཡོད་པས་རྩིས་པ་དང་བཅས་ཀྱང་། མདོ་ལ་སྟེང་པའི་ཆོས་བྱི་མཆོན་མ་མཛོན་དུ་མི་བྱེད་པས་མཆོན་མེད་བྱི་ལས་ཐོབ་ཅིང་། སྟེང་པ་མཐ་ཆད་དུ་ཉན་རང་རྣམས་མཆོན་མེད་དེ་མེད་པས་ས་བདུན་པ་ན་མཐ་དེ་ལྟར་རུས་པའི་བྱིར། ཞེས་གསུངས། དེ་ལྟར་ཡང་འགྲེལ་བཤད་ལས། ས་བདུན་པའི་སྟོང་ལ་དང་། སྟེང་པ་ལ་སྟེང་པར་བྱང་ཆུབ་སེམས་དབང་རྣམས་བྱིས་མདོ་སྟེ་ལ་སྟེང་པ་གང་མཆོན་མ་མཛོན་དུ་བྱས་ནས་ལས་ལ་འབྱུག་པའི་མཆོན་མ་དེ་མཛོན་དུ་

མ་བྱས་པར་ས་བདུན་པ་ནས་ལས་ལ་འཇུག་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་དེའི་སྐབས་
 ལུ་ཁོ་བོ་ལས་ལ་གཞུག་པར་བྱའོ་སྐུ་པའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་ཡོད་ཀྱང་མདོ་ལ་སོགས་
 པའི་མཆོན་མ་མཛོན་དུ་མི་བྱེད་པས་རྩོལ་བ་དང་བཅས་པ་དང་། མཆོན་མ་མཛོན་པའི་
 ལས་ཞེས་བརྗོད་པར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས། དེ་ཡང་མདོ་ལ་སོགས་པའི་ཆོས་ཀྱི་མཆོན་
 མ་ནི། མདོ་མྱེ་ལ་སོགས་པའི་ལུང་གི་ཆོག་དང་། དེ་མཛོན་དུ་མི་བྱེད་པ་ནི་བྱང་སྤྱོད་ས་
 མོ་བདུན་དང་བདེན་བཞི་དང་རྟོན་འབྲེལ་རྟོགས་པའི་ལས་གང་མཛོན་དུ་བྱེད་ཀྱང་
 མདོ་ལ་སོགས་པའི་ལུང་ལ་ལྟོས་མཛོན་དུ་རང་གི་ཤེས་རབ་ཀྱི་སྒྲོ་བས་བྱིས་ལས་དེ་
 མཛོན་དུ་བྱེད་རྣམས་པ་ལ་བྱེད་པར་མཛོན་ཏེ། འགྲེལ་བཤད་ལས། རིང་དུ་སྔོང་བ་ཞེས་
 བྱ་བ་ནི་ས་འདིར་བྱང་རྩལ་ཀྱི་སྤྱོད་ས་དང་། བདེན་པ་དང་རྟོན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་
 བ་ལ་སོགས་པ་ལ་དམིགས་པའི་མཆོན་མ་མཛོན་པ་ལ་གནས་པ་རྩོལ་བས་འཇུག་པའི་
 ཕྱིར་རིང་དུ་སྔོང་བ་ཞེས་བྱ་སྟེ། མཆོན་མ་མཛོན་པ་ལ་གནས་པ་སྐར་མཛོན་པ་དེ་ལྟ་སྟེ་བ་
 བོ། །ཞེས་གསུངས། འདི་འགོག་པ་ལ་དྲི་གཞེན་ལས། འདི་ལ་ནི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་རྟོགས་
 པའི་སྟོང་ནས་བྱུང་བར་བཞག་དགོས་པར་སྐར་མོ་ཞེས་གསུངས། དོན་ནི། འགྲེལ་
 བཤད་ཀྱི་ལུགས་དེ་མི་འབྲང་དེ་ས་བདུན་པ་ནས་ཉན་རང་དག་བཅོས་སྒྲིའི་སྒྲོ་བས་བྱི་
 ཟེལ་བྱིས་གཞོན་པ་དེ་ཆོས་ཉིད་ལ་མཛོན་སྐུ་ལྟུག་ལྟར་བྱེད་རྩལ་ཀྱི་སྒྲོ་ནས་
 འཇོག་རིགས་པའི་ཕྱིར། ས་བཅུ་པའི་མདོ་ལས། བྱང་རྩལ་སེམས་དཔའི་ས་བདུན་པ་
 འདི་ལ་གནས་པའི་བྱང་རྩལ་སེམས་དཔའ་ནི། རང་གི་ལུལ་ཤེས་པའི་ཆེ་བ་ལ་གནས་
 པས་ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བྱ་བ་ཐམས་ཅད་ལས་ཤིན་དུ་འདས་པ་ཡིན་
 ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། ལུ་བར་ཡང་རིང་དུ་སྔོང་འདིར་འདི་ནི་སྐད་ཅིག་
 དང་། །སྐད་ཅིག་ལ་ནི་འགོག་པར་འཇུག་འགྱུར་ཞིང་། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ལ་
 ཅིག །འགྲེལ་བཤད་མཁན་པོས་ནི། ས་དྲུག་པ་མན་ཆད་དང་ཉན་རང་དག་བཅོས་

བས་སྟོང་ཉིད་ཀྱི་སྐྱེ་སྤྱི་ཡུལ་དུ་མ་བྱས་པར་སྟོང་ཉིད་ལ་སྟོམས་པར་འཇུག་མི་རུས། ས་
 བདུན་པ་ནས་སྟོང་ཉིད་ཀྱི་སྐྱེ་སྤྱི་ཡུལ་དུ་བྱས་པ་ལ་མི་ལྟོས་པར་སྟོང་ཉིད་ལ་མཉམ་
 བར་འཇོག་རུས་པས། ས་བདུན་པ་ནས་ཉན་རང་དག་བཅོམ་སྟོའི་སྟོབས་ཀྱིས་ཟིལ་གྱིས་
 གཞོན་རུས་པ་ཡིན་ཟེར། མདོ་ལ་སོགས་པའི་ཆོས་ཀྱི་མཚན་མ་ནི་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་སྐྱེ་སྤྱི་
 ལ་འགྲེལ་བཤད་མཁན་པོས་འདོད་ཟེར། འོན་ཏེ་གཞུང་ལས། འདི་ལ་ནི་དེ་ལོན་ཉིད་
 རྟོགས་པའི་སྟོང་ནས་བྱད་པར་བཞག་དགོས་པར་སྟོང་རོ་ཞེས་སོགས་ཀྱི་དགག་པ་དེ་
 འགྲེལ་བཤད་མཁན་པོ་ལ་མི་འཇུག་པར་བཤལ། འགྲེལ་བཤད་མཁན་པོས་ཀྱང་བྱད་
 སེམས་ས་བདུན་པ་བས་ཉན་རང་དག་བཅོམ་སྟོའི་སྟོབས་ཀྱིས་ཟིལ་གྱིས་གཞོན་ཚུལ་
 དེ་ལོན་ཉིད་རྟོགས་པའི་སྟོང་ནས་འཇོག་པའི་བྱིར། རྟོགས་སོང་། དེར་བཤལ། བྱིད་
 ཀྱིས་འགྲེལ་བཤད་ཀྱི་དོན་འཆད་ཚུལ་འཐད་པའི་བྱིར། གཉིས་པ་རང་གི་ལུགས་ནི།
 ས་དུག་པ་མན་ཆད་དུ་ཉན་རང་དག་བཅོམ་སྟོའི་སྟོབས་ཀྱིས་ཟིལ་གྱིས་གཞོན་མི་རུས་
 བྱིང་། ས་བདུན་པ་ནས་རུས་པར་གསུངས་པའི་དོན་ཡོད་དེ། ས་དུག་པ་མན་ཆད་དུ་
 སེམས་ཀྱི་སྐྱད་ཅིག་རེ་རེ་ལ་འགོག་པ་ཡང་དག་པའི་མཐའ་ལ་མདོན་སུམ་དུ་འཇུག་
 སྟེང་བྱེད་པའི་སྟོན་ས་རང་གི་ཡུལ་འགོག་པ་ཡང་དག་པའི་མཐའ་ཤེས་པའི་ཆེ་བ་དེ་
 མ་བྱོལ། ས་བདུན་པ་ནས་སེམས་ཀྱི་སྐྱད་ཅིག་རེ་རེ་ལ་འགོག་པ་ཡང་དག་པའི་མཐའ་
 ལ་མདོན་སུམ་དུ་འཇུག་ལྟར་བྱེད་རུས་པའི་སྟོན་ས་འགོག་པ་ཡང་དག་པའི་མཐའ་
 ཤེས་པའི་ཆེ་བ་ལ་གནས་པའི་ཡོན་ཏྲན་དེ་བྱོལ་པའི་བྱིར། དེ་ལྟར་ས་བརྩུ་པའི་མདོ་
 ལས། བྱད་ཚུབ་སེམས་དཔའ་ས་བདུན་པ་འདི་ལ་གནས་པའི་བྱད་ཚུབ་སེམས་དཔའ་
 ནི་སེམས་ཀྱི་སྐྱད་ཅིག་དང་སྐྱད་ཅིག་ལ་འགོག་པ་ལ་སྟོམས་པར་འཇུག་ཅིང་ལྟར་སྟེ་
 འགོག་པ་སྟོན་དུ་བྱས་པ་ཞེས་ནི་མི་བྱའོ། །ཞེས་དང་། འདིར་ཡང་རིང་དུ་སོང་འདིར་
 འདི་ནི་སྐྱད་ཅིག་དང་། །སྐྱད་ཅིག་ལ་ནི་འགོག་པར་འཇུག་འགྱུར་ཞིང་། །ཞེས་

གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་ཡང་ཚོགས་སྒྲོལ་དུ་སྒྲོལ་ཉིད་ལ་གཉིས་སྒྲོལ་སྒྲོལ་པ་ལྟར་པས་དུས་
ལྷུང་དུས་མཉམ་པར་འཛོག་ཅིང་ལྷུང་པའི་རྒྱལ་མི་དཀར་ཡང་། ལྷུང་སེམས་འཕགས་
པའི་སྐབས་སུ་སྒྲོལ་ཉིད་ལ་གཉིས་སྒྲོལ་ལྟར་པའི་སྒྲོལ་སྒྲོལ་དུས་ལྷུང་དུས་འཕྲུག་ལྷུང་
དཀར་པས་སྐབས་པ་མཚན་ཆད་དུ་བྱ་རྒྱུ་གས་ཀྱི་སྒྲོལ་ཅིག་པའི་ལྷུང་མཉམ་པའི་ལྷུང་
ཉིད་ལ་མཛོན་སྐབས་དུ་འཕྲུག་ལྷུང་བྱེད་མི་རྣམས་ཤིར། སྐབས་དུམ་པ་ནས་དེ་ལྷུང་རྣམས་
པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་སྐབས་དུམ་པ་བས་ཉན་པར་དག་པོས་རྣམས། སྒྲོ་སྒྲོལ་གྱི་ཐེལ་
གྱིས་གཙོན་པ་ཡིན་ནོ། ཁ་ཅིག །འདི་ལོ་སྐབས་ཀྱི་སྒྲོལ་ཅིག་པ་དུས་མཉམ་པའི་སྒྲོལ་ཅིག་
པ་ལ་བྱེད་ཟེར་བ་མི་འབྱུང་དེ། དུས་མཉམ་པའི་སྒྲོལ་ཅིག་པ་ལ་སྒྲོལ་ཉིད་ལ་མཛོན་སྐབས་དུ་
སྒྲོལ་སྐབས་པར་འཕྲུག་པའི་རྗེས་དེ་མ་ཐག་ནས་ལྷུང་པར་རྣམས་པའི་སེམས་ཅན་མི་སྤྱིད་
པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག ཐལ་འགྱུར་པའི་ལྷགས་ལ་དུས་མཉམ་པའི་སྒྲོལ་ཅིག་པ་མེད་ཟེར་བའང་
རྒྱས་མེད་བཞིན་དུ་སྒྲུབ་པའོ། དེས་ན་རང་ལྷགས་ནི། འདིའི་སྒྲོལ་ཅིག་པ་བྱ་རྒྱུ་གས་
ཀྱི་སྒྲོལ་ཅིག་པའི་ལྷུང་མཉམ་པའི་བྱེད་ཅིང་། དེ་ཡང་སྒྲིམ་སྒྲུབ་དང་མ་ཅད་མེད་གཅིག་གིས་
སེམས་ལ་གདོགས་པའི་ལུན་ཆད་གཅིག་ལ་འཛོག་སྟེ། སྒྲིམ་སྒྲུབ་དང་མ་ཅད་མེད་གཅིག་
གིས་སེམས་ལ་གདོགས་པའི་ལུན་ལ་སྒྲོལ་ཅིག་པ་དུག་རྩ་ལྟ་འདྲའ་པའི་སྒྲོལ་ཅིག་པ་
གཅིག་ལ་དུས་མཉམ་པའི་སྒྲོལ་ཅིག་པར་འཛོག་ཅིང་། དེ་བརྒྱ་ཉི་ལྔ་ལ་དེའི་སྒྲོལ་ཅིག་པ་
གཅིག་དང་། དེ་དུག་རྩ་ལ་ཐང་གཅིག་དང་། དེ་སྐམ་རྩ་ལ་ལུང་ཅམ་གཅིག་དང་། དེ་
སྐམ་རྩ་ལ་ཞག་གཅིག་དང་། དེ་སྐམ་རྩ་ལ་རྒྱ་བ་གཅིག་དུ་འཛོག་པའི་ཚོས་མཛོན་པའི་
ལྷགས་ཀྱི་འཛོག་རྒྱལ་འདི་ཐལ་འགྱུར་པས་ཀྱང་ཁས་ལེན་པའི་ཕྱིར། བཞི་བརྒྱ་པའི་
འགྲེལ་པ་ལས། དུས་དང་རྣམ་པ་ཐང་དང་པ་ལས་ཀྱང་སེམས་སྒྲོལ་ཅིག་པ་ཉིད་དུ་
འགྲུབ་པོ། །སྒྲོལ་ཅིག་ཅེས་བྱ་བ་ནི། དུས་འགྲིབ་པའི་མཉམ་པའི་ལྷག་པར་སྒྲུབ་པ་ལ་བྱ་
ལ། སྒྲིམ་སྒྲུབ་སྐབས་དང་ལུན་པའི་སེམས་ལ་གདོགས་པ་ཅེས་ཀྱི་སྒྲོལ་ཅིག་དུག་རྩ་ལྟ་

འདེམ་མེད་ཀྱི་མཁུ་པ་དེ་ལྟར་ཡུལ་གྱི་ཕྱི་ཕྱོད་ཅིག་གིས་ཀྱང་པར་གཤམ་པ་ལྟར་ཅིག་པ་ཡིན་མོ་ཞེས་
 དང་། དེ་མོ་འདིས་ཅི་སངས་རྒྱལ་བ་རྒྱལ་པའོང་ཞིང་། ཞེས་པའི་ཐད་ཀྱི་རང་འགྲེལ་
 ལས། ལྟར་ཅིག་ཐད་གཅིག་ཡུད་ཅུམ་ཞིག་ལ་ཞེས་དང་། དེའི་རང་འགྲེལ་གྱི་འགྲེལ་
 བཤད་ལས་ཀྱང་། གང་ལ་ཆའི་དབྱེ་བ་ལྟར་པ་དེ་ཅི་རྒྱལ་གྱི་པའོང་ལྟག་མེད་ལྟར་
 ཅིག་པ་ཞེས་བྱའོ། ལྟར་ཅིག་པ་བརྒྱ་ཉི་ལྔ་ནི། དེའི་ལྟར་ཅིག་གོ། དེའི་ལྟར་ཅིག་རྒྱལ་
 ཅུ་ནི་ཐད་གཅིག་གོ་ཐད་གཅིག་ལྟུམ་ཅུ་ནི་ཡུད་ཅུམ་གཅིག་གོ། རྒྱལ་དེ་ཅུམ་ན་ཉིང་དེ་
 འཛིན་ལ་སྟོམས་པར་འབྱུག་ཅིང་ལྟར་བའོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་གཤམ་པ་
 ཆ་མེད་ལྟར་ཡུད་ལྟར་། གཤམ་པ་ལྟར་ཅིག་ཆ་མེད་འདོད་དགོས་པ་འདྲའོ། རྟེན་གཤམ་ཉི་
 ས་དང་པོའི་ཡོན་ཏན་འཆད་པའི་སྐབས་འདིར་ས་བརྒྱན་པར་ཉན་རང་དགྲ་བཙུམ་
 གྲོའི་སྐབས་ཀྱིས་ཟིལ་གྱིས་གཞོན་པའི་རྒྱལ་འཆད་པ་སྐབས་ལྟུམ་པའས་སོ་སྟུམ་ན་
 དེའི་སྟོན་མེད་དེ། རྟོགས་པའི་བྱང་རྒྱལ་སེམས་ལྟར་པོ་ལ་གནས་ཀྱང་། ཞེས་པའི་
 སྐབས་ལྟུམ་དང་པོར་ཉན་རང་དགྲ་བཙུམ་རིགས་ཀྱི་སྟོན་ས་ཟིལ་གྱིས་གཞོན་པར་
 བཤད་པ་ལ། ས་གང་ནས་གྲོའི་སྐབས་ཀྱིས་ཟིལ་གྱིས་གཞོན་སྟུམ་པའི་དོགས་པ་
 བཙུན་པ་ལ་གཞུང་འདི་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་དེ་ལྟར་གསུངས་པས་གྲུབ་པའི་དོན་ལ། ས་པའི་པོ་ལས་ཉན་
 རང་ལ་ཚོས་ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པ་རྟོགས་པ་ཡོད་པར་བརྟན་ལ། དེ་ལྟར་
 པའི་ཁུངས་བརྟན་ལ། དེ་ལྟར་བརྟན་པ་ལ་ཚུད་པ་སྤངས་པའོ། །དར་པོ་ལ་གཉིས་
 འགྲེལ་པ་མཛད་པའི་དགོངས་པ་གསལ་བར་བཤད་ལ། དེ་ཉིད་རྩོད་འཇུག་གི་ལུགས་
 གྱུ་བརྟན་པའོ། །དར་པོ་ལ་བཤད་བྱའི་ལུང་འགོད་པ་དང་། ལུང་དོན་བཤད་པའོ། །
 དར་པོ་ནི་རང་འགྲེལ་ལས། ལུགས་འདི་ལས་ནི་ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱས་རྒྱུ་རྒྱུ་སྤྱོད་
 ལ་ཡང་ཚོས་ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་མེད་པར་ཤེས་པ་ཡང་ཡོད་དོ། །ཞེས་བྱ་བར་

གསལ་བར་ངེས་ཏེ། དེ་ལྟར་སྤྲིན་མ་དཔོན་པོ་རང་བཞིན་མེད་པ་ཡོངས་སུ་གཤམ་པ་
 དང་བུལ་བའི་ཕྱིར། འཛིག་རྟེན་པའི་འདོད་ཆགས་དང་བུལ་བ་ལྟར་དེ་དག་གྱུར་
 སེམས་དང་པོ་བསྐྱེད་པའི་བྱུང་རྒྱུ་སེམས་དཔའ་རང་གི་སྒྲིམ་རྒྱུ་པར་དབྱུང་བས་
 གྱུར་ཟིལ་གྱིས་གཞོན་པར་འགྱུར་ལ། ཕྱི་རོལ་པ་བཞིན་དུ་འདི་དག་གིས་ཁམས་
 གསུམ་ན་སྒྲིད་པའི་སྤྱ་རྒྱས་ཐམས་ཅད་སྤངས་པར་ཡང་མི་འགྱུར་རོ། །གསུགས་ལ་
 མོགས་པའི་རང་གི་དོ་བོ་ལ་དམིགས་པས་སྒྲིན་ཅི་ལོག་དུ་གྱུར་པའི་ཕྱིར། གང་ཟག་གི་
 བདག་མེད་རྟོགས་པར་ཡང་མི་འགྱུར་རོ། །བདག་དུ་བདགས་པའི་རྒྱ་སྤྱར་པོ་ལ་
 དམིགས་པའི་ཕྱིར་རོ། །རི་སྐད་དུ་རི་མ་ཆེན་ཐེང་བ་ལས། རི་སྐད་སྤྱར་བོར་འཛིན་ཡོད་
 པ། །དེ་སྐད་དེ་ལ་རང་འཛིན་ཡོད། །རང་འཛིན་ཡོད་ན་ཡང་ལས་ཏེ། །དེ་ལས་ཡང་ནི་
 སྒྲི་བ་ཡིན། །ལས་གསུམ་ཐོག་མཐའ་དབྱས་མེད་པ། །འཁོར་བའི་དགྱིལ་འཁོར་
 མགལ་མེ་ཡི། །དགྱིལ་འཁོར་ལྟ་བུར་ཕན་ཚུན་གྱི། །རྒྱ་ཅན་འདི་ནི་འཁོར་བར་
 འགྱུར། །དེ་ནི་རང་གཞན་གཉིས་ཀ་དང་། །དུས་གསུམ་ཉིད་དུ་མ་མཐོང་ཕྱིར། །རང་
 འཛིན་པ་ནི་ཟད་པར་འགྱུར། །དེ་ལས་ལས་དང་སྒྲི་བ་ཡང་། །ཞེས་གསུངས་སོ། །ཞེས་
 གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ལ་ལུང་དོན་བཤད་པ་དངོས་དང་། དེ་ལ་རྩོད་པ་སྤངས་
 པའོ། །དང་པོ་ནི། དེ་དག་གི་དོན་ནི། ཉན་རང་དགྲ་བཙེམ་པས་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་སྤྱ་
 མོ་རྟོགས་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་མ་རྟོགས་པ་ལ་འདི་ནས་བཤད་པའི་རིགས་པ་གསུམ་གྱིས་
 གཞོད་པའི་ཕྱིར། དེའི་རིགས་པ་དང་པོ་ནི། བྱང་སེམས་ས་དང་པོ་བས་འཛིག་རྟེན་
 པའི་ཆགས་བུལ་བ་རྣམས་སྒྲིའི་སྒྲིབས་ཀྱིས་ཟིལ་གྱིས་གཞོན་ལུས་པ་བཞིན་དུ། དེས་
 ཉན་རང་དགྲ་བཙེམ་རྣམས་གྱུར་སྒྲིའི་སྒྲིབས་ཀྱིས་ཟིལ་གྱིས་གཞོན་ལུས་པར་ཐལ། བྱང་
 སེམས་ས་དང་པོ་བས་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས། ཉན་རང་དགྲ་བཙེམ་
 པས་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་མངོན་སུམ་དུ་མ་རྟོགས་པའི་ཕྱིར། རྟོགས་ཁས། འདོད་ན།

ས་བརྩུ་པའི་མདོ་ལས། རང་གི་སྤྱི་ཚུལ་པར་དབྱེད་པས་ནི་ས་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་
 པ་དང་འགལ། རིགས་པ་གཉིས་པ་ནི། ཉན་རང་དགྲ་བཅོམ་ཆོས་ཅན། ཁམས་གསུམ་
 གྱི་སྤྱ་རྒྱས་ཐམས་ཅད་ས་སྤྱངས་པར་ཐལ། ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་
 དང་ཐལ་པའི་བྱིར། དཔེར་ན། གྱི་རོལ་པའི་དྲར་སྤྱོད་བཞིན། རིགས་པ་གསུམ་པ་ནི།
 ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། ཉན་རང་དགྲ་བཅོམ་གྱིས་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་ས་རྟོགས་
 པར་ཐལ། ཉན་རང་དགྲ་བཅོམ་དེས་གང་ཟག་གི་གདགས་གཞིའི་སྤར་པོ་བདེན་གྱུ་བ་
 ཏུ་སྒྲོ་འདོགས་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། དེས་གང་ཟག་གི་གདགས་གཞིའི་སྤར་པོ་བདེན་
 མེད་དུ་ས་རྟོགས་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། དེས་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་ས་རྟོགས་པའི་བྱིར།
 རྟགས་ཁས། ཅུ་བར་འདོད་ན། ཉན་རང་དགྲ་བཅོམ་གྱིས་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་
 མཚན་ཉིད་ཆང་བ་གཅིག་ས་རྟོགས་པར་ཐལ། འདོད་པའི་བྱིར། རིགས་པ་གསུམ་པའི་
 དོན་འདི་ལྟར་བཤད་དགོས་ཏེ། དྲང་རིས་རྣམ་འབྱེད་ལས། ཆོས་བདག་གྲུབ་མཐས་
 ཡོད་པ་ཁས་ལེན་པ་དེ་སྤྱིད་དུ་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་རྟོགས་པ་འོར་ས་མེད་པས།
 འཇུག་འབྱེལ་ལས། ཆོས་ལ་བདག་དུ་འཛིན་པ་སི་འདོར་ན་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་
 མི་རྟོགས་པར་གསུངས་པ་ཡིན་ཏེ། དེའི་བྱིར་ཉན་རང་གིས་ཀྱང་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་
 རྟོགས་དགོས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། ཁ་ཅིག །རིགས་པ་གསུམ་པའི་དོན་ལ།
 གང་ཟག་གི་བདག་མེད་མདོར་སྤུས་དུ་རྟོགས་ན་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་མདོར་སྤུས་དུ་
 རྟོགས་དགོས་པའི་དོན་དུ་འཆད་པ་ནི། ཟུབ་པ་འཆའ་ལུས་པ་རྒྱ་མཚན་དུ་བྱས་པ་ཡིན་
 གྱི་དགོངས་པ་ས་ཡིན་ནོ། །ཁ་ཅིག །གང་ཟག་གི་བདག་མེད་རྟོགས་ན་གང་ཟག་གི་
 གདགས་གཞིའི་སྤར་སྟགས་ཀྱི་ཆོས་བདེན་མེད་དུ་རྟོགས་དགོས་པ་རིགས་པ་གསུམ་
 པའི་དོན་དུ་འཆད་པའང་མི་འབྲད་དེ། བཏགས་ཆོས་གང་ཟག་ལས་གདགས་གཞི་སྤར་
 སྟགས་བདེན་མེད་དུ་རྟོགས་དགོང་པའི་བྱིར། ལྷག་མཐོང་རྒྱུད་པ་ལས་གཞི་གང་ཟག་

དང་ཚོས་ཀྱི་སྒྲེང་རྟུ་རེས་སྐྱུ་ལ་བདག་མེད་ལ་ཕྱ་རགས་མེད་ཀྱང་། རྩུང་གཞིའི་གནད་
ཀྱིས་གང་ཟག་གི་སྒྲེང་རྟུ་རེས་སྐྱུ་ལ་ཚོས་ཀྱི་སྒྲེང་རྟུ་རེས་དགའ་བའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་
ཚོས་ཀྱི་བདག་མེད་དེ་མིག་ན་ཤོགས་ཀྱི་སྒྲེང་རྟུ་རེས་དགའ་ཞིང་། གཟུགས་བརྙན་
ཤོགས་ཀྱི་སྒྲེང་རྟུ་རེས་སྐྱུ་བས། དེ་རྒྱུ་ལ་ཕྱ་མེད་སྒྲེང་རྟུ་བདེན་མེད་གཏན་ལ་འབེབས་
པའི་དཔེར་འཛོག་པ་བཞིན་ནོ། །ཞེས་དང་། བདག་འཛིན་གཉིས་ཀྱི་སྐྱེ་རིས་ལ་ཚོས་
ཀྱི་བདག་འཛིན་གྱིས་གང་ཟག་གི་བདག་འཛིན་བསྐྱེད་པ་ཡིན་ཀྱང་། བདག་མེད་ཀྱི་
དེ་ཅིང་ལ་འཇུག་པ་ན་སྒྲོན་རྟུ་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་ལྷ་བ་བསྐྱེད་ནས་
དེའི་རྗེས་སུ་ཚོས་ཀྱི་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་ལྷ་བ་བསྐྱེད་དགོས་སོ། །ཞེས་གསུངས་
པའི་ཕྱིར། དེས་ན་ཡུང་དེ་དག་གི་དོན་ཡང་། གདགས་གཞི་ཡུང་ཤོགས་ཀྱི་ཚོས་བདེན་
པས་སྒྲེང་བའི་ཚོས་ཀྱི་བདག་མེད་ཆོད་མས་རེས་པ་ལ་བཏགས་ཚོས་གང་ཟག་བདེན་
པས་སྒྲེང་བའི་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་ཆོད་མས་རེས་པ་སྒྲོན་རྟུ་འགོ་དགོས་པའི་དོན་
ནོ། །ལཱ་ལས་པའི་དབང་པོ་ཁ་ཅིག་ ཡུང་དེ་དག་གི་དོན་ནི་ཚོས་ཀྱི་བདག་མེད་རྟོགས་པ་
ལ། གང་ཟག་གི་བདག་མེད་རྟོགས་པ་སྒྲོན་རྟུ་འགོ་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པའི་དོན་
ཡིན་གསུངས། དེ་དབྱུང་པ་ན། གང་ཟག་ཚོས་ཅན། བདེན་པར་མེད་དེ། རྟེན་འབྲེལ་
ཡིན་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་གཟུགས་བརྙན་བཞིན་ནོ། །ཞེས་པའི་རྟོགས་ལ་བརྟེན་ནས་
གང་ཟག་བདེན་མེད་རྟུ་བསྐྱེད་དགོས་ཀྱི་ཕྱི་རྫོལ་ཡང་དག་དེས་ཚོས་ཀྱི་བདག་མེད་ལ་
རྟོགས་པར་ཐུག། རྩུང་ཀྱི་ཡུང་དོན་འཆད་རྩལ་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རྣམས་ཏེ།
དེས་གཟུགས་བརྙན་བདེན་མེད་རྟུ་རྟོགས་པའི་ཕྱིར། ལྱས་པ་ལ་ཁོ་ན་མེ། སྒྲོན་མེད་དེ།
ཚོས་དང་གང་ཟག་གཉིས་སུ་སྐྱེ་བའི་ཚོས་གཅིག་བདེན་མེད་རྟུ་རྟོགས་པ་ཅམ་ལ་ཚོས་
ཀྱི་བདག་མེད་རྟོགས་པར་མི་འཛོག་པའི་ཕྱིར། གང་ཟག་གི་གདགས་གཞིའི་ཡུང་པོ་
བདེན་མེད་རྟུ་རྣམས་རྟོགས་པའི་ཆོ། ཚོས་ཀྱི་བདག་མེད་རྟོགས་པར་འཛོག་པའི་ཕྱིར་

ཞེས་གསུངས། འོ་ན་དེ་འདྲའི་སྤྱི་ཚོལ་ཡང་དག་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱིས་བདག་མེད་ལྷ་མོ་
 ཚད་མས་མ་དེས་བར་གྲལ། བདག་མེད་ལྷ་མོ་ལ་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་ལྷ་མོ་དང་གང་
 ཟག་གི་བདག་མེད་ལྷ་མོ་གཉིས་སུ་གྲངས་དེས་པ་གང་ཞིག་ཁྱོད་ཀྱི་ཆོས་ཀྱི་བདག་
 མེད་ལྷ་མོ་ཡང་མ་དེས། གང་ཟག་གི་བདག་མེད་ལྷ་མོ་ཡང་མ་དེས་པའི་ཕྱིར། རྟགས་
 ཁས། འདོད་མི་རུས་ཏེ། ལྟོང་ཉིད་ལྷ་མོ་ཚད་མས་དེས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
 རྟོན་འབྲེལ་བདེན་མེད་རྒྱ་རྟོགས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྟོན་འབྲེལ་གྱི་
 རྟགས་ཀྱིས་གང་ཟག་བདེན་མེད་རྒྱ་བརྒྱབ་དགོས་ཀྱི་སྤྱི་ཚོལ་ཡང་དག་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
 འདིའི་ལན་ལ་ཁ་ཅིག་ཆོས་གཅིག་གི་ལྟོང་ཉིད་ཚད་མས་དེས་ན་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་
 ལྟོང་ཉིད་ཚད་མས་དེས་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཉིད་དེ་འཛིན་རྒྱལ་པོ་ལས། དངོས་པོ་
 གཅིག་ནི་བསམས་བྱས་ན། །དེ་དག་ཐམས་ཅད་བསྐྱམས་འགྱུར་ཏེ། ཞེས་དང་། བཞི་
 བརྒྱ་པ་ལས། གང་གིས་དངོས་གཅིག་དེ་བཞིན་ཉིད་མཐོང་བ། །དེ་ཡི་དངོས་ཀུན་དེ་
 བཞིན་ཉིད་རྒྱ་མཐོང་། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས། ཡང་ཁ་ཅིག་རྟོན་
 འབྲེལ་གྱི་རྟགས་ཀྱིས་རྒྱ་བྱ་བདེན་མེད་རྒྱ་བརྒྱབ་དགོས་ཀྱི་གང་ཟག་དེས་རྟོན་འབྲེལ་
 ཀྱི་རྟགས་ཀྱིས་དེ་རྒྱུ་བྱི་རྩལ་གསུམ་ཚད་མས་དེས་ཀྱང་རྟོན་འབྲེལ་བདེན་མེད་རྒྱ་
 ཚད་མས་མ་དེས་ཏེ། རྟོན་འབྲེལ་བདེན་མེད་རྒྱ་ཚད་མས་དེས་ན། དེ་ནས་གཏན་
 ཆོག་ས་གཞན་བཞོད་པ་ལ་མི་ལྟོས་པར་རིགས་བ་དེ་ཉིད་ལ་བརྟེན་ནས། གང་ཟག་
 གྲུང་བདེན་མེད་རྒྱ་ཚད་མས་རྟོགས་རྣམས་བས་བྲལ་པའི་ཕྱིར། རྟོག་ཆེན་ལས། གཞི་
 རིག་མོག་ས་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་ལྟོང་རྒྱ་བདེན་མེད་ཚད་མས་གྲུབ་ན། གཞི་གཞན་ལ་སློ་ཁ་
 རྩོགས་པའི་ཆོ་གཞན་གྱིས་རྒྱུ་བྱེད་བཞོད་པ་ལ་མི་ལྟོས་པར་རང་གི་རྟགས་ལ་བརྟེན་
 བས་ཐེ་ཆོས་ཚད་པར་འགྱུར་པའི་ཕྱིར་ཞེས་དང་། ལྟོང་བུན་ཆེན་མོར་ཡང་། གཞི་
 གཅིག་གི་ལྟོང་རྒྱ་དབྱ་པའི་ལྷ་བ་ཚད་མས་གཏན་ལ་ཐབ་ན་ཚད་མ་དེའི་བྱེད་ལས་ལས་

ཚད་མ་གཞན་ལ་ལྟོས་མེད་དུ་སྒྲོ་བ་ཕྱོགས་པ་ཙམ་གྱིས་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྤྱི་དུ་
 བདེན་མེད་རྟེན་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས། གཞན་ཡང་། དེས་རྟེན་
 འབྲེལ་བདེན་མེད་དུ་མ་རྟེན་པར་མ་བྱེད། མཐུན་དཔེ་གཞུགས་བརྒྱན་ཡང་བདེན་མེད་
 དུ་མ་རྟེན་ཏེ། དེ་ལ་གཞུགས་བརྒྱན་དཔེར་བཞོན་པ་དེ་གཞུགས་བརྒྱན་བྱུང་བཞིན་དུ་
 ལྷན་ཡང་བྱུང་བཞིན་གྱིས་སྤྱིར་པ་མཐུན་དཔེར་བཞོན་པ་ཡིན་གྱི་གཞུགས་བརྒྱན་
 བདེན་པར་ལྷན་ཡང་བདེན་པས་སྤྱིར་པ་དཔེར་བཞོན་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྒྱུ་ཆེན་
 ལས། རྒྱལ་མ་འདིར་གཞུགས་བརྒྱན་དཔེར་བཞོན་པ་ནི། འཛིག་རྟེན་པས་ཀྱལ་མེན་
 དཔེར་བཞོན་པ་ཡིན་གྱི། དཔུ་མ་པས་རྒྱན་པར་བཞག་པ་ཀྱལ་མེན་དཔེར་བཞོན་པ་
 མ་ཡིན་ཅོ་ཞེས་གསུངས། ཞེས་ཟེར། དང་པོ་མི་འབྲད་དེ། ལྷག་མཐོང་རྒྱུར་པ་ལས།
 ཆོས་གཅིག་གིས་སྤྱིར་ཉིད་རྟོགས་པ་ན་གཞན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྤྱིར་ཉིད་རྟོགས་དགོས་པ་
 མ་ཡིན་གྱིས། ཆོས་གཞན་ལ་བདེན་པར་ཡོད་མེད་སྒྲོ་བ་ཕྱོགས་པ་ན་རྟོགས་ལུས་པའི་
 དོན་ཅོ་ཞེས་གསུངས་གིར། རྒྱུ་ཆེན་ལས་གྱུར། བཞི་བརྒྱ་པའི་ལུང་དོན་དེ་བཞིན་དུ་
 གསུངས་པའི་ཕྱིར། མདོ་དོན་དང་ཡང་མི་འགལ་ཏེ། ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྤྱིར་ཉིད་
 རྟོགས་ཕྱིན་ཆད་ཆོས་གཅིག་གི་སྤྱིར་ཉིད་བསྐྱེམས་པ་ན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྤྱིར་ཉིད་
 བསྐྱེམས་པར་འགྲོ་བས་ཆོས་རེ་རེ་ནས་ཀྱི་སྤྱིར་ཉིད་བསྐྱེམ་མི་དགོས་པའི་དོན་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར། ལྷགས་གཉིས་པ་ཡང་གིན་དུ་མི་རིགས་ཏེ། རྟེན་འབྲེལ་གྱི་རྟགས་ཀྱིས་གང་
 ཟག་བདེན་མེད་དུ་བསྒྲུབ་དགོས་ཀྱི། ཕྱི་རྒྱལ་ཡང་དག་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱིས་རྟེན་
 འབྲེལ་བདེན་མེད་ཁོན་ལ་ཡོད་པ་ཆད་མས་རྟེན་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཀྱིས་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་
 རྟགས་ཀྱིས་གང་ཟག་བདེན་མེད་དུ་བསྒྲུབ་པའི་རྗེས་བྱུང་ཆད་མས་རྟེན་པའི་ཕྱིར།
 དེའི་རྟགས་ཀྱིས་དེ་རྒྱུ་བ་ཀྱི་རྒྱལ་གསུམ་ཆད་མས་རྟེན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ལས། འདོད་
 བ། རྟེན་འབྲེལ་བདེན་མེད་དུ་ཆད་མས་རྟེན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་།

དེས་རྟེན་འབྲེལ་དེ་རྒྱལ་གྱི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་མེད་པ་ཁོ་ནར་ཆོད་མས་དེས་པར་བཤམ།
 དེས་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་རྟགས་གྱིས་དེ་རྒྱལ་གྱི་ཕྱོགས་བྱལ་ཆོད་མས་དེས་པའི་ཕྱིར། རྟགས་
 ཁས། འདོད་ན། དེས་རྟེན་འབྲེལ་བདེན་གྲུབ་ལ་མེད་པར་ཆོད་མས་དེས་པར་བཤམ།
 འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེས་རྟེན་འབྲེལ་བདེན་མེད་དུ་ཆོད་མས་དེས་པར་བཤམ།
 ལོ། །གཞན་ཡང་ལྷག་མཐོང་རྒྱུད་པ་ལས། འོན་ཀྱང་འདི་དག་དཔེར་ལེན་པ་ནི་
 གཟུགས་སྒྲུ་མོགས་གྱི་ཆོས་གཞན་རྣམས་ལས་འདི་རྣམས་རང་བཞིན་མེད་པར་རྟོགས་
 སྒྲུ་པའི་རྒྱ་མཚོན་གྱིས་ཡིན་ལ། འདི་རྣམས་དེ་ལོ་ཉིད་གྱིས་གྲུབ་པའི་རང་བཞིན་གྱིས་
 རྟོང་པར་ནི་ལུལ་བདེན་པར་གྲུབ་ན་རང་གི་གནས་རྒྱལ་གང་ཡིན་པ་དེ་ལས་རྣམ་པ་
 གཞན་དུ་གློ་ལ་འཆར་དུ་མི་རུང་བས། དེ་གཉིས་ལ་འགལ་བ་བརྟན་ནས་རྒྱལ་པ་ཡིན་
 རོ། །འཇིག་རྟེན་ན་རྒྱན་པར་གྲགས་པའི་དཔེ་འདི་རྣམས་ཐོག་མར་རང་བཞིན་མེད་
 པར་རྟོགས་སུ་བརྟག་ནས། དེ་ནས་འཇིག་རྟེན་ན་རྒྱན་པར་མ་གྲགས་པའི་ཆོས་གཞན་
 རྣམས་རང་བཞིན་མེད་པར་རྟོགས་པ་སྐྱེད་དགོས་ཤིང་། དེ་གཉིས་ལ་སྒྲ་ཕྱིའི་རིམ་པ་
 དགོས་པས། ཆོས་གཅིག་གི་རྟོང་ཉིད་རྟོགས་པ་ན་ཆོས་གཞན་ཐམས་ཅད་གྱི་རྟོང་ཉིད་
 དངོས་སུ་རྟོགས་དགོས་པ་མིན་གྱི། ཆོས་གཞན་བདེན་པར་ཡོད་མེད་ལ་གློ་ཁ་ཕྱོགས་
 པ་ན་རྟོགས་ཀྱིས་པའི་དོན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པ་མི་འཐད་པར་བཤམ། གང་ཟག་ཆོས་
 ཅན། བདེན་པར་མེད་དེ། རྟེན་འབྲེལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་གཟུགས་བརྟན་
 བཞིན་ཞེས་པའི་རྟགས་ལ་བརྟེན་ནས་གང་ཟག་བདེན་མེད་དུ་བརྒྱལ་བ་སྐྱབས་སུ་
 བབས་པའི་གང་ཟག་གིས་མཐུན་དཔེ་གཟུགས་བརྟན་བདེན་མེད་དུ་མ་རྟོགས་པའི་
 ཕྱིར། རྟགས་ཁས། གཞན་ཡང་དྲི་ག་ཆེན་ལས་འདིས་ནི་བདེན་མེད་དུ་རྒྱལ་པའི་གཏན་
 ཆོགས་རྟེན་འབྲེལ་ལྷ་སྤུ་ལ་བདེན་མེད་གྱིས་བྱལ་པ་དེ་དཔེའི་རྟོང་དུ་མ་དེས་པར་ཆོས་
 ཅན་གྱི་རྟོང་དུ་ཆོད་མས་དེས་པར་བྱུང་མེད་པ་གསུངས་མོ། །ཞེས་གསུངས་པ་མི་

འབྲུག་དེ། དེ་འབྲུག་གི་ཚོལ་གྱིས་སུམ་དཔེ་གཟུགས་པར་མ་བཤེས་མེད་དུ་སྐྱེས་པའི་མི་
 བའི་མིར། རྟགས་དངོས། ལཱ་ཅིག་ཚོས་གཅིག་བཤེས་མེད་དུ་ཕྱིན་ཆར་གཏམ་
 ཆིགས་བཤོད་པ་སོགས་ལ་མི་སྟོན་པར་ཆོས་གཞན་ལ་བཤེས་པར་ཡོད་མེད་ཀྱི་སྒྲོ་བ་
 ཟུགས་ཅམ་གྱི་བཤེས་མེད་དུ་རྟོགས་པས་བྱུང་པ་རྟོག་ཆེན་དང་ལས་ཤིས་གྱི་དགོངས་
 པ་ཡིན་ཟེར་ན་འོ་ན་གཟུགས་བཤེས་མེད་དུ་རྟོགས་ནས། གཟུགས་འཛིན་གཤམ་པ་
 བཤེས་མེད་དུ་རྟགས་ལ་བརྟེན་ནས་རྟོགས་དགོས་ཀྱི་གང་ཟག་མེད་པར་བྱལ། ཟེད་ཀྱི་
 དམ་བཅའ་འབྲུག་པའི་མིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། ཤེས་བྱ་མེད་ན་ཤེས་པ་བསལ་བ་
 རི། ཞེས་པའི་བྱད་ཀྱི་རྟོག་ཆེན་ལས། མྱི་རོལ་རང་བཞིན་མེད་པར་རིགས་པ་རྣམས་
 ཀྱིས་ནི་ཤེས་པ་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པ་རེས་འགའ་རང་སོ་ནས་རྟོགས་ལ། རེས་
 འགའ་ནི་གཞན་གྱིས་སྤང་ཟད་བརྟན་པ་ཅམ་གྱིས་ནི་རྟོགས་སོ། ཞེས་གསུངས་པའི་
 མིར། དེས་ན་རང་ལུགས་ནི་ལུང་དེ་དག་གི་དོན་སྤྱིར་བཤེས་མེད་རྟོགས་པ་རྟགས་སོ་
 བ་ལ་བརྟེན་ནས་རྟོགས་དགོས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། འགལ་བརྟེན་གྱི་བྱུང་འབྱུང་སོགས་ལ་
 བརྟེན་ནས་རྟོགས་པའང་ཡོད་པའི་མིར། འགལ་བརྟེན་གྱི་བྱུང་འབྱུང་ཅམ་ལ་བརྟེན་
 བས་གཟུགས་བཤེས་མེད་དུ་རྟོགས་པའི་གང་ཟག་གིས་གཟུགས་འཛིན་གཤམ་པ་བཤེས་
 མེད་དུ་རྟགས་ལ་བརྟེན་ནས་རྟོགས་བྱང་། འགའ་ཞིག་ཏུ་རང་དོན་སྐབས་ཀྱི་རྟགས་
 དང་འགའ་ཞིག་ཏུ་གཞན་དོན་སྐབས་ཀྱི་རྟགས་ལ་བརྟེན་ནས་རྟོགས་པ་ནི། རྟོག་ཆེན་
 ཀྱི་མྱི་ཚོལ་རང་བཞིན་མེད་པར་རིག་པ་རྣམས་ཀྱི་ཞེས་སོགས་ཀྱི་དོན་དང་། ཆོས་
 གཅིག་བཤེས་མེད་དུ་རྟགས་ལ་བརྟེན་ནས་རྟོགས་ན་དེ་ནས་གཞན་གྱིས་རྟགས་བཤོད་
 པ་སོགས་ལ་མི་སྟོན་པར་ཆོས་གཞན་གྱི་སྟེང་དུ་སྤར་གྱི་ཟུགས་བྱུང་བ་ཅམ་གྱིས་
 བཤེས་མེད་དུ་རྟོགས་རུས་པ་ནི། རྟོག་ཆེན་ལས། གཞི་མིག་སོགས་ཆོས་ཅན་གྱི་སྟེང་
 དུ་ཞེས་སོགས་དང་། སྟེང་བྱུང་ལས། གཞི་གཅིག་གི་སྟེང་དུ་དཔུ་པའི་ལྟ་བ་ཆད་པས་

[illegible]

བར་བཤད་པ་ནི། སྤང་བའི་དོན་དུ་འགྲེལ་བའི་ལུགས་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན་སེམས་ཅམ་
 བས་རྒྱལ་ཐུན་ཆ་མེད་དང་། དེ་བསགས་པའི་སྤྱི་དོན་དང་། དེ་ལས་རྒྱས་ཐ་དང་པའི་
 འཛིན་པ་གཉིས་ཀ་བཀག་པ་ཡང་ཚད་མས་གྲུབ་ཅིང་། དེས་འདུལ་བའི་གདུལ་བྱས་
 རིང་དུ་གོམས་པར་བྱས་ན་དོན་དེ་མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་བ་དང་། མཐོང་བློན་གོམས་
 བར་བྱེད་པ་འགྲུབ་ཏུ་རྒྱག་ཀྱང་། དེའི་སྤྱིང་ནས་ས་བརྩུ་དང་། ལས་སྤྱི་མ་གསུམ་བཞེད་
 བ་དཔུ་མ་པས་སྤང་དོན་དུ་འགྲེལ་བ་བཞིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས། དོན་ནི། སྤང་བཤད་
 པའི་དོགས་པ་དེའི་སྤྱོན་མེད་དེ། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་ལྟ་བ་མ་རྟེན་ཀྱང་། མངོན་པ་གཉིས་
 བས་བཤད་པའི་མི་རྟག་ཐོགས་བརྩུ་དག་ཚད་མས་གཏན་ལ་འབེབས་པ་དང་། དེའི་
 གདུལ་བྱ་རྣམས་ཀྱིས་དོན་དེ་ཉིད་བསྟོམས་པ་ལས་གང་ཐག་གི་བདག་མེད་རགས་པ་
 མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པ་དང་། མཐོང་བློན་གོམས་པར་བྱེད་པ་འོང་ཡང་། ལས་དེ་
 གཉིས་མཐོང་ལས་དང་འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་སྟོམ་ལས་དུ་ཁས་མི་ལེན་པས།
 ལས་དེ་གཉིས་ཀྱིས་མཐོང་སྤང་སྟོམ་སྤང་ཐོགས་ཀྱི་ས་བོན་སྟོང་མི་རྣམས་པའི་ཕྱིར། དེས་
 བ་ལས་དེ་གཉིས་མཐོང་ལས་དང་སྟོམ་ལས་དུ་བཤད་པ་དང་། ལས་དེ་གཉིས་ཀྱིས་
 མཐོང་སྤང་དང་སྟོམ་སྤང་གི་ས་བོན་སྟོང་རྣམས་པར་སྟོན་པའི་ལུང་རྣམས་སྤང་དོན་
 དགོངས་པ་ཅན་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན་མདོ་སྤེ་བས་རྒྱལ་ཐུན་ཆ་མེད་ཀྱིས་བརྩམས་པའི་སྤྱི་
 དོན་དུ་འདོད་པའི་གཟུགས་དང་། དེ་འཛིན་པའི་ཚད་མ་རྒྱས་གཞན་ཀྱིས་སྤྱོད་པར་
 མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་བློན་གོམས་པར་བྱས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་ལས་སྤྱི་མ་གསུམ་བཞེད་
 བར་གསུངས་པའི་མདོ་རྣམས་སེམས་ཅམ་པས་ངེས་དོན་གྱི་མདོར་ཁས་ལེན་ཀྱང་།
 དཔུ་མ་པས་སྤང་དོན་དགོངས་པ་ཅན་དུ་འགྲེལ་བ་བཞིན་ནོ། །ཞེས་པའི་དོན་ནོ། །དེ་
 ལ་ཁ་ཅིག་ཀྱི་ཀ་ཆེན་ལས། དཔེར་ན་ཞེས་པ་ནས། འགྲེལ་བ་བཞིན་ནོ། །ཞེས་པའི་
 བར་བྱེད་སྟོབ་དཔོན་ལེགས་ལྟན་འབྱེད་ཀྱི་དོར་མཐུན་དཔེར་བཞེད་པ་མ་ཡིན་པར་བཤད།

དེ་ལྟར་བཤོད་པ་དེ་ལེགས་ལྟར་འབྱེད་གྱི་དོར་མཐུན་དཔེ་ཡང་དག་པ་ཡིན་པའི་ཁྱིམ།
 ལེགས་ལྟར་འབྱེད་གྱིས་དེ་ལ་དཔེ་སྟུག་པའི་ལན་ཐེབ་པའི་ཁྱིམ། ལེགས་ལྟར་
 འབྱེད་གྱིས་མདོ་སྟེ་པས་རྟུལ་ཕྱར་ཆ་མེད་པས་གས་པའི་ཁྱི་དོན་དུ་འདོད་པའི་གཞུགས་
 དང་། དེ་འཛིན་པའི་ཆོད་ས་རྩ་ས་གཞན་གྱིས་སྟོར་པ་དེ་ཆོད་ས་ས་སྟུག་པར་འདོད་
 པའི་ཁྱིམ། ཞེས་ཐེབ་པའི་སྟོན་བརྗོད་བྱེད་པ་མི་འབྱེད་དེ། མེས་ས་ཙམ་པས་དེ་འདྲ་
 པའི་སྟོར་ཉིད་རྟོགས་པའི་སྟེང་ནས་ལས་བྱི་ས་གསུམ་བཤོད་པར་འདོད། ལེགས་ལྟར་
 འབྱེད་ལ་སོགས་པས་སྟོར་ཉིད་ས་རྟོགས་པར་དེ་འདྲའི་སྟོར་ཉིད་རྟོགས་པ་ཙམ་གྱིས་
 ལས་བྱི་ས་གསུམ་བཤོད་མི་རྣམས་པར་འདོད་པས་སྟུན་དཔེར་འབྱུང་པའི་ཁྱིམ། ཁ་
 ཅིག་རྟོག་ཆེན་གྱི་ལུང་དེའི་དོན། མེས་ས་ཙམ་པས་རྟུལ་ཕྱར་ཆ་མེད་གྱིས་བརྩམས་པའི་ཁྱི་
 དོན་དང་། དེ་འཛིན་པའི་ཆོད་ས་རྩ་ས་གཞན་གྱིས་སྟོར་པ་ཆོས་གྱི་བདག་མེད་ཕྱ་མོར་
 ཁས་ལེན་ཐེབ་པ་མི་འབྱེད་དེ། མེས་ས་ཙམ་པས་རྟུལ་ཕྱར་ཆ་མེད་གྱིས་བརྩམས་པའི་
 ཁྱི་དོན་མེད་པ་ཁས་ལེན་པའི་ཁྱིམ། མཁས་པ་ཆེན་པོ་ཁ་ཅིག་། དེའི་དོན་མེས་ས་ཙམ་
 པས་རྟུལ་ཕྱར་ཆ་མེད་གྱིས་བརྩམས་པའི་ཁྱི་དོན་མེད་པ་ལ་བསམས་ནས་གཞུགས་
 འཛིན་རྩ་ས་གཞན་མེད་པར་སྒྲིས་པ་ཡིན་པས། ཐལ་འབྱུང་པས་གཞུགས་པའི་ཆེ་དེ་ལྟར་
 ཁས་བླངས་པར་སོང་ཞེས་ཁྱུ་ལ་བ་ཡིན་ནོ། །དེས་ན་མེས་ས་ཙམ་པས་རྟུལ་ཕྱར་ཆ་
 མེད་གྱིས་བརྩམས་པའི་ཁྱི་དོན་མེད་པ་ཆོས་གྱི་བདག་མེད་ཕྱ་མོར་ཁས་ལེན་པའི་དོན་
 ཡིན་གསུངས་པས། རང་ལུགས་གོར་དུ་བཤད་པ་དང་གང་ལེགས་བྱུང་། དེ་ལ་ཁོ་ན་
 རེ། མེས་ས་ཙམ་པས་རྟུལ་ཕྱར་ཆ་མེད་མི་སྟོན་པར་ཆོད་ས་ས་དེས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་
 བ། ཆོས་གྱི་བདག་མེད་ཆོད་ས་ས་དེས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་པས་ཁྱུ་ལ་པར་ཁས་ལེན་
 པར་ཐལ། མེས་ས་ཙམ་པས་རྟུལ་ཕྱར་ཆ་མེད་གྱིས་བརྩམས་པའི་ཁྱི་དོན་མེད་པ་ཆོས་
 གྱི་བདག་མེད་ཕྱ་མོར་ཁས་ལེན་པའི་ཁྱིམ། རྟོགས་ཁས། འདོད་ན། མེས་ས་ཙམ་པས་

ལམ། འདོད་ན། ཉན་ཐོས་ཀྱི་པའི་སྒྲིབ་ཀྱི་པའི་པར་ལྷན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་སྒྲིབ་
འདོད་མི་རྣམ་ཏེ། དཔུ་མ་ཐལ་འབྱུང་བ་ཡིན་པའི་སྒྲིབ། རྒྱུ་གྱི་ལུང་དེའི་དོན་ལ།
དཔེར་ན་རང་རྒྱུད་པ་ཚོར་རང་གི་ལུགས་ལ་སྒྲིབ་ཉིད་མ་རྟོགས་པར་རྒྱལ་ཐུན་ཆ་མེད་
གྱིས་བརྒྱུ་མས་པའི་རྒྱུ་མ་པ་དང་། དེ་འཛིན་པའི་ཆོད་པ་རྒྱུ་མ་ཐུན་གྱིས་སྒྲིབ་པར་
རྟོགས་པའི་སེམས་ཅམ་གྱི་ལྷ་པ་ལ་བརྟེན་ནས་ས་བརྒྱུད་དང་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ལམ་གྱི་
པ་གསུམ་བཤོད་རྣམ་པར་གསུངས་པའི་སེམས་ཅམ་གྱི་མདོ་དང་མདོ་སྒྲིབ་ལ་
སྒྲིབ་པའི་བསྐྱེད་བཙུག་རྣམས་ཀྱང་དོན་དགོངས་པ་ཅན་དུ་འབྱེད་པ་བཞིན་ནོ། །
ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་ནོ། ཞེས་ཟེར། རོ་ན་རང་རྒྱུད་པས་སེམས་ཅམ་གྱི་ལྷ་པ་ལ་བརྟེན་
ནས་ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒྲིབ་ལམ་དུ་བཤོད་རྣམ་པར་ཐས་ལེན་པར་ཐལ། ལུང་དོན་འཆད་
རྒྱལ་འཐད་པའི་སྒྲིབ། གཞན་ཡང་ལུང་དོན་འཆད་རྒྱལ་དེ་མི་འཐད་དེ། དྲང་དོན་དུ་
འབྱེད་པ་བཞིན་ནོ། ཞེས་པ་དེ་དཔུ་མ་པ་གྱི་ལ་འཆད་རྟོགས་པའི་སྒྲིབ་ཏེ། ཐལ་
འབྱུང་བས་ཀྱང་དེ་ལྟར་དྲང་དོན་དུ་འབྱེད་པའི་སྒྲིབ། དེ་ཡང་རང་རྒྱུད་པ་མན་ཆད་གྱི་
རང་སྒྲེ་འོག་མ་རྣམས་གྱིས་ཡང་ཉོན་མོངས་སྒྲིབ་པར་འདོད་པའི་ཉན་ཐོས་སྒྲིབ་པ་རྣམས་
གྱིས་མི་རྟག་སྒྲིབ་པ་བརྒྱུད་པ་སྒྲིབ་པ་ཡིན་ཡང་། རྒྱུ་བཤའ་པའི་གང་ཐག་གི་
བདག་མེད་རྟོགས་པའི་ལམ་ཉིད་ཉོན་མོངས་ལས་གྲོལ་བར་བྱེད་པའི་ལམ་དང་། མི་
རྟག་སྒྲིབ་སྒྲིབ་པའི་ལམ་དེ་ཡོངས་སུ་སྒྲིབ་པའི་ཐབས་སུ་འདོད་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟར་
ཀུན་བརྒྱུ་ལས་གསུངས་ཤིང་རྣམ་འབྱེད་ལས་ཀྱང་། སྒྲིབ་ཉིད་ལྷ་བས་གྲོལ་འབྱུང་
གྱིས། སྒྲིབ་པ་ལྷག་པ་དེ་དོན་ཡིན། ཞེས་གསུངས་པའི་སྒྲིབ། འདིའི་སྒྲིབ་ཉིད་ཅེས་
པའི་ཆོག་ཅམ་ལ་འབྱུལ་ནས་རྒྱུན་ལས་པོ་དང་། ཞི་འཛོལ་བ་སྒྲིབ་སྒྲིབ་གྱིས་རྣམ་
འབྱེད་ལས། ཆོས་ཐམས་ཅད་བདེན་པས་སྒྲིབ་པའི་སྒྲིབ་ཉིད་བསྐྱེད་པར་བཞེད་པ་མི་
འཐད་དེ། འདི་ཡི་སྒྲིབ་ཉིད་གྱི་ལྷ་པ་གང་ཐག་རང་རྒྱུ་བཤའ་པའི་རྒྱུ་མེད་གྱིས་སྒྲིབ་པའི་

ལྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་ལམ་ལ་བྱེད་པའི་ཕྱིར། དེ་རྟོགས་པའི་ལམ་དེས་སྒྲུབ་བྱ་གང་གི་
 ཡང་ས་མོན་སྒྲོང་མི་རྣམས་ཀྱང་། སངོན་པ་གཉིས་ནས་བཤད་པའི་ཉོན་མོངས་སངོན་
 གྱུར་བ་རེ་ཞིག་སྒྲོང་རྣམས་ཏེ། ཕྱི་རོལ་བ་དང་ཕྱན་མོང་པའི་ཞི་རགས་ཀྱི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་
 འཛིག་རྟེན་པའི་ལམ་གྱིས་ཅི་ཡང་མེད་མན་ཆད་ལ་ཆགས་པ་སངོན་གྱུར་བ་དང་བྲལ་
 བར་བྱེད་རྣམས་པ་གང་ཞིག །དེ་རྣམས་ན་ཅིག་གོས་རྣམས་པ་ལྟ་ཅི་སྒྲོས་པའི་ཕྱིར། གང་
 རག་རང་རྒྱ་ཁྱབ་པའི་རྣམས་ཡོད་ཀྱིས་སྒྲོང་བར་རྟོགས་པའི་ལམ་དེས་སངོན་པ་གཉིས་
 ནས་བཤད་པའི་ཉོན་མོངས་སངོན་གྱུར་རེ་ཞིག་སྒྲོང་རྣམས་ཀྱང་། ལམ་དེས་བདེན་
 འཛིན་ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་མ་རིག་བར་བཤད་པའི་ཉོན་མོངས་སངོན་གྱུར་ཅམ་ཡང་
 སྒྲོང་མི་རྣམས་ཏེ། དེའི་དབང་དུ་བྱས་པའི་ཉོན་མོངས་སངོན་གྱུར་རེ་ཞིག་སྒྲོང་བ་ལ་ཡང་
 བདེན་སྒྲོང་རྟོགས་པའི་ལམ་ལ་དགོས་པའི་ཕྱིར། དེ་བཞིན་དུ་ཞི་རགས་ཀྱི་རྣམ་པ་ཅན་
 གྱི་འཛིག་རྟེན་པའི་ལམ་གྱིས་ཅི་ཡང་མེད་མན་ཆད་ལ་ཆགས་པ་སངོན་གྱུར་བ་དང་
 བྲལ་བར་བྱེད་རྣམས་ཀྱང་། འཛིག་རྟེན་པའི་ལམ་དེས་སངོན་པ་གཉིས་ནས་བཤད་པའི་
 ཅི་ཡང་མེད་མན་ཆད་ཀྱི་ཉོན་མོངས་སངོན་གྱུར་སྒྲོང་མི་རྣམས་ཏེ། དེས་སངོན་པ་གཉིས་
 ནས་བཤད་པའི་གང་རག་རང་རྒྱ་ཁྱབ་པའི་རྣམས་ཡོད་དུ་འཛིན་པའི་འཛིན་པ་སངོན་
 གྱུར་ཅམ་ཡང་སྒྲོང་མི་རྣམས་པའི་ཕྱིར། དེ་འདྲ་བའི་འཛིན་པ་སངོན་གྱུར་སྒྲོང་བ་ལ་ཡང་
 གང་རག་རང་རྒྱ་ཁྱབ་པའི་རྣམས་ཡོད་ཀྱིས་སྒྲོང་བར་རྟོགས་དགོས་པའི་ཕྱིར། ཞི་རགས་
 ཀྱི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་འཛིག་རྟེན་པའི་ལམ་དང་གང་རག་རང་རྒྱ་ཁྱབ་པའི་རྣམས་ཡོད་ཀྱིས་
 སྒྲོང་བར་རྟོགས་པའི་ལམ་གཉིས་ལ་དཔལ་མཆོག་གི་ཁྱད་པར་ཡོད། ཞི་རགས་ཀྱི་
 རྣམ་པ་ཅན་གྱི་འཛིག་རྟེན་པའི་ལམ་དེས་སངོན་པ་གཉིས་ནས་བཤད་པའི་སྤྱིད་ཅེའི་
 སས་བསྐྱེས་ཀྱི་ཉོན་མོངས་སངོན་གྱུར་བ་རེ་ཞིག་ཀྱང་སྒྲོང་མི་རྣམས་གིང་། རགས་པའི་
 བདག་མེད་རྟོགས་པའི་ལམ་དེས་སངོན་པ་གཉིས་ནས་བཤད་པའི་སྤྱིད་ཅེའི་སས་

བསྐྱེད་ཀྱི་ཉོན་མོངས་མངོན་གྱུར་དེ་ཞིག་སྤྱོད་རྒྱུ་པའི་ཕྱིར། འོ་ན་ཆགས་བྲལ་སྒོར་
 མོང་གི་རྒྱུ་ཞུགས་དང་དགྲ་བཅོམ་ཡོད་པར་བྱལ། མཐོང་ལམ་གྱི་སྒྲ་མོལ་དུ་སྤྱོད་ཅེ་
 ལ་ཆགས་པ་མངོན་གྱུར་བ་དང་བྲལ་བའི་རྒྱུ་ཞུགས་དང་དགྲ་བཅོམ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་
 ཏེ། སྤྱོད་བཤད་པའི་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་རྟགས་པ་རྟོགས་པའི་ལམ་དེ་གོ་སྟེ།
 བར་བྱས་པ་ལས་སྤྱོད་ཅེ་ལ་ཆགས་པ་མངོན་གྱུར་བ་དང་བྲལ་བར་བྱེད་རྒྱུ་པའི་ཕྱིར།
 དེར་བྱལ། དེས་མངོན་པ་གཉིས་ནས་བཤད་པའི་སྤྱོད་ཅེའི་སྟེང་བསྐྱེད་ཀྱི་ཉོན་མོངས་
 མངོན་གྱུར་བ་དང་བྲལ་བར་བྱེད་རྒྱུ་པའི་ཕྱིར། སྟེང་ན་སྒྱོན་མེད་དེ། མཐོང་ལམ་གྱི་
 སྒྲ་མོལ་དུ་ཞི་རྟགས་ཀྱི་རྒྱུ་པ་ཅན་གྱི་འཛིག་རྟེན་པའི་ལམ་གྱིས་སྤྱོད་ཅེ་ལ་ཆགས་
 བྲལ་བྱེད་པ་མེད་པས། ཆགས་བྲལ་སྒོར་མོང་གི་དགྲ་བཅོམ་སྟོགས་ཡོད་མི་དགོས་
 པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་དེ་ཉིད་སྤྱོད་འཇུག་ས་ཁུ་པའི་ལུགས་སུ་བསྟན་པ་ནི། ཕྱོགས་སུ་
 མ་དགོད་པ་དང་དེ་འགོག་པ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། སྤྱོད་འཇུག་ལས། བདེན་པ་
 མཐོང་བས་གྲོལ་འགྱུར་གྱིས། སྤྱོད་ཉིད་མཐོང་བས་ཅི་ཞིག་བྱ། །ཞེས་གསུངས། དོན་
 འི་ཁོར་དེ། འཁོར་བ་ལས་གྲོལ་བ་ཐོབ་པ་ལ་ཆོས་ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་
 བས་སྤྱོད་པའི་སྤྱོད་ཉིད་སྟོན་མི་དགོས་པར་བྱལ། མངོན་པ་གཉིས་ནས་བཤད་པའི་
 གང་ཟག་གི་བདག་མེད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་ཅིན་གོ་སྟེ། བར་བྱས་པས། འཁོར་བ་
 ལས་གྲོལ་བ་འཐོབ་རྒྱུ་པའི་ཕྱིར། །ཞེས་ཟེར། གཉིས་པ་དེ་འགོག་པ་ནི། གང་ཕྱིར་
 ལུང་ལས་ལས་འདི་ནི། །མེད་པར་བྱང་རྒྱུ་མེད་པར་གསུངས། །ཞེས་སྟགས་གྱིས་
 བསྟན། དོན་ནི། མངོན་པ་གཉིས་ནས་བཤད་པའི་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་མངོན་སུམ་
 དུ་རྟོགས་ཅིན་གོ་སྟེ། བར་བྱས་པས། འཁོར་བ་ལས་གྲོལ་བ་འཐོབ་མི་རྒྱུ་པར་བྱལ།
 ཆོས་ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་གྱིས་སྤྱོད་པར་རྟོགས་པའི་ལམ་འདི་མེད་པར་བྱང་རྒྱུ་
 གང་ཡང་ཐོབ་མི་རྒྱུ་པར་ལུས་གྱི་མདོ་ལས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ལུས་གྱི་མདོ་ལས།

དངོས་པོའི་འདུ་ཤེས་ཅན་ལ་ཐར་པ་མེད། ཅེས་དང་། རྒྱུ་དུ་ཞུགས་པའི་ས་ལ་སྒྲོབ་
 པར་འདོད་པས་བྱང་། ཤེས་རབ་ཀྱི་ས་ལ་དུ་སྒྲིམ་པ་ལ་བསྐྱབ་པར་བྱའོ། ཞེས་
 སྒྲུག་གིས་དུས་གསུམ་གའི་རྒྱུ་ཞུགས་ནས་རང་རྒྱལ་གྱི་བར་རྒྱལ་སྒྲིང་པོའི་དོན་
 ཀྱི་ཤེས་སྒྲིམ་འདི་ཉིད་བསྒྲོམས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་ཐོབ་པར་གསུངས་པའི་སྒྲིམ། ཡང་
 བསྟན་ཅུ་དགེ་སྒྲོང་ཉིད་ཡིན་ན། དགེ་སྒྲོང་ཉིད་བྱང་དཀའ་བར་གནས། སེམས་ནི་
 དམིགས་དང་བཅས་རྒྱལ་སྒྲིམ། རྒྱ་ངན་འདས་པ་འང་དཀའ་བར་གནས། ཞེས་
 གསུངས། དོན་ནི། རྒྱུ་ལྟར་ན་བསྟན་པའི་རྩ་བ་ཉན་ཐོས་དགྲ་བཙུམ་ལ་སྒྲུག་པའི་
 དགེ་སྒྲོང་བཞག་པར་དཀའ་བར་ཐལ། སྒྲོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཉན་ཐོས་དགྲ་བཙུམ་མེད་
 པའི་སྒྲིམ། རྟགས་ཁས། རྒྱལ་སྒྲིམ། སེམས་རང་བཞིན་གྱིས་བྱུང་བར་འཛིན་པའི་
 དམིགས་པ་དང་བཅས་པའི་ལམ་གྱིས་བྱང་འདས་ཐོབ་པར་དཀའ་བའི་སྒྲིམ། འོན་
 ཉན་ཐོས་དགྲ་བཙུམ་ལ་བསྟན་པའི་རྩ་བ་ཞེས་བརྗོད་པའི་རྒྱ་མཚན་གང་ཞེ་ན། ལུ་
 སྒྲོམ་སྒྲུག་ཁ་ཅིག ཁོ་སྒྲོམ་པ་བསྟན་པའི་རྩ་བ་ཡིན་ཅིང་། ཉན་ཐོས་དགྲ་བཙུམ་
 པ་སྒྲོམ་པའི་སྒྲོམ་པ་ཉམས་སུ་ལེན་པའི་རྟེན་གྱི་གང་ཟག་གི་གཙོ་བོ་ཡིན་པས་དེ་
 ལྟར་བརྗོད་ཅེས་གསུངས་བྱང་། སྒྲོང་འཇུག་དང་རྟོག་ལས། འོད་སྒྱུར། ཉེ་བར་
 ལམ་པ། ལྷན་དགའ་བོ་ལ་སྒྲུག་པའི་དགྲ་བཙུམ་པ་རྒྱལ་སྒྲིམ་བཀའ་བལྟ་མཛད་པ་
 ལ་བརྟེན་ནས་སངས་རྒྱལ་གྱི་ཡུང་རྟོགས་ཀྱི་བསྟན་པ་འཛིན་རྟེན་གྱི་ཁས་སུ་ཡུན་
 རིང་དུ་གནས་པ་དང་། འཇགས་པའི་གནས་བརྟན་བཅུ་དྲུག་སྒྲུག་གིས་སངས་རྒྱལ་
 ཀྱི་བསྟན་པ་ཡུན་རིང་དུ་གནས་པར་མཛད་པས། ཉན་ཐོས་དགྲ་བཙུམ་ལ་བསྟན་ཅུ་
 ཞེས་བརྗོད་ཅེས་གསུངས། གང་ལྟར་ན་འང་གནད་གཅིག་གོ། ཉོན་མོངས་སྒྲུངས་པས་
 གྲོལ་ན་དེའི། དེ་སྒྲུག་དེར་འགྱུར་རོ། ཞེས་གསུངས། དེའི་དོན་ནི། མཛོན་པ་
 གཉིས་ནས་བཤད་པའི་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་སྒོམ་དུ་རྟོགས་ཐོབ་པའི་སྒྲིམ་པར་

བྱམ་པ་ཙམ་ལ་བརྟེན་ནས་མངོན་པ་གཉིས་ནས་བཤད་པའི་ཉོན་མོངས་མངོན་གྱུར་པ་
 རེ་ཞིག་སྤངས་པའི་དེ་མ་ཐག་དུ་གྲོལ་བ་ཐོབ་པར་འཛིག་འགས་པར་བཤམ། དེ་གཉིས་
 རས་བཤད་པའི་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་རྟོགས་ཟིན་གོམས་པར་བྱས་པ་ཙམ་ལ་
 བརྟེན་ནས་འཁོར་བ་ལས་གྲོལ་བ་ཐོབ་ནུས་པ་གང་ཞིག །དེ་གཉིས་ནས་བཤད་པའི་
 གང་ཟག་གི་བདག་མེད་ཅི་ཙམ་གོམས་གྱུར་ཉོན་མོངས་པའི་ས་བོན་སྤྱོད་མི་རྒྱས་པའི་
 ཕྱིར། རྟགས་དང་པོ་མ་གྲུབ་ན། བརྟེན་པ་མཐོང་བས་གྲོལ་འགྱུར་གྱིས། །ཞེས་པ་དང་
 འགལ། འདོད་ན། དེའི་ལན་དུ། ཉོན་མོངས་མེད་གྱུར་དེ་དག་ལ། །ལས་གྱི་རྒྱས་པ་
 མཐོང་བ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས། རོན་ནི། དེ་འདོད་མི་རྒྱས་ཏེ། མངོན་པ་གཉིས་ནས་
 བཤད་པའི་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་ཙམ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་ཟིན་གོམས་པར་བྱས་
 པས། མངོན་པ་གཉིས་ནས་བཤད་པའི་ཉོན་མོངས་མངོན་གྱུར་པ་རེ་ཞིག་སྤངས་པའི་
 གང་ཟག་དེ་ཡང་སྤྱིད་ཕྱི་མར་སྟེ་བ་ལེན་པ་མཐོང་བའི་ཕྱིར། །ཞེས་པའོ། །དེའི་ལན་དུ།
 རེ་ཞིག་ཉེར་ལེན་སྟེད་པ་ནི། །མེད་ཅེས་ངས་པ་ཉིད་ཅེན། །ཞེས་གསུངས། རོན་ནི།
 ཁ་ཅིག །ལས་གྱི་རྒྱས་པ་མཐོང་བ་ཡིན། །ཞེས་པ་རྟགས་མ་གྲུབ་སྟེ། མངོན་པ་གཉིས་
 རས་བཤད་པའི་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་ཙམ་བསྒྲམས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་ཡང་སྤྱིད་ཕྱི་
 མའི་ཉེར་ལེན་གྱི་རྒྱ་སྟེད་པ་ཟད་པར་བྱེད་རྒྱས་པའི་ཕྱིར། །ཞེས་ཟེར། དེ་འགོག་པ་ལ།
 སྟེད་འདི་ཉོན་མོངས་ཅན་མིན་ཡང་། རྒྱུ་མོངས་བཞིན་དུ་ཅི་སྟེ་མེད། །ཅེས་གསུངས།
 རོན་ནི། མངོན་པ་གཉིས་ནས་བཤད་པའི་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་ལས་
 གོམས་པ་ཙམ་ལས་ཡང་སྤྱིད་ཕྱི་མའི་ཉེར་ལེན་གྱི་རྒྱ་སྟེད་པ་སྤྱོད་པར་མི་རྒྱས་སྟེ། སྟེད་
 པ་ལ་མངོན་པ་གཉིས་ནས་བཤད་པ་ལྟར་གྱི་གང་ཟག་རང་རྒྱ་བྱུང་པའི་ཐུགས་ཡོད་དུ་
 འཛིན་པའི་འཛིག་ལྟ་ཙམ་གྱིས་དྲངས་པའི་སྟེད་པ་ཉོན་མོངས་ཅན་དང་། དེ་ལྟ་བུའི་
 འཛིག་ལྟ་ཙམ་གྱིས་དྲངས་པ་མིན་པའི་སྟེད་པ་གཉིས་སུ་ཡོད་པ་གང་ཞིག །མངོན་པ་

གཉིས་ནས་བཤད་པའི་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་རྟོགས་ཆེན་གོམས་པར་བྱས་པ་ཅས་
 ལས་ཁྱེད་པ་ཐུ་མ་དེ་ཟད་པར་མི་རྣམས་པའི་ཐུང་། རྟགས་དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། ས་རིག་པ་ལ་
 གང་ཟག་རང་རྒྱ་བྱུང་པའི་རྣམས་ཡོད་དུ་འཛིན་པའི་ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་ས་རིག་པ་དང་
 དེ་ལས་གཞན་པའི་ས་རིག་པ་གཉིས་ལུ་འབྱེད་རིགས་པའི་ཐུང་། རྟགས་ལས། འོ་ན་
 མངོན་པ་གཉིས་ནས་བཤད་པའི་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་ལས་གྱིས་ཟད་
 པར་མི་རྣམས་པའི་ཁྱེད་པ་སྟེ་རྒྱལ་རི་ལྟར་ཡིན་ཞེས། ཆོར་པའི་རྒྱུན་གྱིས་ཁྱེད་པ་ཡིན། །
 ཆོར་བ་དེ་དག་ལ་ཡང་ཡོད། །ཅེས་གསུངས། རོན་ནི། ལྷོད་ལྟར་ན་ཉན་ཐོས་དག་
 བཅོམ་པའི་རྒྱུད་ལ་ཡང་ཡང་མིན་གྱི་རྒྱ་ཁྱེད་པ་སྟེ་བར་བལ། ལྷོད་ཉིད་རྟོགས་པའི་ལྟ་
 བ་དང་བྲལ་བའི་གང་ཟག་གི་རྒྱུད་ལ་ཆོར་བ་བདེ་བ་སྟེས་པ་ན་དེའི་རྒྱུན་གྱིས་ཆོར་བ་
 བདེ་བ་ལ་མི་འབྲལ་བར་འདོད་པའི་ཁྱེད་པ་དང་། ཆོར་བ་ལྷག་བསྐྱེད་སྟེས་པ་ན།
 དེའི་རྒྱུན་གྱིས་ཆོར་བ་ལྷག་བསྐྱེད་དང་འབྲལ་འདོད་གྱི་ཁྱེད་པ་དེས་པར་སྟེ་བ་གང་
 ཞིག་ཉན་རང་དག་བཅོམ་དེ་དག་གི་རྒྱུད་ལ་ཡང་ཆོར་བ་ཡོད་ཅིང་ལྷོད་ཉིད་རྟོགས་
 པའི་ལྟ་བ་དང་བྲལ་བའི་ཐུང་། རྟགས་ཐུ་མ་ལས། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། མཐུན་རྒྱུན་ཆོར་
 ཞིང་འགལ་རྒྱུན་དང་བྲལ་བའི་རྒྱ་ལས་རང་གི་འབྲས་ལུ་སྟེ་བར་དེས་པའི་ཐུང་། ཅ་
 བར་འདོད་མི་རྣམས་ཏེ། ཉོན་མོངས་སྤངས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་པའི་ཐུང་། ལྷོད་ཉིད་
 རྟོགས་པ་དང་བྲལ་བའི་ལས་གྱིས་ཁྱེད་པ་སྟེ་མི་རྣམས་ཞེས་སྟོན་པ་ལ། དམིགས་པ་
 དང་ནི་བཅས་པའི་སེམས། །འགའ་ཞིག་ལ་ནི་གནས་པར་འགྱུར། །ཞེས་གསུངས།
 རོན་ནི། ལྷོད་ཉིད་སྤྲོ་མ་རྟོགས་པའི་ལྟ་བ་དང་བྲལ་བའི་ལས་གྱིས་ཁྱེད་པ་སྟེ་མི་རྣམས་
 ཏེ། སེམས་བདེན་འཛིན་གྱི་དམིགས་པ་དང་བཅས་པའི་གང་ཟག་གི་རྒྱུད་ལ་བདེན་
 འཛིན་གྱིས་དྲངས་པའི་ཁྱེད་པ་མངོན་གྱུར་དུ་འབྱུང་བའི་ཐུང་། དེས་ན་ཁྱེད་པ་སྟེ་མ་
 ལ་སྟེ་ལྷོད་ཉིད་སྤྲོ་མ་རྟོགས་པའི་ལྟ་བ་ལ་སྟོན་སོ། །ཞེས་སྟོན་པ་ལ། ལྷོད་བ་ཉིད་དང་

བྱལ་པའི་སེམས། །འགག་པ་སྒྲར་ཡང་སྒྲིལ་བྱུང་ན། །འདྲ་སེམས་མེད་པའི་སྒྲིམས་
 འདུག་བཞིན། །དེ་བས་སྒྲོང་ཉིད་བསྒྲོམ་པར་བྱ། །ཞེས་གསུངས། དོན་ནི། ཐར་པ་
 དང་ཐམས་ཅད་སྒྲུབ་པ་དོན་དུ་གཉིས་པ་རྣམས་གྱིས་གང་ཟག་དང་སྤང་པོ་རང་
 བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པས་སྒྲོང་པའི་སྒྲོང་ཉིད་བསྒྲོམ་པར་བྱ་དགོས་ན། དེ་ལྟ་བུའི་སྒྲོང་ཉིད་
 ས་རྟོགས་པར་མངོན་པ་གཉིས་ནས་བཤད་པ་ལྟར་གྱིས་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་
 རྟོགས་པའི་ལས་གྱིས་དེ་ནས་བཤད་པའི་ཉོན་མོངས་མངོན་གྱུར་བ་རེ་ཞིག་འགག་
 གྱུར་སྒྲར་ཡང་དེའི་སྒྲུབ་ལ་མངོན་གྱུར་དུ་འབྱུང་བའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་འདྲ་སེམས་མེད་པའི་
 སྒྲིམས་འདུག་ལ་གནས་པའི་གང་ཟག་བཞིན་ནོ། །ཞེས་པའོ། །རང་ལུགས་གྱི་ཚོར་བ་
 ལ་སྐྱེད་པ་བསྒྲོག་ཚུལ་ནི། གང་ཆེ་ཆོར་པོ་འགའ་མེད་ཅིང་། །ཚོར་བ་འདྲ་ཡོད་པ་ས་
 ཡིན་པ། །དེ་ཆེ་གནས་སྐབས་འདི་སྐབས་ན། །སྐྱེད་པ་ཅིའི་ཕྱིར་བསྒྲོག་མི་འབྱུང་། །
 ཞེས་གསུངས། དོན་ནི། ཚོར་བ་ལ་སྐྱེད་པ་བསྒྲོག་པའི་ཚུལ་ཡོད་དེ། ཚོར་བ་དང་ཚོར་
 བྱ་དང་། ཚོར་བ་པོ་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པར་རྟོགས་ཅིན་གོམས་པར་བྱས་པ་ལ་བརྟེན་
 བས། ཚོར་བ་ལ་སྐྱེད་པ་བསྒྲོག་པར་འབྱུར་བའི་ཕྱིར། འདི་ནི་རིགས་པ་དུག་ཅུ་པ་
 ལས། གནས་དང་བཅས་པའི་སེམས་ལྟན་ལ། །ཉོན་མོངས་དུག་ཆེན་ཅིས་མི་འབྱུང་། །
 ཞེས་གསུངས་པའི་དོན་ནོ། །འདི་ལ་འགྲེལ་བཤད་ལས། མངོན་པ་གཉིས་ནས་བཤད་
 པའི་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་རྟོགས་ཅིན་གོམས་པར་བྱས་པའི་ལས་གྱིས་ཉོན་མོངས་
 ཀྱན་བཏགས་སྒྲོང་རུས་གྱུར། ཉོན་མོངས་ལྟན་སྒྲིམ་སྒྲོང་མི་རུས་ཞེས་གསུངས། དེ་
 ཡང་མི་འཐད་དེ། དེ་འདྲའི་ལས་དེས་མངོན་པ་གཉིས་ནས་བཤད་པའི་ཉོན་མོངས་
 ཀྱན་བཏགས་དང་། ལྟན་སྒྲིམ་གཉིས་ཀ་མངོན་གྱུར་བ་རེ་ཞིག་སྒྲོང་རུས་པར་ཡང་
 མཚུངས། མངོན་པ་གཉིས་ནས་བཤད་པའི་ཉོན་མོངས་ཀྱན་བཏགས་དང་ལྟན་སྒྲིམ་
 གཉིས་ཀའི་ས་བོན་སྒྲོང་མི་རུས་པར་ཡང་མཚུངས་པའི་ཕྱིར། འདིར་དྲི་ག་ཆེན་ལས།

ལུང་པོ་བདེན་མེད་དུ་མ་རྟོགས་ན། གང་ཟག་བདེན་མེད་དུ་མི་རྟོགས་ལ། དེ་ལྟར་ན་
 གང་ཟག་གི་བདག་མེད་མི་རྟོགས་པ་ནི། ཞེས་སོགས་གསུངས་པའི་དོན་ནི། མདོར་
 བཟུང་། ཉན་རང་དགྲ་བཙེམ་པས་ལུང་སོགས་བདེན་པས་སྟོང་པའི་ཆོས་ཀྱི་བདག་
 མེད་མ་རྟོགས་ན། གང་ཟག་བདེན་མེད་དུ་མ་རྟོགས་དགོས། དེ་མ་རྟོགས་ན་གང་ཟག་
 གི་བདག་མེད་མཚན་ཉིད་ཚད་བ་མ་རྟོགས་དགོས་དེ། ལུང་སོགས་ཀྱི་ཆོས་བདེན་པས་
 སྟོང་པ་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་ཕྱ་མོར་འཛིན་དགོས་པ་བཞིན་དུ། གང་ཟག་བདེན་པས་
 སྟོང་པ་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་ཕྱ་མོར་འཛིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་གང་ཟག་
 བདེན་པར་འཛིན་པ་གང་ཟག་གི་བདག་འཛིན་ཡིན་དེ། གང་ཟག་བདེན་པས་སྟོང་པ་
 གང་ཟག་གི་བདག་མེད་ཕྱ་མོར་འཛིན་རིགས་པའི་ཕྱིར། དེ་རྣམས་ལ་བརྟེན་ནས།
 གང་ཟག་བདེན་པར་འཛིན་པའི་སྒོ་ཉོན་སྒྲིབ་དུ་གྲུབ་སྟེ། དེ་གང་ཟག་གི་བདག་འཛིན་
 དུ་སྟོང་པ་གང་ཟག་པའི་རིགས་པས་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་ལུང་སོགས་བདེན་གྲུབ་དུ་
 འཛིན་པའི་ཆོས་ཀྱི་བདག་འཛིན་ཉོན་སྒྲིབ་ཡིན་དེ། གང་ཟག་བདེན་པར་འཛིན་པའི་
 གང་ཟག་གི་བདག་འཛིན་ཉོན་སྒྲིབ་ཡིན་པ་གང་ཞིག་རྒྱ་མཚན་མཚུངས་པའི་ཕྱིར། ཁ་
 ཅིག །སྟོང་འཇུག་གི་ལུང་དོན་བཤད་པའི་ཆེ། བདེན་བཞི་མི་རྟག་སོགས་བཅུ་དྲུག་
 མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་ཟིན་གོམས་པར་བྱས་པས། འཁོར་བ་ལས་གྲོལ་བ་འབྱོབ་མི་
 རུས། ཞེས་ཟེར་བ་མི་འབྱད་དེ། བདེན་བཞི་ལ་ཕྱ་རགས་གཉིས་ལྟ་འབྱེད་རིགས་པས་
 ཕྱ་པའི་བདེན་བཞི་མི་རྟག་སོགས་བཅུ་དྲུག་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་ཟིན་གོམས་པར་བྱས་
 པས། འཁོར་བ་ལས་གྲོལ་བ་འབྱོབ་རུས་པའི་ཕྱིར། འོ་ན་བདེན་བཞི་ལ་ཕྱ་རགས་ཀྱི་
 ལུང་པར་རི་ལྟ་བུ་ཞེས། གང་ཟག་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པར་འཛིན་པའི་འཛིན་
 ལྟས་བསྐྱེད་པའི་ཟག་བཅས་ཀྱི་ལུང་པོ་དེ། ཕྱ་པའི་སྟག་བདེན་དང་། གང་ཟག་རང་
 གྲུབ་པའི་རྣམ་ཡིད་དུ་འཛིན་པའི་འཛིན་ལྟས་བསྐྱེད་པའི་ཟག་བཅས་ཀྱི་ལུང་པོ་དེ་

རགས་པའི་ལྷན་བདེན་དང་། གང་ཟག་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པར་འཛིན་པའི་
 འཛིན་ལྷན་དྲངས་པའི་ཐེད་པ་དེ། སྤྱི་བའི་ཀུན་འབྱུང་བདེན་པ་དང་། གང་ཟག་རང་
 རྒྱ་གྲུབ་པའི་རྣམ་ཡིད་དུ་འཛིན་པའི་འཛིན་ལྷན་དྲངས་པའི་ཐེད་པ་དེ་རགས་པའི་ཀུན་
 འབྱུང་བདེན་པ་དང་། མེས་མ་གྱི་ཚེས་ཉིད་གང་ཟག་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པར་
 འཛིན་པའི་འཛིན་པ་ཅི་རིགས་དང་བྲལ་བའི་བྲལ་བ་དེ་སྤྱི་བའི་འགོག་བདེན་དང་།
 གང་ཟག་རང་རྒྱ་གྲུབ་པའི་རྣམ་ཡིད་ཀྱིས་སྤྱོད་པའི་སྤྱོད་ཉིད་རྟོགས་ཅིན་གོ་མས་པར་
 བྱས་པ་ལ་བརྟེན་ནས། གང་ཟག་རང་རྒྱ་གྲུབ་པའི་རྣམ་ཡིད་དུ་འཛིན་པའི་རྟོག་པ་
 མངོན་གྱུར་པ་རེ་ཞིག་སྤངས་པའི་སྤངས་པ་དེ་རགས་པའི་འགོག་བདེན་དང་། གང་
 ཟག་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པས་སྤྱོད་པའི་སྤྱོད་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་
 ཡེ་ཤེས་སྤྱི་བའི་ལམ་བདེན་དང་། གང་ཟག་རང་རྒྱ་གྲུབ་པའི་རྣམ་ཡིད་ཀྱིས་སྤྱོད་པའི་
 སྤྱོད་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་རགས་པའི་ལམ་བདེན་ཡིན་ནོ། །འོ་ན་
 བདེན་བཞིའི་ཁྱད་ཆོས་མི་རྟག་སྟགས་ཐམས་ཅད་ལ་སྤྱི་རགས་གཉིས་སུ་འབྱེད་དམ།
 ཞེ་ན། ཁྱད་ཆོས་གཞན་རྣམས་ལ་སྤྱི་རགས་གཉིས་སུ་འབྱེད་དུང་ཅམ་སྤང་ཡང་། ལྷན་
 བདེན་ཀྱིས་ཁྱད་ཆོས་མི་རྟག་པ་ལ་ཐལ་འགྱུར་བས་འདོད་པ་ལྟར་ཀྱིས་སྤྱི་བ་གཅིག་
 དང་གྲུབ་མཐའ་འོག་མས་འདོད་པའི་རགས་པ་གཉིས་སུ་འབྱེད་མི་རིགས་པའི་བྱིར་
 དེར་ཐལ། སྤྱི་བའི་ལྷན་བདེན་གྱི་སྤྱོད་གི་མི་རྟག་པ་སྤྱི་བ་དང་རགས་པའི་ལྷན་བདེན་
 གྱི་སྤྱོད་གི་མི་རྟག་པ་རགས་པའི་མི་རྟག་པ་ཡིན་པའི་ཁྱད་པར་མི་འཐད་པའི་བྱིར་ཏེ།
 དེ་གཉིས་ཀ་སྤྱི་བའི་མི་རྟག་པ་ཡིན་པའི་བྱིར་། ཁ་ཅིག་འགོག་བདེན་ལ་སྤྱི་རགས་
 གཉིས་སུ་གསུངས་པས། འགོག་བདེན་ལ་ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་དང་དོན་དམ་པའི་ཆ་
 གཉིས་ཡོད་ཟེར་ན་མི་འཐད་དེ། རང་འགྲེལ་ལས། དེ་ལ་ལྷན་བསྐྱེད་དང་ཀུན་འབྱུང་
 དང་ལམ་གྱི་བདེན་པ་ནི་ཀུན་རྫོབ་བདེན་པའི་ཁོངས་སུ་གཏོགས། འགོག་པའི་བདེན་

པ་ནི་དོན་དམ་པའི་རང་གི་ངོ་བོའོ། །ཞེས་དང་། རྟེན་ཆེན་ལས། འགོག་བདེན་ཀུན་
 རྫོང་བདེན་པར་སྒྲུབ་ནི་མཐའ་མ་ཆོད་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག་འགོག་
 བདེན་ལ་ཕྱ་རགས་གཉིས་སུ་འབྱེད་པ་དང་། འགོག་བདེན་ལ་དོན་དམ་བདེན་པས་
 རྩལ་ཐར་ཁས་ལེན་པ་མི་འཐད་དེ། མོ་སྒྲེའི་རྒྱད་ལ་མི་རྟག་སོགས་བརྩུ་དུག་མཛོན་
 སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་རྣལ་འབྱོར་མཛོན་སུམ་ཡོད་པ་སྟོང་བུན་ལས་བཤད་པས། མོ་སྒྲེའི་
 རྒྱད་ལ་དོན་དམ་བདེན་པ་མཛོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཡོད་པར་ཐལ་བའི་སྒྲུན་
 ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་ཟེར། དེའི་ལན་ལ་ཁ་ཅིག་སྟོང་བུན་ལས་དེ་ལྟར་བཤད་པ་ཡི་
 གོ་མ་དག་པ་ཡིན་ཞེས་སྒྲུབ་མི་འཐད་དེ། རྟེན་ཆེན་ལས། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་ལྟ་བ་མ་
 རྟེན་གྱིང་། མི་རྟག་སོགས་བརྩུ་དུག་ཆོད་མས་གཏན་ལ་ཐེབས་པ་དང་། དེའི་གདུལ་བྱ་
 རྣམས་ཀྱིས་དོན་དེ་བརྩོན་པ་ཆེན་པོས་བསྐྱོམས་པ་དང་། བསྐྱོམས་པ་ལས་གང་ཟག་གི་
 བདག་མེད་རགས་པ་མཛོན་སུམ་དུ་མཐོང་བ་དང་། མཐོང་ཟིན་གོམས་པར་བྱེད་པ་མི་
 འོང་ཞེས་ཁོ་བོ་ཅག་མི་སྒྲེའོ། །ཞེས་མོ་སྒྲེའི་རྒྱད་ལ་རྣལ་འབྱོར་མཛོན་སུམ་ཡོད་པར་
 ཆེས་གསལ་བར་བཤད་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག་རྣལ་འབྱོར་མཛོན་སུམ་གྱི་ས་མཚམས།
 སྟོང་ཉིད་ལ་དམིགས་པའི་སྒྲོམ་བྱུང་ཐོབ་པ་ནས་འཛིག་གསུངས། དེ་ཡང་མི་རིགས་ཏེ།
 རྟེན་ཆེན་ལས། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་ལྟ་བ་མ་རྟེན་པའི་རྒྱད་ལ་རྣལ་འབྱོར་མཛོན་སུམ་ཡོད་
 བར་བཤད་པའི་ཕྱིར། རང་ལུགས་ནི། སྒྲུབ་ཀྱི་དོགས་པ་དེའི་སྒྲུན་མེད་དེ། འགོག་
 བདེན་ལ་སྒྲུས་བརྩོན་རིགས་ཀྱི་སྒྲོ་ནས་ཕྱ་རགས་འབྱེད་ཀྱི་འགོག་བདེན་ལ་ཕྱ་རགས་
 མི་འབྱེད་དེ། འགོག་བདེན་ཡིན་ན་ཕྱ་བའི་འགོག་བདེན་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ།
 རགས་པའི་འགོག་བདེན་འགོག་བདེན་ས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ལ་ཁོ་ན་རེ། གང་ཟག་
 རང་རྒྱ་བྱུང་བའི་རྣམས་ཡོད་དུ་འཛིན་པའི་རྟོག་པ་སྒྲུངས་པའི་སྒྲུངས་པ་མཛོན་སུམ་དུ་
 རྟོགས་པའི་མོ་སྒྲེ་ཡོད་པར་ཐལ། རགས་པའི་འགོག་བདེན་མཛོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་

མོ་སྒྲུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱུང་། རྟགས་ཁས། འདོད་ན། དེ་སྤངས་པའི་སྤངས་པ་ཐོབ་
 པའི་མོ་སྒྲུ་ཡོད་པར་བཤམ། འདོད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་ཆེར་ན། གང་ཟག་རང་རྩ་བུ་པའི་
 རྩ་མོད་དུ་འཛིན་པའི་རྟོག་པའི་ས་བོན་སྤངས་པའི་སྤངས་པ་རགས་པའི་འགོག་
 བདེན་ཡིན་པར་བཤམ། དེ་འཛིན་པའི་རྟོག་པ་སྤངས་པའི་སྤངས་པ་རགས་པའི་འགོག་
 བདེན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། འདོད་ན། ཁྱོད་མདོན་པ་གཉིས་ནས་བཤད་པའི་
 ལམ་གྱི་བདེན་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་ཐོབ་པར་བཤམ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རྣམས་ཏེ།
 དེ་ནས་བཤད་པའི་ལམ་བདེན་གྱིས་སྤང་བུ་གར་གི་ཡང་ས་བོན་སྤང་མི་རྣམས་པའི་ཕྱིར།
 ད་ལྟའི་དབུ་མ་པ་མལ་ཆེར་གྱིས། རགས་པའི་འགོག་བདེན་འགོག་བདེན་ཡིན་པ་དང་།
 འགོག་བདེན་ལ་དོན་དམ་བདེན་པས་ཁྱུང་པ་དང་། གང་ཟག་རང་རྩ་བུ་པའི་རྩ་
 མོད་དུ་འཛིན་པའི་རྟོག་པ་སྤངས་པའི་སྤངས་པ་རགས་པའི་འགོག་བདེན་དུ་ཁས་
 སྤངས་ནས། སྟོང་བུ་ཆེན་མོར་མོ་སྒྲུ་འི་རྩུད་ལ་རགས་པའི་མི་རྟག་མོགས་བཅུ་དྲུག་
 རྟགས་པའི་རྣལ་འབྱོར་མདོན་གུས་ཡོད་པར་བཤད་པ་ལ། ཡི་གེ་དག་མ་དག་མོགས་
 སྟོ་ཆོགས་སྟུ་བ་རྣམས་ལ་དབུད་ན། འོ་ན་མདོན་པ་མཛོད་ཀྱི་བསྟན་བུའི་གཙོ་བོར་
 རྩུར་པའི་དོན་དམ་བདེན་པ་ཡོད་པར་བཤམ། དེས་རགས་པའི་མི་རྟག་མོགས་བཅུ་དྲུག་
 བསྟན་བུའི་གཙོ་བོར་བྱས་ནས་བསྟན་པ་གང་ཞིག རགས་པའི་འགོག་བདེན་དོན་དམ་
 པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། གཞན་ཡང་མདོ་སྡེ་པས་ཆོད་མས་རྟོགས་པའི་དོན་
 དམ་བདེན་པ་ཡོད་པར་བཤམ། རགས་པའི་འགོག་བདེན་དོན་དམ་པ་གང་ཞིག །མདོ་
 སྡེ་པས་རགས་པའི་འགོག་བདེན་ཆོད་མས་རྟོགས་པའི་ཕྱིར། རྟགས་དང་པོ་ཁས།
 གཉིས་པ་དེར་བཤམ། མདོ་སྡེ་པས་གང་ཟག་རང་རྩ་བུ་པའི་རྩ་མོད་ཀྱིས་སྟོང་པའི་
 སྟོང་ཉིད་ཆོད་མས་རྟོགས་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་རགས་པའི་བདེན་བཞི་ལ། དང་པོ་
 གཉིས་སྟུག་ཀྱང་གྱི་བདེན་པ་ཡིན་ཡང་། བྱི་མ་གཉིས་འགོག་ལམ་གྱི་བདེན་པ་མིན་

ལ། མངོན་པ་གཉིས་ནས་བཤད་པའི་བདེན་བཞི་ཡང་དེ་དང་འདྲ་ལྟོ་གནད་གཅིག་
གོ། མངོན་པ་གཉིས་ནས་བཤད་པའི་འགོག་བདེན་འགོག་བདེན་མ་ཡིན་པ་བཞིན་དུ།
དེ་ནས་བཤད་པའི་དགྲ་བཙུམ་ཡང་དགྲ་བཙུམ་མ་ཡིན་ནོ། །བྱས་པ་ལ་ཁོ་རེ། གང་
ཟག་རང་རྒྱ་བྱུང་པའི་རྣམ་ཡིད་རྒྱིས་སྒྲིབ་པ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་ཅིན་གོམས་པར་
བྱས་པ་ལས། གང་ཟག་རང་རྒྱ་བྱུང་པའི་རྣམ་ཡིད་དུ་འཛིན་པའི་རྟོག་པ་རེ་ཞིག་
སྤངས་པའི་སྤངས་པ་དེ་མངོན་པ་གཉིས་ནས་བཤད་པའི་འགོག་བདེན་ཡིན་པར་ཐལ།
མངོན་པ་གཉིས་ནས་བཤད་པའི་འགོག་བདེན་འགོག་བདེན་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་
ན། དེ་མངོན་པ་གཉིས་ནས་འགོག་བདེན་དུ་བཤད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། ཟེར་
ན་མ་ཁྱབ། དེ་བཞིན་དུ་གང་ཟག་རང་རྒྱ་བྱུང་པའི་རྣམ་ཡིད་དུ་འཛིན་པའི་རྟོག་པ་རེ་
ཞིག་སྤངས་པའི་གང་ཟག་དེ་ཡང་མངོན་པ་གཉིས་ནས་བཤད་པའི་དགྲ་བཙུམ་ཡིན་
པར་ཐལ། དེ་ནས་བཤད་པའི་དགྲ་བཙུམ་དགྲ་བཙུམ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན།
དེ་མངོན་པ་གཉིས་ནས་དགྲ་བཙུམ་དུ་བཤད་པར་ཐལ་ལོ། །ཟེར་ན་མ་ཁྱབ། གཞན་
ཡང་། མངོན་པ་གཉིས་ནས་བཤད་པའི་དགྲ་བཙུམ་ཡིན་ན། དགྲ་བཙུམ་མིན་དགོས་
པར་ཐལ། དེ་ནས་བཤད་པའི་དགྲ་བཙུམ་དགྲ་བཙུམ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན།
བདག་ཅག་གི་སྟོན་པ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེར་ཐལ། དེ་ནས་
དགྲ་བཙུམ་དུ་བཤད་པའི་དགྲ་བཙུམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན་མ་ཁྱབ། གཞན་ཡང་།
མངོན་པ་གཉིས་ནས་བཤད་པའི་རི་རབ་རི་རབ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་ནས་བཤད་པའི་
དགྲ་བཙུམ་དགྲ་བཙུམ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན་མ་ཁྱབ་སྟེ། མངོན་པ་གཉིས་ནས་
བཤད་པའི་སྤང་གཉེན་གྱི་རྣམ་གཞག་གི་སྤང་བྱས་སྤང་བྱ་དང་། གཉེན་པོས་གཉེན་
པོའི་གོ་མི་ཆོད་པ་ཡིན་གྱི། སྟོད་བརྟུང་སྟོད་རྣམ་གཞག་མངོན་པ་གཉིས་ནས་བཤད་
པ་ལས་ལྷག་པ་ཐལ་འགྱུར་པའི་ལྷགས་ལའང་མེད་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་དེ་རྒྱལ་པོ་ཁུངས་བཅུན་པ་ལ་ཐེག་ཆེན་གྱི་མདོའི་ཤེས་བྱེད་དགོང་པ་
དང་། བཅུན་པ་ཅོས་དང་ཐེག་དམན་གྱི་མདོའི་ཤེས་བྱེད་དགོང་པ་གཉིས་ལས། དང་
པོ་ནི། ལྷག་པོའི་བསམ་པ་བདན་པས་ཁྱེད་པོའི་མདོ་ཆོག་གསལ་དུ་བྱངས་པ་ལས།
དཔེར་ན། མི་ལ་ལ་ཞིག་གིས་རྒྱ་མ་མཐོན་གྱི་རོལ་མོ་བྱང་པོའི་ཆོ་རྒྱ་མ་མཐོན་གྱིས་
རྒྱལ་པོའི་བྱང་མེད་མཐོང་ནས། འདོད་ཆགས་གྱི་སེམས་བསྐྱེད་དེ། དེ་འདོད་ཆགས་
གྱི་སེམས་དགྱིས་ནས་འཁོར་གྱིས་འཇིགས་ཤིང་བག་ཆ་སྟེ། ལྷན་ལས་ལངས་ནས་
སྟོང་སྟེ། དེ་སྟོང་ནས་ཀྱང་བྱང་མེད་དེ་ཉིད་ལ་མི་རྣམས་པར་ཡིད་ལ་བྱེད་ཅིང་མི་རྣམས་པ་
དང་། ལྷག་བསྐལ་པ་དང་། སྟོང་པ་དང་། བདག་མེད་པར་ཡང་ཡིད་ལ་བྱེད་ན།
རིགས་གྱི་བྱ་དེ་རི་རྒྱུ་ལྟ་སེམས། མི་དེ་ཡང་དག་པར་ཞུགས་པ་ཡིན་ནས་འོན་ཏེ་ལོག་
པར་ཞུགས་པ་ཡིན། གསོལ་བ། བཅོམ་ལྷན་འདས་གང་བྱང་མེད་མ་མཆིས་པ་ལ་མི་
རྣམས་པར་ཡིད་ལ་བྱེད་ཅིང་མི་རྣམས་པ་དང་ལྷག་བསྐལ་པ་དང་། སྟོང་པ་དང་བདག་
མེད་པར་ཡིད་ལ་བབྱིད་པོའི་མི་དེའི་མདོན་པར་བརྩོན་པ་དེ་ནི་ལོག་པ་ལགས་སོ། །
བཅོམ་ལྷན་འདས་གྱིས་བཀའ་རྒྱལ་བ། རིགས་གྱི་བྱ་འདི་ན་དག་སྟོང་དང་། དག་སྟོང་
མ་དང་། དག་བསྟེན་དང་། དག་བསྟེན་མ་ཁའི་ག་མ་སྟེས་ཤིང་། མ་བྱང་པོའི་ཆོས་
རྣམས་ལ་མི་རྣམས་པར་ཡིད་ལ་བྱེད་ཅིང་། མི་རྣམས་པ་དང་ལྷག་བསྐལ་པ་དང་། སྟོང་པ་
དང་བདག་མེད་པར་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་དག་ཀྱང་དེ་དང་འདྲ་བར་བསྟར་
བར་བྱའོ། །རྗེ་མི་རྒྱུན་པོ་དེ་དག་ལ་ལས་བསྟོམ་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་མི་སྒྲུ་སྟེ། དེ་དག་
ནི་ལོག་པར་ཞུགས་པ་ཞེས་བབྱའོ། །ཞེས་གསུངས། དོན་ནི། ཉན་རང་འཕགས་པས་
ཆོས་གྱི་བདག་མེད་ལྟ་བུ་རྟོགས་ཏེ། རྒྱ་མཐོན་བྱང་མེད་ལ་བྱང་མེད་དངོས་སུ་བཟུང་
ནས་བྱང་མེད་འདི་མི་རྣམས་པ་དང་། ལྷག་བསྐལ་པ་དང་། སྟོང་པ་དང་བདག་མེད་པོའི་
བྱང་མེད་དོ་རྒྱུ་ལྟ་འདྲིན་པོའི་སྟོས་བྱང་མེད་ལ་ཆགས་པ་སྟོང་མི་རྣམས་ཏེ། དེ་འདྲའི་

སྒོ་དེ་ལོག་གིས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་བཞིན་དུ་སྤྱད་སྟོན་པ་དེའི་གྲུབ་ཏུ་བཟུང་ནས་
 བདེན་གྲུབ་ཀྱི་སྤྱད་པོ་འདི་མི་རྟག་པ་དང་རྟག་བསྐྱེད་པ་དང་། སྒྲོང་པ་དང་བདག་མེད་
 པའི་སྤྱད་པོའི་སྟུང་དུ་འཛིན་པའི་སྒོ་དེས་ཉོན་མོངས་སྒྲོང་མི་རྣམས་དེ། དེ་འདྲའི་སྒོ་དེ་
 ཡང་ལོག་གིས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པའི་དོན་ནོ། །འོན་དངོས་སྒྲུབ་རྣམས་ཀྱིས་གང་
 ཟག་རང་རྒྱ་ཐུབ་པའི་རྣམས་ཡོད་ཀྱིས་སྒྲོང་པར་རྟོགས་ཐིན་ཞོས་ས་པར་བྱས་པ་ལ་
 བདེན་ནས། རང་རྒྱ་ཐུབ་པའི་རྣམས་ཡོད་ཀྱིས་སྒྲོང་པར་མདོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཡི་
 གེས་བསྐྱེད་མི་རྣམས་པར་བཤམ། གང་ཟག་བདེན་གྲུབ་ཏུ་བཟུང་བའི་སྒོ་ནས་བདེན་པར་
 གྲུབ་པའི་གང་ཟག་འདི་མི་རྟག་པ་དང་རྟག་བསྐྱེད་པ་སྟོན་སྟེ་སྒོ་དེས་བར་
 ལས་སྒོམ་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ་སྟུང་ན་སྒྲོན་མེད་དེ། དེས་བར་ལས་སྒོམ་པ་མིན་
 གྱང་། དངོས་སྒྲུབ་པའི་རིགས་ཅན་རྣམས་ཀྱིས་བདེན་རྒྱུ་གང་གིས་གྱང་བྱུང་པར་དུ་མ་
 བྱས་པའི་གང་ཟག་ལ་དམིགས་ནས་རང་རྒྱ་ཐུབ་པའི་རྣམས་ཡོད་ཀྱིས་སྒྲོང་པ་དང་།
 བདེན་རྒྱུ་གང་གིས་གྱང་བྱུང་པར་དུ་མ་བྱས་པའི་སྤྱད་སྟོན་པ་དམིགས་ནས་མི་
 རྟག་སྟོན་སྟེ་སྒོམ་པ་ནི་བར་ལས་སྒོམ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་ཉན་རང་
 འཕགས་པས་ཚོས་ཀྱི་བདག་མེད་རྟོགས་པ་འཕགས་པ་བསམ་གཏན་པའི་དཔེ་མཚུང་
 ཀྱི་མདོ་ལས་གྱང་གསུངས་དེ། མདོ་དེ་ལས་བདེན་འཛིན་དང་མ་བུལ་བའི་ལས་ཀྱིས་
 འཁོར་བ་ལས་གྲོལ་བར་མི་རྣམས་པ་དང་། འཁོར་བ་ལས་གྲོལ་བ་ཐོབ་པ་ལ་བདེན་
 བཞི་རང་བཞིན་མེད་པར་རྟོགས་པའི་ལས་བསྒོམ་དགོས་པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
 དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། མདོ་དེ་ལས། འཇམ་དཔལ་འཕགས་པའི་བདེན་པ་རྣམས་ཡང་དག་
 པ་རི་ལྟ་བུ་བཞིན་པ་མཐོང་བས་སེམས་ཅན་ཕྱིན་ཅི་ལོག་བཞིས་སེམས་ཕྱིན་ཅི་ལོག་
 དུ་གྱུར་པ་རྣམས་འཁོར་བ་ཡང་དག་པ་མ་ཡིན་པ་འདི་ལས་འདའ་བ་མི་འགྱུར་རོ། །དེ་
 སྐད་ཅེས་བཀའ་སྤྱུལ་པ་དང་། འཇམ་དཔལ་གྱིས་བཅོམ་ལྷན་འདས་ལ་གསོལ་བ།

བཙུམ་ལྷན་འདས་གང་ལ་ཉེ་བར་དམིགས་པས་སེམས་ཅན་རྣམས་འཁོར་བ་ལས་
 འདེམ་བར་མི་འགྱུར་བ་བརྟན་དུ་གསོལ། བཙུམ་ལྷན་འདས་ཀྱིས་བཀའ་སྤྱུལ་པ།
 འཇམ་དཔལ་བདག་དང་བདག་གི་བར་དམིགས་པས་སེམས་ཅན་འཁོར་བ་ལས་མི་
 འདེམ། །དེ་ཅིང་ཕྱིར་ཞེ་ན། འཇམ་དཔལ་བདག་དང་གཞན་དུ་ཡང་དག་པར་མཐོང་
 བ་གང་ཡིན་པ་དེ་ཉིད་ལས་ལས་སངས་པར་འདུ་བྱེད་པར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་གསུངས་
 པའི་ཕྱིར་རོ། །སངས་པ་གཉིས་ནས་བཤད་པའི་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་སངས་སྤྱུམ་
 དུ་རྟོགས་ཟིན་གོས་པར་བྱས་པས་འཁོར་བ་ལས་གྲོལ་བ་འཕྱོང་མི་རུས་ཏེ། དེ་ནས་
 བཤད་པའི་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་སངས་སྤྱུམ་དུ་རྟོགས་ཟིན་གོས་པར་བྱས་པ་ལ་
 བརྟེན་ནས་སངས་པ་གཉིས་ནས་བཤད་པའི་ཉོན་མོངས་སངས་ལྟར་པ་རེ་ཞིག་སྤངས་
 པའི་གང་ཟག་འགའ་ཞིག་དག་བཙུམ་པ་ཕྱོང་བོ་སྤྱུམ་དུ་འཁྲུལ་ནས་འཆི་བའི་ཆོ་རང་
 སྒྲེ་བ་ལེན་པར་མཐོང་བ་ན་སངས་རྒྱས་ལ་ཐེ་ཆོམ་ཟེས་པའི་ཉེས་པས་ངན་འགྲོར་ལྟར་
 བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། མདོ་དེ་ཉིད་ལས། བདག་འདི་སྤྱུམ་དུ་སྤྱག་བསྐྱེད་ཐམས་ཅད་
 ལས་གྲོལ་བར་གྱུར་ཏེ། ཡང་ཕྱིས་བྱ་བ་ཅི་ཡང་མེད་ཅིང་བདག་ནི་དག་བཙུམ་པར་
 གྱུར་ཏོ། །ཞེས་བྱ་བར་བདག་ཉིད་ཀྱིས་ཤེས་སོ། །དེ་འཆི་བའི་དུས་བྱེད་པའི་ཆོ་བདག་
 ཉིད་སྒྲེ་བ་ལེན་པར་མཐོང་བས། དེས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བྱང་ཆུབ་ལ་ཐེ་ཆོམ་དང་སོམ་ཉི་
 ཟ་བར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདིས་གྲང་སངས་པ་གཉིས་ནས་བཤད་
 པའི་དག་བཙུམ་དག་བཙུམ་མ་ཡིན་པར་བརྟན་རོ། །ཅུ་བའི་རྟོགས་གཉིས་པ་འཁོར་
 བ་ལས་གྲོལ་བ་འཕྱོང་བ་ལ་བདེན་བཞི་རང་བཞིན་མེད་པར་རྟོགས་པའི་ལས་བསྒྲུལ་
 དགོས་པར་མདོ་དེ་ལས་གསུངས་ཏེ། དེ་ཉིད་ལས། དེ་ནས་བཙུམ་ལྷན་འདས་ལ་
 འཇམ་དཔལ་གཞན་རུར་གྱུར་པས་འདི་སྤྱད་ཅིས་གསོལ་རོ། །བཙུམ་ལྷན་འདས་
 འཕགས་པའི་བདེན་པ་བཞི་པ་ཇི་ལྟར་འཁྲུམས་པར་བགྱི། བཙུམ་ལྷན་འདས་ཀྱིས་

བཀའ་བསྟུན་པ། འཇམ་དཔལ་གང་གིས་འདུ་བྱེད་ཐམས་ཅད་མ་སྐྱེས་པར་མཐོང་བ་
 དེས་ནི་ལྷག་བསྟུན་ཡོངས་སུ་གེས་པ་ཡིན་ནོ། །གང་གིས་ཆོས་ཐམས་ཅད་འབྱུང་བ་
 མེད་པར་མཐོང་བ་དེས་ནི་ཀུན་འབྱུང་སྐར་ས་པ་ཡིན་ནོ། །གང་གིས་ཆོས་ཐམས་ཅད་
 གཏན་ནས་སྐྱ་རན་ལས་འདས་པར་མཐོང་བ་དེས་ནི་འགོག་པ་མཛོན་དུ་བྱས་པ་ཡིན་
 ནོ། །གང་གི་ཆོ་ཆོས་ཐམས་ཅད་གིན་དུ་མ་སྐྱེས་པར་མཐོང་བ་དེས་ནི་ལས་སྒྲུབ་པ་
 ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། འདི་རྣམས་ལེགས་པར་མ་བྱེད་ན་ཉན་ཐོས་ལ་ཉན་
 མོངས་སྒྲོང་བའི་ལས་གང་ཟག་རང་རྒྱ་བྱུང་བའི་རྣམ་ཡོད་གྱིས་སྒྲོང་བ་སྒྲུབ་པ་ཅས་
 ལས་མེད་པར་བཟུང་ནས། ཉན་ཐོས་འཕགས་པ་དང་། ཉན་ཐོས་དགྲ་བཅོམ་གྱིས་
 འཕགས་པ་དང་དགྲ་བཅོམ་གྱིས་གོ་མི་ཆོད་དོ། །ཞེས་འཕགས་པ་ལ་སྐྱར་འདེབས་གྱི་
 རྒྱག་པ་ཆེན་པོ་གསོག་ལ། དེ་ལྟར་སྐྱར་བ་དེ་ལ་བྱུང་སེམས་གྱི་སྒྲུབ་པ་ཡོད་ན་ཅུ་ལྟར་
 མང་བསྐྱེད་པ་ཡིན་ཏེ། བསྐྱབ་བརྟུས་ལས། སྒྲོབ་པའི་ཐོག་པས་ཆགས་ལ་སོགས། །
 སྒྲོང་བར་འབྱུར་བ་མིན་ཞེས་འཛིན། །ལ་རོལ་དག་ཀྱང་འཛིན་འདུག་དང་། །ཞེས་ཅུ་
 ལྟར་འབྱུང་བར་གསུངས་པའི་བྱིར། ཉན་རང་འཕགས་པས་ཆོས་གྱི་བདག་མེད་རྟོགས་
 པ་དོ་རྗེ་གཅོད་པ་ལས་ཀྱང་གསུངས་ཏེ། དེ་ལ་རབ་འབྱུར་འདི་ཅི་སྟུམ་དུ་སེམས་རྒྱན་
 དུ་ཞུགས་པའི་འདི་སྟུམ་དུ་བདག་གི་རྒྱན་དུ་ཞུགས་པའི་འབྲས་སུ་ཐོབ་པོ་སྟུམ་དུ་
 སེམས་སམ། རབ་འབྱུར་གྱིས་གསོལ་པ། བཅོམ་ལྷན་འདས་དེ་ནི་མ་ལགས་སོ། །དེ་
 ཅིའི་སྐད་དུ་ཞེན། བཅོམ་ལྷན་འདས་དེ་ནི་གང་ལ་ཡང་ཞུགས་པ་ས་མཆིས་པའི་སྐད་
 དུ་ཉྱེ། དེས་ན་རྒྱན་དུ་ཞུགས་པ་ཞེས་བགྱིའོ། །ཞེས་དང་། བཅོམ་ལྷན་འདས་གལ་ཏེ་
 རྒྱན་དུ་ཞུགས་པ་དེ་འདི་སྟུམ་དུ་བདག་གིས་རྒྱན་དུ་ཞུགས་པའི་འབྲས་སུ་ཐོབ་པོ་སྟུམ་
 དུ་སེམས་པར་གྱུར་ན། དེ་ཉིད་དེའི་བདག་དུ་འཛིན་པར་འབྱུར་བ་ལགས་སོ། །སེམས་
 ཅན་དུ་འཛིན་པ་དང་། སྒྲིག་དུ་འཛིན་པ་དང་། གང་ཟག་དུ་འཛིན་པར་འབྱུར་བ་

ལགས་ལོ། །ཞེས་གསུངས་ཤིང་། འབྲས་གནས་ཀྱི་མ་གསུམ་ལའང་དེ་བཞིན་དུ་
གསུངས། ལུང་དང་པོའི་དོན་ནི། རྒྱུན་ཞུགས་ཀྱིས་རང་གི་ཐོབ་བྱའི་འབྲས་སུ་དང་
འཐོབ་པ་པོའི་གང་ཟག་བདེན་པར་བརྒྱུད་པའི་སྒོ་ནས་བདག་གིས་དོན་དམ་པར་རྒྱུན་
ཞུགས་ཀྱི་འབྲས་སུ་ཐོབ་པོ་སྟམ་དུ་སེམས་སམ་ཞེས་པའི་ལན་དུ། རབ་འབྱོར་གྱིས།
རྒྱུན་ཞུགས་ཀྱིས་དེ་ལྟར་མི་འཛིན་དེ། རྒྱུན་ཞུགས་ཀྱིས་ཐོབ་བྱའི་འབྲས་སུ་དག་
འཐོབ་པ་པོའི་གང་ཟག་བདེན་པར་གྲུབ་པ་འབྲད་སྟམ་དུ་འཛིན་པའི་བདེན་འཛིན་
ཀྱན་བདགས་སོགས་མཐོང་སྒྲུབ་ཀྱན་སྒྲུབ་གསུམ་ཟད་པར་སྒྲུབ་པའི་ཆ་ནས་རྒྱུན་
ཞུགས་དེ་སྒྲུབ་འདས་ཐོབ་པའི་ལམ་གྱིས་རྒྱུན་དུ་ཞུགས་པར་གཞག་པའི་ཕྱིར། ཞེས་
པའི་དོན་ཡིན་ནོ། །མདོ་ཕྱི་མའི་དོན་ནི་རྒྱུན་ཞུགས་ཀྱི་དོན་དམ་པར་བདག་གིས་རྒྱུན་
ཞུགས་ཀྱི་འབྲས་སུ་ཐོབ་པོ་སྟམ་དུ་མི་འཛིན་དེ། དེ་ལྟར་འཛིན་ན་རྒྱུན་ཞུགས་ཀྱི་རྒྱུད་
ལ་གང་ཟག་གི་བདག་དུ་འཛིན་པ་ཀྱན་བདགས་དང་། ཐོག་དུ་འཛིན་པ་ཀྱན་བདགས་
དང་། སེམས་ཅན་དུ་འཛིན་པ་ཀྱན་བདགས་དང་། ཆོས་ཀྱི་བདག་འཛིན་ཀྱན་བདགས་
ཡོད་དགོས་པ་ལས། རྒྱུན་ཞུགས་ཀྱིས་བདེན་འཛིན་ཀྱན་བདགས་སྒྲུབ་པའི་ཕྱིར།
ཞེས་པའི་དོན་ནོ། །རྒྱུན་ཞུགས་ཀྱིས་དོན་དམ་པར་རྒྱུན་ཞུགས་ཀྱི་འབྲས་སུ་ཐོབ་པོ་
སྟམ་དུ་མི་འཛིན་པར་གསུངས་པ་ཡང་བདེན་འཛིན་གྱི་ཞེན་ཡུལ་སྟན་མ་སྒྲུབ་པར་དོན་
དམ་པར་བདག་གིས་རྒྱུན་ཞུགས་ཀྱི་འབྲས་སུ་ཐོབ་པ་འབྲད་སྟམ་དུ་མི་འཛིན་པའི་
དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་གྱི། རྒྱུན་ཞུགས་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་ཐོབ་བྱའི་འབྲས་སུ་དང་། འཐོབ་པ་
པོའི་གང་ཟག་བདེན་པར་འཛིན་པའི་བདེན་འཛིན་སྟུང་སྟེས་མེད་པར་སྟོན་པ་མ་ཡིན་
དེ། དེའི་རྒྱུད་ལ་བདེན་འཛིན་སྟུང་སྟེས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་ཡང་དྲི་ག་ཆེན་ལས།
རྒྱུན་ཞུགས་ཀྱིས་བདེན་པར་བརྒྱུད་ནས་བདག་གི་འབྲས་སུ་ཐོབ་པོ་སྟམ་དུ་མི་འཛིན་
པ་ནི། བདེན་འཛིན་གྱི་ཞེན་ཡུལ་སྟན་མ་སྒྲུབ་པའི་དབང་དུ་མཛད་པ་ཡིན་གྱི། རྒྱུན་

སྒྲུབ་ཀྱི་འཛིན་པ་མེད་པར་སྒྲོན་པ་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། ལུང་འདི་ཡི་
 རོན་ལ། ཁ་ཅིག ཁ་དེན་འཛིན་ཀྱི་ཞེན་ཡུལ་སུན་སྤྱང་པའི་དབང་དུ་བྱས་ཞེས་བརྗོད་
 རྒྱ་ཡིན་གྱི། མ་སྤྱང་པའི་དབང་དུ་བྱས་ཞེས་བརྗོད་རྒྱ་ཡིན་ཏེ། རྒྱན་ཞུགས་ཀྱིས་ཁ་དེན་
 འཛིན་ཀྱི་ཞེན་ཡུལ་སུན་སྤྱང་པའི་བྱིར། ཞེས་ཟེར་བའི། རང་ལུགས་ཀྱི་འབྲུ་སྒྲོན་ཚུལ་
 རྒྱར་ལྟར་མ་ཤེས་པའི་སྒྲོན་ནོ། །རྩི་རྩེ་གཅིད་པའི་ལུང་འདི་དབུ་མ་རང་རྒྱད་པ་ཁ་ཅིག
 གཞན་དུ་འཆད་ཀྱང་། ཤེར་འབྲུང་བློ་གྲོས་ཀྱིས་ཉན་རང་གི་བྱང་ཆུབ་དུ་བགོད་པ་ལ་
 རྩིང་ཉིད་རྟོགས་དགོས་པའི་ཤེས་བྱེད་དུ་བྱངས་པ་ལྟར་ལེགས་ཏེ། ལུང་འདིས་ཉན་
 རང་གི་བྱང་ཆུབ་འཕྲོ་བ་པ་ལ་རྩིང་ཉིད་རྟོགས་པ་སྒྲོན་དུ་འགྲོ་དགོས་པར་གསལ་བར་
 བརྟན་པའི་བྱིར། དེ་བཞིན་དུ་ཡུམ་ཆེན་མོ་སྟགས་ལས་ཀྱང་། རྒྱས་པར་གསུངས་ཀྱང་
 སྐབས་འདིར་དངོས་སུ་མ་བྲིས་པའི་ཆོག་མངས་སུ་དྲགས་ནས་མ་བྲིས་པའི་བྱིར།

གཉིས་པ་ལ་བརྟན་བཅས་ཀྱི་ཤེས་བྱེད་དགོད་པ་དང་། ཐེག་དམན་གྱི་མདོའི་
 ཤེས་བྱེད་དགོད་པའོ། །དང་པོ་ནི། འཁོར་མ་ལས་གྲོལ་བ་འཕྲོ་བ་པ་ལ་ཆོས་ཀྱི་བདག་
 མེད་རྟོགས་དགོས་པ་རིན་ཆེན་བྱང་པ་ལས་ཀྱང་གསུངས་ཏེ། དེ་ཉིད་ལས། རི་རྩིད་
 ལུང་པོར་འཛིན་ཡོད་པ། །དེ་རྩིད་དེ་ལ་རང་འཛིན་ཡོད། །རང་འཛིན་ཡོད་ན་ཡང་ལས་
 ཏེ། །དེ་ལས་ཡང་ནི་སྒྲེ་བ་ཡིན། །ལས་གསུམ་ཐོག་མཐའ་དབུས་མེད་པ། །འཁོར་པའི་
 དཀྱིལ་འཁོར་མགལ་མེ་ཡི། །དཀྱིལ་འཁོར་ལྟ་བུར་ཕན་ཚུན་གྱི། །རྒྱ་ཅན་འདི་ནི་
 འཁོར་བར་འགྱུར། །དེ་ནི་རང་གཞན་གཉིས་ཀ་དང་། །དུས་གསུམ་ཉིད་དུ་འང་མ་
 མཐོང་བྱིར། །རང་འཛིན་པ་ནི་ཟད་པར་འགྱུར། །དེ་ལས་ལས་དང་སྒྲེ་བ་ཡང་། །ཞེས་
 གསུངས། རོན་ནི། ཉན་རང་འཕགས་པས་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་རྟོགས་པ་ཡིན་ཏེ། ལུང་
 སྟགས་ཀྱི་ཆོས་བདེན་གྲུབ་དུ་འཛིན་པའི་ཆོས་ཀྱི་བདག་འཛིན་གྱིས་རྒྱད་བཅིངས་ནས་
 ཡོད་པ་དེ་རྩིད་དུ་རང་འཛིན་ལྟར་སྒྲུབ་ཀྱི་ཞེན་ཡུལ་སུན་མ་སྤྱང་པར་ཡོད་ལ། དེ་ཡོད་

ན་དེའི་དབང་གིས་ལས་བསགས་ནས་ཡང་སྤྱད་དུ་སྒྲེབ་ལེན་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར།
 ཚོས་ཀྱི་བདག་འཛིན་གྱིས་སྤྱད་བཅེངས་པའི་དོན་ཡང་རྣམ་བཤད་སྤྱིར་པོ་རྒྱན་ལས།
 བདེན་འཛིན་གྱིས་བཅེངས་པའི་དོན་ནི། གཞི་ལས་ལ་བདེན་པར་གྲུབ་མ་གྲུབ་བདག་ས་
 བ་ན་བདེན་པར་ཞེན་པ་ལས་མི་འདའ་བའི་དོན་དེ། རྒྱུ་ཚོས་ཀྱི་གནས་ལུགས་ཐོས་
 བསམ་གྱིས་ཀྱང་གཏན་ལ་མ་ལབ་པའི་དབང་དུ་བྱས་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་
 རོ། །དེས་ན་རིན་ཆེན་སྤྱིར་བའི་ལུང་འདི་ཡི་དོན་ནི། གང་ཟག་གི་གདགས་གཞིའི་སྤྱང་
 པོ་བདེན་གྲུབ་ཏུ་ལས་ལེན་པ་དེ་སྤྱད་དུ་རར་འཛིན་ལྷན་སྒྲེས་ཀྱི་ཞེན་ལུལ་སྤྱན་མ་སྤྱང་
 བར་ཡོད། ཅས་པའི་དོན་ཡིན་གྱིས། ཚོས་ཀྱི་བདག་འཛིན་གྱི་ཞེན་ལུལ་སྤྱན་མ་སྤྱང་བ་
 དེ་སྤྱད་དུ། རར་འཛིན་ལྷན་སྒྲེས་ཀྱི་ཞེན་ལུལ་སྤྱན་མ་སྤྱང་བར་ཡོད་ཅས་པའི་དོན་མིན་
 དེ། གོང་དུ་བསྐྱབས་ཐེན་པའི་ཕྱིར། རྒྱུ་ཐ་བར་བ་བཞིའི་དོན་ནི། རྒྱབས་འདིའི་ལམ་
 གསུམ་ནི། ཉོན་མོངས་པ་དང་ལས་དང་སྒྲེབའི་རྒྱན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་གསུམ་ཡིན་
 ལ། དེ་གསུམ་ལ་ཐོག་མཐའ་དང་དབྱུས་མེད་པར་གསུངས་པའི་དོན་ནི། ཉོན་མོངས་
 ལས་རང་འབྱས་ལས་དང་། ལས་ལས་རང་འབྱས་སྟག་བསྟལ་སྒྲེའིང་། སྟག་བསྟལ་
 ལས་ཀྱང་རང་འབྱས་ཉོན་མོངས་དང་ལས་དང་སྟག་བསྟལ་གྱི་རིགས་འདྲ་བྱི་མ་རྣམས་
 སྒྲེའིང་། དེ་རྣམས་ཀྱང་མགལ་མའི་འཁོར་ལོ་ལྟར་སྒྲེའི་རིམ་བཤེས་དཀའ་བ་
 བཞིན་དུ་འབྱུང་བའི་སྒྲོ་ནས་སེམས་ཅན་རྣམས་འཁོར་བར་འཁོར་བའི་ཕྱིར་ཞེས་པའི་
 དོན་ནོ། །རྒྱུ་ཐ་བ་ཐ་བ་བཞིའི་དོན་ནི་རྟེན་འབྲེལ་དེ་ནི་བདག་དང་གཞན་དང་གཉིས་
 ཀ་དང་དུས་གསུམ་དུ་མ་མཐོང་བའི་རྟགས་ཀྱིས་རང་བཞིན་གྱིས་སྒྲེབ་མེད་པར་
 རྟགས་ནས་བསྒྲེལ་ན་རར་འཛིན་ལྷན་སྒྲེས་ཟད་ཅིང་། དེ་ཟད་ན་ལས་དང་སྒྲེབ་ཟད་
 ལས་འཁོར་བ་ལས་གྲོལ་ཞེས་པའི་དོན་ནོ། །གཞན་ཡང་ཉན་རང་འཕགས་པས་ཚོས་
 ཀྱི་བདག་མེད་ཕྱ་མོ་རྟགས་པ་རིན་ཆེན་སྤྱིར་བ་ལས་གསུངས་པ་ཡིན་དེ། དེ་ལས། རི་

ལྷ་མོ་གཅིག་ལྟུང་པ་ཡི། མགལ་མེད་ལམ་ལ་འཛིན་བྱེད་པ། རྟེན་པའི་ན་དབང་པོ་
 རྣམས་ཀྱི་ནི། རྟེན་ལྟུང་དག་འཛིན་པར་བྱེད། ཅེས་མོགས་ཀྱིས་ལུང་ཁམས་སྒྲི་
 མཆེད་རང་པའི་ན་མེད་པར་གཏན་ལ་ཐབ་ནས། ཡང་དེ་ཉིད་ལས་དེ་ལྷ་མོ་ཡང་དག་ཅི་
 པའི་ན་དུ། འགྲོ་བ་དོན་མེད་ཤེས་ནས་ནི། རྒྱ་མེད་པ་ཡི་མེ་པའི་ན་དུ། གནས་མེད་
 ལེན་མེད་སྒྲ་རན་འདུ། ཞེས་ལུང་ཁམས་སྒྲི་མཆེད་རང་པའི་ན་མེད་པར་རྟོགས་པའི་
 ལས་བསྒྲུབས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་ལུང་འདས་ཐོབ་པར་གསུངས་པའི་བྱིར། གལ་ཏེ་ཁོ་ན་
 རེ། རྒྱ་མེད་དེ། དེ་ལྷ་མོ་གསུངས་པ་བྱུང་སེམས་ཁོ་ནའི་དབང་དུ་མཛད་པའི་བྱིར་ཞེ་
 བ་མེན་ཏེ། དེ་ཉན་རང་གི་དབང་དུ་མཛད་པ་ཡིན་ཏེ། ལུང་དེའི་མཐུག་ཐོག་ཏུ་དེ་ལྷ་མོ་
 བྱུང་རྒྱུ་སེམས་དཔས་བྱུང་། མཐོང་ནས་བྱུང་རྒྱུ་དེས་པར་འདོད། འོན་ཀྱང་དེ་ནི་
 རྟོན་རྟེན་ཡི། བྱུང་རྒྱུ་པར་དུ་གྲིད་མཚམས་སྒྲིར། ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། གཉིས་
 པ་ནི། ཉན་ཐོས་འཕགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་རྟོགས་པ་ཡིན་ཏེ། ཉན་
 ཐོས་རྣམས་ཀྱིས་གང་ལ་ཐོས་བསམ་བྱ་བའི་གཞི་ཉན་ཐོས་ཀྱི་སྒྲི་སྒྲོད་ལས་ཆོས་ཀྱི་
 བདག་མེད་བསྟན་པའི་བྱིར་ཏེ། ཉན་ཐོས་ལ་བསྟན་པའི་མདོ་ལས་བྱུང་། གཟུགས་
 བོད་ལུ་བ་བརྟོས་པ་འདྲ། ཆོར་བ་རྒྱུ་ཡི་རྒྱ་བྱུར་འདྲ། འདུ་ཤེས་སྒྲིག་རྒྱ་ལྟ་སྟེ། འདུ་
 བྱེད་རྣམས་ནི་རྒྱ་ཤིང་པའི་ན། རྣམ་པར་ཤེས་པ་སྒྲི་མ་ལྷ་མོ། ཉི་མའི་གཉེན་གྱིས་
 བཀའ་བསྟུན་ཏེ། ཞེས་དཔེ་ལྷ་སྒྲུང་པོ་རང་པའི་ན་གྱིས་མེད་པར་གསུངས་པའི་བྱིར།
 དེ་ལ་ཁོ་ན་རེ། བྱུང་རྒྱུ་སེམས་འགྲེལ་ལས། རྒྱ་མེད་པས་ཉན་ཐོས་རྣམས་ལ་ལུང་པོ་ལྷ་
 དང་། བྱུང་སེམས་རྣམས་ལ་གཟུགས་དཔེ་བ་མོགས་ལྷ་དང་འདྲ་བར་བཤད་ཅེས་
 གསུངས་པ་དང་འགལ། ཞེན་རྒྱ་མེད་དེ། དེ་ལྷ་མོ་གསུངས་པ་རེ་ཞིག་སྒྲོང་ཉིད་
 རྟོགས་མི་རུས་པའི་ཉན་ཐོས་ལ་དགོངས་ནས་གསུངས་ཀྱིས་ཉན་ཐོས་ཐམས་ཅད་ལ་
 མིན་ཏེ། བྱུང་རྒྱུ་སེམས་འགྲེལ་ལས། གང་དག་སྒྲོང་ཉིད་མི་ཤེས་པ། རྟེན་པ་ཐར་

པའི་རྟེན་མ་ཡིན། །འགྲོ་དུག་གི་དཔེ་བཅོན་རང་ནི། །སྤངས་པ་དེ་དག་ལ་ཁོར་བར་
 འགྱུར། །ཞེས་ཐར་པ་འཛོལ་བ་ལ་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་དགོས་པར་གསུངས་པའི་བྱིར།
 གཞན་ཡང་། ཐེག་དམན་བྱེད་མཛོད་མིན་པའི་སྟེ་སྟོང་ལས་སྟོང་ཉིད་བསྟན་པ་ཡིན་ཏེ།
 ཐེག་ཆེན་གྱི་སྟེ་སྟོང་ལས་འདུས་བྱས་རང་བཞིན་གྱིས་སྟེ་བམེད་པར་བསྟན་པ་དང་།
 ཐེག་དམན་གྱི་སྟེ་སྟོང་ལས་འདུས་བྱས་ཟད་པར་བསྟན་པ་གཉིས་སྟོང་ཉིད་བསྟན་པའི་
 རོན་དུ་གཅིག་པ་ཡིན་པའི་བྱིར་ཏེ། རིན་ཆེན་ཕྱེད་པ་ལས། ཐེག་པ་ཆེ་ལས་སྟེ་མེད་
 བསྟན། །གཞན་གྱིས་ཟད་པ་སྟོང་པ་ཉིད། །ཟད་དང་མི་སྟེའི་རོན་དུ་ནི། །གཅིག་པ་དེ་
 བྱིར་བཟོད་པར་བྱིས། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། དེ་གཉིས་རོན་གཅིག་ལྷགས་ལ། །འ་
 ཅིག་དེ་གཉིས་རོན་གཅིག་སྟེ། །འདུས་བྱས་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་ན་འདུས་བྱས་ཟད་པ་
 མེད་དགོས་པས། དེ་གཉིས་རོན་གཅིག་པའི་བྱིར་ཟེར་ན་གིན་དུ་མི་རིགས་སྟེ། དེ་ལྟར་
 ན་སྟེ་འགག་མོགས་སྟོན་པའི་མདོ་ཐམས་ཅད་གྱིས་སྟོང་ཉིད་བསྟན་པར་ཐལ། རང་
 བཞིན་གྱིས་ཡོད་ན་སྟེ་འགག་མོགས་མི་བྱེད་དགོས་པའི་བྱིར། །འཁོར་གསུམ། དེས་
 ན་རིན་ཆེན་ཕྱེད་པའི་འགྲེལ་པར་སྟེ་བམེད་པ་དང་སྐད་ཅིག་མ་ལ་རོན་གྱི་ཁྱད་པར་
 འགའ་ཡང་མེད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ཡང་གཞུང་རོན་མ་གོ་བའི་བཤད་པ་སྟེ། དེ་ལྟར་
 ན་འདུས་བྱས་སྐད་ཅིག་མར་སྟོན་པའི་མདོ་ཐམས་ཅད་གྱིས་སྟོང་ཉིད་བསྟན་པར་ཐལ་
 པའི་སྟོན་ཡོད་པའི་བྱིར། དེས་ན་རང་ལྷགས་ལ་དེ་གཉིས་རོན་གཅིག་ཡིན་ཚུལ་
 ནི། བྱིར་ཐེག་ཆེན་གྱི་མདོ་ལས་འདུས་བྱས་རང་བཞིན་གྱིས་སྟེ་མེད་དུ་བསྟན་པ་
 དང་། ཐེག་དམན་གྱི་མདོ་ལས་འདུས་བྱས་ཟད་པར་བསྟན་པ་གཉིས་སྟོང་ཉིད་བསྟན་
 པའི་རོན་དུ་གཅིག་པ་ཡིན་ཏེ་འདུས་བྱས་ཟད་པར་སྟོན་པའི་ཐེག་དམན་གྱི་མདོ་ལས་
 སྟོང་ཉིད་བསྟན་པའི་བྱིར་ཏེ། རིགས་པ་དུག་ཅུ་པའི་འགྲེལ་པར་དྲངས་པའི་ཐེག་དམན་
 གྱི་མདོ་ལས། གང་སྟུག་བསྟུལ་འདི་མ་ལྷན་པར་སྤངས་པ་དེས་པར་སྤངས་པ་བྱུང་བར་

ལྷ་པ་ལ། ཟད་པ་འདྲ་ཆགས་དང་བྱལ་བ་འགོག་པ་ཉེ་བར་ཞི་བ་རྒྱབ་པ་ལྷག་བསྐལ་
 གཞན་གྱིས་མཆོམས་མི་སྟོར་ཞིང་། མི་འབྱུང་མི་སྟེ་བ་འདི་ནི་ཞི་བ། འདི་ནི་གྱུ་ཚོས་པ་
 ལྷ། འདི་ལྷ་སྟེ་ལྷ་པོ་ཐམས་ཅད་དེས་པར་སྤངས་པ། སྤྲིད་པ་ཟད་པ་འདྲ་ཆགས་
 དང་བྱལ་བ་འགོག་པ་སྤངས་ལས་འདས་པའོ། །ཞེས་པའི་ཐེག་དམན་གྱི་མདོ་འདི་
 དང་། སྟོང་ཉིད་བསྟན་པའི་དོན་དུ་གཅིག་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་གཞན་གྱིས་ཟད་པ་སྟོང་པ་
 ཉིད། །ཅེས་པའི་འདུས་བྱས་ཟད་པར་སྟོན་པའི་སྐབས་འདི་ཡི་མདོ་ཡིན་པའི་ཐུང་།
 གཅིག་ལྷགས་ནི། མ་ལུས་པ་སྤངས་པ་ཞེས་པ་ནས། རྒྱབ་ཅེས་པའི་བར་གྱི་ཐེག་དམན་
 གྱི་ལྷག་མེད་ལྷ་པོ་འདས་ལ་གནས་པའི་ཆོ་ཆོ་འདིའི་ལྷ་པོའི་སྤང་བ་ཞི་ཞིང་རྒྱབ་པ་དེ་
 བསྟན། ལྷག་བསྐལ་གཞན་གྱིས་མཆོམས་མི་སྟོར། །ཞེས་པ་ནས། འགོག་པ་སྤངས་
 ལས་འདས་པའོ། །ཞེས་པའི་བར་གྱིས་ཐེག་དམན་གྱི་ལྷག་མེད་ལྷ་པོ་འདས་ལ་
 གནས་པའི་ཆོ་ཆོ་ཐུ་མའི་ལྷག་བསྐལ་གྱི་སྤང་བ་ཞི་ཞིང་རྒྱབ་པར་བསྟན། དེས་ན་ལྷ་པོ་
 དེས་ཐེག་དམན་དག་བཅོམ་པའི་རྒྱད་ཀྱི་སྟོང་ཉིད་ལ་ཅེ་གཅིག་དུ་མཉམ་པར་བཞག་
 པའི་མཉམ་གཞག་ཡེ་ཤེས་དེས་ལྷ་པོ་ཐོགས་གཉིས་སྤང་གི་སྟོས་པ་མ་ལུས་པ་ཉེ་བར་
 ཞི་ཞིང་རྒྱབ་པའི་སྟོན་སྤང་སྟོགས་གདོད་མ་ནས་ཟད་པ་དེ་ལྷ་པོ་ཐོགས་གདོད་མ་
 ནས་རང་བཞིན་གྱིས་མ་གྲུབ་པའི་སྟོང་ཉིད་མདོན་ལུས་དུ་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་དེ་ལ་
 གནས་པའི་ཐེག་དམན་དག་བཅོམ་དེ་ལྷག་མེད་ལྷ་པོ་འདས་པར་བསྟན་ཅིང་། དེ་ལས་
 ལངས་པའི་རྗེས་ཐོབ་ཀྱི་ཆོ་ཐེག་དམན་དག་བཅོམ་པ་དེ་ལྷག་བཅས་ལྷ་པོ་འདས་པར་
 བསྟན་པ་ཡིན་ཏེ། ལྷ་པོ་འདིས་ཐེག་དམན་དག་བཅོམ་པའི་རྒྱད་ཀྱི་སྟོང་ཉིད་ལ་ཅེ་
 གཅིག་དུ་མཉམ་པར་གཞག་པའི་མཉམ་གཞག་ཡེ་ཤེས་དེས་ལྷ་པོ་ཐོགས་གདོད་མ་
 ནས་ཟད་པའི་སྟོང་པ་ཉིད་མདོན་ལུས་དུ་བྱས་པས། དེས་སྟོང་ཉིད་གཟིགས་པའི་
 གཟིགས་དོར་ལྷ་པོ་ཐོགས་མེད་པ་དེ། གང་ལྷག་བསྐལ་འདི་མ་ལུས་པར་སྤངས་པ་

ཞེས་སོགས་ཀྱི་དོན་ནོ། །ལྷག་མེད་ལྷུང་འདས་ཀྱི་ཆེ་ལྷུང་སོགས་མེད་པར་གསུངས་
 པའི་དོན་དུ་ཐལ་འགྱུར་བས་འཆད་པའི་བྱིར། ལྷག་པ་ལྷུང་འདི་ཞེས་པ་བྱེ་བྲག་ཉོན་
 མོངས་ལ་འཆད་པ་མི་རིགས་ཏེ། སྤྱི་སྤྱི་མེད་ནས་བཤད་དུ་མེད་ན། བྱེ་བྲག་ཉོན་
 མོངས་ལ་འཆད་དགོས་ནའང་། སྤྱི་བས་འདིར་སྤྱི་སྤྱི་མེད་ནས་བཤད་དུ་ཡོད་པའི་
 བྱིར། དེས་ན་ཐེག་དམན་གྱི་ལྷག་མེད་ལྷུང་འདས་གང་ཞིག །པདེན་སྤྱང་མངོན་སྤྱང་པ་རྒྱུ་བས་
 ལྷུང་པར་དུ་བྱས་པ་ཐེག་དམན་གྱི་ལྷག་མེད་ལྷུང་འདས་ཀྱི་མཆོན་ཉིད། མཆོན་གཞི་ནི་
 མྱོང་ཉིད་ལ་ཅེ་གཅིག་དུ་མཉམ་པར་བཞག་པའི་ཉོན་ཐོས་དག་བཅོས་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་
 འགོག་པདེན་ལྟ་ལ། ཐེག་དམན་གྱི་ལྷག་མེད་ལྷུང་འདས་གང་ཞིག །པདེན་སྤྱང་མངོན་སྤྱང་པ་
 དར་བཅས་པ། ཐེག་དམན་གྱི་ལྷག་བཅས་ལྷུང་འདས་ཀྱི་མཆོན་ཉིད། དཔེར་ན་
 རྗེས་ཐོབ་ལ་གནས་པའི་ཉོན་ཐོས་དག་བཅོས་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་འགོག་པདེན་ལྟ་ལ། དོན་
 འདི་ནི་གཞུང་རྩ་བ་ལས་ཀྱང་བསྟན་ཏེ། རི་ལྷར་ལྷུང་པོ་སྤངས་ནས་ཞིར་ལྷགས་པ། །
 དག་བཅོས་རྣམས་ལ་ཡོད་པ་མིན་དེ་ལྟར། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། རིགས་པ་དུག་
 རྩ་པའི་འགྲེལ་པར་དྲངས་པའི་ཐེག་དམན་གྱི་མདོ་འདིས་ལྷག་མེད་ཀྱི་ཆེ་ལྷུང་པོ་རང་
 བཞིན་གྱིས་ཟད་པ་མངོན་དུ་བྱས་པར་གསུངས་ཏེ་རྒྱུད་སྤྱི་མ་ལས། ཉོན་མོངས་གདོད་
 བས་ཟད་བྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། ལྷུང་པོ་གདོད་མ་ནས་རང་བཞིན་གྱིས་མ་
 གྲུབ་པར་གདོད་མ་ནས་ཟད་པར་གསུངས་པའི་ཟད་པ་དེ་མངོན་དུ་བྱས་པ་ལ་འཆད་
 རིགས་ཏེ། དེ་ལྟར་རིགས་པ་འཇམ། དངོས་སྤྱི་བས་འདིར་པ་ལྷར་གྱི་ལྷག་མེད་ཀྱི་ཆེ་ལྷུང་
 པོ་ལས་གྱིས་ཟད་པའི་ཟད་པ་མངོན་དུ་བྱས་པ་གང་རུང་ལ་འཆད་རིགས་པ་གང་ཞིག
 བྱི་མ་ལྷར་མི་རིགས་པའི་བྱིར། ས་གྲུབ་ན། མངོན་དུ་བྱ་རྒྱུ་ལྷུང་འདས་ཡོད་པ་ན་
 མངོན་དུ་བྱེད་མཁན་མེད་པ་དང་། མངོན་དུ་བྱེད་མཁན་ཡོད་པ་ན། མངོན་དུ་བྱ་རྒྱུ་
 ལྷུང་འདས་མེད་པའི་སྒྲིན་ཡོད་པར་ཐལ། ཐེག་དམན་གྱི་ལྷག་མེད་ལྷུང་འདས་ཀྱི་ཆེ་

ལུང་སྟགས་རྒྱུ་ཆད་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ལས། ཁ་ཅིག་སྟོན་དེ་རྒྱུ་ལྟེན་པའི་རྒྱ་
 མཚན་ཡང་ཐེག་དམན་གྱི་ལྷག་མེད་ཕྱིར་འདས་རྒྱུ་ལྟེན་གྱི་གར་ཟག་ཡིན་ན། ཟག་
 བཅས་གྱི་ཕྱིར་པོ་རྒྱུ་ལྟེན་ཡིན་དགོས་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་ཡིན་ལ། དེ་དགོས་པ་ཡང་
 ཡིན་ཏེ། དེ་འདྲའི་གར་ཟག་ཡིན་ན། ཤེས་སྒྲིབ་རྒྱུ་ལྟེན་གྱི་གར་ཟག་ཡིན་དགོས་པ་
 གར་ཞིག་ཤེས་སྒྲིབ་ཡིན་ན། ལྷག་བསྐལ་གྱི་བདེན་པ་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། ཟེར་བ་
 མི་འབད་དེ། སྐབས་འདིར་ལྷག་མེད་ཕྱིར་འདས་ལ་གནས་པའི་ཉན་ཐོས་དག་བཅོས་
 གྱི་རྒྱུ་ལ་ལྷག་བདེན་ཡོད་པ་སྒྱིར་ལས་ལེན་ཀྱང་། དེ་འདྲའི་ཉན་ཐོས་དག་བཅོས་
 ཡིན་ན་ལྷག་བདེན་རྒྱུ་ལྟེན་ཡིན་པས་མ་ཁུབ་སྟེ། བདེ་བཅན་གྱི་རྟེན་ཅན་གྱི་ཉན་ཐོས་
 དག་བཅོས་པའི་རྒྱུ་ལ་ལྷག་བདེན་མེད་པའི་ཕྱིར་དང་། ཤེས་སྒྲིབ་ཡིན་ན་ལྷག་བདེན་
 ཡིན་པས་ཁུབ་པ་ཡང་མི་འབད་དེ། ཕྱིར་འཕགས་གྱི་རྒྱུ་ལ་ཤེས་སྒྲིབ་ཡོད་ཀྱང་ལྷག་
 བདེན་མེད་པའི་ཕྱིར། ཤེས་སྒྲིབ་ལ་ལྷག་བདེན་གྱིས་ཁུབ་པ་ལ་ཡང་ཤེས་བྱེད་མེད་
 པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་ཐེག་དམན་གྱི་མདོ་ལས་སྟོང་ཉིད་བསྟན་ཏེ། ལུང་སྟན་ཆོག་ས་
 གྱི་ཀ་ཏ་ཡ་ན་ལ་གདམས་པའི་མདོ་ལས་སྟོང་ཉིད་བསྟན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ཉིད་ལས།
 ཀ་ཏ་ཡ་ན་གར་གྱི་ཕྱིར་འཇིག་རྟེན་འདི་ནི་པལ་ཆེར་ཡོད་པ་ཉིད་དང་། མེད་པ་ཉིད་ལ་
 ཞེན་ཏེ། དེའི་དབང་གིས་སྒྲིབ་དང་རྒྱ་བ་དང་ཞེས་སྟགས་གསུངས་ཤིང་། དེས་མཚན་
 རས་རིན་ཆེན་ཐེང་བ་ནས། འདིར་མ་དྲངས་པ་དུ་མ་ཞིག་དང་། རིགས་པ་དུག་ཅུ་བ་
 དང་། བསྟོད་ཆོག་ས་ལས་ཀྱང་། ཐེག་དམན་གྱི་མདོ་ལས་སྟོང་ཉིད་བསྟན་པ་དུ་མ་ཞིག་
 གསུངས་སོ། ཁ་ཅིག་མདོ་འདི་ནི་ལུང་སྟན་ཆོག་ས་ན་སྤྱང་ངོ་། ཞེས་པའི་དོན་དུ་བྱས་
 རས། བཅོས་ལྟན་དངོས་དང་དངོས་མེད་པ། ཞེས་སྟགས་ལུང་སྟན་ཆོག་ས་གྱི་མདོ་ཆོག་
 ཡིན་ཟེར་བ་ས་གོ་བ་ཆེན་པོ་ཡིན་ཏེ། དེ་མགོན་པོ་ཁྱུ་ལྷན་གྱིས་སངས་པའི་རྩ་བ་ཤེས་
 རབ་གྱི་གཞུང་ཆོག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ས་གྲུབ་ན། རབ་བྱེད་བཅོ་ལྷ་བ་ལ། ཆོག་ས་བཅད་

བཅུ་གཅིག་མེད་པར་ཐལ། ས་གྲུབ་པ་དེའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། བཅོམ་ལྷན་འདས་
 གྱིས་ཆོས་གང་ཞིག །བསྐྱབ་དེ་ནི་རྩལ་ཞེས་གསུངས། །ཞེས་པའི་རབ་བྱེད་བཅུ་
 གསུམ་པའི་གཞུང་ཆོག་འདི་ཡང་ཐེག་དམན་གྱི་མདོ་ཡིན་པར་ཐལ། བཅོམ་ལྷན་
 དངོས་དང་དངོས་མེད་པ། །ཞེས་སོགས་རབ་བྱེད་བཅོམ་ལྷན་པའི་གཞུང་ཆོག་ཐེག་དམན་
 གྱི་མདོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། ཞེ་ཅིག །མདོ་འདི་རྩ་གེར་ཆོགས་བཅད་དུ་
 ལྷེབས་ནས་བཤད་པའི་སྒྲོན་སྒྲོང་བྱེད་པ་ཡང་མི་འཐད་དོ། །

གསུམ་པ་རྩོད་པ་སྒྲོང་བར་བྱེད་པ་ལ། འགྲེལ་པ་ནས་བཤད་པའི་རྩོད་པ་སྒྲོང་བ་
 དང་། དེར་མ་བཤད་པའི་རྩོད་པ་སྒྲོང་བའོ། །དང་པོ་ནི། རང་འགྲེལ་ལས། གང་ཞིག་
 གལ་ཏེ་ཉན་ཐོས་གྱི་ཐེག་པ་ལས་ཀྱང་། ཆོས་ལ་བདག་མེད་པ་བསྟན་ན་དེའི་ཆེ་ཐེག་
 པ་ཆེན་པོ་བསྟན་པ་དོན་མེད་པར་འགྱུར་རོ། །སྟམ་དུ་སེམས་པ་དེའི་ལུགས་དེ་ཡང་
 རིགས་པ་དང་ལུང་དང་འགལ་བར་རྟོགས་སོ། །ཞེས་གསུངས། དོན་ནི། སྒྲོབ་དཔོན་
 སངས་རྒྱལ་བསྐྱུངས་གྱིས་རབ་བྱེད་བདུན་པའི་འགྲེལ་པར་ཐེག་དམན་ཐུན་མོང་མ་
 ཡིན་པའི་སྡེ་སྒྲོང་དུ་ཆོས་གྱི་བདག་མེད་བསྟན་པར་བཤད་པ་ལ། སྒྲོབ་དཔོན་ལེགས་
 ལྷན་འབྱེད་ན་རེ། ཐེག་ཆེན་བསྟན་པ་དོན་མེད་པར་ཐལ། ཐེག་དམན་ཐུན་མོང་མ་
 ཡིན་པའི་སྡེ་སྒྲོང་ལས་ཆོས་གྱི་བདག་མེད་སྤྲོ་མོ་བསྟན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་ལ།
 འོན་ཀྱང་གྱིས་རྩོད་པ་དེ་ཕྱིར་ཐེག་ཆེན་བསྟན་པ་དོན་མེད་པར་ཐལ། ཐེག་དམན་ཐུན་
 མོང་མ་ཡིན་པའི་སྡེ་སྒྲོང་ལས་ཆོས་གྱི་བདག་མེད་སྤྲོ་མོ་བསྟན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པའི་དོན་
 ཡིན་ནས། ཐེག་ཆེན་གྱི་སྡེ་སྒྲོང་ལས་ཆོས་གྱི་བདག་མེད་སྤྲོ་མོ་བསྟན་པ་དོན་མེད་
 པར་ཐལ། ཐེག་དམན་ཐུན་མོང་མིན་པའི་སྡེ་སྒྲོང་ལས་ཀྱང་། ཆོས་གྱི་བདག་མེད་སྤྲོ་
 མོ་བསྟན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པའི་དོན་ཡིན། དང་པོ་ལྟར་ན་མི་འཐད་དེ། ཐེག་ཆེན་བསྟན་
 པ་ཆོས་གྱིས་བདག་མེད་སྤྲོ་མོ་ཁོ་ན་བསྟན་པའི་དོན་དུ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། བྱང་ཆུབ་

ཆེན་ལས། དེ་མི་ཆང་བར་བསྟན་པ་ལགས། །ཞེས་གསུངས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་
 བྱིར། དེས་ན་ཐེག་པ་ཆེ་ཆུང་གི་སྡེ་སྡོད་དུ་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་རྫོགས་པར་སྟོན་མི་སྟོན་
 དང་། དེ་གཉིས་ཀྱི་ལམ་དུ་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་རྫོགས་པར་སྟོན་མི་སྟོན་ཀྱི་ཁྱད་པར་
 གསུངས་པའི་དོན་གང་ཡིན་ཞེ་ན། འདི་ལ་སྡེ་མ་ཁ་ཅིག །ཐེག་ཆེན་པ་ལ་ཤེས་
 བྱ་ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་མེད་པར་རྫོགས་པ་ཡོད་ལ། ཉན་རང་ལ་དེ་མེད་པར་ཤེས་
 བྱ་བྱོགས་གཅིག་པ་འགའ་ཞིག་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པར་རྫོགས་པ་ཡོད། ཅེས་པའི་
 དོན་དུ་སྒྲུབ་ཆེས་མི་འཐད་དེ། གཞི་གྲུབ་པ་གཅིག་གི་སྡེ་དུ་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་
 རྫོགས་ལ་བརྟེན་ནས་ཆང་མས་གྲུབ་ན། དེ་ནས་གཞི་གཞན་ལ་བདེན་པར་ཡོད་མེད་
 ཀྱི་དབྱེད་པ་ཞུགས་པ་ན་རིགས་པ་སྡེ་མ་ལ་བརྟེན་ནས་བདེན་མེད་རྫོགས་རྒྱས་པའི་
 བྱིར། རང་ལུགས་ནི། དེ་ལྟར་གསུངས་པའི་དོན་ཡོད་དེ། ཐེག་ཆེན་གྱི་སྡེ་སྡོད་དུ་ཆོས་
 ཀྱི་བདག་མེད་རིགས་པའི་རྣམ་གྲངས་མཐའ་ཡས་པའི་སྟོན་ནས་བསྟན་ཅིང་། ཐེག་
 དམན་གྱི་སྡེ་སྡོད་དུ་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་རིགས་པ་མདོར་བསྟུས་པ་ཅམ་གྱིས་སྟོན་ནས་
 བསྟན་པ་དང་། སྟོན་པའི་ཆོ་ཡང་ཐེག་ཆེན་གྱི་ལམ་དུ་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་རིགས་པའི་
 རྣམ་གྲངས་མཐའ་ཡས་པའི་སྟོན་ནས་སྟོན་ཞིང་། ཐེག་དམན་གྱི་ལམ་དུ་ཆོས་ཀྱི་བདག་
 མེད་རིགས་པ་མདོར་བསྟུས་ཅམ་གྱི་སྟོན་ནས་སྟོན་པ་ལ་དགོངས་ནས་དེ་ལྟར་གསུངས་
 པའི་བྱིར། འོ་ན་ཐེག་དམན་གྱི་ལམ་དུ་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་རིགས་པའི་རྣམ་གྲངས་
 མཐའ་ཡས་པའི་སྟོན་ནས་སྟོན་པ་མེད་ན་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་རིགས་པའི་རྣམ་
 གྲངས་མཐའ་ཡས་པའི་སྟོན་ནས་སྟོན་པ་ཡོད་དམ་མེད་ཅེ་ན། ཁ་ཅིག་ན་རེ། ཐེག་
 དམན་གྱི་ལམ་དུ་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་རིགས་པའི་རྣམ་གྲངས་མཐའ་ཡས་པའི་སྟོ་
 རས་སྟོན་པ་ཡོད་དེ། རང་འགྲེལ་ལས། དེ་ལྟ་ན་ཡང་དེ་དག་ལ་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་པ་
 ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་སྟོན་པ་མེད་དེ་ཁམས་གསུམ་ན་སྟོད་པའི་ཉན་མོངས་པ་སྟོར་

པའི་ཐབས་ཅམ་ཞིག་ནི་ཡོད་དོ། །དེ་དག་ལ་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་པ་མ་ལུས་པར་
 སྒྲོམ་པ་ནི་ཡོད་པར་རྣམས་པར་གཞག་གོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཞེས་ཟེར། དེ་ཡང་མི་
 འབྲད་དེ། རྒྱུ་ཆེན་ལས། གང་ཟག་བདེན་གྲུབ་འགོག་པའི་རིགས་པའི་རྣམས་གྲངས་
 མཐའ་ཡས་པའི་ཤེས་རབ་མི་བསྐྱེད་ཀྱང་། ཉམ་མོངས་ཀྱི་ས་བོན་གྱི་གཉེན་པོ་རྫོགས་
 པར་སྒྲོམ་པ་ཡོད་ལ། ཤེས་བྱའི་སྒྱིབ་པའི་གཉེན་པོ་རྫོགས་པར་སྒྲོམ་པ་ནི་མེད་དོ། །
 ཞེས་གསུངས་པ་དང་འགལ་པའི་ཕྱིར། རང་ལུགས་ནི། ཐེག་དམན་གྱི་ལམ་དུ་ཆོས་ཀྱི་
 བདག་མེད་རྫོགས་པར་མི་སྒྲོམ་ཞིང་། གང་ཟག་གི་བདག་མེད་རྫོགས་པར་སྒྲོམ་པར་
 གསུངས་པའི་དོན་ཡོད་དེ། ཉམ་རང་འཕགས་པ་ལ་ཉམ་སྒྱིབ་ཀྱི་གཉེན་པོ་རྫོགས་པར་
 སྒྲོམ་པ་ཡོད་ཀྱི། ཤེས་སྒྱིབ་ཀྱི་གཉེན་པོ་རྫོགས་པར་སྒྲོམ་པ་མེད་པའི་དོན་ཡིན་ཏེ།
 ཉམ་རང་སྒྲོབ་པ་རྣམས་ཀྱིས་ནི་ཉམ་མོངས་ཅམ་སྒྲོང་པའི་ཕྱིར་དུ་བརྩོན་པ་ཡིན་ལ།
 དེ་ལ་ནི་བདག་མེད་གཉེས་རིགས་པ་མདོར་བསྡུས་ཅམ་གྱིས་རྫོགས་པས་ཆོག་ལ།
 བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཤེས་སྒྱིབ་སྒྲོང་བ་ལྟར་ལེན་པས་དེ་ལ་ནི་ཅ་ཤེ་ནས་
 གསུངས་པ་བཞིན་དུ་གཞི་གཅིག་བདེན་མེད་དུ་སྒྲུབ་པ་ལ་འང་སྒྲུབ་བྱེད་ཀྱི་རིགས་པ་
 མི་འདྲ་བ་མཐའ་ཡས་པས་བསྒྲུབས་པས། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་ཤེས་རབ་མཆོད་ནས་སྒྲོ་
 ཤིན་དུ་རྒྱས་པ་གཅིག་དགོས་པའི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག །འགྲོལ་པའི་དོན་དུ་
 མཛོད་ནས། ཉམ་རང་འཕགས་པས་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་རྫོགས་པར་མི་སྒྲོམ་ཞེས་
 གསུངས་པ་མི་འབྲད་དེ། ཉམ་རང་འཕགས་པས་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་རྫོགས་པར་
 རྫོགས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཉམ་རང་དག་བརྩོན་པས་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་རྫོགས་པར་
 གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེས་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་མ་ལུས་པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་ལ་ཁོ་ན་
 རེ། ཉམ་རང་འཕགས་པས་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་རྒྱས་པར་རྫོགས་པར་བྲལ། དེས་ཆོས་
 ཀྱི་བདག་མེད་རྫོགས་པར་རྫོགས་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཆུབ་བྱས་པ་ལ། ཁོ་ན་རེ། ཉམ་རང་

འཕགས་པས་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་རྒྱལ་པར་རྟོགས་པར་བཤམ། ཉན་རང་དགྲ་བཙུམ་
 གྱིས་ཆོས་ཀྱི་བདག་འཛིན་རྒྱལ་པར་སྦྱངས་པའི་བྱིར། ལྷུ་པ་ལས་སོ། །ཞེས་ཟེར་བ་
 མི་འཐད་དེ། ཆོས་ཀྱི་བདེན་འཛིན་ལ་རྒྱལ་བལྟས་ཀྱི་ཐ་སྙད་མེད་པའི་བྱིར། འགྲེལ་པ་
 བས་བཤད་པའི་རྩྱུང་སྦྱང་འདིའི་དོན་ལ། དེང་སང་གི་དབྱུང་པ་ལས་ཆེར་ཞལ་འཆམ་
 པར། སྦྱོབ་དཔོན་སངས་རྒྱལ་བསྐྱུངས་ཀྱི་རབ་བྱེད་བདུན་པའི་འགྲེལ་པར། ཐེག་
 དམན་གྱི་སྡེ་སྦྱོང་ལས་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་བསྟན་པར་བཤད་པ་ལ། སྦྱོབ་དཔོན་
 ལེགས་ལྷན་འབྱེད་ན་རེ། ཐེག་ཆེན་བསྟན་པ་དོན་མེད་པར་བཤམ། ཐེག་དམན་གྱི་སྡེ་
 སྦྱོང་ལས་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་བསྟན་པའི་བྱིར། ཞེས་པའི་རྩྱུང་པ་དེའི་ལན་འཆད་པ་
 ལ། གང་ཞིག་གལ་ཏེ་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཐེག་པ་ཞེས་སྟགས་ཀྱི་འགྲེལ་པ་གསུངས་པ་ཡིན་
 ཞེས་ཟེར་བའི། འགྲེལ་པ་དང་། རྟོག་ཆེན་གྱི་དགོངས་པ་གཏན་ནས་མ་ཡིན་ཏེ། སྦྱོབ་
 དཔོན་ལེགས་ལྷན་འབྱེད་རང་ཉིད་ཀྱིས་ཐེག་དམན་གྱི་སྡེ་སྦྱོང་ལས་ཆོས་ཀྱི་བདག་
 མེད་བསྟན་པར་བཞེད་པའི་བྱིར་ཏེ། ཅུ་བ་ཤེས་རབ་ལས། འདུ་བྱེད་ཐམས་ཅད་བསྐྱ་
 བའི་ཆོས། དེས་ན་དེ་དག་རྩུན་པ་ཡིན། ཞེས་པའི་ཤེས་རབ་སྒྲོན་མེ་ལས། ཉན་ཐོས་
 ཀྱི་ཐེག་པ་ལས་ཀྱང་། འདི་ལྟ་སྟེ། འདུས་བྱས་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་རྩུན་པ་བསྐྱ་བའི་ཆོས་
 སོ། །དགེ་སྦྱོང་དག་འདི་ལྟ་སྟེ། མི་བསྐྱ་བའི་ཆོས་སྤངས་ལས་འདས་པ་དེ་ནི་བདེན་
 པའི་མཆོག་གོ། །འདུས་བྱས་དེ་ནི་བསྐྱ་བའི་ཆོས་ཀྱང་ཡིན། དེ་ནི་རབ་རྩ་འཛིག་པའི་
 ཆོས་ཀྱང་ཡིན་ནོ་ཞེས་གསུངས་ལ། ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ལས་ཀྱང་། རབ་འབྱུར་ཅི་ཙམ་དུ་
 འདུས་མ་བྱས་པ་དེ་ཙམ་དུ་མི་རྩུན་ནོ་ཞེས་གསུངས་སོ། །དེ་བྱིར་དེ་ལྟར་སྟགས་གཉིས་
 ཀ་ལ་གྲགས་པའི་ལུང་དག་ཡོད་པའི་བྱིར། འདུས་བྱས་ཐམས་ཅད་བསྐྱ་བའི་ཆོས་
 འདིས་ནི་འདུས་བྱས་ཀྱི་ཆོས་ནི་བསྐྱ་བའི་ཆོས་ཉིད་ཡིན་པར་བསྟན་ཏོ། །ཞེས་པའི་
 ཉན་ཐོས་ཀྱི་སྡེ་སྦྱོང་ལས་འདུས་བྱས་རྩུན་པ་བསྐྱ་བའི་ཆོས་ཅན་དུ་གསུངས་པར་

བཤད་ཅིང་། འདུས་བྱས་རྒྱུ་པ་བསྐྱུ་བའི་ཆོས་ཅན་དུ་སྦྱོར་བའི་མདོ་འདིས་སྤྱོད་ཉིད་
བསྐྱུ་བར་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཉིད་ཀྱིས་གསུངས་པར་སྤྱོད་ཉིད་ཡོངས་སུ་བསྐྱུ་བ་
ཡིན་ཞེས་པས་བསྐྱུ་བའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་སློབ་དཔོན་ལེགས་ལྡན་འབྱེད་ཀྱིས་ཐེག་
དམན་གྱི་སྡེ་སྤྱོད་ལས་སྤྱོད་ཉིད་བསྐྱུ་བར་བཞེད་པར་བྲལ། དེས་ཐེག་དམན་གྱི་སྡེ་
སྤྱོད་ལས་དོན་དམ་པར་གཞན་སྡེ་མེད་པར་བསྐྱུ་བར་བཞེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཁ་ཅིག་
སྤྱག་བསྐྱེལ་བདག་གིས་བྱས་ཞེས་པའི་འབྲེལ་བ་ཤེས་རབ་སྦྱོར་མེ་ལས། ཉན་ཐོས་
ཀྱི་ཐེག་པ་ལས་ཀྱང་བཀའ་བསྐྱེལ་ཏེ། ཀྱི་གོ་བྱ་ཏ་མ་སྤྱག་བསྐྱེལ་བདག་གིས་བྱས་སམ།
ཆོ་དང་ལྡན་པ་མ་ཡིན་ནོ། །གཞན་གྱིས་བྱས་སམ་ཆོ་དང་ལྡན་པ་མ་ཡིན་ནོ། །གཉིས་
གས་བྱས་སམ་ཆོ་དང་ལྡན་པ་མ་ཡིན་ནོ། །བདག་གིས་ཀྱང་མ་བྱས་གཞན་གྱིས་ཀྱང་
མ་བྱས་སམ། ཆོ་དང་ལྡན་པ་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་རྒྱ་ཆེར་གསུངས་པ་
དེ་དག་གིས་བསྐྱེལ་བའི་ཕྱིར་ཏེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་སློབ་དཔོན་
ལེགས་ལྡན་འབྱེད་ཀྱིས་ཐེག་དམན་གྱི་སྡེ་སྤྱོད་ལས་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་བསྐྱུ་བར་
བཞེད་དེ། དེས་ལྷུང་ཕྱན་ཆོགས་ཀྱི་ཀ་ཏ་ཡ་ན་ལ་གདམས་པའི་མདོ་ལས་ཆོས་ཀྱི་
བདག་མེད་བསྐྱུ་བར་བཞེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཤེས་རབ་སྦྱོར་མེ་ལས། བཅོམ་ལྡན་
དངོས་དང་དངོས་མེད་པ། མཁྱེན་པས་ཀ་ཏ་ཡ་ན་ཡི། གདམས་པ་ལས་ནི་ཡོད་པ་
དང་། མེད་པ་གཉིས་ཀའང་དགག་པ་མཛད། །ཀ་ཏ་ཡ་ན་འཛིག་རྟེན་འདི་ནི་གཉིས་
ལ་གནས་ཏེ། ཡལ་ཆེར་ཡོད་པ་ཉིད་དང་མེད་པ་ཉིད་ལོ། །ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་
དང་། དེ་བཞིན་དུ་ཀྱན་དགའ་བོ་ཡོད་ཅིས་བྱ་བ་ནི་རྟག་པར་འགྱུར་ལ། མེད་ཅིས་བྱ་
བ་ནི་ཆད་པར་འགྱུར། །ཞེས་གསུངས་སོ། །ཞེས་བཅོམ་ལྡན་དངོས་དང་དངོས་མེད་
པ། ཞེས་སོགས་ཀྱི་དོན་ཆོག་གསལ་རི་ལྟ་བུ་བཞིན་དུ་བཤད་པའི་ཕྱིར། དེ་བཞིན་དུ་
ཉན་ཐོས་ཐེག་པ་དེ་ལས་ནི། བྱང་རྒྱུ་མེས་ས་དཔའི་སྦྱོར་ལམ་དང་། སྦྱོད་པ་ཡོངས་

བསྐྱེད་མ་བཤད་དེས། །ཞེས་སྟགས་གྱི་དོན་ཡང་། ཐེག་དམན་བྱམ་མོང་མ་ཡིན་པའི་སྒྲེ་
 སྒྲོང་ལས་བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའི་སྒྲོང་པ་ཉམས་ལེན་སྟགས་མ་བཤད་པའི་དོན་ཡིན་
 གྱི། ཐེག་དམན་གྱི་སྒྲེ་སྒྲོང་ལས། བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའི་སྒྲོང་པ་ཉམས་ལེན་སྟགས་
 མ་བཤད་པའི་དོན་མ་ཡིན་ཏེ། འདུལ་བ་ལུང་ལས། ཐམས་ཅད་སྒྲོལ་གྱི་སྒྲེ་སྒྲོང་རབས་
 སྟགས་བརྒྱ་ལྷག་མང་པོ་བཤད་པའི་སྒྲོ་ནས་བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའི་སྒྲོང་པ་ཉམས་
 ལེན་མང་དུ་གསུངས་པའི་བྱིར། ཁོ་ན་རེ། འོ་ན་རང་འགྲེལ་ལས། བཅོམ་ལྷན་དངོས་
 དང་དངོས་མེད་པ། །ཞེས་སྟགས་གྱི་ལུང་དྲངས་ནས། ལེགས་ལྷན་འབྲེད་ལ་སྟགས་པ་
 རང་རྒྱུད་པའི་དོར་ཐེག་དམན་གྱི་མདོ་ལས་སྒྲོང་ཉིད་བརྟན་པ་བརྒྱལས་པ་མི་འབྱང་
 བར་ཐལ། དེ་དག་གིས་ཐེག་དམན་གྱི་མདོ་ལས་སྒྲོང་ཉིད་བརྟན་པར་འདོད་པའི་བྱིར།
 ཟེར་ན་མི་འབྱང་དེ། དེ་ལྟར་བརྒྱལས་པ་དེ་ལེགས་ལྷན་འབྲེད་སྟགས་རང་རྒྱུད་པའི་
 དོར་བརྒྱལས་པ་མ་ཡིན་པའི་བྱིར་ཏེ། རང་འགྲེལ་དང་། རྟིག་ཆེན་དུ་དེ་ལྟར་བརྒྱལས་
 པ་ཉན་ཐོས་སྒྲེ་པའི་དོར་བརྒྱལས་པའི་བྱིར་ཏེ། ཐེག་པ་ཆེ་ལས་སྒྲེ་མེད་བརྟན། །ཞེས་
 སྟགས་གྱི་ཐེག་ཆེན་གྱི་མདོ་ལས་སྒྲོང་ཉིད་བརྟན་པར་བརྒྱལས་པ་དེ་ཉན་ཐོས་སྒྲེ་པའི་
 དོར་བརྒྱལས་པའི་བྱིར་ཏེ། དེ་མདོ་རྒྱས་འབྲིང་བརྟན་གསུམ་མངས་རྒྱས་གྱི་བཀའ་མ་
 ཡིན་པར་འདོད་པའི་སྒྲོལ་པའི་དོར་དེ་ལྟར་བརྒྱལས་པའི་བྱིར། གཅིག་པ་དེ་བྱིར་
 བཟོད་པར་གྱིས། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། འོ་ན་རང་འགྲེལ་དུ། རི་རྒྱད་དུ་རིན་ཆེན་
 བྲོང་བ་ལས། རི་སྤྱིད་སྤྱང་པོ་འཛིན་ཡོད་པ། །ཞེས་སྟགས་དྲངས་པ་ཡང་། ཉན་ཐོས་
 སྒྲེ་པ་ལ་དྲངས་པ་ཡིན་པར་ཐལ། བྲོང་གིས་གོང་དུ་བཤད་པ་དེའི་བྱིར། ཞེ་ན་སྒྲོན་
 མེད་དེ། དེ་དག་ནི་ཐེག་ཆེན་གྱི་གྲུབ་མཐའ་རྒྱ་པའི་རང་སྒྲེ་འོག་སྒྲུབ་སྤྱད་དང་རང་རྒྱུད་
 པ་སྟགས་གྱི་དོར་འདྲེན་པ་ཡིན་པས། སྒྲོན་མེད་རྒྱལ་བཤད་ཟིན་པ་ལྟར་ཡིན་པའི་བྱིར།
 དེ་དག་ནི་རང་འགྲེལ་དང་རྟིག་ཆེན་གྱི་དགོངས་པ་མཐར་བུག་པ་ས་འོག་གི་གཏིང་

[illegible]

ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ལྟར་ཡིན་ནོ། ཞེན་དེ་ཡང་མི་འཐད་དེ། དེ་ལྟར་དུ་
 འདོད་པ་ནི་སྒྲིབ་དཔོན་མེད་གོ་བཟང་པོ་ལ་སོགས་པའི་ལུགས་ཡིན་པས་དེའི་ལུགས་
 ལ་འཐད་ཀྱང་། སྐབས་འདིར་མི་འཐད་པའི་ཕྱིར་དེ། དེའི་ལུགས་ལ་ཕྱི་དོན་མེད་པར་
 ཚད་མས་གྲུབ་ཀྱང་། ཐལ་འཁྱུར་པའི་སྐབས་འདིར་ཕྱི་དོན་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གཞུང་
 འདིའི་དོན་ལ་ཕྱི་དོན་མེད་པ་གཞིར་བྱས་ལ། ཁ་ཅིག རང་རྒྱལ་འཕགས་པས་གཞུང་
 རྟོག་སྤྱོད་ལྟས། འཛིན་རྟོག་སྤྱོད་མི་ལྟས་པའི་དོན། གཞུང་པ་འཛིན་པ་ལས་རྩལ་ཐ་
 དད་མེད་པར་རྟོགས་ཀྱང་། འཛིན་པ་གཞུང་པ་ལས་རྩལ་ཐ་དད་མེད་པར་མ་རྟོགས་
 པའི་དོན་ལ་བྱེད་པ་མི་འཐད་དེ། རང་རྒྱལ་གྱིས་འཛིན་པ་བདེན་མེད་དུ་མ་རྟོགས་པས་
 འཛིན་པ་ལ་བདེན་ཞེན་སྤྱོད་མ་ལྟས་པའི་དོན་ཡིན་གྱི་སྤྱད་བང་པོ་བརྟལ་ཡང་གཞུང་
 པ་འཛིན་པ་ལས་རྩལ་ཐ་དད་དུ་མེད་པར་རྟོགས་ན་རིགས་པ་སྤྱ་མའི་མཐུ་ལ་བརྟེན་
 ལས་འཛིན་པ་གཞུང་པ་ལས་རྩལ་ཐ་དད་མེད་པར་རྟོགས་ལྟས་པས་བྱུང་བའི་ཕྱིར།
 འདི་ལ་ཐུལ་མཚམས་ལེགས་པར་ཤེས་དགོས་སོ། །དེས་ནི་འདིའི་སྐབས་སུ་ཁ་ཅིག་
 རང་རྒྱལ་དང་སེམས་ཅམ་པ་ལྟ་བུ་མི་མཚུངས་དེ། རང་རྒྱལ་གྱིས་དོན་སྤྱད་གི་ཤེས་པ་
 ཕྱི་དོན་ལས་རྩལ་ཐ་དད་དུ་མེད་པར་མ་རྟོགས། སེམས་ཅམ་པས་དེ་ལྟར་རྟོགས་པས།
 འཛིན་པ་བདེན་སྒྲིའི་རང་རྒྱལ་དང་། གཞུང་འཛིན་གཉིས་མེད་གྱི་ཤེས་པ་དོན་དམ་དུ་
 སྒྲིབ་པའི་སེམས་ཅམ་པ་གཉིས་གྲུབ་མཐའ་མཚུངས་པ་མཚར་ཞེས་པ་ནི། གསལ་བྱེད་
 པའི་བཞད་གད་གྱི་གནས་ཡིན་དེ། གཞུང་དོན་རྟོག་པ་སྤྱོད་ཕྱིར་དང་། ཞེས་པ་འདིས་
 རང་རྒྱལ་དང་སེམས་ཅམ་པ་གཉིས་ལྟ་བུ་མཚུངས་པར་བསྟན་པའི་ཕྱིར་དེ། གཞུང་
 འདིས་རང་རྒྱལ་ཐེག་པ་འབྲིང་པོར་སྟོན་པ་ལ། རང་རྒྱལ་འཕགས་པ་ཡིན་ན་གཞུང་
 འཛིན་རྩལ་གཞན་གྱིས་སྤྱོད་པར་རྟོགས་པས་བྱུང་བས་ཉན་ཐོས་ལས་ལྷག་པ་དང་།
 ཤེས་པ་བདེན་མེད་དུ་རྟོགས་པས་མ་བྱུང་བས་ཐེག་ཆེན་ལས་དམན་པར་བསྟན་པའི་

ཕྱིར། དེས་ན་གཞུང་འདིར་ཐེག་པ་གསུམ་གྱི་གར་ཟག་གསུམ་དབང་པོ་ནི་འབྲིང་རྒྱལ་
 བ་ཡིན་པས་བདག་མེད་ལྷ་རགས་ལ་ལྷོས་ཏེ་དབང་པོའི་རིམ་པ་གསུམ་བཞག་སྟེ་ཐེག་
 ཆེན་ལ་ལྷ་བ་རབ་བདེན་མེད་རྟོགས་པའི་དབུ་མའི་ལྷ་བ། ཐེག་འབྲིང་ལ་ལྷ་བ་འབྲིང་
 གཞུང་འཛིན་རྣམ་གཞན་གྱིས་སྟོང་བར་རྟོགས་པའི་སེམས་ཅམ་གྱི་ལྷ་བ། ཐེག་པ་རྒྱང་
 རྒྱལ་ལྷ་བ་རྒྱང་རྒྱལ་ཟག་རང་རྒྱ་བྱལ་པའི་རྣམ་ཡོད་གྱིས་སྟོང་བར་རྟོགས་པའི་གར་
 ཟག་གི་བདག་མེད་ཐུན་མོང་པ་རྟོགས་པའི་ལྷ་བ་དང་སྐུར་ནས་བཤད་པའི་ཕྱིར། དེ་
 ལྟར་བཞག་ཀྱང་ལྷ་བའི་རིམ་པ་ལྟར་ཐེག་པའི་རིམ་པ་མ་དཔེ་ཏེ། ལྷ་བ་གསུམ་རིམ་
 གྱིས་རྟོགས་དགོས་ཀྱང་། ཐེག་པ་གསུམ་ལ་རིམ་གྱིས་འཇུག་མི་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ།
 རིགས་དཔེ་པའི་རང་རྒྱལ་འཇགས་པ་ལ་ལྷ་བ་དང་པོ་གཉིས་ཡོད་ཅིང་། རིགས་དཔེ་
 པའི་བྱང་འཇགས་ལ་ལྷ་བ་གསུམ་ག་ཡོད་པའི་ཕྱིར་དང་། སྐྱིར་རེ་རེ་ལའང་ལྷ་བ་
 གསུམ་ག་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་གྱི་ལྷ་བ་ཐེག་པ་གསུམ་གྱི་འཇགས་པས་རྟོགས་
 པས་བྱལ་བར་འདོད་པའི་ཐལ་འགྱུར་བ་རང་གི་ལྷགས་ལྟར་ནའང་། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་
 རྟོགས་པ་ལ་ལྷོས་ནས་དབང་པོའི་རིམ་པ་གསུམ་འབྲད་དེ། རང་རང་གི་ལམ་རྒྱུ་མ་
 ལྷགས་ཀྱང་ཐེག་ཆེན་གྱི་རིགས་ཅན་གྱིས་རིགས་པའི་རྣམ་གྲངས་མཐའ་ལས་པའི་སྒོ་
 བས་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་སྐུར་རྒྱ་རྟོགས་པ་དང་། རང་རྒྱལ་གྱི་རིགས་ཅན་རྣམས་གྱིས་རིགས་
 པའང་དེ་ལས་བསྐྱུས་པ་དང་རྒྱང་ཟད་བྱལ་བར་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་རྟོགས་པ་དང་། ཉན་ཐོས་
 གྱི་རིགས་ཅན་གྱིས་རིགས་པ་གིན་ཏུ་བསྐྱུས་པས་སྒྲ་མ་གཉིས་ལ་ལྷོས་ཏེ། གིན་ཏུ་
 བྱལ་བའི་སྒོ་བས་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་རྟོགས་པ་དང་། རང་རང་གི་ལམ་རྒྱུ་ལྷགས་ནས་
 ཀྱང་ཐེག་ཆེན་པས་ནི་ལྷ་བ་དེ་ལ་བསྐྱལ་ཆེན་གྲངས་མེད་གསུམ་ལ་གོམས་པ་བསྐྱིངས་
 བས་རྟོགས་བྱང་མཛོན་ཏུ་བྱེད་པ་དང་། རང་རྒྱལ་གྱིས་ལྷ་བ་དེ་ལ་བསྐྱལ་ཆེན་བརྒྱར་
 གོམས་པ་བསྐྱིངས་ནས་རང་རྒྱལ་གྱི་བྱང་རྒྱལ་མཛོན་ཏུ་བྱེད་པ་དང་། ཉན་ཐོས་རྣམས་

དེ་ལྟར་སྒྲིང་ཉིད་ལ་གོམས་པ་བཞིང་མི་རྣམས་པས་སྒྲུར་བ་རྣམས་ཀྱིས་རང་གི་ཆོག་གསུམ་
 བས་ཉན་ཐོས་ཀྱི་བྱང་རྒྱུ་མངོན་དུ་བྱེད་པས། དེ་ཞོན་ཉིད་སྒྲུར་དུ་གཏིང་དཔོག་མི་
 དཔོག་དང་གོམས་པ་ལུན་རིང་བྱང་སོགས་ཀྱི་སྒྲོ་ནས་དབང་པོའི་རིམ་པ་འབྱད་པའི་
 བྱིར། ལ་ཅིག །མངོན་རྟོགས་རྒྱན་གྱི་མཐར་ཐུག་གི་དགོངས་པ་སེམས་ཅམ་དུ་
 འགྲེལ་བ་མི་འབྱད་དེ། མངོན་རྟོགས་རྒྱན་དུ་འཛིན་པ་ལ་བདེན་ཞེན་སྒྲིང་མི་རྣམས་པས་
 དམན་བྱད་དུ་བསྟན་པའི་བྱིར། དེས་ན་གསུང་དོན་རྟོག་པ་སྒྲིང་བྱིར་དང་། །ཞེས་
 སོགས་དང་། ཉན་མོངས་ཤེས་བྱ་ལམ་གསུམ་གྱིས། །ཞེས་སོགས་ཀྱིས་གཞུང་རྒྱ་རི་
 བཞིན་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་རྣམས་རང་རྒྱུད་པ་རྗེས་སུ་གསུང་བའི་བྱིར་དུ་གསུངས་པའི་
 དྲང་དོན་དགོངས་པ་ཅན་ཡིན་པའི་བྱིར། མངོན་རྟོགས་རྒྱན་གྱི་མཐར་ཐུག་གི་དགོངས་
 པ་ཐལ་འབྱུར་དུ་གནས་པ་ཡིན་ཏེ། མངོན་རྟོགས་རྒྱན་གྱི་སྐབས་འགའ་ཞིག་དུ་ཉན་
 རང་འཕགས་པ་ལ་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་བྱུང་པ་བསྟན་པའི་བྱིར་ཏེ། ཆོས་
 ཀྱི་དབྱིངས་ལ་དབྱེར་མེད་བྱིར། ཞེས་སོགས་ཚུང་ལན་རྣམས་ཀྱིས་འཕགས་པ་ལ་སྒྲིང་
 ཉིད་རྟོགས་པའི་བྱུང་པར་བསྟན་པའི་བྱིར། འོན་ཅུང་ལན་དེ་དག་གི་དོན་རི་ལྟར་ཡིན་
 ཞེན། འདི་ལ་རྩ་བས་དངོས་སུ་བསྟན་པ་རིགས་སོ་སོར་མ་དེས་པའི་རྩུང་ལན་དང་།
 དོན་གྱིས་ཐོབ་པའི་རིགས་ཅན་སོ་སོར་མ་དེས་པའི་རྩུང་ལན་གཉིས། དང་པོ་ནི། གང་
 ལ་རྩུང་པའི་གཞི། རི་ལྟར་རྩུང་པའི་རྩུལ། རྩུང་པ་དེའི་ལན་བསྟན་པ་གསུམ་ལས།
 དང་པོ་ནི། རྒྱུ་བ་པ་ཡི་ནི་རྟེན་གྱུར་པ། ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ཀྱི་རང་བཞིན་དང་། །ཞེས་
 བའི་སྐབས་སུ་ཐེག་ཆེན་གྱི་རྒྱུ་བ་པའི་རྟེན་རང་བཞིན་གནས་རིགས་ཆོས་དབྱིངས་སུ་
 བསྟན་ཅིང་། འཇུག་པའི་རྟེན་ལ་རིགས་ཞེས་བྱ། ཞེས་པའི་སྐབས་སུ་རྒྱུ་བ་པ་བཅུ་
 གསུམ་གྱི་ཆོས་ཉིད་ཐེག་ཆེན་རྒྱུ་བ་པའི་རྟེན་རང་བཞིན་གནས་རིགས་སུ་བསྟན་པའི་
 སྒྲོ་ནས་རང་བཞིན་གནས་རིགས་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་སུ་བསྟན་པ་ལ་རྩུང་། གཉིས་པ་རྩུང་།

ལྷ་མོ་ཁོ་ན་རེ། ཐེག་པ་གསུམ་གྱི་རིགས་གསུམ་དུ་བྱེད་མི་རུང་བར་གྲུ། ཐེག་པ་
 གསུམ་གྱི་རང་བཞིན་གནས་རིགས་ཚོས་དབྱིངས་ཡིན་པ་གང་ཞིག། ཚོས་ཀྱི་དབྱིངས་
 ལ་ངོ་བོ་མི་འདྲ་བའི་དབྱེ་བ་མེད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་ཟེར། དེ་ལྟར་ཡང་རྩ་བ་ལས། ཚོས་
 ཀྱི་དབྱིངས་ལ་དབྱེར་མེད་ཕྱིར། །རིགས་ནི་ཐ་དད་རུང་མ་ཡིན། །ཞེས་དང་དེ་ལྟར་ཡང་
 ཉི་ལྟར་ལས། དེ་ལྟར་ནའང་ཚོས་ཀྱི་དབྱིངས་ལ་དབྱེ་བ་མེད་པའི་ཕྱིར། འདི་ནི་
 ཉན་ཐོས་ཀྱི་རིགས་སོ། །འདི་ནི་རང་གངས་རྒྱས་ཀྱི་རིགས། །འདི་ནི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་
 རིགས་སོ། །ཞེས་རིགས་ནི་ཐ་དད་རུང་མ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་
 རྩོད་པ་དེའི་ལན་ནི། རྩ་བར། བརྟེན་པའི་ཚོས་ཀྱི་བྱེ་བྲག་གིས། །དེ་ཡི་དབྱེ་བ་ཡོངས་
 ལྷ་བཞེད། །ཅིས་དང་། དོན་གསལ་ལས། དཔེར་ན་འཇིག་ལས་མངོན་པར་
 གྲུབ་ཅིང་མེ་ཕྱེ་གཅིག་གིས་སོ་བཏང་བའི་རྟེན་ལུས་པ་ལ་སོགས་པ། བརྟེན་པ་སྤྱང་ཅི་
 དང་ལེ་ཁར་ལ་སོགས་པའི་སྟོད་ཉིད་ཀྱིས་ཐ་དད་པ་དེ་བཞིན་དུ་ཞེས་དང་། རྩོད་སྤྱང་
 ལས། དཔེར་ན་འཇིག་པ་གཅིག་ལས་ཞེས་སོགས་གསུངས། དོན་ནི་རྩོད་པ་དེའི་སྟོན་
 མེད་དེ། བརྟེན་པ་ཐེག་པ་གསུམ་གྱི་དབྱེ་བ་སྟེན་རིགས་གསུམ་གྱི་དབྱེ་བ་འཐད་
 པའི་ཕྱིར། སྐབས་འདི་ཡི་རྟེན་བརྟེན་པའི་དོན་ནི་དམིགས་བྱ་དམིགས་བྱེད་ཡིན་ལ།
 དམིགས་བྱེད་ལ་ཉན་རང་གི་ཐེག་པ་གཉིས་ཀྱང་ཡོད་ཅིང་། ཚོས་ཉིད་རྟོགས་པ་ལ་
 ཚོས་ཉིད་སྟོ་ངོར་འགྲུབ་དགོས་ལ། བདེན་གྲུབ་སྟོ་ངོར་མ་བཅད་པར་བདེན་མེད་སྟོ་
 ངོར་མི་འགྲུབ་པའི་ཕྱིར། དེ་ལ་ཁོ་ན་རེ། ཐེག་པ་གསུམ་གྱི་རིགས་ཐ་དད་པ་མི་རུང་
 ཞེས་མི་རྩོད་ཀྱིས། རིགས་བཅུ་གསུམ་གྱི་དབྱེ་བ་མི་རུང་བར་རྩོད་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེ་ན་
 མི་འཐད་དེ། ཉི་ལྟར་ལས། རི་སྐད་དུ་འཇམ་དཔལ་གལ་དེ་ཚོས་ཀྱི་དབྱིངས་གཅིག་
 དང་། དེ་བཞིན་ཉིད་གཅིག་དང་། ཡང་དག་པའི་མཐའ་གཅིག་ཡིན་ན། དེ་ལ་རི་ལྟར་
 སྟོད་དང་སྟོད་མིན་པར་གདགས་སོ་ཞེས་པ་རྩོད་པར་གསུངས་པ་གང་ཞིག། །བྱུང་

གྱི་གནས་སྐབས་ཀྱི་རིགས་ལ་གནས་པ་མ་ཡིན་པར་བཤམ། འདྲི་བའི་ཕྱིར་ཞེས་ཅིང་།
 གསུམ་པ་དེའི་ཡན་ནི། ཉི་ལྟར་ལས། རི་ལྟར་དམིགས་པ་ན་འཕགས་པའི་ཆོས་རྣམས་
 གྱི་རྒྱར་རྒྱར་པ་དེ་ལྟར་རིགས་ཡིན་པར་བཞེད་པ་དེས་ན། འདྲི་ར་ཉ་ཅང་བཤམ་བའི་ཉི་
 འཆོལ་བར་བྱེད། ཅིས་དང་། རྒྱན་ལྟར་ལས། རི་ལྟར་ཉན་ཐོས་ལ་མོགས་པས་རྟོགས་
 བས་རིམ་གྱིས་དམིགས་པ་ཞེས་མོགས་དང་། རོན་གསལ་ལས་རི་ལྟར་ཉན་ཐོས་
 གྱི་ཐོག་པ་ལ་མོགས་པའི་རྟོགས་པའི་རིམ་གྱིས་དམིགས་པ་དེ་བཞིན་དུ་འཕགས་པའི་
 ཆོས་རྟོགས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར། ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་རྒྱའི་རོ་བོར་རྣམ་པར་འཛོག་པའི་སྒོ་
 རས་རིགས་ཉིད་དུ་བ་སྟེད་འདོགས་སོ། །ཞེས་གསུངས། རོན་ནི་ཅིད་པ་དེའི་སྒྲིན་མེད་
 དེ། བྱང་མེམས་ཀྱི་མེམས་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་རང་བཞིན་གནས་རིགས་དང་། ཆོས་དབྱིངས་
 མེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་སྒྱུར་གནས་བྱུང་། ཉན་ཐོས་སྟོབ་པའི་རྒྱལ་བས་ཉན་ཐོས་
 གྱི་མེམས་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་ལ་དམིགས་པས་ཉན་ཐོས་ཀྱི་མེམས་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་ཉན་ཐོས་ཀྱི་
 རང་བཞིན་གནས་རིགས་སུ་འཛོག་ །དེ་བཞིན་དུ་རང་རྒྱལ་སྟོབ་པ་དང་། བྱང་མེམས་
 ལ་ཡང་དེ་བཞིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་བྱས་ན་རང་རྒྱལ་ལ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་རྟོགས་པ་
 ཡོད་པས་རང་རྒྱལ་ལ་རང་ལམ་དུ་ཤེས་པ་ལ་བདེན་ཞིན་སྟོང་མི་རྣམས་པས་མ་བྱལ་སྟེ།
 རང་རྒྱལ་སྟོབ་པ་འཕགས་པའི་རྒྱལ་བས་རང་རྒྱལ་གྱི་མེམས་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་མཛོན་སུམ་
 དུ་རྟོགས་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་འཕགས་མེད་གཉིས་ཀྱི་འབྲེལ་བའི་ལུགས་ལ་ཉན་
 རང་འཕགས་པ་ལ་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པ་རྟོགས་གཉིས་སུ་གསུངས་པ་བཞིན་དུ་མཛོན་
 རྟོགས་རྒྱན་ལས་བྱུང་། ཉན་རང་འཕགས་པ་ལ་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པས་བྱལ་བའི་རྒྱལ་
 གཅིག་དང་སྟོང་ཉིད་མ་རྟོགས་པའི་ཉན་རང་འཕགས་པ་ཡོད་པའི་རྒྱལ་གཅིག་ཏེ་
 གཉིས་གསུངས་ལ། གསུང་འཛིན་ཇཱ་ས་བ་དད་དུ་འཛིན་པའི་རྟོག་པ་དང་། བདེན་
 འཛིན་ཤེས་སྒྲིབ་དུ་མི་འཛོག་པ་དང་འཛོག་པའི་རྒྱལ་གཉིས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཏེ།

བརྟེན་པའི་ཚུལ་གྱི་བྱེད་པ་གིས། ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ་ཉན་རང་འཕགས་པ་ལ་
 སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པས་བྱུང་བ་དང་། གཟུང་འཛིན་རྩལ་ཐ་དད་དུ་འཛིན་པའི་རྟོག་པ་
 དང་། བདེན་འཛིན་ཉན་སྟོང་བྱེད་པ་སྟུན། གཟུང་དོན་རྟོག་པ་སྟོང་བྱིར་དང་། ཞེས་
 སོགས་དང་། དེ་ནི་མཚན་མར་དམིགས་སྟོན་སྟེ་ཞེས་སོགས་དང་། སྐབས་ལྟ་པའི་
 རྟོག་པའི་སྐབས་ལ་སོགས་པར། སྟོང་ཉིད་མ་རྟོགས་པའི་ཉན་རང་འཕགས་པ་ཡོད་པ་
 དང་། གཟུང་འཛིན་རྩལ་ཐ་དད་དུ་འཛིན་པའི་རྟོག་པ་དང་བདེན་འཛིན་གཤམ་སྟོང་བྱེད་
 བསྟན་པའི་བྱིར། དེ་ལྟར་གཉིས་སུ་གསུངས་པ་ནི་མངོན་རྟོགས་རྒྱུ་དུ་ཉན་རང་གི་
 ལམ་གཤམ་པའི་ལམ་གཤམ་སྟོན་པ་ནི། གཏུལ་བྱ་ཉན་རང་གི་རིགས་ཅན་རྗེས་སུ་གཟུང་
 པའི་བྱིར་དུ་ཡིན་པས་རྗེས་སུ་གཟུང་རྒྱུའི་ཉན་རང་གི་རིགས་ཅན་ལ་ཟབ་མོའི་
 སྟོང་དུ་གྱུར་མ་གྱུར་གཉིས་ཀྱི་བྱི་མ་ཆེས་མར་བས་པལ་ཆེར་དེའི་ལམ་གྱི་དབང་དུ་
 མཛད་ནས་གསུངས་པའི་བྱིར་ཏེ། དཔེར་ན་ཐོག་ཆེན་ལའང་ཐོག་མར་སེམས་ཅམ་དུ་
 མ་བྲིད་པར་དབུ་མའི་ལྟ་བུ་ཆེད་པར་ཐོག་མར་སེམས་ཅམ་དུ་འབྲིད་དགོས་པ་བཞིན་
 ཡིན་པའི་བྱིར། དེས་ན་མངོན་རྟོགས་རྒྱུ་གྱི་དགོངས་པ་མཐར་ཐུག་ཐལ་འགྱུར་དུ་
 གནས་ཏེ། རྟོག་ཆེན་ལས། དེའི་བྱིར་ལུགས་འདི་དང་མངོན་རྟོགས་རྒྱུ་གཉིས་འགལ་
 བ་མ་ཡིན་ནོ། ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། འོ་ན་རྟོག་ཆེན་ལས། དེས་ན་རྒྱུ་གྱི་འགྲེལ་
 བྱེད་དེ་དག་གི་ལུགས་ལ་ཡང་རྩལ་གཉིས་གཤམ་པར་བྱའོ། ཞེས་གསུངས་པའི་དོན་
 གང་ཡིན་ཞེ་ན། ཁ་ཅིག་མངོན་རྟོགས་རྒྱུ་གྱི་རིགས་ཀྱི་གཟུང་གི་སྐབས་སུ་གཟུང་
 འཛིན་རྩལ་ཐ་དད་དུ་འཛིན་པའི་རྟོག་པ་ཉན་སྟོང་བྱེད་དང་། ཉན་རང་འཕགས་པས་ཆོས་
 ཀྱི་བདག་མེད་རྟོགས་པས་བྱུང་བའི་རྩལ་དང་སྐབས་གཞན་དུ་གཟུང་འཛིན་རྩལ་ཐ་
 དད་དུ་འཛིན་པའི་རྟོག་པ་གཤམ་སྟོང་བྱེད་དང་ཉན་རང་འཕགས་པ་ལ་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་
 མ་རྟོགས་པས་བྱུང་བའི་རྩལ་གཉིས་གསུངས་པ་བཞིན་དུ། འཕགས་མེད་གཉིས་ཀྱི་

འགྲེལ་པའི་ལུགས་ལའང་རྩ་བའི་རྩལ་གཉིས་ལྟར་ལས་ལེན་པའི་དོན་ཡིན་ནོ། རང་
 རྒྱུད་པའི་ལུགས་གཞིར་བྱས་ནས། བརྟེན་པའི་ཆོས་ཀྱི་བྱ་བ་གི་ཞེས་མོགས་ཀྱི་
 གཞུང་ཐལ་འགྱུར་པའི་གཞུང་ཡིན་ནོ། །ཞེན་མི་འཐད་དེ། དེའི་ཐད་ཀྱི་རྣམ་པ་གད་
 རྟེན་པོ་རྒྱན་ལས་དབྱ་མ་ཐལ་འགྱུར་བས་བཞེད་པ་ལྟར་ཉན་ཐོས་ཀྱི་མཐོང་ལས་
 འཐོབ་པ་ལ་ཡང་དེས་པར་སྟོང་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་དགོས་པ་ལྟར་མི་བཞེད་
 གྱུར། ཉན་ཐོས་འཕགས་པས་གྱུར་སྟོང་ཉིད་ཀྱི་དོན་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པ་ཡོད་པར་
 བཞེད་པའི་དབྱ་མ་རང་རྒྱུད་པ་ནི་གིན་དུ་མང་ངོ་། །ཞེས་གསུངས་པ་མི་འཐད་པར་
 ཐལ། རང་རྒྱུད་པའི་ལུགས་ལའང་མངོན་རྟོགས་རྒྱན་ཀྱི་རིགས་ཀྱི་གཞུང་ཐལ་འགྱུར་
 པའི་གཞུང་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་རང་རྒྱུད་པའི་རང་ལུགས་ལ་དོན་བདུན་རྩ་ཆད་
 བར་སྟོན་པའི་མངོན་རྟོགས་རྒྱན་ཀྱི་རང་གཞུང་མེད་པར་ཐལ། དམ་བཅའ་འཐད་པའི་
 ཕྱིར། ཡང་ཁ་ཅིག །འཕགས་མེད་གཉིས་ཀྱི་འགྲེལ་པས་གྱུར། རྩ་བའི་རྩལ་གཉིས་
 ལྟར་བཞུན་པས་འཕགས་མེད་གི་མངོན་རྟོགས་རྒྱན་ཀྱི་འགྲེལ་པ་ཆེ་རྒྱུད་རྣམས་ཀྱི་
 དགོངས་པ་ཐལ་འགྱུར་དུ་གནས་ཏེ་རྒྱན་རྩ་བའི་དགོངས་པ་ཐལ་འགྱུར་དུ་གནས་པ་
 གང་ཞིག །འཕགས་མེད་གི་འགྲེལ་པ་རྣམས་ཀྱི་རྒྱན་ཀྱི་དགོངས་པ་རི་ལྟ་བུ་བཞིན་དུ་
 བཀྲལ་བའི་ཕྱིར། ཞེས་ཟེར། འོན་ཐལ་འགྱུར་བ་གཞིར་བྱས་ལ་སྟོབ་དཔོན་སེཌ་
 བཟང་པོ་ཐལ་འགྱུར་བ་ཡིན་པར་ཐལ། དམ་བཅའ་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་
 ཏེ། རྟིག་ཆེན་ལས། གཉིས་པ་ལྟར་འདོད་པ་ནི་སྟོབ་དཔོན་སེད་གི་བཟང་པོ་ལ་མོགས་
 པའི་འགྲེལ་པའི་ལུགས་ཡིན་པས། དེ་ལྟར་ན་ཕྱི་དོན་མེད་པར་ཆད་མས་གྲུབ་པ་ཡིན་
 ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བརྟེན་པར་བྱ་བ་མང་སྟེ་རེ་ཞིག་བཞག །དེས་ན་རང་
 ལུགས་ལ་རྩ་བའི་རྩལ་གཉིས་དང་། འཕགས་མེད་གིས་འགྲེལ་པའི་རྩལ་གཉིས་དོན་
 མི་གཅིག་སྟེ། རྩ་བའི་རྩལ་གཉིས་ནི་གོང་དུ་བཤད་པ་ལྟར་འཕགས་པ་ལ་ཆོས་ཀྱི་

པདག་མེད་རྟོགས་པས་ཁུབ་པའི་རྩལ་དང་ཆོས་ཀྱི་པདག་མེད་མ་རྟོགས་པའི་ཉན་རང་
 འཕགས་པ་ཡོད་པའི་རྩལ་གཉིས་ཡིན་ལ། ལྷ་མ་རྩུ་ཇི་བཞིན་པ་དང་། ཕྱི་མ་རྩུ་དོན་
 ཡིན་ལ། འགྲེལ་པའི་རྩལ་གཉིས་ནི། ཆོས་ཀྱི་པདག་མེད་རྟོགས་པའི་ཉན་རང་
 འཕགས་པ་ཡོད་པའི་རྩལ་དང་། ཆོས་ཀྱི་པདག་མེད་ཐ་མོ་མ་རྟོགས་པའི་ཉན་རང་
 འཕགས་པ་ཡོད་པའི་རྩལ་ལ་འཛོག་དགོས་དེ། འགྲེལ་པ་དེ་རྣམས་རང་རྒྱད་པ་རྣམས་
 གྱིས་རྩུ་ཇི་བཞིན་དུ་ཁས་ལེན་པའི་ཕྱིར། ཁོ་ན་རེ། མདོར་རྟོགས་རྒྱུ་རང་རྒྱད་པ་
 རྣམས་གྱིས་རྩུ་ཇི་བཞིན་དུ་ཁས་ལེན་པར་ཐལ། ཅུ་པའི་རྩལ་གཉིས་འཛོག་རྩལ་
 འཐད་པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན་རྩོན་མེད་དེ། ཐལ་འགྱུར་པ་ལྟར་ན་དེ་ལྟར་ཡིན་གྱི། རང་
 རྒྱད་པའི་ལུགས་ལ། ཅུ་པའི་རིགས་ཀྱི་གཞུང་གིས། ཆོས་ཀྱི་པདག་མེད་རྟོགས་པའི་
 ཉན་རང་འཕགས་པ་ཡོད་པར་བརྟན་གྱི། འཕགས་པ་ལ་ཆོས་ཀྱི་པདག་མེད་ཐ་མོ་
 རྟོགས་པའི་ཁུབ་པ་མ་བརྟན་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁོ་ན་རེ། འགྲེལ་ཆེན་གཉིས་སུ་ཐེག་པ་
 གསུམ་གྱི་གང་ཟག་གི་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་རིགས་སུ་འཛོག་པའི་ཤེས་བྱེད་དུ། འཕགས་
 པའི་གང་ཟག་ཐམས་ཅད་ནི་འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་རབ་དུ་ཕྱེ་བའོ། །ཞེས་པའི་རྩི་རྩི་
 གཙོད་པའི་ལུང་དྲངས་པ་དང་། རྟོག་ཆེན་ལས། དེའི་དོན་བཤད་པ་ན། དོན་ནི་ཐེག་
 པ་ཆེ་རྒྱུད་གི་འཕགས་པའི་གང་ཟག་ཐམས་ཅད་ནི་ཆོས་རྣམས་དེ་ཁོ་ནར་མ་གྲུབ་པའི་
 དོན་དམ་འདུས་མ་བྱས་མདོར་དུ་བྱས་པས་བཞག་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པའོ། །ཞེས་
 གསུངས་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། འཕགས་མེད་གཉིས་གྱིས་འགྲེལ་པའི་ལུགས་ལ་
 འཕགས་པ་ལ་སྒྲོང་ཉིད་རྟོགས་པས་མ་ཁུབ་པའི་ཕྱིར། འཕགས་མེད་གི་འགྲེལ་པའི་
 དགོངས་པ་རང་རྒྱད་དུ་གནས་པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན། འདི་ལ་མ་ཁས་གྲུབ་རྗེས་ནི།
 འཕགས་མེད་གི་འགྲེལ་པའི་དགོངས་པ་རང་རྒྱད་དུ་གནས་གྱུར། རང་རྒྱད་པའི་
 ལུགས་ལ་འདྲ། འཕགས་པ་ལ་སྒྲོང་ཉིད་རྟོགས་པས་ཁུབ་པོ། །ཞེས་གསུངས་གྱུར།

རང་ལུགས་ནི། རང་རྒྱུད་པའི་ལུགས་ལ་འད་ཐེག་པ་གསུམ་གྱི་འཕགས་པའི་གང་
 ཟག་ཐམས་ཅད་གྱིས་སྤྱོད་ཉིད་རྟོགས་པར་ཁས་ལེན་གྱང་། འཕགས་པ་ཡིན་ན་སྤྱོད་
 ཉིད་རྟོགས་པ་བྱུང་བ་ཁས་ལེན་མི་དགོས་པའི་བྱིར། དཔེར་ན་འགྲེལ་རྒྱུད་ལས།
 འཕགས་པའི་གང་ཟག་ཐམས་ཅད་གྱི་རྒྱུད་ལ་འབྱུང་བའི་བསམ་གཏན་བཞི་དང་།
 ཞེས་གསུངས་པ་སྤྱི་ཆེ་བཞིན་བར་ཁས་ལེན་གྱང་། འཕགས་པ་ཡིན་ན་བསམ་གཏན་
 བཞི་རྒྱུད་ལུན་ཡིན་མི་དགོས་པ་བཞིན་ཅོ། །དེས་ན་སྤྱོད་པ་ནི་བྱང་མེས་ས་དང་པོ་བ་
 ཚོས་ཅན། རྟོད་གྱི་འགོག་པ་ཡང་དག་པའི་མཐའ་ལ་མངོན་སུམ་དུ་འཇུག་ལྟར་བྱེད་
 རྒྱུ་བྱུང་བར་ཅན་གྱི་སྤྱོད་པ་སྤྱོད་ནས། ཉན་རང་དག་བཅོམ་པ་ཐིམ་གྱིས་གཙོན་པའི་
 རྒྱུ་པ་ཐོབ་པའི་རྒྱུ་ཡོད་དེ་རྟོད་གྱི་ས་བདུན་པ་རིང་དུ་སོང་བ་འཐོབ་པ་ན་འགོག་པ་
 ཡང་དག་པའི་མཐའ་ལ་བྱ་རྟོགས་གྱི་སྤྱོད་ཅིག་མའི་བྱང་མཐའ་རེ་ལ་མངོན་སུམ་དུ་
 འཇུག་ལྟར་བྱེད་རྒྱུ་པའི་རྒྱུ་པ་བྱུང་བར་ཅན་འཐོབ་པའི་བྱིར། སྤྱིན་པ་སྤྱིན་བྱ།
 ཞེས་སྟགས་གྱི་སྤྱོད་པ་སྤྱོད་པ་བྱང་མེས་ས་གྱི་སྤྱིན་པ་ལ་འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་
 སྤྱིན་པའི་ལར་བྱིན་དང་། འཛིག་རྟེན་པའི་སྤྱིན་པ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། མདོ་སྡེ་
 རྒྱན་ལས། སྤྱིན་པ་མི་མཐུན་སྟེགས་ཉམས་དང་། །རྣམ་པར་མི་རྟོག་ཡེ་ཤེས་ལུན། །
 འདོད་པ་ཐམས་ཅད་ཡོངས་རྫོགས་བྱེད། །མེས་ས་ཅན་རྣམ་སྤྱིན་བྱེད་རྣམ་གསུམ། །
 ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། སྤྱོད་པ་མེས་ས་བསྟེན། དངོས་གཞི་མི་དམིགས་པ་རྟོགས་པའི་
 ཤེས་རབ། རྟེན་རྟོགས་བྱང་དུ་བསྟོ་བ་གསུམ་གྱིས་དངོས་སུ་ཟིན་པའི་བྱང་མེས་ས་
 འཕགས་པའི་སྤྱིན་པ་དེ་འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་སྤྱིན་པའི་ལར་བྱིན་དང་། དེ་ལྟ་
 བུས་ཡོངས་སུ་ས་ཟིན་པའི་སྤྱིན་པ་རྣམས་ནི་འཛིག་རྟེན་པའི་སྤྱིན་པར་འཛིག་པ་ཡིན་
 དེ། སྤྱོད་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ནི། འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་ལས་
 གྱི་གཙོ་བོ་ཡིན་ལ། དེ་ཐོབ་པ་ན་འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་པ་དང་། དེ་མ་ཐོབ་པའི་གང་

ཐག་རྒྱུ་མཉམ་འཛིན་རྟེན་པར་འཛིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། ལྷོར་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་
 གྱིས་མ་ཐོན་པའི་བྱང་མེས་མ་མོ་སྒྲིའི་སྒྲིན་པ་རྒྱུ་མཉམ་གྱིང་། མེས་མ་བསྐྱེད་དང་བྱང་ཆུབ་
 ཆེན་པོར་བསྐྱེད་པས་ཐོན་པས་སྒྲིན་པའི་མར་སྒྲིན་དུ་བཞག་དགོས་ཏེ། རྟོག་ཆེན་ལས།
 དེས་མ་ཐོན་པའི་སྒྲིན་པ་ལ་མོགས་པ་རྒྱུ་མཉམ་ནི། ཤེས་རབ་གྱིས་ཐོན་པའི་མར་སྒྲིན་
 དང་འབྲུག་པས་མར་སྒྲིན་ཞེས་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་དག་གིས་རྒྱུ་མཉམ་སྒྲིམ་
 ལ་མོགས་པ་ལའང་ཤེས་པར་བྱའོ། །དེ་ལྟར་ནའང་ཉན་རིང་གི་སྒྲིན་པ་མོགས་ནི་མར་
 སྒྲིན་དུ་མི་བཞག་ཟེ། མར་སྒྲིན་ཞེས་པའི་མ་རྩལ་དེ་འཁོར་པའི་མར་འབྲུམ་མཉམ་
 རྟོགས་ཏེ་སྒྲིབ་གཉིས་མ་ལུས་པ་སྒྲུངས་པའི་སངས་རྒྱུས་ལ་བྱེད་པའི་ཕྱིར། རག་དོན་
 ཅི། བྱང་མེས་མ་གྱི་སྒྲིན་པའི་མར་སྒྲིན་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་གཉིས་སྒྲུ་ཡོད་དེ། ཁྱོད་ལ་
 འཛིན་རྟེན་པ་དང་འཛིན་རྟེན་ལས་འདས་པའི་སྒྲིན་པའི་མར་སྒྲིན་གཉིས་སྒྲུ་ཡོད་པའི་
 ཕྱིར། དགོངས་པ་ཡང་གསལ་ལས་མེས་མ་བསྐྱེད་དང་པོའི་སྒྲིན་དོན་ཅི། །

༥ དེ་ཚུལ་སྤྱོད་ཆོག་པ་ཡོད་པ་དང་དག་ལྟར་བྱེད་པ། །ཞེས་སོགས་གྱིས་ས་གནིས་པ་
དེ་མ་མེད་པ་འཆད་ཚུལ་ཇི་ལྟར་ཡོད་ཆེན། ས་འདིར་ཚུལ་བྱིམ་ས་ཡོངས་སུ་དག་པར་
བརྟན་པ། ཚུལ་བྱིམ་ས་གྱི་བརྟགས་པ་བརྟན་པ། ཚུལ་བྱིམ་ས་གྱི་མི་མ་སྤྱོད་སྟོགས་དང་
ས་འདྲེས་པའི་དཔེ་བརྟན་པ། ཚུལ་བྱིམ་ས་གྱི་པར་བྱེད་གྱི་དབྱེ་བ་བརྟན་པ། སའི་ཡོན་
ཏན་བརྗོད་པའི་སྒྲོན་ས་མཐུག་བརྟུ་བ་ལུང་སྒྲོན་ས་འཆད་པ་ལ། དང་པོ་ནི། དེ་ཚུལ་
སྤྱོད་ཆོག་པ་ཞེས་པ་ནས། གནིས་སྒྲོའི་རྒྱ་བ་ཡང་དག་བྲལ་བར་འགྱུར། །ཞེས་པའི་
བར་གྱིས་འཆད། གནིས་པ་ནི། སྤྱིན་པས་ཡོངས་སྤྱོད་དག་ནི་འགྲོ་ཞེས་པ་ནས།
མངོན་མཐོའི་རྒྱ་ནི་ཚུལ་བྱིམ་ས་ལས་གཞན་མེད། །ཅེས་པའི་བར་གྱིས་བཤད། གསུམ་
པ་ནི། ཇི་ལྟར་རྒྱ་མཚོ་རོ་དང་ཞེས་པ་ནས། ལྷན་ཅིག་གནས་མི་འདོད་ཅེས་པའི་བར་
གྱིས་འཆད། བཞི་པ་ནི། གང་གིས་གང་ཞིག་གང་ལ་སྤོང་བྱེད་པ། །ཞེས་པ་ནས།

གསུམ་ལ་ཆགས་པས་ཐོང་དེ་འཛིག་རྟེན་འདས། །ཞེས་པའི་བར་གྱིས་འཆད། ལུ་པ་
ནི། རྒྱལ་ཕྱམ་རྒྱ་བ་ལས་བྱུང་ཞེས་པ་ནས། འགྲོ་བའི་ཡིད་གྱི་གདུང་བ་སེལ་བར་བྱེད་
པ་ཡིན། །ཞེས་པའི་བར་གྱིས་འཆད། དེའི་དང་པོ་འཆད་རྒྱལ་ཡང་། མ་འདིར་རྒྱལ་
ཁྲིམས་ཕུན་ཕུས་ཆོགས་པར་བརྟན་པ། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་ཡོན་ཏན་ཡོངས་ལུ་དག་པར་
བརྟན་པ། མ་དང་པོ་ལས་རྒྱལ་ཁྲིམས་ལྷག་པར་བརྟན་པ། རྒྱལ་ཁྲིམས་ཡོངས་ལུ་
དག་པའི་རྒྱ་གཞན་བརྟན་པ་བཞིའི་སྒོ་ནས་འཆད་པ་ལ། དེའི་དང་པོ་ནི། དེ་རྒྱལ་ཕུན་
ཆོགས་ཞེས་པ་ནས། འཆད་ཁྲིམས་དྲི་མ་སྤངས། ཞེས་པའི་བར་གྱིས་འཆད། གཉིས་
པ་ནི་ལུས་རག་ཡིད་གྱི་རྒྱ་བ་དག་གྱུར་པས། །ཞེས་པ་ནས། བརྩ་ཆར་གསོག་པ་བྱེད་
ཅེས་པའི་བར་གྱིས་འཆད། གསུམ་པ་ནི། དགོ་བའི་ལས་འདི་ལྟ་ཞིག་བརྩ་ཆར་ཞེས་
པ་ནས། ཞི་འོད་ཆགས་པ་དེ་དག་གིས་རྣམ་མཛེས། །ཞེས་པའི་བར་གྱིས་འཆད། བཞི་
པ་ནི། གལ་ཏེ་དེ་ནི་ཁྲིམས་དག་རང་བཞིན་ལ། །ཞེས་པ་ནས། གཉིས་སྒྲོའི་རྒྱ་བ་ཡང་
དག་བྱལ་བར་འགྱུར། །ཞེས་པའི་བར་གྱིས་འཆད་དོ། །འདིའི་སྐབས་སུ་ཁ་ཅིག་ རྒྱལ་
ཁྲིམས་ཀྱི་འཁོར་གསུམ་ལ་བདེན་པར་ལྟ་ན། མོ་ཐར་གྱི་རྒྱལ་ཁྲིམས་རྣམ་དག་དང་
ལྟན་ཡང་། རྒྱལ་ཁྲིམས་རྣམ་དག་དང་མི་ལྟན་པས་བྱབ། ཅེས་ཟེར་བ་དང་། ཁ་ཅིག་དེ་
ཡིན་ན་བྱང་སེམས་ཀྱི་རྒྱལ་ཁྲིམས་རྣམ་དག་དང་མི་ལྟན་པས་བྱབ་ཟེར་བ་གཞུང་གི་
དོན་མ་ཡིན་ཏེ། མོ་ཐར་གྱི་རྒྱལ་ཁྲིམས་རྣམ་དག་དང་ལྟན་པའི་དགོ་སྒྲོང་ཡིན་ན། རྒྱལ་
ཁྲིམས་རྣམ་དག་དང་ལྟན་པའི་དགོ་སྒྲོང་ཡིན་དགོས་པའི་བྱིར་དང་། བྱང་སེམས་ཀྱི་
རྒྱལ་ཁྲིམས་རྣམ་དག་དང་ལྟན་པའི་སེམས་ཅམ་པར་གྱུར་པའི་བྱང་སེམས་ཡོད་པའི་
བྱིར། འོ་ན། དེའི་དོན་གང་ཞེ་ན། འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་རྒྱལ་ཁྲིམས་དག་པའི་
རྒྱ་འཆད་པའི་སྐབས་ཡིན་པས། དགོ་སྒྲོང་འགའ་ཞིག་མོ་ཐར་གྱི་རྒྱལ་ཁྲིམས་ཡོངས་
ལུ་དག་བྱང་། རྒྱལ་ཁྲིམས་ཀྱི་འཁོར་གསུམ་རང་བཞིན་གྱིས་གྱུབ་པར་ལྟ་ན། དེ་འཛིག་

རྟེན་ལས་འདས་པའི་ཚུལ་ཁྲིམས་འཆལ་བ་ལྟེ། འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་ཚུལ་
 ཁྲིམས་ཡོངས་སུ་དག་པ་མ་ཡིན་ཏེ། འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་ཚུལ་ཁྲིམས་ཡིན་ན་
 སྒྲིབ་བ་མེས་ས་བསྐྱེད། དངོས་གཞི་སྒྲིབ་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་
 མཁུག་རྟོགས་བྱུང་དུ་བསྐྱེད་བ་གསུམ་གྱིས་ཟིན་པའི་ཚུལ་ཁྲིམས་ཡིན་དགོས་པའི་བྱིར།
 དགོན་མཆོག་བརྟེན་པ་ལས་ཀྱང་། འོད་སྤང་འདི་ལ་དགོ་སྤྱོད་ཁ་ཅིག་ཚུལ་ཁྲིམས་
 དང་ལྡན་པ་ཡིན་ཏེ། སོ་སོར་ཐར་པའི་སྒྲིབ་པས་བསྐྱེད་པའི་ཤེས་པ་ཤིང་གནས། ཆོག་དང་སྤྱོད་
 ཚུལ་ཚུན་སུམ་ཆོགས་པ་ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་ལྟ་རགས་རྣམས་ལ་འདྲ་འཛིགས་པར་ལྟ་བ།
 ཡང་དག་པར་བྱུངས་ཏེ་བསྐྱེད་པའི་གཞི་རྣམས་ལ་སྒྲིབ་ཅིང་ལུས་དང་རག་དང་ཡིད་ཀྱི་
 ལས་ཡོངས་སུ་དག་པ་དང་ལྡན་པར་གྱུར་བས་འཆོ་བ་ཡོངས་སུ་དག་ཀྱང་། དེ་བདག་
 ཏུ་སྒྲིབ་པ་ཡིན་ཏེ། འོད་སྤང་དེ་ནི་ཚུལ་ཁྲིམས་འཆལ་བ་ཚུལ་ཁྲིམས་དང་ལྡན་པ་ལྟར་
 བཅོས་པ་དང་བོད། །ཞེས་སོགས་གསུངས་པའི་བྱིར། རི་ལྟར་རྒྱ་མཚོ་རོ་དང་ལྟན་ཅིག་
 ཏུ། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ། བཞི་བརྒྱུ་པའི་འགྲེལ་བ་ལས། བཀྲ་ཤིས་མ་གང་དུ་
 བཞུགས་པའི་བྱིམ་དུ་སྒྲ་ནག་མ་ཡང་གདོན་མི་ཟ་བར་ཡོད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་
 དེའི་དོན་དང་། སྐབས་འདིའི་བཀྲ་ཤིས་སྒྲ་ནག་མའི་དོན་མི་འདྲ་ལྟེ། བཞི་བརྒྱུ་པའི་
 འགྲེལ་བའི་དོན་ནི། མིང་དེ་དང་ལྡན་པའི་གང་ཟག་གཉིས་ལ་དགོངས་ལ། གཞུང་
 འདི་ཡི་དོན་ནི། གྲུ་གཙང་སྒྲ་ཅན་གནས་པའི་རྒྱ་མཚོན་གྱིས་རྒྱ་མཚོ་རོ་དང་ཞག་ཏུ་
 ལྟན་ཅིག་ཏུ་མི་གནས་པ་དང་། བཀྲ་ཤིས་པའི་ལུན་སུམ་ཆོགས་པ་དང་། བཀྲ་མི་ཤིས་
 པའི་སྒྲ་ནག་མ་ལྟན་ཅིག་ཏུ་མི་གནས་པ་བཞིན་དུ། བྱང་མེས་ས་གཉིས་པའི་ཐུགས་
 རྒྱུད་ཀྱང་ཚུལ་འཆལ་གྱི་དྲི་མ་དང་ལྟན་ཅིག་ཏུ་མི་གནས་པའི་དཔེ་ཡིན་པའི་བྱིར།
 རྒྱལ་སྐུས་སྒྲ་བ་ལས་བྱུང་། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ། བྱང་མེས་ས་གཉིས་པ་བ་འདི་
 སྤྱིད་པའི་དཔལ་དུ་གྱུར་ཚུལ་ནི། སྤྱིང་རྩེ་དང་སྒྲོན་ལམ་གྱི་དབང་གིས་སྤྱིང་བཞི་ལ་

དབང་བའི་ལའོར་ལོས་བསྐྱར་བའི་རྒྱལ་པོར་རྣམ་སྤྲིན་གྱི་སྒྲེ་བ་ལེན་པའི་དོན་ཡིན་
ལ། སྤྲིར་ལའོར་ལོས་བསྐྱར་རྒྱལ་ལ། མཛོད་ལས། གསེར་དངུལ་ཟངས་ལྷགས་
ལའོར་ལོ་ཅན། །དེ་དག་གླིང་གཅིག་གླིང་གཉིས་དང་། །གསུམ་དང་བཞི་ལ་ས་རིམ་
བཞིན། །ལས་བསྐྱར་རང་འགྲོ་གཞུང་གསལ་དང་། །མཚོན་བརྒྱུ་པས་རྒྱལ་གཞོན་པ་
མེད། །ཅིས་གསུངས་པ་ལྟར། གསེར་དང་དངུལ་དང་ཟངས་དང་། ལྷགས་གྱི་ལའོར་
ལོས་བསྐྱར་རྒྱལ་བཞི་ལས། ཕྱི་མས་འཛམ་གླིང་རྒྱུད་པ་དང་། གསུམ་པས་དེའི་རྩྭ་
དུ་ལུས་འཕགས་པོ་དང་གླིང་གཉིས་དང་། གཉིས་པས་དེ་གཉིས་གྱི་རྩྭ་དུ་རྒྱུ་པ་
ལང་གྲོད་དང་གླིང་གསུམ་དང་། དང་པོས་གླིང་བཞི་ཀ་ལ་དབང་བྱེད་པའི་ཕྱིར།
དགོངས་པ་ཡང་གསལ་ལས། མེས་པ་བརྒྱུད་གཉིས་པའི་སྤྱི་དོན་ནོ། །

། གསུམ་པ་ས་གསུམ་པ་འོད་བྱེད་པ་འཆད་པ་ལ། འོན་ས་གཉིས་པར་རྒྱལ་
ཁྲིམས་གྱི་པར་བྱིན་ཉམས་སྲུབ་སྤངས་པ་ལས། ས་གོང་མའི་ཡོན་ཏན་རི་ལྟ་བུ་ཞིག་
འཐོབ་པ་ཡིན་ཞེ་ན། ས་གསུམ་པ་འོད་བྱེད་པ་འཐོབ་པ་ཡིན་ཞེས་བྱས་པ་ལ་ཁོ་ན་རེ།
ས་གསུམ་པ་ལ་འོད་བྱེད་པ་ཞེས་བཞེད་པའི་རྒྱ་མཚན་དེ་གང་། ས་དེར་ཡོན་ཏན་གྱི་
ཁྱད་པར་རི་ལྟ་བུ་ཐོབ་པ་ཡིན་ཞེ་ན། ཐོག་མར་སའི་རེས་ཚིག་དེ་འཆད་པར་བྱེད་པ་ལ།
གཤམ་བུའི་བྱེད་གིང་མ་ལུས་ཐོག་པའི་མེའི། །ཞེས་སོགས་གསུངས། དེས་ན། ས་
གསུམ་པ་འཆད་རྒྱལ་ཡང་། ཁྱད་པར་གྱི་གཞི་ས་ཡི་རེས་ཚིག་བཤད་པ། ཁྱད་ཚོས་
སའི་ཡོན་ཏན་བཤད་པ། བར་བྱིན་དང་པོ་གསུམ་གྱི་ཁྱད་ཚོས་བཤད་པ། སའི་ཡོན་
ཏན་བཞེད་པའི་སྒྲོ་ནས་མཐུག་བསྐྱུ་བ་བཞིའི་སྒྲོ་ནས་འཆད་ལ། དང་པོ་ནི། གཤམ་བུའི་
བྱེད་གིང་མ་ལུས། ཞེས་པ་ནས། ཉི་ལྟར་ཟངས་འདྲའི་སྤྱང་པ་འབྱུང་ཞེས་པའི་བར་
གྱིས་འཆད། གཉིས་པ་ནི། གལ་ཏེ་གནས་མིན་འབྱུག་པ་ཞེས་པ་ནས། འདོད་པའི་
འདོད་ཆགས་འཛམས་པར་རྒྱས་པར་འབྱུར། །ཞེས་པའི་བར་གྱིས་འཆད། གསུམ་པ་

བོ། སྤྱི་མཁའ་མཆོག་གསུམ་དེ་དག་པལ་སོ་ཆེར། །ཞེས་པ་ནས། སངས་རྒྱལ་
 གཞུགས་ཀྱི་བདག་ཉིད་སྤྱི་ཡོད་ཀྱ། །ཞེས་པའི་བར་གྱིས་འཆད། བཞི་པ་ནི། རྒྱལ་པོའི་
 སྤྱི་མཁའ་མཆོག་པལ་གནས། ཞེས་པ་ནས། རྩོམ་རྒྱུར་ཡུང་ཁྲོའི་འབྱུར། །ཞེས་པའི་བར་
 གྱིས་འཆད། དེ་རྣམས་ཀྱི་ནང་ནས། ཤེས་བྱའི་བྱང་ཤིང་མ་ལུས་སྤྱི་ཡོད་པའི་མེ། །ཞེས་
 མཁའ་མཆོག་གྱི་སྒྲུབ་སྤྱོད་ཀྱ། རྒྱལ་པོའི་མཆོག་པལ་གནས་གི་ཆོ་ཤེས་སྤྱི་ཡོད་མ་ལུས་པ་སྤྱི་
 ཡོད་པའི་ཤེས་བྱི་སྤྱང་བ་ཁྲུང་བར་ཅན་འབྱུང་བར་གསུངས་པའི་དོན་ནི། བྱང་མེས་སྤྱི་
 གསུམ་པ་བས་སྤྱོད་ཉིད་པ་མཆོག་པའི་བཞུགས་པ་དེའི་དུས་སྤྱ། གཉིས་སྤྱང་གི་སྤྱི་ཡོད་
 ཀྱང་ཉི་ཤར་ནི་བར་བྱེད་རྣམས་པའི་མེ་ཤེས་བྱི་སྤྱང་བ་མཆོག་གཞག་དུ་འབྱུང་བ་དང་།
 རྒྱལ་པོའི་བྱང་མེས་སྤྱི་ཡོད་པའི་ཤེས་བྱི་སྤྱང་བ་མཆོག་གཞག་དུ་འབྱུང་བ་དང་།
 དོན་ཡོད་ཀྱི། རང་གི་དོན་སྒྲུབ་ཀྱི་ཤེས་སྤྱི་ཡོད་ཀྱི་དོན་གཉིས་སྤྱང་པའི་དོན་ནི་མ་ཡིན་
 ཉི་མ་བཅུད་པ་མ་ཐོབ་པར་ཤེས་སྤྱི་ཡོད་དོན་སྤྱི་ཡོད་པ་ཤད་ཐོབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །

འོན་ལུགས་འདི་ཤི་མེས་སྒྲིབ་གང་ལ་བྱེད་པ་ཡིན་ཞེས། གཞན་ལུགས་དགག་པ་
དང་། རང་ལུགས་བཞག་པ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། ཁ་ཅིག་རྒྱུད་སྒྲུབ་པའི་ཁྱིམ་ཆེན་
གྱི་དོན་དུ་མཛད་ནས་ཤི་མེས་སྒྲིབ་ལ་གུན་བདག་སྐད་དང་ལྷན་སྒྲེས་གཉིས་ལུ་ཡོད་ཆེད་བ་
མི་འབྱུང་། མཐོང་སྒྲུབ་ཤི་མེས་སྒྲིབ་པ་ཡོད་པར་ཐལ། དམ་བཅའ་འབྱུང་བའི་ཕྱིར།
འདོད་མི་རྣམས་ཏེ། ཁྱིམ་ཆེན་ལས། ཉོན་མོངས་ཐམས་ཅད་མ་ཟད་བར་དུ་ཤི་མེས་སྒྲིབ་མི་
སྒྲོང་བའི་ཕྱིར། ཤི་མེས་སྒྲིབ་ནི་དག་པ་ས་གསུམ་གྱི་སྒྲུབ་སྒྲོང་རོ། །ཞེས་གསུངས་
པའི་ཕྱིར། བྱས་པ་ལ་ཁོན་རེ། མཐོང་སྒྲུབ་ཤི་མེས་སྒྲིབ་ཡོད་པར་ཐལ། དམན་ལས་
སྒྲོན་མ་མོང་གི་ཐོག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལས་བར་ཆད་མེད་ལས་གྱི་དོས་སྒྲལ་གྱི་སྒྲུང་བུའི་
གཙོ་བོར་གྱུར་བའི་ཤི་མེས་སྒྲིབ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེའི་དོས་སྒྲལ་གྱི་སྒྲུང་བུའི་གཙོ་བོར་
གྱུར་བའི་སྒྲིབ་པ་ཡོད། ཉོན་སྒྲིབ་མེད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་མ་གྲུབ་ན། དེ་ཆོས་ཅན་

དེར་ཐལ། ཁྱོད་བར་ཆད་མེད་ལས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་མ་གྲུབ་ན། དེས་རང་གི་
 རོས་སྒྲལ་གྱི་སྤྱང་བྱའི་གཙོ་བོར་གྱུར་པའི་ཉོན་མྱིབ་སྤྱང་བྱའི་གཙོ་བོར་བྱེད་པར་ཐལ།
 མ་གྲུབ་པ་དེའི་ཕྱིར་ན་མ་བྱལ། འདོད་ན། དེས་ཉོན་མྱིབ་སྤྱང་བྱའི་གཙོ་བོར་བྱེད་
 པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། དེས་ཤེས་སྤྱིབ་སྤྱང་བྱའི་གཙོ་བོར་བྱེད་
 པའི་ཕྱིར། ཞེས་ཟེར། འོ་ན། གྲུབ་མཐས་རྒྱུད་བསྐྱད་པའི་དབང་གི་འདུག་ཤེས་ཏུག་
 ལ་རང་ཡུལ་བདེན་གྲུབ་ཏུ་སྤྱང་བ་ལྟར་གྲུབ་པ་འབྱུང་སྟུང་ཏུ་འཛིན་པའི་སློ་དེ་ཤེས་
 སྤྱིབ་ཀྱང་བཏགས་ཡིན་པར་ཐལ། ཤེས་སྤྱིབ་ཀྱང་བཏགས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཏུགས་
 ཁས། འདོད་མི་རུས་ཏེ། དེ་ཉོན་མྱིབ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་བདེན་འཛིན་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར། ཆོས་ཅན་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་ཁོ་ན་རེ། མཐོང་སྤྱང་ཤེས་སྤྱིབ་ཡོད་
 པར་ཐལ། ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལས་བར་ཆད་མེད་ལས་གྱི་རོ་སྒྲལ་གྱི་སྤྱང་བྱུར་
 པའི་ཤེས་སྤྱིབ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེའི་རོ་སྒྲལ་གྱི་སྤྱང་བྱུར་བྱུར་པའི་ཐོགས་སྤྱིབ་ཡོད་
 པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལས་རྣམ་གྲོལ་ལས་དེ་ཆགས་ཐོགས་དཔལ་
 གསུམ་གྱི་སྤྱིབ་བཅི་རིགས་ལས་གྲོལ་པའི་ཕྱིར། རྒྱུད་སྤྱ་མ་ལ། རི་ལྟ་རི་སྟེང་ནང་གི་
 མི། །ཡེ་ཤེས་གཟིགས་པ་དག་པའི་ཕྱིར། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཞེ་ན། མ་བྱལ་
 ཟེ། ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལས་རྣམ་གྲོལ་ལས་པ་བ་དེ་དེའི་སྒྲུབས་ནས་བསྟན་པའི་དགོ་
 འདུན་དགོན་མཆོག་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེའི་སྒྲུབས་ནས་བསྟན་པའི་དགོ་འདུན་
 དགོན་མཆོག་ཡིན་ན། དག་ས་ལ་གནས་པའི་སེམས་དཔལ་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར།
 རྒྱུད་སྤྱ་མ་ལས། འཕགས་པ་ཕྱིར་མི་ལྡོག་པ་ནི། །ལུས་ཅན་ཀྱང་གྱི་སྒྲུབས་ཡིན་ནོ། །
 ཞེས་པའི་སྒྲུབས་ནས་བསྟན་པའི་དགོ་འདུན་དགོན་མཆོག་ཡིན་ན། དག་ས་ལ་གནས་
 པའི་སེམས་དཔལ་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག །བྱང་སེམས་འཕགས་པས་ཉོན་
 སྤྱིབ་སྤྱང་བྱའི་གཙོ་བོར་བྱེད་དེ། དེས་བདེན་འཛིན་སྤྱང་བྱའི་གཙོ་བོར་བྱེད་པའི་ཕྱིར།

དམན་ལམ་སྒྲོན་མ་སོང་གི་བྱང་འཕགས་ཀྱིས་བདེན་འཛིན་སྤང་བྱའི་གཙོ་བོར་བྱེད་
 བའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེ་ཆོས་ཅན། ཁྱེད་ཀྱིས་བདེན་འཛིན་སྤང་བྱའི་གཙོ་བོར་བྱེད་
 བར་ཐལ། ཁྱེད་ཀྱིས་བདེན་འཛིན་མ་སྤང་བ་གང་ཞིག་ ཁྱེད་ཀྱིས་བདེན་མེད་བསྟོམ་
 བྱའི་གཙོ་བོར་བྱེད་བའི་ཕྱིར། ཞེ་ན། མ་གྲུབ་སྟེ། དམན་ལམ་སྒྲོན་མ་སོང་གི་བྱང་
 འཕགས་ཀྱི་བདེན་མེད་བདེན་འཛིན་གྱི་གཉེན་པོར་གཙོ་བོར་བསྟོམ་པ་མ་ཡིན་གྱི།
 དེས་དེ་ཤེས་སྒྲིབ་གྱི་གཉེན་པོར་གཙོ་བོར་བསྟོམ་བའི་ཕྱིར། བྱས་པ་ལ་ཁོ་ན་རེ། དམན་
 ལམ་སྒྲོན་མ་སོང་གི་བྱང་འཕགས་ཀྱིས་བདེན་འཛིན་སྤང་བྱའི་གཙོ་བོར་བྱེད་བར་ཐལ།
 དམན་ལམ་སྒྲོན་མ་སོང་གི་བྱང་སེམས་ས་བདུན་པ་བས་བདེན་འཛིན་སྤང་བྱའི་གཙོ་
 བོར་བྱེད་བའི་ཕྱིར་ཏེ། དེས་བདེན་འཛིན་གྱི་དངོས་གཉེན་བར་ཆད་མེད་ལམ་བསྟོམ་
 བྱའི་གཙོ་བོར་བྱེད་བའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེས་བདེན་འཛིན་གྱི་དངོས་གཉེན་བར་ཆད་
 མེད་ལམ་རྟུ་གྱུར་བའི་ས་བདུན་པའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་བསྟོམ་བྱའི་གཙོ་བོར་བྱེད་
 བའི་ཕྱིར་ན་འདྲིར་མ་གྲུབ་སྟེ། འོ་ན་དམན་ལམ་སྒྲོན་མ་སོང་གི་ཐེག་ཆེན་མཐོང་ལམ་
 བར་ཆད་མེད་ལམ་བ་ཆོས་ཅན། ཁྱེད་ཀྱིས་གང་ཟག་རྟག་ཅིག་རང་དབང་ཅན་རྟུ་
 འཛིན་བའི་རྟག་པ་སྤང་བྱའི་གཙོ་བོར་བྱེད་བར་ཐལ། ཁྱེད་ཀྱིས་དེའི་དངོས་གཉེན་
 བར་ཆད་མེད་ལམ་བསྟོམ་བྱའི་གཙོ་བོར་བྱེད་བའི་ཕྱིར། རྟག་ས་སོང་། ཁྱབ་པ་ལས།
 དེར་ཐལ། ཁྱེད་ཀྱིས་དེའི་དངོས་གཉེན་རྟུ་གྱུར་བའི་ཐེག་ཆེན་མཐོང་ལམ་བར་ཆད་
 མེད་ལམ་བསྟོམ་བྱའི་གཙོ་བོར་བྱེད་བའི་ཕྱིར། ལམ་པ་གསུམ། དེས་ན་བདེན་འཛིན་
 ཀྱན་བཏགས་དེ་དམན་ལམ་སྒྲོན་མ་སོང་གི་ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་
 ལམ་གྱི་དོས་སྒྲུལ་གྱི་སྤང་བྱ་ཡིན་ཀྱང་། དེའི་སྤང་བྱའི་གཙོ་བོ་མ་ཡིན་ནོ། །བྱས་པ་ལ་
 ཁོ་ན་རེ། དེའི་སྤང་བྱའི་གཙོ་བོར་མེད་བར་ཐལ། དེའི་སྤང་བྱའི་གཙོ་བོར་གྱུར་བའི་
 ཉོན་སྒྲིབ་ཀྱང་མེད། དེའི་སྤང་བྱའི་གཙོ་བོར་གྱུར་བའི་ཤེས་སྒྲིབ་ཀྱང་མེད་བའི་ཕྱིར།

དང་པོ་ཁས། གྱི་མ་མ་གྲུབ་ན། དེས་ཤེས་སྒྲིབ་སྒྲུབ་བྱའི་གཙོ་བོར་བྱེད་པར་ཐལ།
 འདྲ་པའི་བྱིར། འདྲ་མི་རྩལ་ཏེ། རྟེན་ཆེན་ལས། ཉོན་མོངས་ཐམས་ཅད་མ་ཟད་
 བར་དུ་ཤེས་སྒྲིབ་མི་སྒྲུབ་པའི་བྱིར། ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། ཟེར་ན་སྒྲོན་མེད་དེ།
 ཉོན་མོངས་ཐམས་ཅད་མ་ཟད་པར་དུ་ཤེས་སྒྲིབ་དངོས་སུ་མི་སྒྲུབ་པའི་དོན་ཡིན་པའི་
 བྱིར། ཡང་ཁ་ཅིག མཐོང་སྒྲུབ་ཤེས་སྒྲིབ་འདྲ་དགོས་ཏེ། ཐེག་དམན་དགྲ་བཙུན་
 གྱི་རྟོགས་པ་སྒྲོན་དུ་སྤོང་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལས་བར་ཆད་མེད་ལས་གྱི་རྟོགས་
 གྱི་སྒྲུབ་བྱར་གྱུར་པའི་ཤེས་སྒྲིབ་ཡོད་པའི་བྱིར་ཏེ། དེའི་རྟོགས་གྱི་སྒྲུབ་བྱར་གྱུར་པའི་
 སྒྲིབ་པ་ནི་ཡོད། ཉོན་སྒྲིབ་མེད་པའི་བྱིར། ཞེས་ཟེར། དེའི་ལན་ལ་ཁ་ཅིག སྒྲོན་མེད།
 དེའི་རྟོགས་གྱི་སྒྲུབ་བྱར་གྱུར་པའི་སྟོམས་འཇུག་གི་སྒྲིབ་པ་ཡོད་པའི་བྱིར་ཏེ། རྗེས་
 ཐོབ་དུ་ཡོན་ཏན་བརྒྱ་ཕྱག་བརྒྱ་གཉིས་འཐོབ་པ་ལ་བགགས་བྱེད་གྱི་སྒྲིབ་པ་དེ་དེའི་རྟོགས་
 གྱི་སྒྲུབ་བྱའི་སྒྲིབ་པ་ཡིན་པའི་བྱིར། ཟེར་བའང་མི་འཐད་དེ། དེའི་རྟོགས་པ་སྒྲོན་
 སྤོང་གི་ས་དང་བོའི་སྟོམ་ལས་བར་ཆད་མེད་ལས་གྱི་རྟོགས་གྱི་སྒྲུབ་བྱ་ཡོད་པར་ཐལ།
 བྱེད་གྱི་དམ་བཅའ་འཐད་པའི་བྱིར། འདྲ་མི་རྩལ་ཏེ། རྗེས་ཐོབ་དུ་ཡོན་ཏན་བརྒྱ་
 ཕྱག་བརྒྱ་གཉིས་ཐོབ་པ་ལ་བགགས་བྱེད་གྱི་སྒྲིབ་པ་དེ་ཡང་དེ་མ་ཡིན། རྗེས་ཐོབ་དུ་
 ཡོན་ཏན་སྒྲོང་ཕྱག་བརྒྱ་གཉིས་ཐོབ་པ་ལ་བགགས་བྱེད་གྱི་སྒྲིབ་པ་དེ་ཡང་དེ་མ་ཡིན་
 པའི་བྱིར། དང་པོ་གྲུབ་ལྟེ། དེས་དེ་སྒྲུངས་ཐོན་པའི་བྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་ལྟེ། དེས་
 གཉིས་པའི་བར་ཆད་མེད་ལས་གྱི་རྟོགས་གྱི་སྒྲུབ་བྱ་ཡིན་པའི་བྱིར། རྟགས་སོང་།
 གཞན་ཡང་སྟོམས་འཇུག་གི་སྒྲིབ་པ་ཡིན་ན། སྒྲིབ་པ་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། དམ་
 བཅའ་འཐད་པའི་བྱིར། འདྲ་ན། དམན་སྒྲིབ་ཡིན་ན་སྒྲིབ་པ་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ།
 འདྲ་པའི་བྱིར། འདྲ་ན། ཉོན་ཐོས་ཆོགས་ལས་པའི་རྒྱུད་གྱི་རང་ཉིད་གཅིག་ལུ་ཞི་
 བདེ་དོན་གཉིར་གྱི་སྟོ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་བྱིར། རྟགས་གྲུབ་ལྟེ། དེའི་མཆན་

གཞི་གཅིག་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། ཐར་ལམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སྤང་བྱ་སྤྱོད་
རྩལ་ལ་ཁ་ཅིག་ ཁྱིམ་ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒོ་མ་སྤངས་ལ། ཆེན་པོ་སྒོར་གསུམ། འབྲིང་སྒོར་
གསུམ། རྒྱུ་རྩ་སྒོར་གསུམ་དུ་ཡོད་ལ། ཆེ་འབྲིང་དུག་ཉོན་སྒྲིབ་དང་རྒྱུ་རྩ་སྒོར་
གསུམ་ཤེས་སྒྲིབ་དུ་འཛོག་ཅིང་། ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒོ་མ་སྤངས་ཉོན་མོངས་རྒྱུ་རྩ་སྒོར་
གསུམ་གྱི་རྩམ་གཞག་མི་བྱེད་དེ། རྟེན་ཆེན་ལས། དེ་བཞིན་དུ་ཆོས་རྩམས་པདོན་གྱུ་བ་
དུ་འཛོན་པའི་རྟོག་པ་ལ། སྒོ་མ་སྤངས་ཆེ་འབྲིང་དགུར་བྱས་ནས་གཉོན་པོ་སྒོ་མ་ལས་
དགུ་དང་སྒྲོར་བ་ཡང་གཟུང་འཛོན་རྩལ་གཅིང་དུ་འཛོན་པའི་རྩམ་རྟོག་ལ་སྒོ་མ་སྤངས་
ཆེ་འབྲིང་དགུར་བྱས་ནས་སྒོ་མ་ལས་དགུ་དང་སྤངས་གཉོན་དུ་སྒྲོར་བ་བཤད་བ་བཞིན་
དུ་རེ་ཞིག་ལ་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་ལྷ་རགས་གཉིས་ཀ་རྫོགས་པར་རྟོགས་མི་རུས་པའི་
གདུལ་བྱ་འགའ་ཞིག་གི་ངོར་གསུངས་པའི་དྲང་བའི་དོན་དུ་ཤེས་པར་བྱའོ། །ཞེས་
གསུངས། རྟེན་ཆེན་ལས། དེ་ཡང་སྒོ་མ་སྤང་གི་ཉོན་མོངས་ལྷན་སྒྲིམ་ཆེ་འབྲིང་དུག་ས་
གཉིས་བ་ནས་བདུན་པའི་བར་གྱི་སྒོར་བའི་ས་འདིའི་སྤང་བྱ་ལ་དགོངས། ཞེས་
གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན། སྒོ་མ་སྤང་ཉོན་མོངས་རྒྱུ་རྩ་སྒོར་གསུམ་ཡོད་པར་ཐལ།
ཉོན་ཐོས་ཀྱིས་སྒོ་མ་སྤང་ཉོན་མོངས་རྒྱུ་རྩ་སྒོར་གསུམ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན་མོང་།
བྱང་ལེམས་ས་བརྒྱད་བ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱིས་སྒོ་མ་སྤངས་ཉོན་མོངས་རྒྱུ་རྩ་སྒོར་
གསུམ་སྒོར་བར་ཐལ། དེ་ཡོད་པ་གང་ཞིག་ ཁྱོད་ཀྱིས་སྒོ་མ་སྤང་ཉོན་མོངས་ས་ལུས་
བ་སྤངས་པའི་ཕྱིར། རྟགས་དང་པོ་ལས། ཕྱི་མ་དེར་ཐལ། ཁྱོད་ཀྱི་ཉོན་སྒྲིབ་ཆད་པར་
སྤངས་པའི་ཕྱིར། ཆོས་ཅན་དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེའི་དངོས་གཉོན་དུ་གྱུར་པའི་ཐེག་
ཆེན་གྱི་བར་ཆད་མེད་ལས་ཐོབ་པར་ཐལ། འདོད་པ་གང་ཞིག་ ཁྱོད་དཔན་ལས་སྒོ་ན་
ས་མོང་གི་གང་ཆག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེའི་དངོས་གཉོན་དུ་གྱུར་པའི་ཐེག་ཆེན་
གྱི་བར་ཆད་མེད་ལས་ཡོད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒོ་མ་

སྤང་ཉོན་མོངས་རྒྱུ་རྩལ་གསུམ་ཡོད་པར་ཐལ་ལོ། །སྤྲིག་ཆེན་དང་མི་འགལ་དེ།
 ལུང་དང་པོའི་དོན་ནི་བདེན་འཛིན་ཤེས་སྒྲིབ་ཏུ་བྱས་ནས་དེ་ལ་དགྲུང་བྱེ་ནས་ཐེག་
 ཆེན་གྱི་སྒྲོམ་ལམ་དགྲུང་སྤངས་གཉིན་རྩལ་བ་དང་། གཟུང་འཛིན་རྣམས་དང་རྩལ་
 འཛིན་པའི་རྟོག་པ་ཤེས་སྒྲིབ་ཏུ་བྱས་ནས། དེ་ལ་དགྲུང་བྱེ་ནས་ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒྲོམ་ལམ་
 དགྲུང་སྤངས་གཉིན་རྩལ་བ་དེ་ནི་ག་ཟབ་མོའི་སྤོང་རྩལ་གྱུར་པའི་རང་རྒྱུད་པ་
 དང་མེས་མཆོད་པ་རྗེས་སུ་བཟུང་བའི་བྱིར་རྩལ་གསུངས་པའི་ལུང་དོན་ཡིན་ཞེས་པའི་
 དོན་ཡིན་པའི་བྱིར་རྩལ། ལུང་གཉིས་པའི་དོན་ཡང་གོང་རྩལ་བཤད་ཟིན་ཏོ། །ཡང་ཁ་
 ཅིག །ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒྲོམ་སྤངས་ཉོན་མོངས་ཆེན་པོ་སྤོང་གསུམ་འབྲིང་སྤོང་གསུམ་བྱེད་
 གྲུང་རྒྱུ་རྩལ་གསུམ་མི་བྱེད་པར་ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒྲོམ་སྤངས་ཉོན་མོངས་རྒྱུ་རྩལ་
 གཅིག་ཏུ་བྱས་ནས། རྩལ་པོ་དེ་སྤངས་པའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་ནས་བདུན་པའི་བར་
 གྱིས་སྤོང་ལ། རྒྱུང་རྩལ་སྤངས་བཟུང་བའི་སྤྲད་ཅིག་དང་པོའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་གྱི་སྤོང་
 པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་ཟེར། རྒྱུང་རྩལ་གསུམ་མི་བྱེད་པ་གོང་རྩལ་བཤད་ཟིན་ལ། གཞན་
 ཡང་། སྤངས་པོའི་སྤོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་གྱི་རོས་སྒྲལ་གྱི་སྤང་བྱུར་གྱུར་
 པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒྲོམ་སྤངས་ཉོན་མོངས་ཆེན་པོའི་ཆེན་པོ་མེད་པར་ཐལ། རྩལ་གྱི་དམ་
 བཅའ་འཐད་པའི་བྱིར་རྩལ། འདོད་མི་རྩལ་དེ། སྤངས་པོའི་སྤོང་ལམ་ཡོད་པའི་བྱིར་རྩལ་དེ།
 དེ་ཡོད་པར་འབྲེལ་བ་རྒྱུ་རྩལ་དང་རྒྱུད་སྤངས་པའི་དེ་སྤྲིག་ལས་གསུངས་པའི་བྱིར་
 ཡང་ཁ་ཅིག །ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒྲོམ་སྤངས་ཉོན་མོངས་ལ་རྒྱུང་རྩལ་གསུམ་བྱེད་ཅིང་དེ་
 ཡང་སྤངས་བཟུང་བའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་སྤྱི་ཐེབ་དང་པོ་དང་གཉིས་པ་དང་། གསུམ་པས་
 དེས་བཞིན་སྤོང་བར་བྱེད། ཅེས་ཟེར། རོ་ན་སྤངས་བཟུང་བའི་རྣམ་གྲོལ་ལམ་དང་པོ་དེ་
 ལས་ལངས་མ་ཐག་པའི་རྗེས་ཐོབ་ལ་གནས་པའི་བྱུང་མེས་སྤངས་བཟུང་བ་བཞེས་ཅན།
 རྩལ་གྱི་རྒྱུད་ལ་བདེན་འཛིན་མཛོན་གྱུར་པ་ཡོད་པར་ཐལ། རྩལ་རྗེས་ཐོབ་ལ་གནས་

པའི་བདེན་འཛིན་ས་སྤངས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་པའི་བྱིར། རྟགས་ཁས། འདྲེན་མི་རྣམས་
 ཏེ། དག་ས་ལ་གནས་པའི་སེམས་སྤངས་པའི་བྱིར། ལྷ་བྱེད་གཉིས་ཀ་ལ། ས་
 བརྒྱད་པ་བ་ཡིན་ན། ཉོན་ལྷོ་བ་སྤངས་པས་ས་བྱུང་པར་ཐལ། རང་གི་རོ་སྤུལ་གྱི་སྤངས་
 བྱར་བྱར་པའི་ཉོན་ལྷོ་བ་གྱི་དངོས་གཉིན་བར་ཆད་མེད་ལས་དུ་བྱུར་པའི་ས་བརྒྱད་པའི་
 ཡེ་ཤེས་ཡོད་པའི་བྱིར། རྟགས་ཁས། འདྲེན་མི་རྣམས་ཏེ། དབུ་མ་འཕུག་པ་ལས། ས་
 བརྒྱད་པ་ལ་བྱི་པ་དེ་དག་ཅུ་བཅས་ཉེ་བར་ཞི་འགྱུར་ཞིང་། ཞེས་སྟགས་གསུངས་པའི་
 བྱིར། དེ་ལ་ཁོ་ན་རེ། བྱང་སེམས་སྤངས་པའི་བ་ཡིན་ན། མཐོང་སྤངས་ཀྱན་སྦྱོར་གསུམ་
 སྤངས་པས་བྱུང་པར་ཐལ། དབུ་མ་འཕུག་པ་ལས། འདྲི་ནི་ཀྱན་ཏུ་སྦྱོར་བ་གསུམ་
 བོ་ཐམས་ཅད་སྤངས་པ་ཡིན། ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། བྱུང་པ་ལས། ཟེར་ན་མི་
 མཆུངས་ཏེ། བྱང་སེམས་སྤངས་པ་བ་ཡིན་ན་ཉོན་ལྷོ་བ་སྤངས་པས་བྱུང་པར་ཐལ། བྱང་སེམས་སྤངས་པ་དང་བོ་བ་ཡིན་ན། མཐོང་སྤངས་ཀྱན་སྦྱོར་གསུམ་སྤངས་པས་
 བྱུང་པའི་བྱིར། འཁོར་གསུམ། འདྲེན་ན། ས་བརྒྱད་པའི་རྣམས་ཀྱི་ལ་ལས་དང་
 བོ་དེ་ལས་ལངས་པའི་རྗེས་ཐོབ་ལ་གནས་པའི་བྱང་སེམས་སྤངས་པ་བརྒྱད་པ་བ་ཆོས་ཅན།
 དེར་ཐལ་དེའི་བྱིར། རྟགས་དང་བོ་སོང་། ཁ་ཅིག །དམན་ལས་སྦྱོར་ས་སོང་གི་བྱང་
 སེམས་སྤངས་པ་བ་དེ་དག་བཅོས་ཡིན་ཟེར་བ་མི་འཐད་དེ། དེ་ཐེག་ཆེན་དག་བཅོས་
 ཡང་ས་ཡིན། ཐེག་དམན་དག་བཅོས་ཡང་ས་ཡིན་པའི་བྱིར། དང་བོ་ས་གྲུབ་ན།
 དེར་ཐལ། སངས་རྒྱལ་འཕགས་པ་ས་ཡིན་པའི་བྱིར། གཞན་ཡང་དེ་ཐར་པ་ཐོབ་པའི་
 གང་ཟག་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་དག་བཅོས་ཡིན་པའི་བྱིར། འདྲེན་མི་རྣམས་ཏེ། དེས་ཐེག་
 ཆེན་གྱི་ཐར་པ་ཡང་ས་ཐོབ། ཐེག་དམན་གྱི་ཐར་པ་ཡང་ས་ཐོབ་པའི་བྱིར། དང་བོ་གྲུབ་
 ཏེ། དེས་ཐེག་ཆེན་གྱི་བྱང་རྒྱལ་ས་ཐོབ་པའི་བྱིར། གཞན་ཡང་། དེ་སི་སྦྱོབ་པ་ཡིན་
 པར་ཐལ། དེ་དག་བཅོས་ཡིན་པའི་བྱིར། འདྲེན་མི་རྣམས་ཏེ། དེས་སི་སྦྱོབ་ལས་ས་ཐོབ་

བའི་ཕྱིར་ཏེ། ཐེག་ཆེན་གྱི་མི་སྒྲོབ་ལས་ཡང་ས་ཐོབ། ཐེག་དམན་གྱི་མི་སྒྲོབ་ལས་ཡང་
 ས་ཐོབ་པའི་ཕྱིར། བྱམས་པ་ལ་ཁོ་ན་རེ། བྱང་སེམས་ས་ས་བརྒྱད་པ་བ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཐར་
 པ་ཐོབ་པའི་གང་ཟག་ཡིན་པར་ཐལ། ལས་ཁོན་ཟད་པར་སྤངས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་
 པའི་ཕྱིར། ཁྱུ་ལྟེ། རྩ་བ་དེས་རབ་ལས། ལས་དང་ཉོན་པོར་ས་ཟད་ལས་ཐར། །ཞེས་
 གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་དེ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་ཐར་པ་ཐོབ་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཐར་
 པ་ཐོབ་པ་ལ་བཞགས་ཕྱིད་ཀྱི་སྒྲིབ་པ་སྤངས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་ས་ཁྱུ་
 དེར་ཐལ། ཉོན་སྒྲིབ་སྤངས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། དམན་ལས་སྒྲོན་ས་
 སོང་གི་བྱང་སེམས་ས་བརྒྱད་པ་བ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་ཉོན་ཐོས་ཀྱི་ཐར་པ་ཐོབ་པར་
 ཐལ། ཁྱོད་ཀྱི་ཉོན་ཐོས་ཀྱི་ཐར་པ་ཐོབ་པ་ལ་བར་དུ་གཅོད་ཕྱིད་སྒྲིབ་པ་སྤངས་པའི་
 ཕྱིར། ཁྱུ་ལ་ཁས། ཉལས་གྲུབ་ཏེ། ཉོན་སྒྲིབ་སྤངས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
 འཁོར་གསུམ། ཡང་ཁོ་ན་རེ། དམན་ལས་སྒྲོན་ས་སོང་གི་བྱང་སེམས་ས་བརྒྱད་པ་བ་
 ཆོས་ཅན། ཁྱོད་དབྱ་བཅོམ་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཐུང་འདས་སངས་རྒྱ་བྱས་པའི་གང་
 ཟག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཁྱོད་ཉོན་སྒྲིབ་སྤངས་པའི་ཐུང་འདས་སངས་རྒྱ་བྱས་
 པའི་གང་ཟག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཁྱོད་ཉོན་སྒྲིབ་སྤངས་པའི་འགོག་བདེན་
 སངས་རྒྱ་བྱས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་ས་ཁྱུ་ལ། ཁོ་ན་རེ། དེ་ལ་ཁྱུ་ལ་ཡོད་
 པར་ཐོབ། ཉོན་སྒྲིབ་སྤངས་པའི་འགོག་བདེན་དེ་ཐུང་འདས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ས་གྲུབ་
 ན། དེ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཐུང་འདས་ཡིན་པར་ཐལ། ཉོན་སྒྲིབ་ས་ལུས་པ་སྤངས་པའི་སོ་
 སོང་བརྟགས་འགོག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་ས་ཁྱུ་ལྟེ། དེ་འདྲའི་བྱང་སེམས་ས་བརྒྱད་པ་
 བས་ཐུང་འདས་ས་ཐོབ་པར་ཐལ། དེས་ཐེག་ཆེན་གྱི་ཐུང་འདས་ཡང་ས་ཐོབ། དེས་
 ཐེག་དམན་གྱི་ཐུང་འདས་ཡང་ས་ཐོབ་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་ས་གྲུབ་ན། དེས་མི་གནས་
 པའི་ཐུང་འདས་ཐོབ་པར་ཐལ། ས་གྲུབ་པ་དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་སངས་འཕགས་

ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། །དེ་མི་འདི་དབྱུང་པར་བྱ་སྟེ། རང་སྟོགས་པ་ཁ་ཅིག་ཤེས་སྒྲིབ་དང་
 ཤེས་པའི་ཞི་མཐུན་ཡོད་དེ། རང་འགྲེལ་ལས། དེ་ལ་ས་རིག་པའི་བག་ཆགས་ནི་ཤེས་
 བྱ་ཡོངས་ལུ་དབྱོད་པའི་བག་ཆགས་ལུ་སྒྱུར་བ་ཡིན་ལ། ཞེས་མོགས་ཀྱི་ཤེས་སྒྲིབ་དང་
 ཤེས་པའི་གཞི་མཐུན་བསྟན་པའི་བྱིར་དེ། ལུང་འདིས་འདོད་ཆགས་ཀྱི་བག་ཆགས་ཀྱི་
 དབང་གིས་ལུས་སྒྲེལ་སྒྱུར་མཆོངས་པའི་ལུས་ཀྱི་གནས་རམ་ལེན་དང་། ཞེས་དག་བག་
 ཆགས་ཀྱི་དབང་གིས་གཞན་ལ་སྟོངས་མོའི་བྱ་བར་བའི་བག་གི་གནས་རམ་ལེན་འབྱུང་
 ཞིང་། དགྲ་བཅོས་པའི་རྒྱད་ཀྱི་དེ་ལུ་བྱའི་ལུས་ཀྱི་གནས་རམ་ལེན་དེ་རང་རྒྱ་འདོད་
 ཆགས་ཀྱི་བག་ཆགས་ལས་འབྱུང་ཞིང་། རག་གི་གནས་རམ་ལེན་དེ་རང་རྒྱ་ཞེས་དག་
 བག་ཆགས་ལས་བྱུང་བ་འགྲེལ་བས་དངོས་ལུ་བསྟན་ནས། རང་རྒྱ་བདེན་འཛིན་
 ཀྱི་བྱམ་མོང་ས་ཡིན་པའི་ལག་རྗེས་བཞག་པ་ལས་བྱུང་ཞིང་། རང་ལུ་ལ་བདེན་གྲུབ་ཏུ་
 སྒྱར་བའི་ཉན་ཐོས་དགྲ་བཅོས་པའི་རྒྱད་ཀྱི་ཤེས་པ་ཡིད་ཀྱི་གནས་རམ་ལེན་དང་།
 སྒྱར་བྱུང་དོན་ཐོབ་ཀྱི་བསྟན་ནོ། །དེ་ལུར་བྱས་ན་དུག་གསུམ་ཀྱི་བག་ཆགས་ཤེས་སྒྲིབ་
 དང་། བག་ཆགས་དེ་གསུམ་ཀྱི་འབྲས་བྱུར་གྱུར་པའི་གནས་རམ་ལེན་གསུམ་སྒྱར་བྱུར་
 ནི་འགྲེལ་བ་འདིས་བསྟན་ལ། གནས་རམ་ལེན་གཉིས་སྒྲིབ་པར་འཇོག་ན་ཤེས་སྒྲིབ་
 ཏུ་འཇོག་དགོས་ལ། ཡིད་ཀྱི་གནས་རམ་ལེན་ནི་ཤེས་སྒྲིབ་ལས་ས་འདས་པས་ཤེས་
 སྒྲིབ་ཏུ་གྱུར་པའི་ཡིད་ཤེས་སྒྱར་བྱུར་འགྲེལ་བ་འདིས་བསྟན་པས་ཤེས་སྒྲིབ་དང་ཤེས་
 པའི་གཞི་མཐུན་གྲུབ་པའི་བྱིར་དེ་རྒྱུ་ལྡན་པ་འདི་དེ་ལྟར་ལྟར་ལྟར་། ཞེས་གསུངས་པའི་དོན་ཡང་རང་
 གི་བྱམ་མོང་ས་ཡིན་པའི་རྒྱ་བདེན་འཛིན་ཀྱི་བག་ཆགས་བཞག་པ་ལས་བྱུང་ཞིང་།
 རང་ལུ་ལ་གསུགས་མོགས་བདེན་གྲུབ་ཏུ་སྒྱར་བའི་ཉན་རང་དགྲ་བཅོས་དང་། དག་པ་
 སར་གནས་ཀྱི་བྱུར་སེམས་ཀྱི་རྒྱད་ཀྱི་ཡིད་ཤེས་ལུ་ལ་བ་ཤེས་སྒྲིབ་ཏུ་བསྟན་པའི་

གྱིར། ཞེས་ཟེར། དེ་ནི་འགྲེལ་པ་དང་སྤྱི་གཞི་ཆེན་གྱི་དགོངས་པ་གཏན་ནས་མ་ཡིན་ཏེ།
 འོ་ན་ལུང་དེས་དགྲ་བོ་ཙམ་པའི་རྒྱུད་གྱི་ལུས་རྒྱུ་གི་གནས་རམ་ལེན་གཉིས་པོ་དེ་རྒྱུ་
 པར་བསྟན་པར་གྱུ་ལུང་དོན་འཆད་ཚུལ་འབྲད་པའི་རྒྱུ་ལ། འདོད་ན། དེ་རྒྱུ་པ་
 ཡིན་པར་གྱུ་འདོད་པའི་རྒྱུ་ལ། འདོད་མི་རྣམས་ཏེ། དེའི་ལུས་གྱི་གནས་རམ་ལེན་དེ་
 ག་བྱུགས་སུ་ཁྱེད་དང་རྒྱུ་གི་གནས་རམ་ལེན་དེ་རྒྱུ་གི་རིག་བྱེད་ཡིན་པའི་རྒྱུ་ལ། སྤྱི་
 ཆེན་གྱི་ལུང་དོན་ཡང་ཁྱེད་འདོད་པ་ལྟར་མ་ཡིན་ཏེ། བདེན་གྱུ་ཏུ་སྒྲུབ་པ་གསལ་ཅད་
 བདེན་འཛིན་དང་། དེའི་ཐག་ཆགས་གང་རུང་གི་དབང་གིས་སྒྲུབ་པ་ཡིན་པས་ཤེས་
 གྱི་ཏུ་བསྟན་ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་གྱི་ཤེས་རྒྱུ་དངོས་ཡིན་པའི་དོན་མ་ཡིན་པའི་རྒྱུ་ལ།
 གཉིས་པ་རང་གི་ལུགས་ནི། སྒྲུབ་ཀྱི་རྒྱུ་གཉིས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་བཤད་པ་དང་། རྒྱུ་
 གཉིས་ལས་གང་ཏུ། ཚུལ་རི་ལྟར་སྒྲུབ་པ་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ་ཉོན་རྒྱུ་བཤད་པ་
 དང་། ཤེས་རྒྱུ་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ་རོ་བོ་དང་། དཔྱེ་བ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི།
 གཙོ་བོར་གྲུབ་པ་ཐོབ་པ་ལ་བཞགས་བྱེད་ཀྱི་རྒྱུ་པ་ཉོན་རྒྱུ་གྱི་མཚན་ཉིད་དེ་ཙམ་
 ཞིག་ཐོག་ཆེན་གྱི་གྲུབ་མཐའ་སྒྲུབ་པ་འོག་ས་དང་ཡང་ཁྱེད་པར་མེད་ཀྱང་། ཉོན་མོངས་
 པའི་མཚན་གཞི་འཛིན་ཚུལ་མི་མཐུན་ཏེ། དབུ་མ་རང་རྒྱུད་པས་ནི་བདེན་འཛིན་ས་
 བོན་དང་བཅས་པ་ཤེས་རྒྱུ་ཏུ་བཞེད་ཅིང་། མཐོན་པ་གཉིས་ནས་བཤད་པའི་རྩ་ཉོན་
 ཏུག་ཉི་ཉོན་ཉི་ཤུ་མཚུངས་ལྟར་དང་བཅས་པ་རྣམས་ཉོན་རྒྱུ་དང་། གང་ཟག་རང་
 ཏུ་གྲུབ་པའི་རྣམས་ཡོད་ཏུ་འཛིན་པའི་འཛིན་ལྟ་ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་མ་རིག་པར་བཞེད་
 དོ། །ལུགས་འདིར་ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་མ་རིག་པ་ནི་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་གྱི་
 མི་མཐུན་སྟེགས་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་རིག་པ་དེ་མེད་ཙམ་དང་། དེ་ལས་གཞན་པ་ཙམ་ལ་
 མི་བྱེད་ཀྱི། དེའི་འགལ་སྒྲུ་མི་མཐུན་སྟེགས་གང་ཟག་དང་། ཆོས་བདེན་པར་འཛིན་
 པའི་བདེན་འཛིན་ལ་འཛིན་པའི་རྒྱུ་ལ། དེས་ན་ཆོས་ཀྱི་བདག་འཛིན་ཡང་ཉོན་མོངས་

ཅན་གྱི་ས་རིག་པར་བཞེད་དེ། རང་འབྲེལ་ལས། དེ་ལ་འདི་སེམས་ཅན་རྣམས་ཇི་ལྟར་
གནས་པའི་དངོས་པོ་ལྟ་བུ་ལ་སྒྲོངས་པར་བྱེད་པས་ན་གཏི་མུག་སྟེ། ཞེས་དང་། བརྒྱ་
པ་ལས། ལུས་ལ་ལུས་དབང་ཇི་བཞིན་དུ། གཏི་མུག་ཀུན་ལ་གནས་ལྗས་ཏེ། དེའི་
ཕྱིར་ཉོན་མོངས་ཐམས་ཅད་ཀྱང་། གཏི་མུག་བཙོམ་པས་བཙོམ་པར་འགྱུར། ཞེས་
གསུངས་ཤིང་། དེའི་འབྲེལ་པར་གཏི་མུག་ནི་དེ་རྣམས་ལ་བདེན་པར་རྟོགས་པ་ལ་
སྒྲོངས་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར། དངོས་པོ་བདེན་པའི་རང་གི་ངོ་བོར་ལྷག་པར་སྒྲོ་འདོགས་པར་
རབ་དུ་འཐུག་གོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་བཞིན་དུ་རིགས་པ་དུག་ཅུ་པ་ལས་ཀྱང་།
གང་ཡང་རུང་པའི་གནས་རྟེན་ན། ཉོན་མོངས་སྤུལ་གདུག་གཞི་ཅན་གྱིས། ཟིན་པར་
འགྱུར་རོ་གང་གིས་སེམས། གནས་མེད་དེ་ལྟར་ཟིན་སེམས་འགྱུར། ཞེས་སེམས་ལ་
བདེན་འཛིན་གྱི་དམིགས་གཏད་གང་ཡང་རུང་པའི་གནས་ཤིག་རྟེན་ན། ཉོན་མོངས་
ཀྱི་སྤུལ་གྱིས་རེས་པར་ཟིན་པར་འགྱུར་པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བདེན་འཛིན་ཉོན་
མོངས་ཅན་གྱི་ས་རིག་པར་འཛོག་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡང་གང་ཟག་དང་མུང་པོ་བདེན་མེད་
དུ་མ་རྟོགས་ན། གང་ཟག་དང་མུང་པོ་བདེན་པར་འཛིན་པའི་བདེན་འཛིན་སྒྲོང་མི་རྣམས་
ཤིང་། དེ་མ་སྤངས་ན་དེའི་དབང་གིས་ལས་བསགས་ནས་འཁོར་པར་འཁོར་བས།
དེའི་ཕྱིར་བདེན་འཛིན་ཡན་ལག་བརྒྱ་གཉིས་ཀྱི་དང་པོའི་ས་རིག་པ་ཡིན་པ་ཉོན་མོངས་
ཅན་གྱི་ས་རིག་པར་འགྲུབ་པ་ཡིན་ཏེ། བརྒྱ་ལྟ་ལྟ་ལས་ཀྱང་། དེ་ལྟ་བུས་ན། དངོས་
པོ་རྣམས་ཀྱི་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་ཉིད་ནི་དེ་ཁོ་ན་ཡིན་ལ། དེ་མཐོང་བ་ཁོ་ནས་ཐར་པར་
འགྱུར་ཏེ། སྒྲོབ་དཔོན་འཕགས་པ་ལྟས་ཀྱང་། སྒྲིད་པའི་ས་པོན་རྣམ་ཤེས་ཏེ། ལྷུ་
རྣམས་དེ་ཡི་སྒྲོད་ལྷུ་ལོ། ལྷུ་ལ་བདག་མེད་མཐོང་ན་ནི། སྒྲིད་པའི་ས་པོན་འགག་
པར་འགྱུར། ཞེས་བས་སོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ཉོན་སྒྲོབ་ལ་དབྱེ་ན།
ཀུན་བདག་ས་དང་ལྷན་སྒྲིམ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། ལྷུ་མཐའ་རྒྱུད་བསྐྱེད་པའི་

དབང་གིས་བྱུང་པའི་ཉོན་མོངས་པ་མཚུངས་ལྟ་ན་དང་བཅས་པའི་དེ་བཞུགས་པའི་ས་
 བོན་གྱི་ཆ་གང་རུང་གི་བསྐྱེད་པ་ཉོན་མེད་ཀྱི་ལྷ་བཏགས་ཀྱི་མཚན་ཉིད། དེ་ལ་དབྱེ་ན་
 མངོན་གྱུར་དང་ས་བོན་གྱི་ཆ་གཉིས་སུ་ཡོད་ལ། མཚན་གཞིན། གྲུབ་མཐས་བཏགས་
 པའི་བདེན་འཛིན་དང་། དེའི་དབང་གིས་བྱུང་པའི་མཐར་འཛིན་དང་། མཚོག་འཛིན་
 ལ་ཐོགས་པའི་ཉོན་མོངས་རྣམས་དང་། མྱོང་ལྷ་པས་སྐབས་འདིར་གང་ཟག་རང་
 གྱུ་བྱུང་པའི་རྣམ་ཡོད་དུ་འཛིན་པའི་དོན་པ་ཉོན་མེད་ཀྱི་ལྷ་བཏགས་སུ་གསུངས་ཀྱང་།
 དེ་ལྟ་མེད་ཡོད་པས་གྲུབ་མཐའི་དབང་གིས་དེ་ལྟར་འཛིན་པ་ལ་དགོངས་ལ། དེའི་
 དབང་གིས་བྱུང་པའི་ཉོན་མོངས་པ་མཚུངས་ལྟ་ན་དང་བཅས་པ་ནི་ཉོན་མེད་ཀྱི་ལྷ་
 བཏགས་མངོན་གྱུར་པ་ཡིན་ལ། དེ་དག་གིས་བཞུགས་པའི་བག་ཆགས་རྣམས་ཉོན་མེད་
 ཀྱི་ལྷ་བཏགས་ཀྱི་ས་བོན་དུ་འཛིན་གོ། །དེས་ན་ཉོན་མེད་ཀྱི་ལྷ་བཏགས་གང་ཞིག་
 དམིགས་རྣམ་འཛིན་པའི་སྟོ་ཉོན་མེད་ཀྱི་ལྷ་བཏགས་མངོན་གྱུར་པའི་མཚན་ཉིད།
 དམིགས་རྣམས་མི་འཛིན་གིང་། རང་གི་ཉེར་ལེན་དུ་གྱུར་པའི་ཉོན་མེད་ཀྱི་ལྷ་བཏགས་
 ཀྱིས་བཞུགས་པའི་ས་བོན་གྱི་ཆ་ཉོན་མེད་ཀྱི་ལྷ་བཏགས་ཀྱི་ས་བོན་གྱི་མཚན་ཉིད། གཉིས་
 པ་ཉོན་མེད་ལྷ་བཏགས་ལ་མཚན་ཉིད་དང་དབྱེ་བ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། གྲུབ་མཐས་
 གྱུར་བཞུགས་པའི་དབང་གིས་བྱུང་བ་པ་ཡིན་པར། ཐོག་མ་མེད་པའི་བག་ཆགས་ཀྱི་
 དབང་གིས་བྱུང་པའི་ཉོན་མོངས་པ་མཚུངས་ལྟ་ན་དང་བཅས་པའི་དེས་བཞུགས་པའི་
 ས་བོན་གྱི་ཆ་གང་རུང་གིས་བསྐྱེད་པ། ཉོན་མེད་ལྷ་བཏགས་ཀྱི་མཚན་ཉིད། གཉིས་པ་
 དེ་ལ་དབྱེ་ན། མངོན་འགྱུར་དང་། ས་བོན་གྱི་ཆ་གཉིས་སུ་ཡོད། དང་པོ་ནི། ཉོན་མེད་
 ལྷ་བཏགས་གང་ཞིག་དམིགས་རྣམ་འཛིན་པའི་སྟོ་ཉོན་མེད་ལྷ་བཏགས་མངོན་གྱུར་པའི་
 མཚན་ཉིད། རང་ཉིད་དམིགས་རྣམ་མི་འཛིན་ཞིང་རང་གི་ཉེར་ལེན་དུ་གྱུར་པའི་ཉོན་
 མེད་ལྷ་བཏགས་ཀྱིས་བཞུགས་པའི་ཉོན་མེད་དུ་གྱུར་པའི་བག་ཆགས་དེ། ཉོན་མེད་ལྷ་

སྐྱེས་ཀྱི་ས་བོན་གྱི་མཚན་ཉིད། མཚན་གཞི་ནི་བདེན་འཛིན་ལྟར་སྐྱེས་དང་། གང་ཟག་
 རང་ཀྱུ་བྱུ་བའི་རྒྱུ་ཡོད་དུ་འཛིན་པའི་རྟོག་པ་ལྟར་སྐྱེས་དང་། དེ་དག་གི་དབང་གིས་
 རྒྱུ་བའི་ཆགས་སྟོགས་སུ་སྐྱེས་ལྟར་དང་བཅས་པ་རྣམས་ཉོན་མྱོལ་ལྟར་སྐྱེས་སེལ་
 ལྟར་བ་དང་། དེ་དག་གིས་བཞག་པའི་དམིགས་རྣམས་སེལ་འཛིན་པར་རང་རང་གི་རིགས་
 འབྲུལ་ལ། དེ་ས་ཐག་ཉོན་མོངས་མྱོལ་བ་སྐྱེད་པའི་ཉོན་མོངས་ཀྱི་བག་ཆགས་ནི་ཉོན་
 མྱོལ་ལྟར་སྐྱེས་ཀྱི་ས་བོན་ཡིན་ནོ། །ཆགས་སྟོགས་དང་སུ་སྐྱེས་ལྟར་གྱི་གཙོ་བོའི་ཡོད་
 ཀྱི་རྣམས་རིག་ལྟ་བུ་ནི། ཉོན་མྱོལ་དང་ཉོན་མོངས་ཅན་ཡིན་ཀྱང་། ཉོན་མོངས་དངོས་ས་
 ཡིན་པས་སུ་སྐྱེས་ལྟར་གྱི་ཆོས་གཞན་རྣམས་ལའང་དེ་བཞིན་དུ་ཤེས་པར་བྱའོ། །ཐུན་
 མོང་ས་ཡིན་པའི་འཛིན་ལྟའི་དོགས་དཔྱད་ལ་སྟོགས་པ་ནི། གང་ཟག་གི་བདག་འགོག་
 དུ་འཆད་དོ། །གཉིས་པ་ཤེས་མྱོལ་ལ་མཚན་ཉིད་དང་། དབྱེ་བ་གཉིས་ལས། དང་པོ་
 ནི། མྱོལ་བ་གང་ཞིག་ཤྱོ་གཅིག་གིས་དུས་གཅིག་དུ་ཤེས་བྱ་བདེན་པ་གཉིས་ཀ་སེལ་
 ལུས་དུ་ཡོངས་སུ་དཔྱད་པ་ལ་བར་དུ་གཙོད་པའི་མྱོལ་བའི་རིགས་སུ་གནས་པ་ཤེས་
 མྱོལ་གྱི་མཚན་ཉིད། མཚན་ཉིད་འདི་ཙམ་ཞིག་ནི་ཐེག་ཆེན་གྱི་གྲུབ་མཐའ་སྐྱེ་བའོག་
 ས་དང་ཡང་མཐུན་ལ། ཤེས་མྱོལ་གྱི་མཚན་གཞི་སེལ་ཐུན་པས་རང་རྒྱུད་པས་ཤེས་
 མྱོལ་དུ་འདོད་པའི་བདེན་འཛིན་ལུགས་འདིས་ཉོན་མྱོལ་དུ་འདོད་པ་གོང་དུ་བཞུན་
 ཆེན་ལ། ལུགས་འདིའི་ཤེས་མྱོལ་དུ་འཛིན་ཚུལ་ནི། རང་འགྲེལ་ལས། དེ་ལ་ས་རིག་
 པའི་བག་ཆགས་ནི་ཤེས་བྱ་ཡོངས་སུ་དཔྱད་པའི་བག་ཆགས་སུ་གྱུར་པ་ཡིན་ལ། འདོད་
 ཆགས་ལ་སྟོགས་པའི་བག་ཆགས་ཡོད་པ་ནི། ལུས་ངག་གི་འཇུག་པ་དེ་ལྟ་བུའི་རྒྱ་ཡང་
 ཡིན་ཏེ། ས་རིག་པ་དང་འདོད་ཆགས་ལ་སྟོགས་པའི་བག་ཆགས་དེ་ཡང་རྣམ་པ་ཐམས་
 ཅད་སྐྱེན་པ་དང་། མངས་རྒྱས་ཁོ་ན་ལ་ལྟོག་པར་འགྱུར་གྱི་གཞན་དག་ལ་ནི་ས་ཡིན་
 ནོ། །ཞེས་པ་འདིས་བཞུན་ལ། བཞུན་ཚུལ་ནི་ས་རིག་པའི་བག་ཆགས་ནི་བདེན་འཛིན་

ཁྱི་བག་ཆགས་ཡིན་པས། མ་རིག་པའི་བག་ཆགས་ཞེས་པས་ཤེས་སྤྱི་བ་ཁྱི་མཚན་གཞི་
 བསྟན། ཤེས་བྱ་ཡོངས་སུ་དབྱེད་པའི་གཞི་གསུམ་གྱི་ལྟ་ལ། ཞེས་པས་ཤེས་སྤྱི་བ་ཁྱི་
 མཚན་ཉིད་བསྟན། འདོད་ཆགས་ལ་སོགས་པའི་བག་ཆགས་ཡོད་པ་ནི་ལུས་རག་གི་
 འདུག་པ་དེ་ལྟ་བུའི་རྒྱ་ཡང་ཡིན་ཏེ། ཞེས་པའི་ཡང་སྒྲུབ་ཉན་མོངས་པའི་བག་ཆགས་
 དེ་ཤེས་བྱ་ཡོངས་སུ་དབྱེད་པའི་གཞི་གསུམ་ཡིན་པར་མ་ཟད། དག་བཅོམ་པའི་རྒྱ་ལ་
 འབྱུང་བའི་ལུས་རག་གི་གནས་རན་ལེན་གྱི་རྒྱ་ཡང་ཡིན། ཞེས་དངོས་སུ་བསྟན་ནས་
 མེས་ཁྱི་གནས་རན་ལེན་གྱི་རྒྱ་ལ་ཤུགས་ལ་བསྟན་པའི་བྱིར། མ་རིག་པ་དང་ཞེས་
 མོགས་ཁྱི་དོན་ནི་བདེན་འདོན་གྱི་མ་རིག་པ་དང་། འདོད་ཆགས་དང་སོགས་སྒྲུབ་ཞེ་
 སྒྲུབ་སྟེ་དུག་གསུམ་གྱི་བག་ཆགས་དེ་ཤེས་སྤྱི་བ་ཏུ་བསྟན་ནས། ཡང་ཞེས་པས་བག་
 ཆགས་དེ་གསུམ་ཡང་ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་མདོན་སུམ་དུ་མཁྱེན་པའི་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་
 པའི་ཡོ་ཤེས་དང་། སངས་རྒྱལ་ནམས་ཁྱིས་སྒྲུབ་པ་ལ་གཞན་གྱིས་མ་སྒྲུབ་པའི་མ་
 མཚན་སྒྲུབ་ནས་ཤེས་སྤྱི་བ་ཡིན་པའི་རྒྱ་བ་བྱེད་དུ་བསྟན་ནོ། །དེས་ན་ལུས་ཁྱི་
 གནས་རན་ལེན་ནི། འདོད་ཆགས་ཁྱི་བག་ཆགས་ཁྱི་དབང་གིས་དག་བཅོམ་པ་ལ་ཡང་
 ཡོད་པའི་ལུས་ཁྱི་སྟེ་ལྟ་ལ་མཚོངས་པ་ལྟ་བུ་དང་། རག་གི་གནས་རན་ལེན་ནི། ཞེ་
 སྒྲུབ་གི་བག་ཆགས་ཁྱི་དབང་གིས་དག་བཅོམ་པ་ལ་ཡོད་པའི་རག་གི་གཞན་ལ་སྟོང་མོ་
 ཞེས་བརྗོད་པ་ལྟ་བུ་དང་། ཡིད་ཁྱི་གནས་རན་ལེན་ནི། གཏི་སྟག་གི་བག་ཆགས་ཁྱི་
 དབང་གིས་དག་བཅོམ་པ་ལ་ཡོད་པའི་ཤེས་བྱའི་གནས་ལྟ་མོ་རྟོགས་དགའ་བ་ལ་སྟོ་
 མི་གསལ་བའི་ཆ། དཔེར་ན་འཕགས་པ་མོ་ལུ་འགལ་གྱི་བུས། རང་གི་མ་འདྲིག་རྟོན་
 ཁྱི་ཁམས་འོད་ཟེར་ཅན་གྱི་དཔུལ་བར་སྒྲུབ་པ་མདོན་ཤེས་ཁྱིས་ལུན་རིང་དུ་དབྱེད་
 གྱུར་མ་རྟོགས་པ་ལྟ་བུ་ཡིན་ནོ། །ལུང་དེས་དུག་གསུམ་གྱི་བག་ཆགས་ཁྱིས་བསྟེད་པའི་
 གནས་རན་ལེན་གསུམ་སྒྲུབ་བྱུང་བསྟན་གྱུར་ཤེས་སྤྱི་བ་བསྟན་པ་མ་ཡིན་ཏེ། སྒྲུབ་བྱ་

ཡིན་ན་སྒྲིབ་པ་ཡིན་མི་དགོས་པའི་ཕྱིར། གནས་ངན་ལེན་དེ་དག་ཤེས་བྱ་ཡོངས་སུ་
དཔྱད་པའི་བགེགས་སུ་འདུ་བ་ཡིན་དེ། རྟེན་ཆེན་ལས། དེའི་འབྲས་ལུ་གཉིས་སྒྲུང་
འབྲུལ་པའི་ཆ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་དེར་བསྟེན། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རང་འབྲེལ་
ལས། དེ་ཡང་ཤེས་བྱའི་སྒྲིབ་པའི་མཚན་ཉིད་ཅན་གྱི་ས་རིག་པ་ཅས་ཀྱང་ཏུ་སྒྱུད་པའི་
ཕྱིར། ཞེས་པས་ཀྱང་ཤེས་སྒྲིབ་དང་ས་རིག་པའི་གཞི་མཐུན་བསྟན་པ་ས་ཡིན་དེ། ལུང་
དེའི་དོན་ནི་ཤེས་བྱའི་སྒྲིབ་པའི་མཚན་ཉིད་ཅན་གྱི་ཉོན་མོངས་ཅན་ས་ཡིན་པའི་ས་
རིག་པ་ཅས་ཀྱང་ཏུ་སྒྱུད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པའི་དོན་དུ་རྟེན་ཆེན་ལས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
ཉོན་མོངས་ཅན་ས་ཡིན་པའི་ས་རིག་པ་ཡིན་ན་ས་རིག་པ་ས་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར།
དེས་ན་ཤེས་སྒྲིབ་དང་ཤེས་པའི་གཞི་མཐུན་མེད་པ་ནི་འབྲེལ་པ་དང་རྟེན་ཆེན་གྱི་
དགོངས་པ་མ་མེད་པ་ཡིན་ནོ། །གཉིས་པ་དབྱེ་བ་ནི་ཤེས་སྒྲིབ་ལ་ཀུན་བདག་ས་དང་
ལུན་སྒྲིས་གཉིས་སུ་མི་དབྱེ་ཏེ། ཤེས་སྒྲིབ་ཀུན་བདག་ས་མེད་པའི་ཕྱིར་དེ། མཐོང་སྒྲུང་
ཤེས་སྒྲིབ་མེད་པའི་ཕྱིར། ཤེས་སྒྲིབ་ལ་སངས་འགྲུར་པ་དང་། དེའི་ས་བོན་གྱི་ཆ་
གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། བདེན་འཛིན་ས་ལུས་པ་སྒྲུངས་པའི་འཕགས་པ་སྒྲོབ་པའི་
རྒྱད་ལ་འབྱུང་པའི་སྒྲིབ་པའི་རིགས་སུ་གནས་པ་གང་ཞིག །ལུལ་རང་གི་མཚན་ཉིད་
གྱིས་བྱུང་བར་སྒྲུང་བའི་གཉིས་སྒྲུང་འབྲུལ་པའི་ཆ་ཤེས་སྒྲིབ་སངས་རྒྱུར་པའི་མཚན་
ཉིད། རང་གི་རྒྱར་རྒྱར་པའི་བདེན་འཛིན་གྱིས་བྱན་མོང་ས་ཡིན་པའི་ལག་རྗེས་བཞག་
པ་ལས་བྱུང་ཞིང་། རང་གི་འབྲས་ལུར་རྒྱར་པའི་གཉིས་སྒྲུང་འབྲུལ་པའི་ཉེར་ལེན་གྱི་
རིགས་སུ་གནས་པ་གང་ཞིག །བདེན་འཛིན་ས་ལུས་པ་སྒྲུངས་པའི་འཕགས་པ་སྒྲོབ་
པའི་རྒྱད་ལ་འབྱུང་པའི་སྒྲིབ་པའི་རིགས་སུ་གནས་པ་ཤེས་སྒྲིབ་ས་བོན་གྱི་མཚན་ཉིད།
མཚན་ཉིད་གྱི་རྒྱར་དུ་རིགས་གནས་སྒྲོས་པའི་དགོས་པ་ཡོད་དེ། ས་དག་ས་བདུན་
སྟགས་ལ་གནས་པའི་གང་ཐག་གི་རྒྱད་ཀྱི་གཉིས་སྒྲུང་འབྲུལ་པ་ས་བོན་དང་བཅས་པ་

རྣམས་པདེན་འཛིན་སྐྱེད་པའི་འཕགས་པ་སྐྱོད་པའི་རྒྱུད་ལ་ཡོད་པའི་སྐྱིབ་པ་མ་ཡིན་
 གྱུར། དེའི་རྒྱུད་ལ་ཡོད་པའི་སྐྱིབ་པ་དང་རིགས་གཅིག་པས་རིགས་གནས་སྐྱོན་པའི་
 བྱིར། མཚན་གཞི་ནི་དེ་ཡང་པདེན་འཛིན་དང་དེའི་དབང་གི་འབྱུང་པའི་ཆགས་སྐྱོན་སྐྱོན་
 ཉོན་མོངས་པ་རྣམས་ཀྱི་བག་ཆགས་འཛིན་བྱེད་བྱས་ནས་སེམས་རྒྱུད་ཀྱི་སྐྱེད་ཀྱི་
 བཞག་པའི་ཐག་ཆགས་ལ་གཉིས་སྐྱོད་དེ་ཉོན་མོངས་པ་རང་རང་གི་རིགས་འདྲ་སྐྱི་
 ས་བསྐྱེད་པའི་རོ་བོར་གྱུར་པ་གཅིག་དང་། འཇུག་ཤེས་དྲག་ལ་ཡུལ་རང་རོས་ནས་
 གྱུབ་པ་ལྟ་བུར་སྐྱེད་པའི་པདེན་སྐྱེད་ཅམ་ཞིག་བསྐྱེད་པའི་རྣམས་པའི་རོ་བོར་གྱུར་པ་
 གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། ཉོན་སྐྱིབ་ས་བོན་གྱི་ཆར་གྱུར་པའི་ཉོན་མོངས་ཀྱི་བག་ཆགས་
 ཡིན་པས་ཤེས་སྐྱིབ་པ་ཡིན་ལ། གཉིས་པ་ནི། ཉོན་མོངས་པའི་བག་ཆགས་སྐྱེད་ཀྱུར་
 པའི་ཤེས་སྐྱིབ་ཡིན་པས་ཉོན་མོངས་པའི་བག་ཆགས་ལ་ཉོན་མོངས་ཀྱི་ས་བོན་དང་།
 ཤེས་སྐྱིབ་ཀྱི་ཆ་གཉིས་སྐྱོད། བག་ཆགས་དེ་ལ་པདེན་ནས་འཇུག་ཤེས་དྲག་ལ་རང་
 ཡུལ་པདེན་གྱུབ་ཀྱི་སྐྱེད་པའི་གཉིས་སྐྱེད་འབྱུལ་པའི་ཆ་ཤེས་སྐྱིབ་ས་བོན་གྱུར་པའི་
 མཚན་གཞི། རང་ཉོན་མོངས་པའི་བག་ཆགས་ཀྱིས་བསྐྱེད་པའི་གཉིས་སྐྱེད་འབྱུལ་
 པའི་རྣམས་པའི་རོ་བོར་གྱུར་པའི་ས་བོན་ཤེས་སྐྱིབ་ས་བོན་གྱི་མཚན་གཞི་ཡིན་ནོ། །
 གཉིས་པ་ལ་སྐྱིབ་གཉིས་ལས་གང་དུ་སྐྱོང་བ་དང་། ཚུལ་རི་ལྟར་སྐྱོང་བ་གཉིས་ལས།
 དང་པོ་ལ་ཉོན་སྐྱིབ་ལས་གང་དུ་སྐྱོང་བ་དང་། ཤེས་སྐྱིབ་ལས་གང་དུ་སྐྱོང་བ་གཉིས་
 ལས། དང་པོ་ནི། ཐེག་དམན་གྱི་དབང་དུ་བྱས་ན། མཐོང་ལས་སྐྱེད་པ་ལྟེན་ལ་ཆོས་
 བཟོད་ནས་ཉོན་སྐྱིབ་དངོས་སྐྱོང་པའི་འགོ་རྩམ་ཞིང་། ཐེག་དམན་དགྲ་བཅོས་ཐོབ་
 པ་དང་། ཉོན་སྐྱིབ་ཟད་པར་སྐྱེད་པ་དུས་མཉམ་པའི་བྱིར། ཐེག་ཆེན་གྱི་དབང་དུ་
 བྱས་ནའང་ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལས་སྐྱེད་པ་ལྟེན་ལ་ཆོས་བཟོད་ནས་ཉོན་སྐྱིབ་དངོས་སྐྱོང་
 སྐྱོང་པའི་འགོ་རྩམ་ཞིང་། དེ་ཡང་སྐྱོས་སྐྱེད་ཉོན་མོངས་ལ་དགྲར་བྱེད་པ་ཐེག་པ་ཆེ་རྒྱུར་

གཉིས་ཀའི་དབང་དུ་བྱས་ལ། ཐེག་ཆེན་གྱི་དབང་དུ་བྱས་ན། ས་དང་པོའི་སྒྲིབ་ཅིག་ཐ་
 མ་ནས་སྒྲིབ་སྒྲིབ་ཉེན་པོར་ས་དངོས་སུ་སྒྲིབ་བའི་མགོ་རྩིས་ཞིང་། ས་བརྒྱད་པ་ཐོབ་པ་
 དང་ཉེན་སྒྲིབ་ཟད་པར་སྒྲུངས་པ་དུས་མཉམ་པའི་ཕྱིར་དེ། རྒྱུད་སྒྲ་མ་ལས། ས་བརྒྱུན་
 ལ་བརྟེན་དྲི་མ་ནི། །མར་ལ་སྒྱུབས་དྲི་མ་དག་མཆུངས། །མར་ལ་སྒྱུབས་བྲལ་འདྲ་མི་
 རྟོག་པའི། །ཡེ་ཤེས་རྣམ་པར་སྒྲིབ་པ་བཞིན། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི།
 ས་བརྒྱད་པ་ནས་ཤེས་སྒྲིབ་དངོས་སུ་སྒྲིབ་བའི་མགོ་རྩིས་ཞིང་། དེ་ཡང་དམན་ལམ་
 སྒྲིབ་མ་སོང་གི་ས་བརྒྱད་པའི་སྒྲིབ་ཅིག་དང་པོའི་ཡེ་ཤེས་ཉེན་སྒྲིབ་ལས་དངོས་སུ་གྲོལ་
 བའི་རྣམ་གྲོལ་ལམ་ཡིན་ལ། དེ་ལས་ལངས་པའི་རྗེས་ཐོབ་དུ་ཤེས་སྒྲིབ་སྒྲིབ་བའི་ཕྱིར་
 དུ་བསོད་ནམས་ཀྱི་ཆོག་ས་རྒྱ་ཆེན་པོ་གསོག་པར་བྱེད། དེ་ལྟར་བསགས་པ་ལ་བརྟེན་
 བས་ཤེས་སྒྲིབ་ལ་ཆེ་འབྱིར་རྒྱུད་གསུམ་བྱས་པའི་ཤེས་སྒྲིབ་ཆེན་པོ་དེ་སྒྲིབ་བར་ལྷན་
 པའི་སེམས་མ་མཐོང་བ་ན། སྒྲིབ་ཉིད་ལ་མཉམ་པར་འཛོག་ཅིང་དེ་ལྟར་མཉམ་པར་
 གཞག་པའི་ཡེ་ཤེས་དེ་ཤེས་སྒྲིབ་ཆེན་པོའི་དངོས་གཉེན་དུ་སོང་བའི་ཡེ་ཤེས་དེ་ས་
 བརྒྱད་པའི་སྒྲིབ་ཅིག་ཐ་མའི་ཡེ་ཤེས་ཡིན་ལ། དེས་དངོས་སུ་དྲངས་པའི་རྣམ་གྲོལ་
 ལས་ཐོབ་པ་ན་དེ་འདྲའི་བྱང་ལེམས་ས་བརྒྱད་པ་བ་ས་དགུ་པར་འཕོས་པར་འཛོག་ དེ་
 བཞིན་དུ་ས་དགུ་པའི་སྒྲིབ་ཅིག་ཐ་མའི་ཡེ་ཤེས་དེ་ཤེས་སྒྲིབ་འབྱིར་གི་དངོས་གཉེན་
 དང་། ས་བརྒྱུ་པའི་སྒྲིབ་ཅིག་ཐ་མའི་བར་ཆད་མེད་ལས་དེ་ཤེས་སྒྲིབ་རྒྱུད་དུའི་དངོས་
 གཉེན་བར་ཆད་མེད་ལས་ཡིན་པས། དེ་དངོས་སུ་དྲངས་པའི་རྣམ་གྲོལ་ལས་ཐོབ་པ་ན་
 ཤེས་སྒྲིབ་ཟད་པར་སྒྲུངས་པ་དང་རྣམ་མཁྱེན་ཐོབ་པ་དུས་མཉམ་པ་ཡིན་དེ། རྒྱུད་སྒྲ་
 མ་ལས། ས་གསུམ་རྗེས་འབྲེལ་དྲི་མ་ནི། །ས་འདི་གོས་བཞིན་ཤེས་བྱ་སྟེ། །བདག་
 ཉིད་ཆེན་པོ་རྟོ་ལྟ་ཡི། །དྲིར་རེ་འཛིན་གྱིས་གཞོས་བྱ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
 དེས་ན་ས་བརྒྱུ་པའི་བར་ཆད་མེད་ལས་དང་རྒྱུན་མཐའི་བར་ཆད་མེད་ལས་དོན་གཅིག་

དུ་འདོད་པ་ལེགས་པ་ཡིན་ནོ། །གཉིས་པ་སྤྱི་བ་གཉིས་ཚུལ་ནི་རྩུབ་སྤྱོད་པ་ནི། རྩུབ་
 བར་ཆད་མེད་ལས་གྱི་སྤྱང་བྱ་སྤྱོད་ཚུལ་ལ། གཉེན་པོས་རང་གི་སྤྱང་བྱ་འགག་འགྲུར་
 གྱི་ཚུལ་དུ་སྤྱོད་པ་དང་། གཉེན་པོས་རང་གི་སྤྱང་བྱ་སྤྱོད་འགྲུར་གྱི་ཚུལ་དུ་སྤྱོད་པ་གཉིས་
 ལས། དང་པོ་ནི། མཐོང་གྱི་ལུགས་ཡིན་ཏེ། མཐོང་ལས། མི་སྤྱོད་མེས་མ་ནི་སྤྱོད་འགྲུར་
 པ། སྤྱི་བ་པ་ལས་ནི་རྩུབ་གྱི་ལ་འགྲུར། འགག་པར་འགྲུར་པའི་ལས་གྱིས་ནི། རྡོ་མི་
 སྤྱི་བ་པ་རབ་དུ་སྤྱོད་། ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། དེའི་ཚུལ་ནི་བར་ཆད་མེད་ལས་འགག་
 འགྲུར་གྱིས་རང་གི་རྩེ་སྤྱལ་གྱི་སྤྱང་བྱ་རང་དུས་སུ་འགག་འགྲུར་སྤྱོད་པར་བྱེད་པ་ཡིན་
 པས། དེའི་ལུགས་ལ་མཐོང་ལས་བར་ཆད་མེད་ལས་གྱི་དུས་སུ་མཐོང་སྤྱང་རྟོག་པའི་
 ས་པོན་ཡོད་པ་ཡིན་ནོ། །སྤྱོད་ཚུལ་དེ་ནི་མི་འབྱུང་དེ། ཉི་མའི་དབྱིལ་ལའོར་འཆར་
 པའི་ཆོ། རང་དུས་སུ་བསལ་བྱ་ཐུན་པ་མེད་པའི་བྱིར་ཏེ། མདོ་ལས། ཉི་མའི་དབྱིལ་
 ལའོར་འཆར་པའི་ཆོ། ཐུན་པའི་གནས་མེད་ཅིང་མི་དམིགས་སོ། ཞེས་གསུངས་པའི་
 བྱིར། གཉིས་པ་ནི། ཀུན་བདུས་གྱི་ལུགས་ཡིན་ཏེ། དེའི་ལུགས་ལ་གཉེན་པོ་བར་ཆད་
 མེད་ལས་སྤྱོད་བཞིན་པས། རང་གི་སྤྱང་བྱ་རང་དུས་སུ་འགག་བཞིན་པ་སྤྱོད་པའི་བྱིར།
 གཉེན་པོ་བར་ཆད་མེད་ལས་སྤྱོད་ཐེན་པ་དང་དེའི་སྤྱང་བྱ་འགག་ཐེན་པ་དུས་མཉམ་
 པའི་བྱིར། དེ་ལྟར་ཡང་ཀུན་བདུས་ལས། གཉེན་པོའི་རྩུབ་པ་དེ་བྱུང་བ་དང་། གནས་
 རན་ལེན་གྱི་རྩུབ་པ་དེ་འགག་པ་ནི་མཉམ་པས་མཉམ་པ་སྤྱོད། དཔེར་ན། ལྷ་བ་བ་དང་
 ཐུན་པ་བཞིན་ནོ། ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། དེས་ན་ཀུན་བདུས་གྱི་ལུགས་ལ་ཐེག་
 ཆེན་གྱི་མཐོང་ལས་བར་ཆད་མེད་ལས་གྱི་དུས་ན་མཐོང་སྤྱང་རྟོག་པའི་ས་པོན་མེད་ལ།
 རང་ལུགས་ཀུན་བདུས་གྱི་རྩེ་སྤྱལ་སུ་འབྱུངས་ཏེ། གཉེན་པོས་སྤྱང་བྱ་སྤྱོད་ཚུལ། དཔེར་
 ན་ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལས་བར་ཆད་མེད་ལས་སྤྱོད་པ་ལ་སངོན་དུ་བྱོགས་པ་དང་། མཐོང་
 སྤྱང་རྟོག་པའི་ས་པོན་འགག་པ་ལ་སངོན་དུ་བྱོགས་པ་དུས་མཉམ་སྤྱོད། ཐེག་ཆེན་གྱི་

མཐོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་སྒྲིལ་བ་ན། མཐོང་སྒྲུང་རྟོག་པའི་ས་བོན་སྒྲུང་རང་གི་
 རིགས་འདྲ་བར་ས་ཆད་དུ་འབྱུང་བ་དེ་ཉིད་ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་
 ལམ་སྒྲིལ་བའི་སྟོབས་ཀྱི། སྒྲེ་མི་རུང་གི་ཆོས་ཅན་དུ་སྐྱོད་པའི་ཆོ་སྒྲུང་བྱ་ལ་གནོད་པ་
 བྱས་པའི་སྤྱིར་དེ། དཔེར་ན། སྒྲུང་བ་སྒྲོམ་མེད་འོད་སྒྲེ་བ་ལ་མངོན་དུ་སྟོགས་པ་དང་།
 དེའི་བསལ་བྱ་སྒྲུབ་པ་འགག་པ་ལ་མངོན་དུ་སྟོགས་པ་དུས་མཉམ་ཞིང་། དེ་སྒྲིལ་བ་
 དང་དེའི་བསལ་བྱ་སྒྲུབ་པ་འགག་པ་དུས་མཉམ་པའི་སྒྲོམ་སྒྲུབ་པ་སྒྲེ་མི་རུང་གི་ཆོས་
 ཅན་དུ་སྐྱོད་པའི་ཆོ་སྒྲུང་བས་སྒྲུབ་པ་ལ་གནོད་པ་བྱས་པ་ཡིན་པའི་སྤྱིར། ཐེག་ཆེན་གྱི་
 མཐོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་གྱི་དུས་ན་མཐོང་སྒྲུང་རྟོག་པའི་ས་བོན་སྒྲེ་མི་རུང་གི་
 ཆོས་ཅན་ཡིན་པ་ཡང་། སྒྲེ་བའི་རྒྱུན་ས་ཆད་བས་ཡིན་ལ། གཉེན་པོ་བར་ཆད་མེད་
 ལམ་གྱི་ལག་རྒྱུས་བཞག་པའི་སྟོབས་ཀྱི་མཐོང་སྒྲུང་རྟོག་པའི་ས་བོན་སྒྲེ་མི་རུང་གི་
 ཆོས་ཅན་དུ་སྐྱོད་པ་ན། ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་རྣམ་གྱོལ་ལམ་ཐོབ་པ་དང་། མཐོང་
 སྒྲུང་རྟོག་པའི་ས་བོན་སྒྲུང་ས་པའི་འགོག་བདེན་ཐོབ་པ་ཞེས་བྱའོ། ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒྲོམ་
 ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་གྱི་སྒྲུང་བྱ་སྒྲོང་རྒྱལ་ཡང་དེ་བཞིན་གཤམ་པར་བྱའོ། །དེ་ལྟར་
 ཡང་། མདོ་ལས། མར་མེ་བསྐྱེད་པས་སྒྲུབ་པ་མེད་པར་འགྱུར། །དེ་བཞིན་ཟག་མེད་
 འཇགས་པའི་ཡོ་གཤམ་བསྐྱེད། མི་གཤམ་ཉོན་མོངས་བསལ་པ་མེད་པར་འགྱུར། །ཡོ་
 གཤམ་དང་ནི་ཉོན་མོངས་རྟོག་པར་ཡང་། །དེ་དག་ལན་འགའ་ཅམ་ཡང་འགྲོགས་པ་
 མེད། །ཅིས་གསུངས་པའི་སྤྱིར། ཁ་ཅིག །སྒྲུང་བྱ་དེའི་དངོས་གཉེན་ཡིན་ན། རང་ཉིད་
 སྒྲེ་བ་ལ་མངོན་དུ་སྟོགས་པ་དང་། སྒྲུང་བྱ་དེ་འགག་པ་ལ་མངོན་དུ་སྟོགས་པ་དུས་
 མཉམ་པས་བྱུང་བེད་ན་མི་འབྱུང་དེ། ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒྲུང་ལམ་ཆོས་མཆོག་སྐད་ཅིག་ག་
 མའི་དུས་སུ་མཐོང་སྒྲུང་རྟོག་པ་མེད་པའི་སྤྱིར། སྒྲུང་ཉིད་ལ་ཕྱེ་གཅིག་དུ་མཉམ་པར་
 གཞག་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒྲུང་ལམ་འབྲིང་ལ་གནས་པའི་སེམས་པའི་རྒྱད་ལ་མཐོང་

བ་བྱས་པས་གལ་ཏེ་དེར་བཞེས་ན། །ཞེས་པ་ནས། ལྷར་བསྟེན་བྱ། ཞེས་པའི་བར་
 གྱིས་འཆད། གཞུས་པ་ནི། རྫོགས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བྱང་ཆུབ་ཕྱིར་བསྟོན་གྱི་ལྷ་ཞེས་
 པ་ནས་འཛིན་ཏེ་ན་འདས་པའི་མ་རོལ་ཕྱིན་ཅེས་བསྟེན། ཞེས་པའི་བར་གྱིས་འཆད།
 བཞི་པ་ནི། ས་དེར་རྒྱལ་བྱས་པས་ས་གཏམ་སོན་གེས་དང་། །ཞེས་པ་ནས། འདོད་
 པའི་འདོད་ཆགས་འཛེས་ས་པར་རྒྱས་པར་འགྱུར། །ཞེས་པའི་བར་གྱིས་འཆད། གལ་
 ཏེ་གནས་མིན་འབྲུག་པ་ཞེས་སོགས་ཀྱི། ས་འདོད་བཟོད་པ་ལྷག་པར་འཆད་རྒྱལ་
 ཡང་། གལ་ཏེ་གནས་མིན་འབྲུག་པ་ཞེས་པ་ནས། གཅོད་པར་བྱེད་པ་ལྷག་པར་སྟེ། །
 ཞེས་པའི་བར་གྱིས་སྟོང་རྗེའི་སྟོན་ས་ས་འདོད་བཟོད་པ་ལྷག་རྒྱལ་དེ་བསྟེན། བདག་
 མེད་སུམ་བུའི་ཞེས་པ་ནས། དེ་ཡི་བཟོད་པར་འགྱུར། ཞེས་པའི་བར་གྱི་གེས་རབ་
 ཀྱི་སྟོན་ས་ས་འདོད་བཟོད་པ་ལྷག་རྒྱལ་དེ་བསྟེན། གཅོད་པ་བྱས་པས་གལ་ཏེ་དེར་
 བཞེས་ན། །ཞེས་སོགས་ཀྱིས། བཟོད་པ་གཞན་རི་ལྷར་བསྟེན་རྒྱལ་ཡང་། ཁོང་ཁྱོད་མི་
 རིགས་པ་དང་། བཟོད་པ་བསྟེན་རིགས་པ་གཉིས་ཀྱི་སྟོན་ས་འཆད་ལ། དེའི་དང་པོ་ནི།
 གཅོད་པ་བྱས་པས། ཞེས་པ་ནས། རན་འགྱོར་རྒྱར་བར་བྱེད། ཅེས་པའི་བར་གྱིས་
 འཆད། གཉིས་པ་ནི། བཟོད་པས་བཤད་ཅིན་དང་འགལ། ཞེས་པ་ནས། ལྷར་བསྟེན་
 བྱ། ཞེས་པའི་བར་གྱིས་འཆད། གཅོད་པ་བྱས་པས་ཞེས་སོགས་ཀྱིས། ཁོང་ཁྱོད་མི་
 རིགས་པ་བསྟེན་རྒྱལ་ཡང་། དགོས་པ་མེད་ཅིང་ཉེས་དམིགས་ཆེ་བས་ཁོང་ཁྱོད་མི་རིགས་
 པ། ཕྱིས་ཀྱི་ལྷག་བསྟེན་མི་འདོད་པ་དང་གཅོད་པ་བྱེད་པ་གཉིས་འགལ་བས་ཁོང་
 ཁྱོད་མི་རིགས་པ། ལྷར་ལུན་རིང་དུ་བསགས་པའི་དགེ་ལྷ་འཛེས་ས་པས་ཁོང་ཁྱོད་མི་
 རིགས་པ། མི་བཟོད་པའི་སྟོན་ས་པོ་བསས་ནས་ཁོང་ཁྱོད་གཞན་པ་བཞིའི་སྟོན་ས་
 འཆད་ལ། དེའི་དང་པོ་ནི། གཅོད་པ་བྱས་པས། ཞེས་པ་ནས། མ་རོལ་ཡང་ནི་འགལ་
 བར་འགྱུར། །ཞེས་པའི་བར་གྱིས་འཆད། གཉིས་པ་ནི། སྟོན་བྱས་པ་ཡི་མི་དགའི་ལས་

ཞེན་དེ་ཡང་མི་འབྲང་། ཚྲིག་པ་ལས་ཆེན་པོ་ལ་གནས་པའི་སེམས་དཔའི་དགེ་རྒྱུ་ཁོང་
 ཁྱོས་འཛོམས་རྣམས་པའི་བྱིར་དེ། ཐེག་ཆེན་གྱི་ཚྲིག་པ་ལས་ཆེན་པོ་རྣམས་ལྷུང་པོར་སྦྱོར་
 ལས་དུ་འཕོ་བྱུང་བ་གཅིག་གིས་ལུང་བསྐྱེད་ཐོབ་པའི་བྱང་སེམས་ལ་ཁྱོས་ན། ཁོ་
 སེམས་ཀྱི་སྒྲིབ་ཅིག་གི་གྲངས་དེ་སྒྲིབ་ཀྱི་བསྐྱེད་པར་སྦྱོར་ལས་དུ་འཕོ་མི་བྱུང་བར་
 གཞི་རྣམས་ལས་ལ་སྦྱོབ་དགོས་པར་གསུངས་པའི་བྱིར། ཁོང་ཁྱོས་དགེ་རྒྱུ་བཅོམ་པའི་
 དོན་ལ། ཁ་ཅིག་ཁོང་ཁྱོས་རང་གི་གཞིས་བྱའི་དགེ་རྒྱུ་རྣམས་སྒྲིབ་ཀྱི་འབྲས་ལྷུང་དུ་
 འབྱེན་པའི་རྣམས་ལ་བཅོམ་ནས་རྣམས་སྒྲིབ་ཀྱི་འབྲས་ལྷུང་འབྱེན་པའི་རྣམས་ལ་ཐག་བཞིང་བ་
 ལ་བྱེད་པ་ཡིན་གྱི། ད་གནོད་རྒྱུན་དང་འབྲང་གྲང་། རང་རང་གི་འབྲས་ལྷུང་མི་འབྱེན་པ་
 ས་ཡིན་དེ། འཛིག་རྟེན་པའི་ལས་གྱིས་སྤང་བྱའི་ས་བོན་སྦྱང་བའི་རྣམས་ན། ཉོན་མོངས་
 བས་དགེ་པའི་ས་བོན་སྦྱང་བའི་སྤྱིད་པའི་བྱིར། ཞེས་ཟེར། དེ་ལོག་པ་ལ། དྲི་ག་ཆེན་
 ལས། རྒྱ་མཚན་དེ་ནི་ས་རེས་དེ། སོ་སོ་སྒྲེ་བའི་གཉེན་པོ་སྦྱོབས་བཞིས་མི་དགེ་བ་
 སྤངས་པའི་དགེ་བ་ཡང་ས་བོན་སྤངས་པ་ས་ཡིན་གྲང་། ད་གནོད་རྒྱུན་དང་འབྲང་གྲང་
 རྣམས་སྒྲིབ་ཀྱི་འབྲས་ལྷུང་མི་སྤྱིད་པའི་བྱིར་དང་། སྦྱོར་ལས་ཅེ་མོ་དང་བཟོད་པ་ཐོབ་པའི་ཆོ་
 ལོག་ལྷ་དང་རང་འགྱུར་རྒྱུ་རྒྱུ་པའི་མི་དགེ་པའི་ས་བོན་ས་སྤངས་གྲང་། རྒྱུན་དང་
 བྲང་ནའང་ལོག་ལྷ་དང་རང་འགྱུར་སྒྲེ་བའི་སྤྱིད་པའི་བྱིར་རོ། ཞེས་སྐུ་མ་གསུངས་
 དེ་རྣམས་ཀྱི་དོན་ཐལ་འགྱུར་དུ་བྱས་ན། སོ་སྒྲེས་སྒྲིག་གཅོད་ཀྱི་ལས་གཉེན་པོ་སྦྱོབས་
 བཞིས་འདགས་རེས་སུ་བཤགས་ཟིན་པའི་སོ་སྒྲེ་རྒྱུན་དང་བྲང་ན་སྒྲིག་གཅོད་ཀྱི་ལས་
 དེའི་རྣམས་སྒྲིབ་ཀྱི་འབྲས་ལྷུང་མི་འོང་འབྱེན་པར་ཐལ། དེས་སྒྲིག་གཅོད་ཀྱི་མི་དགེའི་
 ལས་ཀྱི་ས་བོན་ས་སྤངས་པའི་བྱིར། ཐུབ་པ་ལས། གཞན་ཡང་། སྦྱོར་ལས་ཅེ་མོ་ལ་
 གནས་པའི་སེམས་དཔའ་རྒྱུན་དང་བྲང་པ་ན། རྒྱུད་ལ་ལོག་ལྷ་ས་བོན་རྒྱུར་དུ་སྒྲེ་སྤྱིད་
 པར་ཐལ། དེས་ལོག་ལྷའི་ས་བོན་ས་སྤངས་པའི་བྱིར། ས་ཐུབ་ན། ཁོང་ཁྱོས་དགེ་པའི་

ས་བོན་ས་བཙོན་ན། གཞོམ་བྱའི་དགོ་ཅུ་མ་སྒྲིན་ཡིད་འོང་འབྱིན་པའི་བྱ་བ་ཡོད་པ་
 ལུད། དེ་བཞིན་དུ་སྒྲོར་ལས་བཟོད་པ་ལ་གནས་པའི་སེམས་དཔའ་སྐྱེན་དང་མུང་ན་
 ལས་ཉོན་གྱི་དབང་གིས་རམ་སོང་དུ་སྒྲེ་སྒྲིད་པར་གྲལ། དེས་རམ་སོང་དུ་སྒྲེ་བའི་ལས་
 གྱི་ས་བོན་ས་སྒྲུངས་པའི་ཕྱིར། བྱ་བ་པ་ལས། གཞན་ཡང་། སི་དགོ་བའི་ལས་སྒྲོབས་
 ལྷན་ཡིན་ན། རང་ལས་སྒྲོབས་རྒྱུར་བའི་དགོ་བའི་འཛམས་བྱེད་ཡིན་དགོས་པར་གྲལ།
 དེ་ཡིན་ན་རང་ལས་སྒྲོབས་རྒྱུར་བའི་དགོ་བའི་རྣམ་སྒྲིན་འབྱིན་པའི་རྣམ་པ་གཤམ་བསྐྱིར་
 རྣམ་པས་བྱ་བ་པ་གང་ཞིག་ཁོང་ཁྱོས་དགོ་ཅུ་བཙོན་པའི་དོན་དེ། དགོ་ཅུ་རྣམ་སྒྲིན་
 གྱི་འབྲས་བྱ་འབྱིན་པའི་རྣམ་པ་གཤམ་བསྐྱིར་བ་ལ་བྱེད་རིགས་པའི་ཕྱིར། རྣམས་ཕྱི་ས་
 ལས། དང་པོ་དེར་གྲལ། མཛོད་འགྲེལ་དུ་མདོ་དྲངས་པ་ལས། ལས་གྱིས་འཁོར་བ་ཕྱི་
 གང་དང་། ཉེ་བ་གང་དང་གོམས་པ་གང་། སྒྲོན་བྱས་གང་ཡིན་དེ་དག་ལས། ལྷ་ས་
 ལྷ་མ་རྣམ་སྒྲིན་འགྱུར། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ལ་ཅིག་ཁོང་ཁྱོས་དགོ་ཅུ་བཙོན་
 པའི་དོན། ཁོང་ཁྱོས་རང་གི་གཞོམ་བྱའི་དགོ་ཅུ་རྣམ་སྒྲིན་འབྱིན་པའི་རྣམ་པ་གཤམ་
 མེད་དུ་བྱས་པ་ཡིན་ནོ། ཞེན་མི་འབྱད་དེ། རྒྱུ་ཆེན་ལས། དགོ་ཅུ་བཙོན་པ་ཡང་
 ཁོང་ཁྱོ་སྒྲེས་མ་གཤམ་དུ་རྒྱུད་ལ་དགོ་བ་མེད་པར་འགོ་བ་ས་ཡིན་གྱི། འབྲས་བྱ་འབྱིན་
 པའི་རྣམ་པ་ལ་གཞོད་པ་བྱེད་པའོ། །དེ་ཡང་ཟད་པ་རྒྱུར་འབྲིང་ཆེ་གསུམ་བཤད་པའི་
 གང་གཞོད་པ་བྱས་ཆོད་དེ་སྒྲུར་སྒྲིན་སི་རྣམ་པའོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་
 རང་གི་ལུགས་ནི་ཁོང་ཁྱོས་གཞོམ་བྱའི་དགོ་ཅུ་རོས་བརྒྱུད་པ། དགོ་ཅུ་འཛམས་པའི་
 ཉོན་གྱི་གང་ཟག་རོས་བརྒྱུད་པ། དགོ་ཅུ་རི་ལྟར་འཛམས་པའི་རྒྱལ། ཁོང་ཁྱོས་དགོ་ཅུ་
 འཛམས་པའི་དོན་བཤད་པ་བཞི་ལས། དང་པོ་ནི། ཁོང་ཁྱོས་གཞོམ་བྱའི་དགོ་ཅུ་ནི།
 བཟོད་ནམས་གྱི་ཆོགས་གྱིས་བསྐྱེས་པ་ལ་བྱ་བ་ཡིན་གྱི། སྒྲོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཡི་ཤེས་
 གྱི་ཆོགས་ལ་སི་བྱ་སྟེ། གཞུང་ཅུ་བ་ལས། སྒྲིན་དང་ཁྱིམས་འབྱུང་དགོ་བ་ཞེས་དང་།

དེའི་ཐང་གི་འགྲེལ་པ་ལས། དེ་ཙམ་གྱིས་གུར་བསྐྱལ་པ་བརྒྱུར་བསྐྱལ་པའི་བསྐྱལ་
 བསྐྱལ་གྱི་ཆོག་པ་ལྟར་བསྐྱལ་བའི་སྤྱིན་པ་དང་། རྒྱལ་ཁྲིམས་ཀྱི་མ་རྒྱུ་ལྟ་བུ་སྤྱིན་པ་གོ་མས་
 བ་ལས་སྤྱིན་པ་འཛོམས་པར་འགྱུར་ན། ཞེས་དང་། རྒྱུད་འཕུག་ལས། སྤྱིན་དང་
 བདེར་གཤེགས་མཆོད་ལ་སོགས། །ལེགས་སྤྱད་གང་ཡིན་དེ་ཀུན་གྱི་དང་། ཞེས་དང་།
 རྒྱ་བ་སྤྱིན་པའི་མདོ་ལས་གྱུར་། དེ་ལ་རྒྱལ་ཁྲིམས་ཐོས་པས་སྤྱོད་པའི་བྱེད་། །བསྐྱལ་
 གཏན་དང་ནི་དགོན་གནས་སུ་སྤྱོད་ཤེ། །སྤྱིན་དང་སངས་རྒྱས་མཆོད་པའང་སྤྱོད་པའི་
 བྱེད་། །ཅེས་དང་། དྲི་ག་ཆེན་ལས། བདག་མེད་ལེགས་པར་རྟོགས་པའི་དགོ་རུ་ལ་སི་
 བྱེད་པ་འདྲ་སྤེད་བྱེད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར་། གཉིས་པ་ནི། བྱང་སེམས་སྤྱོད་སྐྱེ་
 ཆེ་བས་རྒྱུད་པ་ལ་ཁྲོས་པ། བྱང་སེམས་སྤྱོད་སྐྱེ་བས་རྒྱུད་པས་ཆེ་བ་ལ་ཁྲོས་པ། བྱང་སེམས་
 སྤྱོད་སྐྱེ་མཉམ་པས་མཉམ་པ་ལ་ཁྲོས་པ། བྱང་སེམས་ས་ཡིན་པས་བྱང་སེམས་ལ་ཁྲོས་
 པ། བྱང་སེམས་ས་ཡིན་པའི་གང་ཟག་གིས། བྱང་སེམས་ས་ཡིན་པའི་གང་ཟག་ལ་
 ཁྲོས་པ་དང་ལྟེ། །དང་པོ་ནི། བྱང་སེམས་སྤྱོད་སྐྱེ་ཆེ་བས་རྒྱུད་པ་ལ་ཁྲོས་ན། བསྐྱལ་
 བ་བརྒྱུར་བསྐྱལ་པའི་དགོ་རུ་འཛོམས་པ་ཡིན་ཏེ། རུ་བ་ལས། གང་བྱིར་རྒྱལ་བྱས་
 རྒྱལ་པ་ལ་ཁྲོས་པ་ཡི། ཞེས་སོགས་དང་། རང་འགྲེལ་ལས། གལ་ཏེ་བྱང་རྒྱལ་སེམས་
 དཔལ་བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་དེས་གང་ཟག་གི་བྱེད་པར་རུ་དེས་པ་དང་བྲལ་བའི་བྱིར་ལ།
 དེས་པ་ཡིན་ཏེ་ཆེན་གྱུར་། ཉོན་མོངས་པ་གོ་མས་པ་ལ་རག་ལས་ནས་འཕུག་པ་ཉིད་ཀྱི་
 བྱིར་། བྱང་རྒྱལ་རུ་སེམས་བསྐྱེད་པ་རྒྱལ་པ་བདེན་པར་གྱུར་པ་དང་། ཞེས་གསུངས་
 པའི་བྱིར་། གཉིས་པ་དང་གསུམ་པ་ནི་ལུང་ལ་བརྟེན་ནས་ཤེས་པར་བྱ་བ་ཡིན་ཏེ། དེ་
 ཡང་ལུང་བསྐྱེད་ས་ཐོབ་པའི་བྱང་སེམས་ཀྱི་ལུང་བསྐྱེད་ཐོབ་པའི་བྱང་སེམས་ལ་ཁྲོས་
 ར། ཁྲོ་སེམས་ཀྱི་སེམས་ཀྱི་སྤྱད་ཅིག་གི་གྲངས་དེ་སྤྱོད་ཀྱི་བསྐྱལ་པར་དཔུལ་བར་
 གནས་པ་དང་། དེ་སྤྱོད་ཀྱི་གྲངས་ཀྱི་གཞི་ནས་བསྐྱལ་པར་ལས་ལ་སྤྱོད་དགོས་པར་

གསུངས་པའི་ཕྱིར་དེ། སྟོན་འདུག་ལས། གང་ཞིག་དེ་འདྲི་རྒྱལ་ཐམས་ཅད་པ་
ལ། གལ་ཏེ་རམ་སེམས་བསྐྱེད་པར་བྱེད་པ་དེ། རམ་སེམས་སྒྲིམ་པའི་གངས་བཞིན་
བསྐྱེད་པར་ནི། རྒྱལ་པར་གནས་པར་འགྱུར་ཞེས་བྱུང་པས་གསུངས། ཞེས་དང་།
མདོ་སྟོན་པ་ལས། ལུང་བསྟན་མ་ཐོབ་བྱུང་རྒྱལ་སེམས་དཔལ་འགའ་ཞིག་གིས། ལུང་
བསྟན་ཐོབ་ལ་ཁོང་ཁྱོས་ཚུང་པ་ཚུལ་བྱེད་ན། ཤེད་སྟོན་ལྟ་སེམས་ཀྱི་སྒྲིང་ཅིག་རི་
སྟོན་པ། རི་སྟོན་བསྐྱེད་པར་གཞི་ནས་གོ་ཆ་གོ་དགོས་སོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་
བཞི་པ། བྱུང་སེམས་མ་ཡིན་པས་བྱུང་སེམས་ལ་ཁྱོས་པས་དག་ཅུ་འཛོམས་རྒྱུ་ཡོད་
དེ། དེ་བསྐྱེད་པ་སྟོང་དུ་བསགས་པའི་དག་ཅུ་འཛོམས་པའི་ཕྱིར་དེ། སྟོན་འདུག་ལས།
བསྐྱེད་པ་སྟོང་དུ་བསགས་པ་ཡི། སྟོན་དང་བདེར་གསེགས་མཆོད་ལ་སོགས། །
ལེགས་བྱས་གང་ཡིན་དེ་ཀུན་གྱིང་། ཁོང་ཁྱོས་ཅིག་གིས་འཛོམས་པར་བྱེད། ཅེས་
གསུངས་པའི་ཕྱིར་། ལུང་པ་བྱུང་སེམས་མ་ཡིན་པའི་གང་ཟག་གིས་བྱུང་སེམས་མ་ཡིན་
པའི་གང་ཟག་ལ་ཁྱོས་པས་དག་ཅུ་འཛོམས་རྒྱུ་ཡོད་དེ། དག་སྟོང་གིས་དེ་བཞིན་
གསེགས་པའི་སྟོང་སེམས་མཆོད་རྟེན་ལ་སེམས་དང་བས་ཀུན་ནས་བྱུངས་ཏེ་ཕྱག་
འཆོལ་བ་ལ་བརྟེན་ནས་རང་གི་ལུས་ཀྱིས་ཚོན་པའི་ས་གནིནས། གསེར་གྱིས་ས་གནི་
ལ་ཕྱག་གི་བར་རྒྱལ་བྱ་རབ་ཀྱི་གངས་དང་མཉམ་པའི་ལམ་ལོས་བསྐྱུར་པའི་རྒྱལ་
སྟོན་སྟོང་འགྱུར་དུ་ཡོངས་སྟོན་པའི་དག་བའི་ལས་བསོགས་གིང་། དེ་ལྟ་བུའི་དག་ཅུ་
དེ་ཡང་ཁྱོས་མཆོངས་པར་མཆོངས་པར་སྟོན་པ་ལ་ཁྱོས་ན། གྲུབ་པ་དང་བྱུང་བ་དང་
ཟད་པར་འགྱུར་པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དེ། གསམས་ཅད་ཡོད་སྟེ་བའི་མདོ་བསྐྱེད་བཅུ་
སྟུངས་པ་ལས། དག་སྟོང་དག་དག་སྟོང་གིས་འདི་ལྟར་སྟོང་སེམས་མཆོད་རྟེན་
ལ་ཡན་ལག་གསམས་ཅད་ཀྱི་ཕྱག་འཆོལ་དེ། སེམས་དང་བྱེད་པ་ལ་སྟོས། བཅུན་པ་
དེ་ལྟ་ལགས་སོ། རི་སྟོན་དག་དག་སྟོང་འདི་ས་ཅི་ཅས་ཚོན་པའི་འག་དཔག་ཆོད་

བཟུང་ཁྱི་བཞི་སྟོང་ནས་གསེར་གྱི་ལའོར་ལོ་ལ་བྱུག་གི་བར་ན་བྱེ་ས་རི་སྟེང་ཡོད་པ་དེ་
 སྟེང་དུ་དགེ་སྟོང་འདིས་ལའོར་ལོ་ས་བསྐྱར་བའི་རྒྱལ་སྟོང་སྟེང་འགྱུར་དུ་ཡོངས་སྟོང་
 བར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་བྱ་བ་ནས། དེ་ནས། ཆོ་དང་ལྷན་པ་ཉི་བར་ལའོར་གྱིས་བཅོས་
 ལྷན་འདས་ག་ལ་བ་དེར་ལོགས་སུ་བྱལ་སོ་སྐྱར་བས་བདུད་དེ། བཅོས་ལྷན་འདས་ལ་
 འདི་སྟེང་ཅེས་གསེལ་རྟོ། །བཅོས་ལྷན་འདས་ཀྱི་དགེ་སྟོང་གི་དགེ་བའི་རྩ་བ་དེ་ལྟ་བུར་
 ཆེ་བར་གསུངས་ན། བཅོས་ལྷན་འདས་དགེ་བའི་རྩ་བ་དེ་གང་དུ་བྱལ་བ་དང་ཡོངས་སུ་
 བྱར་བ་དང་། ཡོངས་སུ་ཟད་པར་འགྱུར། ཉི་བར་ལའོར་རི་ལྷར་ཆངས་པར་མཆུངས་
 པར་སྟོང་པ་ལ་མ་བྱུང་བ་དང་། མས་པར་བྱས་པ་དེ་ལྟ་བུ་ནི་ངས་ས་ས་མཐོང་རྟེ། ཉི་བར་
 ལའོར་དེས་དགེ་བའི་རྩ་བ་ཆེན་པོ་འདི་དག་ལ་བསྐྱབ་པ་དང་ཡོངས་སུ་བྱར་བ་དང་
 ཡོངས་སུ་ཟད་པར་འགྱུར་རོ། །ཉི་བར་ལའོར་དེ་ལྷ་བས་ན་ཅི་ནས་འགལ་བ་ལ་ཡང་
 མེས་ས་ཀྱི་གཞོན་པར་སི་བྱེད་ན། རྒྱལ་པར་གེས་པ་དང་བཅས་པའི་ལུས་ལ་ལྟ་སྟོས་
 གྱང་ཅི་དགོས། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་བཞིན་དུ། རྒྱ་བ་སྟོན་མེད་པ་དོ་ལས་གྱང་།
 ཡན་ཆུན་གཞོན་པའི་མེས་ས་སུ་གང་བྱེད་པ། །དེ་ལ་རྒྱལ་བྱིས་ས་ཐོས་པས་སྟོབ་སི་
 བྱེད། །བསམ་གཏན་དང་ནི་དགོན་ནས་སི་སྟོབ་སྟེ། །སྟོན་དང་སངས་རྒྱས་མཆོད་
 པའང་སྟོབ་སི་བྱེད། །ཞེས་གསུངས་པས་སོ། །གསུམ་པ་ནི། དེས་ན་ཐུབ་པ་ནི་འབྲས་
 ལུ་ལུན་སུས་ཆོགས་པ་ཆེས་ཆེན་པོ་འབྱུང་བར་གྱུར་པ་རྒྱང་དུར་བྱེད་པ་ལྟ་བུ་དང་།
 ལུན་རིང་པོར་འབྱུང་འགྱུར་བྱང་དུར་བྱེད་པ་ལྟ་བུ་ནི་དགེ་རྩ་དེ་ཐུབ་པ་སྟེ། ཟད་པ་རྒྱང་
 དུ་དང་། དགེ་རྩ་དེས་འབྲས་སུ་ཡོད་འོང་འབྱེན་པའི་རྒྱས་པ་ཡལ་ཆེར་བཅོས་པ་ནི་
 ཡོངས་སུ་ཟད་པ་སྟེ། ཟད་པ་ཆེན་པོ་ལ། །དེ་གཉིས་ཀྱི་བར་ནི་བྱང་བ་སྟེ་ཟད་པ་འབྲིང་
 ཡིན་ནོ། །བཞི་པ་ནི། འོང་ཁྱོས་དགེ་རྩ་བཅོས་པའི་དོན་ཡོད་དེ། འོང་ཁྱོས་རང་གི་
 གཞོས་བྱར་གྱུར་པའི་དགེ་རྩའི་འབྲས་སུ་ཡོད་འོང་འབྱེན་པའི་རྒྱས་པ་ལ་གཞོན་པ་

[illegible]

གཉིས་པས་བྱང་མེས་ས་འདིའི་སྤངས་པའི་ཡོན་ཏན་བསྟན་ཏེ། འགྲེལ་བར། རི་ལྷ་ར་
འདྲོད་ཆགས་དང་ཞེ་སྤང་ཡོངས་སུ་ཟད་པར་འགྱུར་ཞེས། དར་གི་སྒྲུལ་ས་སྒྲོལ་བ་བསྟུ་
བར་བྱ་བའི་ཕྱིར། གཉི་མུག་གྱུང་ཟད་པར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདིར་
ཆགས་སྤང་སྒྲོངས་གསུལ་ཟད་པའི་དོན་ནི། འདིར་མདོ་དྲངས་པའི་དགོངས་པ་ལྟར་ན།
འཛིག་རྟེན་པའི་བསམ་གཟུགས་ལ་བརྟེན་ནས། ཅི་ཡང་མེད་མཚ་ཆད་ཀྱི་འཛིག་རྟེན་
པའི་ཆགས་པ་མངོན་གྱུར་པ་དང་བྲལ་ཅས་ལ་བྱེད་པའི་ཕྱིར། དེས་ན། འདིའི་འཆིང་
བ་ཡང་མངོན་པ་གཉིས་ནས་བཤད་པའི་འཆིང་བ་ཅས་ལ་བྱེད་པར་བྱང་མར་མདོ་དྲངས་
པའི་དགོངས་པ་ཡིན་ནོ། །རྒྱང་པ་བྱ་མ་གཉིས་ཀྱི་བྱང་མེས་ས་ས་གསུལ་བ་པའི་འཕྲིན་
ལས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་བསྟན་ཏེ། ས་གསུལ་བ་ལ་གནས་པའི་བྱང་མེས་ས་ས་ཆེར་ལྷའི་
དབང་པོ་བརྒྱ་བྱིན་དུ་གྱུར་ནས་མེས་ས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་ཆགས་སོགས་སྤོང་བ་དང་།
འདྲོད་པ་ནས་འདྲོན་པ་སོགས་ཀྱི་སྒྲོ་ནས་མེས་ས་ཅན་ཀྱི་དོན་བྱེད་པར་བསྟན་པའི་
ཕྱིར། དགོངས་པ་ཡང་གསལ་ལས་མེས་ས་བསྐྱེད་གསུལ་པའི་སྒྱིདོན་ནོ། །

། ཡོན་ཏན་ས་ལུས་བརྩོན་འགྲུལ་རྗེས་འགྲོ་ཞིང་། ཞེས་སོགས་ཀྱིས་ས་བཞི་པ་
འོད་འཕྲོ་བ་འཆད་ན། འཆད་ཚུལ་དེ་གང་ཞེས། དེ་ལ་འདིར་བརྩོན་འགྲུལ་ལྷག་པར་
བསྟན་པ། མའི་རེས་ཆོག་བསྟན་པ། སྤངས་པའི་བྱུང་པར་བསྟན་པ་གསུལ་གྱི་སྒྲོ་ནས་
འཆད་ལ། དང་པོ་ནི། ཡོན་ཏན་ས་ལུས་ཞེས་པ་ནས། འོད་ནི་འཕྲོ་བའོ། །ཞེས་པའི་
བར་གྱིས་འཆད། གཉིས་པ་ནི། དེར་ནི་བདེར་གཤེགས་སྤྲས་ལ་རྫོགས་པ་ཡིས། །
ཞེས་པ་ནས། ལྷག་འབྱུང་ཞིང་ཞེས་པའི་བར་གྱིས་འཆད། གསུལ་པ་ནི། རང་དུ་ལྷ་བ་
དང་འབྲེལ་ཡོངས་སུ་ཟད། །ཅེས་པ་འདིས་འཆད། དེ་རྣམས་ཀྱི་ནང་ནས་དེར་ནི་
བདེར་གཤེགས་སྤྲས་ལ་རྫོགས་པ་ཡི། ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྤྲེལ་སྤྲེལ་བྱང་མེས་ས་ཀྱི་ས་
བཞི་པ་ལ་འོད་འཕྲོ་བ་ཞེས་བརྗོད་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། བྱང་ཕྱོགས་སོ་བདུན་ལྷ་ར་

ལས་ལྷག་པ་བསྐྱོམ་པ་ལ་བརྟེན་ནས་ཡི་ཤེས་ཀྱི་སྤྲང་པ་སྐྱེས་པ་ལའི་སྐབས་ཀྱི་
མངས་ཀྱི་འོད་དང་འདྲ་བ་ལས་ལྷག་པ་འབྱུང་བའི་རྒྱ་པཌཌ་ཀྱིས་དེ་ལྟར་བརྟོད་པའི་
ཕྱིར། ས་འདིར་བྱང་ཚུགས་སོ་བདུན་ལྷ་རྒྱལ་སྐྱེས་ལ་སྐྱེས་པར་གསུངས་པའི་བྱང་
ཚུགས་སོ་བདུན་ཡོད་དེ། ལུས་ཚོར་སེམས་ཚོས་དུན་པ་ཉེ་བར་གཞག་བཞི་དང་། དགེ་
བའི་ཚོས་མ་སྐྱེས་པ་བསྐྱེད་པ། སྐྱེས་པ་རྒྱལ་སྐྱེས་པ། མི་དགེ་པ་མ་སྐྱེས་པ་མི་བསྐྱེད་
པ། སྐྱེས་པ་ཡང་དག་པར་སྦྱོར་བའི་ཡང་དག་སྦྱོར་བ་བཞི་དང་། འདུན་པ་བཙུན་
འབྲས་སེམས་པ་དཔྱོད་པའི་རྒྱ་འབྲས་ཀྱི་རྒྱ་པ་བཞི་དང་། དད་པ་བཙུན་འབྲས་དུན་
པ་ཉིང་རེ་འཛིན་གཤམ་རབ་ཀྱི་དབང་པོ་ལྟ་དང་། དད་པ་ལ་སྐྱེས་པའི་སྤྱོད་སྤྱུང་དང་།
དུན་པ། ཚོས་རབ་དུན་པ་འབྱེད་། བཙུན་འབྲས། དགའ་བ། ཤིན་ཏུ་སྤྲང་བ། ཉིང་རེ་
འཛིན། བཉང་སྦྱོམས་ཡང་དག་བྱང་རྒྱལ་ཀྱི་ཡན་ལག་སྟེ། བྱང་རྒྱལ་ཀྱི་ཡན་ལག་
བདུན་དང་། ཡང་དག་པའི་ལྟ་བུ། རྟོག་པ། རག །ལས་ཀྱི་མཐའ་འཛོལ། རྩལ་བ།
དུན་པ། ཉིང་རེ་འཛིན་སྟེ་འཕགས་ལས་ཡན་ལག་བསྐྱེད་པོ་དེ་རྒྱལ་སྐྱེས་པའི་ཕྱིར།
འོན་ཀྱང་ཚུགས་སོ་བདུན་ལ་སྐྱེས་པའི་སྤྱོད་པར་དེ་གང་ཞེས། དེ་ཡང་ཡོད་དེ། དུན་
པ་ཉེར་གཞག་སྟེ་སྤྱུང་ལ་སྐྱེས་པ། མི་གཙང་བ། ལྷག་བསྐྱེད་པ། མི་རྟག་པ་དང་རང་
རྒྱ་བྱེད་པའི་རྒྱ་སྤྱོད་ཀྱི་བདག་མེད་པ་ཅམ་དུ་བསྐྱོམ་པའི་དུན་པ་ཉེར་གཞག་བཞི་ནི་
རྒྱལ་སྐྱེས་པ་དང་། དེ་བཞི་རང་བཞིན་མེད་པར་རྟོགས་ནས་སྐྱོམ་པའི་དུན་པ་ཉེར་གཞག་
བཞི་ནི་སྤྱུང་པར་འཛོག་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་བསྐྱེད་བཙུན་འདི་ཡི་བརྟོད་བྱ་བས་སྐྱེས་པ་
གསུམ་དུ་འདུས་ཏེ། བསྐྱེད་པའི་རྟེན། བསྐྱེད་པའི་རོ་བོ་བསྐྱེད་པའི་འབྲས་སྤྱུང་གསུམ་
དུ་འདུ་བའི་ཕྱིར། དོན་དམ་པའི་ས་དང་པོ་བསྐྱེད་པའི་རྟེན། གཉིས་པ་ནས་སྐྱེས་པ་བཙུ་
པའི་བར་ནི་བསྐྱེད་པའི་རོ་བོ་དང་། འབྲས་སྤྱི་རྒྱ་ནི་བསྐྱེད་པའི་འབྲས་སྤྱུང་འདུ་བའི་
ཕྱིར། བསྐྱེད་པའི་རོ་བོ་ལ་ཡང་། ལྷག་པ་རྩལ་བ་ཞིས་སྤྱེད་དང་། ཉིང་རེ་འཛིན་དང་གཤམ་

རབ་བྱི་བསྐྱབ་པ་གསུམ་ལས། དང་པོ་གཉིས་ལྷལ་དུ་བྱུང་བ་ནི། མ་གཉིས་པ་དང་
 གསུམ་པར་ལྷག་པར་ཐོབ་ལ། ལྷག་པ་ཤེས་རབ་བྱི་བསྐྱབ་པ་ལ་ཡང་བྱུང་བྱོལ་ས་སོ་
 བདུན་ལྷ་རགས་ལ་སྐུལ་པའི་ཤེས་རབ་བྱི་བསྐྱབ་པ་དང་། བདེན་བཞི་ལྷ་རགས་ལ་
 སྐུལ་པའི་ཤེས་རབ་བྱི་བསྐྱབ་པ། རྟེན་འབྲེལ་ལྷགས་འབྱུང་བསྐྱོག་ལ་བདེན་ནས་
 རི་ལྷ་བ་དང་རི་སྟེང་པ་ལ་སྐུལ་པའི་ཤེས་རབ་བྱི་བསྐྱབ་པ་གསུམ་དུ་ཡོད་པ་ལས།
 དང་པོ་གཉིས་ལྷལ་དུ་བྱུང་བ་ནི་རིམ་པ་བཞིན་དུ་སྐྱེ་བཞི་པ་དང་། ལྷ་པར་ཐོབ་ལ།
 གསུམ་པ་ལ་རི་ལྷ་བ་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་བྱི་བསྐྱབ་པ་དང་། རི་སྟེང་པ་རྟོགས་པའི་
 ཤེས་རབ་བྱི་བསྐྱབ་པ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ལྷལ་དུ་བྱུང་བ་ནི་སྐྱུག་པར་ཐོབ་ལ།
 གཉིས་པ་ལ་ཡང་། ཐབས་དང་། སྟོན་ལས་དང་། སྟོབས་དང་། ཡོ་ཤེས་བྱི་པ་རོལ་དུ་
 བྱིན་པ་ལྷལ་དུ་བྱུང་བ་བཞི་ཡོད་པ་ལས། རིམ་པ་བཞིན་སྐྱེ་བདུན་པ། བརྒྱད་པ། དག་
 པ་བརྒྱབ་པ་རྣམས་སུ་ལྷག་པར་ཐོབ་པའི་བྱིར། རང་དུ་ལྷ་བ་དང་འབྲེལ་ཡོངས་སུ་
 བཅད། ཁྱེད་པའི་སྐབས་སུ། རང་སྟེང་དང་ར་ཡི་བ་རང་གི་སུམ་ཉིད་བྱིས་གྲུབ་པར་
 འཛིན་པའི་སྤྱ་བའི་འཛིག་ལྷ་དང་འབྲེལ་བ་སྟེ། དེ་སྟོན་དུ་འགྲོ་བའི་སྟོན་ས་དེས་བསྟེང་
 བའི་བདག་དང་སེམས་ཅན་སོགས་རང་རྒྱ་བྱུབ་པའི་རྣམ་ཡོད་དུ་འཛིན་པའི་རགས་
 བའི་བདག་འཛིན་དུ་གྱུར་པའི་བདག་དང་བདག་གིར་འཛིན་པ་དང་། ལྷང་ཁམས་སྟེ་
 མཆེད་སོགས་བདེན་པར་འཛིན་པའི་ཆོས་བྱི་བདག་འཛིན། ས་བཞི་པའི་སྐད་ཅིག་ག་
 སའི་བར་ཆད་མེད་ལས་དེའི་རོ་སྐལ་བྱི་གྱུར་བྱུར་པ་སྟོང་བར་བྱེད་པར་བསྟན་པ་
 ཡིན་བྱི། ས་བཞི་པའི་སྐར་བྱ་རྣམས་ས་བཞི་པའི་སྐབས་སུ་སྐར་ས་ཅིན་པར་བསྟན་པ་
 ས་ཡིན་ཏེ། རང་འབྲེལ་ལས། ས་འདིར་དེའི་རང་དུ་ལྷ་བ་བཅད་པར་ཡང་འགྱུར་ཏེ།
 ཞེས་དང་། རྟོག་ཆེན་ལས་གྱུར། ཆོས་བྱི་བདག་འཛིན་རྣམས་ཡོངས་སུ་བཅད་པར་
 འགྱུར་རོ། །ཞེས་བཅད་འགྱུར་དུ་གསུངས་པའི་བྱིར། བཅད་པའི་དོན་ཡང་ས་དེའི་རོས་

སྒྲུལ་གྱི་སྒྲུང་བྱུང་བའི་བདག་འཛིན་གཉིས་ཀྱི་ས་བོན་སྒྲུངས་པ་ཡིན་གྱི་ཐམས་
ཅད་སྒྲུངས་པ་ས་ཡིན་ཏེ། ས་ལྷ་པ་མོགས་ཀྱི་སྒྲུང་བྱུང་བའི་གང་ཟག་རང་རྒྱ་བྱུང་
པའི་རྩལ་ཡོད་དུ་འཛིན་པའི་རྟོག་པ་ལྷན་སྒྲེས་ཡོད་པའི་བྱིར་ཏེ། ས་བརྩུ་པའི་མདོ་
ལས། དེ་ལྷ་བྱའི་འཛིན་ལྷ་ལྷན་སྒྲེས་ཡོད་པར་བསྟན་པའི་བྱིར། དགོངས་པ་ཡང་
གསལ་ལས་མེས་པ་བསྐྱེད་བཞི་པའི་སྒྱུ་དོན་ནོ། །

༥ བདག་ཉིད་ཆེ་དེ་ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྒྲུབས་སུ། ས་ལྷ་པ་སྒྲུང་དགའ་བ་འཆད་ཚུལ་
དེ་གང་ཞེ་ན། འདི་ལ་སའི་རེས་ཆོག་བཤད་པ། བསམ་གཏན་ལྷག་ཅིང་བདེན་པ་ལ་
སཁས་པ་གཉིས་ཀྱིས་སྒྲོ་ནས་འཆད་ལ། དང་པོ་ནི། བདག་ཉིད་ཆེ་དེ་བདུད་རྒྱལ་ས་
ཀུན་གྱིས་བྱང་། ཞེས་པ་ནས། བས་པར་རྩས་ས་ཡིན། ཞེས་པའི་བར་གྱིས་འཆད།
གཉིས་པ་ནི། བསམ་གཏན་ལྷག་ཅིང་ཞེས་པ་ནས། ཞེས་མོ་རྟོགས་ལ་གིན་དུ་སཁས་
པའང་འཕྱོང་། ཁྱིམ་པའི་བར་གྱིས་འཆད། དེ་རྒྱལ་ས་ཀྱི་ནང་ནས། བསམ་གཏན་ལྷག་
ཅིང་སྒྲོ་བཟང་བདེན་རང་བཞིན། ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྒྲུབས་སུ་ས་འདིར་པར་བྱིན་ལྷག་
ས་དུག་གི་ནང་ནས་བསམ་གཏན་གྱི་པར་བྱིན་ལྷག་པར་འཕྱོང་སྟེ། ས་འདིར་བསམ་
གཏན་གྱི་སི་མཐུན་ཕྱོགས་རྒྱལ་གཡང་སོགས་ཀྱི་ཉེས་པས་གཏན་བཞི་བར་སི་རྩས་
པའི་བསམ་གཏན་ཐོབ་པའི་བྱིར། དེ་ཅོམ་དུ་ཡང་ས་ཟད། ས་འདིར་བདེན་བཞི་ཕྱ་
རགས་ལ་སཁས་པའི་གེས་རབ་ཀྱི་བསྐྱབ་པ་ལྷུ་དུ་བྱུང་བ་འཕྱོང་པའི་བྱིར། བདེན་
བཞི་ཕྱ་རགས་ཀྱི་བྱུང་པར་ནི་རིང་སོང་དུ་བཤད་ཐེན་ལ། འདིར་རང་འགྲེལ་དུ་ས་བརྩུ་
པའི་མདོ་དྲངས་པ་ལས། རི་སྒྲོང་དུ་བྱུང་ཚུབ་མེས་ས་དཔའི་ས་ལྷ་པ་ལས། འདི་ནི་སྒྲུག་
བསྐྱལ་འཕགས་པའི་བདེན་པའོ། ཞེས་ཡང་དག་པ་རི་ལྷ་པ་བཞིན་དུ་རབ་དུ་གེས་
སོ། འདི་ནི་སྒྲུག་བསྐྱལ་ཀུན་འབྱུང་པའོ། འདི་ནི་སྒྲུག་བསྐྱལ་འགོག་པའོ། འདི་ནི་
སྒྲུག་བསྐྱལ་འགོག་པར་འགྲོ་བའི་ལས་འཕགས་པའི་བདེན་པའོ། ཞེས་ཡང་དག་པ་

རི་ལྷ་བ་བཞིན་དུ་རབ་དུ་ཤེས་སོ། །དེ་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་བདེན་པ་ལ་སཁས་པ་ཡིན། རོན་
 དམ་པའི་བདེན་པ་ལ་སཁས་པ་ཡིན། ཞེས་སོགས་ཀྱི་བདེན་བཞི་ལ་སཁས་པ་དང་།
 བདེན་གཉིས་ལ་སཁས་པ་སོ་སོར་གསུངས་པ་ལ། ཡབ་སྐུ་ལ་འཇལ་བའི་མདོ་དང་།
 ཅུ་ཤེ་རྩ་མཁས་སུ་ཤེས་བྱ་ལ་བདེན་པ་གཉིས་སུ་གྲངས་ངེས་པར་བཤད་པ་དང་འགལ།
 ཞེས་པའི་དོགས་པ་བཞེད་ནས། དེའི་ལན་དུ། རང་འགྲེལ་ལས། བཤད་པ་གལ་ཏེ་
 ཡང་དེ་ལྷ་ཡིན་སོད་ཀྱི། དེ་ལྷ་ན་ཡང་སྤང་བར་བྱ་བ་དང་། སྤང་བར་བྱ་བ་དག་ཤེ་
 རྒྱ་དང་འབྲས་བུའི་དངོས་པོ་བསྟན་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར། ཞེས་སོགས་གསུངས། རོན་ནི།
 ཤེས་བྱ་ལ་བདེན་པ་གཉིས་སུ་གྲངས་ངེས་བྱང་བདེན་བཞི་ལོགས་སུ་བསྟན་པའི་
 དགོས་པ་ནི། སྤང་བྱ་ཀུན་ནས་ཉོན་པོ་ངས་ཕྱོགས་ལ་བརྟེན་ནས་འབྲས་བུ་སྟག་བསྟུལ་
 ཀྱི་བདེན་པ་དང་། རྒྱ་ཀུན་འབྱུང་བདེན་པ་གཉིས་དང་། སྤང་བྱ་རྩ་བུ་གི་ཕྱོགས་ལ་
 བརྟེན་ནས་འབྲས་བུ་འགོག་བདེན་དང་། རྒྱ་ལས་བདེན་གཉིས་སུ་བསྟན་བྱང་། བདེན་
 བཞི་དེ་ཡང་བདེན་གཉིས་སུ་འདུས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་ཏེ། སྟག་ཀུན་ལས་
 བདེན་གསུམ་ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་དང་འགོག་བདེན་དོན་དམ་བདེན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
 དེ་ལྷ་རང་འགྲེལ་ལས། དེ་ལ་སྟག་བསྟུལ་དང་ཀུན་འབྱུང་དང་། ལས་ཀྱི་བདེན་པ་
 ནི་ཀུན་རྫོབ་བདེན་པའི་ཁོངས་སུ་གཏོགས་སོ། །འགོག་པའི་བདེན་པ་ནི། རོན་དམ་
 པའི་བདེན་པའི་རང་གི་ངོ་བོའོ། །དེ་བཞིན་དུ་བདེན་པ་གཞན་སྤང་ཆད་གཅིག་ཡོད་
 པ་དེ་ཡང་ཅི་རིགས་པར་བདེན་པ་གཉིས་ཀྱི་ཁོངས་སུ་གཏོགས་པ་ཁོ་ནར་ངེས་པར་
 བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་བཞིན་དུ་རིག་པ་དུག་རྩ་པའི་འགྲེལ་པ་ལས་བྱང་།
 སྤང་འདས་དོན་དམ་བདེན་པ་དང་། བདེན་པ་གཞན་གསུམ་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་བདེན་པར་
 གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདིར་རྒྱ་ཆེན་ལས། གཞན་ཡང་རིག་པ་དུག་རྩ་པའི་འགྲེལ་པར་
 འགོག་བདེན་མངོན་སུམ་དུ་ཤེས་པ་སྟོན་པས་ཞལ་གྱི་བཞེས་ལ། དངོས་པོར་སྐྱ་བ་

སངས་ལུས་ཚད་མ་དངོས་པོ་རང་མཚན་གྱི་ཡུལ་ཅན་དུ་འདོད་པ་ལ་དེ་མི་རུང་བ་དང་།
 རང་ལུགས་ལ་འགོག་པ་མངོན་ལུས་དུ་ཤེས་པ་སུས་གཞན་ཟག་མེད་ལེ་ཤེས་ཀྱི་དེ་
 ཁོ་ན་ཉིད་རྟོགས་པའི་སྤང་ནས་རྒྱལ་བས་ཞེས་གསུངས་པའི་དོན་ནི། མདོ་སྡེ་པ་ལྟར་
 བ། སྤོང་བས་འགོག་བདེན་སངས་ལུས་དུ་དངོས་ལུ་རྟོགས་པར་ཞལ་བྱིས་བཞེས་པ་མི་
 འཐད་དེ། སངས་ལུས་ཚད་མའི་དངོས་ཡུལ་ཡིན་ན། དངོས་པོ་རང་མཚན་ཡིན་དགོས་
 ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་གྱི། མདོ་སྡེ་པས་སྤོང་བས་འགོག་བདེན་སངས་ལུས་དུ་རྟོགས་པར་
 ཁས་མི་ལེན་པའི་དོན་མ་ཡིན་དེ། དེའི་ལུགས་ལ་བདེན་བཞི་མི་རྟག་སྟགས་བརྩུ་བྱས་
 སངས་ལུས་དུ་རྟོགས་པའི་ལེ་ཤེས་ཡོད་པའི་བྱིར། ཐལ་འགྱུར་བའི་ལུགས་ལ་དེ་མི་
 རུང་བའི་སྤོང་མེད་ལ། འགོག་བདེན་ནི་སྤོང་བྱི་བྱི་མ་ཅི་རིགས་པ་དང་བྲལ་བའི་དེ་
 བཞིན་ཉིད་ཅིག་གི་སྤང་ནས་འཛོག་སྡེ། ཆོས་དབྱིངས་བསྟོད་པ་ལས། གང་ཞིག་ཀུན་
 ཏུ་མ་ཤེས་ན། ཁྱིད་པ་གསུམ་དུ་རྣམས་འཁོར་ལ། ཁེམས་ཅན་ཀུན་ལ་རིས་གནས་
 པའི། ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ལ་བྱག་འཚལ་འདུད། གང་ཞིག་འཁོར་བའི་རྒྱར་གྱུར་པ། །
 དེ་ཉིད་རྒྱང་བར་བྱས་པ་ལས། དག་པ་དེ་ནི་མུ་རུ་འདས། ཆོས་ཀྱི་སྒྲ་ཡར་དེ་ཉིད་
 དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། དེས་ན་ཆོས་ཉིད་ཡིན་ན་དགག་བྱ་ཤེས་བྱ་ལ་མེད་པས་
 མ་ཁྱབ་སྟེ། བདག་གཉིས་བཀག་པའི་དེ་བཞིན་ཉིད་ཀྱི་དགག་བྱ་བདག་གཉིས་ལྟ་བུ་
 ཤེས་བྱ་ལ་མི་སྤྱིད་ཀྱང་། ཆོས་ཅན་མེསས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་མེསས་དགག་བྱ་བྱི་མས་རེ་
 དག་ཏུ་སོང་བ་ན། མེསས་དེའི་ཆོས་ཉིད་ཀྱང་དགག་བྱ་བྱི་མས་རེ་དག་ཏུ་འགྲོ་བས།
 ཆོས་ཉིད་འགོག་བདེན་ཀྱི་དགག་བྱའི་བྱི་མ་ཡོད་པའི་བྱིར་དེ། རྟེན་ཆེན་ལས། ཆོས་
 ཅན་རིས་ཀྱི་བྱི་མས་རེ་དག་ཏུ་སོང་བ་ན་དེའི་ཆོས་ཉིད་ཀྱང་བྱི་མས་རེ་དག་ཏུ་འགྲོ་
 བས། ཆོས་ཅན་ཁྱད་པར་ཅན་ལ་ནི་ཆོས་ཉིད་ཀྱང་དག་པ་སྟོགས་གཅིག་པ་ཅོམ་བྱི་མི་
 ཆོག་གི་ རང་རང་གི་སྒྲ་བས་བྱི་སྤོང་བྱི་བྱི་མས་ཀྱང་དག་པ་རེ་དགོས་ལ། དེ་ཉིད་ལ་

འགོག་པ་དེ་ན་ཟེར་བ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། དགོངས་པ་ཡང་གསལ་ལས་
མེས་ས་བསྐྱེད་ལུ་པའི་བྱི་དོན་ནོ། །

མདོན་དུ་བྱོགས་པར་མཉམ་གཞག་མེས་ས་གནས་ཏེ། ཞེས་མོགས་བྱི་སྤྱག་པ་
མདོན་དུ་གྱུར་པ་འཆད་རྒྱལ་གར་ཞེ་ན། བྱར་མེས་ས་ས་ལུ་པ་བས་བས་ས་གནས་བྱི་
ཡར་བྱིན་ཉམས་སུ་གྱུར་ས་བས་ལས་གོང་མ་ཅི་ཞིག་ཐོབ་པར་འགྱུར་ཞེ་ན། སྤྱག་པ་
མདོན་དུ་གྱུར་པ་འཕྱོང་བྱས་པ་ལ་ཁོ་ན་ལེ། ས་དེ་ལ་མདོན་དུ་གྱུར་པ་ཞེས་བརྗོད་པའི་
རྒྱ་མཚན་དེ་གར། སྤྱག་པར་ཡོན་ཏན་བྱི་བྱུང་པར་གར་ཐོབ་པ་ཡིན་ཞེ་ན། ཐོག་
མར་སའི་དེས་ཆོག་དང། སྤྱག་པར་ཤེར་བྱིན་ལྷག་རྒྱལ་དེ་འཆད་པ་ལ། མདོན་དུ་
བྱོགས་པར་མཉམ་གཞག་མེས་ས་གནས་ཏེ། ཞེས་པ་ནས། ཤེས་རབ་གནས་པས་
འགོག་པ་ཐོབ་པར་འགྱུར། ཞེས་པའི་བར་བྱིས་འཆད། འོ་ན། སྤྱག་པར་ཤེར་བྱིན་
ལྷག་པར་ཐོབ་ཅིང། ཤེར་བྱིན་དེ་ཉིད་བསྐྱར་བཅོས་འདིར་རྒྱས་པར་འཆད་ན། འཆད་
རྒྱལ་དེ་རི་ལྷར་ཡིན་ཞེ་ན། རི་ལྷར་ཡོང་པའི་ཆོགས་ཀུན་བདེ་བྱག་ཏུ། ཞེས་པ་ནས།
དེ་དག་དེ་རྒྱད་རབ་དུ་བསྐྱགས། ཞེས་པའི་བར་བྱི་ཤེར་བྱིན་དེ་ཉིད་རྒྱས་པར་བཤད་
ནས། དེ་ལྷར་སློ་གྲོས་ཟེར་བྱི་སྤང་བ་གསལ་བྱས་པ། ཞེས་པ་ནས། རྒྱལ་བའི་ཡོན་
ཏན་རྒྱ་མཚོའི་ས་རོལ་མཆོག་དུ་འགྲོ། ཞེས་པའི་བར་བྱིས་དོན་བསྐྱེད་ཏེ་འཆད་པར་
བྱེད། རི་ལྷར་ཡོང་པའི་ཆོགས་ཀུན་ཞེས་མོགས་བྱི། ཤེར་བྱིན་རྒྱས་པར་འཆད་རྒྱལ་
ཡང། རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཆོས་ལ་མདོན་བྱོགས་ཤིང། ཞེས་བཤད་ན། སྤྱག་
པར་ཤེར་བྱིན་ལྷག་པས་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་བྱི་ཆོས་ཐོབ་པ་ལ་མདོན་དུ་བྱོགས་
པར་རི་ལྷར་འགྱུར་ཞེ་ན། དའི་རྒྱ་མཚན་ཡང་ས་ལུ་པ་སན་ཆད་དུ་ལྷག་པར་ཐོབ་པའི་
བྱིན་མོགས་རྣམས་སངས་རྒྱས་བྱི་སར་བགྲོད་པ་ཤེར་བྱིན་བྱི་ཉམས་ལེན་བྱུང་པར་
ཅན་བྱི་ཟེན་པ་ལ་རག་ལས་སོ། །ཞེས་དཔེ་དང་བཅས་ཏེ་སྟོན་པ་ལ། རི་ལྷར་ཡོང་པའི་

མཆོག་ལ་ཀུན་པ་དེ་བྱུག་དུ། །ཞེས་པ་ནས་ཡོན་ཏན་གྱི་རྒྱུ་ལ་ཉིད་འགྲོ། །ཞེས་པ་འི་
 བར་གསུངས། འདི་རྟོན་འབྱུང་བའི་དེ་ཉིད་མཐོང་བ་དེ། །ཞེས་བཤད་ན། བྱུང་སྐྱེས་ས་
 ལ་དུག་པ་བས་མཛོན་སུམ་དུ་མཐོང་བའི་རྟོན་འབྱུང་གི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་དེ་རི་ལྟ་བུ་ཞེས།
 དེ་ཁོ་ན་ཉིད་མཛོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པ་ལ་འདྲི་ན། སངས་རྒྱལ་དང་བྱུང་སྐྱེས་ས་གོང་མ་
 རྒྱལ་ས་ལ་འདྲི་བར་བྱ་བ་ཡིན་གྱི། ཁོ་བོ་ཅག་ལ་མ་ཡིན་ལ། ལུང་ལ་བརྟེན་ནས་གོང་
 ཅིག་ཞེས། ལུང་དོན་ཡང་རྟོགས་པར་དགའ་བའི་ཕྱིར། རང་དབང་དུ་ལུང་གི་དགོངས་པ་
 འཆད་མི་རྒྱས་ལ། འོན་ཀྱང་མགོན་པོ་རྒྱ་རྒྱུ་བ་གྱི་ལུང་རིགས་གྱི་རྗེས་སུ་འབྱུང་ནས་
 འཆད་དོ། །ཞེས་སྟོན་པ་ལ། རི་ལྟ་དེ་ཡི་ཆེས་ཐབ་ཚེས་རྟོགས་པ། །ཞེས་པ་ནས་རི་
 ལྟ་གནས་པའི་ལུགས་བཞིན་བརྟོད་བར་བྱ། །ཞེས་པའི་བར་གྱི་གཞུང་གསུངས། དེ་
 འདྲའི་སྟོང་ཉིད་རྒྱས་པར་སྟོན་རུང་གི་གདུལ་བྱ་དེ་རི་ལྟ་བུ་ཞེས། དེ་རོས་བཟུང་བའི་
 སྟོན་པ་བསྟན་བཅོས་འདིའི་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་གདུལ་བྱ་དེ་སྟོན་པར་བྱེད་པ་ལ། སོ་སོའི་
 སྟེ་བོའི་དུས་ཚུལ་སྟོང་པ་ཉིད་བོས་ནས། ཞེས་པ་ནས། དེ་ལ་དཔལ་པའི་དོན་གྱི་བདེན་
 པ་བསྟན་བར་བྱ། །ཞེས་པའི་བར་གསུངས། འོ་ན་གདུལ་བྱ་དེ་ལ་སྟོང་ཉིད་བསྟན་པ་
 ལས་པན་ཡོན་ཅི་ཞིག་འབྱུང་བ་ཡིན་ཞེས། དེའི་ལན་སྟོན་པ་ལ། དེ་ལ་དེ་ཡི་རྗེས་སུ་
 འགྲོ་བའི་ཡོན་ཏན་འབྱུང་། །ཞེས་པ་ནས། རྟོགས་པའི་བྱུང་རྒྱུ་སྐྱེས་ས་དཔལ་རྒྱལ་ས་
 ལའང་གྱས་པར་བྱེད། །ཅིས་པའི་བར་གསུངས། དེས་ན་སྟོང་ཉིད་རྒྱས་པར་སྟོན་རུང་
 གི་བསྟན་བཅོས་འདིའི་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་གདུལ་བྱས་སྟུང་བཤད་པའི་ཐབ་པ་དང་རྒྱ་ཆེ་
 བའི་ལམ་ཉམས་སུ་བྱུངས་པ་ལས་ལམ་གོང་མ་ས་རབ་དུ་དགའ་བ་སྟོགས་རིས་གྱིས་
 ཐོབ་པར་འབྱུང་བས། དེ་འདྲའི་གདུལ་བྱ་དེ་ལ་སྟོང་ཉིད་མཉམ་པའི་ཕྱིར་བསྐྱུལ་བར་
 རིགས་སོ་ཞེས་འཆད་པ་ལ། ཐབ་ཅིར་རྒྱ་ཆེའི་རྒྱལ་ལ་མཐས་པའི་སྟེ་བོས་ནི། །ཞེས་པ་
 ནས་དེ་ནི་དོན་དུ་གཉེར་བས་ལས་འདི་མཉམ་པར་གྱིས། །ཞེས་པའི་བར་གསུངས།

[illegible]

རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་པ་ཡིན་ཅེས་བཤིང་པའི་འབྲང་དེ། འོན་ཤེས་ཆེན་འཕགས་པ་ཡིན་ན་
 ལྷོང་ཉིད་མཛོམ་སུམ་དུ་རྟོགས་པས་ཁྱབ་ཅིང་། ཐེག་དམན་འཕགས་པ་ཡིན་ན་ལྷོང་
 ཉིད་མཛོམ་སུམ་དུ་རྟོགས་པས་ཁྱབ་པའི་ཁྱད་པར་འབྲང་པར་བལྟ། ལྷོང་གི་དཔ་
 བཅའ་འབྲང་པའི་ཕྱིར། རྟགས་པས། འདོད་མི་རྣམས་མ། གཉིས་པ་ནི། ལུང་དོན་
 བཤད་པ་དངོས་དང་། འགོག་སྟོམས་གི་རྣམ་གཞག་བཤད་པའོ། དང་པོ་ནི། ལུང་
 དེའི་དོན་ཡོད་དེ། ས་དྲུག་པའི་སྒྲ་རོལ་ས་སྒྲ་པ་མན་ཆད་དུ་འདིར་བསྟན་ཐུན་མོང་ས་
 ཡིན་པའི་འགོག་སྟོམས་པ་འཐོབ་སྟེ། ས་སྒྲ་པ་མན་ཆད་དུ་ཤིར་ཕྱིན་ལྷག་པའི་ཡོན་
 ཏན་ཁྱད་པར་ཅན་མ་ཐོབ་པའི་ཕྱིར་དང་། ཕྱིན་སྟགས་པར་ཕྱིན་དང་པོ་སྒྲ་ལུལ་དུ་ལྷུང་
 བ་ཐོབ་པ་ཅན་གྱི་སྒྲ་བས་འདིར་བསྟན་གྱི་ཐུན་མོང་ས་ཡིན་པའི་འགོག་སྟོམས་ཐོབ་
 པར་མི་རྣམས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་འགོག་སྟོམས་ལ་
 མཆོན་ཉིད། དབྱེ་བ། ལྷ་བཤད་པ། ས་མཆོས་ས་དང་བཞི་ལས། དང་པོ་ནི། རང་
 འཐོབ་བྱེད་གྱི་ཐབས་སྒྲ་གྱུར་པའི་འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་ལམ་དང་ཕྱིད་ཅེའི་
 དངོས་གཞིའི་སྟོམས་འཇུག་ལ་བརྟེན་ནས་ཐོབ་ཅིང་། ཕྱིད་ཅེ་ལ་འདོད་ཆགས་དང་
 ལལ་བའི་རིགས་སྒྲ་གནས་པས་རབ་དུ་ཕྱེ་བའི་ལྷོང་ཉིད་མཛོམ་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཡེ་
 ཤེས་འགོག་པའི་སྟོམས་འཇུག་གི་མཆོན་ཉིད། གཉིས་པ་དེ་ལ་སྒྲས་བརྗོད་རིགས་གྱི་
 སྟོན་ས་དབྱེ་ན། ཐུན་མོང་པའི་འགོག་པའི་སྟོམས་འཇུག་དང་། ཐུན་མོང་ས་ཡིན་པའི་
 འགོག་པའི་སྟོམས་འཇུག་གཉིས་སྒྲ་ཡོད། དང་པོའི་མཆོན་གཞི་ནི། དགག་གཞི་ཡིད་
 གྱི་རྣམ་ཤེས་ལྷ་མོའི་སྟེང་དུ་དགག་བྱ་ཆོར་འདུ་རགས་པ་འཁོར་བཅས་བཀག་པའི་
 སྟོམས་འཇུག་དེ་དེ་ཡིན། འདི་འགོག་པའི་སྟོམས་འཇུག་པ་ཡིན་ཀྱང་། ཐུན་མོང་པའི་
 འགོག་པའི་སྟོམས་འཇུག་དུ་འཛིག་པའི་རྒྱ་མཆོན་ཡོད་དེ། ཐེག་པ་ཐུན་མོང་པའི་མདོ་
 དང་བསྟན་བཅོས་རྣམས་སྒྲ་འགོག་སྟོམས་སྒྲ་བཤད་པས་ཐུན་མོང་པའི་འགོག་སྟོམས་

ཞེས་བརྗོད་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན། གང་ཟག་རང་རྒྱ་བྱུང་པའི་རྣམ་པའི་དུ་འཛིན་པའི་
 འཛིན་ལྟ་དེ་འཛིན་ལྟ་མ་ཡིན་ཀྱང་། ཐོག་པ་བྱུང་མོང་པའི་བཀའ་བསྟན་བཅོས་སྤྲུལ་སྟེ།
 ལྟ་འཛིན་ལྟར་བཤད་པས། རྟེན་ཆེན་ལས། དེ་ལ་བྱུང་མོང་པའི་འཛིན་ལྟ་ཞེས་བཤད་
 པ་བཞིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སྐབས་འདིར་ཡང་དེ་ལྟ་བུའི་འགོག་སྟོམས་དེ་ཡུལ་གྱི་སའོ་
 ལས་གསུངས་པའི་སའོ་གནས་སྟོམས་འཇུག་དགུའི་ཡར་འོང་བོད་ཀྱི་སྟེལ་ཆོས་
 གྱི་འགོག་པར་འདོད་དགོས་དེ། དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ན་སྟེལ་གཞི་སྟེལ་ཆོས་བྱུང་མེད་དུ་
 འགྱུར་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་ཡར་འོང་བོད་ཀྱི་སྟེལ་གཞིའི་བསམ་གཟུགས་བརྒྱད་
 འགོག་པའི་སྟོམས་འཇུག་མཆོན་ཉིད་པ་དང་། སྟེལ་ཆོས་འགོག་པ་བརྒྱད་བྱུང་མོང་
 པའི་འགོག་སྟོམས་སྟེལ་འདོད་དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཉིས་པ་བྱུང་མོང་མ་ཡིན་པའི་
 འགོག་པའི་སྟོམས་འཇུག་གི་མཆོན་གཞི་ནི། རང་བོད་བྱེད་ཀྱི་བཤམ་སྟུགས་པའི་
 འདས་ལས་དང་སྤྱིད་ཅེས་དཔྱད་གཞིའི་སྟོམས་འཇུག་ལ་བརྟེན་ནས་བོད་པའི་བྱང་
 མེས་ས་མཐོང་ལས་པའི་རྒྱད་ཀྱི་སྤྱིད་ཉིད་མཛོན་སྟུལ་དུ་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ལྟ་བུ་ཡིན་
 ལ། འདི་བྱུང་མོང་མ་ཡིན་པའི་འགོག་པའི་སྟོམས་འཇུག་དུ་བཞག་པའི་རྒྱ་མཆོན་ནི་
 ཐལ་འགྱུར་པ་ཁོ་ནས་འགོག་སྟོམས་སྟེལ་འདོད་ཅིང་། རང་རྒྱད་པ་མན་ཆད་ཀྱི་འགོག་
 སྟོམས་སྟེལ་འདོད་པས་དེ་ལྟར་དུ་བཞག་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་འགོག་པའི་སྟོམས་འཇུག་
 དང་བྱུང་མོང་མ་ཡིན་པའི་འགོག་པའི་སྟོམས་འཇུག་དོན་གཅིག་གོ། །བྱུང་མོང་མ་
 ཡིན་པའི་འགོག་པའི་སྟོམས་འཇུག་འདི་ལ་ཡང་སྐབས་འདིར་བསྟན་ཀྱི་བྱུང་མོང་པའི་
 འགོག་པའི་སྟོམས་འཇུག་དང་། སྐབས་འདིར་བསྟན་བྱུང་མོང་མ་ཡིན་པའི་སྟོམས་
 འཇུག་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། སྤྱིད་ཉིད་མཛོན་སྟུལ་དུ་རྟོགས་པའི་འགོག་པའི་སྟོམས་
 འཇུག་འདི་ལ་བྱ་སྟེ། འདི་ས་དུག་པ་ཡན་ཆད་དང་། མ་ལྟ་བུ་མན་ཆད་དང་བྱིར་སྤོ་
 འོང་ལུས་མཛོན་བྱེད་དང་གཉིས་ཀའི་ཆ་ལས་རྣམས་གྲོལ་གྱི་དག་བཅོམ་སོགས་ཀྱི་རྒྱད་

ལ་ཡོད་པའི་བྱམ་མོང་པ་ཡིན་པས་འདིར་བསྟན་བྱམ་མོང་པ་ཡིན་པའི་འགོག་སྟོམས་
མ་ཡིན་ཀྱང་། འདིར་བསྟན་གྱི་བྱམ་མོང་པའི་འགོག་སྟོམས་སུ་བཞག་པའི་ཕྱིར། གཉིས་
པ་ལ་མཆོད་ཉིད་དབྱེ་བ། ས་མཆོད་ས་དང་གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི། རང་ཐོབ་བྱེད་
གྱི་ཐབས་སུ་གྱུར་པའི་ཤེས་རབ་གྱི་པར་ཕྱིན་ལྷག་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་ཐོབ་པའི་འགོག་
པའི་སྟོམས་འཇུག་དེ། སྐབས་འདིར་བསྟན་གྱི་བྱམ་མོང་པ་ཡིན་པའི་འགོག་པའི་
སྟོམས་འཇུག་གི་མཆོད་ཉིད། འདི་སྐབས་འདིར་བསྟན་པའི་བྱམ་མོང་པ་ཡིན་པའི་
འགོག་པའི་སྟོམས་འཇུག་ཏུ་འཇོག་པའི་རྒྱ་མཆོད་ཡོད་དེ། ས་ལུ་པ་མཚ་ཆད་དང་བྱམ་
མོང་པ་ཡིན་པའི་འགོག་སྟོམས་ཡིན་པའི་རྒྱ་མཆོད་གྱིས་དེ་ལྟར་བཞག་པའི་ཕྱིར།
གཉིས་པ་འདི་ལ་དབྱེ་ན། ས་དྲུག་པ། བདུན་པ། བརྒྱད་པ། དགུ་པ། བརྩ་པ། སངས་
རྒྱལ་པའི་འགོག་པའི་སྟོམས་འཇུག་རྣམས་སུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་ནི། ས་དྲུག་
པའི་ཡེ་ཤེས་སྒྲིབ་ཅིག་གཉིས་པ་ནས་སངས་རྒྱལ་གྱི་སའི་བར་དུ་ཡོད་དེ། རྟོག་ཆེན་
ལས། དེའི་ཕྱིར་འགོག་པ་ལ་སྟོམས་པར་འཇུག་པ་བྱམ་མོང་པ་ཡིན་པ་འདི་ནས་ཐོབ་
པ་ཡིན་ནོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་སྒྲིབ་ཤིང་པ་ནི། ས་དྲུག་པའི་བར་ཆད་
མེད་ལ་མཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་འགོག་པའི་སྟོམས་འཇུག་ཞེས་བརྗོད་པའི་རྒྱ་མཆོད་ཡོད་
དེ། ཆོས་ཉིད་དེ་བཞིན་ཉིད་ལ་འགོག་པ་ཞེས་བྱ་ལ། ཁྱོད་དེ་ལ་སྟོམས་པར་འཇུག་
པའི་ཡེ་ཤེས་ཡིན་པའི་རྒྱ་མཆོད་གྱིས་དེ་ལྟར་བརྗོད་པའི་ཕྱིར། ཆོས་ཉིད་དེ་བཞིན་ཉིད་
ལ་འགོག་པ་ཞེས་བརྗོད་པའི་རྒྱ་མཆོད་ཡོད་དེ། དེ་ཉིད་མཛོམ་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཡེ་
ཤེས་དེ་གཉིས་སྒྲིབ་གི་སྟོས་པ་ཐམས་ཅད་བཀག་པའི་ཡེ་ཤེས་ཡིན་པས་དེ་ལྟར་བརྗོད་
པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་ཡང་། རང་འབྲེལ་ལས། དེ་བཞིན་ཉིད་ལ་འགོག་པ་ཞེས་བརྗོད་དེ།
འདིར་སྟོས་པ་ཐམས་ཅད་འགོག་པར་འགྱུར་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བཞི་
པ་ས་མཆོད་མས་ནི། སྒྲིབ་ནི་ཕྱིར་མི་འོར་ལུས་མཛོམ་བྱེད་དང་གཉིས་ཀའི་ཆ་ལས་རྣམས་

གྲོལ་གྱི་ཉམ་ཐོས་དབྱ་བཅོས་པའི་རྒྱུ་ལ་ཡང་ཡོད་ལ། ཐེག་ཆེན་དུ་རིགས་རེས་པའི་
 དབང་དུ་བྱས་ན། ཐེག་ཆེན་གྱི་སྤོང་ལས་སྒྲིབ་ཅིག་གཉིས་པ་ནས་སངས་རྒྱལ་གྱི་སའི་
 བར་དུ་ཡོད་དོ། །དེ་ལ་ཁོ་ན་རེ། སྒྲོབ་ལས་ན་ཤེར་ཕྱིན་ཐོབ་པ་ཡོད་པར་ཐལ། བྱོད་
 གྱི་སྒྲུབས་འདིར་བསྐྱེད་གྱི་བྱམ་མོང་ས་ཡིན་པའི་འགོག་པའི་སྒྲོམས་འབྲུག་གི་སཚམ་
 ཉིད་སོགས་འཐད་པའི་བྱིར། འདོད་ན། དེ་མེད་པར་ཐལ། སྒྲོབ་ལས་ན་ཤེར་ཕྱིན་མེད་
 པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། སྒྲོབ་ལས་ན་མར་ཕྱིན་མེད་པའི་བྱིར་རྟེ། རང་འགྲེལ་ལས། དེ་
 ལ་ལ་རོལ་ཞེས་བྱ་བ་ནི། གང་ལ་ཐོར་བའི་རྒྱ་སཚམ་མར་འགྲུལ་འཕྲོགས་རྟེ། ཉམ་
 མོངས་པ་དང་ཤེས་བྱའི་སྒྲིབ་པ་མ་ལུས་པ་སྒྲུངས་པའི་རང་བཞིན་སངས་བའི་སངས་
 རྒྱལ་ཉིད་དོ། །པ་རོལ་དུ་སོན་པ་ནི་པ་རོལ་དུ་ཕྱིན་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ། ཞེས་གསུངས་པའི་
 ཕྱིར་ཞེ་ན། མ་འབྲུག་སྟེ། པ་རོལ་དུ་ཕྱིན་པར་བྱེད་པའི་བྱང་མེས་ས་གྱི་ཡེ་ཤེས་དང་། པ་
 རོལ་དུ་ཕྱིན་ཐོན་པའི་ཡེ་ཤེས་ལས་ཕྱིན་དུ་འཛོག་པའི་པ་རོལ་དེ་སྒྲིབ་གཉིས་སྒྲུངས་
 པའི་སངས་རྒྱལ་ལ་བྱེད་པ་ལུང་དེའི་དོན་ཡིན་པའི་བྱིར། སྒྲོབ་ལས་ན་ཤེར་ཕྱིན་ཡོད་
 དོ། སྒྲོབ་ལས་ན་ཕྱིན་པའི་མར་ཕྱིན་ཡོད་པ་གང་ཞིག །རྒྱ་སཚམ་མཚུངས་པའི་བྱིར།
 དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། སྒྲིབ་གཉིས་སྒྲུངས་པའི་སངས་རྒྱལ་གྱི་སར་ཕྱིན་བྱེད་གྱི་བྱང་མེས་ས་
 གྱི་སྒྲིབ་པ་ཡིན་ན་སྒྲིབ་པའི་པར་ཕྱིན་ཡིན་དགོས་པའི་བྱིར་རྟེ། རང་འགྲེལ་ལས།
 ཡོངས་སུ་བསྟོ་བའི་བྱེད་པར་གྱི་པ་རོལ་དུ་འགྲོ་བ་ལ་རེས་པར་བཞག་ན་ནི་སྒྲིབ་པའི་
 པ་རོལ་དུ་ཕྱིན་པའི་མིང་རྟེན་པར་འགྱུར་དོ། །ཞེས་དང་། རྟེན་ཆེན་ལས། པ་རོལ་དུ་
 ཕྱིན་པའི་དོན་ལ་པ་རོལ་འདིར་ཕྱིན་པ་ཞེས་ལས་ལ་སྒྱུར་ན་སངས་རྒྱལ་གྱི་སར་ཕྱིན་
 པ་ཡིན་ལ། འདིས་པ་རོལ་དུ་ཕྱིན་པར་བྱེད་པ་ཞེས་བྱེད་པ་ལ་སྒྱུར་ན་སྒྲོབ་ལས་ན་མར་
 ཕྱིན་ཡོད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། རྟེན་ཆེན་གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། རང་འགྲེལ་ལས།
 རྒྱལ་བྱིས་ས་ལ་སོགས་པ་འཆད་པར་འགྱུར་བ་དག་གྱུར་དེ་བཞིན་དུ་རིག་པར་བྱའོ། །

ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ལ་ཅིག །རང་རྒྱུད་པ་མཉམ་ཆད་ཀྱིས་འདོད་པའི་འགོག་པའི་
 ལྷོ་མས་འཇུག་ལུང་མིན་འདུ་བྱེད་ཡིན་ཀྱང་། རུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་འགོག་པའི་ལྷོ་མས་
 འཇུག་ལུང་མིན་འདུ་བྱེད་མ་ཡིན་ཟེར་ན། རུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་འགོག་པའི་ལྷོ་མས་
 འཇུག་ཆོས་ཅན། ལུང་མིན་འདུ་བྱེད་ཡིན་པར་གཤམ། མཚུངས་ལུང་མིན་པའི་འདུ་བྱེད་
 གྱི་ཕྱད་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་གཤམ། དེ་དང་མཚུངས་ལུང་འདུ་བྱེད་གྱི་ཕྱད་པོ་གང་
 རུང་གང་ཞིག །མཚུངས་ལུང་འདུ་བྱེད་གྱི་ཕྱད་པོ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དེ། སེམས་བྱུང་མ་
 ཡིན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་མ་གྲུབ་ན། དེར་གཤམ། འདུ་བྱེད་གྱི་ཕྱད་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཕྱད་
 པོ་ལྷ་པོ་གང་རུང་གང་ཞིག །གཞུགས་ཕྱད་ཡང་མ་ཡིན། ཆོར་པའི་ཕྱད་པོ་ཡང་མ་ཡིན།
 འདུ་ཤེས་གྱི་ཕྱད་པོ་ཡང་མ་ཡིན། རྣམ་ཤེས་གྱི་ཕྱད་པོ་ཡང་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་
 གྲུབ་ཆེ། འདུས་བྱས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་ཆེ། ཤེས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གསུམ་
 པ་དང་བཞི་པ་གྲུབ་ཆེ། སེམས་བྱུང་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ལྷ་པ་གྲུབ་ཆེ། གཙོ་སེམས་
 མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། རུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་འགོག་པའི་ལྷོ་མས་འཇུག་ཡིན་
 མ་ལུང་མིན་འདུ་བྱེད་མ་ཡིན་དགོས་པར་གཤམ། ཁྱོད་གྱི་དམ་བཅའ་འབྱུང་པའི་ཕྱིར།
 འདོད་ན། འགོག་པའི་ལྷོ་མས་འཇུག་དུ་གྱུར་པའི་གཙོ་བོ་སེམས་དང་སེམས་བྱུང་
 གཉིས་གཞི་ཆོས་ཅན། དེར་གཤམ། དེའི་ཕྱིར། བརྒྱུ་ཕྱུག་གོང་ལུང་བུའོ། །སྤྱོད་པས་
 ཆོག་གོ། །སྤྱོད་པ་ནི་སྤྱུག་པའི་ཡེ་ཤེས་ཆོས་ཅན་ཁྱོད་ལ་མདོར་དུ་གྱུར་པ་ཞེས་བརྗོད་
 པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། ཁྱོད་ལ་བདེན་པ་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་དོན་མདོར་དུ་གྱུར་པ་དང་། ཡང་
 དག་པར་རྟོགས་པའི་མངས་རྒྱས་གྱི་ཆོས་ལ་མདོར་དུ་སྤྱོད་པས་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱི་དེ་ལུང་
 བརྗོད་པའི་ཕྱིར། མ་དུག་པ་ཐོབ་པ་ཐག་པའི་བྱུང་སེམས་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱིས་རྒྱ་བས་
 འདིར་བཞུན་གྱི་རུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་འགོག་པའི་ལྷོ་མས་འཇུག་འཐོབ་པར་འགྱུར་པ་
 ཡིན་དེ། ཁྱོད་ཤིར་ཕྱིན་ཕྱལ་བྱུང་ཐོབ་པ་ཐག་པའི་བྱུང་སེམས་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

འོ་ན། བསྟན་བཅོས་འདིར་བྱང་མེས་ས་ཏུག་པ་བས་གཟིགས་པའི་རྟེན་འབྲུང་གི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་མགོན་པོ་ལྷ་ལྷུང་གི་རྩེ་ས་སུ་འབྲང་ནས་འཆད་ཚུལ་དེ་གང་ཞེ་ན། འདི་ལ་ཡང་དག་པའི་དོན་ལུང་གི་བསྟན་ཚུལ། ལུང་གི་དོན་རིགས་པས་བསྟུབ་པ། དེས་ལྷུང་པའི་སྟོང་ཉིད་གི་རབ་དབྱེ་བཤད་པ་གསུམ་གྱིས་སྟོན་ས་འཆད་ལ། དང་པོ་ལ་བཤད་བུའི་ལུང་འགོད་པ། ལུང་གི་དོན་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི། ས་བརྩ་པའི་མདོ་ལས། གྱེ་རྒྱལ་བའི་སྐམ་དག་བྱང་རྒྱབ་མེས་ས་དཔའི་ས་ལྷ་པ་ལ། ལམ་གྱིན་རྒྱ་ཡོངས་སུ་རྩོགས་པའི་བྱང་རྒྱབ་མེས་ས་དཔའ་དེ་བྱང་རྒྱབ་མེས་ས་དཔའི་ས་ཏུག་པ་ལ་འཇུག་སྟེ། དེ་ཆོས་མཉམ་པ་ཉིད་བརྩས་འཇུག་གོ། །བརྩ་གང་ཞེ་ན། འདི་ལྷ་སྟེ། ཆོས་ཐམས་ཅད་མཆོན་མ་མེད་པར་མཉམ་པ་ཉིད་དང་། ཆོས་ཐམས་ཅད་མཆོན་ཉིད་མེད་པར་མཉམ་པ་ཉིད་དང་། དེ་བཞིན་དུ་སྟེ་བ་མེད་པ་དང་། མ་སྟེས་པ་དང་། དབེན་པ་དང་། གདོད་མ་ནས་རྣམ་པར་དག་པ་དང་། སྟོས་པ་མེད་པ་དང་། སྤང་བ་མེད་པ་དང་། རོར་བ་མེད་པ་མཉམ་པ་ཉིད་དང་། ཆོས་ཐམས་ཅད་སྐྱུ་མ་དང་། སྤི་ལས་དང་། མིག་ཡོར་དང་། དྲག་ཆ་དང་། རྒྱ་རྒྱ་དང་། གཟུགས་བརྒྱན་དང་། ལྷུལ་པ་ལྷ་ལྷུང་མཉམ་པ་ཉིད་དང་ཆོས་ཐམས་ཅད་དངོས་པོ་དང་དངོས་པོ་མེད་པ་གཉིས་མེད་པར་མཉམ་པ་ཉིད་དོ། །དེ་ལ་ཆོས་ཐམས་ཅད་གྱི་རང་བཞིན་དེ་ལྟར་རབ་རྒྱ་རྟོགས་པ་ན། རྩོམ་ཞིང་རྩེ་ས་སུ་མཐུན་པའི་བཟོད་པས་བྱང་རྒྱབ་མེས་ས་དཔའི་ས་ཏུག་པ་མདོན་དུ་རྒྱུར་པ་རྩེ་ས་སུ་འཐོབ་སྟེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། རྟེན་ཆེན་ལས། མཉམ་ཉིད་བརྩའི་དོས་འཛིན་ས་བརྩ་པའི་མདོ་ཡི་འགྲེལ་པ་དང་། བྱང་ས་གཉིས་བྱང་མི་མཐུན་པར་སྤང་ལ། དེ་གཉིས་དང་ལུགས་འདིའི་སྟོང་པ་ཉིད་འགྲེལ་ཚུལ་མི་མཐུན་པས་འདིར་གཞན་དུ་བཤད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་དོན་ནི། སྟོབ་དཔོན་དབྱིག་གཉེན་གྱིས་ས་བརྩ་པའི་མདོ་འགྲེལ་དུ་བཤད་པ་དང་། བྱང་ས་གཉིས་མཉམ་ཉིད་བརྩའི་དོས་འཛིན་ཆོག་ཅས་

མི་མཐུན་པ་ཡོད་ཀྱང་། རོལ་མེས་མཚམ་གྱི་ལུགས་སུ་མཐུན་ལ། ལུགས་དེ་གཉིས་
 དང་ལུགས་འདྲིེ་མཉམ་ནི་ད་བཅུའི་ངོས་འཛིན་གིན་དུ་མི་མཐུན་པས་གཞན་དུ་འཆད་
 ཞེས་པའི་དོན་ནི། དེས་ན་སྐབས་འདིར་བསྟན་གྱི་མཉམ་ནི་དེ་ལ་བཅུ་ཡོད་དེ།
 མཚན་མ་མེད་པ་མཉམ་པ་ནི་ད་ནས་སྟོན་པ་མེད་པ་མཉམ་པ་ནི་ད་ཡན་ཆད་བདུན་
 དང་། སྒྲ་དོར་མེད་པ་མཉམ་པ་ནི་ད་གཅིག་དང་། སྒྲ་མ་ལྟ་བུ་མཉམ་པ་ནི་ད་སྟོགས་
 གཅིག་དང་དངོས་པོ་དང་དངོས་པོ་མེད་པ་མཉམ་པ་ནི་ད་གཅིག་དུ་བསྒྲུ་ནས་བཅུར་
 ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེའི་དང་པོ་ནི་སྟོ་མེར་ལ་སྟོགས་པའི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་མཚན་མ་མི་
 འདྲ་བ་རྣམས་སྟོར་ནི་ད་མངོན་སུལ་དུ་རྟོགས་པའི་འཕགས་པའི་མཉམ་གཞག་གིས་
 གཟིགས་ངོར་མེད་པ་མཉམ་པ་ནི་ད་མཉམ་ནི་དང་པོ་དང་། ཆོས་ཐམས་ཅད་རང་གི་
 མཚན་ནི་ད་ཀྱིས་གྲུབ་པ་མེད་པར་མཉམ་པ་དེ། མཉམ་ནི་ད་གཉིས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
 དེ་གཉིས་མདོར་བསྟན་དང་། གཞན་བསྐྱད་ནི་བྱུང་བར་དུ་བྱེ་ནས་སྟོན་པ་ཡིན་ཏེ། མ་
 འོངས་པ་རྣམས་སྟོར་ནི་ད་ལ་ཅེ་གཅིག་དུ་མཉམ་པར་གཞག་པའི་མཉམ་གཞག་གིས་
 སྟོར་ནི་ད་གཟིགས་པའི་གཟིགས་ངོར་སྟེ་བ་མེད་པར་མཉམ་པ་ནི་དེ་མདོར་བསྟན་
 དང་པོའི་དབང་དུ་བྱས་པའི་མཉམ་ནི་ད་གསུམ་པ་དང་། མ་འོངས་པ་རྣམས་རང་བཞིན་
 ཀྱི་སྟེ་བ་མེད་པ་མཉམ་པ་ནི་ད་མདོར་བསྟན་གཉིས་པའི་དབང་དུ་བྱས་པའི་མཉམ་ནི་ད་
 གསུམ་པའོ། །མདོར་བསྟན་རྒྱས་པ་གད་སྟོར་ཚུལ་འདིས་འོག་མ་རྣམས་ཀྱང་ཤེས་པ་
 བྱའོ། །འདས་པ་དང་ད་ལྟར་གྱི་ཆོས་རྣམས་རང་བཞིན་གྱི་མ་སྟེས་པར་མཉམ་པ་དེ་
 མདོར་བསྟན་གཉིས་པའི་དབང་དུ་བྱས་པའི་མཉམ་ནི་ད་བཞི་པ་དང་དངོས་པོ་སྟེ་
 འགྱུར་དང་། སྟེས་པ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པས་སྟོར་པ་དེ་མདོར་བསྟན་གཉིས་པའི་
 དབང་དུ་བྱས་པའི་མཉམ་པ་ནི་ད་ལྟ་པ་དང་། ཆོས་ཐམས་ཅད་གདོད་མ་ནས་རང་
 བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པས་དག་པར་མཉམ་པ་ནི་དེ་མདོར་བསྟན་གཉིས་པའི་དབང་དུ་

བྱམ་པའི་མཉམ་ཉིད་དུག་པ་དང་། ཆོས་ཐམས་ཅད་སྟོང་ཉིད་ལ་ཕྱེ་གཅིག་དུ་མཉམ་
 པར་གཞག་པའི་འཕགས་པའི་མཉམ་གཞག་གིས་སྟོང་ཉིད་གཞིགས་པའི་གཞིགས་
 རྩེ་གཉིས་སྟེང་གི་སྟོས་པ་མེད་པར་མཉམ་པ་དེ་མདོར་བསྟན་དང་མེད་དབང་དུ་བྱམ་
 པའི་མཉམ་ཉིད་བདུན་པ་དང་། ཆོས་ཐམས་ཅད་དོན་དམ་པར་བྱང་བ་དང་དོར་བ་མེད་
 པར་མཉམ་པ་ཉིད་དེ་མཉམ་ཉིད་བརྒྱད་པ་དང་། ཆོས་ཐམས་ཅད་སྟེང་པ་དང་། མི་ལམ་
 དང་། མིག་ཡོར་དང་། བྱག་ཆ་དང་། རྩ་སྐྱ་དང་། གཟུགས་བརྟན་དང་། རྒྱལ་པ་ལྟ་
 བྱར་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པས་སྟོང་པར་མཉམ་པ་དེ་མཉམ་ཉིད་དགྲ་པ་དང་། འདུས་
 བྱས་ཀྱི་ཆོས་རྣམས་དངོས་པོ་དང་། འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་ཆོས་རྣམས་དངོས་པོ་མེད་པ་ཉིད་
 དུ་རང་བཞིན་མེད་པར་མཉམ་པ་དེ་མཉམ་ཉིད་བརྩ་བ་ཡིན་ནོ། །འདིའི་གཟུགས་
 བརྟན་དང་མིག་ཡོར་རི་ལྟ་བུ་ཡིན་ཞེ་ན། གནི་ཤེས་ཀྱི་ལམ་བཤེད་ཀྱི་རྣམ་པའི་མདོར་།
 གཟུགས་བརྟན་ཞེས་བརྟན་སྟེང་དུ་མིག་ཡོར་ཞེས་འབྱུང་བས་སྒྱིར་དེ་གཉིས་མི་འགལ་
 གྱུར་། རྒྱབ་མ་འདིའི་དེ་གཉིས་དཔེ་སྟོན་བཞིན་པས་དོན་མི་གཅིག་གོ། །དེས་ན་འདིའི་
 མིག་ཡོར་ནི། འགྲེལ་བཤད་ལས། རྒྱུ་མ་བྱའི་ལུས་ཀྱི་གྲིབ་པ་ལ་བཤད་པས་དེ་ལ་
 བྱའོ། །རྩོ་ཞིང་རྩེས་ལུ་མཐུན་པའི་བཟོད་པས་ཞེས་སྟགས་ཀྱི་དོན་ནི་ཆོས་ཐམས་ཅད་
 ཀྱི་རང་བཞིན་དེ་ལྟར་མདོར་བྱས་དུ་རྟོགས་པའི་ས་ལྟ་པའི་ཤེས་རབ་རྣེ་བའི་དོན་ནི་དེ་
 ལྟ་བུའི་ཤེས་རབ་དེས་ས་དུག་པ་ལྟར་དུ་འཐོབ་པ་ལྟར་བའི་དོན་དང་། རྩེས་ལུ་མཐུན་
 པ་ནི་ས་བརྒྱད་པ་མི་སྟེ་བའི་ཆོས་ལ་བཟོད་པ་དང་རྩེས་ལུ་མཐུན་པའི་ས་དུག་པ་མདོར་
 དུ་གྱུར་པ་རྩེས་ལུ་དེ་དེ་ས་ཐག་དུ་འཐོབ་ཞེས་བའི་དོན་ནོ། །ཆོས་རྣམས་ཀྱི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་
 སྟོན་པའི་རེས་དོན་ཀྱི་ལུང་དུ་མ་ཡོད་པ་ལས། འཇུག་འགྲེལ་དུ་རྒྱབ་མ་འདིར་ས་བརྩ་
 པའི་མཉམ་ཉིད་བརྩའི་མདོ་འདྲེན་པའི་རྒྱ་མཚོ་ཡོད་དེ། རྒྱབ་མ་འདིར་ནི་བྱང་མེས་ས་
 ས་དུག་པ་བའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་ཚུལ་འཆད་པའི་རྒྱབ་མ་ཡིན་ལ། འདིའི་

ཅུ་འགྲེལ་རྣམས་ལུ་གཙོ་བོར་ས་པ་ཅུ་པའི་མདོའི་ཆོག་དོན་འགྲེལ་པས་ས་ཤུག་པ་ལ་
 མཉམ་ཉིད་བརྒྱུ་འདུག་པར་གསུངས་པའི་ས་པ་ཅུ་པའི་ལུང་བྱངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་
 པ་ལུང་དོན་རིགས་པས་བསྐྱུ་བ་པོ། ལྷ་ར་བཤད་པའི་མཉམ་ཉིད་བརྒྱའི་རང་ནས།
 འདུས་བྱས་རང་བཞིན་གྱིས་སྐྱེ་བ་མེད་པ་མཉམ་པ་ཉིད་བསྟན་བཙོས་འདིར་གཙོ་བོར་
 གཏན་ལ་འབེབས་པར་བྱེད་ལ། དེ་གཏན་ལ་ཐབས་ན་མཉམ་ཉིད་གཞན་རྣམས་ཀྱང་
 འབད་མེད་དུ་གཏན་ལ་ཐབས་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། རང་འགྲེལ་ལས། དེའི་ཕྱིར་ཆོས་
 རང་བཞིན་གྱི་སྐྱེ་བ་མེད་པ་མཉམ་པ་ཉིད་ལོ་ན་རིགས་པས་བསྟན་པ་ཉིད་གྱིས་ཆོས་
 མཉམ་པ་ཉིད་གཞན་བསྟན་སྒྲུ་བར་དགོངས་དེ། སྒྲོ་བ་དཔོན་གྱི་དབུ་མའི་བསྟན་བཙོས་
 གྱི་དང་པོར་བདག་ལས་ས་ཡིན་གཞན་ལས་མིན། གཉིས་ལས་ས་ཡིན་སྐྱེ་མེད་མིན། །
 དེས་པོ་གང་དག་གང་ན་ཡང་། སྐྱེ་བ་ནས་ཡང་ཡོད་ས་ཡིན། ཞེས་ཉེ་བར་བཀོད་བ་
 ཡིན་ནོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འོ་ན་བསྟན་བཙོས་འདིར་འདུས་བྱས་རང་བཞིན་
 གྱིས་སྐྱེ་བ་མེད་པ་མཉམ་པ་ཉིད་གཙོ་བོར་གཏན་ལ་འབེབས་སྐྱེ་བ་དེ་གང་ཞེས། གཏན་
 ལ་དབབ་བྱའི་སྒྲོ་བ་ཉིད་ལ་ཡང་བདག་མེད་གཉིས་སུ་རེས་ལ། སྒྲོ་བ་རིམ་གྱི་དབང་དུ་
 བྱས་ན། དང་པོར་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་བསྒྲོས་པར་བྱེད་ཀྱང་། འདིར་ནི་རྟོགས་
 དགའ་སྒྲུའི་རིམ་པའི་དབང་དུ་བྱས་ནས། དང་པོར་ཆོས་གྱི་བདག་མེད་གཏན་ལ་
 འབེབས་པར་བྱེད་དོ། །དེ་ལ་སྒྲོ་བ་ཉིད་རིགས་པས་བསྐྱུ་བ་པའི་རྒྱུ་ལ་དེ། དེ་ཉིད་དེ་ལས་
 འབྱུང་མིན། ཞེས་པ་ནས། དེ་སྒྲོ་བ་ལྷ་ར་བཤད་ལྷག་ས་སྒྲོགས་འདི་ཉིད་གྱིས་རྟོགས་
 པར་བྱ། ཞེས་པའི་བར་གྱིས་འཆད། གསུམ་པ་སྒྲོ་བ་ཉིད་གྱི་རབ་དབྱེད་དེ། བདག་མེད་
 འདི་ནི་ཞེས་པ་ནས། དེ་དག་དེ་སྐད་རབ་དུ་བསྐྱེགས་ཞེས་པའི་བར་གྱིས་འཆད། དེ་
 ཉིད་དེ་ལས་འབྱུང་མིན་ཞེས་ཐོགས་གྱིས་སྒྲོ་བ་ཉིད་རིགས་པས་བསྐྱུ་བ་རྒྱུ་ལ་ཡང་། ཆོས་
 གྱི་བདག་མེད་རིགས་པས་བསྐྱུ་བ་པ་དང་། གང་ཟག་གི་བདག་མེད་རིགས་པས་བསྐྱུ་བ་

བ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། དེ་ཉིད་དེ་ལས་འབྱུང་མིན། །ཞེས་པ་ནས། རྣམ་དབྱེད་པ་
 བྱིས་ཏུ་གྲོལ་བར་འགྱུར། །ཞེས་པའི་བར་གྱིས་འཆད། གཉིས་པ་ནི། ཉམ་མེད་ས་
 རྩོན་རྣམས་ས་ལུས་འཛིག་ཚོགས་ལ། །ཞེས་པ་ནས། ལྷག་ས་བྱོགས་འདི་ཉིད་ཀྱིས་
 རྩོགས་བར་བྱ། །ཞེས་པའི་བར་གྱིས་འཆད། དེ་ཉིད་དེ་ལས་འབྱུང་མིན། །ཞེས་མོགས་
 ཀྱིས་ཚོས་ཀྱི་བདག་མེད་རིགས་བས་བསྐྱབ་ཚུལ་ཡང་། དེ་ཡང་དངོས་སྐྱབ་རྣམས་
 ཀྱིས་འདུས་བྱས་ལ་སྐྱེ་འཛིག་གནས་གསུམ་སེའང་བའི་རྒྱ་སུམ་གྱིས་འདུས་བྱས་
 རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་བར་འདོད་པས། དངོས་སྐྱབ་བས་འདུས་བྱས་རང་བཞིན་གྱིས་
 གྲུབ་པར་འཛིན་པའི་ལོག་རྟོག་དེ་འགོག་དགའ་ཞིང་། དེ་ལེགས་ན་འདུས་ས་བྱས་རང་
 བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པར་འཛིན་པ་ཞུར་ལ་ལེགས་པར་འགྱུར་བས་བསྐྱན་བཅོས་འདིར་
 འདུས་བྱས་རང་བཞིན་གྱིས་སྐྱེ་མེད་ཐོག་མར་གདན་ལ་འབེབས་པར་བྱེད་ལ། དེའི་
 ཚུལ་ཡང་། མཐའ་བཞིའི་སྐྱེ་བ་བདེན་པ་གཉིས་ཆར་དུ་དགག་པ། དེ་ལྟར་བཀག་པ་
 ལ་ཉུང་བ་སྐྱངས་པ། ཉེན་འབྱུང་གི་སྐྱེ་བ་ཉིད་ཀྱིས་མཐར་འཛིན་གྱི་ལོག་རྟོག་འགོག་
 ཚུལ། རིགས་བས་དབྱེད་པ་བྱས་པའི་འབྲས་སུ་ངོས་བཟུང་བ་བཞིའི་སྐྱོན་ས་བཤད་
 ལ། དེའི་དང་པོ་ནི། དེ་ཉིད་དེ་ལས་འབྱུང་མིན། །ཞེས་པ་ནས། དངོས་རྣམས་རང་
 བཞིན་བྱལ། །ཞེས་པའི་བར་གྱིས་འཆད། གཉིས་པ་ནི། གང་གི་སྦྱིན་ཚོགས་དང་
 མཚུངས་ཞེས་པ་ནས། མོག་གས་སུ་དང་མཚུངས་པར་བཤམ་མི་འགྱུར། །ཞེས་པའི་བར་
 ཀྱིས་འཆད། གསུམ་པ་ནི། གང་གིས་རྒྱ་མེད་པ་དང་དབང་ལྷག་གིས། །ཞེས་པ་ནས།
 སུད་ཤིང་མེད་པར་མེ་ཡོད་མིན་དེ་བཞིན། །ཞེས་པའི་བར་གྱིས་འཆད། བཞི་པ་ནི། མོ་
 མོ་སྐྱེ་བོ་རྣམས་ནི་རྟོག་བས་བཅིངས། །ཞེས་པ་ནས། རྣམ་དབྱེད་པ་ནི་སྐྱུར་དུ་གྲོལ་
 བར་འགྱུར། །ཞེས་པའི་བར་གྱིས་འཆད། དེ་ཉིད་དེ་ལས་འབྱུང་མིན། །ཞེས་མོགས་
 ཀྱིས། མཐའ་བཞི་ལས་སྐྱེ་བ་བདེན་པ་གཉིས་ཆར་དུ་འགོག་ཚུལ་ཡང་། རང་བཞིན་

གྱིས་སྐྱེ་བ་མེད་པའི་དམ་བཅའ་བཞག་པ། དེ་ཉིད་རིགས་པས་བསྐྱབ་པའི་སྐྱབ་བྱེད་
 བསྐྱེད་པ། མཐའ་བཞི་ལས་སྐྱེ་བ་བཀག་པས་གྲུབ་པའི་དོན་བཤད་པ་གསུམ་གྱིས་
 འཆད་ལ། དེའི་དང་པོ་ནི། དེ་ཉིད་དེ་ལས་འབྱུང་མིན། ཞེས་པ་ནས། སྐྱེ་བ་པ་ནི་
 ག་ལ་ཡོད། །ཅིས་པའི་བར་གྱིས་འཆད། དེ་ཡང་གཞུང་འདིས་དངོས་སུ་མཐའ་བཞི་
 ལས་སྐྱེ་བ་མེད་པའི་དམ་བཅའ་ཅས་ཞིག་བསྐྱེད་གྱི་མཐའ་བཞི་ལས་མི་སྐྱེ་བའི་དྲགས་
 གྱི་དངོས་པོ་རང་བཞིན་གྱིས་སྐྱེ་བེད་དུ་བསྐྱབ་པའི་དྲགས་དངོས་སུ་བསྐྱེད་པ་མ་ཡིན་
 ཏེ། རང་འགྲེལ་ལས། འདྲིར་མ་ཡིན་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ཡོད་པ་ཉིད་གྱི་སྐྱབ་བྱེད་རང་ལས་
 སྐྱེ་བ་དང་ནི་སྐྱེ་ལ་གྱི། ཡོད་པ་དང་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་དགག་པ་དོན་གྱིས་འགྲུབ་པའི་
 བྱིར་རོ། །དེ་བཞིན་དུ་དམ་བཅའ་བཀག་སྐྱེ་ཆར་ལ་ཡང་སྐྱར་བར་བྱུང་། །ཞེས་གསུངས་
 པའི་བྱིར། འདྲིར་དངོས་སུ་མཐའ་བཞི་ལས་སྐྱེ་བ་མེད་པའི་དམ་བཅའ་བཞག་པ་ཡིན་
 གུང་རང་བཞིན་གྱིས་སྐྱེ་བ་མེད་པའི་དམ་བཅའ་བཞག་ཅིས་ངེས་པར་སྒྲོས་དགོས་ཏེ།
 རང་བཞིན་གྱིས་སྐྱེ་བ་ལ་མཐའ་བཞིའི་སྐྱེ་བ་གང་རུང་གི་ཁ་ཚོན་ཆོད་ཅིང་། རང་བཞིན་
 གྱིས་སྐྱེ་བ་ཁས་ལེན་པ་རྣམས་གྱིས་གུང་མཐའ་བཞི་གང་རུང་གི་སྐྱེ་བ་ངེས་པར་ཁས་
 ལེན་དགོས་པའི་བྱིར་དང་། བསྐྱེད་བཅོས་འདྲིར་མཉམ་ཉིད་བཅུའི་ནང་ནས། རང་
 བཞིན་གྱིས་སྐྱེ་བ་མེད་པ་མཉམ་པ་ཉིད་གཙོ་བོར་གཏན་ལ་འབབས་པས་འདྲིར་རང་
 བཞིན་གྱིས་སྐྱེ་བ་མེད་པའི་དམ་བཅའ་བཞག་ཅིས་སྒྲོས་པ་ལ་དགོས་པ་བྱུང་བར་ཅན་
 ཡོད་པས། རྟེན་ཆེན་དུའང་དེ་ལྟར་སྒྲོས་པའི་བྱིར། གཉིས་པ་དམ་བཅའ་དེ་ཉིད་རིགས་
 པས་བསྐྱབ་པ་ལ་ཡང་། བདག་སྐྱེ་དགག་པ། གཞན་སྐྱེ་དགག་པ། གཉིས་ཀ་ལས་སྐྱེ་
 བ་དགག་པ། སྐྱེ་བེད་ལས་སྐྱེ་བ་དགག་པ་བཞིའི་སྒྲོ་ནས་འཆད་ལ། དང་པོ་ནི། དེ་ནི་
 དེ་ལས་འབྱུང་ན། ཞེས་པ་ནས། སྐྱེ་བེད་བཤད་པའི་ཉེས་པར་ཐལ་བར་འགྱུར་བྱིར་
 རོ། །ཞེས་པའི་བར་གྱིས་འཆད། གཉིས་པ་ནི། གཞན་ལ་བརྟེན་ནས་གལ་ཏེ་གཞན་

ཞིག་འབྱུང་བར་འབྱུང་ན་ནི། ཞེས་པ་ནས། མྱོང་ཉིད་དོན་ཅན་དེས་དོན་གཤམ་པར་
 གྱིས། ཞེས་པའི་བར་གྱིས་འཆད། གསུམ་པ་ནི། གཉིས་ལས་སྒྲེ་བའང་རིགས་པའི་དོ་
 བོ་ས་ཡིན། ཞེས་པ་ནས། གང་ཕྱིར་དེ་དེ་ལས་ནི་སྒྲེ་བ་འབྱུང་བ་ཡོད་ས་ཡིན། ཞེས་
 པའི་བར་གྱིས་འཆད། བཞི་པ་ནི་གལ་ཏེ་རྒྱ་མེད་ཁོ་ནར་སྒྲེ་བ་ལྟ་ཞིག་འབྱུང་ན་ནི། ཞེས་
 པ་ནས། འབྱུང་བ་འདི་དག་ལྟ་ཞིག་ཡོད་པ་ས་ཡིན་ནོ། ཞེས་པའི་བར་གྱིས་
 འཆད། གསུམ་པ་ནི། གང་གི་ཕྱིར་ན་བདག་དང་ཞེས་པ་ནས། དངོས་རྒྱུས་ས་རང་
 བཞིན་བྲལ། ཞེས་པའི་བར་གྱིས་འཆད་དོ། དེ་ནི་དེ་ལས་འབྱུང་ན་ཞེས་སོགས་
 བདག་སྒྲེ་འགོག་རྒྱུ་ཡང་། འགྲེལ་བ་མཛད་པ་རྒྱ་བ་གྲགས་པ་རང་ཉིད་ཀྱིས་རིགས་
 པས་དགག་པ། ཅུ་ཤེ་ལས་བཤད་པའི་རིགས་པས་དགག་པ་གཉིས་ཀྱི། དང་པོ་ནི།
 དེ་ནི་དེ་ལས་འབྱུང་ན་ཞེས་པ་ནས་དེ་ཉིད་དང་ནི་འཛིག་རྟེན་དུ་ཡང་རིགས་པ་ས་ཡིན་
 ནོ། ཞེས་པའི་བར་གྱིས་འཆད། གཉིས་པ་ནི། བདག་ལས་སྒྲེ་བར་འདོད་ན་ཞེས་པ་
 ནས། བྱ་མིན་རྒྱ་ཆེར་བཤད་པའི་ཉེས་པར་ཐལ་བར་འབྱུང་ཕྱིར་དོ། ཞེས་པའི་བར་
 གྱིས་འཆད། དེའི་དང་པོའི་འཆད་རྒྱུ་ཡང་། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་རྟོགས་པར་འདོད་པའི་གྲུབ་
 མཐའ་མཁའ་གངས་ཅན་གྱི་ལྷགས་དགག་པ། གྲུབ་མཐས་སྒོ་མ་བརྒྱར་བའི་ཐ་སྙད་དུ་
 ཡང་བདག་སྒྲེ་མེད་པར་བསྟན་པ། དེ་ལྟར་བཀག་པ་རྒྱུས་ཀྱི་དོན་བརྒྱ་བ་གསུམ་གྱིས་
 སྒྲོ་ནས་འཆད་ལ། དེའི་དང་པོ་ནི། དེ་ནི་དེ་ལས་འབྱུང་ན་ཞེས་པ་ནས། དེ་ཡང་བཟུང་
 དུ་ཡོད་འབྱུང་དེ་ཕྱིར་འདི་ནི་ཁས་མི་སྤངས་ཞེས་པའི་བར་གྱིས་འཆད། གཉིས་པ་ནི།
 གང་ཕྱིར་རྒྱ་ཞིག་ནའང་ཞེས་པ་ནས། འཛིག་རྟེན་གྱིས་ཀྱང་ཁས་མི་ཡིན། ཞེས་པའི་
 བར་གྱིས་འཆད། གསུམ་པ་ནི། དེ་ཕྱིར་དངོས་པོ་བདག་ལས་འབྱུང་ཞེས་ཞེས་པ་ནས།
 འཛིག་རྟེན་དུ་ཡང་རིགས་པ་ས་ཡིན་ནོ། ཞེས་པའི་བར་གྱིས་འཆད། དང་པོའི་འཆད་
 རྒྱུ་ཡང་འབྲས་སུ་རང་དང་དོ་བོ་གཅིག་པའི་རྒྱ་ལས་སྒྲེ་བ་དགག་པ། རྒྱ་དང་འབྲས་

[illegible][illegible]

དུ་མ་གར་བར་བདེན་མེད་ཤེས་མི་རུས་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་ལུས་པའི་དོན་གྱི་གྲོ་ལུལ་
 དུ་མ་གར་བར་ལུས་མེད་ཤེས་མི་རུས་པ་བཞིན་ནོ། །དེ་ལྟར་སྤྱོད་འཇུག་ལས། བདག་ས་
 པའི་དངོས་ལ་མ་རིག་པར། །དེ་ཡི་དངོས་མེད་འཛིན་པ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པའི་
 ཕྱིར། དེ་ཡང་རང་རྒྱུད་ལ་ཐོག་པ་མེད་པ་ནས་ཞུགས་པའི་ལྷན་སྐྱེས་ཀྱི་བདེན་འཛིན་
 གྱིས་ཐེ་ལྟར་བཟུང་བ་ལྟར་གྱི་འཛིན་ཚུལ་ཤེས་པར་བྱས་ནས་དེའི་ཞེན་ཡུལ་སུན་ལྷུང་
 བ་གཅིག་དགོས་ཀྱི་འབྲལ་གྱི་གྲུབ་མཐས་བདག་ས་པའི་བདེན་འཛིན་གྱི་ཞེན་ཡུལ་
 སུན་ལྷུང་བ་ཅས་གྱིས་མི་ཆོག་སྟེ། གྲུབ་མཐས་བདག་ས་པ་ནི་ཀུན་བདག་ས་ཡིན་ལ།
 རང་ལམ་བར་འཆིང་བྱེད་ནི་ལྷན་སྐྱེས་ཀྱི་མ་རིག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སྤྱིར་དགག་བྱ་
 ལ་ལས་གྱི་དགག་བྱ་དང་། རིག་ས་པའི་དགག་བྱ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། སྤྱིབ་བ་
 གཉིས་ལྟ་བུ་ཡིན། དགག་བྱ་འདི་ཤེས་བྱ་ལ་སྤྱོད་པ་གཅིག་དགོས་ཏེ་མེད་ན་རང་རྒྱུད་
 ལ་སྐྱེ་མི་རུང་གི་ཆོས་ཅན་དུ་བྱས་ནས་དགག་མི་དགོས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། བདེན་
 གྲུབ་དང་བདེན་འཛིན་གཉིས་ལྟ་བུ་ཡིན་ལ། བདེན་གྲུབ་ནི་དོན་དམ་དཔྱད་བྱེད་ཀྱི་
 ཏུགས་ཀྱི་དགག་བྱའི་གཙོ་བོ་ཡིན་ལ། འདི་ནི་ཤེས་བྱ་ལ་མེད་པ་གཅིག་དགོས་ཏེ། ལས་
 རིམ་ལས། དགག་བྱ་འདི་ནི་ཤེས་བྱ་ལ་མེད་པ་གཅིག་དགོས་ཏེ་ཡོད་ན་དགག་བར་མི་
 རུས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བདེན་འཛིན་དོན་དམ་དཔྱད་བྱེད་ཀྱི་རིག་ས་
 པའི་དགག་བྱ་ཡིན་ཏེ། ཚུད་བརྒྱུག་ལས། ཡང་ན་ཁ་ཅིག་སྐུལ་པ་ཡི། །བྱད་མེད་ལ་ནི་
 བྱད་མེད་སྟུང་། །ལོག་འཛིན་འབྱུང་བ་སྐུལ་པ་ཡིས། །འགོག་བྱེད་དེ་ནི་དེ་ལྟར་ཡིན། །
 ཞེས་གང་ཟག་ཁ་ཅིག །སྐུལ་པའི་བྱད་མེད་ལ་བྱད་མེད་དུ་གསུང་ནས་ཆགས་པ་སྐྱེས་
 པ་ན། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའམ་དེའི་ཉན་ཐོས་ཀྱིས་སྐུལ་པ་གཞན་ཞིག་སྐུལ་ནས།
 སྐུལ་པའི་བྱད་མེད་ལ་བྱད་མེད་དོ་སྟུང་དུ་འཛིན་པའི་ལོག་ཏྲིག་འགོག་པ་དེ་བཞིན་དུ།
 བདེན་མེད་སྟོན་པའི་ཆོག་སྐུལ་པ་ལྟ་བུས་བདེན་པར་མ་གྲུབ་ཀྱང་བདེན་གྲུབ་དུ་སྟང་

པའི་སྐུལ་པའི་བྱད་མེད་ལྷ་བུའི་དངོས་པོ་རྣམས་ལ་བདེན་གྲུབ་ཏུ་འཛིན་པའི་ལོག་
 རྟོག་དེ་འགོག་པར་གསུངས་པའི་བྱིར། དེ་བཞིན་དུ་ལས་རིམ་ཆེན་མོར་ཡང་། བྱིན་ཅི་
 ལོག་གི་འཛིན་པ་ལ་དགག་བྱར་གསུངས་པ་དང་། དེས་བརྒྱུད་པའི་རང་བཞིན་གྱིས་
 ཡོད་པ་ལ་དགག་བྱར་མཛད་པ་གཉིས་ཡོད་དོ། །འོན་ཀྱང་དགག་བྱའི་གཙོ་བོ་ནི་བྱིས་
 ཡིན་ཏེ། ཞེས་དང་། ལྷོར་བྱུང་ཆེན་མོར་ཡང་། ཆོས་རྣམས་ཀྱི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་བྱིན་ཅི་
 ལོག་ཏུ་སྒྲོ་འདོགས་པའི་ལོག་རྟོག་དང་ལོག་རྟོག་དེས་ཐེ་ལྷར་བརྒྱུད་པ་ལྷར་གྱི་གྲུབ་པ་
 གཉིས་ཀ་དགག་བྱ་ཡིན་ཏེ། ཞེས་དང་། སེམས་ཙམ་པའི་སྐབས་ཀྱི་དྲང་དེས་རྣམ་
 འབྱེད་ལས་ཀྱང་། ལུགས་འདིའི་རིགས་པའི་དགག་བྱ་ལ་གཉིས་ཡོད་པའི་སྐར་འདེབས་
 གི་གྲུབ་མཐས་བཞག་པ་ཁོ་ན་དང་། དེ་ཡང་རང་སྤྱོད་པོ་ཉིད་མེད་པར་སྐྱེ་བའི་ལུགས་
 སྐྱེ་སྐར་བཤད་པ་བཞིན་ནོ། །ཞེས་སེམས་ཙམ་པའི་སྐབས་སུ་ཡང་། དོན་དམ་དཔྱེད་
 བྱེད་གྱི་རིགས་པའི་དགག་བྱ་ཡོད་པར་བཤད་པའི་བྱིར། དེ་ལ་ཁོ་ན་ཟེ། ལྷ་གྲུ་བདེན་
 གྲུབ་ཏུ་འཛིན་པའི་སྒོ་དེ་སྐྱ་གྲུ་བདེན་མེད་དུ་བསྐྱབ་པའི་རྟགས་ཀྱི་དགག་བྱ་ཡིན་
 པར་ཐལ། བདེན་འཛིན་དོན་དམ་དཔྱེད་བྱེད་གྱི་རྟགས་ཀྱི་དགག་བྱ་ཡིན་པའི་བྱིར།
 རྟགས་ཁས། འདོད་ན་སྐྱ་གྲུ་བདེན་གྲུབ་ཏུ་འཛིན་པའི་སྒོ་ཆོས་ཙན། མེད་པར་ཐལ།
 རྟགས་ཀྱི་དགག་བྱ་ཡིན་པའི་བྱིར། ཟེར་ན་མ་ཁྱབ་སྟེ། ལྷ་གྲུ་མེད་པ་ཆོས་ཙན། མེད་
 པར་ཐལ། རྟགས་ཀྱི་དགག་བྱ་ཡིན་པའི་བྱིར། མ་གྲུབ་ན། ལྷ་གྲུ་མེད་པ་དེ་སྐྱ་གྲུ་ཡོད་
 པར་སྐྱབ་པའི་རྟགས་ཀྱི་དགག་བྱ་ཡིན་པར་ཐལ། ལྷ་གྲུ་ཡོད་པ་དེ་སྐྱ་གྲུ་ཡོད་པར་
 བསྐྱབ་པའི་རྟགས་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱ་ཡིན་པའི་བྱིར། འཁོར་གསུམ། གཞན་ཡང་། རྟགས་
 ཡང་དག་པ་ཡིན་པ་ཆོས་ཙན། མེད་པར་ཐལ། རྟགས་ཀྱི་དགག་བྱ་ཡིན་པའི་བྱིར།
 ཁྱབ་པ་ཁས། དེར་ཐལ། རྟགས་ཡང་དག་པ་ཡིན་པ་ལས་ལོག་པའི་དགག་བྱ་ཡིན་
 པའི་བྱིར། དེ་དེར་ཐལ། རྟགས་ཡང་དག་པ་ཡིན་པ་ལས་ལོག་པ་དེ་རང་བཟྃ་བའི་

སྐྱུ་མ་རང་གི་དགག་བྱ་བཀག་ཤུལ་དུ་རང་གི་འཕར་བྱར་གྱུར་པའི་ཚོས་གཞན་སྐྱུ་པ་
 བ་འཕེན་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་བདེན་མེད་དོན་དཔེ་དབྱེད་བྱེད་ཀྱི་དྲགས་ཀྱི་བསྐྱུ་བ་
 བྱ་ཡིན་པར་ཐུལ། བདེན་གྱུ་བ་དོན་དཔེ་དབྱེད་བྱེད་ཀྱི་དྲགས་ཀྱི་དགག་བྱ་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར་ཟེར་ན་ཡང་ས་བྱུ་། ཁ་ཅིག །བདེན་མེད་དོན་དཔེ་དབྱེད་བྱེད་ཀྱི་དྲགས་ཀྱི་
 བསྐྱུ་བ་བྱ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། འོན་དེ་དོན་དཔེ་དབྱེད་བྱེད་ཀྱི་དྲགས་རི་ལྟ་བུ་ཞིག་གི་བསྐྱུ་བ་
 བྱ་ཡིན། སྐྱུ་གྱ་བདེན་མེད་དུ་བསྐྱུ་བ་པའི་དོན་དཔེ་དབྱེད་བྱེད་ཀྱི་དྲགས་ཀྱི་བསྐྱུ་བ་བྱ་
 ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། མི་འཐད་དེ། དེ་དེ་སྐྱུ་བ་ཀྱི་བསྐྱུ་བ་བྱའི་ཚོས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁོ་རེ།
 བདེན་མེད་དོན་དཔེ་དབྱེད་བྱེད་ཀྱི་དྲགས་ཀྱི་བསྐྱུ་བ་བྱ་ཡིན་པར་ཐུལ། བདེན་མེད་
 དྲགས་ཀྱི་བསྐྱུ་བ་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། བདེན་མེད་སྐྱུ་བ་བྱེད་ཀྱི་དྲགས་གཅིག་ཡོད་པའི་
 ཕྱིར། ཟེར་ན་ས་བྱུ་བོ། །གཉིས་པ་དགག་བྱའི་ཚད་བྱེ་བྲག་དུ་བཤད་པ་ལ། རང་
 རྒྱད་པའི་ལུགས་ཀྱི་དགག་བྱའི་ཚད་བཤད་པ་དང་། ཐུལ་འབྱུར་པའི་ལུགས་ཀྱི་དགག་
 བྱའི་ཚད་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི། བདེན་གྱུ་བ་དང་བདེན་འཛིན་དོས་བཟུང་བ།
 འཛིན་རྟེན་ལ་ལྟོས་པའི་བདེན་རྒྱན་སྐྱུ་པའི་དབེས་བསྟན་པ། དཔེ་དེ་དོན་ལ་སྐྱུར་ནས་
 བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི། དབྱུ་ས་སྐྱར་བ་ལས། དངོས་པོ་ཡང་དག་པར་ངོ་པོ་ཉིད་མེད་
 པ་དག་ལ་ཡང་། དེ་ལས་བསྐྱོག་པའི་རྣམ་པར་སྐྱོ་འདྲིམས་པའི་འབྲུལ་པའི་བློ་གར་
 ཡིན་པ་དེ་ནི་ཀུན་རྫོབ་ཅེས་བྱ་སྟེ། འདི་འཕ་འདིས་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་སྐྱིབ་པ་ལྟ་བུར་བྱེད།
 འགའ་མ་པ་ལྟ་བུར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་སྐད་དུ་ཡང་མདོ་ལས། དངོས་རྣམས་སྐྱེ་བ་
 ཀུན་རྫོབ་ཏུ། །དཔེ་པའི་དོན་དུ་རང་བཞིན་མེད། །རང་བཞིན་མེད་ལ་འབྲུལ་པ་
 གར། །དེ་ནི་ཡང་དག་ཀུན་རྫོབ་འདོད། །ཅེས་གསུངས་པས་སོ། །དེ་ལས་བྱུར་པའི་
 ཕྱིར། དེས་ཉེ་བར་བསྟན་པ་མཐོང་བའི་དངོས་པོ་རྒྱན་པ་ཐམས་ཅད་ནི་ཀུན་རྫོབ་པ་
 ཁོ་ན་ཡིན་ཞེས་བྱའོ། །དེ་ཡང་། ཐོག་ས་མེད་པའི་འབྲུལ་པའི་བག་ཆགས་ཡོངས་སུ་

སྒྲིམ་པའི་དབང་གི་ཕྱིར་ལ། དེས་ཀྱང་ཞོག་ཆགས་ཐམས་ཅད་ལ་ཡང་དག་པར་དངོས་
 བོའི་བདག་ཉིད་ལྟ་བུར་ཉི་བར་བསྟན་པ་མཐོང་བར་འགྱུར་རྟེ། དེའི་སྤྱིར་དེ་དག་གི་
 བསམ་པའི་དབང་གིས་དངོས་པོ་རྒྱུན་པའི་རོ་བོ་ཐམས་ཅད་ནི་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་ཡོད་པ་ལོ་
 ཅོའོ་ཞེས་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས། འདིའི་དོན་ནི། དངོས་པོ་ཞེས་པ་ནས། འགྲེལ་པ་ལྟ་
 བུར་བྱེད་པའི་སྤྱིར། ཞེས་པའི་བར་གྱིས། དངོས་པོ་རྣམས་བདེན་གྱུ་བ་ཏུ་འཛིན་པའི་
 བདེན་འཛིན་དེས། དངོས་པོའི་དེ་ལོ་ན་ཉིད་མཐོང་བ་ལ་སྒྲིབ་པར་བྱེད་པས། དེ་སྒྲོ་
 ཀུན་རྫོབ་པར་བསྟན། དེའི་ཞེས་བྱེད་ཏུ། ཡང་གསལ་གསལ་གྱི་ལུང་དྲངས་པ་ནི། དངོས་
 རྣམས་སྒྲོ་བ་ཀུན་རྫོབ་ཏུ། །ཞེས་སྟགས་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་རྒྱུད་པ་དང་པོས་དངོས་པོ་
 རྣམས་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་ཡོད་པར་བསྟན། གཉིས་པས་དངོས་པོ་རྣམས་དོན་དམ་པར་མེད་
 བར་བསྟན། རྒྱུད་པ་ཐ་མ་གཉིས་ཀྱི་དངོས་པོ་དོན་དམ་པར་གྱུ་བར་འཛིན་པའི་
 བདེན་འཛིན་དེ་ཡང་དག་པའི་གནས་ལུགས་མཐོང་བ་ལ་སྒྲིབ་པས་སྒྲོ་ཀུན་རྫོབ་པར་
 བསྟན་ནས། དེ་ལས་འགྱུར་པའི་སྤྱིར། ཞེས་སྟགས་ཀྱི་དོན་ནི་བདེན་འཛིན་དེ་ལས་
 བྱུང་བ་སྟེ། བདེན་འཛིན་གྱི་རྒྱུད་བསྐྱེད་པའི་དབང་གིས་བདེན་པར་མེད་བཞིན་ཏུ་རྟོག་
 པ་ལ་བདེན་པར་སྤྱང་བའི་གཟུགས་སྒྲོ་སྟགས་ཀུན་རྫོབ་པ་སྟེ། རྒྱུན་པ་ལོ་ན་ཡིན་ཞེས་
 བསྟན། དེ་ཡང་ཞེས་པ་ནས། མཐོང་བར་འགྱུར་རྟེ་ཞེས་པའི་བར་གྱིས། དངོས་པོ་
 བདེན་པར་འཛིན་པའི་བདེན་འཛིན་དེས། ཞོག་ཆགས་ཉེ་ཐམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་
 གཟུགས་སྟགས་བདེན་པར་མེད་བཞིན་ཏུ་བདེན་གྱུ་བ་གྱི་སྤྱིར་བ་བསྐྱེད་པས་བདེན་
 འཛིན་དེ་བདེན་འཛིན་ལྟ་བུ་སྒྲིམ་སྒྲུབ་སྟེ། དེའི་སྤྱིར་དེ་དག་གིས་ཞེས་སྟགས་ཀྱི་དོན་
 ནི། གཟུགས་སྟགས་རྣམས་བདེན་པར་མེད་བཞིན་ཏུ་བདེན་པར་སྤྱང་བ་དེའི་སྤྱིར།
 དངོས་རྣམས་སྒྲོ་བ་ཀུན་རྫོབ་ཏུ། ཞེས་པའི་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་ཡོད་པའི་དོན་ནི། ཞོག་ཆགས་
 རྣམས་ཀྱི་རྟོག་པ་དང་རྟོག་མེད་ཀྱི་སྒྲོ་གཞོད་མེད་ལ་སྤྱང་བའི་དབང་གིས་བཞག་པའི་

ཡོད་པ་དེ། ཀུན་རྫོབ་དུ་ཡོད་པའི་དོན་དུ་དངོས་སུ་བརྟུན་ནས། རྒྱལ་པོ་ལ་སྤྱོད་གཞི་དེ་
མེད་ལ་སྤྱང་བའི་དབང་གིས་བཞག་པ་མ་ཡིན་པར་ཡུལ་རང་གི་རྫོང་ལུགས་ཀྱི་རྩོམ་
ནས་གྲུབ་ན། བདེན་པར་གྲུབ་པ་དང་། ཡང་དག་པར་གྲུབ་པ་དང་། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་དུ་
གྲུབ་པ་དང་། གཤིས་ལུགས་སུ་གྲུབ་པར་བརྟུན་ཅིང་། དེ་རྣམས་སུ་གྲུབ་པར་འཛིན་
པའི་སྤྱོད་དེ་བདེན་འཛིན་དུ་བརྟུན་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་སྤྱོད་ལ་སྤྱང་བའི་དབང་གིས་བཞག་
པ་མ་ཡིན་པར་ཡུལ་རང་གི་རྫོང་ལུགས་ཀྱི་རྩོམ་ནས་གྲུབ་པ་དོན་དམ་དཔྱད་བྱེད་ཀྱི་
དུགས་ཀྱི་དགག་བྱའི་ཚོས་སུ་འདོད་པ་ཡིན་དེ། བདེན་གཉིས་ལས། རི་ལྟར་སྤྱང་བ་
འདི་ཁོ་ན། ཀུན་རྫོབ་གཞན་ནི་ཅིག་ཤིས་སོ། །ཞེས་དང་། རི་ལྟར་སྤྱང་བཞིན་དེ་
བའི་ཕྱིར། འདི་ལ་དབྱད་པ་མི་འཇུག་གོ། རྣམ་པར་དཔྱད་པར་བྱེད་ན་དོན། གཞན་
དུ་ཡོད་པས་གཞི་དེ་བར་འགྱུར། ཞེས་པའི་དོན་མཐར་ཐུག་པའོ། ཁོ་ན་རེ། དབུ་མ་
སྤྱང་བ་ལས། དོན་དམ་པར་སྤྱོད་པ་མེད་དོ། ཞེས་བྱ་བ་ནི། འདི་དག་ཡང་དག་པའི་
ཤིས་བས་སྤྱོད་པར་མི་འགྱུར་བོ། ཞེས་བཤད་པར་འགྱུར་རོ། ཞེས་སྤྱོད་མཇགས་དེ་ཁོ་ན་
ཉིད་ལ་དཔྱད་པའི་རིགས་ཤིས་ཀྱི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་རིག་པའི་རིག་ངོར་མ་གྲུབ་པ་སྤྱོད་
མཇགས་དོན་དམ་པར་མེད་པའི་དོན་དུ་གསུངས་ཤིང་། སྤྱོད་མཇགས་དོན་དམ་དཔྱད་བྱེད་
ཀྱི་རིགས་ཤིས་ཀྱི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་རིག་པའི་རིག་ངོར་ཡོད་པ་སྤྱོད་མཇགས་དོན་དམ་དུ་ཡོད་
པའི་དོན་དུ་གསུངས་པ་རི་ལྟར་བྱང་ཞེས། སྤྱོད་མེད་དེ། དབུ་མ་སྤྱང་བ་ལས། དེ་ལྟར་
གསུངས་པའི་དོན་ནི་སྤྱོད་མཇགས་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་དཔྱད་པའི་རིགས་ཤིས་ཀྱི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་
རིག་པའི་རིག་ངོར་མེད་པ། དེ་དག་དོན་དམ་དུ་མེད་པའི་རྒྱུ་བྱེད་དུ་བརྟུན་པ་ཡིན་
ཀྱིས། དེ་དོན་དམ་པར་མེད་པའི་དོན་དུ་བརྟུན་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་དོན་དམ་
པར་མེད་པའི་རྩྭ་པ་དེ་ལ་གཉིས་ཡོད་དེ། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་དཔྱད་པའི་ཐོས་བསམ་སྒྲིམ་
གསུམ་ཀྱི་རིགས་ཤིས་ལ་དོན་དམ་དུ་བྱས་ནས། དེ་འདྲའི་རིགས་ཤིས་ཀྱི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་

རིག་པའི་རིག་ངོར་མེད་པ་ལ་དོན་དམ་པར་མེད་པར་བཤད་པ་དང་། སློལ་སྤང་བའི་
 དབང་གིས་བཞག་པ་མ་ཡིན་པར་ཡུལ་རང་གི་ལྟོང་ལུགས་ཀྱི་ངོས་ནས་གྲུབ་པ་ལ་དོན་
 དམ་དུ་བྱས་ནས། དེར་མེད་པ་ལ་དོན་དམ་དུ་མེད་པར་བཤད་པའི་ཚུལ་གཉིས་ཡོད་
 བའི་ཕྱིར། གཟུགས་སྒྲ་མོགས་ཀྱི་ཚུལ་ལྟར་དོན་དམ་སྤྱི་མཐོང་དབང་དུ་བྱས་
 བའི་སློང་དོན་དམ་པ་དེས། དེ་ཁོ་མ་ཉིད་རིག་པའི་རིག་ངོར་མེད་པ་གྲུབ་ཀྱང་། སློང་དམ་དེ་ཁོ་
 མ་ཉིད་རིག་པའི་རིག་ངོར་གྲུབ་པ་ཡོད་དེ། དོན་དམ་པ་དེ་སློང་དམ་དེ་ཁོ་མ་ཉིད་རིག་
 པའི་རིག་ངོར་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། སློལ་སྤང་བའི་དབང་གིས་བཞག་པ་མ་ཡིན་པར་ཡུལ་
 རང་གི་ལྟོང་ལུགས་ཀྱི་ངོས་ནས་གྲུབ་ན། དེ་ཁོ་མ་ཉིད་ལ་དབྱེད་པའི་རིགས་ཤེས་ཀྱི་དེ་
 ཁོ་མ་ཉིད་རིག་པའི་རིག་ངོར་ཡོད་པས་བྱུང་སྟེ། དེ་ལྟར་གྲུབ་ན་བདེན་པར་གྲུབ་དགོས་
 བའི་ཕྱིར། གཟུགས་སྒྲ་མོགས་ཀྱི་ཚུལ་ལྟར་དེ་ཁོ་མ་ཉིད་ལ་དབྱེད་པའི་རིགས་
 ཤེས་ཀྱི་དེ་ཁོ་མ་ཉིད་རིག་པའི་རིག་ངོར་མེད་ཀྱང་། དེ་ཁོ་མ་ཉིད་ལ་དབྱེད་པའི་རིགས་
 ཤེས་ཀྱི་ངོར་མེད་པའི་མ་ཡིན་དེ། གཞི་གྲུབ་ན་དེ་ཁོ་མ་ཉིད་ལ་དབྱེད་པའི་རིགས་ཤེས་
 ཀྱི་ངོར་ཡོད་དགོས་པའི་ཕྱིར། གཟུགས་སྒྲ་མོགས་ཀྱི་ཚུལ་ལྟར་དེ་ཁོ་མ་ཉིད་
 ལ་དབྱེད་པའི་རིགས་ཤེས་ཀྱི་དེ་ཁོ་མ་ཉིད་རིག་པའི་རིག་ངོར་ཡོད་པར་འཛིན་པའི་སློ་
 དེ་བདེན་འཛིན་ཡིན་ཀྱང་། བདེན་འཛིན་ལྟར་སྒྲུབ་ནི་མ་ཡིན་དེ། དེ་བདེན་འཛིན་ཀྱི་
 བདག་ས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་འཛིན་པའི་སློང་དེ་བདེན་འཛིན་ཡིན་དེ། ཀྱི་ཚུལ་ལྟར་
 ཚུལ་སྤྱི་མཐོང་སློང་དེ་ཁོ་མ་ཉིད་རིག་པའི་རིག་ངོར་ཡོད་པ་འཛིན་པ་ལ། དེ་
 ཚུལ་སྤྱི་མཐོང་བའི་དབང་གིས་བཞག་པ་མ་ཡིན་པར་ཡུལ་རང་གི་ལྟོང་ལུགས་ཀྱི་
 ངོས་ནས་གྲུབ་པར་འཛིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་འཛིན་པ་ལ་དེ་བདེན་གྲུབ་དུ་
 འཛིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། དབུ་མ་སྤྱི་མཐོང་ལ་འདི་ལ་བདེན་ནས། དགག་བྱའི་ཚད་
 འཛིན་རིགས་པས་དབྱེད་བཞེད་དང་། དབྱེད་བཞེད་ཀྱི་དངོས་པོ་ལ་འདོད་པ་མང་དུ་

བྱུང་ཞིང་ལོ་རྒྱུ་བ་ཆེན་པོ་སྐྱེས་པ་ཅིག །དོན་དམ་བདེན་པ་ཡང་དེ་ཁོ་མོ་ཉིད་ལ་དབྱེད་
 པའི་རིགས་ཤེས་ཀྱི་རོལ་མེད་པར་བཟུང་ནས་ཤེས་བྱ་ས་ཡིན་པར་བཞེད་པ་དང་། ཕྱ་
 པ་སྐྱེས་པ་ཅིག །དོན་དམ་བདེན་པ་དེ་ཁོ་མོ་ཉིད་རེས་པའི་རེས་རོལ་མེད་པར་བཟུང་
 ནས། དོན་དམ་བདེན་པ་བདེན་གྱུ་བ་ཏུ་འདོད་པ་རྣམས་ནི་ལུང་དོན་རི་ལྟ་བུ་བཞེན་ཏུ་
 མ་གོ་བས་ནོར་ས་ཏེ། ལུང་དེས་དེ་ཁོ་མོ་ཉིད་ལ་དབྱེད་པའི་རིགས་ཤེས་ཀྱི་རོལ་མེད་པ་
 དོན་དམ་པར་མེད་པའི་དོན་ཏུ་ས་བཟུང་ཞིང་། གུན་རྫོབ་ཀྱི་ཆོས་རྣམས་དེ་ཁོ་མོ་ཉིད་
 ལ་དབྱེད་པའི་རིགས་ཤེས་ཀྱི་དེ་ཁོ་མོ་ཉིད་རེས་པའི་རེས་རོལ་མེད་པ་ལ་གཟུགས་
 སྐྱེས་པ་གུན་རྫོབ་ཀྱི་ཆོས་རྣམས་དོན་དམ་པར་མེད་པའི་རྒྱུ་བྱེད་ཏུ་བཟུང་པའི་ཕྱིར།
 འདི་རྣམས་ལེགས་པར་ཤེས་ན་ཆོས་ཉིད་དེ་གཤིས་ལུགས་དང་དོན་དམ་ཡིན་གྱུར།
 ཆོས་ཉིད་དེ་གཤིས་ལུགས་སུ་མེད་པ་དང་དོན་དམ་ཏུ་མེད་པར་སྒྲ་བ་མི་འགལ་བའི་
 གནད་རྣམས་གྱུར་ཤེས་པར་འགྱུར་ལ། ཆོས་ཉིད་དོན་དམ་དབྱེད་བྱེད་ཀྱི་རིགས་ཤེས་
 ཀྱི་དེ་ཁོ་མོ་ཉིད་རེས་པའི་རེས་རོལ་མེད་པས། དོན་དམ་དབྱེད་བྱེད་ཀྱི་རིགས་པས་
 དབྱེད་བཞེད་ཏུ་ཡོད་མི་དགོས་པ་རྣམས་གྱུར་ཤེས་པར་འགྱུར་རོ། །གཉིས་པ་འཇིག་
 རྟེན་ལ་ལྟོས་པའི་བདེན་ཐུན་སྒྲ་མའི་དབུས་བཟུང་པ་ནི། ལུགས་འདི་ལ་ཆོས་རྣམས་
 སྒྲིའི་དབང་གིས་བཞག་པའི་ཡོད་པ་རི་ལྟ་བུ་ཡིན་ཤེས་པ་སྒྲ་མའི་དབུས་ལྟེང་ནས་ཤེས་
 པར་བྱེད་པ་དེ་བཟུགས་པས། དེ་བཤད་ན་སྒྲ་མ་སའམ་གྱི་དེ་ལྟ་བུ་ཉིད་ཏུ་སྒྲ་ལ་
 པའི་ཆོ། སྒྲ་མ་སའམ་རང་ཉིད་དང་། སྒྲ་མའི་ལྟགས་རྣམས་ཀྱིས་མིག་བསྐྱེད་པའི་ལྟ་
 མོ་པ་དང་། སྒྲ་མའི་ལྟགས་རྣམས་ཀྱིས་མིག་ས་བསྐྱེད་པ་གནས་དེར་ཕྱིན་པའི་གང་ཐག་
 གསུམ་ལ་སྒྲ་ལ་མི་འདྲ་བ་གསུམ་འབྱུང་སྟེ། དང་པོ་ལ་སྒྲ་ལ་གཞི་རྟ་གྱུར་ཏུ་སྒྲ་བ་
 ཅོས་ཡོད་གྱུར་དེར་ཞེན་པ་མེད། གཉིས་པ་ལ་སྒྲ་ལ་གཞི་རྟ་གྱུར་ཏུ་སྒྲ་ཞེན་གཉིས་ཀ་
 ཡོད། གསུམ་པ་ལ་སྒྲ་ལ་གཞི་རྟ་གྱུར་ཏུ་སྒྲ་ཞེན་གཉིས་ཀ་མེད་པའི་ཕྱིར། འདིར་རྟེན་

ཆེན་ཏུ། ལྷལ་གཞི་རྟ་གྲང་རྟ་གྲང་བཅ། དཔེར་ན་ཐག་པ་ལ་ལྷལ་རྟ་འབྲུལ་པའི་ཆོ་
 ཤེས་པ་དེའི་རོང་ཐག་པ་ལྷལ་ཡིན་གྱི། སྤྱིར་ལྷལ་མ་ཡིན་ཟེར་བ་བཞིན་ཏུ། ཤེས་པ་
 འབྲུལ་པའི་རོ་ཙམ་རྟ་རྟ་གྲང་རྟ་གྲང་བ་ཡིན་གྱིས། སྤྱིར་ལྷལ་གཞི་རྟ་གྲང་རྟ་མི་སྤྱང་
 ཞེས་བྱ་བར་མི་རུང་གིས། བྱུང་པར་དེ་ལྟར་མ་ལྟར་ཡང་ལྷལ་གཞི་རྟ་གྲང་རྟ་གྲང་བར་
 ཁས་ལེན་དགོས་ཏེ། དེ་ལྟར་མ་ཡིན་ན་སྤྱང་བ་ལ་འབྲུལ་པ་མི་སྤྱང་པར་འབྱུར་བའི་ཕྱིར་
 རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་དོན་ནི། ལྷལ་མ་ཡིན་གྱི་དེའུ་ཤིང་རྟ་གྲང་རྟ་གྲང་བའི་ཆོ་
 ལྷལ་གཞིའི་དེའུ་ཤིང་ཤེས་པ་འབྲུལ་པའི་རོ་ཙམ་རྟ་རྟ་གྲང་རྟ་གྲང་གི་སྤྱིར་ལྷལ་གཞིའི་
 དེའུ་ཤིང་རྟ་གྲང་རྟ་མི་སྤྱང་ཞེས་བྱ་བར་མི་རུང་ཏེ། དེའུ་ཤིང་རྟ་གྲང་རྟ་གྲང་བ་མེད་
 པར་ཐལ། ལྷལ་མ་ཡིན་གྱི་དེའུ་ཤིང་རྟ་གྲང་རྟ་གྲང་བའི་ཆོ་ ལྷལ་གཞིའི་དེའུ་ཤིང་རྟ་
 གྲང་རྟ་མི་སྤྱང་བའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། འདོད་ན། སྤྱང་བ་ལ་འབྲུལ་པ་མི་སྤྱང་
 པར་ཐལ། དེའུ་ཤིང་རྟ་གྲང་རྟ་གྲང་བ་མེད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་པ་མ་གོ་བར་
 ཁཅིག་ བྱུང་པར་དེ་ལྟར་མ་ལྟར་ཡང་དེའུ་ཤིང་རྟ་གྲང་རྟ་གྲང་བར་ཁས་ལེན་དགོས་ཏེ།
 དེ་ལྟར་མ་ཡིན་ན་སྤྱང་ལྷལ་ལ་འབྲུལ་པ་མི་སྤྱང་པར་འབྱུར་བའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་འབྱུར་
 ཞེན། དེའུ་ཤིང་ཆོས་ཅན། བྱུང་རྟ་གྲང་རྟ་གྲང་བ་མེད་པར་ཐལ། བྱུང་རྟ་གྲང་རྟ་མི་
 སྤྱང་བའི་ཕྱིར། འདི་ལ་ཤིན་རྟའང་མ་བྱལ་པོ། རྟགས་ཁས། འདོད་ན་སྤྱང་བ་ལ་
 འབྲུལ་པ་མི་སྤྱང་པར་ཐལ། དེའུ་ཤིང་རྟ་གྲང་རྟ་མི་སྤྱང་བའི་ཕྱིར། ཞེས་པའི་དོན་
 ཡིན་ཟེར། དོན་ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། བྱུང་རྟ་གྲང་རྟ་གྲང་བ་མེད་པར་ཐལ། བྱུང་རྟ་གྲང་
 རྟ་མི་སྤྱང་བའི་ཕྱིར། བྱལ་པ་ཁས། མ་བྱུང་བཅ། བདག་མེད་ཡིན་ན་བྱུང་རྟ་གྲང་རྟ་གྲང་
 དགོས་པར་ཐལ། མ་བྱུང་བ་དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ལས་ཉམས་ཐག་པའི་སྤྱང་ཆ་ཅི་
 ཡོད། ལྟ་བུར་འདོད་ན། ཤེས་བྱ་རྟ་གྲང་རྟ་འཛིན་པའི་རྟོག་པ་མེད་པར་ཐལ། འདོད་
 པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་ཆོས་ཉིད་ཆོས་ཅན། བྱུང་བདེན་གྱུ་བ་རྟ་གྲང་བ་མེད་པར་ཐལ།

ཁྱེད་བདེན་གྲུབ་དུ་མི་སྤྱད་པའི་ཕྱིར། ཁྱེད་པ་ལས། ས་གྲུབ་ན། ཆོས་ཉིད་ཆོས་ཅན།
 ཁྱེད་སྤྱད་པ་ལྟར་ས་གྲུབ་པར་ཐལ། ཁྱེད་བདེན་གྲུབ་དུ་སྤྱད་པ་གང་ཞིག །བདེན་མེད་
 ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཁྱེད་བདེན་པ་ས་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། །གཞན་ཡང་ལུས་པ་
 ཆོས་ཅན། ཁྱེད་སྤྱད་པ་ལྟར་ས་གྲུབ་པར་འཛིན་རྟེན་རང་ག་བས་རྟོགས་རྒྱུ་མ་པར་ཐལ།
 ཁྱེད་རྟ་གྲུབ་དུ་སྤྱད་པ་གང་ཞིག །ཁྱེད་རྟ་གྲུབ་དུ་སྤྱད་པ་ལྟར་ས་གྲུབ་པར་འཛིན་རྟེན་
 རང་ག་བས་རྟོགས་པའི་ཕྱིར། རྟགས་དང་པོ་ལས། འདོད་ན། ཁྱེད་འཛིན་རྟེན་གཤམ་རོ་
 ལ་ལྟོས་ནས་ལོག་པ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། ལན་གྱིས་ལྟོག་པར་མི་རུས་ལོ།
 ཁོ་ན་རེ་རྟེན་གྱིར་རྟ་གྲུབ་དུ་སྤྱད་པར་ཐལ། ལྷ་མའི་རྒྱལ་གཞིའི་རྟེན་གྱིར་རྟ་གྲུབ་དུ་
 སྤྱད་པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན་ས་ཁྱབ་པར་གསལ་ལོ་སྒྲོས་པས་ཆོག་གོ །དེས་ན་རྒྱལ་གཞི་རྟ་
 གྲུབ་དུ་སྤྱད་པ་འཛིན་རྒྱུ་པ་དེ། ལྷ་མ་ས་མཐན་ལྟར་ན་སྒོ་ལ་ལུས་པ་ལ་སྤྱད་པའི་དབང་
 གིས་འཛིན་ལ། ལྷགས་རྩལ་གྱིས་ཕྱིག་བསྐྱད་པ་ལ་ནི། རྒྱལ་གཞི་རྟ་གྲུབ་དུ་སྤྱད་པ་དེ་
 ནང་གི་སྒོ་ལ་སྤྱད་པ་ཅམ་དུ་མི་འཆར་གྱི། གཞི་གང་དུ་རྟ་གྲུབ་དུ་སྤྱད་པ་དེར་རྟ་གྲུབ་
 མཆོད་ཉིད་པ་ཞིག་ལུས་གྱི་གོ་ས་མཐན་ནས་བསྐྱད་པར་འཛིན་ནོ། །དེ་ནི་དབའི་སྤྱི་
 ནས་སྒོའི་དབང་གིས་བཞག་པ་དང་ས་བཞག་པར་འཛིན་པའི་རྩྭ་སྟེ། གཞི་དེར་སྤྱད་
 བ་དེ་གར་བ་ན་སྤྱད་པ་ལྟར་གྱི་སྤྱོད་ལུགས་སུ་འགྲོ་བ་དང་། མི་འགྲོ་བ་གཉིས་ཡོད་དེ་
 རྟ་གྲུབ་ལ་རྟ་གྲུབ་དུ་སྤྱད་པ་ལྟར་སྤྱོད་ལུགས་སུ་འགྲོ་ཡང་རྒྱལ་གཞིའི་རྟེན་གྱིར་རྟ་གྲུབ་
 དུ་སྤྱད་པ་དེ་སྤྱད་པ་ལྟར་གྱི་སྤྱོད་ལུགས་སུ་མེད་པའི་ཕྱིར། འདིའི་དོགས་སྦྱང་ལ། རྟིག་
 ཆེན་ལས། དེ་ལོགས་པར་གོ་ན་ཆོད་མའི་དབང་གིས་གཞལ་བྱ་འཛིན་པ་ལ་ཆོད་ས་
 ཡང་སྒོ་ཡིན་པས། དེས་གཞལ་བྱ་འཛིན་པ་ཡང་སྒོའི་དབང་གིས་གཞལ་བ་པར་འགྱུར་
 བས། དེས་པོར་སྒྲ་བ་རྣམས་ཀྱི་ལུགས་ཀྱིས་ཀྱང་བདེན་གྲུབ་ཞིགས་པར་འགྱུར་རོ་
 ལྷ་མ་དུ་ལྟོགས་དེ་གཉིས་འདྲེས་པ་སྤྱོད་པར་འགྱུར་རྟེ། ཆོད་མའི་དབང་གིས་གཞལ་བྱ་

འཛོག་པ་ནི་གཞལ་བྱ་གཉིས་ཀྱི་སྔོན་ལུགས་ཚད་མས་རྟོགས་པའི་དོན་ཡིན་པས་དེ་
 དང་སྔ་མ་གཉིས་གཏན་མི་འདྲ་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས། དེའི་དོན་ནི། དོགས་
 པའི་གཞི་ནི་སློ་ལ་སྒྲུང་བའི་དབང་གིས་བཞག་པའི་ཡོད་པ་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་ཡོད་པ་ཀུན་
 རྫོབ་ཏུ་ཡོད་པའི་དོན་ཏུ་བསྟན་པ་ལ། འོ་ན་རང་སྤེ་དངོས་སྒྲུ་བའི་ལུགས་ཀྱི་ཡོད་པ་
 འཛོག་ཚུལ་གྱིས་ཀྱང་བདེན་གྲུབ་ཞེས་པར་ཐལ། དེ་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་སློ་ལ་སྒྲུང་བའི་
 དབང་གིས་ཡོད་པ་རྣམས་འཛོག་པའི་ཕྱིར། དེ་མ་ཐལ། དེ་རྣམས་ཀྱི་ཚད་མ་ལ་སྒྲུང་
 པའི་དབང་གིས་ཡོད་པ་རྣམས་འཛོག་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ། འོ་ན་ཟེ། ཁྱབ་སྟེ། ཚད་མ་
 ལར་སློ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་དོགས་པ་དེ། ཚད་མའི་དབང་གིས་གཞལ་བྱ་འཛོག་པ་ལ་
 ཞེས་པ་ནས་བདེན་གྲུབ་ཞེས་པར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་པའི་བར་གྱི་དོན་ནི། སྒྲུ་མེད་
 དེ། སློ་ལ་སྒྲུང་བའི་དབང་གིས་བཞག་པའི་དོན་ནི། སློ་གཞོད་མེད་ཀྱིས་མར་བཞག་པ་
 ལ་མ་ལྟོས་པར་རང་དོན་ནས་མེད་པའི་དོན་ཡིན་ལ། དངོས་སྒྲུ་བས་ཚད་མས་གཞལ་
 བྱ་འཛོག་པ་ནི། ཚད་མ་མཐོན་རྗེས་གཉིས་ཀྱིས་གཞལ་བྱ་མཐོན་སྟོག་གཉིས་ཀྱི་སྔོན་
 ལུགས་ལ་ཚད་མར་སྔོན་བའི་སྟོན་ས་འཛོག་པས་སྔ་མ་དང་མི་འདྲ་བའི་ཕྱིར་ཞེས་པ་
 ནི། ཕྱོགས་དེ་གཉིས་འདྲེས་པར་ཞེས་པ་ནས། མི་འདྲ་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་པའི་བར་གྱི་
 དོན་ནི། །འདི་ཡང་ཆོས་ཅན་ཚད་མས་གྲུབ་ཚུལ་ལ་ལུག་གོ། །གཉིས་པ་དཔེ་དེ་དོན་ལ་
 སྒྲུར་ནས་བཤད་པ་ནི། སྒྲུ་མའི་སྟགས་རྗེས་ཀྱིས་མིག་བསྐྱད་པའི་ལྟ་མོ་བ་ལ། དེ་ལྟ་
 བྱིང་རྟ་གྲུང་ཏུ་སྒྲུང་ཞེན་གཉིས་ཀ་ཡོད་པ་བཞིན་ཏུ་སྒྲུང་ཉིད་མ་རྟོགས་པའི་སྟོ་སྒྲུ་རང་
 ག་བ་རྣམས་ལ་ཕྱི་ནང་གི་ཆོས་རྣམས་སློ་ལ་སྒྲུང་བའི་དབང་གིས་བཞག་པ་མ་ཡིན་
 པར་ལུལ་རང་གི་སྔོན་ལུགས་ཀྱི་དོན་ནས་གྲུབ་པར་སྒྲུང་ཞིང་ཞེན་ལ། དེ་ལྟར་གྲུབ་
 པར་ཞེན་པའི་རྟོག་པ་དེ་ལ་བདག་འཛོན་ལྟར་སྒྲུས་ཞེས་བྱ་ཞིང་། སློ་ལ་སྒྲུང་བའི་
 དབང་གིས་བཞག་པ་མ་ཡིན་པའི་སྔོན་ལུགས་ཀྱི་དོན་ནས་གྲུབ་པ་དེ་དོན་དམ་དཔྱུད་

བྱེད་ཀྱི་རྟགས་ཀྱི་དགག་བྱ་ལ་མེད་པ་ལོན་གྱིས་མ་མཐུན་པར་ཉིད་ལ་དེ་ལྟ་ཤིང་རྟགས་
 དུ་སྒྲུང་བ་ཅས་ཡོད་ཀྱང་དེ་ལ་དེ་ལྟར་ཞེན་པ་མེད་པ་བཞིན་དུ། ལྟོང་ཉིད་རྟགས་པའི་
 མོ་སྒྲེ་རྣམས་ལ་ཆོས་རྣམས་སྒྲོའི་དབང་གིས་བཞག་པ་མ་ཡིན་པར་ཡུལ་རང་གི་ལྟོང་
 ལུགས་ཀྱི་རྟོགས་ཀྱིས་བར་སྒྲུང་བ་ཡོད་ཀྱང་། དེས་དེ་ལྟར་གྱུ་བར་མི་འཛིན་ཏེ།
 དེས་ཆོས་ཐམས་ཅད་སྒྲོ་ལ་སྒྲུང་བའི་དབང་གིས་བཞག་པའི་ཡོད་པ་ཅས་དུ་རྟགས་
 པའི་ཕྱིར། འོ་ན་སྒྱུ་གུ་ས་བོན་ལས་སྒྲེ་བ་སྒྲོའི་དབང་གིས་བཞག་ཅས་ཡིན་ན། ལྷ་གྱ་
 རང་རྟོགས་ས་བོན་ལས་མི་སྒྲེ་བར་འཕྱུར་རྟོགས་ན་སྒྲོན་མེད་དེ། ལྷ་ལ་གཞིའི་དེ་ལྟ་
 ཤིང་རྟགས་དུ་སྒྲུང་བ་དེ་སྒྲོའི་དབང་གིས་བཞག་པ་ཅས་ཡིན་ཀྱང་། ལྷ་ལ་གཞིའི་དེ་ལྟ་
 ཤིང་རང་རྟོགས་ཀྱང་རྟགས་དུ་སྒྲུང་བ་ལ་འགལ་བ་མེད་པ་བཞིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
 ལྷ་ལ་གཞིའི་དེ་ལྟ་ཤིང་རང་རྟོགས་རྟགས་དུ་སྒྲུང་བའི་རྒྱ་མཚོ་ཀང་སྒྲུ་མ་ན། ལྷ་ལ་
 གཞིའི་དེ་ལྟ་ཤིང་ཆོས་ཅན། རང་རྟོགས་རྟགས་དུ་སྒྲུང་བར་ཐལ། རང་རྟོགས་རྟགས་
 རྟགས་དུ་སྒྲུང་བར་གྱུ་བ་པའི་ཕྱིར། ལྷ་ལ་སྒྲོའི་རྟགས་དུ་སྒྲུང་བ་གང་ཞིག །གྱུ་བ་ན་
 རང་རྟོགས་ཀྱིས་དགོས་པའི་ཕྱིར། ལྷ་ལ་སྒྲོའི་རྟགས་རྣམས་ཀྱིས་མིག་ས་བསྐྱད་པའི་
 ལྷ་དཔོན་པ་ལ་དེ་ལྟ་ཤིང་རྟགས་དུ་སྒྲུང་ཞེན་གཉིས་ཀ་མེད་པ་བཞིན་དུ། ལྟོང་ཉིད་མཛོ་
 ལྷ་དུ་རྟགས་པའི་འཕགས་པའི་མཉམ་ཀཞག་ཡེ་ཤེས་ལ། ཆོས་རྣམས་བདེན་གྱུ་བ་རྟ་
 ཞེན་པ་ལྟ་ཞོག་སྒྲུང་བ་ཅས་ཡང་མེད་དེ། དེ་འདྲའི་ཡེ་ཤེས་ས་རིག་པའི་བག་ཆགས་
 ཀྱིས་ས་བསྐྱད་པའི་ཕྱིར། དེས་ན། ཆོས་ཐམས་ཅད་སྒྲུ་མ་ལྟ་བུར་གསུངས་པའི་དོན་དེ་
 ལྷ་ར་བཤད་པར་བྱ་བ་ཡིན་གྱི། ཁ་ཅིག །སྒྲུ་མ་རྟགས་དུ་སྒྲུང་ཡང་དེས་སྒྲོང་བ་བཞིན་
 དུ་བུམ་པ་བུམ་པར་སྒྲུང་ཡང་། བུམ་པ་བུམ་པས་སྒྲོང་བ་དེ་བུམ་མོགས་དང་སྒྲུ་མ་དཔེ་
 དོན་དུ་སྒྲུར་བའི་དོན་དང་། ཆོས་ཐམས་ཅད་རང་སྒྲོང་དུ་གསུངས་པའི་དོན་དུ་འདོད་
 པ་ཆེས་མི་རིགས་ཏེ། དེ་ལྷ་ར་ན་བུམ་པ་ས་གྱུ་བ་བར་ཐལ། བུམ་པ་བུམ་པ་ཡིན་པར་

ཡང་མ་གྲུབ། ལུ་མ་པ་ལུ་མ་པ་ལས་གཞན་པའི་ཆོས་ལུ་ཡང་མ་གྲུབ་པའི་བྱིར། རང་སྤྱོད་
 ཡང་ཆོས་ཅན། བྱོད་རང་ཉིད་མ་ཡིན་པར་ཐལ། བྱོད་རང་ཉིད་ཀྱིས་སྤྱོད་པའི་བྱིར།
 ལུ་པ་རྟགས་རྣམས་ལས། དེ་བཞིན་དུ་བདེན་མེད་ཆོས་ཅན། བདེན་མེད་མ་ཡིན་
 པར་ཐལ། བྱོད་བདེན་མེད་ཀྱིས་སྤྱོད་པའི་བྱིར། འདིའི་སྐབས་སུ། རྟིག་ཆེན་ལས།
 གཅིག་དུ་བྲལ་བྱི་རྟགས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་རྒྱུ་པར་གསུངས་པ་རྣམས་མང་པས་འཇིགས་
 བས་མ་བྱིས་པོ། རྟིག་ཆེན་ལས། དེ་ལྟར་སྒོ་ལ་སྒྲུང་པའི་དབང་གིས་བཞག་པ་མ་ཡིན་
 པའི་སྤྱོད་ལུགས་མེད་ཀྱང་། དེའི་དབང་གིས་བཞག་པའི་སྤྱོད་ལུགས་མིང་དུ་བརྟགས་
 པ་ཅམ་མ་ཡིན་པ་གཅིག་ཡོད་པ་ལུགས་འདི་ལ་མི་འགལ་བས། དབུ་མ་པ་གཉིས་ཀྱི་
 དགག་བྱ་ལ་སྒོ་རྩེ་མི་འདྲ་བ་ཆེན་པོ་ཡོད་པའི་ཞེས་གསུངས་པའི་དོན་ནི། རང་རྒྱུད་པའི་
 ལུགས་ལ་སྒོ་མ་ཐར་མ་བཞག་པའི་སྤྱོད་ལུགས་རང་རྩོམ་ནས་གྲུབ་པ་མེད་ཀྱང་། སྒོ་མི་
 དབང་གིས་བཞག་པའི་སྤྱོད་ལུགས་རང་རྩོམ་ནས་གྲུབ་པ་གཅིག་འདོད་དགོས་ཞེས་
 པའི་དོན་ཡིན་དེ། རང་རྒྱུད་པས་མིང་དུ་བརྟགས་པ་ཅམ་གྱིས་རང་རྩོམ་ནས་གྲུབ་པ་མི་
 འགོག་ལ། ཐལ་འགྱུར་བས་དེ་འགོག་པས། དབུ་མ་པ་གཉིས་ཀྱི་དགག་བྱ་ལ་སྒོ་རྩེ་
 མི་འདྲ་བ་ཆེན་པོ་ཡོད་པའི་ཞེས་གསུངས་པའི་དོན་ནི། རྟིག་ཆེན་མ་གོ་བ་ལ་ཁ་ཅིག་ རང་རྒྱུད་
 པའི་ལུགས་ལ་མིང་བརྟགས་བཞག་ཅམ་གཞི་ས་གྲུབ་ཟེར་བ་ནི། ཆེས་མི་འཐད་དེ། རྣམ་
 བཤད་སྤྱོད་པོ་རྒྱན་ལས། ས་དེ་གཉིས་ཀྱིས་བསྐྱུས་པའི་ཆོས་ཐམས་ཅད་བརྟ་ཅམ་
 བརྟགས་པ་ཅམ་དུ་ཁྱོད་དུ་རྒྱུད་པའི་སྒྲོ་ནས། རྒྱལ་བྱིས་ས་དང་བཟོད་པའི་ཡར་བྱིན་ལ་
 འགོད་པའི་བྱིར། ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། གཉིས་པ་ཐལ་འགྱུར་པའི་ལུགས་བཤད་
 པ་ནི། ལུགས་འདི་ལོ་ཆོས་རྣམས་རྟོག་པའི་དབང་གིས་བཞག་པ་ཅམ་གྱི་འཇོག་རྒྱལ་
 ཤེས་ན། དེ་ལས་བསྒྲིག་སྟེ་འཛིན་པའི་བདེན་འཛིན་བདེ་སྒྲག་དུ་ཤེས་པར་འགྱུར་བས།
 འདི་ལ་གཉིས། ཆོས་རྣམས་རྟོག་པའི་དབང་གིས་འཇོག་རྒྱལ་དང་། དེ་ལས་བསྒྲིག་སྟེ་

[illegible]

བ་རྣམས་པདག་འགོག་གི་སྐབས་སུ་འཆད།

གཉིས་པ་དེ་འགོག་བྱེད་ཀྱི་རིགས་པ་བཤད་པ་ནི། སྤྱིར་བཏོན་མེད་གཏན་ལ་
 འབྲེལ་པ་འདི་རིགས་པ་དུ་ས་ཡོད་དེ། ཐལ་འགྱུར་གྱི་དབང་དུ་བྱས་པ་དང་། གཏན་
 ཚིགས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་པ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ལ་ཡང་། གཞན་གྲགས་ཀྱི་རྗེས་
 དཔག་བྱེད་བྱེད་ཀྱི་ཐལ་འགྱུར། རྒྱ་སྐུ་མཚན་སྐུ་མཚན་པ་ལས་མགོ་སྐྱོམས་ཀྱི་ཐལ་འགྱུར།
 འགལ་བ་བཟོད་པའི་ཐལ་འགྱུར། རྒྱ་བྱེད་བསྐྱབ་བྱེད་སྐུ་མཚན་པར་རྒྱ་བ་པའི་ཐལ་
 འགྱུར་རྣམས་སུ་ཡོད་པ་ལས། དང་པོ་ནི། སྤྱི་གྲུ་ཚིག་ཅན། རང་གི་རྒྱ་ལ་མི་སྤྱོམ་
 བར་ཐལ། རང་བཞིན་གྱིས་གྲུ་བ་པའི་བྱིར། ཞེས་པའི་ཐལ་འགྱུར་ལྟ་བུ། གཉིས་པ་ནི།
 རྒྱ་འཛིན་ཉན་གྱིས་གཟུགས་སྤོང་བར་ཐལ། གཟུགས་འཛིན་མིག་གིས་ཀྱི་དོན་
 དཔ་བར་གཟུགས་ལ་ལྟ་བའི་བྱིར། ཞེས་པ་ལྟ་བུ། གསུམ་པ་ནི། སྤྱི་གྲུ་ཚིག་ཅན། སྤྱིར་
 ཡང་སྤྱི་བ་དོན་མེད་བར་ཐལ། རང་གི་རྒྱ་འདི་དུས་ཚ་རྒྱུ་གས་པར་གྲུ་བ་བེན་པའི་བྱིར།
 ཞེས་པ་ལྟ་བུ། བཞི་པ་ནི། གཟུགས་སྤང་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུ་བ་བར་ཐལ། ཚོར་སྤང་
 རང་བཞིན་གྱིས་གྲུ་བ་པའི་བྱིར། ཞེས་པ་ལ། ཚོར་སྤང་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུ་བ་པའི་
 རྣམས་ཀྱིས། གཟུགས་སྤང་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུ་བ་བར་བསྐྱབ་མི་རྣམས་པར་ཐལ། རྒྱ་བ་
 བྱེད་ཚོར་སྤང་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུ་བ་བར་བསྐྱབ་པ་དང་། བསྐྱབ་བྱ་གཟུགས་སྤང་རང་
 བཞིན་གྱིས་གྲུ་བ་བར་བསྐྱབ་པ་གཉིས་ལ་རྒྱ་བ་དཀར་སྤྱི་བྱེད་པར་མེད་པའི་བྱིར།
 ཞེས་པའི་ཐལ་འགྱུར་ལྟ་བུ། །གཉིས་པ་གཏན་ཚིགས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་པ་ལ་ཡང་དུ་
 ས་ཡོད་དེ། ཚོས་རྣམས་ཀྱི་རོ་བོ་ལ་དབྱེད་པ་གཅིག་དུ་བྲལ་གྱིས་གཏན་ཚིགས། རྒྱ་ལ་
 དབྱེད་པ་རྩོ་རྩོ་གཟེགས་པའི་གཏན་ཚིགས། འབྲས་སུ་ལ་དབྱེད་པ་ཡོད་མེད་སྤྱི་འགོག་
 གི་གཏན་ཚིགས། རྒྱ་འབྲས་གཉིས་ཀ་ལ་དབྱེད་པ་སུ་བཞི་སྤྱི་འགོག་གི་གཏན་ཚིགས།
 རིགས་པའི་རྒྱ་ལ་པོ་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་གཏན་ཚིགས། ཚོས་རྣམས་ཀྱི་རོ་བོ་རྒྱ་འབྲས་

གཞུང་གལ་དུ་བྱེད་པ་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་གནད་ཚིག་མ་རྒྱུ་ཡོད་པ་ལས། རང་པོ་ནི་
ལྷ་གུ་ཚོས་ཅན། རང་བཞིན་གྱིས་མེད་དེ། རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པའི་གཅིག་དང་། ཏུ་
མ་གར་ཏུ་མེད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པའི་རྟགས་ལྟོས་ལྟ་བུ། གཅིས་པ་ནི། ལྷ་གུ་ཚོས་
ཅན། རང་བཞིན་གྱིས་མི་སྐྱེ་ཏེ། ལམ་ལ་བཞིག་དུང་ལས་མི་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་
ལྟ་བུ། གཞུང་པ་ནི། ལྷ་གུ་ཚོས་ཅན། རང་བཞིན་གྱིས་མི་སྐྱེ་ཏེ། རང་གི་རྒྱ་དུས་ལྷ་
ཡོད་པར་ཡང་མི་སྐྱེ། རང་གི་རྒྱ་དུས་ལྷ་མེད་པར་ཡང་རང་བཞིན་གྱིས་མི་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར།
ཞེས་པ་ལྟ་བུ། བཞི་པ་ནི། ལྷ་གུ་ཚོས་ཅན། རང་བཞིན་གྱིས་མི་སྐྱེ་ཏེ། རང་བཞིན་
གྱིས་གྲུབ་པའི་རྒྱ་གཅིག་ཁོ་ནས་འབྲས་ལུ་མ་མི་བསྐྱེད། རྒྱ་དུ་མས་འབྲས་ལུ་གཅིག་
ཁོ་ནར་མི་བསྐྱེད། རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པའི་རྒྱ་དུ་མས་འབྲས་ལུ་མ་ཡང་མི་
བསྐྱེད། རྒྱ་གཅིག་ཁོ་ནས་འབྲས་ལུ་གཅིག་ཁོ་ནར་མི་བསྐྱེད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་ལྟ་
བུ། ལྷ་པ་ནི་ལྷ་གུ་ཚོས་ཅན། རང་བཞིན་གྱིས་མེད་དེ། རྟེན་འབྲེལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
ཞེས་པ་ལྟ་བུ་རེ།

དེ་ནས་ཀྱི་ནང་ནས་འདིར་འཕགས་པ་ཡང་ལྷན་གྱི་གཙོ་བོར་དོ་རྩེ་གཟེགས་
མའི་གཏན་ཚིགས་ཀྱི་སྒོ་ནས་བདེན་མེད་གཏན་ལ་འབེབ་པར་མཛད་པ་ཡིན་ཏེ། ཕ
གཤེད་རབ་བྱེད་དང་པོར། བདག་ལས་མ་ཡིན་གཞན་ལས་མིན། །གཉིས་ལས་མ་ཡིན་
ལྟ་མེད་མིན། །དངོས་པོ་གང་དག་གང་ན་ཡང་། །སྒྲིབ་ནས་ཡང་ཡོད་མ་ཡིན། །ཞེས་
དང་། འདིར་ཡང་། དེ་ཉིད་དེ་ལས་འབྱུང་མིན་གཞན་དག་ལས་སྐྱ་ག་ལ་ཞིག་ །ཅེས་
མོགས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་བདག་ལས་མ་ཡིན་ཞེས་མོགས། འདིར་དངོས་སྐྱ་
མཐའ་བཞི་ལས་སྒྲིབ་མེད་པའི་དམ་བཅའ་ཅམ་ཞིག་བསྟན་པའི་ཡིན་གྱི། མཐའ་བཞི་
གང་རུང་ལས་མི་སྒྲིབ་ཀྱི་གས་སྐྱ་བཞོད་ནས། དངོས་པོ་རང་བཞིན་གྱིས་སྒྲིབ་མེད་
པར་བསྐྱབ་པའི་ཉགས་སྒྲོམ་དངོས་སྐྱ་མ་བསྟན་པར་གོང་དུ་བསྐྱབ་ཞིན་པའི་ཕྱིར། འོ་

བར་ཐལ། བྱོད་རང་གི་བདག་ཉིད་དུ་གྱུ་བ་ཟིན་ཀྱང་སྤྲུལ་ཡང་སྒྲེ་དགོས་པའི་ཕྱིར།
 དོན་བསྟུན། གྲངས་ཅན་གྱིས་རྒྱ་དུས་སུ་མངོན་པར་མི་གསལ་བའི་ཚུལ་གྱིས་ཡོད་
 བར་འདོད་པའི་ལྷ་གུ་དེ་ཆོས་ཅན། སྤྲུལ་ཡང་སྒྲེ་བ་དོན་མེད་བར་ཐལ། ཡོད་པའི་ཕྱིར།
 མ་ཁུབ་ན། དེ་ཆོས་ཅན། ལུག་མེད་དུ་སྒྲེ་བར་ཐལ། ཡོད་ཀྱང་སྤྲུལ་ཡང་སྒྲེ་དགོས་པའི་
 ཕྱིར། ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་ཏེ། ཅུ་ཤེའི་རྟོག་ཆེན་ལས། ཡང་སྒྲེ་བ་དོན་ཡོད་པ་དང་།
 ཡོད་པ་གཉིས་འགལ་བར་བཞེད་པའི་ཐལ་འགྱུར་གྱི་བདག་སྒྲེ་འགོག་ནུས་ལ། དེ་མི་
 ལུས་ན་རང་རྒྱད་བཞེད་ཀྱང་མི་ལུས་པས། རང་རྒྱད་ཀྱིས་དཔེ་རྟགས་བཞེད་མི་དགོས་
 པ་དང་། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། སྒྲོབ་དཔོན་ལེགས་ལུན་འབྱེད་ཀྱིས་སྒྲོབ་དཔོན་
 སངས་རྒྱས་བསྐྱངས་ཀྱི་འགྲེལ་རག་དེས་བཤད་མ་ཐག་པའི་ཐལ་འགྱུར་དེ་བསྟུན་པ་
 མ་དགོངས་པར། ལྷ་གུ་ཆོས་ཅན། སྒྲེ་བ་དོན་མེད་དང་ལུག་མེད་དུ་ཐལ། བདག་ལས་
 སྒྲེ་བའི་ཕྱིར། ཞེས་པའི་ཐལ་འགྱུར་བསྟུན་པར་བཟུང་ནས་འོག་ནས་བཤད་པའི་སྒྲོན་
 བཞེད་མཛད་པ་ཡིན་ཏེ། ཅུ་ཤེའི་རྟོག་ཆེན་ལས། སྒྲོབ་སྐལ་བ་བསྒྲོག་པའི་དོན་དང་
 མ་འབྲེལ་བར་བསྟུན་པ་འདིས་ནི་ལེགས་ལུན་གྱིས་ཀྱང་། སྤྲུལ་ཡང་སྒྲེ་བ་དོན་མེད་
 དང་ལུག་མེད་དུ་ཐལ་བ་འཕངས་པ་མ་དགོངས་པར་སྒྲིབ་སྒྲེ་བ་དོན་མེད་དང་ལུག་མེད་
 དུ་འཕངས་པར་བཟུང་ནས་བསྒྲོག་དོན་ལས་ལེན་དགོས་ཞེས་སྒྲོབ་པར་བསྟུན་ཏེ། ཞེས་
 གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། ལམས་པ་ཁ་ཅིག་ ལྷ་གུ་ཆོས་ཅན། སྤྲུལ་ཡང་སྒྲེ་བ་
 དོན་མེད་བར་ཐལ། རང་གི་རྒྱ་དུས་ན་གྱུ་བ་ཟིན་པའི་ཕྱིར། ལུགས་གྲངས་ཅན་ལ་ལས།
 མ་ཁུབ་ན། དེ་ཆོས་ཅན། ལུག་མེད་དུ་སྒྲེ་བར་ཐལ། རང་གི་རྒྱ་དུས་ན་གྱུ་བ་ཟིན་ཀྱང་
 སྤྲུལ་ཡང་སྒྲེ་དགོས་པའི་ཕྱིར། དེ་ཡང་བསྟུན་ལྷ་གུ་ཆོས་ཅན། སྤྲུལ་ཡང་སྒྲེ་བ་དོན་
 མེད་དང་ལུག་མེད་ཡིན་པར་ཐལ། བདག་ལས་སྒྲེ་བའི་ཕྱིར། ཞེས་པའི་ཐལ་འགྱུར་དེ་
 སངས་རྒྱས་བསྐྱངས་ཀྱི་འགྲེལ་རག་དེའི་དཔོན་བསྟུན་གྱི་བདག་སྒྲེ་འགོག་བྱེད་ཀྱི་ཐལ་

འགྲུལ་ཡིན་ཟེར། དེ་ནི་མི་འཐད་དེ། ལྷ་གུ་ཚོས་ཅན། ལྷ་ལྷ་ལྷེ་བ་དོན་མེད་
 བར་ཐལ། རང་གི་རྒྱ་དུས་ན་གྲུབ་ཟིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པའི་ཐལ་འགྲུལ་འདི་ཚོས་ཅན།
 ཁྱོད་ཀྱི་རྟགས་ཐ་སྟོན་དུ་ཡོད་པར་ཐལ། ཁྱོད་སངས་རྒྱལ་བ་ལྷུངས་ཀྱི་འགྲེལ་རག་གི་
 བདག་ལྷེ་འགོག་ཕྱིད་ཀྱི་རྒྱལ་བཤད་དང་པོའི་རྒྱལ་མ་ནས་དངོས་ལུ་བསྟན་པའི་བདག་
 ལྷེ་འགོག་ཕྱིད་ཀྱི་ཐལ་འགྲུལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། བྱལ་ལྷེ། དངོས་པོ་བདག་
 གི་བདག་ཉིད་དུ་ཡོད་པ་རྣམས་ལ་ནི། ཡར་ལྷེ་བ་ལ་དགོས་པ་མེད་དོ། ཞེས་པའི་རྒྱལ་
 བཤད་དང་པོའི་འགྲེལ་རག་འདིས་ནི་བདག་ལྷེ་འགོག་པའི་གཞན་གྲགས་ཀྱི་གདན་
 ཚིགས་ཡང་དག་ཅིག་བསྟན་པའི་ཕྱིར་དེ། ཚིག་གསལ་ལས། དེ་ལ་རང་གི་བདག་ཉིད་
 དུ་ཡོད་པ་ཞེས་བྱ་བ་འདིས་ནི་གདན་ཚིགས་འཛིན་པ་ཡིན་ནོ། ཞེས་གསུངས་པའི་
 ཕྱིར། གོང་དུ་འདོད་ན། ལྷ་གུ་ཚོས་ཅན། བདག་ལས་ལྷེ་བར་ཐལ། རང་གི་རྒྱ་དུས་ན་
 གྲུབ་ཟིན་པའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ། དངོས་པོ་བདག་གི་བདག་ཉིད་དུ་ཡོད་པ། ཞེས་
 པའི་བདག་གི་བདག་ཉིད་ཡོད་པའི་དོན་དེ། བདག་ལྷེ་ལ་ཕྱིད་རིགས་བར་ཐལ། ཁྱོད་
 ཀྱི་དམ་བཅའ་འཐད་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། འདོད་ན། དངོས་པོ་བདག་གི་བདག་
 ཉིད་དུ་ཡོད་པ་རྣམས་ལ་ནི་ཡར་ལྷེ་བ་ལ་དགོས་པ་མེད་དོ། ཞེས་པའི་འགྲེལ་རག་
 འདིས་བདག་ལྷེ་འགོག་པའི་གཞན་གྲགས་ཀྱི་རྟགས་ཅིག་ལ་བསྟན་པར་ཐལ། འདོད་
 པའི་ཕྱིར། འདོད་ན་ཚིག་གསལ་དང་འགལ་ལོ། ཡང་ཁ་ཅིག་ལྷ་གུ་ཚོས་ཅན། ས་
 བོན་ལས་ལྷུང་ལང་ལྷེ་བ་དོན་མེད་པར་ཐལ། ས་བོན་གྱི་དུས་ན་གྲུབ་ཟིན་པའི་ཕྱིར།
 རྟགས་ཁས། ས་བྱལ་ན་ས་བོན་ལས་བྱུག་མེད་དུ་ལྷེ་བར་ཐལ། ས་བོན་གྱི་དུས་ན་གྲུབ་
 ཟིན་ཀྱང་། ལྷུང་ལང་ས་བོན་ལས་ལྷེ་དགོས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པའི་ཐལ་འགྲུལ་འདི་
 སངས་རྒྱལ་བ་ལྷུངས་ཀྱི་འགྲེལ་རག་དེའི་དངོས་བསྟན་གྱི་བདག་ལྷེ་འགོག་པའི་ཐལ་
 འགྲུལ་ཡིན་ཟེར་བ་ཡང་ལྷ་ལས་ཁེགས་པོ། །

གཉིས་པ་དེ་ལ་ལེགས་ལྷན་གྱིས་སྒྲིམ་བཞིན་ཚུལ་ནི། ཤེས་རབ་སྒྲིམ་པ་ལས།
 འདི་ལ་གཞན་གྱིས་དངོས་པོ་རྣམས་བདག་གི་བདག་ཉིད་ལས་སྐྱེ་བ་མེད་དེ། དེ་བག་
 གི་སྐྱེ་བ་དོན་མེད་པ་ཉིད་དུ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་དང་། སྐྱེ་བ་བྱུག་པ་མེད་པར་འགྱུར་བའི་
 ཕྱིར་རོ། །ཞེས་རྣམ་པར་བཤད་པར་བྱེད་དོ། །དེ་ནི་རིགས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། གཏན་
 ཆེགས་དང་དཔེ་མ་བཞུགས་པའི་ཕྱིར་དང་། གཞན་གྱི་སྐྱུས་པའི་ཞེས་པ་མ་གསལ་བའི་
 ཕྱིར། ལྷགས་ཡོད་པའི་ཆེག་ཡིན་པའི་ཡང་ཕྱིར་ཏེ། ལྷགས་ཀྱི་དོན་ལས་བསྐྱེག་པས་
 བསྐྱེབ་པར་བྱ་བ་དང་། དེའི་ཆོས་བསྐྱེག་པའི་དོན་སོན་པས་དངོས་པོ་རྣམས་གཞན་
 ལས་སྐྱེ་བར་འགྱུར་བ་དང་། སྐྱེ་བ་འབྲས་བུ་དང་བཅས་པ་ཉིད་དུ་འགྱུར་བ་དང་། སྐྱེ་
 བ་བྱུག་པ་ཡོད་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། མཐོང་བའི་མཐའ་དང་འགལ་བར་འགྱུར་རོ། །
 ཞེས་གསུངས། འདིའི་དོན་ལ་རང་གི་ལུགས་བཤད་པ། གཞན་གྱི་ལུང་དོན་འཆད་
 ཚུལ་དགག་པ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། ལེགས་ལྷན་འབྱེད་ན་རེ་སངས་རྒྱས་བསྐྱུངས་
 ཀྱི་འབྲེལ་རག་དེ་མི་རིགས་ཏེ། འབྲེལ་རག་དེས་བདག་སྐྱེ་འགོག་རྣམས་ཀྱི་གཏན་ཆེགས་
 དང་དཔེ་ཡང་དག་པ་བཞུགས་པའི་ཕྱིར་དང་། གཞན་གྱངས་ཅན་གྱི་ཁྱོད་ཀྱི་བདག་ལས་
 མི་སྐྱེ་ཞེས་པའི་དོན་འབྲས་བུ་གསལ་བའི་བདག་ཉིད་ལས་མི་སྐྱེ་ཞེས་པ་ཡིན་ན། ལྷག་
 ཟེན་བསྐྱེབ་པར་འགྱུར་ལ། རྒྱ་དུས་སུ་མི་གསལ་བའི་རྣམས་པའི་བདག་ཉིད་ལས་མི་སྐྱེ་
 ཞེས་པ་ཡིན་ན། སྐྱེ་ལྷན་གསལ་ཅད་དེ་ལས་སྐྱེ་བར་འགྱུར་བས་བྱུབ་པ་འགལ་ལོ། །
 ཞེས་དམ་བཅའ་ལ་བརྟགས་ནས་སྐྱོན་བཞུགས་པ་མ་བསལ་བའི་ཕྱིར་དང་། གཞན་ཡང་
 འབྲེལ་རག་དེ་མི་རིགས་ཏེ། འབྲེལ་རག་དེ་ལ་ཆོལ་བ་གཞན་གྱིས་སྤུང་གའི་གྲགས་
 ཡོད་པའི་ཕྱིར། ལྷགས་རི་ལྟར་ཡོད་ན། འབྲེལ་རག་དེའི་དངོས་ཟིན་ལྟར་བས་ལེན་མི་
 རིགས་ཅིང་། ལྷགས་ཀྱི་དོན་འབྲེལ་རག་དེའི་དངོས་ཟིན་ལས་བསྐྱེག་པས་ཀྱང་ལྷགས་
 ཡོད་པར་འགྱུར་ཏེ། བསྐྱེབ་པར་བྱ་བའི་ཆོས་འབྲེལ་རག་དེའི་དངོས་ཟིན་གྱི་རྟགས་

བསྐྱོག་པའི་དོན་མཐོན་པས། རྩེ་བ་དོན་བཅས་དང་ཕྱག་བཅས་དོན་པོ་རྣམས་བདག་
 ལས་རྩེ་བ་མེད་པར་བསྐྱབ་པའི་རྟགས་སུ་འགྱུར་བ་དང་། བསྐྱབ་པར་བྱ་བ་བསྐྱོག་
 པའི་དོན་མཐོན་པས། དོན་པོ་རྣམས་བདག་ལས་རྩེ་བ་མེད་ཅེས་པའི་དམ་བཅའ་
 ཚིག་གིས་དོན་པོ་རྣམས་གཞན་ལས་རྩེ་བ་ཕྱགས་ལ་འཁམས་པའི་རྩོམས། ས་ཡིན་
 དགག་སྐབས་འདིའི་བདག་རྩེ་མེད་པར་བསྐྱབ་པའི་བསྐྱབ་བྱུང་འགྱུར་པས། མགོན་
 པོ་སྐུ་རྒྱལ་བྱི་རྒྱལ་མཐའ་དང་འགལ་བའི་ཕྱིར། དེ་ཡང་འགྲེལ་རག་དེའི་དོན་ཟིན་གྱི་
 རྟགས་བསྐྱོག་དགོས་ཚུལ་ནི། འགྲེལ་རག་གི་དོན་ཟིན་གྱི་དོན་རྩེ་བ་དོན་མེད་ཕྱག་
 མེད་དོན་པོ་རྣམས་བདག་ལས་མི་རྩེ་བར་བསྐྱབ་པའི་རྟགས་ཡང་དག་མ་ཡིན་ཏེ།
 དོན་པོ་རྣམས་རྩེ་བ་དོན་བཅས་དང་ཕྱག་བཅས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བདག་ལས་རྩེ་ན་རྩེ་
 བ་དོན་མེད་དང་ཕྱག་མེད་ཡིན་དགོས་པ་ལས་རྩེ་བ་དོན་བཅས་དང་ཕྱག་བཅས་ཡིན་
 པ་དེ། དོན་པོ་རྣམས་བདག་ལས་རྩེ་བ་མེད་པར་བསྐྱབ་པའི་རྟགས་མ་ཡིན་ཏེ།
 རྟགས་དེའི་ཚུགས་ཚོས་གྲུབ་པའི་ཆོ་བསྐྱབ་བྱུང་ཡང་ངེས་པར་འགྱུར་བར་འགྱུར་བའི་
 ཕྱིར། དེས་ན་བསྐྱོག་དོན་རྩེ་བ་དོན་བཅས་དང་ཕྱག་བཅས། དོན་པོ་རྣམས་བདག་
 ལས་རྩེ་བ་མེད་པར་བསྐྱབ་པའི་རྟགས་སྐྱམས་སྐྱམས་བསྐྱུངས་འདོད་པར་མཐོན་ཏེ།
 ལྷ་གུ་ཚོས་ཅན། རྩེ་བ་དོན་མེད་དང་ཕྱག་མེད་ཡིན་པར་ཐལ། བདག་ལས་རྩེ་བའི་
 ཕྱིར། ཞེས་པའི་ཐལ་འགྱུར་འདི་སངས་རྒྱས་བསྐྱུངས་གྱིས་འགྲེལ་རག་དེའི་སྐབས་
 ཅས་དོན་སུ་བརྟན་པའི་བདག་རྩེ་འགོག་པའི་ཐལ་འགྱུར་གང་ཞིག །ཐལ་འགྱུར་
 དེས་རྒྱལ་བྱེད་འཕེན་པ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་ཞེས་པའི་ཚིག་རྩེ་བ་གཉིས་ཀྱི་རྣམ་པས་ཕྱགས་
 ལ་འཁམས་པའི་ཕྱིར། འགྲེལ་རག་འདིའི་དོན་ཟིན་གྱི་དམ་བཅའ་ཡང་བསྐྱོག་དགོས་
 པར་ཐལ། འགྲེལ་རག་འདིའི་དོན་ཟིན་གྱི་རྟགས་བསྐྱོག་དགོས་པ་གང་ཞིག །
 འགྲེལ་རག་འདིའི་དོན་ཟིན་གྱི་རྟགས་བསྐྱོག་དགོས་ན་འགྲེལ་རག་འདིའི་དོན་

ཟིན་གྱི་དམ་བཅའ་ཡང་བཞུག་དགོས་པའི་ཁྱིམ། དེ་ལྟར་ཡང་རྒྱལ་བཤད་འགས་པའི་
 རྒྱ་མཚོ་ལས། དངོས་ཟིན་གྱི་དགས་བཞུག་དགོས་ན། དངོས་ཟིན་གྱི་དམ་བཅའ་ཡང་
 བཞུག་དགོས་ཏེ་མཚུངས་པའི་ཁྱིམ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཁྱིམ། འདོད་ན། དངོས་པོ་
 རྒྱལ་བཤད་སྐྱེ་རྒྱལ་པར་བཅད་ཅམ་མིན་པའི་སྐྱེ་བ། དངོས་པོ་རྒྱལ་བཤད་ལས་
 སྐྱེ་བ་མེད་པར་བསྐྱབ་པའི་བསྐྱབ་བྱ་ཡིན་པ་དངོས་ཟིན་གྱི་བསྐྱབ་བྱ་བཞུག་པའི་དོན་
 ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པ་གང་ཞིག་དངོས་པོ་རྒྱལ་བཤད་ལས་སྐྱེ་བ་བསྐྱབ་བྱ་ཡིན་
 པ། དངོས་ཟིན་གྱི་བསྐྱབ་བྱ་བཞུག་པའི་དོན་མ་ཡིན་པའི་ཁྱིམ་ཏེ། བཤག་སྐྱེ་འགོག་
 པའི་སྐབས་ཡིན་པའི་ཁྱིམ། དེ་ལྟར་ཡང་། ཅུ་ཤེད་དྲི་ཀ་ཆེན་ལས། དེ་ལ་དགས་བཞུག་
 པ་ལྟར་བྱར་མེད་པས། བཤག་སྐྱེ་རྒྱལ་པར་བཅད་ཅམ་མིན་པ་བཞུག་པའི་དོན་ནོ། །
 ཞེས་གསུངས། འདོད་ན། དངོས་པོ་རྒྱལ་བཤད་ལས་སྐྱེ་བ་མེད་དེ་ཞེས་པའི་དམ་
 བཅའི་ཆོག་འདིས། དངོས་པོ་རྒྱལ་བཤད་སྐྱེ་རྒྱལ་པར་བཅད་ཅམ་མིན་པའི་སྐྱེ་བ་
 དངོས་པོ་རྒྱལ་བཤད་ལས་མི་སྐྱེ་བར་བསྐྱབ་པའི་བསྐྱབ་བྱར་འཇངས་པའི་སྐོ་རས་
 དངོས་པོ་རྒྱལ་བཤད་གཞན་ལས་སྐྱེ་བར་བྱགས་ལ་འཇངས་པ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་
 ཁྱིམ། འདོད་ན། འཇགས་པ་སྐྱེ་བྱིས་དངོས་པོ་རྒྱལ་བཤད་ལས་སྐྱེ་བ་མེད་པར་
 བསྐྱབ་པའི་བསྐྱབ་བྱ་མེད་དགག་ཏུ་བཤད་པའི་བྱུ་པ་མཐའ་དང་འགལ་ཞེས་པའི་དོན་
 ཡིན་ཏེ། ཤེས་རབ་སྒྲོན་མ་ལས། བཤག་ལས་མ་ཡིན་ཞེས་བྱ་བའི་དགག་པ་འདི་ནི་
 མེད་པར་དགག་པའི་དོན་ཏུ་ལྟ་བར་བྱ་སྟེ་དགག་པ་གཙོ་ཆེ་བའི་ཁྱིམ། ཞེས་དང་། ས་
 ཡིན་པར་དགག་པ་ཡོངས་སུ་བཟུང་ན་ནི་སྐྱབ་པ་གཙོ་ཆེ་བའི་ཁྱིམ། ཆོས་རྒྱལ་ས་
 སྐྱེས་སོ་ཞེས་བསྐྱབ་པས་སྐྱེ་བ་མེད་པར་སྐྱོན་པའི་ཁྱིམ། སུང་བའི་མཐའ་དང་བལ་
 བར་འགྱུར་ཏེ། ལུང་ལས། གཟུགས་ཀྱི་སྐྱེ་བ་མེད་པ་ལ་སྐྱོད་ན་ཤེས་རབ་ཀྱི་མ་ཐོལ་
 ཏུ་སྐྱོན་པ་ལ་སྐྱོད་པ་མ་ཡིན་ནོ། ། ཞེས་འཇུང་བའི་ཁྱིམ་རོ། ཞེས་དང་། འགྲེལ་

བཤད་སྒྲུབ་རྣམས་གཞིགས་བརྒྱུ་ལྟུང་ལས་ལྟུང་། དངོས་པོ་རྣམས་བདག་ལས་སྒྲེ་
 བ་མེད་དེ། །ཞེས་མེད་པ་དགག་པའི་དོན་དུ་ལྟ་བར་བྱའོ། །བདག་ལས་སྒྲེས་པ་ཡོད་
 ཅེས་སྐུ་ཡིན་པར་དགག་པའི་དོན་དུ་ལྟ་བར་མི་བྱའོ། །ཞེས་བདག་ལས་སྐུ་ཡིན་ཞེས་
 མེགས་གྱི་བདག་སྒྲེ་མེད་པའི་དམ་བཅའ་དང་། དེ་ལ་སྒྲུབ་བྱེད་འགོད་པའི་སྐབས་
 ཐམས་ཅད་བསྒྲུབ་བྱ་མེད་དགག་ཁོ་མ་ཡིན་གྱི། མ་ཡིན་དགག་བསྒྲུབ་བྱར་བྱས་ན།
 མཛད་པའི་མཐའ་དང་འགལ་ཚུལ་གསུངས་པ་འདི་དང་། ལེགས་ལུན་འབྱེད་གིས་
 སངས་རྒྱུ་བསྒྲུངས་འགོག་པའི་སྐབས་སུ་བསྒྲུབ་པར་བྱ་བ་དང་དེའི་ཆོས་བརྒྱུག་པའི་
 དོན་མཛད་པར་མཛད་པའི་མཐའ་དང་འགལ་ཚུལ་གསུངས་པའི་སྒྲོམ་བརྗོད་ཚུལ་
 རྣམས་གིན་དུ་འདྲ་བའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་ཡང་རྣམ་བཤད་རིགས་པའི་རྒྱ་མཚོ་ལས། དེའི་
 ཆེ་སྒྲེ་བ་དོན་བཅས་དང་ཐུག་བཅས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དངོས་པོ་རྣམས་བདག་སྒྲེ་རྣམ་
 པར་བཅད་ཅུ་མིན། ཞེས་པས་དངོས་པོ་རྣམས་གཞན་ལས་སྒྲེ་བར་འགྱུར་དོ། །དེ་
 ལྟར་ན་བདག་ལས་སྐུ་ཡིན་ཞེས་པའི་དོན། བདག་སྒྲེ་རྣམ་པར་བཅད་ཅུ་མིན་པའི་
 གྲུབ་མཐའ་དང་འགལ་ཡོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འོ་ན། དྲི་གཞུང་ལས། དངོས་
 ཟིན་གྱི་རྟགས་བརྒྱུག་དགོས་ན། དངོས་ཟིན་གྱི་དམ་བཅའ་ཡང་བརྒྱུག་དགོས་ཏེ་
 མཚུངས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་བཤད་ན། དེ་གཉིས་མཚུངས་ཚུལ་རི་ལྟར་ཡིན་ཞེ་ན། འདི་
 ཡི་དོན་སྟོང་ཐུན་བསྐལ་བཟང་མིག་འབྱེད་ལས་གསུངས་པ་ལྟར་བཤད་པ་བྱ་སྟེ། སྒྲིར་
 དངོས་པོ་རྣམས་བདག་ལས་སྒྲེ་བ་མེད་དེ། དེ་དག་གི་སྒྲེ་བ་དོན་མེད་པ་ཉིད་འགྱུར་
 བའི་ཕྱིར་དང་། གིན་དུ་ཐལ་བར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། ཞེས་པའི་འབྲེལ་རྒྱུ་འདིའི་དངོས་
 ཟིན་གྱི་རྟགས་བརྒྱུག་དགོས་པ་དང་། འདིའི་དངོས་ཟིན་གྱི་བསྒྲུབ་བྱ་བརྒྱུག་དགོས་པ་
 མཚུངས་པར་སྟོན་པ་མིན་ཏེ། སྒྲེ་བ་དོན་མེད་དང་ཐུག་མེད་དངོས་པོ་བདག་ལས་སྒྲེ་བ་
 མེད་པར་སྒྲུབ་པའི་རྟགས་ཡིན་པ་ལ་སྒྲོམ་འགྱུར་བ་དང་དངོས་པོ་རྣམས་བདག་ལས་སྒྲེ་

བ་མེད་པ་བསྐྱབ་བྱུང་བྱས་པས་སྒྲིན་ཡོད་པ་གཉིས་སུ་སྒྲུབ་སྒྲུབ་པར་དོགས་པའི་གནས་
 ཅས་ཡང་མེད་པའི་ཕྱིར། འབྲེལ་རག་འདིའི་དངོས་ཟིན་གྱི་བསྐྱབ་བྱུང་བ་སྒྲོག་དོན་
 བསྐྱབ་བྱུང་ཡང་དག་ཡིན་པར་བཤམ། འབྲེལ་རག་འདིའི་དངོས་ཟིན་གྱི་དྲགས་གྱི་བསྒྲོག་
 དོན་དྲགས་ཡང་དག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་སྒྲུབ་འབྲེལ་མེད་བཞིན་དུ་ནན་གྱིས་ལུང་
 བའང་ས་ཡིན་ཏེ། རྒྱུ་པས་འདིར་དེ་ལྟར་འབྲེལ་བ་ལ་འབྲེལ་སྒྲུབ་པར་ཅན་ཡོད་པའི་
 ཕྱིར། འབྲེལ་ཡོད་སྒྲུབ་ནི། དངོས་པོ་རྣམས་གཞན་ལས་སྒྲེ་བ་དངོས་པོ་རྣམས་བདག་
 ལས་མི་སྒྲེ་བར་སྒྲུབ་པའི་བསྐྱབ་བྱུང་ཡང་དག་ཡིན་པར་བཤམ། དངོས་པོ་རྣམས་ཆོས་
 ཅན། བདག་ལས་མི་སྒྲེ་སྒྲེ། སྒྲེ་བ་དོན་བཅས་དང་ལྷན་བཅས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་
 པའི་སྒྲོར་རག་འདི། དངོས་པོ་རྣམས་བདག་ལས་སྒྲེ་བ་མེད་པར་སྐྱབ་པའི་སྒྲོར་རག་
 རྣམ་དག་གང་ཞིག། སྒྲོར་རག་དེས་དངོས་པོ་རྣམས་གཞན་ལས་སྒྲེ་བ་བསྐྱབ་བྱུང་ཡང་
 དག་དུ་ལྷན་ལ་འཇུག་པའི་ཕྱིར། དྲགས་དང་པོ་སངས་རྒྱས་བསྐྱབ་སྒྲུབ་ལ་ཁས།
 གཉིས་པ་དེར་བཤམ། སྒྲོར་རག་དེས་དངོས་པོ་རྣམས་གཞན་ལས་སྒྲེ་བ་ལྷན་ལ་
 འཇུག་པའི་ཕྱིར། དེར་བཤམ། སྒྲོར་རག་དེས་དངོས་པོ་རྣམས་སྒྲེ་བར་དངོས་སུ་བརྟན།
 དངོས་པོ་རྣམས་བདག་ལས་སྒྲེ་བ་ནི་དངོས་སུ་བཀག་པ་གང་ཞིག། སྒྲེ་བ་ལ་བདག་སྒྲེ་
 དང་གཞན་སྒྲེ་གཉིས་སུ་ཁ་ཆོན་ཆོད་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་ལྷ་སྒྲིན་ཆོན་པོ་ཉིན་པར་ཟས་
 མི་ཟ་ཞེས་པའི་རག་འདིས་ལྷ་སྒྲིན་ཆོན་པོ་མཆན་པོ་ཟས་ཟ་བ་ལྷན་ལ་འཇུག་པ་
 བཞིན་ནོ་སྒྲུབ་དུ་སྒྲོབ་དཔོན་ལེགས་ལྟན་འབྱེད་གྱི་བསམ་པའོ། དེས་ན་སྒྲོབ་དཔོན་
 ལེགས་ལྟན་འབྱེད་གྱི་ལྷན་ལ་འདི་ལྟ་བུའི་འཁྲུལ་གཞི་གཅིག་བྱུང་བ་ཡིན་གྱི། སྒྲོབ་
 དཔོན་སངས་རྒྱས་བསྐྱབ་སྒྲུབ་ལ་དོན་ལ་འདུག་པའི་སྒྲོན་བརྗོད་ག་ལ་ཡོད། འདི་ལ་
 བདག་གི་རྗེ་བཙུན་བླ་མས། ལམ་གཤིན་རྗེ་ཆོས་གྱི་རྒྱལ་པོ་ཞིགས། རྗེ་རྒྱལ་བ་
 གཉིས་པའི་བརྟན་སྒྲུབ་གིས། །མི་ཁྱོད་ལས་སུ་མཆོག་གཞན་མེད་ཅེས། །ལན་དུ་

མར་བཟུང་མ་པའི་པུ་ཏཱ། བྱེད་མཁས་གྲུབ་དག་ལེགས་དཔལ་བཟང་གིས། ཁོང་
 མར་གྱུད་མཁས་པའི་ལུགས་བསྐྱར་བ། །དེ་ཁོ་ན་ཁོང་གི་བཞེད་པ་ཡིན། །གཞན་
 འབྲེལ་མེད་ཀྱི་བཤད་པས་བདག་མི་མག། །ཞེས་གསུངས་པར་གྱིན་ཏུ་མད་པའི་ལེགས་
 བཤད་དོ། །འདི་ལ་ཁ་ཅིག་ །འོ་ན་ལེགས་ལུན་འབྱེད་ཀྱིས་སངས་རྒྱལ་བསྐྱངས་ཀྱིས་
 འབྲེལ་རག་དེས་བདག་སྐྱེ་འགོག་པའི་གཏན་ཚིགས་དང་དཔེ་མ་བརྗོད་པའི་སྐོན་
 བརྗོད་པ་མི་འབྲད་པར་ཐལ། སྐྱོབ་དཔོན་ལེགས་ལུན་འབྱེད་ཀྱི་སངས་རྒྱལ་བསྐྱངས་
 ཀྱི་འབྲེལ་བ་དེས་སྐྱེ་བ་དོན་བཅས་དང་ཐུག་བཅས། དངོས་པོ་རྣམས་བདག་ལས་སྐྱེ་
 བ་མེད་པར་སྐྱབ་པའི་རྟགས་ཡང་དག་ཏུ་བསྟན་པར་འདོད་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས་ཟེར་
 བ། སྐོན་མེད་དེ། བདག་སྐྱེ་འགོག་རྣམས་ཀྱི་གཏན་ཚིགས་ཡང་དག་ལ་དགོངས་པའི་
 ཕྱིར། རྣམ་བཤད་ལས། དེ་ནི་བདག་སྐྱེ་མེད་པར་སྐྱབ་རྣམས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་པ་
 བརྗོད་པ་ལ་འདོད་པས། དེའི་ལུགས་ལ་མི་འགལ་ལོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འོ་ན་
 ཀྱང་དོགས་པའི་གནས་ཆེ་བས་རག་ལས་ཤེས་པར་བྱའོ། །ཡང་ཁ་ཅིག་ །ལེགས་ལུན་
 འབྱེད་ཀྱིས་སངས་རྒྱལ་བསྐྱངས་ཀྱི་འབྲེལ་རག་དེས། བདག་སྐྱེ་འགོག་རྣམས་ཀྱི་རྟགས་
 ཡང་དག་པ་བསྟན་པའི་སྐོན་བརྗོད་མཛེད་པ་མི་འབྲད་པར་ཐལ། སྐྱོབ་དཔོན་ལེགས་
 ལུན་འབྱེད་ཀྱི་འབྲེལ་རག་དེས་སྐྱེ་བ་དོན་བཅས་དང་། ཐུག་བཅས་བདག་སྐྱེ་མེད་པར་
 སྐྱབ་པའི་རྟགས་སུ་བསྟན་པར་འདོད་པ་གང་ཞིག །སྐྱེ་བ་དོན་བཅས་དང་ཐུག་བཅས་
 བདག་སྐྱེ་མེད་པར་སྐྱབ་པའི་རྟགས་སུ་སྐྱོབ་དཔོན་ལེགས་ལུན་འབྱེད་རང་ཅིད་ཀྱིས་
 ཀྱང་འདོད་པའི་ཕྱིར། སྐྱེ་བ་དོན་བཅས་དང་ཐུག་བཅས་བདག་སྐྱེ་མེད་པར་སྐྱབ་པའི་
 རྟགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་ཟེར་རོ། །དེ་ནི་མི་རིགས་ཏེ། འོ་ན་སྐྱེ་བ་དོན་བཅས་
 དང་ཐུག་བཅས་དེ་སྐྱེ་གུ་རང་གྱུར་དུ་མེད་པར་སྐྱབ་པའི་རྟགས་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་
 སྐྱེ་གུ་བདག་ལས་མི་སྐྱེ་བར་སྐྱབ་པའི་རྟགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། འདོད་མི་

ནུས་ཏེ། ལྷ་གྲ་སྒྲེ་བ་དོན་བཅས་དང་ཐུག་བཅས་སྤྱུ་ཚད་མས་གྲུབ་པའི་གང་ཟག་ཡིན་
 མ། ལྷ་གྲ་རང་རྒྱའི་དུས་ན་མེད་པར་ཚད་མས་གྲུབ་པའི་གང་ཟག་ཡིན་དགོས་པའི་ཁྱིམ་
 དེར་ཐལ། ལྷ་གྲ་སྒྲེ་བར་ཚད་མས་གྲུབ་པའི་གང་ཟག་ཡིན་མ། ལྷ་གྲ་རང་རྒྱའི་དུས་ན་
 མེད་པར་ཚད་མས་གྲུབ་པའི་གང་ཟག་ཡིན་དགོས་པའི་ཁྱིམ་ མ་གྲུབ་ན་དེར་ཐལ། ལྷ་
 གྲ་སྒྲེ་བར་ཚད་མས་གྲུབ་པའི་གང་ཟག་ཡིན་མ། ལྷ་གྲ་རང་རྒྱ་ལས་སྒྲེ་བར་ཚད་མས་
 གྲུབ་པའི་གང་ཟག་ཡིན་དགོས། དེ་ཡིན་ན་ལྷ་གྲ་རང་རྒྱ་ལས་སྒྲེ་བར་ཚད་མས་རྒྱ་
 བར་ཚད་མས་གྲུབ་པའི་གང་ཟག་ཡིན་དགོས། དེ་ཡིན་ན་ལྷ་གྲ་རང་རྒྱའི་དུས་ན་མེད་
 པར་ཚད་མས་གྲུབ་པའི་གང་ཟག་ཡིན་དགོས་པའི་ཁྱིམ་ ལན་མེད་དོ། གཉིས་པ་
 གཞན་ལུགས་དགག་པ་ནི། སུགས་པ་ཁ་ཅིག སྒྲུབས་འདིར་ལུགས་ལྷན་འབྲེད་གིས་
 སངས་རྒྱས་བསྐྱེད་སྤྱོད་འགོ་ཞུ་ལ། གང་ལ་ཚུད་པའི་ལུགས་ རི་ལྷ་ར་ཚུད་པའི་ཚུ་
 གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། སངས་རྒྱས་བསྐྱེད་སྤྱོད་ཀྱི་འགྲེལ་པ་ལས། དེས་པོ་རྣམས་
 བདག་ལས་སྒྲེ་བ་མེད་དེ། ཞེས་པ་ནས། རས་ཡང་མི་སྒྲེ་བར་མི་འགྱུར་རོ། ཞེས་པའི་
 བར་ལ་ཚུད། གཉིས་པ་ནི། ཤེས་རབ་སྒྲོན་མ་ལས། དེ་ནི་རིགས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ཞེས་
 པ་ནས། མཚད་པའི་མཐའ་དང་ཐུལ་བར་འགྱུར་རོ། ཞེས་པའི་བར་གྱིས་བཤད།
 དོན་ནི། ལུགས་ལྷན་འབྲེད་ན་པེ། སངས་རྒྱས་བསྐྱེད་སྤྱོད་ཀྱི་འགྲེལ་བཤད་དེ་མི་རིགས་ཏེ།
 རང་རྒྱུད་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་ནས་བདག་སྒྲེ་འགོག་གས། ཐལ་འགྱུར་གྱི་དབང་དུ་བྱས་
 བས་བདག་སྒྲེ་འགོག་པར་བྱེད། དང་པོ་ལྷ་ར་ན་མི་རིགས་ཏེ། འགྲེལ་བཤད་དེས་བདག་
 སྒྲེ་འགོག་པའི་རང་རྒྱུད་ཀྱི་གཏམ་ཚིགས་དང་དཔེ་མ་བརྗོད་པའི་ཁྱིམ་དང་། དམ་
 བཅའ་ལ་གཞན་གྱི་སྒྲུས་པའི་ཉེས་པ་མ་བསལ་བའི་ཁྱིམ་ གཉིས་པ་ལྷ་ར་ན། དེ་
 འགོག་པ་ལ་ཤེས་རབ་སྒྲོན་མར་སྒྲགས་ཡོད་པའི་ཚིག་ཡིན་པའི་ཡང་ཁྱིམ་ཞེས་འབྱུང་
 ལ། ཡང་ཚིག་གསལ་ལས། ཐལ་བར་འགྱུར་པའི་ཚིག་ཡིན་པའི་ཁྱིམ་ ཞེས་འབྱུང་

བས། དེའི་དོན་ནི། ལྷ་བ་བྱེད་མི་འཕེན་པའི་ཐལ་འཕྱར་གྱིས་བདག་སྐྱེ་འགོག་མི་རུས་
 བས། ཐལ་འཕྱར་གྱིས་ལྷ་བ་བྱེད་འཕེན་རགོས་ལ། དེ་ལྟར་ན། ལྷ་བ་བྱེད་འཕེན་
 པའི་ཐལ་བར་འཕྱར་པའི་ཆོག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ལྷ་བ་པའི་སྐབས་ཀྱི་དོན་ལས་བཟློག་
 བས་བདག་སྐྱེ་མེད་པར་བསྐྱབ་པར་བྱ་བ་དང་། ཐལ་འཕྱར་གྱི་ཆོས་བཟློག་པའི་དོན་
 མེད་པས། ལྷ་བ་ཡང་སྐྱེ་བ་དོན་བཅས་དང་ཐུག་བཅས་སུ་འཕྱར་ལ། དེ་ལྟར་ན་ལྷ་བ་
 དཔོན་གྱིས་ལྷ་བ་ཡང་སྐྱེ་བ་དོན་བཅས་དང་ཐུག་བཅས་མི་བཞེད་པ་དང་འགལ་ཞེས་
 ཅོད། དེའི་ཚུལ་ནི། ལྷ་གྲུ་ཆོས་ཅན། ལྷ་བ་ཡང་སྐྱེ་བ་དོན་མེད་དང་ཐུག་མེད་དུ་ཐལ།
 བདག་ལས་སྐྱེ་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པའི་ཐལ་འཕྱར་འདི་ལྷ་བ་བྱེད་འཕེན་པའི་ཐལ་འཕྱར་
 ཡང་དག་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་འདྲའི་ཐལ་འཕྱར་དེས་སངས་རྒྱས་བསྐྱེད་སྐྱེ་འགྲེལ་བ་
 དེའི་སྐབས་ནས་དངོས་སུ་བསྐྱེན་པའི་བདག་སྐྱེ་འགོག་པའི་ཐལ་འཕྱར་གང་ཞིག །
 འགྲེལ་ངག་དེས་བདག་སྐྱེ་འགོག་པའི་ལྷ་བ་བྱེད་འཕེན་པའི་ཐལ་འཕྱར་གཅིག་བསྐྱེན་
 པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ལྷ་བ་ཡང་སྐྱེ་བ་དོན་བཅས་དང་ཐུག་བཅས་དེ་ལྷ་གྲུ་བདག་ལས་
 སྐྱེ་བ་མེད་པར་བསྐྱབ་པའི་རྟགས་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ལྷ་བ་
 དཔོན་གྱི་ལྷ་བ་ལྷ་བ་ཡང་སྐྱེ་བ་དོན་བཅས་དང་ཐུག་བཅས་མི་བཞེད་པ་དང་འགལ་
 ལོ། །གཞན་རྣམས་དེ་ལྟར་ཡིན་པོད། གཞན་སྐྱེ་འཕེན་ཚུལ་ནི་ལྷ་བ་ཞེས། དེའི་ཚུལ་
 ནི། ལྷ་བ་ཡང་སྐྱེ་བ་དོན་བཅས་དང་ཐུག་བཅས་སུ་གྲུ་བདག་ལས་མི་སྐྱེ་བར་བསྐྱབ་
 པའི་རྟགས་ཡིན་ན། ལྷ་གྲུ་ཆོས་ཅན། གཞན་ལས་སྐྱེ་བར་ཐལ། བདག་ལས་ནི་མི་སྐྱེ།
 ལྷ་བ་ཡང་སྐྱེ་བ་དོན་བཅས་དང་ཐུག་བཅས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ལྷ་བ་དཔོན་གྱི་
 ལྷ་བ་ཀྱི་གྲུ་བ་མཐའ་དང་འགལ། ཞེས་པའི་དོན་ཡིན། འགས་སུ་ན་འབྱེད་ཀྱིས་ལྷ་བ་
 ཡང་གི་དོན་དགོངས་ཏེ། དེ་ས་དགོངས་ན། ཆོག་གསལ་ལས། ཐལ་བར་འཕྱར་བ་
 བཟློག་པའི་དོན་དང་ཡང་ཡ་མོང་མེད་འགྲེལ་བ་ཡིན་གྱི། ཁོ་བོ་ཅག་ནི་ས་ཡིན་ཏེ།

རང་ལ་དཔལ་བཅང་བ་མེད་པའི་ཁྱིམ། ཞེས་སངས་རྒྱལ་བསྐྱུངས་ཀྱི་འབྲེལ་པག་དེས་
 བསྐྱེད་པའི་ཐལ་འགྲུལ་གྱི་ཐལ་ཆོས་བརྒྱུག་པའི་དོན་སྒྲུབ་ཡང་སྟེ་བ་དོན་བཅས་དང་
 ཐུག་བཅས། བ་དོན་གྲངས་ཅན་གྱི་ལས་སྒྲུབ་ཀྱི་ཁོ་བོ་ཅག་གིས་ལས་པ་སྒྲུབ་པའི་
 ཁྱིམ། ཞེས་ལམ་བཟང་པ་འབྲེལ་མེད་དུ་འགྲུལ་པའི་ཁྱིམ། གདན་ཆོག་ཀྱི་དབང་དུ་
 བྱས་པའི་རྟགས་ཆོས་བརྒྱུག་པ་ལ་འཆད་མི་རིགས་ཏེ། དེ་ལྟ་བུ་ལྟོག་བྱེད་ཀྱི་བརྒྱུག་
 ཚུལ་སྤེལ་པའི་ཁྱིམ། དཔོན་ཟེན་གྱི་རྟགས་བརྒྱུག་ན་དཔོན་ཟེན་གྱི་བསྐྱེད་བྱ་བརྒྱུག་
 དགོས་པ་ཡང་མི་རིགས་ཏེ། རྟགས་ཆོས་སོ་སོར་བརྒྱུག་དགོས་པའི་ཁྱིམ། ཟེར་མ་ནི།
 མི་འཐད་དེ། སྟོབ་དཔོན་ལེགས་ལུན་འབྱེད་རྒྱུ་ལ་གཤིན་དུ་པལ་པ་ཡིན་པས། ཁྱོད་
 གྱི་བཤད་པ་དེ་ལྟ་བུའི་རྩོད་པ་ནམ་གྱིས་འཇུག་ནས་རྩོད་པར་མི་བྱེད་དཔལ་སྒྲུལ་སོ་
 ཞེས་གསུངས། འདི་ལ་སྟོར་ཐུན་ཆེན་པོར། བརྒྱུག་ཚུལ་དེ་འདྲ་ཆེས་མི་འཐད་དེ། །
 སྒྲུབ་ཡང་སྟེ་བ་དོན་བཅས་དང་ཐུག་བཅས་སྟེ་གུ་བདག་ལས་མི་སྟེ་བར་བསྐྱེད་པའི་
 རྟགས་སྟེ་ལས་ལེན་ན་རྟགས་དེའི་ཐུགས་ཆོས་སྟེ་གུ་བལ། ཁྱུ་བ་པ་ཡང་འགལ་ཁྱུ་དུ་
 མོར་འདུག་ཅིང་། རྟགས་ཀྱི་སྟོན་ལ་དེ་འདྲ་ལས་ཆེ་བ་ཅི་ཞིག་ཡོད། དེ་ལྟར་ན་འདྲ་
 སྟོན་དེ་དག་བརྗོད་རྒྱ་གཅིག་གྱུར་མི་རྟོག་པར། སྟོབ་དཔོན་སྒྲུབ་ཡང་སྟེ་བ་དོན་བཅས་
 དང་ཐུག་བཅས་མི་བཞེད་པའི་གྲུབ་མཐའ་དང་འགལ་ཞེས་པ་ཅུ་མ་ཞིག་ཟེར་དགོས་པ་
 བྱུང་བའི། ལེགས་ལུན་འབྱེད་ལྟ་བུའི་པརྟེན་ཆེན་པོ་དེ་བས་གྱུར་དོ་མཚར་ཆེའོ། ཞེས་
 གསུངས། གཞན་ཡང་གཞན་སྟེ་འཕེན་ཚུལ་དེ་ཆེས་མི་འཐད་དེ། སྟོབ་དཔོན་ལེགས་
 ལུན་འབྱེད་རང་ཉིད་གཞན་སྟེ་ཡོད་པར་སྟེ་སྟེ་ཀྱི་དགོངས་པར་ལས་ལེན་པས།
 གཞན་སྟེ་ལས་ལེན་ན་སྟེ་སྟེ་ཀྱི་གྲུབ་མཐའ་དང་འགལ་ཞེས་སྟོན་བརྗོད་པའི་དོན་
 མེད་པས། བཤད་ཚུལ་དེ་འདྲ་ཆེས་མི་རིགས་པའི་ཁྱིམ། གཞན་ཡང་སྟོབ་དཔོན་
 ལེགས་ལུན་འབྱེད་ཀྱིས་སྟོབ་དཔོན་སངས་རྒྱལ་བསྐྱུངས་ལ་སྒྲུབ་པ་འདིར་དཔོན་པོ་

ཕྱིར། དེ་ལས་བརྒྱུ་པར་བྱ་བ་ཞེས་བྱ་བ་ནི། དངོས་པོ་རྣམས་བདག་གི་བདག་ཉིད་
 ལས་སྐྱེ་བ་མེད་དེ། ཞེས་བརྒྱུ་པར་བྱ་བ་ལོ། །དེར་བརྒྱུག་པའི་དོན་མདོན་པས་ཞེས་
 བྱ་བ་ནི། དངོས་པོ་བདག་གི་བདག་ཉིད་ལས་སྐྱེ་བ་མེད་དེ། ཞེས་བྱ་བ་བརྒྱུག་པའི་
 དོན་དངོས་པོ་རྣམས་གཞན་ལས་སྐྱེ་བ་ཞེས་བྱ་བ་མདོན་པས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་
 ཕྱིར། དེའི་ཆོས་བརྒྱུག་པའི་དོན་མདོན་པས་ཞེས་པ་ཡང་འགྲེལ་བཤད་དེའི་དངོས་ཟིན་
 གྱི་རྟགས་བརྒྱུག་པ་ལ་འཆད་རིགས་པར་བཤད། འགྲེལ་བཤད་སྐུན་རས་གཟིགས་
 བརྒྱུ་ལ་ཞུགས་ལས། དེའི་ཆོས་ཞེས་བྱ་བ་ནི། བརྒྱུ་པར་བྱ་བ་དེའི་ཆོས་དེ། དངོས་པོ་
 རྣམས་བདག་གི་བདག་ཉིད་ལས་སྐྱེ་བ་མེད་དེ་ཞེས་བརྒྱུ་པར་བྱ་བ་དེའི་ཕྱོགས་གྱི་
 ཆོས་དེ་དག་གི་སྐྱེ་བ་དོན་མེད་པ་ཉིད་ཏུ་འགྱུར་པའི་ཕྱིར་དང་། ཐུག་པ་མེད་པར་འགྱུར་
 པའི་ཕྱིར་ཞེས་བྱ་ལོ། །དེ་བརྒྱུག་པའི་དོན་མདོན་པས་ཞེས་བྱ་བ་ནི། དེ་དག་གི་སྐྱེ་བ་
 དོན་མེད་པ་ཉིད་ཏུ་འགྱུར་པའི་ཕྱིར། ཞེས་བྱ་བར་བརྒྱུག་པའི་དོན་སྐྱེ་བ་འབྲས་སུ་དང་
 བཅས་པ་ཉིད་ཏུ་འགྱུར་པའི་ཕྱིར། ཞེས་བྱ་བ་དང་། སྐྱེ་བ་ཐུག་པ་མེད་པར་འགྱུར་པའི་
 ཕྱིར། ཞེས་བྱ་བ་བརྒྱུག་པའི་དོན་སྐྱེ་བ་ཐུག་པ་མེད་པར་འགྱུར་པའི་ཕྱིར། ཞེས་བྱ་བ་
 མདོན་པས་སོ། །ཞེས་བཤད་པར་ཤེས་རབ་སྒྲུལ་མའི་དགོངས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
 དངོས་ཟིན་གྱི་རྟགས་བརྒྱུག་མ་དངོས་ཟིན་གྱི་བརྒྱུ་པར་བརྒྱུག་དགོས་པ་མི་འབྱད་དེ།
 རྟགས་ཆོས་སོ་སོར་བརྒྱུག་དགོས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པའི་སྒྲུལ་བརྒྱུད་མི་འཇུག་སྟེ། ཕྱིར་
 དངོས་ཟིན་གྱི་རྟགས་བརྒྱུག་མ། དངོས་ཟིན་གྱི་བརྒྱུ་པར་བརྒྱུག་མི་དགོས་ཀྱང་།
 སངས་རྒྱལ་བརྒྱུད་སྐྱིས་བདག་སྐྱེ་འགོག་པའི་འགྲེལ་བཤད་དེའི་དངོས་ཟིན་གྱི་རྟགས་
 བརྒྱུག་མ། དངོས་ཟིན་གྱི་བརྒྱུ་པར་བརྒྱུག་དགོས་པ་ལ་འགྲེལ་མེད་རྣམས་ལེགས་སྒྲུབ་
 འབྱེད་ཀྱི་བཞེད་པ་གོང་ཏུ་བཤད་ཟིན་པའི་ཕྱིར། ཆོག་གསལ་ལས། ཐལ་བར་འགྱུར་
 པ་བརྒྱུག་པའི་དོན་དང་ཡང་མ་དོལ་པོ་ཉིད་འགྲེལ་གྱིས། ཞེས་སོགས་ཀྱི། ལེགས་

ལུ་མ་འབྱེད་ཀྱིས་སྤྱད་ཡང་གི་དོན་དགོངས་པར་བརྟམ་པ་ས་ཡིན་པར་ཐལ། འབྲེལ་
 རག་དེས་ལེགས་ལུ་མ་འབྱེད་ཀྱིས་སྤྱད་ཡང་གི་དོན་ས་དགོངས་པར་བརྟམ་པའི་ཕྱིར་
 ཏེ། སངས་རྒྱལ་བསྐྱུངས་ཀྱི་འབྲེལ་རག་དེས་སྤྱ་གུ་ཆོས་ཅན། རྩེ་བ་དོན་མེད་དང་ཕྱག་
 མེད་ཡིན་པར་ཐལ། བདག་ལས་རྩེ་བའི་ཕྱིར། ཞེས་བརྟམ་པ་ནི་ས་ཡིན་གྱི། སྤྱ་གུ་
 ཆོས་ཅན། སྤྱད་ཡང་རྩེ་བ་དོན་མེད་པར་ཐལ། ཡོད་པའི་ཕྱིར། ས་ཁྱབ་ན་ཕྱག་མེད་དུ་
 རྩེ་བར་ཐལ། ཡོད་ཀྱང་སྤྱད་ཡང་རྩེ་དགོས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པའི་ཐལ་འགྱུར་བརྟམ་
 ཀྱང་། དེའི་ཐལ་ཆོས་ཀྱིས་བརྒྱུག་དོན་སྤྱད་ཡང་རྩེ་བ་དོན་བཅས་དང་ཕྱག་བཅས་ས་
 རོལ་གྱངས་ཅན་གྱི་ཁས་སྤངས་ཀྱིས་ཁོ་པོ་ཅག་གིས་ཁས་ས་སྤངས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་
 པའི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ལེགས་ལུ་མ་འབྱེད་ཀྱིས་སྤྱད་ཡང་གི་དོན་དགོངས་ན། དེ་
 འདྲའི་ཐལ་འགྱུར་གྱི་ཐལ་ཆོས་ཀྱི་བརྒྱུག་དོན་སངས་རྒྱལ་བསྐྱུངས་ཀྱིས་ཁས་ས་སྤངས་
 པར། རྩེ་བས་ལེགས་ལུ་མ་འབྱེད་ལ་བརྒྱབ་མི་དགོས་ཏེ། སྤྱད་ཡང་རྩེ་བ་དོན་བཅས་
 དང་ཕྱག་བཅས་སངས་རྒྱལ་བསྐྱུངས་ཀྱིས་ཁས་ས་སྤངས་པར་ལེགས་ལུ་མ་འབྱེད་རང་
 ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་ཐོན་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་ཡང་། རྣམ་པའདད་རིགས་པའི་རྒྱ་མཆོལ་ས།
 རྩེ་བས་ཐལ་བ་བརྒྱུག་པའི་དོན་དང་ས་འབྲེལ་བར་བརྟམ་པ་འདིས་ནི་ལེགས་ལུ་མ་
 འབྱེད་ཀྱིས་ཀྱང་སྤྱད་ཡང་རྩེ་བ་དོན་མེད་དང་ཕྱག་མེད་ཐལ་བ་འཕངས་པ་ས་དགོངས་
 པར་སྤྱིར་རྩེ་བ་དོན་མེད་དང་ཕྱག་མེད་དུ་ཐལ་བ་འཕངས་པར་བརྟམ་ནས་བརྒྱུག་དོན་
 ཁས་ལེན་དགོས་ཞེས་སྤྱས་པར་བརྟམ་ན། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་ཁྱེད་
 ཀྱི་ཐལ་བར་འགྱུར་པའི་ཆོག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་སྤྱད་ཀྱི་འཕེན་པའི་ཐལ་བར་
 འགྱུར་པའི་ཆོག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པའི་དོན་དུ་འཆད་པ་མི་རིགས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཆོག་
 གསལ་ལས། ཐལ་བར་འགྱུར་པའི་ཆོག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པ་དང་། བེས་
 རབ་རྒྱོན་སངས་རྒྱལ་ས་ཡོད་པའི་ཆོག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་བཤད་པ་གཉིས་དོན་གཅིག་

པའི་ཕྱིར། ཡང་མཁས་པའི་དབང་པོ་ཁ་ཅིག །ལེགས་ལྡན་འབྱེད་ཀྱིས་སངས་རྒྱུས་
 བརྒྱུད་པ་ལ། སྒོན་བཟོད་ཚུལ་ཚོག་གསལ་འགྱུར་རྟིང་ལྟར་བཤད་ན་བདེ་བས་དེ་ཉིད་
 ལས། འདི་ལ་ཁ་ཅིག་གིས། དེ་ནི་རིགས་པ་ས་ཡིན་ཏེ། གཏན་ཚིགས་དང་དཔེ་ས་
 བཟོད་པའི་ཕྱིར་དང་། གཞན་གྱི་སྒྲུབ་པའི་ཉེས་པ་ས་བསལ་པའི་ཕྱིར་དང་། ཐལ་བར་
 འགྱུར་པའི་ཚིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སྒྲུབ་པ་གྱི་དོན་ལས་བསྐྱོག་པས་བསྐྱོག་པའི་བསྐྱུ་བ་
 བར་བྱ་བ་དང་། དེའི་ཚིགས་གསལ་བ་ཡིན་པས། དེས་པོ་རྣམས་གཞན་ལས་སྐྱེ་བར་
 འགྱུར་ལ་སྐྱེ་བ་འབྲས་བྱ་དང་བཅས་པའི་ཕྱིར་དང་། སྐྱེ་བ་ལ་ཐུག་པ་ཡོད་པའི་དེའི་
 ཕྱིར། གྲུབ་པའི་མཐའ་དང་འགལ་བར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་སྒྲུབ་འབྱེད་པ་འཛོམ་ཏོ། །
 ཞེས་འགྱུར་ལ། དོན་ནི་ལེགས་ལྡན་འབྱེད་ན་རེ། སངས་རྒྱུས་བརྒྱུད་པ་གྱི་འགྲེལ་དག་
 དེ་མི་འཐད་དེ། འགྲེལ་དག་དེས་བདག་སྐྱེ་འགོག་པའི་གཏན་ཚིགས་དང་དཔེ་ཡང་
 དག་ས་བཟོད་པའི་ཕྱིར་དང་། དཔ་བཅའ་ལ་གུངས་ཅན་གྱིས་སྒྲུབ་པའི་ཉེས་པ་ས་
 བསལ་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་ས་གྲུབ་ན། སྒྲུབ་ཚུལ་ཅན། སྒྲུབ་ཡང་སྐྱེ་བ་དོན་མེད་
 དང་ཐུག་མེད་ཡིན་པར་ཐལ། བདག་ལས་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར་ཞེས་པའི་ཐལ་འགྱུར་འདི་སྒྲུབ་
 བྱེད་འཕེན་པའི་ཐལ་འགྱུར་ཡང་དག་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་འདྲའི་ཐལ་འགྱུར་དེ་སངས་
 རྒྱུས་བརྒྱུད་པ་གྱི་འགྲེལ་དག་དེའི་སྒྲུབ་ས་ནས་བསྐྱེད་པའི་བདག་སྐྱེ་འགོག་པའི་ཐལ་
 འགྱུར་གང་ཞིག །འགྲེལ་དག་དེས་བདག་སྐྱེ་འགོག་པའི་རྟགས་ཡང་དག་གཅིག་བསྐྱེད་
 པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། སྒྲུབ་ཡང་སྐྱེ་བ་དོན་བཅས་དང་ཐུག་བཅས་སྒྲུབ་བདག་ལས་མི་
 སྐྱེ་བར་བསྐྱུ་བ་པའི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན།
 འཕགས་པ་གྲུབ་སྒྲུབ་སྒྲུབ་ཡང་སྐྱེ་བ་དོན་བཅས་དང་ཐུག་བཅས་མི་བཞེད་པའི་གྲུབ་
 མཐའ་དང་འགལ་ལོ། །འོ་ན་གཞན་སྐྱེ་འཕེན་ཚུལ་རི་ལྟར་ཡིན་ཞེས། སྒྲུབ་ཡང་སྐྱེ་བ་
 དོན་བཅས་དང་ཐུག་བཅས་སྒྲུབ་བདག་ལས་མི་སྐྱེ་བར་སྐྱུ་བ་པའི་རྟགས་ཡང་དག་

ཡིན་ན། ལྷ་གུ་དེ་རང་གི་རྒྱུ་དུས་མ་ཡིད་དགོས་ལ། དེ་ལྷ་རྒྱུ་གུ་དེ་རང་གི་རྒྱུ་
 དུས་མ་རང་རྒྱ་དང་རོ་བོ་གཅིག་ཏུ་ཡིད་དམ། རོ་བོ་ཐ་དད་དུ་ཡིད། དང་བོ་ལྷ་རྒྱུ་
 བདག་སྐྱེ་མེད་པ་དང་འགལ། གཉིས་པ་ལྷ་རྒྱུ་ལ། ལྷ་གུ་ཆོས་ཅན། རོན་དམ་པར་སྐྱེ་
 བར་ཐལ། རང་གི་རྒྱ་དུས་མ་རྒྱ་དང་རོ་བོ་ཐ་དད་པའི་ཚུལ་གྱིས་གྲུབ་པའི་སྐྱེ་བ་གང་
 ཞིག །ཐ་སྐྱོད་པའི་སྐྱེ་བ་ལ་དེ་འདྲའི་སྐྱེ་ཚུལ་མེད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། རོན་དམ་པར་
 གཞན་ལས་སྐྱེ་བར་ཐལ། འདོད་པ་གང་ཞིག་རོན་དམ་པའི་བདག་སྐྱེ་མེད་པའི་ཕྱིར།
 འདོད་ན། འཇགས་པ་སྐྱེ་བ་གྱིས་རོན་དམ་པའི་གཞན་སྐྱེ་མི་བཞེད་པའི་གྲུབ་མཐའ་
 དང་འགལ་ལོ། །ཞེས་པའི་རོན་ཡིན། ཡང་ན་ལྷ་གུ་ཆོས་ཅན། གཞན་ལས་སྐྱེ་
 བར་ཐལ། བདག་ལས་མི་སྐྱེ་བ་གང་ཞིག །སྐྱར་ཡང་སྐྱེ་བ་རོན་བཅས་དང་ཐུག་བཅས་
 ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། འདོད་ན། སངས་རྒྱལ་བ་སྐྱེ་བ་རང་ཉིད་གཞན་སྐྱེ་མི་
 བཞེད་པའི་གྲུབ་མཐའ་དང་འགལ་ཞེས་པའི་རོན་ཡིན། དེས་ན་སྐབས་འདིར་སངས་
 རྒྱལ་བ་སྐྱེ་བ་གྱི་འགྲེལ་རག་དེའི་དངོས་ཟིན་གྱི་བསྐྱབ་བྱ་བ་ཐོག་ཚུལ་ལ་འཆད་མི་
 རིགས་དེ། འཕྱར་རྟོག་ལྷ་ལེགས་པས། རོན་ནི། སྐབས་ཀྱི་རོན་ཐལ་འཕྱར་གྱི་
 རྟགས་ཆོས་ལས་བསྐྱོག་པའི་བསྐྱོག་རོན་གྱི་བསྐྱབ་བྱ་དང་རྟགས་གཉིས་གསལ་བར་
 ཐོན་ཞེས་པའི་རོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས། འདི་བཤད་པ་སྐྱེ་མ་ལས་ལེགས་
 གྲང་། ཅུ་ཤེད་རྟོག་ཆེན་དང་མི་མཐུན་པ་རྟོགས་སྤྲིའིང་། གཞན་ཡང་། ལེགས་ལྷན་
 འབྲེད་གྱིས་སངས་རྒྱལ་བ་སྐྱེ་བ་འགོག་པའི་ཆོས་སངས་རྒྱལ་བ་སྐྱེ་བ་གྱི་འགྲེལ་རག་
 དེའི་མདོར་བསྐྱར་དངས། རྒྱལ་བཤད་མ་དངས་པ་ལ་རྒྱ་མཚན་མེད་པར་ཐལ། ལེགས་
 ལྷན་འབྲེད་གྱིས་སངས་རྒྱལ་བ་སྐྱེ་བ་གྱི་འགྲེལ་རག་དེའི་སྐྱར་ཡང་གི་རོན་དགོངས་
 པའི་ཕྱིར་རྟགས་ཁས། དེ་ལ་ཁོ་ན་རེ། སྐྱོན་མེད་དེ། མདོར་བསྐྱར་དང་རྒྱལ་བཤད་
 བསྐྱོད་བྱ་གཅིག་པས། མདོར་བསྐྱར་ལ་སྐྱོན་བསྐྱོད་པས་གྲང་། རྒྱལ་བཤད་ལ་འང་

སྒྲོལ་བརྒྱུད་པར་སོང་བ་ལ་དགོང་མ་པའི་ཕྱིར། སྒྲོལ་དཔོན་ལེགས་ལྷན་འབྲེད་གྱིས་
 མར་ས་རྒྱས་བརྒྱུད་ས་ཀྱི་འབྲེལ་བའི་སྒྲུབ་ཡང་གི་དོན་དགོང་མ་པར་བྲལ། སྒྲུབ་རས་
 གཞིགས་བརྒྱལ་ཞུགས་གྱི་དགོང་མ་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། འཕྱི་ག་འདིར་ས་རྒྱལ་ཟེར།
 ཉམས་ཀྱིས་སྒྲེ། འབྲེལ་བཤད་སྒྲུབ་རས་གཞིགས་བརྒྱལ་ཞུགས་ལས། དེ་དག་གི་སྒྲེ་
 བ་དོན་མེད་པ་ཉིད་དུ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་ཞེས་བྱ་བས་ནི་འདི་ལྟར་བཞུག་དོ། །གལ་ནེ་
 དངོས་པོ་རྣམས་ཡོད་པ་ལས་སྒྲེ་ན་དེ་དག་གིས་སྒྲེ་བ་དོན་མེད་པ་ཉིད་དུ་འགྱུར་དེ།
 འདི་ལྟར་སྒྲེས་ཟེན་པ་ལ་བྱད་བར་སྒྲོལ་ས་བྱུང་བ་འགའ་ཡང་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཞན་
 ཡང་སྒྲེ་བ་ཐུག་པ་མེད་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །གལ་ནེ་ཡོད་ཀྱང་སྒྲེ་ན་ཡང་སྒྲེ་བར་
 འགྱུར་བས་རྣམས་པ་དེ་ས་ཤིའི་བར་དུ་སྒྲེ་བར་འགྱུར་དེ། དེས་ན་སྒྲེ་བ་ཡོངས་སུ་སྒྲོགས་
 པ་མེད་པ་ཁོ་ནར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་ཡང་སྒྲུའི་དོན་གསལ་བར་བཤད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་
 གསུངས། མི་འཐད་དེ། སྒྲུབས་འདིར་ཡང་སྒྲུའི་དོན་དགོང་མ་པ་དགོང་མ་དཔྱོད་པ་ནི།
 དངོས་པོ་བདག་གི་བདག་ཉིད་དུ་ཡོད་པ་རྣམས་ལ་ནི། ཡང་སྒྲེ་བ་ལ་དགོས་པ་མེད་
 དོ། །ཞེས་པའི་རྒྱས་བཤད་དང་པོའི་འབྲེལ་རག་འདིའི་དོན་དགོང་མ་པ་དགོང་མ་དཔྱོད་
 པ་ཡིན་ལ། འབྲེལ་བཤད་ལས། འབྲེལ་རག་འདིའི་དོན་བཤད་པའི་ཚེ། གལ་ནེ་
 དངོས་པོ་རྣམས་ཡོད་པ་ལས་སྒྲེ་ན་དེ་དག་གིས་སྒྲེ་བ་དོན་མེད་པ་ཉིད་དུ་འགྱུར་ཏེ་ཞེས་
 པ་ས་གཏོགས་ཡང་སྒྲུས་བྱུང་བའི་ཕྱིར། དེ་ལ་དོགས་པ་ནི། སྒྲུབ་རས་གཞིགས་བརྒྱལ་
 ཞུགས་གྱིས་སྒྲུབས་འདིའི་ཡང་སྒྲུའི་དོན་དགོང་མ་པར་བྲལ། དེ་ལ་འབྲེལ་པ་ཚོག་
 གསལ་གྱི་རྒྱས་ཡོད་པ་གང་ཞིག་ འབྲེལ་པ་དེར་ཡང་སྒྲུའི་དོན་གསལ་བར་བཤད་པའི་
 ཕྱིར། དེ་ལྟར་ཡང་དྲང་དེས་རྣམས་འབྲེད་ལས། ལེགས་ལྷན་འབྲེད་གྱི་རྗེས་འབྱུང་སྒྲུབ་
 རས་གཞིགས་བརྒྱལ་ཞུགས་ལ། འབྲེལ་པ་ཚོག་གསལ་གྱི་རྒྱས་འདུག་པས་ཤེས་རབ་
 སྒྲོལ་མར་མར་ས་རྒྱས་བརྒྱུད་ས་གཞག་པའི་འབྲེལ་བཤད་གྱི་སྒྲུབས་སུ་སྒྲུབས་ལེགས་

ལྷན་ལ་སྒྲོམ་བརྒྱུད་པ་རྣམས་འདུག་མི་འདུག་གི་བཤད་པ་འོད་རླུང་སྤར་ཞིང་ཞི་བ་
 བཅོམ་པོར་སྒྲོམ་ལ་མེགས་པས་ཤུར་སྒྲུབས་རང་རླུང་བཀག་པའི་སྒྲོམ་སྒྲོམ་མཛད་
 རླུང་སྤར་ཡང་མ་མཛད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ལྷན་ན་སྒྲོམ་མེད་དེ། ལྷན་རས་
 གཞིགས་བརྒྱལ་ཞུགས་ཀྱིས་འགྲེལ་པ་ཚིག་གསལ་ལ་གཞིགས་པ་ཙམ་ཀྱིས་ཡང་སྒྲུབ་
 དོན་དགོངས་པའི་ངེས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་ཡེགས་ལྷན་འབྱེད་ཀྱིས་སངས་
 རྒྱལ་བསྐྱུངས་ལ་གྲུབ་མཐའ་དང་འགལ་བའི་སྒྲོམ་བརྒྱུད་ཚུལ་དེ་མི་འབྱེད་དེ། དེའི་
 དོན་ནི། དངོས་པོ་རྣམས་བདག་ལས་སྒྲེབ་མེད་པར་རྒྱབ་པའི་བརྒྱབ་བྱ་མེད་དགག་ཏུ་
 བཤད་པའི་རྒྱ་རྒྱབ་ཀྱི་གྲུབ་མཐའ་དང་འགལ་ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དེ། ཤེས་
 རབ་སྒྲོམ་མ་ལས། བདག་ལས་མ་ཡིན་ཞེས་པའི་དགག་པ་འདི་ནི། མེད་པར་དགག་
 པའི་དོན་ཏུ་བརྩ་བར་བྱའོ། །ཞེས་མེགས་ཀྱིས་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་འབྱུར་
 གསར་ལས། བརྒྱབ་པར་བྱ་བ་བརྒྱོག་པས་ཞེས་བཤད་པ་ལྷན་ཡེགས་ལྷན་འབྱེད་
 ཀྱིས་སངས་རྒྱལ་བསྐྱུངས་ལ་དངོས་པོ་རྣམས་བདག་ལས་སྒྲེབ་མེད་དེ། ཞེས་པའི་
 དངོས་ཟིན་གྱི་བརྒྱབ་བྱ་བརྒྱོག་དགོས་པའི་སྒྲོ་ནས་སྒྲོམ་བརྒྱུད་པ་ཡིན་པར་གཤམ།
 ཤེས་རབ་སྒྲོམ་མའི་རྒྱ་དཔེ་ལས་བརྒྱབ་པར་བྱ་བ་དང་། དེའི་ཚེས་བརྒྱོག་པའི་དོན་
 མདོན་པས་ཞེས་བརྒྱབ་བྱ་བརྒྱོག་ཚུལ་བཤད་པ་དེ་འབྱུར་ཡེགས་དེ། འགྲེལ་བཤད་
 ལྷན་རས་གཞིགས་བརྒྱལ་ཞུགས་ཀྱིས་དེ་ལ་འབྲུ་སྒྲོམ་མཛད་པའི་ཕྱིར། དེ་ཉིད་ལས།
 བརྒྱབ་པར་བྱ་བ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་དངོས་པོ་རྣམས་བདག་གི་བདག་ཉིད་ལས་སྒྲེབ་མེད་
 དེ། ཞེས་རྒྱབ་པར་བྱ་བའོ། །དེ་བརྒྱོག་པའི་དོན་མདོན་པས་ཞེས་བྱ་བ་ནི། དངོས་པོ་
 རྣམས་བདག་གི་བདག་ཉིད་ལས་སྒྲེབ་མེད་དེ། ཞེས་བྱ་བ་བརྒྱོག་པའི་དོན་དངོས་པོ་
 རྣམས་གཞན་ལས་སྒྲེབ་པ་ཞེས་བྱ་བ་མདོན་པས་མོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཡང་
 སྒྲོབ་དཔོན་ཡེགས་ལྷན་འབྱེད་ཀྱིས་ཡང་སྒྲུབ་དོན་དགོངས་པར་འདོད་པ་ལ་ཅིག །

ལེགས་ལྷན་འབྲེད་ན་ལེ། སངས་རྒྱལ་བརྒྱུད་ས་ཀྱི་འབྲེལ་རག་དེ་མི་རིགས་ཏེ། ས་
 བརྗོད་པ་ཡང་བསལ་བ་དང་། ཐལ་བར་འབྱུར་བའི་ཆོག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པའི་
 དོན་ནི། སངས་རྒྱལ་བརྒྱུད་ས་ན་ལེ། ལྷ་གུ་ཆོས་ཅན། སྤྱར་ཡང་སྟེ་བ་དོན་མེད་
 དང་ལྷག་མེད་ཡིན་པར་ཐལ། བདག་ལས་སྟེ་བའི་ཕྱིར་ཞེས་པའི་ཐལ་འབྱུར་འདིས་
 རང་གང་ལ་འཕངས་ལུལ་གྱི་ཆོལ་བས་བདག་སྟེ་ཡོད་པར་འཛིན་པའི་ལོག་རྟོག་བསལ་
 བས། བདག་སྟེ་མེད་པར་རྟོགས་པའི་རྗེས་དཔག་བསྐྱེད་རྣམས་པ་ཡིན་ཟེར་ན། འོན་དེ་
 འདྲའི་ཐལ་འབྱུར་དེ་སྟུབ་ཕྱེད་འཕེན་པའི་ཐལ་བར་འབྱུར་བའི་ཆོག་ཡིན་པར་ཐལ།
 ཁྱོད་ཀྱི་དཔལ་བཅའ་དེ་འཐད་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། འདོད་ན། སྤྱར་ཡང་སྟེ་བ་དོན་
 བཅས་དང་ལྷག་བཅས་སྟུ་གུ་བདག་ལས་སི་སྟེ་བར་བསྐྱབ་པའི་རྟགས་ཡིན་པར་ཐལ།
 འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། སྟོབ་དཔོན་སྟུ་སྟུབ་སྤྱར་ཡང་སྟེ་བ་དོན་བཅས་དང་ལྷག་
 བཅས་སི་བཞེད་པའི་གྲུབ་མཐའ་དང་འགལ། འོན་གཞན་སྟེ་འཕེན་རྒྱལ་ཇི་ལྟར་ཡིན་
 ཞེ་ན། སྟོབ་དཔོན་ལེགས་ལྷན་འབྲེད་ཀྱིས་དངོས་པོ་རྣམས་བདག་ལས་སི་སྟེ་བར་
 བསྐྱབ་པའི་སྐབས་འདིར་སྟེ་བ་བྱུད་པར་ཅན་གཅིག་བསྐྱབ་ཕྱི་ཆོས་སུ་འཛིན་རིགས་
 བར་ཐལ། སྤྱར་ཡང་སྟེ་བ་དོན་བཅས་དང་ལྷག་བཅས་དངོས་པོ་རྣམས་བདག་ལས་སྟེ་
 བ་མེད་པར་བསྐྱབ་པའི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། འདོད་ན།
 བདག་སྟེ་རྣམ་པར་བཅད་ཅམ་ས་ཡིན་པའི་སྟེ་བ་དེ་དངོས་པོ་རྣམས་བདག་ལས་སི་སྟེ་
 བར་སྐྱབ་པའི་དངོས་ཀྱི་བསྐྱབ་ཕྱི་ཆོས་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན།
 དངོས་པོ་རྣམས་བདག་སྟེ་རྣམ་པར་བཅད་ཅམ་ས་ཡིན་པའི་སྟེ་བ་དེ་དངོས་པོ་རྣམས་
 བདག་ལས་སི་སྟེ་བར་སྐྱབ་པའི་དངོས་ཀྱི་བསྐྱབ་ཕྱི་ཆོས་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་
 པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དངོས་པོ་རྣམས་བདག་སྟེ་རྣམ་པར་བཅད་ཅམ་ས་ཡིན་པའི་སྟེ་
 བ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་དངོས་པོ་རྣམས་བདག་ལས་སྟེ་བ་མེད་པར་རྟོགས་པའི་རྗེས་དཔག་

གི་དངོས་ཀྱི་གཞུང་གི་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་དེ་བསྐྱུ་བ་ཀྱི་དངོས་ཀྱི་བསྐྱུ་བ་ལྟུང་དག་
 ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཉམས་ལས། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། དེའི་དངོས་ཀྱི་གཞུང་གི་ལྟུང་
 པའི་སྐྱེ་བ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པ་གང་ཞིག །སྐྱེ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་
 ཆོས་ཅན། དངོས་པོ་རྣམས་སྒོ་ལ་སྒྲུང་བའི་དབང་གིས་བཞག་པ་མ་ཡིན་པར། དོན་
 དམ་པར་བདག་དང་གཞན་དང་གཉིས་ཀ་དང་རྒྱ་མེད་པ་གང་ལ་སྐྱེ་སྒྲུང་དུ་དབྱེད་པའི་
 མཐའ་རྟེན་པའི་སྐྱེ་བ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། དོན་
 དམ་པའི་སྐྱེ་བ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དོན་དམ་པའི་གཞན་སྐྱེ་
 ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པ་གང་ཞིག །བདག་སྐྱེ་མེད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། འཕགས་པ་
 རྒྱ་རྒྱུ་དོན་དམ་པར་གཞན་སྐྱེ་མི་བཞེད་པའི་གྲུབ་མཐའ་དང་འགལ་ལོ། །ཞེས་པའི་
 དོན་ཡིན་ཞེས་ཟེར། དོན་གཤམ་བྱ་ཆོས་ཅན། སྐྱོབ་དཔོན་ལེགས་ལྷན་འབྲེད་དེས།
 སྐྱོབ་དཔོན་སངས་རྒྱུ་བསྐྱུངས་ཀྱིས་འགལ་བརྗོད་ཀྱི་ཐལ་འགྱུར་ཅམ་ལ་བརྟེན་ནས་
 བདག་སྐྱེ་མེད་པར་རྟོགས་པའི་རྗེས་དཔག་སྐྱེ་བར་འདོད་པ་དགོངས་པར་ཐལ། ཐལ་
 བར་འགྱུར་པའི་ཆོག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པའི་དོན་འཆད་ཚུལ་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་
 ན། ལེགས་ལྷན་འབྲེད་ཀྱིས་སངས་རྒྱུ་བསྐྱུངས་ཀྱིས་རང་རྒྱུད་ཀྱི་རྟགས་མི་བཞེད་
 བར་དགོངས་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དྲུང་དེས་རྣམ་འབྲེད་ལས།
 ལེགས་ལྷན་འབྲེད་ལ་སངས་རྒྱུ་བསྐྱུངས་དང་རང་ཉིད་གཉིས་རང་རྒྱུད་ཁས་ལེན་མི་
 ལེན་མི་མཐུན་སྒྲུལ་པ་མི་འདུག་གི་རང་རྒྱུད་ཁས་ལེན་པ་འོས་མེད་དུ་བྱས་པའི་ལུགས་
 རྒྱ་སྒྲུང་རོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ཅམ་ལ་ཡང་མི་བརྟེན་པར་ལོག་བཤད་བྱས་པ་ལ་དགོས་
 པ་ཅི་ཡོད། ཡང་ཁ་ཅིག་ལེགས་ལྷན་འབྲེད་ཀྱིས་སྐྱབས་འདོའི་ཡང་སྒྲུབ་དོན་མ་དགོངས་
 བར་བཞེད་པ། ཅུ་གཤམ་ཁྱེད་ཆེན་ལྷན་ན་གཤམ་རབ་སྒྲོན་མར་སངས་རྒྱུ་བསྐྱུངས་ཀྱི་
 འགྲེལ་པ་འགོག་པའི་དགག་བཞག་མཛད་པའི་དུས་སུ། ཐལ་རང་པ་གྱེས་པས་ལེགས་

ལྷན་འབྲེད་ཀྱིས་སངས་རྒྱལ་བསྐྱེད་པའི་ཕྱི་རྒྱུ་ལྟར་མི་བཞེད་པ་མ་དགོངས་ལ། ལེགས་ལྷན་འབྲེད་ཀྱིས་སྐབས་འདིའི་ཡང་སྒྲུའི་དོན་དགོངས་པར་བཞེད་པ་ལྷན་ན། དེའི་དུས་ནས་ཐལ་པར་སོ་སོར་བྱིས་ཟེན་པས་ལེགས་ལྷན་འབྲེད་ཀྱིས་སངས་རྒྱལ་བསྐྱེད་པའི་ཕྱི་རྒྱུ་ལྟར་མི་བཞེད་པ་དགོངས་པ་ཡིན་པས་ལེགས་ཀྱི་པའི་རྗེས་སུ་འབྱར་དོ། །ཞེས་ཟེར་བ་འགྲེལ་བ་ཚིག་གསལ་གྱི་རྒྱལ་མེད་པ་ཡིན་ཏེ། ཚིག་གསལ་ལས། བརྗོད་པར་བྱ་སྟེ་སངས་རྒྱུད་ཀྱི་རྗེས་སུ་དཔག་པ་སྒྲུབ་དག་ལ་ཉེས་པ་འདིར་འབྱུར་གྱི། ཁོ་བོ་ཅག་ནི་སངས་རྒྱུད་ཀྱི་རྗེས་སུ་དཔག་པ་མི་སྒྲུབ་སྟེ། རྗེས་སུ་དཔག་པ་དག་ནི་གཞན་གྱིས་དཔ་བཅའ་བ་འགོག་པའི་འབྲས་བུ་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་དཔལ་ལྷན་སྒྲུབ་པས་ལེགས་ལྷན་འབྲེད་ཀྱི་དོར་སངས་རྒྱལ་བསྐྱེད་པའི་ཕྱི་རྒྱུ་ལྟར་མི་བཞེད་པར་སྒྲུབ་པ་ལ་དགོས་པ་མེད་པར་ཐལ། ལེགས་ལྷན་འབྲེད་ཀྱིས་སངས་རྒྱལ་བསྐྱེད་པའི་ཕྱི་རྒྱུ་ལྟར་མི་བཞེད་པ་དགོངས་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་ལེགས་ལྷན་འབྲེད་ཀྱིས་དངོས་པོ་བདག་གི་བདག་ཉིད་དུ་ཡོད་པ་རྣམས་ལ་ཡང་སྒྲེབ་པ་ལ་དགོས་པ་མེད་དོ། །ཞེས་པའི་འགྲེལ་རག་འདིས་བདག་སྒྲེབ་འགོག་པའི་རྟགས་ཡང་དག་བསྟན་པར་དགོངས་པར་ཐལ། དེས་འགྲེལ་རག་དེའི་ཡང་སྒྲུའི་དོན་དགོངས་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། འདོད་ན། རྒྱལ་མེད་པར་གསལ། ཡང་ཁ་ཅིག །ཤེས་རབ་སྒྲོམ་མའི་དོན་འཆད་ཚུལ་ལ་ལེགས་ལྷན་འབྲེད་ན་མེ། སངས་རྒྱལ་བསྐྱེད་པའི་ཕྱི་རྒྱུ་ལྟར་མི་བཞེད་པའི་ཕྱིར་དེ་མི་རིགས་ཏེ། རང་གི་དོས་ནས་གཏམ་ཚིགས་དང་དཔེ་ཡང་དག་པ་བརྗོད་པའི་ཕྱིར་དང་། གཞན་གྱི་དོས་ནས་དཔ་བཅའ་ལ་སྒྲོམ་སྒྲུས་པའི་ཉེས་པ་སྐྱེད་པའི་ཕྱིར་དང་། གཞན་ཡང་འགྲེལ་རག་དེ་མི་རིགས་ཏེ། དེ་ལ་རྒྱོལ་བ་གཞན་གྱི་སྒྲུབ་ཀྱི་སྒྲུགས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། རི་ལྷར་ཡོད་ན་དངོས་ཟེན་ལྷར་འབྲེལ་མེད་པས་བསྒྲིག་དོན་ཁས་ལེན་དགོས་ལ། དེ་ལྷར་ན་བདག་སྒྲིམ་པར་བཅད་ཅམ་སྐྱེད་པའི་སྒྲེབ། དངོས་པོ་རྣམས་བདག་ལས་སྒྲེབ་པ་མེད་

མཁའ་མཁུ་དཔྱད་པའི་ཕྱིར། དངོས་ཟིན་གྱི་བསྐྱབ་བྱ་བསྐྱོག་ཚུལ་གང་ཞེས། དངོས་པོ་
 རྣམས་བདག་སྐྱེ་རྣམས་པར་བཅད་ཅམ་མིན་པ་དེ། དངོས་པོ་རྣམས་བདག་ལས་མི་སྐྱེ་
 བར་སྐྱབ་པའི་བསྐྱབ་བྱ་ཡིན་པ་དེ། དངོས་ཟིན་གྱི་བསྐྱབ་བྱ་བསྐྱོག་པའི་དོན་ཡིན་
 བར་ཐལ། དངོས་ཟིན་གྱི་བསྐྱབ་བྱ་བསྐྱོག་དགོས་པ་གང་ཞེས། དངོས་པོ་རྣམས་
 བདག་ལས་སྐྱེ་བ་ཡོད་པ་དེ། དངོས་ཟིན་གྱི་བསྐྱབ་བྱ་བསྐྱོག་པའི་དོན་དུ་མི་དེགས་
 པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དངོས་པོ་རྣམས་བདག་ལས་སྐྱེ་བ་མེད་པ་དེ་མེད་དགག་ས་ཡིན་
 བར་ཐལ། དེ་བདག་སྐྱེ་རྣམས་པར་བཅད་ཅམ་མིན་པའི་ཕྱིར། དུགས་ཁས། འདོད་
 ན། མགོན་པོ་ལྷ་སྐྱབ་ཀྱིས་དངོས་པོ་རྣམས་བདག་ལས་མི་སྐྱེ་བར་བསྐྱབ་པའི་བསྐྱབ་
 བྱ་མེད་དགག་དུ་བཤད་པའི་གྲུབ་པ་ཐལ་དང་འགལ། དོན་གཞན་སྐྱེ་འཁེན་ཚུལ་རི་
 ལྗང་ཡིན་ཞེས། དངོས་པོ་རྣམས་ཆོས་ཅན། གཞན་ལས་སྐྱེ་བར་ཐལ། བདག་སྐྱེ་རྣམ་
 པར་བཅད་ཅམ་མིན་པའི་སྐྱེ་བ་དོན་བཅས་དང་བྱག་བཅས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་
 ན། སངས་རྒྱས་བསྐྱེད་ས་ཁྱེད་རང་གཞན་སྐྱེ་མི་བཞེད་པའི་གྲུབ་པ་ཐལ་དང་འགལ་
 ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་ནོ། །ཞེས། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། སྐྱོབ་དཔོན་ལེགས་འབྱེད་ཀྱིས་
 སངས་རྒྱས་བསྐྱེད་ས་ཀྱིས་གཞན་སྐྱེ་མི་བཞེད་པ་དེ་དགོངས་པར་ཐལ། ཁྱེད་ཀྱི་འཆད་
 ཚུལ་དེ་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ལུས་དེ། དེས་སངས་རྒྱས་བསྐྱེད་ས་ཀྱིས་རང་རྒྱད་
 ཀྱི་གཏན་ཆོགས་ཁས་ལེན་པར་འདོད་པའི་ཕྱིར། དྲང་ངེས་རྣམས་འབྱེད་ལས། ལེགས་
 ལྷན་ལ་ཡང་སངས་རྒྱས་བསྐྱེད་ས་དང་རང་ཉིད་གཉིས་རང་རྒྱད་ཁས་ལེན་མི་ལེན་མི་
 སུམ་རྣམས་པ་མི་འདུག་གི་ཞེས་སྟགས་དང་། དེའི་གནད་ཀྱིས་གྲུང་རང་ཉིད་དང་
 སངས་རྒྱས་བསྐྱེད་ས་གཉིས་ལ་ཆོས་དང་གང་ཟག་ལ་རང་བཞིན་འགོག་པའི་དགག་བྱ་
 ལ་ཡང་ལྷ་རགས་ཀྱི་ཁྱད་པར་ཡོད་པར་མི་བཞེད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་སྐྱོན་དེ་སངས་རྒྱས་བསྐྱེད་ས་ལ་མི་འདུག་པའི་ཚུལ་ལ། བདག་སྐྱེ་

འགོག་པའི་དཔེ་རྟགས་མ་བརྗོད་པའི་སྒྲིལ་མེད་པ། དམ་བཅའ་ལ་གཞན་གྱིས་སྒྲིལ་
 པའི་ཉེས་པ་སྐྱེས་པའི་སྒྲིལ་མེད་པ། བརྒྱུག་དོན་ཁས་བླངས་པའི་སྒྲིལ་མེད་པའི་
 རྩལ་གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི། ཆོག་གསལ་ལས། སྒྲིལ་འདི་དག་ཐམས་ཅད་ནི།
 རིགས་པ་སྐྱེས་པར་ཁོ་པོ་ཅག་གིས་མཐོང་ངོ། །རྩི་ལྟར་ཞེན། དེ་ལ་རེ་ཞིག་གཏན་
 ཆོགས་དང་དཔེ་མ་བརྗོད་པའི་ཕྱིར་དང་། ཞེས་གང་སྒྲིལ་པ་དེ་ནི་མི་རིགས་སོ། །ཅིའི་
 ཕྱིར་ཞེན། གང་གི་ཕྱིར་བདག་ལས་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ཡོད་པ་རྒྱ་ཉིད་དང་དེ་ཉིད་སྒྲུའོ་ཞེས་
 སྒྲིལ་བ་ཡིན་ལ། ཡོད་པ་ནི་ཡང་སྒྲུབ་པ་ལ་དགོས་པ་སྐྱེས་པའི་མཐོང་ཞིང་། ལྷག་པ་མེད་པར་
 ཡང་མཐོང་ལ་ཁྱོད་གྱིས་སྒྲུལ་པ་སྒྲུབ་ཡང་སྒྲུབ་མི་འདོད་ཅིང་ལྷག་པ་མེད་པར་ཡང་
 མི་འདོད་དོ། །དེའི་ཕྱིར་ཁྱོད་ཅག་གི་ཚུད་པ་ནི་འཐད་པ་དང་བྲལ་བ་དང་རང་གི་ཁས་
 བླངས་པ་དང་འགལ་བ་ཡིན་ལོ། །ཞེས་སྐྱོད་པོ་བདག་ལས་སྒྲུབ་པ་འདོད་པ་ལ་འདྲི་
 བར་བྱེད་པ་ཡིན་ཏེ། གང་ལས་གཏན་ཆོགས་དང་དཔེ་མ་བརྗོད་པ་འབྲས་བུ་དང་བཅས་
 བར་འགྱུར་བ་འདི་ཅུ་ཞིག་གིས་ཚུད་པ་ན། ཅི་ལ་རོལ་པོས་ཁས་ལེན་པར་མི་བྱེད་
 དམ། འོན་ཏེ་སྐྱོད་པོ་རང་གི་ཁས་བླངས་པ་དང་འགལ་བས་ཚུད་པས་ཀྱང་མི་
 བརྒྱུག་ནི། དེའི་ཆེ་ངོ་ཆ་བ་མེད་པ་ཉིད་གྱིས་གཏན་ཆོགས་དང་དཔེ་གཉིས་གྱིས་ཀྱང་
 བརྒྱུག་པར་མི་འགྱུར་བ་ཉིད་དོ། །ཁོ་པོ་ཅག་ནི་སྒྲིལ་པ་དང་ལྷན་ཅིག་ཚུད་པ་ཡང་སྐྱེས་
 ཡིན་ལོ། །དེའི་ཕྱིར། སྒྲིབ་དཔོན་ནི་གནས་སྐྱེས་པ་ཡང་རྗེས་སུ་དཔག་པ་འཆར་
 བར་བྱེད་པ་ནི། བདག་ཉིད་རྗེས་སུ་དཔག་པ་ལ་དགའ་བ་ཉིད་མདོན་པར་བྱེད་པ་ཡིན་
 ལོ། །ཞེས་གསུངས། དོན་ནི་གཏན་ཆོགས་དང་དཔེ་མ་བརྗོད་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པའི་དོན།
 བདག་སྒྲུབ་འགོག་པའི་རང་རྒྱུད་གྱིས་གཏན་ཆོགས་དང་དཔེ་མ་བརྗོད་པའི་ཕྱིར་ཞེས་
 པའི་དོན་ནས། གཞན་གྲགས་ཀྱི་གཏན་ཆོགས་དང་དཔེ་མ་བརྗོད་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པའི་
 དོན་གང་ཡིན། དང་པོ་ལྟར་ན་འགྲེལ་བ་དེའི་དོན་ནི་སངས་རྒྱས་བསྐྱུངས་ལ་བདག་སྒྲུབ་

འགོག་པ་ལ་རང་རྒྱུད་ཀྱིས་གདམ་ཆོག་སྒྲུབ་དང་དཔེ་ལ་བརྟེན་པའི་སྒྲོ་ནས་བདག་སྒྲེལ་གྱི་ལུས་པའི་སྒྲོ་མེད་དེ། དཔག་སྒྲུབ་དཔེ་ལ་བརྟེན་ཀྱང་བདག་སྒྲེལ་གྱི་ལུས་པའི་འགལ་བརྟེན་གྱི་ཐལ་འགྲུར་གཉིས་བསྐྱེད་པ་གང་ཞིག །འགལ་བརྟེན་གྱི་ཐལ་འགྲུར་གྱིས་བདག་སྒྲེལ་གྱི་ལུས་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། རྒྱ་མཚན་གང་གི་ཕྱིར་ན་པ་ལ་པོ་གངས་ཅན་གྱི་བདག་སྒྲེལ་དོན་རྒྱ་དུས་སྟེ་མེད་པ་ཞིག་གསར་དུ་སྒྲེལ། འབྲས་ཀྱི་སྒྲོ་མོན་ལས་ནས་སྒྲུག་གྱུར་སྒྲེལ་ཞིང་། དེ་བཞིན་དུ་རི་རྩ་ཡང་སྒྲེལ་བར་འགྲུར་དེ། དེ་གཉིས་རྒྱ་དུས་སྟེ་མེད་མཚུངས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་འབྲས་བུ་གསུམ་རྒྱ་དུས་སྟེ་མི་གསལ་བར་ཡོད་དེ། རྒྱ་དུས་སྟེ་འབྲས་བུའི་ལུས་པ་ཡོད་པ་གང་ཞིག །དེ་ཡོད་ན་ལུས་པ་ཅན་གྱི་འབྲས་བུ་ཡང་ཡོད་དགོས་པས་རྒྱ་དང་རང་བཞིན་གཅིག་དུ་རྒྱ་དུས་སྟེ་མི་གསལ་བའི་རྒྱུ་ལྟ་ཡོད་དེ། གསལ་བར་མེད་པས་གསལ་ཐེན་པའི་སྒྲེལ་སྒྲུབ་ཡང་སྒྲེལ་བར་མི་འདོད་ཅིང་། ཐུག་མེད་དུ་ཡང་མི་འདོད་དོ་ཞེས་ཟེར། དེ་དགག་པ་ལ། དེའི་ཕྱིར་གངས་ཅན་གྱིས་རྒྱ་དུས་སྟེ་མེད་ན། འབྲས་ཀྱི་སྒྲོ་མོན་ལས་ནས་སྒྲུག་སྒྲོ་མོན་སྒྲེལ་བར་འགྲུར་དོ། ཞེས་པའི་རྩོད་པ་ནི། རིགས་པའི་འཐད་པ་དང་བུལ་བ་དང་། རང་གིས་ཁས་སྒྲུབ་པ་དང་འགལ་ལོ། ཞེས་པ་གཉིས་ཀྱི་སྒྲོ་ནས་པ་ལོ་པོ་བདག་སྒྲེལ་འདོད་པ་གངས་ཅན་ལ་འདྲི་བ་སྟེ། མོ་ལ་བའི་སྒྲོ་ནས་འགོག་པ་ཡིན་ནོ། །འགོག་རྒྱུ་ནི། དངོས་པོ་བདག་གི་བདག་ཉིད་ཡོད་པ་ཞེས་སྐྱབས་འདིས་གངས་ཅན་གྱིས་རྒྱ་དུས་སྟེ་ཡོད་པར་འདོད་པའི་སྒྲུག་ཆོས་ཅན། སྒྲུབ་ཡང་སྒྲེལ་བ་དོན་མེད་པར་ཐལ། རང་གི་བདག་ཉིད་དུ་གྲུབ་ཐེན་པའི་ཕྱིར་མ་ཁྱུབ་ན། ཅི་སྟེ་ཡོད་ཀྱང་ཞེས་སྐྱབས་ཀྱི་དོན་ནི། དེ་ཆོས་ཅན། ཐུག་མེད་དུ་སྒྲེལ་བར་ཐལ། རང་གི་བདག་ཉིད་དུ་གྲུབ་ཐེན་ཀྱང་སྒྲུབ་ཡང་སྒྲེལ་དགོས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་བསྐྱེད་ལ། དཔག་སྒྲེལ་པ་མ་གྲུབ་པོ་ཞེས། པ་ལོ་པོ་མི་འདོད་པ་ཐལ་བར་འཕེན་ཞིང་ཁས་སྒྲུབ་དཔག་སྒྲུབ་པོ་དཔེ་ལའི་འགལ་བརྟེན་གྱི་ཐལ་

འགྲུལ་ལ་བརྟེན་ནས། བདག་སྡེ་འགོག་མི་རུས་ན་རང་རྒྱུད་ཀྱི་རྟགས་ཀྱིས་ཀྱང་མི་རུས་
 ཏེ། འགལ་བརྟེན་གྱི་ཐལ་འགྲུལ་ལ་བརྟེན་ནས་བདག་སྡེ་འདོད་པའི་དམ་བཅའ་ལ་
 གནོད་པ་མཐོང་ཡང་ཁས་བླངས་ལ་བསྟོན་འདིངས་པ་ལྟ་བུའི་ཕྱིར་སྟོལ་དང་ལྷན་ཅིག་
 རྩོད་པར་མི་རིགས་པའི་ཕྱིར། དེའི་ཕྱིར་སྟོབ་དཔོན་ལེགས་ལྷན་འབྲེད་ནི་གནས་ས་
 ཡིན་པ་སྟེ། རང་རྒྱུད་བཀོད་མི་དགོས་བཞིན་དུ་རང་རྒྱུད་འཆར་བར་བྱེད་ན་སྟོབ་དཔོན་
 རང་ཉིད་རང་རྒྱུད་ལ་དགའ་བ་ཅུང་ཞིག་སྟོན་པར་བྱེད་པ་ཅུང་དུ་ཟད་དོ། །ཞེས་པའི་
 དོན་ནི། དེས་ན་དཔུ་མ་པ་ཡིན་ན། རང་རྒྱུད་ཀྱི་རྟགས་དཔེ་ཁས་ལེན་མི་རིགས་ཞེས་
 སྟོན་པ་ལ། ཚོག་གསལ་ལས། དཔུ་མ་པ་ཡིན་ན། རང་རྒྱུད་ཀྱི་རྟེན་སུ་དཔག་པར་བྱ་
 བ་རིགས་པ་ཡང་ས་ཡིན་ཏེ། རྟོགས་གཞན་དུ་ཁས་བླངས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་
 སྐད་དུ་ཡང་། འཕགས་པ་ལྷས། ཡོད་དང་མེད་དང་ཡོད་མེད་ཅིས། རྟོགས་ནི་གང་ལ་
 ཡོད་མིན་པ། དེ་ལ་ལུན་ནི་རིང་པོ་རའང་། གྲུན་ཀ་བརྟེན་པར་རུས་ས་ཡིན། ཞེས་
 དང་། རྩོད་པ་བསྟོག་པ་ལས་ཀྱང་། གལ་ཏེ་ངས་དམ་བཅའ་འགའ་ཡོད། དེས་ན་ང་
 ལ་སྟོན་དེ་ཡོད། །ང་ལ་དམ་བཅའ་མེད་པའི་ཕྱིར། །ང་ནི་སྟོན་མེད་ཁོ་ནའོ། །ཞེས་
 དང་། གལ་ཏེ་མངོན་སུམ་ལ་སོགས་ཀྱིས། །དོན་གྱི་འགའ་ཞིག་དམིགས་ན་ནི། སྒྲུབ་
 པའས་བསྟོག་བར་བྱེད་ན་དེ། མེད་ཕྱིར་ང་ལ་གྲུན་ཀ་མེད། ཅིས་གསུངས་སོ། །ཞེས་
 སོགས་གསུངས། དེས་ན། དཔུ་མ་པ་ཡིན་ན། རང་རྒྱུད་ཀྱི་རྟགས་དཔེ་ཁས་ལེན་མི་
 རིགས་པས་བྱུང་གྱང་། རང་རྒྱུད་ཀྱི་རྟགས་དང་དཔེ་ཁས་ལེན་པའི་དཔུ་མ་པ་ཡོད་པ་
 མི་འགལ་ཏེ། དཔེར་ན། དག་སྟོང་ཡིན་ན། མོ་ཐར་གྱི་བཅས་པ་དང་འགལ་བར་
 ཞུགས་མི་རིགས་པས་བྱུང་གྱང་། མོ་ཐར་གྱི་བཅས་པ་དང་འགལ་བར་ཞུགས་པའི་
 དག་སྟོང་ཡོད་པ་མི་འགལ་བ་བཞིན་རོ། །གཉིས་པ་གཞན་གྲགས་ཀྱི་རྟགས་དཔེ་ས་
 བརྟེན་པའི་སྟོན་ཡོད་དོ་ཞེ་ན། བདག་སྡེ་འགོག་པ་ལ་གཞན་གྲགས་ཀྱི་གཏན་ཚིགས་

དང་དཔེ་དེས་པར་འགོད་དགོས་པ་ས་ཡིན་ལ། གལ་ཏེ་དགོས་མཁའ་སློབ་དཔོན་
 སངས་རྒྱལ་བསྐྱེད་སྤྱོད་ཀྱི་འགྲེལ་རག་དེས་དེ་བསྟན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་སྟོན་པ་ལ། ཚིག་
 གསལ་ལས། ཅི་སྟེ་ཡང་རང་གི་རྗེས་སུ་དབག་བསམ་འགལ་བ་གདོན་སེ་ཟ་བར་བརྗོད་
 པར་བྱ་བ་ཡིན་ནོ། །ཞེ་ན་དེ་ཡང་སློབ་དཔོན་སངས་རྒྱལ་བསྐྱེད་སྤྱོད་ཀྱི་བརྗོད་པ་ཉིད་
 ཡིན་ནོ། །རི་ལྟར་ཞེ་ན། གང་གི་ཕྱིར་དེས་ནི་འདི་སྒྲུང་དུ་བཤད་པ་ཡིན་ཏེ། དངོས་པོ་
 རྣམས་བདག་ལས་སྟེ་བ་མེད་དེ། དེ་དག་གིས་སྟེ་བ་དོན་མེད་པ་ཉིད་དུ་འགྱུར་བའི་
 ཕྱིར་དང་། ཞེས་བཤད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལ་དེ་དག་གི་ཞེས་བྱ་བ་འདིས་ནི། རང་གི་
 བདག་ཉིད་དུ་ཡོད་པ་འཛིན་པ་ཡིན་ནོ། །ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། འདི་ལྟར་རང་གི་བདག་ཉིད་
 དུ་ཡོད་པ་དག་ལ་ནི། ཡང་སྟེ་བ་ལ་དགོས་པ་མེད་དོ། །ཞེས་བྱ་བ་འདི་ནི་མདོར་བཞག་
 པའི་རག་དེའི་འགྲེལ་པའི་རག་ཡིན་ལ། རག་འདིས་ནི་ཆོས་མཐུན་པའི་དཔེ་གཞན་ལ་
 རབ་ཏུ་གྲགས་པ་བསྐྱབ་པར་བྱ་བ་དང་སྐྱབ་པར་བྱེད་པའི་ཆོས་དང་ལྟན་པ་ཉི་བར་
 བཟུང་བ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལ་རང་གི་བདག་ཉིད་དུ་ཡོད་པ་ཞེས་བྱ་བ་འདིས་ནི་གདན་
 ཚིགས་འཛིན་པ་ཡིན་ནོ། །སྟེ་བ་དོན་མེད་པ་ཉིད་དུ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་དང་། ཞེས་བྱ་བ་
 འདིས་ནི། བསྐྱབ་པར་བྱ་བའི་ཆོས་འཛིན་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས། དེའི་དོན་ནི།
 སློབ་དཔོན་སངས་རྒྱལ་བསྐྱེད་སྤྱོད་ཀྱི་འགྲེལ་རག་དེས་བདག་སྟེ་འགོག་པའི་གཞན་
 གྲགས་ཀྱི་རྟགས་དཔེ་བསྟན་རྒྱལ་ནི་དངོས་པོ་རྣམས་བདག་ལ་སྟེ་བ་མེད་དེ། ཞེས་
 མོགས་མདོར་བསྟན་དང་། དངོས་པོ་བདག་གི་བདག་ཉིད་དུ་ཡོད་པ་རྣམས་ལ་ཡང་སྟེ་
 བ་ལ་དགོས་པ་མེད་དོ། །ཞེས་མོགས་རྒྱལ་བཤད་ཡིན་ལ། དེ་གཉིས་མདོར་བསྟན་
 རྒྱལ་བཤད་སྐྱར་བས་བསྟན་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། མདོར་བསྟན་རྒྱལ་བཤད་སྐྱར་བའི་
 རྒྱལ་ནི། མདོར་བསྟན་དུ་དེ་དག་གི་ཞེས་པ། རྒྱལ་བཤད་ཀྱི་དངོས་པོ་བདག་གི་བདག་
 ཉིད་དུ་ཡོད་པ་རྣམས་ལ་ཞེས་བསམ་འཆད། སྟེ་བ་དོན་མེད་པ་ཉིད་དུ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར།

ཞེས་པ་ཡང་སྟེ་བ་ལ་དགོས་པ་མེད་དོ་ཞེས་པས་འཆད། སྟེ་བ་ཐུག་པ་མེད་པ་ཉིད་དུ་
 འགྱུར་ཞེས་པ། ཅི་སྟེ་ཡོད་ཀྱང་སྟེ་ན་ནས་ཡང་མི་སྟེ་བར་མི་འགྱུར་རོ། །ཞེས་པས་
 འཆད་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་མདོར་བསྟན་གྱི་དངོས་པོ་རྣམས་ཞེས་པས། ཆོས་ཅན་དང་།
 དེ་དག་གི་ཞེས་པས་གཏན་ཆོག་ས་མཐུན་དཔེ་དང་བཅས་པ་དང་། སྟེ་བ་དོན་མེད་
 དང་ཐུག་མེད་དུ་འགྱུར་ཞེས་པས་སྟབ་ཆོས་བསྟན་ནས། རྒྱས་བཤད་གྱི་དེ་དག་རྒྱས་
 པར་བཤད་པའི་སྟོན་ས། དངོས་པོ་ཞེས་ཆོས་ཅན་དང་། བདག་གི་བདག་ཉིད་དུ་ཡོད་
 པ་ཞེས་པས་གཏན་ཆོག་ས་དང་། ཡང་སྟེ་བ་ལ་དགོས་པ་མེད་དོ། །ཞེས་སོགས་ཀྱིས་
 བསྟབ་ཆོས་བསྟན་པའི་ཕྱིར། འོ་ན་མཐུན་དཔེ་གང་གིས་བསྟན་ཅེ་ན། འང་ཐང་སག་
 པ་ན་ལ། རྩབ་པ་སྟོན་པའི་དག་གིས་བསྟན་ཏེ། མཐུན་དཔེ་སྟོན་པའི་དག་རྩབ་པ་སྟོན་
 པའི་དག་དུ་འདུས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་ཟེར། མ་དེ་གི་ལ་ན་ལ། སྟེ་བ་དོན་མེད་པ་ཉིད་དུ་
 འགྱུར་བའི་ཕྱིར། ཞེས་པ། རྩབ་པ་སྟོན་པའི་ལྷ་པའི་མཐུན་ཅན་ཡིན་པས་བསྟན་ཏེ།
 གྲངས་ཅན་གྱི་སྟོ་ལ་སྟོས་ནས་མཐུན་དཔེ་བསྟན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གྲངས་ཅན་གྱི་གཞུང་
 ལས། གང་དུ་གཏན་ཆོག་ས་བསྟབ་བྱ་ཡི། །རྗེས་འགྲོ་མེད་ན་མེད་བརྗོད་པ། །ལྷ་པ་དེ་
 རི་དཔེར་བརྗོད་ཅིང་། །གཏན་ཆོག་ས་ཉི་བར་སྟོར་བ་ལས། །ཞེས་འཕྲུང་བའི་ཕྱིར།
 ཞེས་ཟེར་ན་མི་འཐད་དེ། སྐབས་འདིར་རང་ལུགས་ཀྱི། མཐུན་དཔེ་འཆད་པའི་སྐབས་
 ཡིན་པས། གྲངས་ཅན་གྱི་ལུང་རྒྱུ་བྱེད་དུ་མི་དེགས་པའི་ཕྱིར། རང་ལུགས་ནི། མདོར་
 བསྟན་དུ་དེ་དག་ཞེས་པ་དང་། རྒྱས་བཤད་དུ་དངོས་པོ་རྣམས་ཞེས་པའི་མང་ཆོག་གིས་
 མཐུན་དཔེ་བསྟན་ཏེ། རྒྱས་བཤད་དུ་གཏན་ཆོག་ས་དོས་གཞུང་བའི་ཆོ་རྣམས་སྟོ་བོར་
 བསྟན་ཏེ། བདག་གི་བདག་ཉིད་དུ་ཡོད་པ་ཞེས་བྱ་བས་གཏན་ཆོག་ས་འཛིན་པ་ཡིན་ནོ། །
 ཞེས་མང་ཆོག་བོར་བ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། མདོར་བསྟན་གྱི་གཏན་ཆོག་ས་
 འཛིན་པ་དངོས་སུ་ས་གསུངས་པ་ནི། དཔེ་བསྟན་པའི་ཆོག་ལས་རྟགས་སྟོན་པའི་ཆོག་

ཟུར་དུ་སྒྲོར་པ་མེད་པས་པ་གསུངས་པ་ཡིན་གྱི། ས་བསྐྱེད་པར་བཞེད་པ་མིན་ཏེ།
 སེེར་བསྐྱེད་ཀྱིས་བཤད་དགོངས་པ་གཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འོ་ན་འགྲེལ་རག་དེས་
 བསྐྱེད་པའི་བདག་སྟེ་འགོག་བྱེད་ཀྱི་གཞན་གྲགས་ཀྱི་དཔེ་རྟགས་དེ་གར་ཞེན། དེ་སྟོན་
 བར་བྱེད་པ་ལ། ཆོག་གསལ་ལས། དེ་ལ་རི་ལྟར་སྒྲུ་མི་རྟག་སྟེ་བྱས་པ་མི་རྟག་པའི་
 ཕྱིར། བྱས་པ་ནི་མི་རྟག་པར་སྟོང་སྟེ། དཔེར་ན་བྱས་པ་བཞིན་ནོ། །དེ་བཞིན་དུ་སྒྲུ་
 ཡང་བྱས་པ་ཡིན་ཏེ། དེའི་ཕྱིར་བྱས་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་མི་རྟག་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས། འདིར་
 ཉེ་བར་སྒྲུར་བས་གསལ་བར་བྱས་པའི་བྱས་པ་གཏན་ཆོག་སྟེ་ཡིན་པ་དེ་བཞིན་དུ།
 འདིར་ཡང་དངོས་པོ་རྣམས་བདག་ལས་སྟེ་བ་མེད་དེ། རང་གི་བདག་ཉིད་དུ་ཡོད་པ་ལ་
 ཡང་སྟེ་བ་དོན་མེད་པ་ཉིད་དུ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། འདི་ན་རི་ལྟར་བྱས་པ་ལ་སོགས་པ་
 སདུམ་ན་གནས་ཤིང་གསལ་བར་རང་གི་བདག་ཉིད་དུ་ཡོད་པ་ནི་ཡང་སྟེ་བ་ལ་མི་ལྟོས་
 བར་སྟོང་བ་དེ་བཞིན་དུ། འདིས་པའི་གོང་བྱ་ལ་སོགས་པའི་གནས་སྐབས་ན་ཡང་
 གལ་ཏེ་རང་གི་བདག་ཉིད་དུ་ཡོད་པའི་བྱས་པ་ལ་སོགས་པ་ཡོད་དོ། །སྒྲུ་དུ་སེམས་
 བ་ནི། དེའི་ཆེ་ཡང་རང་གི་བདག་ཉིད་དུ་ཡོད་པ་དེ་ལ་སྟེ་བ་ཡོད་པ་སྟེ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟར་
 བ་གཏན་ཆོག་སྟེ་བར་སྒྲུར་བས་གསལ་བར་བྱས་པ་ཡང་སྟེ་བ་བཀག་པ་ལ་མི་
 འཁྱུལ་བ་རང་གི་བདག་ཉིད་དུ་ཡོད་པ་ཉིད་ཀྱིས་གངས་ཅན་ལ་རང་ཉིད་ཀྱི་རྗེས་སུ་
 དཔག་པས་འགལ་བ་བརྗོད་པར་སྟོང་བ་ཡིན་ཏེ། དེས་ན་དེ་ནི་རིགས་པ་སྟེ་ཡིན་ཏེ།
 གཏན་ཆོག་སྟེ་བར་དཔེ་ས་བརྗོད་པའི་ཕྱིར་དང་། ཞེས་ཅི་སྟེ་བརྗོད་པར་བྱེད་ཅིས་
 གསུངས། དོན་ནི་དཔེ་སྒྲུར་དང་དོན་སྒྲུར་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། དེ་ལ་ཅི་ལྟར་ཞེས་
 པ་ནས། གཏན་ཆོག་སྟེ་ཡིན་པ་དེ་བཞིན་དུ། ཞེས་པའི་བར་གྱིས་དཔེ་སྒྲུར་བསྐྱེད་ཏེ།
 སྒྲུར་བ་ནི། སྒྲུ་མི་མི་རྟག་སྟེ་བྱས་ན་མི་རྟག་པས་བྱུང་བའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་བྱས་པ་
 བཞིན་བྱས་པ་བྱས་པ་དེ་བཞིན་དུ་སྒྲུ་ཡང་བྱས། དེའི་ཕྱིར་ན་སྒྲུ་མི་རྟག་གོ་ཞེས་པ་ཡིན་

མོ། །གཉིས་པ་ནི། འདིར་ཡང་དངོས་པོ་རྣམས་ཞེས་པ་ནས། །སྐྱེ་བ་དོན་ཡོད་པ་ས་
 ཡིན་མོ། །ཞེས་པའི་བར་གྱིས་བསྐྱེད་པ། དོན་སྐྱོར་ནི་དངོས་པོ་རྣམས་བདག་ལས་སྐྱེ་
 བ་དོན་མེད་དེ། རང་གི་བདག་ཉིད་དུ་གྲུབ་ཟིན་ན་སྐར་ཡང་སྐྱེ་བ་དོན་མེད་པས་བྱུང་
 པའི་ཕྱིར། དེས་བྱུང་སྟེ། དཔེར་ན་མངོན་པར་གསལ་ཟིན་གྱི་སྐྱེ་གྲུ་བཞིན་མོ། །མངོན་
 པར་གསལ་ཟིན་གྱི་སྐྱེ་གྲུ་རང་གི་བདག་ཉིད་དུ་གྲུབ་ཟིན་པ་དེ་བཞིན་དུ། དངོས་པོ་
 རྣམས་ཀྱང་རང་གི་བདག་ཉིད་དུ་གྲུབ་ཟིན་པ་ཡིན་མོ། །དེ་བས་ན་དངོས་པོ་རྣམས་
 རང་གི་བདག་ཉིད་དུ་གྲུབ་ཟིན་པའི་ཕྱིར། དངོས་པོ་རྣམས་སྐར་ཡང་སྐྱེ་བ་དོན་མེད་
 དོ། །ཞེས་པ་སྟེ། ཡན་ལག་ལུ་ལྟན་མོ། །ཡན་ལག་ལུ་ནི། དངོས་པོ་རྣམས་བདག་ལས་
 སྐྱེ་བ་མེད་དེ། ཞེས་པ་དམ་བཅའ་དང་། རང་གི་བདག་ཉིད་དུ་གྲུབ་ཟིན་ན། སྐར་ཡང་
 སྐྱེ་བ་དོན་མེད་པས་བྱུང་ཅིས་པས་བྱུང་བ་དང་། དེ་བྱུང་སྟེ། དཔེར་ན་མངོན་པར་
 གསལ་ཟིན་གྱི་སྐྱེ་གྲུ་བཞིན། ཞེས་པས་བྱུང་བ་དཔེ་དང་སྐྱོར་བའི་སྐོ་ནས་མཐུན་དཔེ་
 དང་། མངོན་པར་གསལ་ཟིན་གྱི་སྐྱེ་གྲུ་རང་གི་བདག་ཉིད་དུ་གྲུབ་ཟིན་པ་དེ་བཞིན་དུ།
 དངོས་པོ་རྣམས་ཀྱང་རང་གི་བདག་ཉིད་དུ་གྲུབ་ཟིན་པ་ཡིན་མོ། །ཞེས་པས། ཉིར་
 གཏོད་བསྟན། དེ་བས་ན་ཞེས་པ་མན་ཆད་གིས་སུག་སྟུང་བསྟན་དོ། །དོན་བསྟན་
 གངས་ཅན་གྱིས་སྐྱེ་དུས་ན་མངོན་པར་མི་གསལ་བའི་ཚུལ་གྱིས་ཡོད་པར་འདོད་པའི་
 སྐྱེ་གྲུ་ཆོས་ཅན། སྐར་ཡང་སྐྱེ་བ་དོན་མེད་དེ། རང་གི་བདག་ཉིད་དུ་གྲུབ་ཟིན་པའི་
 ཕྱིར། དཔེར་ན་མངོན་གསལ་གྱི་བྱས་པ་བཞིན་ཞེས་པའོ། །གཉིས་པ་དམ་བཅའ་ལ་
 གཞན་གྱི་སྐྱས་པའི་ཉེས་པ་མ་བསལ་བའི་སྐྱོན་མེད་པ་ནི། ཆོག་གསལ་ལས། གཏུན་
 ཆོགས་དང་དཔེ་ས་བརྗོད་པ་ས་ཡིན་པ་འབའ་ཞིག་དུ་ས་ཟད་ཀྱི། གཞན་གྱི་སྐྱས་པའི་
 ཉེས་པ་མ་བསལ་བ་ཡང་ས་ཡིན་མོ། །རི་ལྗང་ཞེན། གངས་ཅན་པ་དག །སདུན་ན་
 གནས་པའི་བྱས་པ་མངོན་པར་གསལ་བའི་རང་བཞིན་ཅན་ནི་ཡང་མངོན་པར་གསལ་

བར་མི་འདོད་ཅིང་། དེ་ཉིད་འདིར་དཔེ་ཉིད་ཏུ་སྐྱུ་བ་པའི་རོ་བོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ལ་རྒྱས་
 པའི་རོ་བོར་གྱུར་ཅིང་མདོན་པར་གསལ་བའི་རང་བཞིན་ཅན་མ་ཡིན་པ་སྟེ་བ་བཀག་
 པས་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་པ་ནི་སྐྱུ་བ་པར་བྱ་བ་ཡིན་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་། གྲུབ་པ་ལ་སྐྱུ་བ་པས་
 བྱོན་པ་ཀྱི་སྟོན་ཉིད་ཏུ་དོགས་པ་ལས། གཏན་ཆོག་ས་འགལ་བའི་དོན་ཉིད་ཏུ་དོགས་པ་
 ག་ལ་ཡོད། དེའི་ཕྱིར་རང་གི་རྗེས་སུ་དཔག་པས་འགལ་བ་བརྗོད་པ་ན་འདྲ། རྗེ་སྒྲིབ་
 སྐྱུ་བ་པའི་ཉེས་པ་བརྗོད་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་། གཞན་གྱི་སྐྱུ་བ་པའི་ཉེས་པ་མ་བསལ་བ་
 མེད་པ་ཉིད་དོ། །དེའི་ཕྱིར་སྐྱུ་བ་པའི་དག་ནི་འབྲེལ་པ་མེད་པ་ཉིད་དོ་ཞེས་
 བཤམ་པར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས། དོན་ནི་གཏན་ཆོག་ས་དང་དཔེ་མ་བརྗོད་པའི་སྟོན་
 མེད་པ་འབའ་ཞིག་ཏུ་མ་བྱེད་ཀྱི་དམ་བཅའ་ལ་བརྟགས་པའི་གྲངས་ཅན་གྱི་སྐྱུ་བ་པའི་
 ཉེས་པ་མ་བསལ་བའི་སྟོན་ཡང་མེད་དེ། ཅི་ལྟར་ཞེ་ན། གྲངས་ཅན་གྱིས་ས་བོན་གྱི་
 དུས་ན་མི་གསལ་བའི་ཚུལ་གྱིས་ཡོད་པར་འདོད་པའི་སྐྱུ་བ་པའི་ཆོས་ཅན། སྐར་ཡང་སྟེ་བ་
 དོན་མེད་དེ། རང་གི་བདག་ཉིད་ཏུ་གྲུབ་ཐོན་པའི་ཕྱིར་། དཔེར་ན། མདོན་གསལ་གྱི་
 བུམ་པ་བཞིན། ཞེས། དྲགས་དཔེ་བཀོད་པ་ཡིན་ལ། དེ་ལ་ཕྱིར་ཕྱོད་གྲངས་ཅན་གྱིས་
 གྲུབ་ཐོན་བསྐྱུ་བ་པ་དང་། གཏན་ཆོག་ས་འགལ་བའི་དོགས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་དེ། ཕྱི་
 ཕྱོད་གྲངས་ཅན་གྱིས་ས་གྲུབ་པ་བསྐྱུ་བ་བྱ་དང་གྲུབ་ཐོན་མཐུན་དཔེར་བཀོད་པའི་ཕྱིར་
 ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་། གསུམ་པ་བརྗོད་དོན་ལས་སྐར་པའི་སྟོན་མེད་ཚུལ་
 བོ། ཆོག་གསལ་ལས། ཐལ་བར་འགྱུར་བ་བརྗོད་པའི་དོན་དང་ཡང་པ་རོལ་བོ་ཉིད་
 འབྲེལ་བ་ཡིན་གྱི། ཁོ་བོ་ཅག་ནི་མ་ཡིན་དེ། རང་ལ་དམ་བཅའ་བ་མེད་པའི་ཕྱིར་། དེའི་
 ཕྱིར་ཁོ་བོ་ཅག་ལ་གྲུབ་པའི་མཐའ་དང་འགལ་བ་ག་ལ་ཡོད། ཐལ་བ་ལས་བརྗོད་པ་
 གྲུབ་པས་པ་རོལ་བོ་ལ་ཉེས་པ་མང་བོ་རི་ཅོམ་དུ་འགྱུར་བ་དེ་ཅོམ་དུ། ཁོ་བོ་ཅག་མདོན་
 པར་འདོད་པ་ཁོ་ན་ཡིན་པས། གང་ལས་འདི་ལ་གཞན་གྱིས་གྲགས་ནི་དང་པར་འགྱུར་

བ་སྒྲོབ་དཔོན་སྤྲུལ་གྱི་ལུགས་ཁྱིམ་ཅི་མ་ཡོག་པའི་རྗེས་སུ་འབྲང་བ་སྒྲོབ་དཔོན་
 མངས་ཀྱས་བསྐྱངས་ལ་སྤྲུལ་དང་བཅས་པའི་ཆོག་གསུངས་པ་ཉིད་ག་ལ་ཡོད། རང་
 བཞིན་མེད་པར་སྤྲུལ་པ། རང་བཞིན་དང་བཅས་པར་སྤྲུལ་ལ་ཐལ་བ་སྤྲུལ་པ་ན་ཐལ་
 བ་ལས་བསྒྲོག་པའི་དོན་ཅན་དུ་ཐལ་བར་ག་ལ་འགྱུར་དེ། སྤྲུལ་སྐྱེ་དཔྱུག་པ་དང་
 ཞིགས་པ་ཅན་བཞིན་དུ་སྤྲུལ་པོ་རང་དབང་མེད་པར་བྱེད་པ་ས་ཡིན་ནོ། །འོན་ཅི་ཞེ་ན།
 རྣམས་པ་ཡོད་ན་སྤྲུལ་པོའི་བརྗོད་པར་འདོད་པའི་རྗེས་སུ་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །དེའི་སྤྱིར་
 ཐལ་བ་སྤྲུལ་པ་ནི། ས་རོལ་པོའི་དམ་བཅའ་བ་འགོག་པ་ཅས་ཀྱིས་འབྲས་བུ་ཅན་ཡིན་
 པའི་སྤྱིར། ཐལ་བ་ལས་བསྒྲོག་པའི་དོན་དུ་འགྱུར་བ་ཡོད་པ་ས་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས།
 དོན་ནི། མངས་ཀྱས་བསྐྱངས་ལ་སྤྲུལ་པ་འདིའི་ཐལ་བ་འགྱུར་གྱི་ཐལ་ཆོས་ཀྱི་བསྒྲོག་དོན་
 འཇམ་སྐྱངས་པའི་སྒྲོམ་ཡོད་པ་ས་ཡིན་དེ། མངས་ཀྱས་བསྐྱངས་ཀྱི་འགྲེལ་རག་དེས་སྤྲུ་
 གུ་ཆོས་ཅན། སྤྲེ་བ་དོན་མེད་དང་བྱུག་མེད་དུ་ཐལ། བདག་ལས་སྤྲེ་བའི་སྤྱིར། ཞེས་པ་
 ཅས་ཞིག་བསྟན་པ་མིན་གྱི་གོང་དུ་བཤད་པའི་འགལ་བརྗོད་ཀྱི་ཐལ་བ་འགྱུར་བསྟན་
 པའི་སྤྱིར། ཐལ་བར་འགྱུར་བ་བསྒྲོག་པའི་དོན་སྤྱིར་ཡང་སྤྲེ་བ་དོན་བཅས་དང་། བྱུག་
 བཅས་འཇམ་སྐྱངས་པ་དང་ས་རོལ་གྲངས་ཅན་འབྲེལ་བ་སྤྲེ་བས་སྐྱངས་པ་ཡིན་གྱི། ཁོ་
 བོ་ཅག་མངས་ཀྱས་བསྐྱངས་ཀྱི་འཇམ་སྐྱངས་པ་ས་ཡིན་དེ། མངས་ཀྱས་བསྐྱངས་ལ་སྤྱིར་
 ཡང་སྤྲེ་བ་དོན་བཅས་དང་བྱུག་བཅས་ཡོད་པའི་དམ་བཅའ་བ་མེད་པའི་སྤྱིར། ཁོ་བོ་
 ཅག་ལ། སྤྱིར་ཡང་སྤྲེ་བ་དོན་བཅས་དང་བྱུག་བཅས་བཞེད་པའི་སྤྲུལ་གྱི་སྤྲུལ་པ་ཐལ་
 དང་འགལ་བ་ག་ལ་ཡོད་དེ་མེད་པའི་སྤྱིར། སྤྱིར་ཡང་སྤྲེ་བ་དོན་མེད་དང་བྱུག་མེད་
 དུ་ཐལ་བ་ལས་བསྒྲོག་པ་སྤྱིར་ཡང་སྤྲེ་བ་དོན་བཅས་དང་བྱུག་བཅས་ཡོད་པར་རང་
 ལུགས་ལ་བསྐྱབ་པས་ས་རོལ་གྲངས་ཅན་ལ་རིགས་པ་དང་འགལ་བ་དང་། འཇམ་
 སྐྱངས་པ་དང་འགལ་བའི་ཉེས་པ་མང་པོ་ཅི་ཅས་འབྱུང་བར་སྤྱིར་པ་དེ་ཅས་དུ་ཁོ་བོ་

ཅག་འདོད་པ་ཁོ་མ་ཡིན་པས། རྒྱ་མཚམས་གང་ལས། གྲངས་ཅན་འདི་ལ་གཞན་གྱིས་
 བྲགས་ཆེད་པ་བཞིན་དུ། སྒྲོབ་དཔོན་གྱི་སྒྲུབ་ཀྱི་ལུགས་ཕྱིན་ཅི་ལ་ལོག་པའི་ཆེས་སུ་
 འབྲང་བ་སངས་རྒྱས་བསྐྱུངས་ལ་བྲགས་དང་བཅས་པའི་ཆོག་གསུང་བ་ག་ལ་ཡོད་དེ་
 མེད་པའི་ཕྱིར། རང་བཞིན་མེད་པར་སྒྲུབ་སངས་རྒྱས་བསྐྱུངས་གྱིས་གྲངས་ཅན་ལ་
 བདག་སྐྱེ་འགོག་པའི་ཐལ་བ་སྒྲུབ་པ་ན། ཐལ་པའི་བསྐྱོག་དོན་སྒྲུབ་ཡང་སྐྱེ་བ་དོན་
 བཅས་དང་བྲག་བཅས་རང་གི་ཁས་སྒྲངས་དགོས་པའི་དོན་ཅན་དུ་ག་ལ་འགྱུར་ཏེ་མི་
 འགྱུར་པའི་ཕྱིར། རྒྱ་མཚམས་ནི་དབུག་པ་ཅན་གྱིས་བསྐྱུན་པ་དང་ཞགས་པ་ཅན་གྱིས་
 རང་དབང་མེད་པར་བཅིངས་པ་བཞིན་དུ་སྒྲུབ་པའི་ཀུན་སྒྲོར་དང་ཆོག་ལ་རང་དབང་
 མེད་པར་དོན་སྐྱོན་པར་སི་བྱེད་པའི་ཕྱིར། འོ་ན་ཅི་ཞེ་ན། སྒྲ་དེ་ལ་སྒྲུབ་པའི་བརྗོད་
 འདོད་ལྟར་དོན་སྐྱོན་པའི་རྣམས་པ་ཡོད་ན། སྒྲུབ་པའི་བརྗོད་འདོད་ལྟར་དོན་སྐྱོན་པའི་
 ཕྱིར། དེས་ན་བསྐྱོག་དོན་ཁས་ལེན་དགོས་པའི་རྒྱ་མཚམས་མེད་པ་དེ་ཕྱིར་སྒྲོབ་དཔོན་
 སངས་རྒྱས་བསྐྱུངས་གྱིས་སྐུ་གྱོམ་ཅན། སྒྲུབ་ཡང་སྐྱེ་བ་དོན་མེད་པར་ཐལ། རང་གི་
 བདག་ཉིད་དུ་གྲུབ་ཟིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པའི་ཐལ་བ་སྒྲུབ་པ་ནི་མ་དོལ་གྲངས་ཅན་
 གྱིས་བདག་སྐྱེ་ཡོད་པར་དཔ་བཅས་པའི་དཔ་བཅའ་ཁས་སྒྲངས་པ་དང་འགལ་བ་
 བསྐྱུན་པས་འགོག་པ་ཅམ་གྱིས་འབྲས་བུ་སྟེ། དགོས་པ་ཅན་ཡིན་གྱི་ཐལ་བ་ལས་
 བསྐྱོག་པའི་དོན་སྒྲུབ་ཡང་སྐྱེ་བ་དོན་བཅས་དང་བྲག་བཅས་ཁས་སྒྲངས་པའི་དོན་དུ་
 འགྱུར་བ་མེད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཐལ་བ། ལེགས་ལྡན་འབྱེད་རང་ཉིད་ཀྱི་བདག་སྐྱེ་འགོག་པའི་འགྲེལ་བ་ལ་སྐྱོན་
 ཞགས་པར་བསྐྱུན་པ་ལ་གཉིས་ལས། བདག་སྐྱེ་འགོག་པའི་རང་རྒྱུད་ཀྱི་སྒྲོབ་པ་དོས་
 བཟུངས་སེའི་འབྲང་བར་བསྐྱུན་པ། སི་འབྲང་པའི་རྒྱ་མཚམས་རྒྱས་པར་བཞད་པའོ། །
 དང་པོ་ནི་ཆོག་གསལ་ལས། གཞན་ཡང་རྟོག་གི་པ་འདིས་བདག་ཉིད་རྟོག་གི་བསྐྱུན་

བཅོམ་ལ་གིན་ཏུ་མཁས་པ་ཅམ་ཞིག་བསྟན་པར་འདོད་པས་དབུ་མ་པའི་ལྷ་བ་ཁས་
ལེན་བཞིན་དུ་ཡང་རང་རྒྱུད་ཀྱི་སྒྲོར་བའི་རག་བརྗོད་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་ཆེས་གིན་ཏུ་
ཉེས་པ་དུ་མའི་ཆོགས་ཀྱི་གནས་སུ་རྟོགས་ཏེ། རི་ལྷར་ཞེ་ན། དེ་ལ་རེ་ཞིག་གང་འདི་
སྒྲིབ་དུ། འདིར་སྒྲོར་བའི་ཆོག་ཏུ་འགྱུར་བ་ནི། དོན་དམ་པར་ནང་གི་སྒྲུ་མཆོད་རྣམས་
བདག་ལས་སྒྲེ་བ་མེད་པར་རེས་ཏེ་ཡོད་པའི་བྱིར། དཔེར་ན། ཤེས་པ་ཡོད་པ་ཉིད་བཞིན་
ནོ། །ཞེས་སྒྲུས་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས། དོན་ནི། སངས་རྒྱས་བསྐྱུངས་ཀྱི་བདག་སྒྲེ་
འགོག་པའི་རིགས་པ་ལ་ལེགས་ལུན་གྱིས་སྒྲོན་བརྗོད་མི་འདུག་པར་མ་ཟད། གཞན་
ཡང་ལེགས་ལུན་བྱེད་རང་གི་བདག་སྒྲེ་འགོག་པའི་འགྲེལ་རག་དེ་མི་རིགས་ཏེ། རྟོག་
གི་པ་ལེགས་ལུན་འདིས་རྟོག་གའི་བསྟན་བཅོམ་ལ་མཁས་པ་ཅམ་ཞིག་བསྟན་པར་
འདོད་ནས། ཆོས་ཐམས་ཅད་བདེན་མེད་དུ་སྒྲུ་བའི་དབུ་མའི་ལྷ་བ་ཁས་ལེན་བཞིན་དུ་
ཡང་རྟོག་གི་པ་ལྷར་རྒྱལ་གསུམ་རང་ངོས་ནས་གྲུབ་པའི་རང་རྒྱུད་ཀྱི་སྒྲོར་རག་བརྗོད་
པ་དེ་ནི་ཉེས་པ་དུ་མའི་ཆོགས་ཀྱི་གནས་སུ་རྟོགས་སྒྲེ། རི་ལྷར་ཞེ་ན། རེ་ཞིག་སྟེ་རིམ་
པ་དང་པོར་སྒྲོར་བའི་ཆོག་ནི་འདི་ཡིན་ཏེ། དོན་དམ་པར་མིག་སྟོགས་ནང་གི་སྒྲུ་མཆོད་
རྣམས་བདག་ལས་སྒྲེ་བ་མེད་དེ་ཡོད་པའི་བྱིར། དཔེར་ན། ཤེས་པ་ཡོད་པ་ཉིད་བཞིན་
ནོ། །ཞེས་པ་ཡིན་ལ། དེ་ནི་མི་རིགས་པའི་བྱིར། ཞེས་པ་ཡིན་ནོ། །གཉིས་པ་ལ་དགག་
པ་དངོས་དང་། རང་ལ་མཚུངས་པ་སྒྲུངས་པའོ། །དང་པོ་ལ་མ་གྲུབ་པའི་སྒྲོན་བརྗོད་
པ་དང་། མ་རེས་པའི་སྒྲོན་བརྗོད་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། བདག་སྒྲེ་འགོག་པའི་སྒྲོར་
པ་ལ་མ་གྲུབ་པའི་སྒྲོན་དང་། སྒྲོར་བ་གཞན་ལ་མ་གྲུབ་པའི་སྒྲོན་ནོ། །དང་པོ་ལ་
གཉིས། ཆོས་ཅན་མ་གྲུབ་པའི་སྒྲོན་དང་། གང་ནི་ཆོགས་མ་གྲུབ་པའམ་གཞི་མ་གྲུབ་
པའི་བྱིགས་ཀྱི་ཉེས་པ་བརྗོད་པའི་སྒྲོན་ནོ། །དང་པོ་ལ་དོན་དམ་ཀྱི་བྱེད་པར་སྒྲུར་བ་
དོན་མེད་པར་བསྟན་པ། དོན་ཡོད་པའི་ལན་དགག་པའོ། །དང་པོ་ནི། ཆོག་གསལ་

ལས། འདིར་དོན་དམ་པར་ཞེས་པའི་བྱུང་པར་ཅིའི་ཕྱིར་ཉེ་བར་བཞོན་པ་ཡིན། ཞེས་
གསུངས། དོན་ནི་བདག་སྐྱེ་འགོག་པའི་སྐབས་སུ་དོན་དམ་པར་སྤྲོད་མོགས་ཞེས།
ཅིའི་ཕྱིར་དོན་དམ་གྱི་བྱུང་པར་སྐྱེར་སྟེ། དོན་མེད་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པའོ། །གཉིས་པ་ལ་
ཆོས་གྱི་བྱུང་པར་དུ་སྐྱུར་དགོས་པ་དགག་པ། ཆོས་ཅན་གྱི་བྱུང་པར་དུ་སྐྱུར་དགོས་པ་
དགག་པའོ། །དང་པོ་ལ་སྐྱོ་ཆོལ་དབུ་མ་པ་ལ་ལྟོས་པའི་དགོས་པ་མེད་པ། ཕྱི་ཆོལ་
གངས་ཅན་པ་ལ་ལྟོས་པའི་དགོས་པ་མེད་པའོ། །དང་པོ་ནི། ཆོག་གསལ་ལས། གལ་
ཏེ་འཛིག་རྟེན་གྱི་ཀུན་རྫོབ་དུ་སྐྱེ་བར་ཁས་སྐྱུངས་པ་དགག་པར་བྱ་བ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་
དང་། འགོག་ན་ཡང་ཁས་སྐྱུངས་པས་གཞོད་པར་ཐལ་བར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེ-
ན། འདི་ནི་རིགས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། བདག་ལས་སྐྱེ་བ་ནི་ཀུན་རྫོབ་དུ་ཡང་ཁས་སྐྱུངས་
པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས། དོན་ནི། ཁོ་ན་རེ། འཛིག་རྟེན་གྱིས་ཀུན་རྫོབ་དུ་སྐྱེ་བ་
ཁས་སྐྱུངས་པས་འགོག་མི་རིགས་པའི་ཕྱིར། འགོག་ན་ཡང་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་སྐྱེ་བ་
ཀུན་རྫོབ་དུ་ཡོད་པར་གསུངས་པས་ཁས་སྐྱུངས་སམ་ཡུང་གི་གཞོད་པས་སྐྱབ་ཆོས་ལ་
དོན་དམ་གྱི་བྱུང་པར་སྐྱེར་ཞེ་ན། འདི་ནི་མི་རིགས་ཏེ། སྐྱེས་ཅམ་འགོག་ན་རིགས་
མོད། འདིར་ནི་བདག་སྐྱེ་འགོག་པའི་སྐབས་ཡིན་པས་བདག་ལས་སྐྱེ་བ་ཀུན་རྫོབ་དུ་
ཡང་མི་རུང་ཞིང་། དབུ་མ་པས་ཁས་སྐྱུངས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པའོ། །གཉིས་པ་
ནི། ཆོག་གསལ་ལས། གཞན་གྱི་ལྷགས་ལ་ལྟོས་ཏེ་བྱུང་པར་དུ་བྱས་སོ་ཞེ་ན། དེ་ཡང་
རིགས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་དག་གི་རྣམ་པར་གཞག་པ་ནི་ཀུན་རྫོབ་དུ་ཁས་སྐྱུངས་པ་མེད་
པའི་ཕྱིར་རོ། །བདེན་པ་གཉིས་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་མཐོང་བ་ལས་ཉམས་པའི་སྐ-
སྟེགས་པ་དག་ནི་ཇི་སྟོན་གཉིས་ཀའི་སྒོ་ནས་འགོག་པ་དེ་སྟོན་དུ་ཡོན་ཏན་ཉིད་ཡིན་
པར་རྟོགས་སོ། །དེ་ལྟར་ན་ཡང་གཞན་གྱི་ལྷགས་ལ་ལྟོས་ཏེ། བྱུང་པར་བརྫོད་པ་ཡང་
རིགས་པ་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས། དོན་ནི། ཁོ་ན་རེ། དབུ་མ་པ་ལ་ལྟོས་ཏེ། དོན་

དམ་གྱི་ཁྱད་པར་མི་དགོས་ཀྱང་གྲས་ཅན་གྱི་དོན་དམ་པར་བདག་སྟེ་འདོད་པས།
 དེའི་ལུགས་ལ་ལྟོས་ཏེ་ཁྱད་པར་སྟོར་ཞེས། དེ་ཡང་མི་རིགས་ཏེ། གྲས་ཅན་གྱི་
 ལུགས་དེ་དོན་དམ་དུ་ས་ཟད་ཀྱི་རྩོམ་དང་གཉིས་ཀའི་སྟོ་ནས་འགོག་རིགས་པའི་
 བྱིར། ཞེས་པའོ། ཁོ་ན་ཏེ། གྲུབ་མཐས་སྟོ་མ་བསྐྱར་བ་ལ་དོན་དམ་གྱི་ཁྱད་པར་སྟོར་མི་
 དགོས་ཀྱང་། གྲུབ་མཐས་སྟོ་མ་བསྐྱར་བའི་འཛིག་རྟེན་རང་ག་བས་དོན་དམ་པར་
 བདག་ལས་སྟེ་བ་ཁས་ལེན་པས་དེ་ལ་ལྟོས་ཏེ་ཁྱད་པར་སྟོར་རོ་ཟེས་ན། དེ་འགོག་པ་
 ལ། ཆོག་གསལ་ལས། གང་ལས་དེ་ལ་ལྟོས་ནས་ཀྱང་ཁྱད་པར་འབྲས་ལུ་དང་བཅས་
 པར་འབྱར་བའི་འཛིག་རྟེན་པས་ཀྱང་བདག་ལས་སྟེ་བར་མི་རྟོག་སྟེ། འཛིག་རྟེན་པས་
 ཅི་བདག་དང་གཞན་ལས་ཞེས་བྱ་བ་དེ་ལྟ་བུ་ལ་མོགས་པའི་རྣམ་པར་སྟོན་པ་འཇུག་པ་
 མེད་པར་བྱས་ནས་རྒྱ་ལས་འབྲས་ལུ་འབྱུང་ངོ་། ཞེས་བྱ་བ་འདི་ཅུམ་ཞིག་རྟོག་པ་ཡིན་
 ཅོ། ཞེས་གསུངས། དོན་ནི། གྲུབ་མཐས་སྟོ་ཁ་ས་བསྐྱར་བའི་འཛིག་རྟེན་པའི་འདོད་
 པ་ལ་ལྟོས་ཏེ། བདག་སྟེ་འགོག་པ་ལ་དོན་དམ་གྱི་ཁྱད་པར་སྟོར་བ་ལ་ཡང་འབྲས་ལུ་
 སྟེ་དགོས་པ་མེད་པར་ཐལ། འཛིག་རྟེན་པ་རྣམས་ཀྱི་དོན་དམ་པར་བདག་དང་གཞན་
 ལས་སྟེ་ཞེས་པ་ལྟ་བུའི་དཔྱད་བ་མི་བྱེད་པར་རྒྱ་ལས་འབྲས་ལུ་འབྱུང་ངོ་། ཞེས་པ་
 ཅུམ་ཞིག་ཁས་ལེན་པའི་བྱིར། ཞེས་པའོ། དེས་ན་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་བདག་སྟེ་
 འགོག་པ་ལ་སྐྱབ་ཆོས་ལ་དོན་དམ་གྱི་ཁྱད་པར་སྟོར་བ་མི་འབྱུང་། ཅེས་སྟོན་པ་ལ།
 ཆོག་གསལ་ལས། སྟོ་བ་དཔོན་ཡང་དེ་ལྟར་རྣམ་པར་གཞག་པར་སེད་པ་ཡིན་ཏེ།
 དེའི་བྱིར་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་ཁྱད་པར་དོན་མེད་པ་ཉིད་དོ་ཞེས་བྱ་བར་ངེས་སོ། །
 ཞེས་གསུངས། དོན་ནི། གྲུབ་མཐས་སྟོ་བསྐྱར་མ་བསྐྱར་གང་ལ་ཡང་ལྟོས་ནས་ཀྱང་
 བདག་སྟེ་འགོག་པ་ལ་དོན་དམ་གྱི་ཁྱད་པར་སྟོར་མི་དགོས་ཏེ། སྟོ་བ་དཔོན་གྱི་སྐྱབ་
 གིས་མཐའ་བཞིའི་སྟེ་བ་ཀྱི་རྩོམ་དུ་ཡང་རྣམ་པ་ཞག་ས་སེད་པའི་བྱིར་ཏེ། ཞེས་

བཤོ། །གཉིས་པ་དོན་དཔལ་གྱི་བྱང་པར་ཆོས་ཅན་ལ་སྒྱུར་བ་དགག་པ་ལ་གསུམ་ལས།
 ཆོས་ཅན་ལ་སྒྱུར་ན་སྒྲིལ་ལ་མ་གྲུབ་པས་དྲགས་སྒྲིལ་སྒྲིགས་སྒྲིལ་དུ་བསྐྱེད་པ། ཀུན་
 རྒྱལ་པ་ཆོས་ཅན་དུ་འཛིན་ན་དོན་དཔལ་གྱི་བྱང་པར་སྒྱུར་བ་མེད་པས་དོན་མེད་དུ་
 བསྐྱེད་པ། བདེན་རྒྱན་གྱི་བྱང་པར་ས་སྒྱུར་ཡང་སྒྲིལ་མེད་པའི་ལན་དགག་པའོ། །དང་
 རྩ་མི། ཆོག་གསལ་ལས། གཞན་ཡང་། གལ་ཏེ་ཀུན་རྒྱལ་དུ་སྒྲིལ་དགག་པར་འདོད་
 བས། བྱང་པར་འདི་འགོད་པར་བྱེད་ན་ནི། དེའི་ཆེ་རར་ལ་གཞི་ས་གྲུབ་པའི་སྒྲིགས་གྱི་
 ཉེས་བཤམ་གཞི་ས་གྲུབ་པའི་གཏན་ཆོག་ས་གྱི་སྒྲིལ་དུ་འགྱུར་དེ། རང་གི་དོན་དཔལ་པར་
 མིག་ལ་སྟོན་པའི་སྒྲིལ་ཆེད་རྒྱུས་ས། ལས་ས་སྤངས་པའི་བྱིར་རོ། །ཞེས་དང་། དོན་
 བྱི་ཁོ་ན་དེ། གཞན་ཡང་གལ་ཏེ་ཀུན་རྒྱལ་དུ་བདག་སྒྲིལ་འགོག་ཅུས་པས། དོན་དཔལ་གྱི་
 བྱང་པར་སྒྲུབ་ཆོས་ལ་མི་སྒྱུར་ལ། དོན་དཔལ་པར་མིག་སྟོན་ཆོས་ཅན་ཞེས། ཆོས་
 ཅན་ལ་དོན་དཔལ་གྱི་བྱང་པར་སྒྱུར་རོ། །ཞེན་མི་འབྱུང་དེ། སྒྲིལ་དབྱུང་པ་ལ་ཆོས་
 ཅན་ས་གྲུབ་པས། སྒྲིགས་གྱི་ཉེས་བཤམ། གཏན་ཆོག་ས་གྲུབ་པའི་སྒྲིལ་དུ་འགྱུར་
 པའི་བྱིར་དེ། ལེགས་ལུན་རང་ཉིད་ཀྱིས་དོན་དཔལ་པར་མིག་སྟོན་ལས་ས་སྤངས་པའི་
 བྱིར་ཞེས་པའོ། །གཉིས་པ་ནི་ཆོག་གསལ་ལས། གལ་ཏེ་ཀུན་རྒྱལ་དུ་མིག་ལ་སྟོན་
 པ་ཡོད་པའི་བྱིར། ཉེས་བཤེད་དོ་ཞེན། འོན་དོན་དཔལ་པར་ཞེས་བྱ་བ་འདི་གང་གི་
 བྱང་པར་ཡིན། གལ་ཏེ་མིག་ལ་སྟོན་པ་ཀུན་རྒྱལ་པ་རྒྱུས་ས་དོན་དཔལ་པར་སྒྲིལ་བ་
 འགོག་པའི་བྱིར། དོན་དཔལ་པ་སྒྲིལ་པ་ནི་སྒྲིལ་འགོག་པའི་བྱང་པར་ཡིན་ནོ། །ཞེན།
 དེ་ལྟ་ན་ནི། འོན་མིག་ལ་སྟོན་པ་ཀུན་རྒྱལ་པ་རྒྱུས་ས་དོན་དཔལ་པར་སྒྲིལ་བ་ཡོད་པ་ས་
 ཡིན་དེ། ཞེས་དེ་རྒྱད་བརྗོད་པར་བྱ་བར་འགྱུར་ན། དེ་རྒྱད་དུ་ཡང་ས་སྒྲིལ་སོ། །སྒྲིལ་
 ཡང་ལ་རོལ་བོ་དག་གིས་མིག་ལ་སྟོན་པ་རྒྱུས་ས་རྒྱ་སྒྲིལ་བ་ཉིད་དུ་ལས་སྤངས་
 པའི་བྱིར་དང་བདག་ས་པར་ཡོད་པར་ལས་ས་སྤངས་པའི་བྱིར། གཞན་ལ་གཞི་ས་གྲུབ་

པའི་ཕྱོགས་ཀྱི་སྒྲོན་དུ་འགྱུར་བས་འདི་ནི་མི་རིགས་སོ། །ཞེས་གསུངས། རོན་ནི། གལ་
 ཏེ་ཀུན་རྫོབ་ཅས་དུ་མིག་སྟོན་ཡོད་པའི་ཕྱིར། མིག་སྟོན་ཀུན་རྫོབ་པ་ཆོས་ཅན་དུ་
 འཛིན་པས། ཕྱོགས་སྒྲོན་དང་རྟགས་སྒྲོན་དུ་མི་འགྱུར་རོ། །ཞེན་མི་རིགས་ཏེ། འོ་ན་
 རོན་དམ་གྱི་ཁྱད་པར་འདི་གར་དུ་སྒྲོར། སྒྲོར་ས་མེད་དེ། ཆོས་དང་ཆོས་ཅན་གྱི་ཁྱད་
 པར་གར་དུ་ཡང་སྒྲོར་ས་མེད་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་འོ་ན་མེ། མིག་སྟོན་ཀུན་རྫོབ་པ་
 རྣམས་རོན་དམ་པར་སྒྲེ་བ་འགོག་པའི་ཁྱད་པར་སྒྲོར་ཞེ་ན། དེ་ཡང་མི་འབྱུང་དེ། དེ་
 ལྟར་ན་ལེགས་ལུན་གྱི་བདག་སྒྲེ་འགོག་པའི་སྐབས་འདིར་མིག་སྟོན་ཀུན་རྫོབ་པ་
 རྣམས་ཆོས་ཅན། རོན་དམ་པར་སྒྲེ་བ་མེད་དེ་ཞེས་སྒྲོར་དགོས་པ་ལས། དེ་ལྟར་དུ་མ་
 སྒྲུས་པའི་ཕྱིར་དང་། སྒྲུས་ན་ཡང་པ་རོལ་གངས་ཅན་གྱིས་མིག་སྟོན་རྣམས་སྒྲེ་
 བདེན་གྲུབ་དུ་ཁས་སྐྱེས་པས། ཕྱིར་ཚོལ་ལ་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱོགས་སྒྲོན་དུ་འགྱུར་པའི་
 ཕྱིར། ཞེས་པའོ། །གསུམ་པ་བདེན་རྒྱུ་གྱི་ཁྱད་པར་མ་སྒྲུར་ཡང་། སྒྲོན་མེད་པའི་ལན་
 དགག་པ་ལ། ཁྱད་པར་དོར་བའི་སྒྲི་ཆོས་ཅན་དུ་འཛིན་པའི་དཔེ་འགོད་པ། བདེན་
 རྒྱུ་གྱི་ཁྱད་པར་དོར་བའི་མིག་སྟོན་སྒྲི་ཅན་ཆོས་ཅན་དུ་འཛིན་པའི་རོན་དགག་པ།
 དཔེ་རོན་གཉིས་མི་མཚུངས་པར་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ནི། ཆོག་གསལ་ལ་ལས། ཅི་སྟེ་ཅི་
 ལྟར་སྒྲི་མི་རྟག་ཅེས་བྱ་བ་ལ། ཆོས་དང་ཆོས་ཅན་གཉིས་ཀྱི་སྒྲི་ཉིད་བཟུང་བ་ཡིན་གྱི།
 ཁྱད་པར་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། ཁྱད་པར་འཛིན་ན་ནི་རྗེས་སུ་དཔག་པ་དང་རྗེས་སུ་དཔག་པར་
 བྱ་བའི་ཐ་སྙད་མེད་པར་འགྱུར་རོ། །འདི་ལྟར་གལ་ཏེ་འབྱུང་བ་ཆེན་པོ་བཞི་ལས་གྱུར་
 པའི་སྒྲི་འཛིན་ན་ནི། དེ་པ་རོལ་པོ་ལ་མ་གྲུབ་པོ། །འོན་ཏེ་ནམ་མཁའི་ཡོན་ཏན་འཛིན་
 ན་ནི། དེ་རང་ཉིད་སངས་རྒྱས་པ་ལ་མ་གྲུབ་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་བཞིན་དུ་བྱེ་བྲག་པ་སྒྲི་མི་
 རྟག་པར་དམ་བཅའ་བཞུགས་པ། བྱས་པའི་སྒྲི་འཛིན་ན་ནི་དེ་གཞན་ལ་མ་གྲུབ་པོ། །
 འོན་ཏེ་མཐོན་པར་གསལ་བར་བྱ་བ་ཡིན་ན་ནི་དེ་རང་ལ་མ་གྲུབ་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་བཞིན་

[illegible]

སྐྱེ་བ་བཀག་པ་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་སུ་འདོད་པ་དེའི་ཆོ། དེ་ཁོ་ནར་དེའི་རྟེན་ཆོས་ཅན།
 བྱིན་ཅི་ལོག་ཅམ་བྱིས་བདག་གི་དངོས་པོ་རྟེན་པ་ནི་ཉམས་པར་གྱུར་པ་འདིས་རང་
 ཉིད་བྱིས་པས་སྒྲུབས་པ་ཉིད་དོ། བྱིན་ཅི་ལོག་པ་དང་བྱིན་ཅི་མ་ལོག་པ་དག་ནི་ཐ་
 དད་པ་ཡིན་ནོ། །དེའི་བྱིར་གང་གི་ཆོ་རབ་རིབ་ཅན་གྱི་སྒྲ་ཤད་ལ་སོགས་པ་ལྟར་བྱིན་
 ཅི་ལོག་གི་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པ་ཡོད་པ་ཉིད་དུ་འཛིན་པ་དེའི་ཆོ་རབ་ཡོད་པར་གྱུར་པའི་
 དོན་ཆ་ཅམ་ཡང་དམིགས་པར་ག་ལ་འགྱུར། གང་གི་ཆོ་རབ་རིབ་ཅན་མ་ཡིན་པས་སྒྲ་
 ཤད་ལ་སོགས་པ་ལྟར་བྱིན་ཅི་མ་ལོག་པས། ཡང་དག་པ་མ་ཡིན་པར་སྒྲེ་མི་འདོགས་
 པ་དེའི་ཆོ་རབ་ཡང་གང་གིས་ན་དེའི་ཆོ། ཀུན་རྫོབ་དུ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པར་གྱུར་པའི་དོན་
 ཆ་ཅམ་ཡང་དམིགས་པ་ག་ལ་ཡོད། དེ་ཉིད་ཀྱི་བྱིར་སྒྲོ་བ་དཔོན་གྱི་ཞལ་སྒྲ་ནས་ཀྱང་།
 གལ་ཏེ་མངོན་སུམ་ལ་སོགས་པའི། །དོན་གྱི་འགའ་ཞིག་དམིགས་ན་ནི། །སྒྲུབ་པའི་
 བསྐྱོག་པར་བྱ་ན་དེ། །མེད་བྱིར་ར་ལ་གྲུན་ཀ་མེད། །ཅིས་གསུངས་སོ། །གང་གི་བྱིར་
 དེ་ལྟར་བྱིན་ཅི་ལོག་པ་དང་བྱིན་ཅི་མ་ལོག་པ་དག་ཐ་དད་པ་དེའི་བྱིར་བྱིན་ཅི་མ་ལོག་
 པའི་གནས་སྐབས་ན་བྱིན་ཅི་ལོག་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པ་དེའི་བྱིར་ན། གང་ཞིག་ཆོས་ཅན་
 ཉིད་དུ་འགྱུར་པའི་མིག་ཀུན་རྫོབ་པ་ག་ལ་ཡོད། དེའི་བྱིར་གཞི་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱོགས་ཀྱི་
 སྒྲོན་དང་། གཞི་མ་གྲུབ་པའི་གཏོན་ཆོགས་ཀྱི་སྒྲོན་ལྷོག་པ་མེད་པས་འདི་ལན་མ་ཡིན་
 པ་ཉིད་དོ། །ཞེས་གསུངས། འདིའི་དོན་ལ་དྲང་ངེས་རྣམ་འབྱེད་ལས་བཤད་རྒྱལ་དང་།
 ལྷག་མཐོང་ཆེན་མོ་ནས་བཤད་པ་བཞིན་དུ་སྒྲོང་ཐུན་ཆེན་མོ་ནས་བཤད་པའི་རྒྱལ་
 ལོ། །དང་པོ་ནི། མིག་སོགས་བདག་ལས་སྐྱེ་བ་མེད་པར་སྒྲུབ་པའི་ཆོས་ཅན་དུ་བདེན་
 གཞིས་ཀྱི་བྱུང་པར་དོར་བའི་མིག་སྐྱེ་ཅམ་ཆོས་ཅན་ཆད་མས་གྲུབ་རྒྱལ་མཐུན་པར་
 སྒྲུབ་བར་འདོད་པ་དེ་ནི། དེ་ལྟར་འབྱུང་པ་མ་ཡིན་ཏེ། གང་གི་ཆོ་རིག་སོགས་བདག་
 ལས་སྐྱེ་བ་བཀག་པ་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་སུ་འདོད་པ་དེ་ཁོ་ནའི་ཆོ་སྐྱེ་མེད་དེའི་རྟེན་ཆོས་

ཅན་མིག་སྟགས་དེའི་བདག་གི་དངོས་པོ་སྟེ། རོ་བོ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་གི་ཤེས་པ་ཅས་ཞིག་
 གིས་རྟེན་པ་ཉམས་པ་སྟེ། སི་རྟེན་པ་ལོགས་ལུན་རང་ཉིད་ཀྱིས་ཁས་གྲུངས་པ་ཉིད་
 ཡིན་ཏེ། ཆོས་ཅན་འཇལ་བའི་ཆད་མ་ནི། མིག་སྟགས་ཀྱི་རང་བཞིན་ལ་ལོགས་ལུན་
 རང་ལུགས་ལ་མ་ལུལ་བའི་ཆད་མ་ཡིན་པ་གང་ཞིག །ཕྱིན་ཅི་ལོག་རང་བཞིན་གྱིས་
 མེད་བཞིན་དུ་དེར་སྒྲུབ་བའི་ལུལ་ཤེས་ཀྱི་རྟེན་དོན་དང་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པ་རང་
 བཞིན་ལ་མ་ལུལ་བའི་ཤེས་པའི་རྟེན་དོན་གཉིས་ཐ་དད་པ་སྟེ་འགལ་བའི་ཕྱིར།
 རྟགས་སྒྲུ་མ་ལོགས་ལུན་གྱི་ཁས་གྲུངས་སྒྲུ་མ་ནི། ཡོད་པ་དང་རང་བཞིན་ཡོད་པ་བྱུང་
 མེད་དུ་འདོད་པའི་ལུགས་ལ་ཆོས་ཅན་དེ་འཇལ་བྱེད་ཀྱི་ཆད་མ་ཡིན་ན། རང་གི་མཆོན་
 ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པའི་ཆོས་ཅན་ལ་ཆད་མར་སོང་བས་བྱུབ་པར་ཁས་ལེན་པའི་ཕྱིར་ཏེ།
 དྲང་ངེས་རྣམས་འབྱེད་ལས། ཡོད་པ་གང་ཡིན་རང་གི་རོ་བོས་ཡོད་པར་འདོད་པའི་
 ལུགས་ལ་རང་མཆོན་སྒྲུབ་པ་ལ་ལྟོས་ཏེ་ལུལ་པར་སོང་ན། དེས་རང་གི་གཞལ་བྱ་
 རྟེན་པར་འཛོག་མི་རྣམས་པས་རྟོག་པ་རྟོག་མེད་ཀྱི་ཆད་མ་གང་ཡིན་ཡང་། ཆད་མར་སོང་
 ས་སྒྲུབ་ཡུལ་དང་ཞེན་ཡུལ་རང་མཆོན་ལ་མ་ལུལ་པ་གཅིག་དགོས་སོ། །ཞེས་དང་།
 དོན་དེ་ཆད་མས་གྲུབ་པ་གྲུབ་དཔྱེད་པའི་ཆད་མས་གྲུབ་ཅིས་པ་ནི་རྟོག་མེད་ཀྱི་ཆད་མ་
 ཡིན་ན། དོན་དེ་རང་ལ་སྒྲུབ་པ་ལྟར་གྲུབ་པ་དང་། རྟོག་པ་ཆད་མ་ཡིན་ན། དོན་དེ་རང་
 གི་ངེས་པའས་ཞེན་པ་ལྟར་གྲུབ་པ་གཅིག་གང་ལ་སྟོན་པའི་དུས་དེས་གོ་དགོས་སོ། །
 དེ་ནི་མ་ལུལ་པའི་དོན་ཡིན་ཏེ། ཡུལ་དེ་རང་ལ་སྒྲུབ་པ་ལྟར་གྲུབ་པ་དང་། རང་གི་
 ངེས་པ་བཞིན་དུ་གྲུབ་པའི་རྣམས་འཛོག་གི་སྟོ་དེ་སྒྲུབ་ཡུལ་དང་ཞེན་ཡུལ་ལས་ངེས་ཡུལ་
 ལ་མ་ལུལ་པར་འཛོག་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས། དོན་དེ་རྒྱས་པར་བཤད་པའི་
 རྟོན་ས་རྩ་བའི་རྟགས་ཕྱི་མ་བསྐྱུབ་པ་ནི། ཕྱིན་ཅི་ལོག་པ་དང་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པའི་ཤེས་
 པའི་རྟེན་དོན་ཐ་དད་པ་སྟེ་སོ་སོར་ངེས་པའི་ཕྱིར། གང་གི་ཆེ་རབ་རིབ་ཅན་གྱིས་སྒྲུ་

གད་ལ་མོགས་པ་མཐོང་བ་ལྟར་ཕྱིན་ཅི་ལོག་གི་འབྲུལ་ཤེས་ཀྱིས་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པའི་
 རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པར་འཛིན་པ་སྟེ། དེར་སྐྱུང་བའི་ཤེས་པའི་ངོར་ཡང་དག་
 པར་ཡོད་པ་སྟེ་དོན་དམ་པའི་ཆ་ཙམ་ཡང་དམིགས་པར་ག་ལ་འབྱུར་ཏེ་མ་དམིགས་ལ།
 གང་གི་ཆོ་རབ་རིབ་ཅན་མ་ཡིན་པས་སྐྱུ་གད་མོགས་པ་མཐོང་བ་ལྟར་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་
 པའི་མ་འབྲུལ་པའི་ཚད་མས་ཡང་དག་པ་མ་ཡིན་པ་སྟེ། རང་མཚན་དུ་འཛིན་པའི་ཕྱིན་
 ཅི་ལོག་དུ་སྐྱོ་མི་འདོགས་པ་དེའི་ཆོ་སྐྱོ་མ་འབྲུལ་པ་དེའི་ངེས་ངོར་ཀུན་རྫོབ་པའི་ཆོས་
 ཅི་ཡང་མ་གཟིགས་པའི་རྒྱ་མཚན་གང་གིས་ན་སྐྱོ་དེས་ཀུན་རྫོབ་དུ་སྐྱོ་མི་འདོགས་པ་
 དེའི་ཆོ། སྐྱོ་དེའི་ངེས་ངོར་ཀུན་རྫོབ་དུ་གྱུར་པ་སྟེ། ཡང་དག་པར་ཡོད་པ་མིན་པར་སྐྱུར་
 པའི་མིག་མོགས་ཀུན་རྫོབ་པའི་དོན་ཆ་ཙམ་ཡང་དམིགས་པ་ག་ལ་ཡོད་དེ་མེད་དོ། །
 ཞེས་པའི་དོན་ནོ། །དེས་ན་སྐབས་འདིའི་ཡུལ་ཅན་ཡང་དག་པ་དང་མ་འབྲུལ་པའི་ཤེས་
 པ་དོན་གཅིག་ཅིང་། ཡུལ་ཅན་ལོག་པ་དང་། འབྲུལ་ཤེས་དོན་གཅིག་པས། ཡུལ་ཅན་
 རྟོགས་མ་རྟོགས་ཀྱི་རྟེན་དོན་སྐྱོ་སྐྱོ་ངེས་པར་གསུངས་པས། ཡུལ་ཅན་དེའི་ཡུལ་ཡིན་
 པ་ཙམ་ཀྱིས་དེའི་རྟེན་དོན་དུ་འཛིན་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ཡུལ་ཅན་དེས་ཡུལ་དེ་གཅི་བོར་
 འཇལ་བའི་སྐྱོ་ནས་རྟེན་དོན་དུ་འཛིན་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར། དེ་ཉིད་ལུང་དང་སྐྱུར་བ་ནི།
 མིག་མོགས་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པ་འཇལ་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ།
 སྐྱོ་བ་དཔོན་གྱི་སྐྱུ་བ་ཀྱི་ཞལ་སྐྱ་ནས། ཚིད་བསྐྱོག་དུ། གལ་ཏེ་མངོན་སུམ་ལ་མོགས་
 པའི། ཞེས་མོགས་གསུངས། དོན་ནི་གལ་ཏེ་མངོན་སུམ་ལ་མོགས་པའི་ཚད་མས་
 དགག་བྱ་རང་མཚན་འགོག་པ་དང་། རང་མཚན་ཀྱིས་གྲུབ་པ་དམིགས་པར་ཁས་
 གུངས་ནས་རང་མཚན་མེད་པར་སྐྱུ་བ་པའི་རང་མཚན་བསྐྱོག་པ་སྟེ་འགོག་པར་བྱེད་ན་
 བྱི། རང་མཚན་མེད་པའི་དམ་བཅའ་ཉམས་ལ། དེ་འདྲའི་ཁས་ལེན་མེད་པའི་ཕྱིར།
 མེད་དུ་མ་པ་ལ་དེའི་གྲུན་ཀ་མེད་ཅིས་པའི་དོན་ནོ། །དོན་བསྐྱུ་བ་ནི་རྒྱ་མཚན་གང་གི་

བྱིས་བྱིས་ཅི་ལོག་མ་ལོག་གི་ཤེས་པའི་རྟེན་དོན་ག་དང་པ་སྟེ་འགལ་བ་དེའི་བྱིས་ བྱིས་
 ཅི་མ་ལོག་པ་མ་ལུལ་པའི་ཤེས་པའི་གནས་སྐབས་ཏེ་རེས་དོན་བྱིས་ཅི་མ་ལོག་པའི་
 ཤེས་པའི་རྟེན་དོན་མིག་སྟོགས་ཀྱང་རྫོང་པ་ཡོད་པ་མིན་པ་དེའི་བྱིས་ཅི་གང་གི་ཆོས་
 ཅན་ཉིད་དུ་གྱུར་པའི་མིག་སྟོགས་ཀྱང་རྫོང་པ་ཆོལ་བྱི་ཆོལ་གཉིས་ལ་ཆད་མས་གྱུ་
 རྒྱལ་མཐུན་སྒྲུང་བ་ག་ལ་ཡོད་དེ་མེད་པས་ན། རྟེན་གཞི་ཆོས་ཅན་གྱུ་ལ་མཐུན་
 སྒྲུང་བ་མེད་པའི་བྱོགས་ཀྱི་སྒྲིབ་དང་། རྟེན་གཞི་མ་གྱུ་པའི་སྒྲིབ་སྒྲིགས་ཆོས་མ་
 གྱུ་པའི་གཏུན་ཆོག་སྒྲིབ་པ་ཆོལ་བ་མེད་པས་ཁྱད་པར་དོར་པའི་མིག་སྒྲིབ་ཅམ་
 ཆད་མས་མཐུན་སྒྲུང་དུ་གྱུ་པ་ཡོད་ཅིས་པ་འདི་ལན་མ་ཡིན་པ་ཉིད་ཡིན་ཏེ། ཞེས་
 པའི་དོན་ནོ། །གཉིས་པ་ནི། དྲང་རེས་རྒྱལ་འབྱེད་ལས། རྟེན་ཆོས་ཅན་དེ་ཁོ་རང་གྱུ་པ་
 པ་ཉམས་པར་ཁས་སྒྲུངས་པའི་སྟེང་ནས་གཞན་དུ་བཤད་པ་དང་། བཤད་རྒྱལ་འདི་
 གཉིས་མི་མཐུན་ཡང་རང་རྒྱད་འགོག་པའི་གྱུ་པ་མཐའི་མི་མཐུན་པ་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་
 གསུངས་པའི་དོན་ཡིན་ལ། འདི་ལ་མདོར་བསྟན་པ་དང་། རྒྱས་པར་བཤད་པ་དང་།
 དོན་བསྟུ་བའོ། །དང་པོ་ནི། དེ་ནི་ཞེས་པ་ནས། ཐད་དང་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་པའི་བར་
 ཡིན་ལ། དོན་ནི་དབུ་མ་པས་དངོས་སྒྲུ་པའི་ངོར། མིག་སྟོགས་བདེན་པའི་སྒྲིབ་མེད་དུ་
 གྱུ་པའི་ཆོ་བདེན་རྒྱུན་གང་གི་ཡང་ཁྱད་པར་དུ་མ་བྱས་པའི་མིག་སྒྲིབ་ཅམ་ཆོས་ཅན་དུ་
 འཛིན་པར་འདོད་པ་ནི། དེ་ལྟར་འཐད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། བདེན་པའི་སྒྲིབ་མེད་གྱུ་པའི་
 བདེན་པའི་སྒྲིབ་མེད་དེའི་རྟེན་ཆོས་ཅན་མིག་སྟོགས་དེ་དེ་ཁོ་རང་གྱུ་པ་པ་ཉམས་པར་
 འགྱུར་བ་སྟེ། དེ་ཁོ་རང་མ་གྱུ་པར་ལོགས་ལུན་འབྱེད་འདིས་རང་ཉིད་ཀྱིས་ཁས་
 སྒྲུངས་པ་ཉིད་ཡིན་ཏེ། གང་གི་ཆོ་མིག་སྟོགས་ཆོས་ཅན་དུ་བསྒྲུང་ནས་དོན་དམ་པའི་
 སྒྲིབ་པ་བཀག་པ་བསྒྲུབ་བྱའི་ཆོས་སུ་འདོད་པ་དེའི་ཆོ། དོན་དམ་པར་སྒྲིབ་མེད་གྱུ་པའི་
 རྟེན་ཆོས་ཅན་མིག་སྟོགས་དེ་དེ་ཁོ་རང་མ་གྱུ་པར་ལོགས་ལུན་ཀྱིས་ཁས་ལེན་དགོས་

བའི་རྒྱ་མཚན་ནི། ལྷ་ཆོལ་དབུ་མ་བས་མིག་སྟགས་དེ་ཉིད་འབྲུལ་རྒྱ་མ་མིག་བས་
 བསྐྱད་བའི་ཤེས་པ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་སྟེ། འབྲུལ་ཤེས་ཅམ་གྱིས་བདག་གིས་དངོས་པོ་རྟོན་
 པ་ཁས་ལེན་དགོས་ལ། གངས་ཅན་སྟགས་དངོས་སྐྱ་བ་རྣམས་ཀྱིས་འབྲུལ་རྒྱ་མ་མ་
 བསྐྱད་བའི་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་བ་སྟེ། མ་འབྲུལ་བའི་ཤེས་པའི་རྟོན་དུ་ཁས་ལེན་
 དགོས་པས་ཆོས་ཅན་མིག་སྟགས་ཆོལ་ཕྱི་ཆོལ་ཆད་མས་གྲུབ་ཚུལ་མཐུན་པར་སྒྲུབ་བ་
 མ་ཡིན་ཏེ། ཕྱིན་ཅི་ལོག་གི་ཤེས་པས་རྟོན་པའི་དོན་དང་། ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པའི་ཤེས་
 པས་རྟོན་དོན་དག་ནི་པན་ཚུན་འགལ་བའི་སྟོན་མ་ཐ་དད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེས་ཅི་
 འབྲུལ་ཞེན། མིག་སྟགས་ཆོས་ཅན། འབྲུལ་རྒྱ་མ་བསྐྱད་བའི་འབྲུལ་ཤེས་ཀྱི་རྟོན་དོན་
 ཡིན་པར་ཐལ། ཡོད་པ་གང་ཞིག །བདེན་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། གཉིས་
 པ་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ནི། དེའི་ཕྱིར་གང་གི་ཆེ་ཞེས་སྟགས་ཀྱི་དོན་ནི། ཐ་དད་པ་དེའི་
 ཕྱིར། གང་གི་ཆེ་རབ་རིབ་ཅན་གྱི་སྐྱ་ཤད་ལ་སྟགས་པ་མཐོང་བ་ལྟར་མ་མིག་བས་
 བསྐྱད་བའི་ཕྱིན་ཅི་ལོག་གི་འབྲུལ་ཤེས་ཀྱི་གཟུགས་སྟགས་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་ཡོད་
 པ་མིན་པ་ཡོད་པ་ཉིད་དུ་འཛིན་པ་སྟེ། སྒྲུབ་པའི་ཆེ་དེ་ལ་གཟུགས་སྟགས་རང་མཚན་དུ་
 སྒྲུབ་ཡང་རང་མཚན་དུ་ཡོད་པའི་དོན་ཆ་ཅམ་ཡང་དམིགས་པ་སྟེ། གྲུབ་པར་ག་ལ་
 འབྲུར་ཏེ་མི་འབྲུར་རོ། །དོན་ནི། འབྲུལ་ཤེས་ཀྱི་རང་མཚན་མི་འབྲུལ་སྟེ། དེ་ལ་རང་
 མཚན་དུ་མེད་བཞིན་དུ་རང་མཚན་དུ་སྒྲུབ་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པའི་དོན་ནོ། །གང་གི་ཆེ་རབ་
 རིབ་ཅན་མ་ཡིན་པས་སྐྱ་ཤད་སྟགས་མ་མཐོང་བ་ལྟར་འབྲུལ་རྒྱ་མ་མ་བསྐྱད་བའི་ཕྱིན་
 ཅི་མ་ལོག་པའི་འཕགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་གཟུགས་སྟགས་ཡང་དག་པ་སྟེ། རང་མཚན་
 དུ་སྟོན་མི་འདོག་པ་སྟེ། རང་མཚན་མི་སྒྲུབ་པ་དེའི་ཆེན་ཡང་རང་མཚན་མི་སྒྲུབ་པའི་རྒྱ་
 མཚན་གང་གིས་ན། སྟོན་པའི་གཟུགས་རོན་ཀུན་རྫོབ་དུ་སྒྲུབ་པ་རང་བཞིན་གྱི་ཡོད་པ་
 མ་ཡིན་པར་འབྲུར་བའི་གཟུགས་སྟགས་ཀུན་རྫོབ་པ་ཆ་ཅམ་ཡང་དམིགས་པ་ག་ལ་

ཡོད་དེ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དོན་ནི་སྟོབ་པའི་མ་ལུལ་པའི་ཤེས་པས་གཟུགས་སོགས་
 ཀུན་རྫོབ་ཏུ་མི་འགྲུབ་སྟེ། དེ་ལ་ཀུན་རྫོབ་མི་སྤང་བའི་ཕྱིར་ཞེས་པའོ། །ལུལ་ཤེས་
 གྱིས་རང་མཆོན་མི་འགྲུབ་སྟེ། མ་ལུལ་པའི་ཤེས་པས་ཀུན་རྫོབ་མི་འགྲུབ་པ་དེའི་
 ཕྱིར། སྟོབ་དཔོན་གྱི་ཞེས་སོགས་ཀྱི་རྩོད་བསྟོག་གི་ལུང་དྲངས་པ་ཡིན་ལ་དོན་སྤང་
 བཞིན་ནོ། །གསུམ་པ་དོན་བསྟུ་བ་ནི། གང་གི་ཕྱིར་དེ་ལྟར་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ལུལ་ཤེས་
 གྱིས་རྟེན་པའི་དོན་དང་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པ་མ་ལུལ་པའི་ཤེས་པའི་རྟེན་དོན་དག་ཅན་
 རྟེན་སྤངས་ཏེ་གནས་པའི་སྟོ་ནས་ཐ་དང་པ་དེའི་ཕྱིར། ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པའི་གནས་
 སྐབས་ཏེ། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་མཛོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་མ་ལུལ་པའི་ཤེས་པའི་གཞིགས་
 རོར་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ལུལ་ཤེས་ཀྱི་རྟེན་དོན་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན། གང་ཞིག་དབུ་
 མ་པ་དང་དངོས་སྟོབ་གཉིས་ཀ་ལ་མཐུན་སྤང་དུ་གྲུབ་པའི་ཆོས་ཅན་ཉིད་དུ་གྱུར་པ་
 མིག་སོགས་ཀུན་རྫོབ་པ་ག་ལ་ཡོད་དེ་མེད་པའི་ཕྱིར། གཞི་ཆོས་ཅན་མ་གྲུབ་པའི་
 ཕྱོགས་ཀྱི་སྟོན་དང་། གཞི་མ་གྲུབ་པའི་གཏན་ཆོགས་ཀྱི་སྟོན་ལོག་པ་མེད་པ་ཉིད་ཡིན་
 པས་འདི་ལན་མ་ཡིན་པ་ཉིད་དོ། །ཞེས་པའི་དོན་ནོ། །གསུམ་པ་དཔེ་དོན་མི་མཚུངས་
 པར་བསྟན་པ་ནི། ཆོག་གསལ་ལས། དཔེ་ལ་ཡང་འདྲ་བ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དེར་ནི་
 སྒྲིའི་སྒྲི་དང་མི་རྟག་པ་ཉིད་ཀྱི་སྒྲི་བྱུང་པར་བརྟེན་པར་མི་འདོད་པ་གཉིས་ཀ་ལ་ཡང་
 ཡོད་ན། དེ་བཞིན་དུ་མིག་གི་སྒྲི་ནི་སྟོང་པ་ཉིད་དང་སྟོང་པ་ཉིད་མ་ཡིན་པར་སྟོབ་དག་
 གིས་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་ཡང་ལས་མ་སྤངས་ལ། དོན་དམ་པར་ཡང་མ་ཡིན་པས་དཔེ་ལ་འདྲ་
 བ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས། དོན་ནི། དཔེ་དོན་མཚུངས་པའི་འདྲ་བ་ཡོད་པ་
 མ་ཡིན་ཏེ། སྟོན་ལ་སངས་རྒྱས་པས་ཕྱི་རྟོན་གྱི་བྱུག་པའི་རོར་སྒྲི་མི་རྟག་པར་སྟོབ་
 པའི་རྟགས་དེར་ནི་རྟགས་དེའི་དགག་ཆོས་དང་སྟོབ་ཆོས་སུ་གྱུར་པའི་རྟག་མི་རྟག་གང་
 རུང་གིས། བྱུང་པར་དུ་བྱས་པ་ལ་ཆད་མར་སོང་བའི་ཆད་མའི་རྟེན་དོན་ཆོས་དང་ཆོས་

ཅན་དུ་མི་འདོད་པར། སྒྲི་སྒྲི་ཅམ་དང་། མི་རྟག་པ་སྒྲི་ཅམ་སྒྲི་དང་མི་རྟག་པ་ཅམ་ལ་
 ཚད་མར་མོང་བའི་ཚད་མའི་རྟེན་དོན་ཚོས་དང་ཚོས་ཅན་དུ་འཛིན་པར་ཚོལ་བྱི་རྟོལ་
 གཉིས་ཀ་ལ་ཡོད་པ་སྒྲི་གཉིས་ཀས་འདོད་ལ། དཔེ་དེ་བཞིན་དུ་མིག་སྟོགས་བདེན་
 བའི་སྒྲི་མེད་དུ་སྒྲུབ་པའམ། བདག་ལས་སྒྲི་བ་མེད་པར་སྒྲུབ་པའི་རྟགས་འདི་ར་ནི་
 རྟགས་དེའི་དགག་ཚོས་དང་སྒྲུབ་ཚོས་བདེན་པ་དང་བདེན་མེད་གང་རུང་གི་བྱད་པར་
 དུ་བྱས་པ་ལ་ཚད་མར་མ་མོང་བར་མིག་སྟོགས་སྒྲི་ཅམ་ཞིག་ལ་ཚད་མར་མོང་བའི་
 ཚད་མའི་རྟེན་དོན་ཚོས་ཅན་དུ་འཛིན་པ་ནི། སྒྲི་རྟོལ་མིག་བདེན་སྟོང་དུ་སྒྲུབ་པའི་དབུ་མ་
 པ་ལྟགས་ལུང་དང་མིག་སྟོགས་བདེན་སྟོང་མ་ཡིན་པར་སྒྲུབ་པའི་བྱི་རྟོལ་དངོས་སྒྲུབ་
 དག་གིས་ཀྱང་རྫོང་དུ་ཡོད་པར་ཁས་མ་བླངས་ལ། དོན་དམ་པར་ཡང་ཡོད་པར་ཁས་
 བླངས་པ་མ་ཡིན་པས་དཔེ་ལ་འདྲ་བ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཅོ། །ཞེས་པའི་དོན་ཅོ། །གཉིས་
 པ་གཏན་ཚིགས་མ་གྲུབ་པའམ་གཞི་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱོགས་ཀྱི་སྒྲི་བརྫོད་པ་ནི། ཚིག་
 གསལ་ལས། གཞི་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱོགས་ཀྱི་ཉེས་པ་བརྫོད་པའི་རྒྱལ་གང་ཡིན་པ་འདི་
 ཉིད་ནི་ཡོད་པའི་བྱིར། ཞེས་བྱ་བའི་གཏན་ཚིགས་འདི་ལ་མ་གྲུབ་པའི་སྒྲི་བརྫོད་པ་
 ལ་ཡང་སྒྱར་བར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས། དོན་ནི་ལྟགས་ལུང་གིས་མིག་སྟོགས་བདེན་
 བའི་སྒྲི་མེད་དུ་སྒྲུབ་པའམ་བདག་ལས་སྒྲི་བ་མེད་པར་བསྒྲུབ་པའི་ཚོས་དང་། ཚོས་ཅན་
 མ་གྲུབ་པའི་སྒྲི་བརྫོད་རྒྱལ་གང་ཡིན་པ་འདི་ཉིད་ནི། ཡོད་པའི་བྱིར་ཞེས་བྱ་བའི་
 གཏན་ཚིགས་འདི་ལ་ཡང་མ་གྲུབ་པའི་སྒྲི་བརྫོད་པ་ལ་ཡང་སྒྱར་དེ་དགག་པར་
 བྱའོ། །དེ་ཡང་ཡོད་པའི་བྱིར་ཞེས་པའི་རྟགས་འདི་ཡང་རང་མཚན་གྱིས་གྲུབ་པར་
 ལྟགས་ལུང་གིས་ཁས་བླངས་པས་དེ་ལ་འཇལ་བྱེད་མེད་པས་མ་གྲུབ། ཅེས་སྐར་
 བཤད་པ་བཞིན་ཅོ། །ཞེས་པའི་དོན་ཅོ། །གཉིས་པ་སྒྲི་བ་གཞན་ལ་མ་གྲུབ་པའི་སྒྲི་བ་
 བསྒྲུབ་པ་ནི། ཚིག་གསལ་ལས། དེ་ལྟ་བུ་དེ་ནི་འདི་ལྟར་ཡིན་དེ། གང་གི་བྱིར་ཐོག་ནང་

བསྐྱེད་པའི་དོན་འདི་ནི་རྟོག་གི་བ་འདིས། རང་ཉིད་ཀྱིས་ཁས་བླངས་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་
གསུངས། དོན་ནི་གོང་དུ་བཤད་པའི་ཆོས་ཅན་དང་རྟགས་སྐྱབ་པའི་སྒྲིམ་བཞིན་པ་
དེར་སྐྱབ་ཟེད། འགོག་ཚུལ་དེ་ལོགས་ལྟར་འབྱེད་རང་ལོགས་ལའང་འབྱེད་པ་ཡིན་ཏེ།
རྒྱ་མཚན་གང་གི་ཕྱིར་ན་རང་མཚན་ཁས་བླངས་པ་ལ་སྐྱབ་པའི་རྒྱལ་ཐེ་རྒྱུད་བསྐྱེད་
པའི་དོན་འདི་ནི་རྟོག་གི་བ་ལོགས་ལྟར་འདིས་རང་ཉིད་ཀྱིས་ཁས་བླངས་ཞེས་པའི་དོན་
ནོ། །མང་བས་འཛིགས་ནས་རྒྱས་པར་སྤྲིས་སོ། །གཉིས་པ་མ་དེས་པའི་སྒྲིམ་ནི།
ཆོག་གསལ་ལས། ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པའི་གཏན་ཆོག་འདི་ཡང་ཕ་རོལ་པོ་ལྟར་ན་
ཕྱི་ནང་གི་སྒྲེ་སུམ་ཆེད་རྣམས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཤེས་པ་ཡོད་པ་ལྟར་བདག་ལས་མི་སྒྲེ་བ་
ཞིག་གསལ། འོན་ཏེ། ལུས་པ་ལ་སོགས་པ་བཞིན་དུ་བདག་ལས་སྒྲེ་བ་ཞིག་ཡིན་ཞེ་ན་
མ་དེས་པ་ཡིན་ནོ། །གལ་ཏེ་ལུས་པ་ལ་སོགས་པ་ཡང་བསྐྱབ་བྱུང་མཚུངས་པའི་ཕྱིར།
མ་དེས་པ་ཉིད་མིན་ནོ། །ཞེ་ན། དེ་ནི་དེ་ལྟར་ཡིན་ཏེ། དེ་རྒྱུད་དུ་སྐྱབ་པའི་ཕྱིར་
རོ། །ཞེས་གསུངས། དོན་ནི་ལོགས་ལྟར་ཀྱིས་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པའི་གཏན་ཆོག་སྐྱེད་
འདི་ཡང་ཕ་རོལ་གངས་ཅན་གྱིས་ཕྱི་ནང་གི་སྒྲེ་སུམ་ཆེད་རྣམས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། བདག་
ལས་མི་སྒྲེ་བ་ཞིག་གསལ། འོན་ཏེ་ལུས་སོགས་བཞིན་དུ་བདག་ལས་སྒྲེ་བ་ཞིག་ཡིན་སྟེས་
དུ་བསམ་པ། ལུས་སོགས་ཀྱི་མ་དེས་སྟེས་ནས། ཕྱི་ཆོལ་གྱི་རྟགས་སི་མཐུན་ཐྱོགས་
ལས་ལོག་པར་མ་དེས་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལ་ལོགས་ལྟར་ན་རོ། །གལ་ཏེ་ལུས་སོགས་
ཀྱང་བདག་ལས་སྒྲེ་བ་མེད་པ་སྐྱབ་པར་བྱེད་པའི་བསྐྱབ་བྱུང་ཆོས་ཅན་དུ་འཛིན་པས་
དེ་སྐྱབ་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱུང་མཚུངས་པས་ལུས་སོགས་རྟགས་དང་དགག་ཆོས་ཀྱི་གཞི་མཐུན་
འགོག་སི་དགོས་ཀྱང་། རྟགས་སི་མཐུན་ཐྱོགས་ལས་བསྐྱོག་པར་མ་དེས་པ་མ་ཡིན་
ནོ། །ཞེ་ན། ལན་དེ་ནི་དེ་ལྟར་མིན་ཏེ། ལུས་སོགས་བསྐྱབ་བྱུང་ཆོས་ཅན་དུ་སྐྱབ་
པའི་ཕྱིར། ཕྱི་ཆོལ་གངས་ཅན་གྱིས་རྟགས་སི་མཐུན་ཐྱོགས་ལས་བསྐྱོག་པར་མ་དེས་

ཏེ། ཚེས་ཅན་དུ་བཟུང་བའི་སྤེང་དུ་རྟགས་དང་དགག་ཚེས་ཀྱི་གཞི་མཐུན་འགོག་
 དགོས་ཏེ། དེས་བྱས་པ་བདག་ལས་སྤྱི་བར་ཁས་ལེན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པའི་དོན་ནོ། །
 གཉིས་པ་རང་ལ་མཚུངས་པ་སྤངས་པ་ནི། མཚུངས་པ་དང་། དེ་འགོག་པའོ། །དང་པོ་
 ནི། ཚེས་གསལ་ལས། གལ་ཏེ་གཞན་གྱི་རྗེས་སུ་དབག་པ་དག་ལ་སྒྱུར་རི་སྤྲད་སྤྲུས་
 པ་བཞིན་དུ་རང་གི་རྗེས་སུ་དབག་པ་དག་ལ་ཡང་རི་སྤྲད་སྤྲུས་པའི་ཉེས་པར་བཤལ་བས་
 གཞི་མ་གྲུབ་པ་དང་། བདམ་ཚེས་མ་གྲུབ་པ་ལ་སོགས་པའི་སྒྱུར་དེ་ཉིད་དུ་འགྱུར་བ་
 མ་ཡིན་ནམ། དེའི་ཕྱིར་གང་གཉིས་ཀ་ལ་སྒྱུར་དུ་འགྱུར་བ་དེས་ན། གཅིག་གིས་གཅིག་
 ལ་ཚོལ་བར་མི་བྱ་སྟེ། དེས་ན་སྒྱུར་འདི་དག་བམས་ཅད་མི་རིགས་པར་འགྱུར་རོ། །
 ཞེས་གསུངས། དོན་ནི་ལགས་ལུན་ན་པེ། གལ་ཏེ་གཞན་གྱི་རྗེས་སུ་དབག་པ་སྟེ། རང་
 རྒྱུད་ཀྱི་སྒྱུར་བ་དག་ལ་ཡང་ཚེས་ཅན་དང་རྟགས་མ་གྲུབ་པ་སོགས་ཀྱི་སྒྱུར་བ་རྫོང་བ་
 རི་སྤྲད་དུ་སྤྲུས་པ་བཞིན་དུ། ཟླ་བ་གསལ་པ་རང་གི་རྗེས་སུ་དབག་པ་སྟེ་སྒྱུར་བ་ལ་
 ཡང་རི་སྤྲད་སྤྲུས་པའི་རྟགས་དང་ཚེས་ཅན་སྤྱི་ཙམ་བཟུང་དུ་མེད་པའི་ཉེས་པར་འགྱུར་
 བས་ཚེས་ཅན་དང་རྟགས་གཞི་མ་གྲུབ་པའི་སྒྱུར་དུ་འགྱུར་བ་མིན་ནམ་སྟེ། འགྱུར་བ་
 དེའི་ཕྱིར་གཉིས་ཀ་ལ་སྒྱུར་དུ་འགྱུར་བ་དེས་ནི་གཅིག་གིས་གཅིག་ལ་ཚོལ་བར་མི་བྱ་
 སྟེ། དེས་ན་སྒྱུར་འདི་དག་བམས་ཅད་མི་རིགས་པར་འགྱུར་རོ། །ཞེ་ན་ཞེས་པའི་དོན་
 ནོ། །གཉིས་པ་ནི། ཚེས་གསལ་ལས། བརྫོད་པར་བྱ་སྟེ། རང་རྒྱུད་ཀྱི་རྗེས་སུ་དབག་
 པ་སྤྲུབ་དག་ལ་ཉེས་པ་འདིར་འགྱུར་གྱི་ཁོ་བོ་ཅག་ནི་རང་རྒྱུད་ཀྱི་རྗེས་སུ་དབག་པ་མི་
 སྒྱུར་སྟེ། རྗེས་སུ་དབག་པ་དག་ནི་གཞན་གྱི་དམ་བཅའ་བ་འགོག་པའི་འབྲས་སུ་ཅན་
 ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས། དོན་ནི། དེ་ལ་ལན་བརྫོད་པར་བྱ་སྟེ། རང་མཚན་གྱིས་
 གྲུབ་པའི་རྟགས་དང་ཚེས་ཅན་སོགས་ཚོལ་སྤྱི་ཚོལ་གྱིས་མཐུན་སྦྲུང་དུ་གྲུབ་པ་དགོས་
 པར་ཁས་སྤངས་ནས་གཞན་སྤྱོད་པ་དེམ་གྲུབ་དང་བདག་སྤྱི་འགོག་པའི་རང་རྒྱུད་ཀྱི་

རྗེས་ཀྱི་དཔག་པ་ལྟ་བུ་དཔག་པ་ཞེས་པ་དེར་འགྱུར་གྱིས་འོ་པོ་ཅག་ནི་རང་རྒྱུད་ཀྱི་རྗེས་
 ཀྱི་དཔག་པ་མི་སྒྲིལ་ཞེ། རང་མཚན་གྱིས་གྲུབ་པའི་རྟགས་ཆོས་མོགས་རང་བཞིན་གྱིས་
 གྲུབ་པ་ལ་ཆད་མར་མོང་པའི་ཆད་མས་གྲུབ་པའི་རྩྭ་ལ་གསུམ་མོགས་ཁས་མི་ཡིན་
 པར། དེས་སྒྲུབ་གཞན་གྱི་བདེན་གྲུབ་རྟུང་མ་བཅའ་པའི་དམ་བཅའ་འགོག་པའི་
 འབྲས་ཁུ་ཅན་གྱི་རྗེས་ཀྱི་དཔག་པ་ཁས་ཡིན་པ་ཡིན་པས་མི་མཆུང་ས་མོ། །ཞེས་པའི་
 དོན་ནོ། །འོན་རང་རྒྱུད་ཀྱི་དོན་གང་ཞེན། ཤེས་རབ་སྒྲོན་མར། གཞན་གྱི་སྒྲོན་བརྗོད་
 གྱི་སྒྲུབས་གཅིག་རྟུ་རང་དབང་རྟུ་བྱས་ནས་སམ། ལུན་འབྱེན་པའི་དབང་རྟུ་བྱས་ནས་
 བརྗོད་ཅིས་རང་རྒྱུད་ཀྱི་དོན་རང་དབང་ལ་བགད་པས་རང་གི་མཚན་ཉིད་གྱིས་གྲུབ་
 པའི་གཞལ་བྱ་ལ་ས་འབྲུལ་པའི་ཆད་མར་མོང་པའི་ཆད་མའི་རྗེད་དོན་ཡིན་པར། སྐོལ་
 བྱི་སྐོལ་གཉིས་ཀའི་ལྷགས་ལ་མཐུན་སྒྲུབ་རྟུ་གྲུབ་པའི་ཆོས་ཅན་གྱི་སྒྲེར་རྟུ་སྒྲེར་སྐོལ་
 གང་ལ་དཔག་འདོད་ཞུགས་པའི་བརྒྱབ་བྱའི་ཆོས་རྒྱུབ་བྱེད་ཀྱི་གཏན་ཆོགས་སྒྲུབ་གོད་
 པ་རང་རྒྱུད་ཀྱི་རྟགས་ཀྱི་དོན་ཡིན་ནོ། །ཆོས་ཅན་དེ་ཉིད་ཆད་མས་གྲུབ་རྩྭ་ལ་སྐོལ་བྱི་
 སྐོལ་གཉིས་ཀའི་མཐུན་སྒྲུབ་རྟུ་གྲུབ་པ་མེད་ཀྱང་། སྐྱིར་ཆོས་ཅན་དེ་སྐོལ་བྱི་སྐོལ་
 གཉིས་ཀའི་ལྷགས་ལ་ཡང་ཆད་མས་གྲུབ་ཅིང་ཆོས་ཅན་དང་རྟགས་དེའི་རྩྭ་ལ་གསུམ་
 བྱི་སྐོལ་དེའི་ལྷགས་ལ་ཆད་མས་གྲུབ་པའི་ཁས་བླངས་ལ་འབྲིས་ནས་བཞོད་པའི་གཏན་
 ཆོགས་དེ་གཞན་གྲགས་ཀྱི་རྟགས་སམ། གཞན་དོན་རྗེས་དཔག་གི་དོན་ཡིན། དེས་ན་
 རང་རྒྱུད་ཀྱི་གཏན་ཆོགས་དང་། རང་རྒྱུད་ཀྱི་རྒྱུབ་པག་ཐལ་འགྱུར་རྗེས་དཔག་རང་
 རྒྱུད་འཕེན་པའི་ཐལ་འགྱུར་མོགས་ནི་ཐ་སྙད་ཡང་མེད་དོ། །གཞན་གྲགས་ཀྱི་གཏན་
 ཆོགས་ནི། སྐོལ་ལ་སྐོལ་ནས་གཞན་བྱི་སྐོལ་ལ་གྲགས་པས་གཞན་གྲགས་སམ། བྱི་
 སྐོལ་རང་ལ་གྲགས་པས་རང་གྲགས་ཀྱི་གཏན་ཆོགས་ཞེས་བུའོ། །

གཉིས་པ་གཞན་སྒྲེད་གསལ་པ་ལ། མངམ་རྒྱུ་མ་པ་རྒྱུ་མ་གྱི་འགྲེལ་པ་ལས། གཞན་

གླེ་འགོག་པའི་རིགས་པ་ཐི་ལྟར་བྱུང་ཚུལ། དེ་ལ་ལེགས་ལུན་གྱིས་སྒྲིམ་བཞུང་ཚུལ།
 སྒྲིམ་དེ་མངས་རྒྱས་བསྐྱུངས་ལ་མི་འདུག་པའི་ཚུལ་གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི། བརྒྱ་ལྷ་ལི་
 ཏ་ལས། དེས་པོ་རྣམས་གཞན་ལས་སྒྲི་བ་མེད་དེ་ཐམས་ཅད་ལས་ཐམས་ཅད་སྒྲི་བར་
 འགྱུར་བའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས། གཉིས་པ་ནི། ཚིག་གསལ་ལས། འདི་ལ་སྒྲི་བ་
 དཔོན་ལེགས་ལུན་འབྱེད་ནི། དེས་ན་དེ་ལ་ཐལ་བར་འགྱུར་བའི་དག་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
 བརྒྱ་བ་པར་བྱ་བ་དང་རྒྱ་བ་པར་བྱེད་པ་བརྒྲིག་པ་བྱས་ན་དེས་པོ་རྣམས་བདག་གསལ་
 གཉིས་སམ་རྒྱ་མེད་པ་ལས་སྒྲི་བར་འགྱུར་བ་དང་། འགའ་ཞིག་ལས་འགའ་ཞིག་སྒྲི་
 བར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། དེས་ན་གོར་མའི་ཕྱོགས་དང་འགལ་བར་འགྱུར་རོ། །གཞན་
 ཏུན་ཡང་ཐམས་ཅད་ལས་ཐམས་ཅད་སྒྲི་བར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་བས་ན་དེ་ལ་
 བརྒྱ་བ་པ་དང་རྒྱ་བ་འབྱེན་པ་ཉིད་མེད་པའི་ཕྱིར། དེ་ནི་དོན་འབྲེལ་པ་མེད་པ་ཡིན་ཏེ།
 ཞེས་སུན་འབྱེན་པ་སྒྲུའོ། །ཞེས་གསུངས། དོན་ནི་ལེགས་ལུན་འབྱེད་ན་རེ། འབྲེལ་པ་
 དེ་མི་རིགས་ཏེ། གུན་ཚྱོབ་ཏུ་གཞན་སྒྲི་འགོག་གས། དོན་དམ་གྱི་དབང་ཏུ་བྱས་ནས་
 གཞན་སྒྲི་འགོག། །དང་པོ་ལྟར་ན་མི་རིགས་ཏེ། མངས་རྒྱས་བསྐྱུངས་རང་གི་གུན་ཚྱོབ་
 ཏུ་གཞན་སྒྲི་ཡོད་པར་འདོད་དགོས་པའི་ཕྱིར། གཞན་སྒྲི་གུན་ཚྱོབ་ཏུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།
 གཉིས་པ་ལྟར་ན་ཡང་མི་རིགས་ཏེ། འབྲེལ་དག་དེས། དོན་དམ་པར་གཞན་སྒྲི་མེད་
 བར་རྒྱ་བ་པའི་དཔེ་རྟགས་ས་བཞུང་བའི་ཕྱིར་ཏེ། འབྲེལ་དག་དེའི་དངོས་ཟིན་ལྟར་
 ཐམས་ཅད་ལས་ཐམས་ཅད་སྒྲི་བ་དོན་དམ་པར་གཞན་སྒྲི་མེད་པར་རྒྱ་བ་པའི་རྟགས་
 ལྟ་མི་རིགས་པས་དངོས་ཟིན་ལས་བརྒྲིག་པའི་དོན་འགའ་ཞིག་ལས་འགའ་ཞིག་སྒྲི་བ་
 དོན་དམ་པར་གཞན་སྒྲི་མེད་པར་རྒྱ་བ་པའི་རྟགས་ཡང་དག་ཏུ་ཁས་ལེན་དགོས་ལ།
 དངོས་ཟིན་གྱི་རྟགས་བརྒྲིག་ན་དངོས་ཟིན་གྱི་དམ་བཅའ་ཡང་བརྒྲིག་དགོས་ཏེ་
 མཚུངས་པའི་ཕྱིར། དངོས་ཟིན་གྱི་བརྒྱ་བ་བྱ་བ་བརྒྲིག་ཚུལ་གང་ཞེ་ན། དངོས་པོ་རྣམས་

བདག་གསུམ་གཉིས་སམ་རྒྱ་མེད་པ་གང་རུང་ལས་སྐྱེ་བར་བྱགས་ལ་འཕངས་པའི་སྒོ་
ནས། དངོས་པོ་རྣམས་དོན་དམ་པར་གཞན་སྐྱེ་རྣམ་པར་བཅད་ཅམ་མིན་པའི་སྐྱེ་བ་དེ་
དངོས་པོ་རྣམས་དོན་དམ་པར་གཞན་ལས་མི་སྐྱེ་བར་སྐྱབ་པའི་བསྐྱབ་བྱར་འཕངས་པ་
དེ། དངོས་ཟིན་གྱི་བསྐྱབ་བྱ་བསྐྱོག་པའི་དོན་ཡིན་པར་ཐལ། དངོས་ཟིན་གྱི་བསྐྱབ་བྱ་
བསྐྱོག་དགོས་པ་གང་ཞིག་ དངོས་པོ་རྣམས་དོན་དམ་པར་གཞན་ལས་སྐྱེ་བ་དེ། དངོས་
ཟིན་གྱི་བསྐྱབ་བྱ་བསྐྱོག་པའི་དོན་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རྣམས་ཏེ། མགོན་པོ་སྐྱེ་
སྐྱབ་ལ་བསྐྱས་ཀྱིས་དོན་དམ་པར་གཞན་སྐྱེ་མེད་པར་སྐྱབ་པའི་བསྐྱབ་བྱ་མེད་དགག་
ཏུ་བབ་ད་པ་དང་འགལ་ལོ། །གལ་ཏེ་དངོས་ཟིན་སྐྱར་ཐམས་ཅད་ལས་ཐམས་ཅད་སྐྱེ་
བ་རྟགས་སུ་འགོད་དོ་ཞེན་མི་དགས་ཏེ། ཐམས་ཅད་ལས་ཐམས་ཅད་སྐྱེ་བར་འགྱུར་
པའི་ཕྱིར། དེས་ན་འགྲེལ་ངག་དེས་དོན་དམ་པར་གཞན་སྐྱེ་མེད་པར་སྐྱབ་པ་དང་།
དོན་དམ་པར་གཞན་སྐྱེ་འདོད་པ་སུན་འབྱེན་པ་གང་ཡང་བསྟན་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། དེ་
ནི་དོན་འགྲེལ་པ་མེད་པའོ། །ཞེས་སུན་འབྱེན་པ་སྐྱོའོ་ཞེས་པའོ། །གཉིས་པ་སྐྱོན་དེ་
སངས་རྒྱས་བསྐྱངས་ལ་མི་འརྱག་པའི་རྩྭ་ལ་ནི། ཚིག་གསལ་ལས། འདི་ཡང་དོན་
འགྲེལ་མེད་པ་ཡིན་ཏེ། མོང་ཁོ་ནར་བསྟན་ཟིན་པའི་ཕྱིར་དང་། གཞན་གྱི་དམ་བཅའ་
པའི་དོན་སུན་འབྱེན་པར་བྱེད་པ་ཡིན་པ་དང་། སུན་འབྱེན་པ་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདི་
ནི་གྱི་ནའོ། །ཞེས་གསུངས། དོན་ནི། འགྲེལ་ངག་དེས་གཞན་སྐྱེ་འགོག་མི་རྣམས་པའི་
སྐྱོན་སངས་རྒྱས་བསྐྱངས་ལ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། འགྲེལ་ངག་དེས་དོན་དམ་པར་གཞན་
སྐྱེ་འགོག་པའི་དཔེ་རྟགས་སོགས་ས་བརྗོད་ཀྱང་། འགྲེལ་ངག་དེས་དངོས་པོ་ཚོས་
ཅན། ཐམས་ཅད་ལས་ཐམས་ཅད་སྐྱེ་བར་ཐལ། གཞན་ལས་སྐྱེ་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པའི་
འགལ་བརྗོད་ཀྱི་ཐལ་འགྱུར་བསྟན་པ་གང་ཞིག་ དེས་གཞན་སྐྱེ་འགོག་རྣམས་པའི་ཕྱིར་
ཏེ། གཞན་སྐྱེ་ཐ་སྟོད་དུ་ཡང་མེད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པའོ། །

གསུམ་པ། གཉིས་ཀ་ལས་སྐྱེ་བ་བཀག་པ་ནི། བདག་གཞན་རེ་རེ་བ་ལ་བཀག་
 བ་དང་མཚུངས་པས་བསྐྱོག་ཚུལ་རྒྱུ་དུ་སྤྲོས་གསུངས་སོ། །པའི་པ། ལྷ་མེད་ལས་སྐྱེ་བ་
 འགོག་པ་ལ། སངས་རྒྱལ་བསྐྱུངས་ཀྱི་འགྲེལ་བ་ལས། ལྷ་མེད་ལས་སྐྱེ་བ་འགོག་པ་འི་
 རིགས་པ་ནི་ལྷ་རྒྱུང་ཚུལ། དེ་ལ་ལེགས་ལྷན་གྱི་སྒྲོན་བརྟོན་ཚུལ། སྒྲོན་དེ་སངས་
 རྒྱལ་བསྐྱུངས་ལ་མི་འཇུག་པའི་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ནི། ལྷ་ལྷ་ལི་ཏ་ལས། དངོས་པོ་
 རྣམས་ལྷ་མེད་པ་ལས་སྐྱེ་བ་མེད་དེ། རྟག་དུ་ཐམས་ཅད་ལས་ཐམས་ཅད་སྐྱེ་བར་འགྱུར་
 རོ་ཞེས་འཆད། ཞེས་གསུངས། གཉིས་པ་ནི། ཆོག་གསལ་ལས། འདི་ལ་ཡང་སྐྱོབ་
 དཔོན་ལེགས་ལྷན་འབྱེད། དེ་ལ་ཡང་ཐལ་བར་འགྱུར་བའི་དག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གལ་
 ཉི་བསྐྱབ་བར་བྱ་བ་དང་། ལྷ་བ་བར་བྱེད་པ་བསྐྱོག་པ་གསལ་བར་དག་གི་དོན་དུ་
 མདོན་པར་འདོད་ན། དེའི་ཆེ་འདི་སྐད་དུ་དངོས་པོ་རྣམས་ལྷ་ལས་སྐྱེ་བར་འགྱུར་བ་
 དང་། ལན་འགའ་ཁ་ཅིག་ལས་ཁ་ཅིག་སྐྱེ་བར་འགྱུར་བ་དང་། བརྩམ་པ་འབྲས་བྱ་དང་
 བཅས་པ་ཉིད་དུ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་བསྟན་པར་འགྱུར་ན། བཤད་པ་དེ་ནི་མི་
 རིགས་ཏེ། ལྷ་རྒྱལ་པའི་སྒྲོན་དུ་ཐལ་བ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་སྟན་འབྱིན་པ་
 སྐྱོའོ། །ཞེས་གསུངས། དོན་ནི། སྐྱོབ་དཔོན་ལེགས་ལྷན་འབྱེད་ན་རེ། སངས་རྒྱལ་
 བསྐྱུངས་ཀྱི་འགྲེལ་དག་དེ་མི་རིགས་ཏེ། དེས་དངོས་པོ་རྣམས་ལྷ་མེད་ལས་མི་སྐྱེ་བར་
 ལྷ་བ་པའི་གཏན་ཆོག་སྤངས་དང་དཔེ་ཡང་དག་ས་བསྟན་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། འགྲེལ་
 དག་དེའི་དངོས་ཟིན་གྱི་རྟགས་ཐམས་ཅད་ལས་ཐམས་ཅད་སྐྱེ་བ་རྟགས་སུ་མི་རུང་
 བས། དེ་ལས་བསྐྱོག་པའི་དོན་འགའ་ཞིག་ལས་འགའ་ཞིག་སྐྱེ་བ་དངོས་པོ་རྣམས་ལྷ་
 མེད་ལས་མི་སྐྱེ་བར་ལྷ་བ་པའི་རྟགས་སུ་ཁས་ལེན་དགོས་ལ། དེས་ན་དངོས་ཟིན་གྱི་
 རྟགས་བསྐྱོག་དགོས་ན། དངོས་ཟིན་གྱི་བསྐྱབ་བྱ་ཡང་བསྐྱོག་དགོས་ཏེ་མཚུངས་པའི་
 ཕྱིར། འགྲེལ་དག་དེས་དངོས་པོ་རྣམས་ལྷ་མེད་ལས་སྐྱེ་བ་བཅད་ཅས་ས་ཡིན་པའི་སྐྱེ་

པ་གཅིག །དངོས་པོ་རྣམས་རྒྱ་མེད་ལས་མི་སྟེ་བར་རྒྱུ་བ་པའི་བརྒྱུ་བ་བྱུང་ལམ་པར་
 ཐལ། དེ་དངོས་པོ་རྣམས་སྟེ་བར་ནི་དངོས་སྤྱུ་བཅུ་ལྔ། རྒྱ་མེད་ལས་སྟེ་བ་ནི་དངོས་སྤྱུ་
 བཀག་པ་གང་ཞིག །དངོས་ཟིན་གྱི་དམ་བཅའ་བརྒྱུག་པའི་དོན་དངོས་པོ་རྣམས་རྒྱ་
 མེད་ལས་སྟེ་བ་བརྒྱུ་བ་བྱུང་མི་རུང་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རིགས་ཏེ། མགོན་པོ་ལྷ་རྒྱུ་བ་
 གྱིས་དངོས་པོ་རྣམས་རྒྱ་མེད་ལས་མི་སྟེ་བར་རྒྱུ་བ་པའི་བརྒྱུ་བ་བྱུང་དགག་ཏུ་བཤད་
 པའི་གྲུབ་མཐའ་དང་འགལ་བའི་ཕྱིར་ཞེས་པའི་དོན་ནོ། །གསུམ་པ་ནི། ཚིག་གསལ་
 ལས། འདི་ནི་མི་རིགས་སྟེ་སྤྱར་ལན་བཏབ་ཟིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་པའོ། །ཞེས་
 གསུངས། དོན་ནི། འགྲེལ་རྒྱུ་འདིས་དངོས་པོ་རྣམས་རྒྱ་མེད་ལས་མི་སྟེ་བར་རྒྱུ་བ་
 པའི་གཏན་ཚིགས་དང་དཔེ་ཡང་དག་མ་བཅུན་པའི་ཆ་ནས། མངས་རྒྱས་བརྒྱུངས་ལ་
 རྒྱུན་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། རྒྱ་མེད་ལས་སྟེ་བ་འགོག་པ་ལ་གཏན་ཚིགས་དང་དཔེ་རེས་
 པར་དགོས་པ་མ་ཡིན་ཞིང་། འགྲེལ་རྒྱུ་དེས། དངོས་པོ་རྣམས་ཆོས་ཅན། ཐམས་ཅད་
 ལས་ཐམས་ཅད་སྟེ་བར་ཐལ། རྒྱ་མེད་ལས་སྟེ་བའི་ཕྱིར། ཞེས་པའི་འགལ་བརྗོད་
 གྱི་ཐལ་འགྲུར་བཅུན་པ་གང་ཞིག །འགལ་བརྗོད་གྱི་ཐལ་འགྲུར་གྱིས་རྒྱ་མེད་ལས་སྟེ་
 བ་འགོག་རྒྱས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པའོ། །དེས་ན་མཐའ་བཞིའི་སྟེ་བ་བཀག་པའི་རྒྱུ་བས་
 ཐམས་ཅད་ཏུ་ལེགས་ལྷན་གྱིས་མངས་རྒྱས་བརྒྱུངས་ལ། ལྷ་རྒྱུ་བ་གྱི་གྲུབ་མཐའ་དང་
 འགལ་ཞེས་རྒྱུན་བརྗོད་པ་ནི། མགོན་པོ་ལྷ་རྒྱུ་བ་གྱིས་མཐའ་བཞིའི་སྟེ་བ་མེད་པར་
 རྒྱུ་བ་པའི་རྒྱུ་བས་བཞི་ཀའི་རྒྱུ་བས་སྤྱུ་བ་བྱུང་བྱུང་དགག་ཏུ་བཤད་པའི་གྲུབ་མཐའ་
 དང་འགལ་ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་ཏེ། ཤེས་རབ་རྒྱུན་མར། བདག་ལས་མ་ཡིན་ཞེས་བྱ་
 པའི་དགག་པ་འདི་ནི་མེད་པར་དགག་པའི་དོན་ཏུ་བལྟ་བར་བྱ་སྟེ། དགག་པ་གཅོ་ཆེ་
 པའི་ཕྱིར་ཞེས་དང་། མ་ཡིན་པར་དགག་པ་ཡོངས་སྤྱུ་བ་བྱུང་ན་ནི་དེ་རྒྱུ་བ་གཅོ་ཆེ་
 པའི་ཕྱིར། ཆོས་རྣམས་མ་སྟེས་སོ། །ཞེས་རྒྱུ་བ་པས་སྟེ་བ་མེད་པར་རྒྱུན་པའི་ཕྱིར་

མཛད་པའི་མཐའ་དང་བུལ་བར་འགྱུར་རོ། །ལུང་ལས། གཞུགས་ཀྱི་སྒྲུབ་མེད་པ་
ལ་སྒྲུབ་ན། མེས་རབ་ཀྱི་ཡོན་ཏན་ལ་སྒྲུབ་པ་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་དང་། འདིར་
དངོས་པོ་རྣམས་བདག་ལས་སྒྲུབ་མེད་པ་ཁོ་ནའོ། །ཞེས་དེས་པར་བཟུང་བར་བྱའོ། །
གཞན་དུ་དེས་པར་བཟུང་ན་བདག་ཁོ་ན་ལས་སྒྲུབ་མེད་དེ། འོ་ན། ཅི་ཞེ་ན། གཞན་
ལས་སྒྲུབ་ཞེས་བྱ་བར་དེས་པར་འགྱུར་བ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་བདག་ཁོ་ན་ལས་ནི་སྒྲུབ་
མེད་དེ། འོ་ན་ཅི་ཞེ་ན། བདག་དང་གཞན་ལས་སྒྲུབ་ཞེས་བྱ་བར་དེས་པར་འགྱུར་བས།
དེ་ཡང་མི་བཞེད་དེ། མཛད་པའི་མཐའ་དང་བུལ་བའི་བྱིར་རོ། །ཞེས་དང་། འགྲེལ་
བཤད་སྒྲུབ་རས་གཟིགས་ལས། དངོས་པོ་རྣམས་བདག་ལས་སྒྲུབ་མེད་དོ་ཞེས་མེད་
པར་དགག་པའི་དོན་དུ་བཏྲ་བར་བྱའོ། །བདག་ལས་མ་སྒྲུས་པ་ཡོད་དོ་ཞེས་མ་ཡིན་
པར་དགག་པའི་དོན་དུ་ནི་བཏྲ་བར་མི་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་གིང་། རྣམ་བཤད་རིགས་
པའི་རྒྱ་མཆོ་ལས། དེའི་ཆོ་སྒྲུབ་དོན་བཅས་དང་ཐུག་བཅས་ཡིན་པའི་བྱིར་རོ། །དངོས་པོ་
རྣམས་བདག་སྒྲུབ་རྣམ་པར་བཅད་ཅོས་མིན་ཞེས་པས་དངོས་པོ་རྣམས་གཞན་ལས་སྒྲུབ་
བར་འགྱུར་རོ། །དེ་ལྟར་ན་བདག་ལས་མ་ཡིན་ཞེས་པའི་དོན་བདག་སྒྲུབ་རྣམ་པར་བཅད་
ཅོས་ཡིན་པའི་གྲུབ་མཐའ་དང་འགལ་ལོ་ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར་རོ། །དེས་ན་སྒྲུག་དང་
བདེན་མེད་ཀྱི་ཆོགས་དོན་སྒྲུག་བདེན་མེད་དུ་སྒྲུབ་པའི་བསྒྲུབ་བྱ་ཡང་དག་མིན་པའི་
ལུགས་སོ། །

གཞན་ལ་བདེན་ནས་གལ་ཏེ་གཞན་ཞིག་འབྱུང་བར་འགྱུར་ན་ནི། ཞེས་སོགས་
ཀྱི་གཞན་སྒྲུབ་འགོག་ཚུལ་ཇི་ལྟར་ཡིན་ཞེ་ན། འདི་ལ་རང་སྤེལ་དངོས་སྒྲུབ་རྣམས་ན་རེ།
བདག་སྒྲུབ་མེད་པས་གཉིས་ཀ་ལས་སྒྲུབ་པ་མི་རིགས་ལ། རྒྱ་མེད་ལས་སྒྲུབ་པ་གཅིག་དུ་ག་
ཆད་པས་དགག་པར་རིགས་མེད། གཞན་དག་ལས་ལྟ་གལ་ཞིག་ཅིས་སོགས་གཞན་
སྒྲུབ་འགོག་མི་རིགས་པའི་བྱིར་རོ། །བཅོས་ལྷན་འདས་ཀྱིས་མདོ་ལས། དངོས་པོ་རྣམས་

རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པའི་རྒྱུ་བཞི་ལས་སྐྱེ་བར་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་ཟེར་
 མ། དེ་འགོག་པ་ལ་གཞན་ལ་བརྟེན་ནས། ཞེས་སོགས་གསུངས། དེ་འགོག་ཚུལ་ལ་
 གཞན་སྐྱེ་སྐྱིར་དགག་པ་དང་། གཞན་སྐྱེ་བྱེ་བྲག་ཏུ་དགག་པ་གཉིས་ལས། དང་པོ་
 བོ། རང་སྐྱེ་དངོས་སྐྱེ་པ་དང་རང་རྒྱུད་པ་སོགས་ཀྱི་གཞན་སྐྱེ་འདོད་པའི་ལུགས་སྐྱིར་
 འགོག་པ་ལ། གཞན་ལ་བརྟེན་ནས། ཞེས་པ་ནས། ལྷག་ཆོས་བོན་ཡོད་ཅེས་བརྗོད་མི་
 ཟུ། ཞེས་པའི་བར་གསུངས། གཉིས་པ་བྱེ་བྲག་ཏུ་དགག་པ་ལ། རང་རྒྱུད་པའི་ལུགས་
 དགག་པ་དང་། སེམས་ཅམ་པའི་ལུགས་དགག་པ་གཉིས་ལས། དང་པོ་བོ། གལ་ཏེ་
 རང་གི་མཚན་ཉིད་བརྟེན་གྱིར་མ། ཞེས་པ་ནས། ཡོད་ཅེས་བྱང་དོན་ཉིད་ཏུ་བསྟན་པ་
 ཡིན། ཞེས་པའི་བར་གསུངས། གཉིས་པ་སེམས་ཅམ་པའི་ལུགས་འགོག་པ་ལ། བརྒྱུད་
 པ་མེད་པར་འཛིན་པ་མ་མཐོང་ཞིང་། ཞེས་པ་ནས། སྐྱོང་ཉིད་དོན་ཅན་ངེས་དོན་གེས་
 པར་གྱིས། ཞེས་པའི་བར་གསུངས། གཞན་ལ་བརྟེན་ནས་གལ་ཏེ་གཞན་ཞིག་འབྱུང་
 བར་འབྱུར་ན་ནི། ཞེས་སོགས་ཀྱི། གཞན་སྐྱེ་འདོད་པའི་ལུགས་སྐྱིར་འགོག་ཚུལ་
 ཡང་། འདིར་རྒྱ་མཚན་མཚུངས་པའི་མགོ་སྒྲིམས་ཀྱི་རིགས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་རྒྱ་འབྲས་
 སོ་སོར་མ་སྐྱེ་བར་གཞན་སྐྱེ་སྐྱིར་འགོག་པ་ལ། གཞན་ལ་བརྟེན་ནས། ཞེས་པ་ནས།
 བསྐྱེད་པར་བྱེད་པ་མ་ཡིན་མ་ལུས་ལ་ཡང་གཞན་ཉིད་མཚུངས། ཞེས་པའི་བར་
 གསུངས། དེའི་སྐྱོན་སྐྱོང་གི་ལན་དགག་པ་ལ། རབ་ཏུ་བྱ་བར་རྒྱས་པ་དེ་ཕྱིར་འབྲས་
 བྱུང་ངེས་བརྗོད་ཅིང་། ཞེས་པ་ནས། དེ་ཡིས་མིན་ཏེ་གཞན་ཉིད་ཕྱིར་ཞེས་པའི་བར་
 གསུངས། རྒྱ་འབྲས་སོ་སོར་སྐྱེ་ནས་གཞན་སྐྱེ་འགོག་པ་ལ། ལྷག་ཆོས་བོན་དང་ནི་དུས་
 མཉམ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ཞེས་པ་ནས། གཉིས་དང་བྲལ་ལའང་དེས་ཅི་ཟུ། ཞེས་
 པའི་བར་གསུངས། འདི་ལ་ཡང་རྒྱ་ལ་དབྱུད་ནས་འགོག་པ་དང་། འབྲས་བུ་ལ་སྐྱ་
 བཞིར་དབྱུད་ནས་གཞན་སྐྱེ་འགོག་པ་གཉིས་ལས་དང་པོ་ལ་ཡང་། འབྲས་བུ་ལས་སྐྱ་

བའི་རྒྱ་ལ་དབྱེད་ནས་གཞན་སྐྱེ་འགོག་པ་དང་། འབྲས་བུ་དང་དུས་མཉམ་པའི་རྒྱ་ལ་
 དབྱེད་ནས་གཞན་སྐྱེ་འགོག་པ་གཉིས་ཀྱི། དང་པོ་དེ་སྟོན་པ་ལ། ལྷ་གྲུ་ས་བོན་དང་ནི་
 དུས་མཉམ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། །ཞེས་པ་ནས། སྐྱེ་བ་འདི་ནི་བྱེད་པོ་མེད་པར་རིག་པའི་
 རོ་བོ་འང་མིན་ཞེས་པའི་བར་གསུངས། གཉིས་པ་དེ་སྟོན་པ་ལ། གལ་ཏེ་མིག་གི་སྒྲོ་ལ་
 ཅེས་པ་ནས། འདི་ལ་ཉེས་པ་བཤད་ཟིན་ཏོ། །ཅེས་པའི་བར་གསུངས། གཉིས་པ་
 འབྲས་བུ་ལ་སྐྱབ་ཞིར་དབྱེད་ནས་འགོག་པ་ནི། བསྐྱེད་པར་བྱེད་པ་བསྐྱེད་བྱ་གཞན་
 བསྐྱེད་པ་དེ་རྒྱ་ཡིན་ན། །ཞེས་པ་ནས། གཉིས་དང་བྲལ་ལའང་དེས་ཅི་བུ། ཞེས་པའི་
 བར་གསུངས། དེ་ལྟར་བཀག་པ་ལ་རྩོད་པ་སྟོང་བ་ནི། གང་གི་རང་ལྟ་ལ་གནས་
 འཛིག་རྟེན་ཚད་མར་འདོད་པས་ན། །ཞེས་པ་ནས། གཞན་ལས་སྐྱེ་བ་འཛིག་རྟེན་ལས་
 ཀྱང་མེད། ཅེས་པའི་བར་གསུངས། དེ་ལྟར་བཀག་པའི་དོན་བསྐྱེད་ནས་སྟོན་པ་ལ།
 གང་ཕྱིར་ལྷ་གྲུ་ས་བོན་ལས་གཞན་མིན། །ཞེས་པ་ནས། ལྷ་གྲུ་ས་བོན་ཡོད་ཅེས་
 བརྗོད་མི་བུ། །ཞེས་པའི་བར་གསུངས། དེ་རྣམས་ཀྱི་ནང་ནས། གཞན་སྐྱེ་བཀག་པ་
 ལ་རྩོད་པ་སྟོང་བ་ནི། རྩོད་པ་དང་། ལན་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། ཁོ་ན་རེ། གཞན་སྐྱེ་
 འགོག་པ་མི་འཐད་དེ། གཞན་སྐྱེ་འཛིག་རྟེན་གྱིས་མངོན་སུམ་གྱིས་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་ཏེ།
 ས་བོན་ལས་ལྷ་གྲུ་སྐྱེ་བ་འཛིག་རྟེན་གྱི་མངོན་སུམ་གྱིས་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། །ཞེས་རྩོད་པ་
 ལ། གང་གི་རང་ལྟ་ལ་གནས། ཞེས་པ་ནས། གཞན་ལས་སྐྱེ་ཡོད་འདིར་ནི་རིགས་པ་
 ཅི་ཞིག་དགོས། །ཞེས་པའི་བར་གསུངས། གཉིས་པ། དེ་འགོག་པ་ལ། དངོས་ཀྱིན་
 ལང་དག་རྒྱན་པ་མཐོང་བ་ཡི། །ཞེས་སོགས་གསུངས། དོན་ནི། རྩོད་པ་དེས་གཞན་སྐྱེ་
 བཀག་པ་ལ་མི་གཞོད་དེ། རྩོད་པ་དེ་ནི་འཛིག་རྟེན་གཞོད་པའི་ཡུལ་དང་མི་གཞོད་པའི་
 ཡུལ་སོ་སོར་མ་བྱེད་པའི་རྩོད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་སོ་སོར་འབྱེད་པ་ལ་བདེན་གཉིས་
 ཀྱི་རྣམ་དབྱེ་གིས་པ་སྟོན་དུ་འགྲོ་དགོས་པས། ཐོག་མར་བདེན་གཉིས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་

གཏན་ལ་འབེབས་པར་བྱེད་པ་ལ། དངོས་ཀྱི་ཞེས་སོགས་རྒྱུ་པ་བཞི་གསུངས། དེ་
 ཡང་བདེན་གཉིས་སོ་སོའི་རོ་བོ་སྟོན་པ་ལ། དངོས་ཀྱི་ཡང་དག་ཅིས་པ་ནས། རོ་བོ་
 གཉིས་ནི་འཛིན་པར་འགྱུར། །ཞེས་པའི་བར་གསུངས། བདེན་གཉིས་སོ་སོའི་མཚན་
 ཉིད་སྟོན་པ་ལ། ཡང་དག་མཐོང་ཡུལ་གང་དེ་ཞེས་པ་ནས། ཀུན་རྫོབ་བདེན་པར་
 གསུངས། ཞེས་པའི་བར་གསུངས། དེ་ལ་ཁོ་ན་རེ། སྤར་བཤད་པའི་རྩོད་པ་དེ་འཛིན་
 རྟེན་གྱི་གཞོན་པ་དང་དེས་མི་གཞོན་པའི་ཡུལ་སོ་སོར་སྤྱེད་པའི་རྩོད་པ་ཡིན་ན། འོ་
 ན་འཛིན་རྟེན་གྱི་མདོར་སྤུས་གྱི་གཞོན་པ་དང་། དེས་མི་གཞོན་པའི་ཡུལ་གང་ཡིན་ཞེ་
 ན། དེ་ཡང་རྟུན་པ་མཐོང་བའི་ཡུལ་ཅན་དེ་ལ་འཛིན་རྟེན་གྱི་ཤེས་རོ་ལ་སྟོན་ཏེ་ཡང་
 དག་པ་དང་དེ་ལ་སྟོན་ཏེ་ལོག་པ་གཉིས་སུ་ཡོད་ཅིས་སྟོན་པ་ལ། མཐོང་བ་རྟུན་པ་
 རྣམ་པ་གཉིས་འདོད་དེ། །ཞེས་པ་ནས། དབང་པོ་ལོགས་གྱུར་ཤེས་སྟོན་ལོག་པར་
 འདོད། །ཅིས་པའི་བར་གསུངས། དེར་སྤྱད་མཐོང་བ་རྟུན་པའི་ཡུལ་དེ་ལ་ཡང་།
 འཛིན་རྟེན་ཤེས་རོ་ལ་སྟོན་པའི་ཡང་ལོག་གཉིས་སུ་ཡོད་ཅིས་སྟོན་པ་ལ། གཞོན་པ་
 མེད་པའི་དབང་པོ་དུག་རྣམས་ཀྱི། །ཞེས་པ་ནས། འཛིན་རྟེན་ཉིད་ལས་ལོག་པར་རྣམ་
 པར་གཞག །ཅིས་པའི་བར་གསུངས། འོ་ན་འཛིན་རྟེན་ཉིད་ལས་ལོག་པར་རྣམ་པ་
 གཞག །ཅིས་བཤད་ན། འཛིན་རྟེན་ཤེས་རོ་ལ་སྟོན་པའི་ལོག་པ་དེ་གང་ཞེ་ན། དེའི་
 མཚན་གཞི་དཔེ་དང་བཅས་ཏེ་སྟོན་པ་ལ། མི་ཤེས་གཉིད་ཀྱིས་རབ་བསྐྱོད་སུ་སྟེགས་
 ཅན། །ཞེས་པ་ནས་དེ་དག་འཛིན་རྟེན་ལས་ཀྱང་ཡོད་མིན་ཉིད། །ཅིས་པའི་བར་
 གསུངས། དེ་རྣམས་ཀྱི་འཛིན་རྟེན་གྱི་གཞོན་པའི་ཡུལ་ངོས་བཟུང་ནས། འཛིན་རྟེན་
 གྱི་མི་གཞོན་པའི་ཡུལ་ངོས་བཟུང་བའི་སྟོན་སྟེན་གཞན་སྟེ་བཀག་པ་ལ། འཛིན་རྟེན་གྱི་
 མི་གཞོན་པའི་རྒྱལ་དབུ་དང་བཅས་ཏེ་སྟོན་པ་ལ། མིག་ནི་རབ་རིབ་ཅན་གྱི་དམིགས་
 པ་ཡི། །ཞེས་པ་ནས། རྟེན་མེད་སྟོང་ལ་གཞོན་པ་ཡོད་པ་ཡིན། །ཞེས་པའི་བར་གསུངས།

དངོས་ཀྱི་ཡང་དག་རྒྱུ་པ་མཐོང་བ་ཡི། །ཞེས་བྱི་ནང་གི་དངོས་པོ་ཀུན་གྱི་དོན་དམ་
 བ་དང་ཀུན་རྫོབ་པའི་རོ་བོ་གཉིས་གཉིས་འཛིན་ན་ཀུན་རྫོབ་དང་དོན་དམ་པའི་རོ་བོ་
 དེ་གང་ཞེ་ན། དེ་རྒྱལ་པར་བཤད་པ་ལ། གཏི་མུག་རང་བཞིན་བསྐྱེད་བྱིས་ཀུན་རྫོབ་
 གྱི། །ཞེས་པ་ནས། བཅོས་མར་གྱུར་པའི་དངོས་མི་ཀུན་རྫོབ་ཏུ། །ཞེས་པའི་བར་གྱི་
 ཀུན་རྫོབ་བདེན་པའི་རོ་བོ་དེ་བཤད་ནས། རབ་རིག་མཐུ་ཡི་སྐྱེ་ཤད་ལ་སོགས་པ། །
 ཅེས་པ་ནས། མཐོང་དེ་དེ་ཉིད་དེ་བཞིན་འདིར་ཤེས་གྱིས། །ཞེས་པའི་བར་གྱི་དོན་དམ་
 པའི་རོ་བོ་འཆད་པར་བྱེད་དོ། །འོན་དོན་དམ་ལ་དབྱེད་པའི་སྐབས་སུ་འཛིག་རྟེན་གྱི་
 གཞོད་སྒྲུབ་འཇུག་པར་ཁས་སྤངས་ན། ཉེས་པ་ཅི་ཡོད་ཅེ་ན། དོན་དམ་ལ་དབྱེད་པའི་
 སྐབས་སུ་འཛིག་རྟེན་གྱི་གཞོད་བསྒྲུབ་འགོག་པ་ལ། གལ་ཏེ་འཛིག་རྟེན་ཆད་མ་ཡིན་ན་
 མི། །ཞེས་པ་ནས། དེ་ཉིད་སྐབས་སུ་འཛིག་རྟེན་གཞོད་པ་མེད། །ཅེས་པའི་བར་
 གསུངས། དོན་དམ་ལ་དབྱེད་པའི་སྐབས་སུ་འཛིག་རྟེན་གྱི་གཞོད་བསྒྲུབ་མི་འཇུག་ན།
 འཛིག་རྟེན་གྱི་གཞོད་པའི་རྒྱལ་དེ་རི་ལྟར་ཡིན་ཞེ་ན། དེའི་གཞོད་རྒྱལ་སྟོན་པ་ལ།
 འཛིག་རྟེན་དོན་མི་འཛིག་རྟེན་གྲགས་ཉིད་གྱིས། །ཞེས་པ་ནས། འཛིག་རྟེན་གྱིས་
 གཞོད་འགྱུར་ཞེས་པའི་བར་གསུངས། དེས་ན་གཞན་སྐྱེ་འཛིག་རྟེན་གྱི་མངོན་སུམ་
 གྱིས་གྲུབ་པ་མི་འཐད་དེ། འཛིག་རྟེན་གྱི་ཐ་སྙད་དུ་ཡང་གཞན་སྐྱེ་མེད་པའི་བྱིར། ཞེས་
 སྟོན་པ་ལ། གང་བྱིར་འཛིག་རྟེན་ས་བོན་ཅམ་བཏབ་ནས། །ཞེས་པ་ནས། གཞན་ལས་
 སྐྱེ་བ་འཛིག་རྟེན་ལས་ཀྱང་མེད། །ཅེས་པའི་བར་གསུངས།

དེ་རྣམས་ཀྱི་ནང་ནས། དངོས་ཀྱི་ཡང་དག་རྒྱུ་པ་མཐོང་བ་ཡི། །ཞེས་སོགས་
 ཀྱི་སྐབས་སུ། བདེན་པ་གཉིས་ཀྱི་དབྱེ་གཞི། བདེན་གཉིས་ཀྱི་གངས་ངེས། བདེན་
 གཉིས་སོ་སོའི་རྣམ་གཞག་བཤད་པ། བདེན་གཉིས་རོ་བོ་གཅིག་དང་ཐ་དད་ལ་དབྱེད་
 པའོ། །དང་པོ་ནི། ཤེས་བྱ་བདེན་པ་གཉིས་ཀྱི་དབྱེ་གཞི་ཡིན་ཏེ། ཡབ་སྐུ་མཐུ་ལ་

བའི་མདོ་བསྐྱབ་བརྟམ་སྤྱད་ས་པ་ལས། འདི་ལྟར་དེ་བཞིན་གསེགས་པས་ཀྱང་རྫོང་
 དང་། རོན་དམ་པའི་བདེན་པ་གཉིས་ཐུགས་སྤྱད་དེ། ཤེས་པར་བྱ་བ་ཡང་ཀྱང་རྫོང་
 དང་རོན་དམ་པའི་བདེན་པ་འདིར་ཟད་དོ། །དེ་ཡང་བཙུམ་ལུན་འདས་ཀྱིས་སྤྱོད་ཉིད་
 རབ་དུ་གཟིགས། རབ་དུ་མཆེན། ལེགས་པར་མདོན་སུམ་དུ་བྱས། དེའི་ཕྱིར་ཐམས་
 ཅད་མཆེན་པ་ཉིད་ཅེས་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེའི་རོན་ཅི། ཤེས་པར་བྱ་བ་
 ཡང་། ཞེས་པས་ཤེས་བྱ་བདེན་པ་གཉིས་ཀྱི་དབྱེ་གཞིར་བསྟན། ཀྱང་རྫོང་དང་རོན་
 དམ་པའི་བདེན་པ་འདིར་ཟད་དོ། །ཞེས་པས། ཤེས་བྱ་ལ་བདེན་གཉིས་སྤྱད་གངས་པེས་
 བར་བསྟན། དེ་ཡང་བཙུམ་ལུན་འདས་ཀྱིས། ཞེས་སོགས་ཀྱིས་བདེན་གཉིས་ཀྱིས་
 བསྟན་པའི་ཆོས་ཐམས་ཅད་མདོན་སུམ་དུ་གཟིགས་པའི་མངས་རྒྱས་བཙུམ་ལུན་འདས་
 ཐམས་ཅད་མཆེན་པར་བསྟན་ནོ། །འོ་ན་སྤྱོད་འཇུག་ལས། ཀྱང་རྫོང་དང་ཅི་རོན་དམ་
 སྟེ། འདི་ཅི་བདེན་པ་གཉིས་སྤྱད་དོ། །རོན་དམ་སྟོ་ཡི་སྤྱོད་ལུ་མིན། སྟོ་ཅི་ཀྱང་
 རྫོང་ཡིན་པར་འདོད། ཅེས་གསུངས་པ་དང་། མདོ་ལས་བྱང་། རོན་དམ་པའི་བདེན་
 པ་ཅི་ཤེས་པར་བྱ་བ་མ་ཡིན། ཞེས་གསུངས་པ་ཅི་ལྟར་དུངས་ཞེས། སྟོན་མེད་དེ། ལུང་
 དེ་དག་གི་རོན་ཅི། སྤྱོད་འཇུག་གི་ལུང་གི་ཆོག་རྒྱུ་དང་པོ་གཉིས་ཀྱིས་བདེན་གཉིས་
 ཀྱི་དབྱེ་བ་བསྟན་ནས། རོན་དམ་བདེན་པའི་ངོས་འཛིན་ཅི། རོན་དམ་སྟོ་ཡི་སྤྱོད་ལུ་
 མིན། ཞེས་བསྟན། ཀྱང་རྫོང་བདེན་པའི་ངོས་འཛིན་ཅི། སྟོ་ཅི་ཀྱང་རྫོང་ཡིན་པར་
 འདོད། ཅེས་བསྟན་པའི་ཕྱིར། ཡབ་སྐུ་མཐུ་པའི་མདོ་ལས། དེ་ལ་ཀྱང་རྫོང་ཅི་
 འཛིན་ཅེས་པའི་སྤྱོད་པར་དེ་བཞིན་གསེགས་པས་གཟིགས་སོ། །ཞེས་པའི་རོན་བཤད་
 བ་ལ་ཆོག་རྒྱུ་བཞི་པ་དང་། རོན་དམ་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ཅི་བརྗོད་དུ་མེད་པ་སྟེ་ཤེས་
 པར་བྱ་བ་མ་ཡིན། རྣམ་པར་ཤེས་པར་བྱ་བ་མ་ཡིན། ཡོངས་སྤྱོད་ཤེས་པར་བྱ་བ་མ་ཡིན།
 ཞེས་སོགས་གསུངས་པའི་རོན་བཤད་པ་ལ། ཆོག་རྒྱུ་གསུམ་པ་དེ་གསུངས་པའི་ཕྱིར་

རོ། །དོན་དམ་སྒོ་ཡི་སྒྲིབ་ལུ་མིན། །ཞེས་པ་དང་། ཤེས་པར་བྱ་བ་མ་ཡིན། །ཞེས་པ་
 ཡང་། དོན་དམ་པ་དེན་པ་རང་མཛོན་སྒྲིབ་དུ་རྟོགས་པའི་སྒོ་ལ་སྒྲུབ་བ་ལྟར། རྟོག་པས་
 ཤེས་པར་བྱ་བ་མིན་པའི་དོན་ཡིན་གྱི། སྒྲིབ་སྒྲོའི་ཡུལ་མ་ཡིན་པར་བརྟན་པ་མ་ཡིན་
 ཏེ། ཤེས་པར་བྱ་བ་ཡང་ཞེས་པ་དང་། བཅོམ་ལུན་འདས་ཀྱིས་སྒྲོང་ཉིད་རབ་དུ་
 གཟིགས། རབ་དུ་མཐུན། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། ཤེས་བྱ་ལ་བདེན་
 པ་གཉིས་སུ་གྲངས་ངེས་ཏེ། དེར་གྲངས་ངེས་པ་ལུང་གིས་ཀྱང་གྲུབ། རིགས་པས་ཀྱང་
 གྲུབ་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། ཡབ་སྐུ་མཐུ་ལ་བའི་མདོ་ལས། ཤེས་པར་བྱ་བ་ཡང་
 ཀྱང་རྫོབ་དང་། དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་འདིར་ཟད་དོ་ཞེས་དང་། འཇགས་པ་དེ་ཁོ་ན་
 ཉིད་ངེས་པར་བརྟན་པའི་དྲིང་ངེ་འཛིན་ལས་ཀྱང་། གང་ཞིག་ཀྱང་རྫོབ་དེ་བཞིན་དོན་
 དམ་སྟེ། བདེན་པ་གསུམ་པ་གང་ཡང་ཡོད་མ་ཡིན། །ཞེས་དང་། འཇུག་འགྲེལ་ལས།
 དེ་བཞིན་དུ་བདེན་པ་གཞན་སྤངས་ཟད་ཅིག་ཡོད་པ་དེ་ཡང་། ཅི་རིགས་པར་བདེན་གཉིས་
 གྱི་ཁོངས་སུ་གཏོགས་པ་ཁོ་ནར་ངེས་པར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་
 རིགས་པས་གྲུབ་སྟེ། བདེན་གཉིས་ཕན་ཚུན་སྤངས་ཏེ་གནས་པའི་དངོས་འགལ་ཡིན་
 པའི་ཕྱིར་ཏེ། བསྐྱ་བ་དང་མི་བསྐྱ་བ་ཡན་ཚུན་སྤངས་ཏེ་གནས་པའི་དངོས་འགལ་ཡིན་
 པའི་ཕྱིར། གཞི་གང་རྒྱན་པ་བསྐྱ་བའི་ཆོས་ཅན་དུ་ཡོངས་སུ་བཅད་པ་ན། གཞི་དེ་མི་
 བསྐྱ་བའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཡིན་པ་རྣམས་པར་བཅད་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དཔེར་ན་ལུས་ཅན་
 དང་ལུས་ཅན་མ་ཡིན་པ་ལྟ་བུའོ། །དེ་སྐད་དུ་ཡང་། དཔུ་མ་སྤངས་བ་ལས། ཡན་ཚུན་
 སྤངས་ཏེ་གནས་པའི་མཆོན་ཉིད་ཀྱི་ཆོས་དག་ནི་གཅིག་ཤོས་དགག་པས་གཞན་སྐྱབ་
 པ་མེད་ན་མེད་པའི་ཕྱིར། གཉིས་ཀ་ལ་མ་ཡིན་པའི་སྒྲིགས་སུ་གཏོགས་པ་ཡང་རིགས་
 པ་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་དང་། གང་ཞིག་ཡོངས་སུ་གཅོད་པ་གང་རྣམས་པར་བཅད་པ་མེད་
 ན་མེད་པ་དེ་གཉིས་ནི། ཡན་ཚུན་སྤངས་ཏེ་གནས་པའི་མཆོན་ཉིད་ཡིན་ནོ། །གང་དག

མཚུམས་སྒྲུབ་ཏེ་གནས་པའི་མཚན་ཉིད་ཡིན་པ་དེ་དག་ནི་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་ལ་བྱུང་
བར་བྱེད་པ་དག་ཡིན་ནོ། །གང་དག་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་ལ་བྱུང་བར་བྱེད་པ་དེ་དག་ནི་
ཡུང་གསུམ་གཞན་སེལ་བར་བྱེད་པ་དག་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན་ཡུས་ཅན་དང་ཡུས་ཅན་མ་
ཡིན་པ་ལ་སོགས་པའི་བྱེ་བྲག་ལྟ་བུའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར།

གསུམ་པ་ལ། ཀུན་རྫོབ་བདེན་པའི་རྣམ་གཞག་བཤད་པ་དང་། རོན་དམ་པའི་
རྣམ་གཞག་བཤད་པ་དང་། བདེན་གཉིས་སོ་སོའི་སྒྲུབ་ཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ་ཀུན་
རྫོབ་བདེན་པའི་མཚན་ཉིད། དབྱེ་བ། ཀུན་རྫོབ་པ་གང་གི་རོར་བདེན་ལ་གང་གི་རོར་
མི་བདེན་པ། ཀུན་རྫོབ་ཅུང་དེ་གང་ཟག་གསུམ་ལ་སྒྲུབ་པ་དང་མི་སྒྲུབ་པའི་ཚུལ། སོ་
སྒྲེ་དང་འཕགས་པ་ལ་ལྟོས་ཏེ་རོན་དམ་པ་དང་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་འགྱུར་ཚུལ་བཤད་པའོ། །
དང་པོ་ནི། རྒྱ་ཆེན་ལས། འབྲས་བུའི་སའི་གནས་སྐབས་སུ་དེའི་བྱིར་སངས་རྒྱས་ཀྱི་
མཁུན་ཚུལ་ཡང་བསྐྱས་པའི་དབང་ཏུ་བྱེད་ན་ནི། ཡང་དག་པར་མཐོང་བའི་རིགས་
ཤེས་ཀྱིས་ཚད་མས་རྟེན་པ་དང་། ཡུལ་དེ་ལ་རིགས་ཤེས་ཚད་མ་ཡིན་པ་ནི་རོན་དམ་
པའི་མཚན་ཉིད་ཡིན་པས། དེས་ཀུན་རྫོབ་བདེན་པའི་མཚན་ཉིད་ཀྱང་ཤེས་པར་བྱའོ། །
ཞེས་གསུངས་པའི་དོན། མཐར་ཐུག་དབྱེད་པའི་རིགས་ཤེས་ཚད་མའི་རྟེན་དོན། རོན་
དམ་པའི་མཚན་ཉིད་དང་། ཐ་སྙད་པའི་ཚད་མའི་རྟེན་དོན་ཀུན་རྫོབ་བདེན་པའི་མཚན་
ཉིད་ཏུ་འཛོག་ན། སངས་རྒྱས་ཀྱི་མཁུན་པས་མ་ངས་པས། སངས་རྒྱས་ཀྱི་མཁུན་ཚུལ་
ཡང་བསྐྱས་པའི་དབང་ཏུ་བྱེད་ན་ཐ་སྙད་དབྱེད་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མའི་རྟེན་དོན་གང་ཞིག་ཐ་
སྙད་དབྱེད་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མ་དེ་རང་ཉིད་ལ་ཐ་སྙད་དབྱེད་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མར་སོང་བ། རང་
ཉིད་ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་ཡིན་པའི་མཚན་ཉིད་ཡིན་ནོ། །གཉིས་པ་ནི། ཀུན་རྫོབ་བདེན་
པ་ལ་ཡང་དག་ཀུན་རྫོབ་དང་། ལོག་པའི་ཀུན་རྫོབ་གཉིས་སུ་སྤྲོད་དེ། ཡང་དག་
ཀུན་རྫོབ་མེད་པའི་བྱིར། ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་ཡིན་ན། ཡང་དག་ཡིན་པ་འགལ་བའི་

གྱིར། རྒྱུ་ཆེན་ལས། གལ་ཏེ་ཡང་དག་པའི་ཀུན་རྫོབ་མི་འདོད་པས། ཡང་ལོག་
 གཉིས་སུ་མི་འབྱེད་ཀྱང་མ་རིག་པས་བསྐྱད་པའི་ཡུལ་ཅན་རྣམས་ལོག་པའི་ཀུན་རྫོབ་
 ཏུ་ཅིའི་གྱིར་མི་འཛོག་ཅེ་ན། ཀུན་རྫོབ་ནི་ཐ་སྙད་པའི་ཆོད་མས་འཛོག་དགོས་པའི་
 གྱིར། ལོག་པའི་ཀུན་རྫོབ་འཛོག་ན་ཡང་དེ་ལ་ལྟོས་ནས་འཛོག་དགོས་ན། མ་རིག་པའི་
 བག་ཆགས་ཀྱི་དབང་གིས་བསྐྱད་པ་ནི། འབྲུལ་པར་ཐ་སྙད་པའི་ཆོད་མས་མི་འགྲུབ་
 པའི་གྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་གྱིར། དེས་ན་ཀུན་རྫོབ་ལ་འཛོག་རྟེན་ཤེས་རོལ་
 ལྟོས་ནས་ཡང་དག་པ་དང་། དེ་ལ་ལྟོས་ནས་ལོག་པ་གཉིས་སུ་འབྱེད་དེ། གཞུང་ཙུ་བ་
 ལས། འཛོག་རྟེན་ཉིད་ལས་བདེན་ཡིན་ལྟག་མ་ནི། །འཛོག་རྟེན་ཉིད་ལས་ལོག་པར་
 རྣམ་པར་གཞག་ ཞེས་གསུངས་པའི་གྱིར། འོ་ན་འཛོག་རྟེན་ཉིད་ལས་ལོག་པར་རྣམ་
 པར་གཞག་ ཅིས་བཤད་ན། འདིའི་འཛོག་རྟེན་པའི་ཤེས་པ་དེ་གང་ལ་བྱེད་ཅེ་ན། གྱིར་
 འཛོག་རྟེན་གྱི་ཐ་སྙད་ཀྱི་ཆོད་མ་ལ་འཛོག་རྟེན་པའི་ཤེས་པར་བྱས་པ་དང་། འཛོག་རྟེན་
 རང་ག་པའི་ཤེས་པ་ལ་འཛོག་རྟེན་པའི་ཤེས་པར་བྱས་པ་ལོགས་ཡོད་ཀྱང་། འདིའི་
 འཛོག་རྟེན་པའི་ཤེས་པ་ནི། ལྟོད་ཉིད་རྟོགས་མ་ལྟོར་པའི་གང་ཟག་གི་རྒྱུད་ཀྱི་ཐ་སྙད་
 པའི་ཆོད་མ་ལ་བྱེད་པ་ཡིན་ཏེ། རྒྱུ་ཆེན་ལས། དེ་དག་ནི་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་འཛོག་རྟེན་
 པའི་སྒོ་རང་ག་བས་མི་རྟོགས་ཀྱང་། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་མངོན་དུ་མ་ལྟོགས་པའི་ཐ་སྙད་
 པའི་ཆོད་མས་ལོག་པར་རྟོགས་ན། འཛོག་རྟེན་པའི་ཤེས་པས་ལོག་པར་རྟོགས་པ་ཡིན་
 རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་གྱིར། འོ་ན་འཛོག་རྟེན་པའི་ཤེས་རོལ་ལྟོས་པའི་ཡང་ལོག་གི་
 ལྟུང་པར་གང་ཞེ་ན། འདི་ལ་གྱིར་བཏང་དང་དམིགས་གསལ་གཉིས་ཀྱི་སྒོ་ནས་ཤེས་
 དགོས་ཏེ། གྱིར་བཏང་ལ། འབྲུལ་གྱི་འབྲུལ་རྒྱས་མ་བསྐྱད་པའི་ཤེས་པ་ཡུལ་དང་
 བཅས་པ་རྣམས་འཛོག་རྟེན་ཤེས་རོལ་ལྟོས་པའི་ཡང་དག་པ་དང་། དེས་བསྐྱད་པའི་
 ཤེས་པ་ཡུལ་དང་བཅས་པ་རྣམས་འཛོག་རྟེན་ཤེས་རོལ་ལྟོས་པའི་ལོག་པར་འཛོག་

པའི་ཕྱིར། འབྲུག་གི་འབྲུག་རྒྱལ་ཡང་། དབང་པོ་གཞུགས་ཅན་པ་ལ་གཞོན་པ་དང་།
ཡིད་དབང་ལ་གཞོན་པ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ལ། འབྲུག་རྒྱལ་འདྲ་ཡོད་པ་དང་། བྱིན་
ཡོད་པ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། རབ་རིལ་དང་མིག་མེར་དང་། རྩ་རྩུ་ར་ཐོས་པ་ལ་
མོགས་པ་ཡིན་ནོ། །གཉིས་པ་ནི། མེ་ལོང་དང་བྱད་བཞིན་འབྲད་པ་དང་། བྲག་ཕྱག་
ལྟོང་པར་སྒྲུབ་གསལ་པ་དང་། མོས་གཏི་ཉི་མའི་འོད་ཟེར་བྱེ་མ་སྒྲུབ་པོའི་ཡུལ་དང་སྤྲད་
པ་དང་། མིག་འབྲུག་སའམ་གྱིས་སྒྲུར་བའི་སྒྲན་དང་སྒྲགས་ལ་མོགས་པ་རྣམས་
ཡིན། དེ་རྣམས་ཀྱི་རང་འབྲས་འབྲུག་ཤེས་བསྐྱེད་རྒྱུ་ལ་ཡོད་དེ། རབ་རིལ་གྱིས་སྒྲུབ་
པ་དང་འཛག་སྒྲུར་གི་རང་འབྲས་དབང་ཤེས་འབྲུག་པ་བསྐྱེད། མིག་མེར་གྱིས་དྲུང་
དཀར་མེར་པོར་སྒྲུར་བའི་རང་འབྲས་དབང་ཤེས་འབྲུག་པ་བསྐྱེད། རྩ་རྩུ་ར་སྤེ་བར་
ཐོས་ཐོས་པས་ས་གཞི་གསེར་དྲུ་སྒྲུར་བའི་རང་འབྲས་དབང་ཤེས་འབྲུག་པ་བསྐྱེད་
པའི་ཕྱིར། མོགས་སྒྲུལ་རིམས་ལ་མོགས་པ་བསྐྱེད། །འབྲུག་རྒྱུ་བྱིན་ཡོད་པས་རང་
འབྲས་འབྲུག་ཤེས་བསྐྱེད་རྒྱུ་ཡོད་དེ། མེ་ལོང་དང་བྱད་བཞིན་སྤྲད་པས་བྱད་བཞིན་
གྱི་གཞུགས་བརྒན་བྱད་བཞིན་དྲུ་སྒྲུར་བའི་རང་འབྲས་དབང་ཤེས་འབྲུག་པ་བསྐྱེད།
བྲག་ཕྱག་ལྟོང་པར་སྒྲུབ་གསལ་པས། བྲག་མའི་སྒྲུ་རྩོད་བྱིད་ཀྱི་སྒྲུར་སྒྲུར་བའི་རང་འབྲས་
དབང་ཤེས་འབྲུག་པར་སྐྱེད། མོས་གཏི་ཉི་མའི་འོད་ཟེར་བྱེ་མ་སྒྲུབ་པོའི་ཡུལ་དང་སྤྲད་
པས་ནི། སྒྲིག་རྒྱུ་སྒྲུར་སྒྲུར་བའི་རང་འབྲས་དབང་ཤེས་འབྲུག་པ་བསྐྱེད། མིག་འབྲུག་
སའམ་གྱིས་སྒྲུར་བའི་སྒྲན་དང་སྒྲགས་ཀྱིས་དེ་ལུ་ཤིང་རྩ་སྒྲུར་དྲུ་སྒྲུར་བའི་རང་འབྲས་
དབང་ཤེས་འབྲུག་པ་བསྐྱེད་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ཡིད་དབང་ལ་གཞོན་པའི་འབྲུག་རྒྱུ་
ནི། ལྷ་པ་མཐའ་མན་པ་དང་། གཏན་མིགས་སྒྲུར་སྒྲུར་དང་། གཉིད་ལ་མོགས་པ་ཡིན་
ལ། དེ་རྣམས་ཀྱིས་རང་འབྲས་ཡིད་ཤེས་འབྲུག་པ་བསྐྱེད་རྒྱུ་ཡོད་དེ། དང་པོ་གཉིས་
ཀྱིས་བདག་རྟག་པ་དང་། སྒྲིག་ཅོ་བོ་མོགས་ཡོད་པར་འཛིན་པའི་རང་འབྲས་ཡིད་ཤེས་

འབྲུལ་པ་བསྐྱེད། གཉིད་ཀྱིས་མི་ལམ་ན་གྲུང་པོ་ཆེ་སྒྲུང་པ་ན་གྲུང་པོ་ཆེར་འཛིན་པའི་
 རང་འབྲས་ཡིད་ཤེས་འབྲུལ་པ་བསྐྱེད་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་དམིགས་བསལ་ནི།
 འབྲུལ་གྱི་འབྲུལ་རྒྱས་མ་བསྐྱེད་པའི་ཤེས་པ་དང་ཡུལ་གང་རུང་ཡིན་ན། འཛིག་རྟེན་
 ཤེས་རོལ་ལྟོས་ཏེ་ཡང་དག་ཡིན་པས་མ་བྱུང་ལྟེ། གང་ཟག་རང་རྒྱ་བྱུང་པའི་རྣམ་ཡིད་
 ཏུ་འཛིན་པའི་རྟོག་པ་ལྟན་སྐྱེས་དང་། རྒྱ་རྟག་འཛིན་རྟོགས་པ་ལྟན་སྐྱེས་སོགས་འབྲུལ་
 གྱི་འབྲུལ་རྒྱས་མ་བསྐྱེད་པའི་ཤེས་པ་ཡིན་ཀྱང་འཛིག་རྟེན་ཤེས་རོལ་ལྟོས་ཏེ་ལོག་པ་
 ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་རྣམས་འབྲུལ་ཤེས་སུ་སྟོང་ཉིད་མ་རྟོགས་པའི་ཐ་སྙད་པའི་ཚད་
 མས་འབྲུབ་པའི་ཕྱིར། འབྲུལ་གྱི་འབྲུལ་རྒྱས་བསྐྱེད་པའི་ཤེས་པ་དང་ཡུལ་གང་རུང་
 ཡིན་ན། འཛིག་རྟེན་ཤེས་རོལ་ལྟོས་ཏེ། ལོག་པ་ཡིན་པས་མ་བྱུང་ཏེ། གྲུབ་མཐའ་དཔ་
 པ་དང་རྒྱ་མཚན་ལྟར་སྒྲུང་སོགས་ཀྱིས་རྒྱུད་བསྐྱེད་པའི་དབང་གིས་གང་ཟག་དང་སྒྲུང་
 པོ་བདེན་པར་གྲུབ་པ་འབྱུང་སྟམ་ཏུ་འཛིན་པའི་སྟོ་དེ་འབྲུལ་གྱི་འབྲུལ་རྒྱས་བསྐྱེད་
 ཀྱང་དེ་འཛིག་རྟེན་ཤེས་རོལ་ལྟོས་ཏེ་ཡང་དག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་
 མ་སྟོང་པའི་གང་ཟག་གི་ཐ་སྙད་པའི་ཚད་མས་ལོག་ཤེས་སུ་རྟོགས་མི་རུས་པའི་ཕྱིར།
 དེས་ན་འཛིག་རྟེན་ཤེས་རོལ་ལྟོས་པའི་ཡང་ལོག་གི་བྱུང་པར་ནི། ཤེས་པ་གང་ཞིག་
 སྟོང་ཉིད་རྟོགས་མ་སྟོང་པའི་གང་ཟག་གི་རྒྱུད་ཀྱི་ཐ་སྙད་པའི་ཚད་མས་བྱུང་ལོག་ཤེས་
 སུ་རྟོགས་མི་རུས་པ། འཛིག་རྟེན་ཤེས་རོལ་ལྟོས་པའི་ཡུལ་ཅན་ཡང་དག་པའི་མཚན་
 ཉིད། ཤེས་པ་གང་ཞིག་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་མ་སྟོང་པའི་གང་ཟག་གི་རྒྱུད་ཀྱི་ཐ་སྙད་པའི་
 ཚད་མས་བྱུང་ལོག་ཤེས་སུ་རྟོགས་རུས་པ། འཛིག་རྟེན་ཤེས་རོལ་ལྟོས་པའི་ཡུལ་ཅན་
 ལོག་པའི་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་མཚན་ཉིད། ཡུལ་གྱི་ཀུན་རྫོབ་གང་ཞིག་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་མ་
 སྟོང་པའི་གང་ཟག་གི་རྒྱུད་ཀྱི་ཐ་སྙད་པའི་ཚད་མས་བྱུང་སྒྲུང་པ་ལྟར་མ་གྲུབ་པར་
 རྟོགས་མི་རུས་པ། བྱུང་འཛིག་རྟེན་ཤེས་རོལ་ལྟོས་ཏེ་ཡུལ་ཡང་དག་པའི་མཚན་ཉིད།

ཡུལ་གྱི་ཀུན་རྫོབ་གང་ཞིག་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་མ་སྟོང་པའི་གང་ཟག་གི་རྒྱུད་ཀྱི་ཐ་སྙད་
 པའི་ཚད་མས་ཁྱེད་སྙད་པ་ལྟར་དུ་མ་གྲུབ་པར་རྟོགས་ནུས་པ། ཁྱེད་འཛིག་རྟེན་གྱིས་
 རོ་ལ་ལྟོས་ཏེ་ཡུལ་ལོག་པའི་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་མཚན་ཉིད། འཛིག་རྟེན་གྱིས་རོ་ལ་ལྟོས་
 པའི་ཡུལ་ཅན་ཡང་དག་པའི་ཀུན་རྫོབ་དང་། དེ་ལ་ལྟོས་པའི་ཡུལ་ཡང་དག་པའི་ཀུན་
 རྫོབ་ནི་མེད་དེ། འཛིག་རྟེན་གྱིས་རོ་ལ་ལྟོས་པའི་ཡང་ལོག་འགལ་པའི་བྱིར། འཛིག་
 རྟེན་གྱིས་རོ་ལ་ལྟོས་པའི་ཡུལ་ཅན་ལོག་པའི་ཀུན་རྫོབ་དང་། ཡུལ་ལོག་པའི་ཀུན་རྫོབ་
 ཡོད་དེ། མེ་ལོང་ནང་གི་བྱུང་བཞིན་གྱི་གཟུགས་བརྒྱན་བྱུང་བཞིན་དུ་སྙད་པའི་དབང་
 གྱིས་རྣམས། འཛིག་རྟེན་གྱིས་རོ་ལ་ལྟོས་པའི་ལོག་པ་དང་། དེ་ལ་ལྟོས་པའི་ཀུན་རྫོབ་
 པ་གཉིས་ཀ་ཡིན་པའི་བྱིར། དང་པོ་ཡིན་པ་གང་ཞིག་ བྱི་མ་ཡིན་པའི་བྱིར། དང་པོ་
 ཁས་བྱི་མ་གྲུབ་སྟེ། དེ་ལ་ལྟོས་ཏེ་རྒྱན་པ་ཡིན་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། དེ་དེ་ལ་ལྟོས་པའི་
 ལོག་པ་ཡིན་པའི་བྱིར། དེ་བཞིན་དུ་ཡང་དག་ཀུན་རྫོབ་མེད་ཀྱང་ལོག་པའི་ཀུན་རྫོབ་
 ཡོད་དེ། སྟོང་ཉིད་རྟོགས་མ་སྟོང་པའི་གང་ཟག་གི་རྒྱུད་ཀྱི་ཐ་སྙད་པའི་ཚད་མས་ལོག་
 གྱིས་སུ་རྟོགས་ནུས་པའི་གྲུབ་པ་ཡུལ་དང་བཅས་པ་རྣམས་ལོག་པའི་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་
 འཛིག་དགོས་པའི་བྱིར། རྒྱུ་ཆེན་ལས། ཡང་དག་པའི་ཀུན་རྫོབ་མི་འདོད་པས།
 ཞེས། དམིགས་ཀྱི་དཀར་པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་པའི་བྱིར། འཛིག་རྟེན་གྱིས་རོ་ལ་ལྟོས་
 པའི་ཡང་དག་པ་ཡིན་ན་ཡོད་པས་མ་བྱུང་སྟེ། བདག་གཉིས་ལྟ་བུ་འཛིག་རྟེན་གྱིས་རོ་
 ལ་ལྟོས་ཏེ་ཡང་དག་པ་ཡིན་པའི་བྱིར་ཏེ། རྒྱུ་ཆེན་ལས། བདག་འཛིན་ལྟན་སྟེས་
 གཉིས་ཀྱི་བརྒྱུད་པའི་དོན་ལྟ་བུ་ནི། གནོད་པ་མེད་པའི་དབང་པོས་བརྒྱུད་པ་ཞེས་པ་
 ཡིན་ལ། འཛིག་རྟེན་པའི་བསམ་པ་རང་གར་པ་ལ་ལྟོས་ནས་ཡང་དག་པའི་པ་བདེན་
 པ་ཡིན་མོད་ཀྱང་ཐ་སྙད་དུ་ཡང་མེད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། གསུམ་པ་ནི། འོ་
 མ་གཟུགས་སྟེ་ལ་མོགས་པ་རྣམས་ཀུན་རྫོབ་བདེན་པར་འཛིག་ན་ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་

ཞེས་པའི་ཀུན་རྫོབ་པ་དེ་གང་། བདེན་ཚུལ་ཇི་ལྟར་ཡིན་ཞེས། དེ་ཡང་ཡིན་ལུགས་ཀྱི་
 རང་བཞིན་སེམས་པ་ལ་སྒྲིབ་པའི་བདག་ཉིད་ཅན་གྱི་བདེན་འཛིན་ནི་འདིའི་ཀུན་རྫོབ་
 ཡིན་ལ། དོན་ལ་རྟུན་ཀྱང་གཟུགས་སྟོན་པ་བདེན་འཛིན་དེའི་རོལ་བདེན་བས་ཀུན་
 རྫོབ་བདེན་པ་ཞེས་བརྗོད་ལ། བདེན་འཛིན་ལ་ཀུན་རྫོབ་ཞེས་བརྗོད་པའི་རྒྱ་མཚན་ནི་
 ཀུན་རྫོབ་གྱི་སྒྲ་དོད་སྒྲིབ་བྱེད་ལ་ཡང་འཕུག་པས་ཀུན་རྫོབ་ཞེས་བརྗོད་པའི་བྱིར་
 འདིར་ཡང་གཏོ་མཉམ་རང་བཞིན་སྒྲིབ་བྱིར་ཀུན་རྫོབ་སྟེ། ཞེས་དང་། ཡང་གསལ་གསལ་
 ལས་ཀྱང་། རང་བཞིན་མེད་ལ་ལྷུལ་བ་གང་། །དེ་ནི་ཡང་དག་ཀུན་རྫོབ་འདོད། །
 ཅིས་གསུངས་པའི་བྱིར་། དེ་ཡང་རང་འགྲེལ་ལས། དེ་ལྟར་ན། རེ་ཞིག་གིས་པའི་ཡན་
 ལག་གི་བསྐྱེད་པའི་ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་མ་རིག་པའི་དབང་གིས་ཀུན་རྫོབ་གྱི་བདེན་པ་
 རྣམ་པར་བཞག་གོ། ཞེས་གསུངས་པས་ཀྱང་། ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་ཞེས་པའི་གང་གི་
 རོལ་བདེན་པའི་ཀུན་རྫོབ་རོལ་བཟུང་བ་ཡིན་གྱི་ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་འཛིན་པའི་སྟོ་
 བདེན་འཛིན་ལ་བྱེད་པར་བསྟན་པ་ས་ཡིན་ཏེ། ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་མ་སྟོད་པའི་ཆད་
 སས་འཛིན་པའི་བྱིར་ཏེ། གཟུགས་སྒྲ་སྟོན་གྱི་དངོས་པོ་རྣམས་ཉན་རང་དགྲ་བཅོས་
 པ་དང་དག་ས་ལ་གནས་པའི་སེམས་པའི་རྒྱད་གྱི་སྟོ་ཀུན་རྫོབ་པའི་རོལ་ཀུན་རྫོབ་ཅན་
 ཡིན་ཡང་། བདེན་པ་མིན་ཏེ་དེ་རྣམས་ཀྱི་བདེན་འཛིན་ཟད་པར་སྤངས་པའི་བྱིར་།
 འདིར་ཡང་བཅོས་མར་གྱུར་པའི་དངོས་ནི་ཀུན་རྫོབ་ཏུ། ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར་།
 འདིའི་རང་འགྲེལ་ཏུ། ཉེན་འབྱུང་གཟུགས་བརྒྱན་དང་བྲག་ཆ་སྟོན་པ་ཅུང་ཟད་ཅིག་ནི་
 རྟུན་ཡང་མ་རིག་པ་དང་ལྟན་པ་རྣམས་ལ་སྤང་ལ། སྟོན་པོ་ལ་སྟོན་པའི་གཟུགས་
 དང་སེམས་དང་ཆོར་བ་ལ་སྟོན་པ་ཅུང་ཟད་གཅིག་ནི་བདེན་པར་སྤང་སྟེ། ཆོས་
 རྣམས་ཀྱི་ཡིན་ལུགས་ཀྱི་རང་བཞིན་ནི་མ་རིག་པ་དང་ལྟན་པ་རྣམས་ལ་རྣམ་པ་ཐམས་
 ཅད་ཏུ་སྤང་རོ། །དེའི་བྱིར་རང་བཞིན་དེ་དང་གང་ཞིག་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་ཡང་རྟུན་པ་ནི་

ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་བདེན་པ་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པ། དེ་ནི། ལུང་ཟད་ཅིག་ཅིས་པ་ནས་
 ཚོས་འགའ་ཞིག་ཏུ་བསྐྱར་བ་ལྟར་ཡིན་པས་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་ཚོས་རྣམས་ཀྱི་ནང་ནས་མེ་
 ལོང་ནང་གི་བྱད་བཞིན་གྱི་གཟུགས་བརྟན་དང་། རྒྱ་བརྟན་སོགས་འགའ་ཞིག་ནི་སྤྱོད་
 ཉིད་རྟོགས་མ་སྤྱོད་པའི་འཛིག་རྟེན་ཐ་སྟོད་པའི་ཚད་མས་སྤྱོད་བ་ལྟར་མ་གྲུབ་པར་
 རྟོགས་པས་རྟུན་པར་གྲགས་ཀྱང་། དེ་རྣམས་སྤྱོད་ཉིད་རྟོགས་མ་སྤྱོད་བ་རྣམས་ལ་
 བདེན་པར་སྤྱོད་ལ་གཟུགས་རྒྱ་སོགས་ཁྱི་རོལ་གྱི་དངོས་པོ་དང་ཚོར་བ་སོགས་ནང་གི་
 དངོས་པོ་འགའ་ནི་སྤྱོད་ཉིད་རྟོགས་མ་སྤྱོད་པའི་གང་ཟག་གི་རྒྱུད་ཀྱི་ཐ་སྟོད་པའི་ཚད་
 མས་སྤྱོད་བ་ལྟར་མ་གྲུབ་པར་རྟོགས་མི་ལུས་པས་འཛིག་རྟེན་རང་ག་པ་ལ་རྟུན་པར་
 མ་གྲགས་བ་རྣམས་ཀྱང་སྤྱོད་ཉིད་རྟོགས་མ་སྤྱོད་པའི་གང་ཟག་རྣམས་ལ་སྤྱོད་བ་ན་
 བདེན་གྲུབ་ཏུ་སྤྱོད་སྟེ། དེ་རྣམས་ཀྱི་བདེན་འཛིན་གྱི་ཞེན་ལུལ་སུན་མ་སྤྱོད་པའི་ཁྱིལ་
 གཟུགས་རྒྱ་སོགས་ཀྱི་ཡིན་ལུགས་ཀྱི་རང་བཞིན་སྤྱོད་བ་ཉིད་རྟོགས་མ་སྤྱོད་བ་རྣམས་
 ཀྱི་སྟོ་ཀུན་རྫོབ་པ་ལ་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་ཏུ་མི་སྤྱོད་སྟེ། དེ་རྣམས་ཀྱིས་སྤྱོད་ཉིད་རྟོགས་
 མ་སྤྱོད་པའི་ཁྱིལ་ དེ་རྣམས་ལ་སྤྱོད་ཉིད་བདེན་པར་སྤྱོད་བ་མེད་པར་བརྟན་བ་ནི་མ་
 ཡིན་ནོ། །དེའི་ཁྱིལ་ཚོས་རྣམས་ཀྱི་རང་བཞིན་སྤྱོད་བ་ཉིད་དང་མེ་ལོང་ནང་གི་བྱད་
 བཞིན་གྱི་གཟུགས་བརྟན་བྱད་བཞིན་ཡིན་པ་དེ། སྤྱོད་ཉིད་མ་རྟོགས་པའི་བདེ་བྱད་གི་
 སྟོ་ཀུན་རྫོབ་པའི་རོར་བདེན་པ་མ་ཡིན་དེ། སྤྱོད་ཉིད་ནི་དེ་ལ་མི་སྤྱོད་ཞིང་བྱད་བཞིན་
 ཀྱི་གཟུགས་བརྟན་བྱད་བཞིན་མ་ཡིན་པར་རྟོགས་པའི་ཁྱིལ་ དེས་ན་ལུང་དེས་དེའི་
 རོར་བྱད་བཞིན་གྱི་གཟུགས་བརྟན་ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་མ་ཡིན་པར་བརྟན་པར་མ་
 བཟུང་ཞིག །འོ་ན་གཟུགས་སོགས་རྣམས་སངས་རྒྱས་མ་ཐོབ་པའི་གང་ཟག་ཐམས་
 ཅད་ཀྱི་སྟོ་ཀུན་རྫོབ་པའི་རོར་བདེན་པ་ཡིན་ནམ། གང་ཟག་འགའ་ཞིག་གི་རོར་མེ་
 བདེན་པ་ཡང་ཡོད་ཅི་ན། རང་འབྲེལ་ལས། ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱས་དང་བྱད་

ལྷ་པོ་མེས་པོ་ལ་ཉེན་མེད་པ་ཅན་གྱི་མ་རིག་པ་སྤངས་པ་ལྟ་བུ་བྱེད་གཞུགས་པ་རྣམས་
 ལ་མོགས་པའི་ཡོད་པ་ཉིད་དང་འབྲེལ་བར་གཞིགས་པ་རྣམས་ལ་ནི་བཅོས་པའི་རང་
 བཞིན་ཡིན་གྱི་བདེན་པ་ནི་མ་ཡིན་སྟེ། བདེན་པར་མཛོན་པར་སྒྲུབས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་
 རོ། །བྱིས་པ་རྣམས་ལ་ནི་བསྐྱུ་བར་བྱེད་པ་ཡིན་ལ། དེ་ལས་གཞན་པ་རྣམས་ལ་ནི་སྐྱུ་
 ས་ལ་མོགས་པ་ལྟར་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བ་ཉིད་ཀྱིས་ཀུན་རྫོབ་ཅམ་ཏུ་འགྱུར་
 རོ། །ཞེས་གསུངས། དོན་ནི། གཞུགས་སྐྱུ་མོགས་ཀུན་རྫོབ་པ་རྣམས་སངས་མ་རྒྱས་
 བའི་གང་ཟག་འགའ་ཞིག་གི་རོང་མི་བདེན་པ་ཡོད་དེ་ཉམ་རང་དགྲ་བཅོམ་པ་དང་དག་
 ས་ལ་གནས་པའི་བྱང་མེས་ས་གསུམ་པོ་དེའི་རོང་ནི་ཀུན་རྫོབ་ཅམ་ཡིན་གྱི་བདེན་གྲུབ་
 མིན་ཏེ། དེ་རྣམས་ཀྱི་བདེན་འཛིན་ཟད་པར་སྤངས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པའི་དོན་ནོ། །ཁ་
 ཅིག་ གཞུགས་སྐྱུ་མོགས་གང་ཟག་གསུམ་པོ་དེའི་རོང་ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་མིན་ཏེ། དེ་
 གསུམ་གྱིས་བདེན་འཛིན་སྤངས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་ཟེར་བ་མི་རིགས་ཏེ། གཞི་དེ་ཀུན་
 རྫོབ་ཀྱི་བདེན་པར་འགྱུབ་པ་ལ། གཞི་དེ་རྩུན་པར་གྲུབ་དགོས་ཤིང་། གཞི་དེ་རྩུན་
 པར་འགྱུབ་པ་ལ་གཞི་དེ་བདེན་གྲུབ་ཏུ་སློབ་པའི་མེགས་དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ། །བྱུ་
 མོང་མ་ཡིན་པའི་ཉེན་མེད་པ་ཀྱི་འཛོག་ཚུལ་སྐབས་འདིར་གསུངས་པ་རྣམས་ཀྱི་དོགས་
 དབྱེད་བདག་འགོག་གི་སྐབས་སུ་བཤད་པར་བྱའོ། །བཞི་པ་ཀུན་རྫོབ་ཅམ་གང་ཟག་
 གསུམ་ལ་སྤང་བ་དང་མི་སྤང་བའི་ཚུལ་ནི། རང་འབྲེལ་ལས། བྱིས་པ་རྣམས་ནི་བསྐྱུ་
 བར་བྱེད་པ་ཡིན་ལ། དེ་ལས་གཞན་པ་རྣམས་ལ་ནི་སྐྱུ་ས་ལ་མོགས་པ་ལྟར་རྟེན་ཅིང་
 འབྲེལ་བར་འབྱུང་བ་ཉིད་ཀྱིས་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་འགྱུར་རོ། །དེ་ཡང་ཤེས་བྱའི་སྒྲིབ་པའི་
 མཚན་ཉིད་ཅན་མ་རིག་པ་ཅམ་ཀུན་ཏུ་སྒྲིབ་པའི་ཕྱིར། སྤང་བ་དང་བཅས་པའི་སྒྲིབ་
 ཡུལ་ཅན་གྱི་འཕགས་པ་རྣམས་ལ་སྤང་གི་སྤང་བ་མེད་པའི་སྒྲིབ་ཡུལ་མངའ་བ་རྣམས་
 ལ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །སངས་རྒྱས་རྣམས་ལ་ནི་ཆོས་ཐམས་ཅད་མཛོན་པར་རྫོགས་པར་

བྱང་ཆུབ་པའི་སྒྲིབ་རྒྱུ་། །སེམས་དང་སེམས་ལས་བྱང་པའི་རྒྱ་པ་གཏན་ལོག་པ་ཡིན་
 མོ། །ཞེས་གསུངས། རོམ་ནི། གཟུགས་སྒྲུ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་སྤོང་ཉིད་མ་རྟོགས་
 པའི་བྱིས་པ་རྣམས་བསྐྱུ་བར་བྱེད་དེ། དེ་ལ་བདེན་པར་མ་གྲུབ་བཞིན་ཏུ་བདེན་པར་
 ལྷང་ཞིང་། དེ་དག་གིས་བདེན་པར་ཞེན་པའི་སྒྲོ་ནས་ཆགས་སྤང་སོགས་སྒྲེ་ལ་དེས་
 ལས་བསགས་ནས་ལམ་ལ་བར་འཁེབ་པའི་སྒྲིབ་། ཉན་རང་དགྲ་བཙུག་པ་དང་དག་ས་
 ལ་གནས་པའི་བྱང་སེམས་རྣམས་ལ་ནི་དེ་ལྟར་སྤང་ཞིང་བསྐྱུ་བ་མེད་དེ། དེ་རྣམས་ལ་
 གཟུགས་སོགས་བདེན་གྲུབ་ཏུ་སྤྱང་བ་ཙམ་ཡོད་ཀྱང་། བདེན་གྲུབ་ཏུ་ཞེན་པ་མེད་པའི་
 སྒྲིབ་། དེ་གསུམ་ལ་གཟུགས་སོགས་བདེན་པར་སྤྱང་བའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། བདེན་
 འཛིན་གྱི་བག་ཆགས་ཀྱིས་བསྐྱུད་པའི་དབང་གིས་དེ་ལྟར་སྤྱང་བའི་སྒྲིབ་། བདེན་འཛིན་
 གྱི་བག་ཆགས་ཤེས་སྒྲིབ་ཡིན་པ་གང་ཞིག །དེ་གསུམ་གྱིས་ཤེས་སྒྲིབ་མ་སྤྱངས་པའི་
 སྒྲིབ་། བདེན་འཛིན་གྱི་བག་ཆགས་སྤངས་པས་སངས་རྒྱལ་རྣམས་ནི་མངོན་པར་རྟོགས་
 པར་བྱང་ཆུབ་པའི་སྒྲིབ་། སེམས་སེམས་འབྱུང་གི་རྣམ་རྟོག་གི་རྒྱ་པ་འཕགས་པས།
 གཟུགས་སོགས་བདེན་པར་སྤྱང་ཙམ་ཡང་མེད་པའི་སྒྲིབ་། ལྷགས་འདིའི་ཤེས་སྒྲིབ་ཀྱི་
 འཛོག་ཚུལ་གསུངས་པ་རྣམས་སེམས་བསྐྱེད་གསུམ་པར་བཤད་ཟིན་དོ། །ལྷ་པ་སོ་
 སྒྲེ་དང་འཕགས་པ་ལ་ལྷོས་དེ་ཀྱང་རྫོབ་དང་དོན་དམ་ཏུ་འགྱུར་ཚུལ་ནི། རང་འགྲེལ་
 ལས། དེ་ལ་སོ་སོ་སྒྲེ་བོ་རྣམས་ཀྱི་དོན་དམ་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ཉིད། འཕགས་པ་སྤྱང་བ་
 དང་བཙུག་པའི་སྒྲོད་ལུལ་ཅན་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་རྫོབ་ཙམ་ཡིན་ལ། དེའི་རང་བཞིན་
 ལྟར་པ་ཉིད་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་དེ་རྣམས་ཀྱི་དོན་དམ་པའོ། །ཞེས་གསུངས། རོམ་ནི། སོ་
 སྒྲེ་རྣམས་ཀྱི་དོན་དམ་སྟེ། བདེན་གྲུབ་ཏུ་བསྐྱུང་བའི་གཟུགས་སྒྲུ་སོགས་སྤང་བཤད་
 པའི་གང་ཟག་གསུམ་པོ་དེའི་རོར་ཀྱང་རྫོབ་ཙམ་ཡིན་གྱི་བདེན་གྲུབ་མིན་ལ། གཟུགས་
 སྒྲུ་སོགས་ཀྱི་རང་བཞིན་སྤོང་ཉིད་ནི་གསུམ་པོ་དེའི་རོར་དོན་དམ་པའི་བདེན་པར་བསྐྱུན་

པའི་ཕྱིར། གཟུགས་སྟོན་གྱི་ཆོས་གཅིག་སྟོན་པ་ལ་ལྟོས་ནས་ཀུན་
རྫོགས་དོན་དམ་པའི་བདེན་པར་བསྟན་པ་ནི་ས་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟ་སྤྱི་བྱེད་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་དོན་དམ་བདེན་པ་བཤད་པ་ལ། མཚན་ཉིད། དབྱེ་བ། གཉིས་སྒྲུང་
བཅས་རྣམས་ཀྱི་དོན་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི། མཐར་ཐུག་དབྱེད་པའི་རིག་ཤེས་ཀྱི་ཚད་
པའི་རྟེན་དོན་གང་ཞིག །མཐར་ཐུག་དབྱེད་པའི་རིག་ཤེས་ཤེས་ཀྱི་ཚད་མ་ཁྱོད་ལ།
མཐར་ཐུག་དབྱེད་པའི་རིག་ཤེས་སུ་སོང་བ་ཁྱོད་དོན་དམ་བདེན་པ་ཡིན་པའི་མཚན་
ཉིད། གཉིས་པ་ནི། དོན་དམ་བདེན་པ་ལ་སྟོང་གཞིའི་སྟོན་སྟུགས་པར་བྱེ་ན། སྟོང་
ཉིད་བཅུ་དྲུག་དང་། འབྲིང་དུ་སྟོང་ཉིད་བཞི་དང་། བསྟན་གང་ཟག་དང་ཆོས་ཀྱི་བདག་
མེད་གཉིས་སུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གཞུང་རྩ་བ་ལས། སྟོན་དང་བཅས་པས་སྟོང་བ་
ཉིད། །བཅུ་དྲུག་བཤད་དེ་མདོར་བསྟུན། །སྟུང་ཡང་བཞིར་བཤད་དེ་དག་ནི། །ཞེས་
དང་། བདག་མེད་འདི་ནི་འགྲོ་བ་རྣམས་ཀྱི་ལྱིམ་ཕྱིར། །ཆོས་དང་གང་ཟག་དབྱེ་བ་རྣམས་
གཉིས་གསུངས། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་ནི། ཀུན་རྫོགས་པའི་ཆོས་རྣམས་
རང་འཇལ་བྱེད་ཀྱི་ཐ་སྟོན་པའི་ཚད་མས་རང་ལས་ཐ་དད་པའི་རྩོལ་གྱིས་རྟོགས་པ་
དེས་དེ་གཉིས་སྒྲུང་དང་བཅས་པའི་རྩོལ་གྱིས་རྟོགས་པའི་དོན་དང་། དོན་དམ་པའི་
ཆོས་རྣམས་ནི་རང་འཇལ་བྱེད་ཀྱི་མཐར་ཐུག་དབྱེད་པའི་རིག་ཤེས་ཤེས་ཀྱི་རང་ལས་ཐ་
མི་དད་པའི་རྩོལ་གྱིས་རྟོགས་པ་ནི། དེ་དེས་གཉིས་སྒྲུང་རྣམས་པའི་རྩོལ་གྱིས་རྟོགས་
པའི་དོན་དུ་འཛོགས། །བདེན་གཉིས་སོ་སོའི་མཁའ་རྩོལ་འོག་ཏུ་སྟོན་ནོ། །གསུམ་པ་
བདེན་གཉིས་སོ་སོའི་སྒྲུབ་ཤད་ལ། ཀུན་རྫོགས་བདེན་པའི་སྒྲུབ་ཤད་པ་དང་། དོན་དམ་
བདེན་པའི་སྒྲུབ་ཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི། གཟུགས་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་ཀུན་རྫོགས་བདེན་
པ་ཞེས་བརྗོད་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། ཀུན་ཞེས་པ་སྟོན་ཆོག་པ་དང་། རྫོགས་ཞེས་པ་
རྒྱ་པའི་དོན་དང་། བདེན་པ་ཞེས་པ་དོན་ལ་རྒྱ་ཡང་བདེན་འཛིན་གྱི་དོར་བདེན་

པས་ན་ཁྱོད་ལ་ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་ཞེས་བརྗོད་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི་གཟུགས་བདེན་
 པས་སྟོང་པ་ཚེས་ཅན། ཁྱོད་ལ་དོན་དམ་བདེན་པ་ཞེས་བརྗོད་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ།
 དོན་ཞེས་པ་འཕགས་པའི་མཉམ་གཞག་ཡི་གེས་ཀྱི་རྟེན་དོན་དང་། དམ་པ་ཞེས་པ་
 གནས་ལུགས་དམ་པ་དང་། བདེན་པ་ཞེས་པ་སྤང་རྒྱལ་དང་གནས་རྒྱལ་མཐུན་པའི་སྤྲི་
 བསྐྱུ་བ་ཡིན་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་དེ་ལྟར་བརྗོད་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་ཡང་། ཚིག་གསལ་
 ལས། དོན་ཡང་དེ་ཡིན་ལ་དམ་པ་ཡང་ཡིན་པས་དོན་དམ་པའོ། །དེ་ཉིད་བདེན་པ་ཡིན་
 པས་དོན་དམ་པའི་བདེན་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བཞི་བ་བདེན་གཉིས་རོ་བོ་
 གཅིག་དང་ཐ་དད་ལ་དབྱུད་པ་ནི། བདེན་གཉིས་ལ་རོ་བོ་མེད་པར་འདོད་པ་མོགས་ནི་
 མི་འཐད་དེ། བདེན་གཉིས་ལ་རོ་བོ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཅུ་བར་དངོས་རྟེན་རོ་བོ་གཉིས་ནི་
 འཛིན་པར་འགྱུར། །ཞེས་དངོས་པོ་རྣམས་ཀྱི་བདེན་གཉིས་ཀྱི་རོ་བོ་གཉིས་གཉིས་
 འཛིན་པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་བདེན་གཉིས་རོ་བོ་གཅིག་ལ་ལྷོག་པ་ཐ་དད་པ་
 བྱས་པ་དང་མི་རྟག་པ་ལྟ་བུ་ཡིན་ཏེ། བྱང་རྒྱལ་སེམས་འགེལ་ལས། ཀུན་རྫོབ་ལས་
 བྱི་ཐ་དད་པར། །དེ་ཉིད་དམིགས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ཀུན་རྫོབ་སྟོང་པ་ཉིད་དུ་བཤད། །
 སྟོང་ཉིད་ཁོ་ན་ཀུན་རྫོབ་སྟེ། མེད་ན་མི་འབྱུང་ངེས་པའི་ཕྱིར། །བྱས་དང་མི་རྟག་དག་
 བཞིན་ནོ། །ཞེས་དང་། ཤེས་རབ་སྟོང་པོ་ལས། གཟུགས་སྟོང་པའོ། །སྟོང་པ་ཉིད་
 གཟུགས་སོ། །གཟུགས་ལས་སྟོང་པ་ཉིད་གཞན་མ་ཡིན། སྟོང་པ་ཉིད་ལས་ཀྱང་
 གཟུགས་གཞན་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། སྟོར་བ་ནི། ཕྱི་ནང་གི་དངོས་པོ་
 ཚེས་ཅན། རང་གི་རོ་བོ་གཉིས་གཉིས་འཛིན་པ་ཡིན་ཏེ། ཡང་དག་པ་མཐོང་བའི་
 མཐར་ཐུག་དབྱེད་པའི་རིགས་ཤེས་ཀྱི་རྟེན་དོན་དོན་དམ་པའི་རོ་བོ་དང་། རྩུན་པ་
 མཐོང་བ་ཐ་སྟོད་པའི་ཚད་མའི་རྟེན་དོན་ཀུན་རྫོབ་པའི་རོ་བོ་གཉིས་གཉིས་འཛིན་པའི་
 ཕྱིར་ལོ། །

རབ་རིབ་མཐུ་ཡི་སྐྱ་ཤད་ལ་སོགས་པ། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐྱ་བས་སུ་གཞུང་ཙུ་བའི་
 ཚིག་དོན་བཤད་པ་དང་། དེ་ལ་ཚུད་པ་སྒྲུངས་པའོ། །དང་པོ་ནི་རང་འགྲེལ་ལས། དེའི་
 བྱིར་དེ་ལྟར་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་བདེན་པ་བསྟན་ནས། དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་བསྟན་པར་
 འདོད་པས་དེ་ནི་བརྗོད་དུ་མེད་པའི་བྱིར་དང་ཤེས་པའི་ཡུལ་མ་ཡིན་པ་ཉིད་ཀྱི་བྱིར་
 དངོས་སུ་བསྟན་པར་མི་རྒྱས་པས་ཉན་པར་འདོད་པ་རྣམས་ལ་རང་གི་བྱིར་བ་ཉིད་དུ་
 དེའི་རང་བཞིན་གསལ་བར་བྱ་བའི་བྱིར་དཔེ་བཤད་པ། ཞེས་གསུངས། དེའི་དོན་ཡང་
 དོན་དམ་པ་དེ་རང་བརྗོད་བྱེད་ཀྱི་སྐྱ་མའོན་སུ་བརྗོད་པར་མི་རྒྱས་པ་དང་། རང་
 འཛིན་རྟོག་པས་མའོན་སུ་རྟོགས་པར་མི་རྒྱས་པའི་དོན་ཡིན་གྱི། མདོ་སྡེ་ལ་སོགས་
 པའི་ཡུང་གི་བརྗོད་བྱ་མ་ཡིན་པ་དང་། རིགས་ཤེས་རྗེས་དཔག་སོགས་ཀྱི་རྟོགས་པའི་
 ཡུལ་མ་ཡིན་པར་བསྟན་པ་མ་ཡིན་པའི་བྱིར། དེས་ན་ཙུ་བའི་ཚིག་དོན་དཔེའི་སྟོན་ས་
 བཤད་ན། དཔེར་ན། རབ་རིབ་ཅན་འགའ་ཞིག་གིས། བསེ་རུ་ལ་སོགས་པའི་རང་གི་
 བཟང་བདུང་གི་སྟོད་དུ་སྐྱ་ཤད་ལ་སོགས་མེད་བཞིན་དུ་ཡོད་པར་མཐོང་ནས། དེ་
 བསལ་པའི་བྱིར་དུ་སྟོད་དེ་ལ་བསྐྱེ་བསྐྱེག་སོགས་བྱེད་པ་ལ། རབ་རིབ་མེད་པས་ཅི་
 ཞིག་བྱེད་པ་ཡིན་འདྲི་བ་ན། དེ་ན་ཤེ། ཁོ་པོའི་བཟང་བདུང་གི་སྟོད་དུ་སྐྱ་ཤད་དང་སྒྲུང་
 མ་སོགས་འདུག་པས་དེ་མེལ་བར་བྱེད་དོ། །ཞེས་རང་གིས་བསམ་པ་སྟོན་པ་ལ། རབ་
 རིབ་མེད་པས་བལྟས་པ་ན་གཞི་དེར་སྐྱ་ཤད་དང་། དེའི་བྱེད་པར་གྱི་ཚོས་གང་ཡང་མ་
 མཐོང་བས། སྐྱ་ཤད་དང་། དེའི་བྱེད་པར་གྱི་ཚོས་གང་ཡང་གཞི་དེར་མེད་དོ། །ཞེས་
 སྐྱས་པ་ལ་བརྟེན་ནས། རབ་རིབ་མེད་པས། གཞི་དེར་སྐྱ་ཤད་སྐྱར་བ་ཅམ་ཡང་མེད་
 པར་རྟོགས་པའི་སྟོན་ས། གཞི་དེར་སྐྱ་ཤད་ལ་སོགས་མེད་པར་རྟོགས་པ་ལྟར་རབ་
 རིབ་ཅན་གྱིས་མ་རྟོགས་ཀྱང་། དེས་བསེ་རུ་ལ་སོགས་པའི་སྟོད་དུ་མིག་ཤེས་ལ་སྐྱ་
 ཤད་དུ་སྐྱར་བཞིན་པའི་ངང་ནས་སྐྱ་ཤད་མེད་དོ་སྟེས་དུ་ཡོད་ཤེས་ཀྱི་རྟོགས་པ་གཅིག་

འབྱུང་པོ། །དེས་ན་རབ་མེད་པས་མཐོང་བ་ལྟར་སྐྱབས་མེད་པའི་དོན་ལ་འགྲོ་ཡི།
 རབ་མེད་ཅན་གྱི་མཐོང་པའི་སྐྱབས་མེད་མོགས་དོན་ལ་མི་གནས་པ་དེ་བཞིན་དུ། དོན་གྱི་
 སྐབས་འདིར་ཤེས་པར་བྱ་བ་ཡིན་ནོ། །ཤེས་པར་བྱེད་ཚུལ་ནི། སྤྱོད་ཅིང་རྟོགས་ས་
 སྤྱོད་པའི་སོ་སོའི་སྐྱེ་བོ་རྣམས་ལ་བདེན་འཛིན་གྱི་ས་རིག་པས་བསྐྱེད་པ་ལ་བདེན་ནས་
 གཟུགས་མོགས་བདེན་པར་མེད་བཞིན་དུ་བདེན་པར་སྤྱོད་ཁེང་ཞེན་པས་ཆགས་མོགས་
 སྐྱེས་པའི་དབང་གིས་དགེ་སྤྲིན་གི་ལས་བསགས་ནས་འབྲས་བུ་བདེ་སྤྲུག་མོགས་སྤྱོད་
 ལ། དེའི་ཚེ་བདེན་འཛིན་བག་ཆགས་དང་བཅས་པའི་རབ་མེད་དང་བྲལ་བའི་སངས་
 རྒྱུ་བཅོམ་ལྟན་འདས་ཀྱིས་གཟུགས་མོགས་བདེན་གྱུ་བ་རྩྱུར་ཟད་གྱུར་ས་གཟིགས་
 པས་གཟུགས་མོགས་བདེན་པར་འཛིན་པ་དེ་བསྒྲོག་པའི་སྤྱིར་དུ་གཟུགས་མོགས་
 བདེན་པར་མེད་ཅེས་ཆོས་བསྟན་པ་ལ་བདེན་ནས། གདུལ་བྱ་སོ་སོའི་སྐྱེ་བོ་རྣམས་
 ཀྱིས་ནམ་ཞིག་གི་ཚེ། སངས་རྒྱུ་བཅོམ་ལྟན་འདས་ཀྱི་སྤྱོད་བཅོམ་ཡང་མེད་པའི་སྐོ་ནས་
 གཟུགས་སྐྱེ་མོགས་བདེན་མེད་དུ་རྟོགས་པ་ལྟར་མ་རྟོགས་གྱུར། གཟུགས་མོགས་
 བདེན་གྱུ་བ་རྩྱུར་པའི་སྐོ་ནས་གཟུགས་མོགས་བདེན་མེད་དུ་རྟོགས་པ་འོང་ལ། དེ་
 ཡང་སངས་རྒྱུ་བཅོམ་ལྟན་འདས་ཀྱིས་གཟུགས་མོགས་བདེན་གྱུ་བ་རྩྱུར་བ་ཅེས་ཡང་མེད་པའི་སྐོ་
 ནས་གཟུགས་མོགས་བདེན་མེད་དུ་རྟོགས་པས་དོན་དེ། གཟུགས་མོགས་ཀྱི་དོན་དམ་
 པའི་གནས་ཚུལ་ཡིན་ལ། སོ་སོ་སྐྱེ་བོ་ལ་གཟུགས་མོགས་བདེན་གྱུ་བ་རྩྱུར་བ་ལྟར་
 གྱུ་བ་པ་གཟུགས་མོགས་ཀྱི་དོན་དམ་པའི་གནས་ཚུལ་ས་ཡིན་པའི་བྱིར། གཉིས་པ་ལ།
 འགྲེལ་པ་ནས་ས་བཤད་པའི་རྩྱིད་པ་སྤྱོད་བ་དང་། འགྲེལ་པ་ནས་བཤད་པའི་རྩྱིད་པ་
 སྤྱོད་བའོ། །དང་པོ་ལ་རྩྱིད་པ་དང་ལན་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། ཁོ་རེ། རབ་མེད་
 མེད་པའི་སོ་སྐྱེའི་རིག་ཤེས་ཀྱི་རབ་མེད་ཅན་གྱི་རིག་ཤེས་ལ་སྐྱབས་མེད་དུ་སྤྱོད་བཅོམ་
 ཡང་མ་རྟོགས་པ་དེ་བཞིན་དུ། སངས་རྒྱུ་བཅོམ་ལྟན་འདས་ཀྱིས་གཟུགས་མོགས་བདེན་

གྲུབ་ཏུ་སྒྲུབ་པ་ཅུ་ཡང་ས་རྟོགས་པ་དཔེ་དོན་ཏུ་སྒྲུབ་རིགས་པར་གྲུབ། སངས་རྒྱལ་
 གྱི་མཆོན་པ་དང་རབ་རིབ་མེད་པའི་མིག་ཤེས་ཀྱི་ཡུལ་རྟོགས་ཚུལ་དཔེ་དོན་ཏུ་སྒྲུབ་
 རིགས་པའི་ཕྱིར། རྟོགས་ཁས། འདོད་ན། གཟུགས་མོགས་པ་དེན་གྲུབ་ཏུ་སྒྲུབ་པ་དེ་
 སངས་རྒྱལ་ལ་མི་སྒྲུབ་པར་གྲུབ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། མ་རིག་པའི་བག་
 ཆགས་ཀྱིས་བསྐྱད་པ་སངས་རྒྱལ་ལ་མི་སྒྲུབ་པར་གྲུབ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན།
 མ་རིག་པའི་བག་ཆགས་ཀྱིས་བསྐྱད་པ་མེད་པར་གྲུབ། འདོད་པ་གང་ཞིག་ཡོད་ན་
 སངས་རྒྱལ་གྱི་མཆོན་པ་ས་རྟོགས་དགོས་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དང་པོར་སེམས་བསྐྱེད་
 པའི་གང་ཟག་གྲུབ་མེད་པར་གྲུབ། འདོད་པ་གང་ཞིག་སེམས་བསྐྱེད་མ་ཐག་པའི་གང་
 ཟག་ཡིན་ན་མ་རིག་པའི་བག་ཆགས་ཀྱི་བསྐྱད་པ་ཅན་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། འདོད་
 ན། སངས་རྒྱལ་ཐོབ་པ་ཡང་མེད་པར་གྲུབ་ལོ། །ཞེ་ན། གཉིས་པ་དེའི་ལན་སྟོན་པ་ལ།
 རྒྱུ་ཆེན་ལས། སྟོན་འདི་མེད་ཚུལ་བཤད་ན། སངས་རྒྱལ་གྱི་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་ཤེས་བྱ་
 མཆོན་ཚུལ་ནི་གཉིས་ཏེ། དོན་དམ་པའི་ཤེས་བྱ་མཆོན་ཚུལ་དང་། ཀུན་རྫོབ་པའི་ཤེས་
 བྱ་མཆོན་ཚུལ་ལོ། །དེ་ཡང་དང་པོ་ནི། སྤང་བོ་ལ་སོགས་པ་ཀུན་རྫོབ་པའི་སྒྲུབ་པ་
 རྣམས་ས་གཞིགས་པའི་ཚུལ་གྱིས་དེ་རྣམས་ཀྱི་དེ་ཡོན་ཉིད་མཆོན་པའོ། །གཉིས་པ་ནི།
 མི་སྒྲུབ་ཡང་རྟོགས་པའི་བྱུགས་རྟོགས་སངས་རྒྱལ་ལ་གཞག་ཏུ་མི་སྤང་བའི་ཕྱིར། སྤང་
 བས་མཆོན་དགོས་པས་རི་སྟེད་པ་མཆོན་པའི་ཡེ་ཤེས་དེའི་དོར་ཡུལ་ཡུལ་ཅན་གཉིས་
 ལུ་སྒྲུབ་པའི་ཚུལ་གྱིས་མཆོན་པའོ། །སངས་རྒྱལ་གྱི་རི་སྟེད་པ་མཆོན་པ་དེ་མ་རིག་པའི་
 བག་ཆགས་ཀྱིས་བསྐྱད་ནས་སྤང་སོགས་སྤང་བ་མ་ཡིན་གྲུབ། གང་ཟག་གཞན་གྱི་
 ཤེས་པ་མ་རིག་པས་བསྐྱད་པའི་སྤང་བ་སངས་རྒྱལ་ལ་སྤང་དགོས་ཏེ། སྤང་བ་དེ་མེད་
 པར་མི་སྤང་ལ། ཀུན་རྫོབ་དེ་ཡོད་ན་རི་སྟེད་པ་མཆོན་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་དམིགས་དགོས་
 པའི་ཕྱིར། རབ་རིབ་དང་བྲལ་བའི་མིག་ཤེས་ལ། རབ་རིབ་ཅན་ལ་སྤང་བའི་བྱ་ཤད་

དུ་སྐྱེད་པ་མེད་ཀྱང་། སྐྱེད་པ་དེ་མེད་མི་དགོས་པས་སངས་རྒྱུས་དང་མི་འདྲའོ། །ཞེས་
 མོགས་གཟུངས། འོ་ན་ནི། སྐྱེད་ཀྱིས་ཚུང་པ་དེའི་སྐྱོན་མི་འདུག་ཟེ། དེའི་སྐྱོན་མི་
 འདུག་པའི་ཚུལ་ཤེས་པ་སངས་རྒྱུས་ཀྱི་ཤེས་བྱ་མཆོཅ་ཚུལ་ཤེས་པ་ལ་རག་ལས་པའི་
 བྱིར། སངས་རྒྱུས་ཀྱི་ཤེས་བྱ་མཆོཅ་ཚུལ་ལ་གཉིས་ཡོད་དེ། འོ་ན་དཔེ་པའི་ཤེས་བྱ་
 མཆོཅ་ཚུལ་དང་ཀུན་རྫོབ་པའི་ཤེས་བྱ་མཆོཅ་ཚུལ་གཉིས་སུ་ཡོད་པའི་བྱིར། དང་པོ་
 ཡོད་དེ། སངས་རྒྱུས་ཀྱི་ཡུང་མོགས་ཀུན་རྫོབ་པའི་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་གནས་ལུགས་མཆོཅ་
 པའི་ཡེ་ཤེས་དེས། ཡུང་མོགས་ཀྱི་གནས་ལུགས་དེས་པའི་དེས་འོར་ཡུང་མོགས་ཀུན་
 རྫོབ་པ་རྣམས་མི་སྐྱེད་ཞིང་དེ་རྣམས་ཀྱི་དེ་ལོ་ན་ཉིད་མཆོཅ་པའི་བྱིར། གཉིས་པ་ཡོད་
 དེ། ཡུང་མོགས་ཀུན་རྫོབ་པའི་ཆོས་རྣམས་མཆོཅ་པ་ན། ཡུལ་ཡུལ་ཅན་གྱི་དད་པའི་
 གཉིས་སྐྱེད་དང་བཅས་པའི་ཚུལ་བྱིས་རྟོགས་པའི་བྱིར་ཏེ། ཡུལ་གང་ཡང་མི་སྐྱེད་ཡང་
 རྟོགས་པའི་བྱུགས་རྟོགས་སངས་རྒྱུས་ལ་བཞག་ཏུ་མེད་པའི་བྱིར། དེས་ནི་གཟུགས་
 མོགས་བདེན་གྱུ་བ་ཏུ་སྐྱེད་པ་དེ་སངས་རྒྱུས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ལ་སྐྱེད་དགོས་ཏེ། དེ་ཡོད་པ་
 གང་ཞིག །ཡོད་ན་སངས་རྒྱུས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ལ་སྐྱེད་དགོས་པའི་བྱིར། འོ་ན་སངས་རྒྱུས་
 ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ལ་གཟུགས་མོགས་བདེན་གྱུ་བ་ཏུ་སྐྱེད་པར་གཤམ། དེ་ལ་གཟུགས་མོགས་
 བདེན་གྱུ་བ་ཏུ་སྐྱེད་པ་དེ་སྐྱེད་པའི་བྱིར་ཞེས། སྐྱོན་མེད་དེ། སངས་རྒྱུས་ཀྱི་རི་སྐྱེད་པ་
 མཆོཅ་པའི་ཡེ་ཤེས་དེ་ལ་མ་དུག་པའི་བག་ཆགས་ཀྱི་དབང་གིས་གཟུགས་མོགས་
 བདེན་གྱུ་བ་ཏུ་མི་སྐྱེད་ཡང་། མོ་མོ་སྐྱེ་བའི་ཤེས་པ་མ་དུག་པས་བསྐྱེད་པའི་དབང་གིས་
 དེ་ལ་གཟུགས་མོགས་བདེན་གྱུ་བ་ཏུ་སྐྱེད་པ་དེ་སངས་རྒྱུས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ལ་དངོས་སུ་
 སྐྱེད་པའི་བྱིར། དེ་བཞིན་ཏུ་རབ་རིབ་ཅན་གྱི་མིག་ཤེས་ལ་སྐྱེད་ཏུ་སྐྱེད་པ་དེ། རབ་
 རིབ་མེད་པའི་མིག་ཤེས་ལ་མི་སྐྱེད་ཡང་། གཟུགས་མོགས་བདེན་གྱུ་བ་ཏུ་སྐྱེད་པ་དེ་
 སངས་རྒྱུས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ལ་མི་སྐྱེད་པ་མིན་ཏེ། རབ་རིབ་མེད་པའི་མོ་མོ་སྐྱེ་བའི་མི་

རྟོགས་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་མཆོ། སྤང་སྟགས་ཀྱི་ཚེས་ཉིད་གཟིགས་པའི་རྣམ་མཁུལ་
 གྱིས་སྤང་སྟགས་ཀྱི་ཚེས་ཉིད་གཟིགས་པའི་གཟིགས་རོང་སྤང་སྟགས་མེད་པའི་ཕྱིར།
 དེས་སྤང་སྟགས་ཀྱི་ཚེས་ཉིད་གཟིགས་པའི་གཟིགས་རོང་སྤང་སྟགས་མེད་པ་སྤང་
 སྟགས་ཀྱི་གནས་ལུགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། སྤང་སྟགས་ཀྱི་ཚེས་ཉིད་རྟོགས་པའི་
 རྣམ་མཁུལ་གྱིས་སྤང་སྟགས་རྣམས་མ་གཟིགས་པའི་རྩྭ་གྱིས་སྤང་སྟགས་ཀྱི་གནས་
 ལུགས་རྟོགས་དགོས་པའི་ཕྱིར། རང་འགྲེལ་ལས། དེས་པོ་བྱས་པ་ཅན་ལ་མ་རྟེན་
 པར་རང་བཞིན་འབའ་ཞིག་མཛོན་དུ་མཛད་པས། དེ་ཉིད་བྱགས་སུ་རྒྱུད་པའི་ཕྱིར་
 མངས་རྒྱས་ཞེས་བརྗོད་དོ། །ཞེས། མངས་རྒྱས་ཀྱི་དོན་དམ་པ་མཁུལ་པའི་ཡེ་ཤེས་
 ཀྱིས་དོན་དམ་མཁུལ་པའི་རོང་ཚེས་ཅན་འདུས་བྱས་ལ་མ་རྟེན་པར། ཚེས་ཉིད་འབའ་
 ཞིག་བྱགས་སུ་རྒྱུད་པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་བྱས་ན། མ་གཟིགས་པའི་རྩྭ་
 གྱིས་གཟིགས་པའི་ཤེས་བྱེད་དུ་འགྲོ་བ་ཡིན་ནོ། །དེ་བཞིན་དུ། མདོ་ལས་གྲུང་། མཐོང་
 པ་མེད་པ་ནི་མཐོང་བ་དམ་པའོ། །ཞེས་དང་། ལྷན་པ་ལས་གྲུང་། གཟུགས་རྣམས་མི་
 མཐོང་ཚོར་བ་དག་གྲུང་མི་མཐོང་ཞིང་། །འདུ་ཤེས་མཐོང་བ་མེད་ལ་སེམས་པ་མི་མཐོང་
 ཞིང་། །གང་ལ་རྣམ་པར་ཤེས་དང་སེམས་ཡིད་མཐོང་མེད་པ། །འདི་ནི་ཚེས་མཐོང་
 ཡིན་ཞེས་དེ་བཞིན་གསེགས་པས་བསྟན། །ནམ་མཁའ་མཐོང་ཞེས་སེམས་ཅན་ཚིག་ཏུ་
 རབ་བརྗོད་པ། །ནམ་མཁའ་ཅི་ལྟར་མཐོང་སྟེ་དེས་འདི་བརྟགས་པར་བགྱི། །དེ་ལྟར་
 ཚེས་མཐོང་བ་ཡང་དེ་བཞིན་གསེགས་པས་བསྟན། །མཐོང་བ་དཔེ་གཞན་གྱིས་ནི་
 བསྟན་པར་རྣམས་མ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་ཡང་མ་མཐོང་བ་སྤང་པོ་ལྟ་དང་
 མཐོང་བ་ནི་ཚེས་སྟེ་སྤང་སྟགས་ཀྱི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་དོན་ཡིན་ཏེ། ལུས་རྟེན་འབྲེལ་
 མཐོང་བ་དེས་ཚེས་མཐོང་རོ། །ཞེས་གསུངས་པ་བཞིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་མ་
 གཟིགས་པའི་རྩྭ་གྱིས་གཟིགས་པའི་ཤེས་བྱེད་དུ། འཇུག་འགྲེལ་དུ་འཇགས་པ་

བདེན་གཉིས་ལ་འཇུག་པའི་མདོ་དྲུངས་ལ་ལས། ལྷའི་བྱ་གལ་ཏེ་དོན་དམ་པར་ན་དོན་
 དམ་པའི་བདེན་པ་ལུས་དང་རག་དང་ཡིད་ཀྱི་རང་བཞིན་དུ་གྱུར་ཅི་ནི། དོན་དམ་པའི་
 བདེན་པ་ཞེས་བྱ་བའི་གྲངས་སུ་མི་འགོ་སྟེ། ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་བདེན་པ་ཉིད་དུ་འགྱུར་རོ། །
 དོན་གྲང་ལྷའི་བྱ་དོན་དམ་པར་ན། དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་ནི་ཐ་སྙད་ཐམས་ཅད་ལས་
 འདས་པ། བྱེ་བྲག་མེད་པ་མ་སྟེས་པ་མ་འགག་པ། སྤྱོད་པར་བྱ་བ་དང་སྤྱོད་པ་དང་། ཤེས་
 པར་བྱ་བ་དང་ཤེས་པ་དང་བྲལ་བའོ། །ལྷའི་བྱ་དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་ནི། རྣམ་
 པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་མཆོག་དང་ལྷན་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཡུལ་གྱི་
 བར་ལས་འདས་པ་ཡིན་ཏེ། རི་ལྟར་དོན་དམ་པའི་བདེན་པའོ། །ཞེས་བརྗོད་པ་ལྟར་
 བྱེ་མིན་ཏེ། ཆོས་ཐམས་ཅད་ནི་རྣམ་པ་སྟེ་བསྟུ་བའི་ཆོས་སོ། །ལྷའི་བྱ་དོན་དམ་པའི་
 བདེན་པ་ནི་བསྟན་པར་མི་རུས་སོ། །དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། གང་གིས་སྟོན་པ་དང་ཅི་སྟོན་
 པ་དང་། གང་ལ་སྟོན་པའི་ཆོས་དེ་དག་ཐམས་ཅད་དོན་དམ་པར་ན་རབ་རྒྱ་མ་སྟེས་
 སོ། །རབ་རྒྱ་མ་སྟེས་པའི་ཆོས་རྣམས་ཀྱིས་ནི་རབ་རྒྱ་མ་སྟེས་པའི་ཆོས་རྣམས་བཤད་
 པར་མི་རུས་སོ། །ཞེས་ཀྱུ་ཆེར་གསུངས་པ་ལྟ་བུའོ། །ཞེས་གསུངས། དོན་ནི། དོན་དམ་
 པའི་བདེན་པ་དེར་རང་མཛོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་མཛོན་སུམ་གྱིས་ཆད་མས་རྟོགས་པ་
 ལྟར། ཐ་སྙད་པའི་ཆད་མ་རིགས་ཤེས་རྟོགས་པ་དང་། རང་རྫོད་བྱེད་ཀྱི་སྤྱོད་ལ་སོགས་
 པ་རྣམས་ཀྱིས་རྟོགས་པ་དང་བརྗོད་པར་མི་རུས་པར་བསྟན་པས། དོན་དམ་གཟིགས་
 པའི་གཟིགས་ངོར་ཡུལ་ཡུལ་ཅན་གྱི་བྱ་བྱེད་མེད་གྲང་དོན་དམ་པ་དོན་དམ་མཁྱེན་
 པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཡུལ་དང་། ཡེ་ཤེས་དོན་དམ་བདེན་པའི་ཡུལ་ཅན་དུ་འཛོག་པ་མི་
 འགལ་ཏེ། ཡུལ་ཡུལ་ཅན་གྱི་བྱ་བྱེད་ཐམས་ཅད་ཐ་སྙད་པའི་སྟོ་ཁོ་ནའི་ངོར་འཛོག་
 དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དོགས་དབྱེད་རྣམས་འབྲས་བུའི་སའི་སྐབས་སུ་བཤད་པར་
 བྱའོ། །རག་དོན་ནི། མ་རིག་པས་བསྟན་པའི་སོ་སྟེའི་སྟོ་ཀུན་རྫོབ་པའི་ངོར་གཟུགས་

མཐོག་མ་པ་དེ་ནི་པ་དང་ལྷན་པ་གཞུགས་མཐོག་མ་གྱི་གནས་ལུགས་མ་ཡིན་གྱི། མ་ཡིག་པ་དང་
 དེ་དེ་པ་གཞུགས་གྱིས་བསྐྱར་པ་དང་བྲལ་བའི་མངས་རྒྱས་གྱི་མེ་ཤེས་གྱིས་གཞུགས་
 མཐོག་མ་གྱི་དེ་མོ་ནི་ཉིད་གཞིགས་པ་དེ་གཞུགས་མཐོག་མ་གྱི་གནས་ལུགས་ཡིན་དེ།
 དཔེར་ན་རབ་མེད་ཅན་གྱིས་བསེ་རུ་མོགས་གྱི་མྱོད་རྒྱ་གད་ལ་མོགས་སྒྲུབ་པ་ལྟར་
 ལྷན་པ་དེ་དེ་མྱོད་ལུགས་ཡིན་གྱི། རབ་མེད་མེད་པས་བསེ་རུ་མོགས་གྱི་མྱོད་རྒྱ་གད་
 མེད་པར་མཐོང་བ་དེ་དེ་དེ་དེ་མྱོད་ལུགས་ཡིན་པ་དེ་བཞིན་རྒྱ་ཡིན་པའི་བྱིང་།

གལ་ཏེ་རང་གི་མཆོམ་ཉིད་བརྟེན་གྱིས་ན། །ཞེས་མོགས་ཀྱི་གཞན་སྡེ་འདོད་པའི་
རང་རྒྱུད་པའི་ལུགས་འགོག་ཚུལ་རི་ལྟར་ཡིན་ཞེས། གལ་ཏེ་རང་གི་མཆོམ་ཉིད་བརྟེན་
གྱིས་ན། །ཞེས་པ་ནས། ཁྱོད་ཀྱི་སྡེ་བ་གང་གི་ཡིན་པར་འགྱུར། །ཞེས་པའི་བར་གྱི་
གཞན་སྡེ་འདོད་པའི་རང་རྒྱུད་པའི་ལུགས་དགག་ཚུལ་དངོས་དེ་འཆད་པ་ལ། རང་
བཞིན་གྱི་སྡེ་བ་འགོག་པའི་རིགས་པ་དེ་ལ་ཡང་འཇགས་པའི་མཉམ་གཞག་དངོས་
པོའི་འཇིག་རྒྱུར་ཐལ་བས་དགག་པ་དང་། ཐ་སྙད་བདེན་པ་རིགས་པས་དབྱུང་བཟོད་
དུ་ཐལ་བས་དགག་པ། དོན་དམ་པའི་སྡེ་བ་མི་ལེགས་པར་ཐལ་བས་དགག་པ་གསུམ་
ལས། དང་པོ་ནི། གལ་ཏེ་རང་གི་མཆོམ་ཉིད་བརྟེན་གྱིས་ན། །ཞེས་པ་ནས། དེ་ཡང་
རིགས་མིན་དེ་ཁྱིམ་དངོས་ཡོད་མིན། །ཞེས་པའི་བར་གྱིས་འཆད། གཉིས་པ་ནི། གང་
ཁྱིམ་དངོས་པོ་འདི་དག་རྣམས་དབྱུང་ན། །ཞེས་པ་ནས། ཐ་སྙད་བདེན་པ་རྣམས་པར་
དབྱུང་མི་བྱ། །ཞེས་པའི་བར་གྱིས་འཆད། གསུམ་པ་ནི། དེ་ཉིད་སྐབས་སུ་རིགས་པ་
གང་ཞིག་གིས། །ཞེས་པ་ནས། ཁྱོད་ཀྱི་སྡེ་བ་གང་གི་ཡིན་པར་འགྱུར། །ཞེས་པའི་བར་
གྱིས་འཆད། འོ་ན་རིགས་པ་འདི་དག་གིས། །གཞན་སྡེ་འདོད་པའི་དབུ་མ་རང་རྒྱུད་
པའི་ལུགས་འགོག་པ་གང་གི་འགྲུབ་ཅེས། གང་ཁྱིམ་དངོས་པོ་འདི་དག་རྣམས་དབྱུང་ན།
ཞེས་མོགས་ཀྱི་མཆོམ་སྒྱུར་དུ་རང་འབྲེལ་ལས། འདིར་སྐྱས་པ། དོན་དམ་པར་སྡེ་བ་

མེད་པས། བདག་དང་གཞན་ལས་སྐྱེ་བ་དག་གི་བ་ལ་རག་ལས་མེད། གཟུགས་དང་
ཆོར་བ་ལ་སོགས་པ་དག་མངོན་སུམ་དང་རྗེས་སུ་དབག་བ་དག་གིས་དཔྱད་གསུངས་པ་དེ་
དག་གི་རང་བཞིན་གདོན་སི་ཟ་བར་གཞན་ལས་སྐྱེ་བར་འགྱུར་རོ། །ཅི་སྟེ་དེ་ལྟར་སི་
འདོད་ན། བདེན་པ་གཉིས་སུ་རྩི་ལྟར་འགྱུར་རྟེ། བདེན་པ་གཅིག་ཁོ་ནར་འགྱུར་རོ།
དེའི་ཕྱིར་གཞན་ལས་སྐྱེ་བ་ཡོད་པ་ཉིད་དོ། །ཞེས་གསུངས་ལ། དེའི་དོན་ནི། ཁོ་ན་རེ།
དོན་དམ་པར་གཞན་སྐྱེ་མེད་ཀྱང་ཐ་སྙད་དུ་གཞན་ལས་སྐྱེ་བ་གདོན་སི་ཟ་བར་ལས་
ལོན་དགོས་རྟེ། དབང་མངོན་གྱི་ཡུལ་དུ་གྱུར་པའི་གཟུགས་སོགས་དང་། ཡིད་མངོན་
གྱི་ཡུལ་དུ་གྱུར་པའི་ཆོར་བ་སོགས་གཞན་ལས་སྐྱེ་བ་མངོན་སུམ་གྱིས་གྲུབ་པའི་ཕྱིར།
གལ་ཏེ་དེ་ལྟར་སིན་ན། རང་གི་མཆོན་ཉིད་གྱིས་གྲུབ་པ་མེད་པས་ཡང་དག་པ་དང་
ལོག་པའི་ཀྱན་རྫོབ་མེད་པར་འགྱུར་ཞིང་། དེ་མེད་པས་ཀྱན་རྫོབ་མེད་པར་འགྱུར་ལ།
དེ་ལྟར་ན་བདེན་པ་གཉིས་མེད་པས་དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་ཁོ་ནར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་
པའི་དོན་ཡིན་པས། དོན་དམ་དུ་གཞན་སྐྱེ་མེད་ཅིར་ཐ་སྙད་དུ་གཞན་སྐྱེ་ཡོད་པར་
འདོད་པའི་རང་སྟེ་གྲུབ་མཐའ་སྐྱེ་བ་དེ་ཡིན་ན། དཔུ་མ་རང་རྒྱད་པ་ཡིན་དགོས་པའི་
ཕྱིར། དེ་དག་ལ་རྩྱུད་པ་སྤངས་པ་ལ་རྩྱུད་པ་དང་ལན་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། ཁོ་ན་
རེ། རང་གི་མཆོན་ཉིད་གྱིས་གྲུབ་པའི་སྐྱེ་བ་བདེན་པ་གཉིས་ཆར་དུ་མེད་ན། གཟུགས་
ལ་སོགས་པ་རྣམས་མེད་པར་ཐལ། དམ་བཅའ་དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། གཟུགས་ལ་
བདེན་ནས་གཟུགས་འཛིན་མིག་གེས་སྐྱེ་བ་སོགས་ཀྱང་མེད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་
ཕྱིར། ཞེས་ཟེར། དེ་ལྟར་ཡང་འདིའི་མཆོམས་སྐྱུར་གྱི་རང་འབྲེལ་ལས། འོ་ན་ནི་
བདེན་པ་གཉིས་ཆར་དུ་ཡང་རང་གི་མཆོན་ཉིད་གྱིས་གྲུབ་པའི་སྐྱེ་བ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པ་
དེའི་ཕྱིར། རྩི་ལྟར་ན་རང་གི་རོ་བོ་འཛིག་རྟེན་ན་དཔྱད་གསུངས་པར་འགྱུར་ཞེས་གསུངས།
དེ་འགོག་པ་ལ། དངོས་པོ་སྟོང་པ་གཟུགས་བརྒྱན་ལ་སོགས་ལ། ཞེས་པ་ནས། སྟོང་པ་

ཉིད་དག་ལས་རབ་དུ་སྒྲེ་བར་འགྱུར། །ཞེས་པའི་བར་གྱིས་འཆད། རོན་ནི། གཟུགས་
 མོགས་རང་གི་མཆོམ་ཉིད་གྱིས་གྲུབ་པས་སྟོང་ཡང་། རང་གི་མཆོམ་ཉིད་གྱིས་གྲུབ་
 པས་སྟོང་པའི་གཟུགས་མོགས་ལ་བརྟེན་ནས་དེ་འཛིན་པའི་མིག་ཤེས་སྒྲེ་བ་འབྱུང་དེ།
 དཔེར་ན་བྱད་བཞིན་གྱི་གཟུགས་བརྟན་བྱད་བཞིན་གྱིས་སྟོང་ཡང་། བྱད་བཞིན་གྱིས་
 སྟོང་པའི་གཟུགས་བརྟན་ལ་བརྟེན་ནས་བྱད་བཞིན་གྱི་སྟོང་པའི་གཟུགས་བརྟན་འཛིན་
 པའི་མིག་ཤེས་སྒྲེ་བ་བཞིན་ཡིན་པའི་བྱིར། བྱད་བཞིན་གྱི་གཟུགས་བརྟན་བྱད་བཞིན་
 གྱིས་སྟོང་པའི་སྟོང་ཉིད་ལ་སྟོ་ཁ་སྟོགས་པའི་འཛིན་རྟེན་པའི་གཞན་པོ་བད་བྱད་ཐམས་
 ཅད་གྱིས་གྲུབ་པས། བྱད་བཞིན་གྱི་གཟུགས་བརྟན་བྱད་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པའི་རྒྱུན་
 པར་གྲུབ་པས། དཔུ་མ་པས་བཞག་པའི་རྒྱུན་པར་གྲུབ་པ་མ་ཡིན་པས་སྐབས་འདིར་
 གཟུགས་བརྟན་དཔེར་ལེན་པ་ནི་འཛིན་རྟེན་པས་གྲུབ་ཟིན་དཔེར་བཞོད་པ་ཡིན་གྱི།
 དཔུ་མ་པས་རྒྱུན་པར་བཞག་པ་འཛིན་རྟེན་པས་གྲུབ་ཟིན་པ་གཅིག་དཔེར་བཞོད་པ་
 མིན་ནོ། །

དེ་ཡིན་གྱིས་བདེན་པ་གཉིས་ཆར་དུ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པའི་སྒྲེ་བ་བཀག་ནས།
 དེ་ལྟར་བཀག་པའི་ཡོན་ཏན་འཆད་པ་ལ། བདེན་པ་གཉིས་སུ་རང་བཞིན་མེད་པའི་
 བྱིར། །ཞེས་པ་ནས། ཡོད་ཅིས་དྲང་རོན་ཉིད་དུ་བསྟན་པ་ཡིན། །ཞེས་པའི་བར་
 གསུངས། བདེན་པ་གཉིས་སུ་རང་བཞིན་གྱི་སྒྲེ་བ་བཀག་པའི་ཡོན་ཏན་དེ་ཡང་། རྟག་
 ཆད་གྱི་ལྟ་བ་སྤངས་སྤྲོ་བའི་ཡོན་ཏན་དང་། ལས་འབྲས་གྱི་འབྲེལ་པ་ཆེས་འབྲད་པའི་
 ཡོན་ཏན་དང་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། བདེན་པ་གཉིས་སུ་རང་བཞིན་མེད་པའི་
 བྱིར། །ཞེས་པ་ནས། དེ་དག་རྟག་པ་མ་ཡིན་ཆད་པ་མིན། །ཞེས་པའི་བར་གྱིས་འཆད།
 གཉིས་པ་ནི། གང་བྱིར་རང་བཞིན་གྱིས་དེ་མི་འགག་པ། །ཞེས་པ་ནས། ཡོད་ཅིས་དྲང་
 རོན་ཉིད་དུ་བསྟན་པ་ཡིན། །ཞེས་པའི་བར་གྱིས་འཆད། དེའི་འཆད་ཚུལ་ཡང་། རང་

བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་མི་འདོད་པའི་ལུགས་ལ་ཀུན་གཞི་སོགས་ལས་ས་བྱངས་གྲང་།
 ལས་ཞིག་པ་ལས་འབྲས་ལུ་འབྲུང་པའི་ཚུལ་དཔེ་དང་བཅས་ཏེ་སྟོན་པ་ལ། མི་ལས་
 དམིགས་པའི་ལུལ་དག་མཐོང་ནས་གྲང་། ཞེས་པ་ནས། ལས་ལས་གྲང་ནི་འབྲས་ལུ་
 ཡོད་པ་ཡིན། ཞེས་པའི་བར་གསུངས། གང་ཕྱིར་རང་བཞིན་གྱིས་དེ་མི་འགག་པ། །
 ཞེས་རང་བཞིན་གྱིས་སྒྲིབ་པ་མི་འདོད་པའི་སྟོགས་ལ། ལས་ཀྱི་རྣམ་སྟོན་གྱིས་མེད་དུ་
 འབྱུང་པའི་སྟོན་ལས་འབྲས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་མི་འབྲད་པའི་རྩོད་སྟོང་ནི། རི་ལྟར་ལུལ་
 བྱི་ཡོད་ཉིད་མི་མཚུངས་གྲང་། ཞེས་པ་ནས། ལས་འབྲས་རྣམས་ལ་སེམས་བའང་
 དགག་པར་མཛད། ཅེས་པའི་བར་གྱིས་འཆད། དེ་ཕྱིར་ཀུན་གཞི་མེད་གྲང་འདི་རྣམ་
 ཕྱིར། ཞེས་ཀུན་གཞི་མེད་ན་ལས་འབྲས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་མི་འབྲད་པའི་རྩོད་སྟོང་ལ། །
 ཀུན་གཞི་ཡོད་ཅིང་གང་ཟག་ཉིད་ཡོད་ལ། ཞེས་པ་ནས། ཡོད་ཅེས་དྲང་དོན་ཉིད་དུ་
 བསྟན་པ་ཡིན། ཞེས་པའི་བར་གསུངས།

དེ་རྣམས་ཀྱི་ནང་ནས། གང་ཕྱིར་རང་བཞིན་གྱིས་དེ་མི་འགག་པ། ཞེས་སོགས་
 ཀྱི་སྐབས་སུ། ཅུ་པའི་ཚིག་དོན་བཤད་པ་དང་། སྤྱི་འདོན་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི།
 མདོ་ལས། ལུས་ཅན་དག་གིས་ལས་རྣམས་ནི། །བསྐལ་པ་བརྒྱར་ཡང་ཆུད་མི་བྱ། །
 ཚོགས་ཤིང་དུས་ལ་བབས་པ་ན། །འབྲས་ལུ་སྟོན་པ་ཉིད་དུ་འགྱུར། ཞེས་གསུངས་པ་
 དེ། རང་སྤེལ་གྲུབ་མཐའ་སྒྲིབ་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྒྲིབ་ཀྱི་བཞིན་དུ་ལས་ལེན་ལ། དེ་ལ་ཞིག་
 འཛིག་དོན་གཅིག་དུ་འདོད་པའི་སྤྱི་རོལ་པ་ཁ་ཅིག་ན་རེ། འོ་ན་དགེ་མི་དགེའི་ལས་དེ་
 རང་གི་འབྲས་ལུ་འབྱུང་པའི་བར་དུ་གནས་སུ། རང་གི་སྒྲིབ་ཅིག་གཉིས་པར་འགགས།
 དང་པོ་ལྟར་ན། རྟག་པར་འགྱུར་ལ། གཉིས་པ་ལྟར་ན་ལས་ཀྱིས་འབྲས་ལུ་བསྐྱེད་པ་
 མི་འབྲད་དེ། ལས་རང་གི་སྒྲིབ་ཅིག་གཉིས་པར་འགག་ནས་མེད་པ་གང་ཞིག །ལས་
 ཞིག་པ་དངོས་པོར་མེད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་ཟེར། དེ་ལྟར་ཡང་། ཅུ་ཤེ་ལས། གལ་ཏེ་

ལྷ་མ་བདེན་པ་གཉིས་ཀར་ཡང་རང་བཞིན་མེད་པས་རྟག་པ་དང་ཆད་པར་ལྷ་པ་རྒྱུར་
 རིང་དུ་སྒྲུབས་པ་འབའ་ཞིག་དུ་སྤྲོས་ཐད་ཀྱི། ལས་རྒྱུས་ལས་ལས་ལྷ་མ་རིང་དུ་ལོན་
 གྱུར། ལས་རྒྱུས་ཀྱི་འབྲས་ལུ་དང་འབྲེལ་བ་ནི་ཀུན་གཞིའི་རྒྱུ་པར་གཤམ་པའི་རྒྱུ་
 དང་། རྒྱུ་མི་ཟ་བ་དང་། ཐོབ་པ་ལ་སོགས་པ་ཡོངས་སུ་རྟོག་པ་མེད་པར་ཡང་འབྲད་
 པ་ཡིན་ནོ། ། ཞེས་དང་། ཅུ་ཤེ་ལས། གང་ཕྱིར་ལས་ནི་སྦྱེ་བ་མེད། ། འདི་ལྷ་མ་རང་
 བཞིན་མེད་དེ་ཕྱིར། ། གང་ཕྱིར་དེ་ནི་སྦྱེས་པར། ། དེ་ཕྱིར་རྒྱུ་ཟར་མི་འབྱུར་རོ། །
 ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་རང་ལུགས་ལ་ཀུན་གཞི་སོགས་ལས་མི་ཡོན་གྱུར་
 དགེ་མི་དགའི་བག་ཆགས་འཛོག་པའི་གཞི་བསྟན་དུ་འདོད་དགོས་ཏེ། རང་འབྲེལ་
 ལས། ཐོག་མ་མེད་པའི་འཁོར་བར་དངོས་པོའི་བག་ཆགས་བཞག་པ་ཡོངས་སུ་སྦྱིན་
 པ་དངོས་པོ་ལ་མངོན་པར་ཞེན་པ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཀུན་གཞི་འདོད་པ་ལྷ་མ་
 བ་ཉོན་ཡིད་ཀྱི་ངའོ་སྒྲུལ་དུ་དམིགས་པའི་གཞིར་གྱུར་པའི་ཀུན་གཞིའི་རྒྱུ་ཤེས་དགེ་
 མི་དགའི་བག་ཆགས་འཛོག་པའི་གཞིར་འདོད་པ་བཞིན་དུ་ལུགས་འདིས་གྱུར་ངའོ་
 སྒྲུལ་པའི་སྒྲོ་ལྷན་སྦྱེས་ཀྱི་དམིགས་པའི་གཞིར་གྱུར་པའི་ང་ཅས་དེ་ཉིད་དགེ་མི་དགའི་
 ལས་ཀྱི་བག་ཆགས་འཛོག་པའི་གཞིར་འདོད་དོ། ། འོག་ནས་སེམས་ཀྱི་རྒྱུད་བག་ཆགས་
 ཀྱི་བསྟོ་གཞིར་གསུངས་པ་དང་འགལ་ལོ་ཞེན་སྦྱོན་མེད་དེ། ང་ཅས་དེ་ཉིད་རྒྱུ་ཤེས་
 ལ་བརྟེན་ནས་བརྟགས་པའི་རྒྱུད་ཡིན་པས་དེ་ལ་དགོངས་པའི་ཕྱིར། མ་རིག་པའི་བག་
 ཆགས་སེམས་རྒྱུད་ལ་བསྟོས་པའི་རྒྱུ་ནི། རང་འབྲེལ་ལས། གང་གིས་སེམས་རྒྱུད་
 སྒྲག་པར་བྱེད་ཅིང་བགོ་བར་བྱེད་ལ། རྗེས་སུ་བགྲོད་པར་བྱེད་པ་དེ་ནི་བག་ཆགས་ཏེ།
 ཉོན་མོངས་པའི་སྒྱུར་བྱུག་པ་དང་། གོམས་པ་དང་། ཅུ་བ་དང་། བག་ཆགས་ཞེས་བྱ་བ་
 རྒྱུས་ནི་རྒྱུས་གྱུངས་དག་གོ། ། དེ་ནི་ཟག་པ་མེད་པའི་ལས་ཀྱི་ཉོན་མོངས་པ་སྒྲུབས་སུ་
 ཟིན་གྱུར་ཉོན་ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱལ་གྱི་ཡོངས་སུ་སྒྲུབས་པར་མི་རུས་ཏེ། ཉིལ་མར་

དང་། མེ་ཏོག་ལ་སོགས་པ་བསལ་དུ་བེན་གྱང་། ལུས་པ་དང་སྒྲུབ་ལ་སོགས་པ་
 རྒྱུ་མཉམས་ལ་དེ་དང་ཐུང་བའི་ཡོན་ཏན་ཕྱ་མོ་དམིགས་པ་བཞིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས། དོན་
 མི། ཉན་རང་དགྲ་བཙུམ་པ་དང་། དག་ས་ལ་གནས་པའི་སེམས་དཔའ་རྒྱུ་མཉམས་ཀྱིས་
 ཉོན་མོངས་མ་ལུས་པ་སྤངས་གྱུར་ཉོན་མོངས་པའི་བག་ཆགས་ཕྱ་མོ་མ་སྤངས་ཏེ།
 དཔེར་ན། ལུས་པ་ལ་སོགས་པའི་སྣོད་འགའ་ཞིག་ཏུ་སྒྲུབ་དང་། ལུས་ལ་སོགས་
 པའི་སྣོད་གཞན་དག་ཏུ་མེ་ཏོག་དང་། ལུང་ལུས་དང་། ལྷ་ཅི་ལ་སོགས་པ་ལུན་རིང་ཏུ་
 ལྷག་ནས། དེ་རྗེས་སྣོད་དེ་དག་རྣམས་དང་གཏན་ནས་བྲལ་བར་བྱས་གྱུར་།
 ལྷར་རྣམས་དེ་རྒྱུ་མཉམས་དང་ཐུང་བའི་ཡོན་ཏན་རྣམས་དེ་རྒྱུ་མཉམས་ཀྱི་དྲི་མ་ཕྱ་མོ་དམིགས་པ་
 བཞིན་ནོ། །ཞེས་པའི་དོན་ནོ། །

གཉིས་པ་སྒྲིའི་དོན་བཤད་པ་ལ། ལུགས་འདིའི་གྲུབ་མཐའི་འཛོག་ཚུལ་ཐུན་མོང་
མིན་པ་སྒྲིར་བསྟན་པ་དང་། བྱེ་བྲག་རྩ་དུས་གསུམ་གྱི་རྣམ་གཞག་བཤད་པའོ། །དང་
པོ་ནི། དྲི་གཙུག་ལས། འཇགས་པའི་གཞུང་འགྲེལ་ཚུལ་ལ། རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་
གྲུབ་པ་རུལ་ཅོམ་མེད་ཀྱང་། བྱ་བྱེད་ཐམས་ཅད་བཞག་པས་ཆོག་པའི་འགྲེལ་ཚུལ་གྱིས་
ལུགས་ཐུན་མོང་མིན་པ་འདི་ལ་བརྟེན་ནས་རྣམ་པར་དག་པའི་གྲུབ་མཐའི་འགྲེལ་བྱེད་
གཞན་དང་ཐུན་མོང་མིན་པ་མང་དུ་ཡོད་དེ། དེ་གང་ཞེ་ན། རེ་ཞིག་གཙོ་བོ་རྣམས་
བརྗོད་ན། ཆོགས་དུག་ལས་རོ་བོ་ཐ་དད་པའི་ཀྱན་གཞིའི་རྣམ་ཤེས་དང་། རང་རིག་
འགོག་ཚུལ་ཐུན་མོང་མིན་པ་དང་། རང་རྒྱུད་ཀྱི་སྦྱོར་བས་སྤྱོད་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་དེ་ཁོ་ན་
ཉིད་ཀྱི་ལྷ་བ་བསྐྱེད་པ་ཁས་མི་ལེན་པ་གསུམ་དང་། ཤེས་པ་ཁས་ལེན་པ་བཞིན་དུ་སྤྱི་
རོལ་གྱི་དོན་ཡང་ཁས་སྤངས་དགོས་པ་དང་། ཉན་རང་ལ་དངོས་པོ་རང་བཞིན་མེད་
པར་རྟོགས་པ་ཡོད་པ་དང་། ཆོས་ཀྱི་བདག་འཛིན་ཉོན་ལྷོབ་དུ་འཛོག་པ་དང་། ཞིག་པ་
དངོས་པོ་ཡིན་པ་དང་། དེའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་དུས་གསུམ་གྱི་འཛོག་ཚུལ་ཐུན་མོང་མ་

ཡིན་པ་སོགས་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས། འདི་དག་གི་དོན་ལ་ཁ་ཅིག །ཐལ་འགྱུར་
 བའི་ཐུན་མོངས་ས་ཡིན་པའི་གྲུབ་མཐའ་ལ་བརྟུན་ཡོད་དེ། ཀུན་གཞི་མེད་པ། རང་
 རིག་མེད་པ། རང་རྒྱུད་ཀྱི་གཏན་ཚིགས་མེད་པ་གཞན་སྦྱེ་མེད་པ་སྦྱེ་དགག་སྟོགས་ནས་
 བཞི། བྱི་དོན་ཡོད་པ། ཉན་རང་འཕགས་པ་ལ་ཚོས་ཀྱི་བདག་མེད་རྟོགས་པས་བྱུང་པ།
 བདེན་འཛིན་ཉོན་སྦྱིབ་ཡིན་པ། ཞིག་པ་དངོས་པོ་ཡིན་པ་སྦྱེ་སྦྱུབ་སྟོགས་ནས་བཞི་སྦྱེ་
 བརྟུན་ཡོད་པའི་བྱིར། ཞེས་ཟེར། དེ་ལྟ་བུའི་གྲངས་ངེས་བྱེད་པ་ལ་དགོས་ལུས་རྒྱུ་
 བས་རྗེའི་དགོངས་པ་འདར་མིན་དེ། དེ་གང་ཞེ་ན། རེ་ཞིག་གཙོ་བོ་རྣམས་བརྗོད་ན་ཞེས་
 མོགས་ཐོག་མར་སྟོས་ནས། མཐུག་ཏུ་དེའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་དུས་གསུམ་གྱིས་འཛིག་
 རྒྱལ་ཐུན་མོང་མིན་པ་སོགས་སུ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་སོགས་སྒྲ་སྟོས་པ་དང་། དེའི་མཐུག་ཏུ་
 ཡང་། ཤེས་སྦྱིབ་མཚམས་གང་ནས་སྦྱང་བ་སོགས་ཀྱི་བྱེད་པར་མང་པོ་ཞིག་ཡོད་དོ། །
 ཞེས་སོགས་སྒྲ་སྟོས་པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་པའི་བྱིར། འོན་ཀྱང་དེ་ལྟར་ཁས་ལེན་པ་
 ཅས་ཐལ་འགྱུར་བའི་ཐུན་མོང་མིན་པའི་བྱེད་ཚོས་ས་ཡིན་དེ། ཉན་ཐོས་སྦྱེ་གཉིས་
 ལེགས་ལུན་འབྱེད་རྗེས་འབྱུང་དང་བཅས་པ་རྣམས་གྱིས་ཀྱང་། ཀུན་གཞི་ཁས་མི་ལེན་
 པའི་བྱིར་དང་། བྱེ་བྲག་ཏུ་སྦྱབ་དང་བྱི་རོལ་བ་དང་ལེགས་ལུན་འབྱེད་རྣམས་གྱིས་རང་
 རིག་ཁས་མི་ལེན་པའི་བྱིར་དང་། རྒྱུད་འཕེན་གྱིས་ཀྱང་རང་རྒྱུད་གྱིས་དྲགས་ཁས་མི་
 ལེན་པའི་བྱིར། དེ་བཞིན་དུ་མདོ་སྦྱེ་བས་བྱི་དོན་ཁས་ལེན་པ་དང་། བྱེ་བྲག་ཏུ་སྦྱབ་ས་
 ཀྱང་ཞིག་པ་དངོས་པོ་ཁས་ལེན་པའི་བྱིར། རང་ལུགས་ལུང་དེའི་དོན་ཡོད་དེ། དཔལ་
 ལུན་རྒྱ་བས་ཅུ་ཤེའི་དགོངས་པ་འགྲེལ་བྱེད་གཞན་དང་ཐུན་མོང་མིན་པའི་འགྲེལ་རྒྱལ་
 མང་དུ་ཡོད་དེ། རེ་ཞིག་གཙོ་བོ་རྣམས་བརྗོད་ན། ཅུ་ཤེའི་དགོངས་པ་སེམས་ཅས་དུ་
 འགྲེལ་བའི་འགྲེལ་བྱེད་གཞན་དང་ཐུན་མོང་ས་ཡིན་པ། ཚོགས་དྲུག་ལས་གཞན་བའི་
 ཀུན་གཞི་འགོག་རྒྱལ་ཐུན་མོང་ས་ཡིན་པ། རང་རིག་འགོག་རྒྱལ་ཐུན་མོང་ས་ཡིན་པ་

དང་། སྤྱི་དོན་ཡོད་པ་དང་། ཅུ་ཤེའི་དགོངས་པ་རང་རྒྱུད་དུ་འགྲེལ་བའི་འགྲེལ་བྱེད་
 གཞན་དང་ཐུན་མོང་མིན་པ། རང་རྒྱུད་ཀྱི་གཏན་ཆོག་ས་འགོག་ཚུལ་ཐུན་མོང་མིན་པ་
 དང་། ཉན་རང་འཕགས་པས་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་རྟོགས་པས་བྱུང་བ་དང་། བདེན་
 འཛིན་ཉོན་སྤྱི་བ་ཡིན་པ་དང་། ཞིག་པ་དངོས་པོ་ཡིན་པར་བརྒྱབ་ཚུལ་ཐུན་མོང་མིན་པ་
 མོགས་ཡིན་པ་ལུང་དེའི་དོན་ཡིན་པའི་སྤྱིར། དེ་ལྟར་ཁས་ལེན་མི་ལེན་གྱི་ཅུ་བ་ཡང་
 རང་གི་མཆོན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པ་ཁས་ལེན་མི་ལེན་པ་ཐུག་པ་ཡིན་ཏེ། ཀུན་གཞི་འདོད་
 པ་རྣམས་ཀྱིས་ཆོགས་དུག་ལས་ངོ་པོ་བ་དད་པའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ། དམིགས་པ་དང་
 རྣམ་པ་རིས་སུ་ས་ཆད་པ་བདག་སྟོན་དབང་པོའི་སྟོན་ས་ཡུལ་ལ་འཇུག་མི་དགོས་པ་
 གཅིག་ཡོད་དོ། །ཞེས་འདོད་ཅིང་། དེ་ཡང་ལས་ཀྱི་བག་ཆགས་བསྟོན་བའི་གཞིའི་གང་
 ཟག་ཏུ་འདོད་པས། སྤང་པོ་ལ་བཏགས་པ་ཅམ་དུ་གང་ཟག་འཛོག་ས་ཤེས་པར་རང་
 དོས་ནས་གྲུབ་པའི་གང་ཟག་གི་མཆོན་གཞི་གཅིག་དགོས་པར་མཐོང་ནས་དེ་ལྟར་
 ཁས་ལེན་པས་རང་གི་མཆོན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པ་ཁས་ལེན་པ་ལ་ཐུག་ལ། རྒྱ་བའི་ཞབས་
 ཀྱིས་སྤང་པོ་ལ་བཏགས་པ་ཅམ་གྱི་གང་ཟག་གིས་ལས་འབྲས་ཀྱི་རྟེན་བྱེད་པ་དང་།
 ལས་ཞིག་གྲུང་ལས་ཀྱི་ཞིག་པས་འབྲས་སུ་བསྐྱེད་པས་ཀུན་གཞི་མི་འདོད་ཅིང་རང་
 དོས་ནས་གྲུབ་པའི་གང་ཟག་མི་བཞེད་པ་ནི་རང་གི་མཆོན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པ་མི་བཞེད་
 པ་ལ་ཐུག་གོ། །དེ་བཞིན་དུ་རང་རིག་འདོད་པ་རྣམས་ཀྱིས་སྟོན་འཛིན་ལྟ་བུའི་ཤེས་པ་
 གཅིག་ལ་ཡང་སྤྱི་ཡུལ་གྱི་རྣམ་པ་སྤང་བའི་ཤེས་པ་གཅིག་དང་། རང་ཤེས་པ་རང་གི་
 རྣམ་པ་ཅན་གྱི་འཛིན་རྣམ་གཉིས་དབྱུད་ནས་འཛོག་ལ། སྤྱི་ས་རང་རིག་ཏུ་འདོད་ཅིང་།
 ཤེས་པས་རིག་ཅམ་གྱི་ཡུལ་དང་ཡུལ་འཇལ་བའི་སྟོབས་ཀྱི་ཡུལ་ཅན་གྲུབ་པའི་ཕན་
 ཚུན་ལྟོས་གྲུབ་འཛོག་ས་ཤེས་པས། ཡུལ་ཅན་གྱི་ཤེས་པ་རང་དོས་ནས་གྲུབ་པ་ལ་དེ་
 ལྟར་དུ་འཇལ་བྱེད་ཀྱི་ཆད་མས་རང་དོས་ནས་གྲུབ་པ་གཅིག་རང་དུས་དེར་དགོས་སོ་

སྒྲུབ་ནས་རང་རིག་འཛིན་པ་སམ། འདི་ཡང་རང་གི་མཆོད་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པ་ལས་ལེན་
པ་ལ་བྱག་ལ། རྒྱ་བས་ནི་སོ་སོ་སྒྲུབ་པའི་སྒྲུབ་འཛིན་གྱི་ཤེས་པས་སྒྲུབ་པོ་གཞལ་དུས་
དེར་ཡུལ་སྒྲུབ་པོ་འགྲུབ་བྱེད་ལས་ལོགས་སུ་ཡུལ་ཅན་རང་ཉིད་འགྲུབ་བྱེད་བཅའ་མི་
དགོས་ཏེ། སྒྲུབ་འཛིན་གྱི་སྒྲུབ་པོ་གཞལ་བ་ན། དེའི་སྒྲུབ་སྒྱུ་སྒྲུབ་འཛིན་ཤེས་པ་རང་
ཉིད་རིས་པར་འགྲུབ་པའི་བྱིར། ཞེས་བཞེད་པས་ཡུལ་རྟོགས་པ་ལ་ལྟོས་ནས་ཡུལ་ཅན་
རྟོགས་པར་འཛིན་ཅིང་ཡུལ་འཇལ་བྱེད་ལས་ལོགས་སུ་ཡུལ་ཅན་འཇལ་བྱེད་གྱི་རང་
རིག་མི་འདོད་པས། རང་རིག་འགོག་པ་ན། རང་ཉིད་རང་ལ་བྱ་བ་བྱེད་པར་བལ་བ་
འཁེབ་པ་དགག་བྱ་ལ་གཏུགས་པའི་འཇལ་མཆོམས་དགོས་པས། རང་མཆོད་ཁས་མི་
ལེན་པ་ལ་བྱག་གོ། དེ་ཡང་བྱི་དོན་མི་འདོད་པའི་སེམས་ཅན་པ་རྣམས་ཀྱི་འཛིན་རྟེན་
གྱི་བྱ་སྒྲུབ་ལ་བུས་སྒྲུབ་སོགས་ནང་ཤེས་རྒྱུད་ཀྱིས་མ་བརྩུས་པའི་གཟུགས་ཅན་གྱི་
དངོས་པོ་ལ་བྱི་རོལ་དང་། སྒྲུབ་བྱའི་ཤེས་རྒྱུད་ཀྱིས་བརྩུས་པ་ལ་ནང་ཅེས་གྲགས་པ་
ཅན་གྱིས་འཛིན་མ་ཤེས་པར། བྱི་རོལ་གྱི་དོན་ཡོད་ན་ནང་ཤེས་པ་ལས་དོན་གཞན་
གྱིས་རྩས་ཡོད་ཀྱི་རྒྱལ་ཆ་མེད་བསགས་པའི་ཡིང་པོར་གྲུབ་དགོས་སྒྲུབ་དུ་བསམ་ཞིང་།
ས་བརྩུ་པའི་མདོ་ལས་ཀྱང་། ཁམས་གསུམ་པོ་འདི་དག་ནི་སེམས་ཅན་མོ། །ཞེས་
གསུངས་པས་ཀྱང་ནང་ཤེས་པའི་བདག་ཉིད་དུ་བརྟན་པར་འདོད་དེ། འདི་ཡང་རང་
མཆོད་ཁས་ལེན་པ་ལ་བྱག་ལ། རྒྱ་བའི་ཞབས་ཀྱིས་ནི། བྱི་དང་ནང་གི་ཤེས་པ་ཞེས་
འཛིན་རྟེན་གྱི་བྱ་སྒྲུབ་སྒྲུབ་མེད་ལ་གྲགས་པ་ལྟར། ནང་ཤེས་རྒྱུད་ཀྱི་མ་བརྩུས་པའི་
གཟུགས་སོགས་རྣམས་བྱི་དོན་དུ་བྱ་སྒྲུབ་ཅན་གྱིས་འཛིན་ཅིང་། སྒྲུབ་མདོ་དེའི་དོན་
ཡང་སེམས་ལས་གཞན་པའི་བྱེད་པ་པོ་བཀག་པར་བཞེད་པས་འདིས་བྱི་དོན་ཁས་ལེན་
པ་ཡང་རང་མཆོད་མི་བཞེད་པ་ལ་བྱག་གོ། །རང་རྒྱུད་ཀྱི་རྟགས་ཁས་ལེན་པ་རྣམས་
ཀྱིས་ནི་བྱི་རྟོལ་གྱི་ཁས་བླངས་ཅན་ལ་མ་འབྲིས་པར་རྩྭ་ལ་གསུམ་རང་དོན་ནས་གྲུབ་

པའི་རྟགས་ཀྱིས་བསྐྱབ་བྱ་བསྐྱབ་པར་འདོད་པས། རང་རྒྱུད་ཁས་ལེན་པ་རང་མཆོམ་
 ཁས་ལེན་པ་ལ་བྱག་ལ། ལྷ་བའི་ཞབས་ཀྱིས་ནི། ཚུལ་གསུམ་རང་ངོས་ནས་མ་གྲུབ་
 གུང་གཞན་གྱི་ཁས་སྐྱབས་ཙམ་ལ་འབྲིས་ནས་བཞེད་པས་ཚུལ་གསུམ་ཆད་པས་གྲུབ་
 པའི་གཏན་ཆོགས་དང་གཞན་གྲགས་ཀྱི་ཐལ་འབྱུང་ཙམ་ཀྱིས་གྱུར། བསྐྱབ་བྱ་རྟོགས་
 པའི་རྗེས་དཔག་བསྐྱེད་པར་བཞེད་པས། འདི་ཡང་རང་མཆོམ་ཁས་མི་ལེན་པ་ལ་བྱག་
 གོ། །ཉན་རང་འཕགས་པ་ལ་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་སྤྱོད་ཀྱིས་པས་མ་བྱུབ་པར་འདོད་
 པའི་རང་རྒྱུད་པ་མོགས་ཀྱི་ནི། མཐོང་ལས་འཐོབ་པ་ལ་ངེས་པར་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་
 སྤྱོད་ཀྱིས་མི་དགོས་པར་བཞེད་ལ། དེ་ལྟར་འདོད་པའི་ཅུ་བ་ཡང་གང་ཟག་རང་
 རྒྱ་བྱུབ་པའི་རྣམ་ཡོད་ཀྱིས་སྟོང་པ་ཙམ་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་སྤྱོད་ཀྱིས་འདོད་ཅིང་།
 དེ་ཙམ་ཞིག་བསྟོམ་པ་ལས་གྱུར་གང་ཟག་གི་བདག་འཛིན་ས་ཐོན་དང་བཅས་པ་སྟོང་
 རུས་པར་འདོད་ཅིང་གང་ཟག་རང་གི་མཆོམ་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པས་སྟོང་པ་གང་ཟག་གིས་
 བདག་མེད་སྤྱོད་མེད་པ་ཤེས་པ་དེ་རང་མཆོམ་ཁས་སྐྱབས་པ་ལ་བྱག་ལ། ལྷ་བའི་ཞབས་
 ཀྱིས་ནི་གང་ཟག་རང་གི་མཆོམ་ཉིད་ཀྱིས་མ་གྲུབ་པ་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་སྤྱོད་
 བཞེད་པའི་གནད་ཀྱིས་གང་ཟག་རང་གི་མཆོམ་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པར་འཛིན་པ་གང་ཟག་
 གི་བདག་འཛིན་ཏུ་འདོད་པས། ཉན་རང་གི་བྱང་ཆུབ་ཐོབ་པ་ལ་གང་ཟག་གི་བདག་
 འཛིན་སྐྱབས་དགོས་ཤིང་དེ་ལ་གང་ཟག་དང་ཆོས་རང་གི་མཆོམ་ཉིད་ཀྱིས་མ་གྲུབ་པ་
 རྟོགས་དགོས་པས། འཕགས་པ་ལ་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་རྟོགས་པས་བྱུབ་པར་ཁས་ལེན་
 པ་ཡང་རང་མཆོམ་མི་བཞེད་པ་ལ་བྱག་གོ། །ཡང་བདེན་འཛིན་ཤེས་སྐྱིབ་ཏུ་འདོད་པ་
 རྣམས་ཀྱིས་ནི། གང་ཟག་བདེན་པར་འཛིན་པ་གང་ཟག་གི་བདག་འཛིན་ཏུ་མི་འདོད་
 པར་དེ་ཆོས་ཀྱི་བདག་འཛིན་དང་། ཤེས་སྐྱིབ་ཏུ་བྱས་ནས། ཐེག་ཆོམ་ཀྱི་བྱང་ཆུབ་ཐོབ་
 པ་ལ་ནི་ཆོས་ཀྱི་བདག་འཛིན་ས་ཐོན་དང་བཅས་པ་སྐྱབས་དགོས་པས་ཐེག་ཆོམ་

འཕགས་པ་ལ་ཚེས་གྱི་བདག་མེད་ཐུ་མོ་རྟོགས་པས་བྱུང་། ཐེག་དམན་ལ་ས་བྱུང་
 པའི་རྒྱ་མཚན་ཐེག་དམན་གྱི་བྱང་རྒྱུ་འཕྲོ་བ་པ་ལ་གང་ཟག་རང་རྒྱ་བྱུང་པའི་རྒྱ་ས་
 ཡོད་དུ་འཛིན་པའི་རྟོག་པ་ཙམ་སྤངས་པས་ཚོག་པར་འདོད་པ་ནི་གང་ཟག་རང་གི་
 མཚན་ཉིད་ཀྱིས་བྱུང་པ་དགག་བྱ་ཐུ་མོར་འཛིན་ས་གཤམ་པ་དེ་ཡང་རང་མཚན་ཁས་
 ལེན་པ་ལ་བྱག་ལ། རྒྱ་བའི་ཞབས་གྱི་ནི། གང་ཟག་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་ས་བྱུང་
 པ་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་ཐུ་མོར་བཞེད་པའི་གནད་ཀྱིས་བདག་འཛིན་གཉིས་ལ་ཐུ་
 རགས་གི་བྱང་པར་སོགས་མི་བཞེད་ལ། གང་ཟག་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་བྱུང་པར་
 འཛིན་པ་གང་ཟག་གི་བདག་འཛིན་དུ་བཞེད་པས། བདེན་འཛིན་ཉོན་ལྷོ་བ་དུ་བཞེད་པ་
 ཡང་རང་མཚན་མི་འདོད་པ་ལ་བྱག་པ་ཡིན་ནོ། །ཞིག་པ་དངོས་པོར་འདོད་མི་འདོད་
 རང་མཚན་ཁས་ལེན་མི་ལེན་ལ་བྱག་རྒྱུ་ལ་འོག་དུ་འཆད། དེ་དག་ནི་གཙོ་ཆེ་བའི་དབང་
 དུ་བྱས་ཀྱིས་སོགས་ཁོངས་ནས་གཤམ་སྤྱི་བ་མཚམས་གང་ནས་སྤྱོད་པ་དང་། བདེན་བཞི་
 ལ་ཐུ་རགས་གྱི་བྱང་པར་སོགས་དང་། ཚད་མ་དང་གཞལ་བྱའི་རྣམ་གཞག་སོགས་ཐུ་
 རགས་གྱི་ཆ་ནས་བྱམ་མོར་མ་ཡིན་པའི་འགྲེལ་རྒྱུ་ལ་གཞན་ཡང་ཡོད་དེ། ཐ་སྙད་ཀྱིས་
 འཛིན་རྒྱུ་དབུ་ས་པ་གཞན་དང་སེམས་ཙམ་པ་དང་བྱམ་མོར་མ་ཡིན་པའི་གནད་ཀྱིས་
 ཡིན་པའི་ཐུར་རོ། །

གཉིས་པ་དུས་གསུམ་གྱི་རྣམ་གཞག་བྱེ་བྲག་དུ་བཤད་པ་ལ། བྱུང་མཐའ་རྒྱ་བ་
 གཞན་གྱི་འདོད་པ་བཟྃ་དཔ་དང་། ཐལ་འགྱུར་བའི་ལྷགས་བྱམ་མོར་མ་ཡིན་པའི་དུས་
 གསུམ་གྱི་འཛིན་རྒྱུ་ལོ། །དང་པོ་ལ་བྱེ་བྲག་དུ་རྒྱ་བའི་ལྷགས་བཤད་པ་དང་། མདོ་
 རྩེ་པ་དང་། སེམས་ཙམ་པ་དང་། རང་རྒྱུད་པའི་ལྷགས་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི། དུས་
 གསུམ་རྩེ་པ་ཡོད་དུ་རྒྱ་བའི་བྱེ་བྲག་རྒྱ་བའི་འདོད་པ་བཟྃ་དཔ་ན། མཛོད་ལས། རྣམ་
 བཞི་དངོས་དང་མཚན་ཉིད་དང་། །གནས་སྐབས་གཞན་གཞན་འགྱུར་ཞེས་བྱ། །

གསུམ་པ་བཅད་མེ་བྱ་བ་ཡིས། །དུས་མཉམ་པ་མཉམ་པ་གཞན་གཞན་སྤྱེད། །ཅིས་གསུམ་པ་
 བ་ལྟར། དེས་པོ་གཞན་འགྱུར་དུ་སྒྲུབ། །མཚན་ཉིད་གཞན་འགྱུར་དུ་སྒྲུབ། །གནས་
 སྐབས་གཞན་འགྱུར་དུ་སྒྲུབ། །གཞན་གཞན་འགྱུར་དུ་སྒྲུབ་དང་བཞི་ལས། དང་པོ་ནི།
 བཅུན་པ་ཆོས་སྒྲིབས་ན་རེ། ལྷ་གྲུ་མ་འོངས་པ་ནས་ད་ལྟ་བ་དང་། ད་ལྟ་བ་ནས་འདས་
 པར་འདུག་པའི་ཆོ། དུས་སྐབས་སྐབས་དེས་པོ་དེ་དང་གྲུང་རྒྱས་མི་འདོར་མེ། དཔེར་
 བ། གསེར་ལུས་བཅོམ་ནས་རྒྱན་བྱེད་པ་དང་། འོ་མ་ཞོར་འགྱུར་བ་ནི་དབྱིབས་དང་རོ་
 གཞན་དུ་འགྱུར་གྲུང་། ལ་དོག་མི་འགྱུར་བ་བཞིན་ནོ། །ཞེས་ཟེར། གཉིས་པ་ནི།
 བཅུན་པ་དབྱུངས་སྒྲིབས་ན་རེ། དུས་གསུམ་པ་རེ་ལའང་དུས་གསུམ་པ་འི་མཚན་ཉིད་
 ལྟར་མོད་གྲུང་། གང་གསལ་ཆེ་བ་དེའི་སྒྲིབས་འདས་པ་སོགས་སུ་འཛོག་སྟེ། དཔེར་བ།
 སྒྲིས་པ་གཅིག་བྱད་མེད་གཅིག་ལ་ལྷག་པར་ཆགས་པའི་ཆོ་བྱད་མེད་གཞན་ལ་ཆགས་
 བུལ་མིན་པ་བཞིན་ནོ། །ཞེས་ཟེར། གསུམ་པ་ནི། བཅུན་པ་དབྱིག་གེས་ན་རེ། ལྷ་གྲུ་
 ལ་སོགས་པའི་དེས་པོ་གཅིག་ཉིད་གྲུང་མ་འོངས་པ་དང་ད་ལྟ་བ་དང་། འདས་པའི་
 གནས་སྐབས་སོ་སོར་བྱིན་པ་ན་མ་འོངས་པ་སོགས་སུ་འཛོག་དེ། དཔེར་བ་ཅིས་བྱི་
 རིལ་བྱ་གཅིག་ཉིད་གཅིག་དང་བརྒྱ་སྟོང་སོགས་བྱི་གོ་མིག་ཏུ་བཞག་པ་ན་གཅིག་དང་
 བརྒྱ་དང་སྟོང་སོགས་བྱི་བ་སྟོང་འཛོག་པ་བཞིན་ནོ། །ཞེས་ཟེར། བཞི་པ་ནི། བཅུན་པ་
 མངས་རྒྱས་ལྟ་ན་རེ། དེས་པོ་གཅིག་ཉིད་གྲུང་རང་གི་སྐབས་ལ་སྐབས་ནས་མ་འོངས་པ་
 དང་། བྱི་མ་ལ་སྐབས་ནས་འདས་པ་དང་། རང་གི་ངོ་བོ་ལ་སྐབས་ནས་ད་ལྟ་བར་འཛོག་
 མེ། དཔེར་བ་བྱད་མེད་གཅིག་ཉིད་རང་གི་མ་ལ་སྐབས་ནས་སུ་སོ་དང་རང་གི་སུ་སོ་ལ་
 སྐབས་ནས་མང་འཛོག་པ་བཞིན་ནོ། །ཞེས་ཟེར། ལུགས་དང་པོ་མི་འཐད་དེ། འགྱུར་བ་
 སྒྲུབ་གྲུངས་ཅན་ལུགས་དང་བྱད་པར་མེད་པའི་བྱིར། གཉིས་པ་མི་འཐད་དེ། དུས་
 གསུམ་བྱི་མཚན་ཉིད་འཆོལ་བར་ཐལ་བའི་སྒྲིབ་མོད་པའི་བྱིར། གསུམ་པ་མི་འཐད་དེ།

[illegible]

ཡ། དེའི་ཕྱིར་ལུགས་འདིས་སེལ་འདྲ་ན་གི་བྱད་བཞིན་གྱི་གཟུགས་བརྟན་ཡང་སྒྲིབ་
དངོས་པོ་བྱད་པར་གཟུགས་གྱི་སྒྲུ་མཆོད་དུ་འདོད་ཅིང་། དེ་བཞིན་དུ་འབྲལ་གྱི་འབྲལ་
རྒྱས་བསྐྱད་པའི་དབང་གིས་གྱི་སྒྲིབ་པ་ཅས་ལ་དངོས་པོར་འཛོག་གིས་བཤང་རང་
མཆོན་མི་བཞེད་པ་ལ་ལུག་གོ། །དེ་ཡང་བྱེ་བྲག་དུ་སྒྲུ་བས་སྒྲུ་གུའི་འདས་པ་དང་། མ་
འོངས་པ་དངོས་པོར་འདོད་པ་དང་འདོད་རྒྱལ་མི་འདུ་མེ། བྱེ་བྲག་དུ་སྒྲུ་བས་སྒྲུ་གུ་
འདས་པ་དང་། མ་འོངས་པའི་དུས་སྒྲུ་གུ་ཡོད་པར་འདོད་ཅིང་། ཐལ་འབྱུར་བས་དེ་
ལྟར་མི་འདོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་དུས་གསུམ་སོ་སོའི་དོ་བོ་དོས་བཟུང་བ། འདས་
མ་འོངས་དངོས་པོ་ཡིན་པའི་སྒྲུབ་བྱེད་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི། བཞི་བརྒྱ་པའི་འབྲེལ་
བཤམས་ཀྱང་། དེ་ལ་མ་འོངས་པ་ནི་ད་ལྟར་གྱི་དུས་སྒྲུ་མ་སྒྲིན་པའོ། །འདས་པ་ནི་དེ་
ཉིད་ལས་འདས་པའོ། །ད་ལྟར་བྱུང་པ་ནི་སྒྲིས་ལ་མ་འགག་པའོ། །ད་ལྟར་བྱུང་པ་ནི་
ད་ལྟར་དམིགས་པའི་ཕྱིར། གཙོ་བོ་ཡིན་གྱི་དེར་མ་འོངས་པ་དང་བརྒྱལ་བ་དག་གིས།
མ་འོངས་པ་དང་། འདས་པའི་དུས་གཉིས་རྣམ་པར་འཛོག་པ་ནི་གཙོ་བོ་མ་ཡིན་ནོ། །
ཞེས་གསུངས། འདི་ལ་དུས་གསུམ་སོ་སོའི་མཆོན་ཉིད་དང་མཆོན་གཞི་དོས་བཟུང་
པའོ། །དང་པོ་ནི། དངོས་པོ་གཞན་ཞིག་སྒྲིས་ཟིན་ཞིག་པའི་ཆ། འདས་པའི་མཆོན་
ཉིད། དངོས་པོ་གཞན་ཞིག་རང་ཉིད་བསྐྱེད་བྱེད་གྱི་རྒྱ་ཡོད་ཀྱང་རྒྱུན་མཆོང་པའི་དབང་
གིས་རེ་ཞིག་མ་སྒྲིས་པའི་ཆ། མ་འོངས་པའི་མཆོན་ཉིད། སྒྲིས་ལ་མ་འགག་པ་ཡིན་པ་
གང་ཞིག །རང་ཉིད་གྱི་དོན་སྒྲི་འཆར་བ་འདས་པ་དང་མ་འོངས་པ་སོ་སོའི་དོན་སྒྲི་
འཆར་བ་ལ་མི་ལྟོས་པ་དེ། ད་ལྟར་པའི་མཆོན་ཉིད་ཡིན་ནོ། །གཉིས་པ་ནི། ལྷ་གུ་ལྷ་གུ་
ལ་མཆོན་ན། ལྷ་གུ་དེ་རྒྱ་རྒྱུན་ལས་སྒྲིས་ཟིན་རང་གི་སྐད་ཅིག་གཉིས་པར་འགག་པ་ནི་
ལྷ་གུ་འདས་པ་དང་། སྒྲིབ་སྒྲུ་གུ་བསྐྱེད་བྱེད་གྱི་རྒྱ་ཡོད་ཀྱང་། དགུན་དུས་སུ་ཞིང་འགའ་
ཞིག་དུ་ལྷ་གུ་སྒྲིབ་པའི་རྒྱུན་མཆོང་བས། དགུན་དུས་ཞིང་འགའ་ཞིག་དུ་ལྷ་གུ་མ་སྒྲིས་

བའི་ཆ་ལྷ་གུའི་མ་འོངས་པ་དང་། ལྷ་གུ་སྒྲིམ་ལ་མ་འགག་པ་ལྷ་གུ་ད་ལྷ་བའི་མཆོམ་
 གཞིར་འདོད་ལ། རྣམ་གསུམ་གྱི་མཆོམ་གཞི་འདི་ཅུམ་ཞིག་ནི། རྩེ་བྲག་སྐྱེ་བ་མ་
 གདོགས་ཐམས་ཅད་ལ་བྱུན་ལ། ཐལ་འབྱུར་བས་ནི། ལྷ་གུ་ཞིག་པ་ནི། རང་བརྟེན་
 བའི་སྐྱེས་ཞིག་རྒྱུའི་ལྷ་གུ་བཅད་པ་ཅུམ་མིན་གྱི། དེ་བཅད་པའི་དངོས་པོ་གཅིག་འཕེམ་
 བར་འདོད་པས་མ་ཡིན་དགག་རྩེ་འདོད་དོ། རྟིག་ཆེན་ལས། ལྷ་ད་ཅིག་དང་པོ་རྣམ་
 གཉིས་བར་ཞིག་པ་ནི་དགག་བྱ་དངོས་སུ་བཅད་ནས་རྟོགས་དགོས་པས་དགག་པ་
 ཡིན་ལ། མེད་དགག་ནི་མིན་པས་མ་ཡིན་དགག་སྟེ། ཞིག་རྒྱ་དེ་བཅད་པ་ཅུམ་མིན་གྱི།
 དེ་བཅད་པའི་དངོས་པོ་གཅིག་འཕེམ་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེས་ན། ལྷ་
 གུ་ཞིག་པ་ཞེས་བརྟེན་པའི་སྐྱེས། ཆོས་གཞན་རྒྱུ་པ་ལྷ་གུ་ལ་བརྟེན་ནས་འབྱུར་བ་
 འཕེམ་ནོ། །དེས་ན་ལྷ་གུ་སྐད་ཅིག་མ་སྐྱ་མ་ལས་ལྷ་གུ་སྐད་ཅིག་མ་ཕྱི་མ་རྣམས་སྟེ་བ་
 བཞིན་དུ། ལྷ་གུའི་ཞིག་པ་སྐད་ཅིག་མ་སྐྱ་མ་ལས་ཀྱང་། དེའི་འབྲས་བུ་ཞིག་པ་སྐད་
 ཅིག་མ་ཕྱི་མ་རྣམས་སྟེ་བར་འབྱུར་བས། ལྷ་གུ་ལ་སྐགས་པའི་དངོས་པོ་རྣམས་ཀྱི་ཞིག་
 པ་དངོས་པོར་གྲུབ་པ་ཡིན་ནོ། །དེས་ན། ལྷ་གུའི་ཞིག་པ་སྐད་ཅིག་དང་པོ་དེ་ལྷ་གུའི་
 ཞིག་པ་ཡིན་གྱང་དེའི་རིགས་འདྲའི་ཞིག་པ་རྣམས་ལྷ་གུའི་ཞིག་པ་མིན་ཏེ། རང་རང་གི་
 སྐད་ཅིག་མ་སྐྱ་མ་སྐྱ་མའི་ཞིག་པར་འཛོག་པས་ཞིག་པ་ཐམས་ཅད་འདས་པ་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར་རོ། །ལྷ་གུ་ཞིག་པ་དེ་རང་རྣམ་སུ་མ་ཞིག་གྱང་། ཞིག་པ་ནི་ཡིན་ཏེ། ལྷ་གུའི་ཞིག་
 པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་བཞིན་དུ་ལྷ་གུ་སྟེ་བའི་རྒྱ་ཡོད་གྱང་། རྩེན་མ་ཆོང་བའི་དབང་
 གིས་རེ་ཞིག་ལྷ་གུར་མ་སྒྲིམ་པའི་ཆ་སྐད་ཅིག་དང་པོ་ལྷ་གུའི་མ་འོངས་པ་ཡིན་གྱང་།
 དེའི་རྒྱན་གྱི་མ་འོངས་པ་རྣམས་རང་རང་གི་སྐད་ཅིག་ཕྱི་མ་ཕྱི་མའི་མ་འོངས་པར་
 འཛོག་ལ། ད་ལྟར་བཞི་དངོས་པོ་གཞན་ཞིག་ཞིག་པ་དང་། མ་སྒྲིམ་པའི་སྒྲོན་ས་
 འཛོག་མི་དགོས་པའི་སྒྲིམ་ལ་མ་འགག་པའི་ལྷ་གུ་ལྷ་བྱ་ཡིན་པས། འདས་པ་དང་མ་

འོངས་པའི་སྐྱེས་ལ་མ་འགག་པའི་ཆ་རྣམས་དང་མི་འདྲ་བའི་ཕྱིར། རྟེན་ཆེན་རིགས་
 བའི་རྒྱ་མཚོ་ལས། འོ་ན་ལྷ་གུ་ཞིག་པའི་ཞིག་པ་རིགས་འདྲ་བརྒྱུད་མར་འབྱུང་བར་
 འདོད་པས། དེའི་སྐད་ཅིག་མ་སྐྱེས་ལ་མ་འགག་པ་རྣམས་ད་ལྟ་བར་འབྱུང་ལ། དེ་
 ལྟར་ན་ད་ལྟ་བ་དང་ཞིག་པ་གཉིས་མི་འགལ་བར་འབྱུང་རོ། །ཞེ་ན་སྒྲིལ་མེད་དེ། ལྷ་
 གུ་ཞིག་པའི་སྐད་ཅིག་མ་དང་པོ་ནི། ལྷ་གུའི་ཞིག་པ་ཡིན་ལ་དེའི་རིགས་འདྲའི་ཞིག་པ་
 རྣམས་ནི་སྐྱ་སྐྱ་སྐྱ་སྐྱ་ཞིག་པ་ཡིན་ཞིང་ཞིག་པ་ཐམས་ཅད་འདས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །
 ལྷ་གུ་ཞིག་པ་དེ་རང་དུས་ན་ཁོ་རང་ཞིག་པ་མིན་ཀྱང་སྒྱིར་ཞིག་པ་ཡིན་པས་འདས་པ་
 ཁོ་ཅེས། །དེ་ལྟར་འདས་པའི་རིགས་འདྲ་ནི་སྐྱེད་ཅིག་བྱུང་ཡང་དངོས་པོ་གཞན་གཅིག་
 ཞིག་པའི་སྒྲོ་ནས་རང་གི་ངོ་བོ་བཞག་དགོས་པའི་དུས་གཞན་གཉིས་དང་བྱུང་བར་
 ཆེས། །དེ་བཞིན་དུ་མ་འོངས་པའི་རིགས་འདྲ་ནི་སྐྱེད་གཅིག་བྱུང་ཡང་དངོས་པོ་གཞན་
 ཞིག་པ་སྐྱེས་པ་ཁོ་ཅེས་སྒྲོ་ནས་རང་གི་ངོ་བོ་བཞག་དགོས་པས་འདས་པ་དང་ད་ལྟ་བ་
 གཉིས་དང་བྱུང་བར་ཆེས། །དེ་ལྟར་ད་ལྟ་བ་ནི་དངོས་པོ་གཞན་གཅིག་ཞིག་པ་དང་ས་
 སྐྱེས་པའི་སྒྲོ་ནས་གཞག་མི་དགོས་པའི་སྐྱེས་ལ་མ་འགག་པའི་ལྷ་གུ་ལྷ་བྱ་ཡིན་པས་མ་
 འོངས་པའི་སྐད་ཅིག་མ་སྐྱེས་ལ་མ་འགག་པ་རྣམས་དང་བྱུང་བར་ཆེས། །ཞེས་གསུངས་
 བའི་ཕྱིར། དེས་ན་དགེ་མི་དགའི་ལས་ཀྱི་ཞིག་པ་རྣམས་ཀྱང་། དགེ་བ་དང་མི་དགེ་
 བར་འདོད་ལ། མི་དགེ་བའི་ལས་ཀྱི་རྒྱུ་ཀྱི་ཞིག་པ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཐུགས་རྒྱུད་ལ་ཡོད་
 ཀྱང་། མི་དགེ་བའི་ལས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཐུགས་རྒྱུད་ལ་ཡོད་མི་དགོས་ཏེ། སྒྱིར་ནི་མི་
 དགེ་བའི་ལས་ཀྱི་ཞིག་པ་སྐད་ཅིག་དང་པོ་མི་དགེ་བའི་ལས་ཀྱི་ཞིག་པ་ཡིན་ཀྱང་།
 རྒྱུ་ཀྱི་ཞིག་པ་རྣམས་དེའི་ཞིག་པ་མིན་ལ། རྣམ་སྒྲིལ་ལྟར་མ་ཟིན་པ་དང་། གཉེན་པོས་
 མ་བཅོམ་པའི་མི་དགེ་བའི་ལས་ཀྱི་རྒྱུ་ཀྱི་ཞིག་པ་རྣམས་མི་དགེ་བར་འདོད་ཀྱང་།
 དེའི་རྒྱུ་ཀྱིས་ཞིག་པ་གང་ཡིན་ཐམས་ཅད་དེར་མི་འདོད་པའི་ཕྱིར། གཉེས་པ་ལུང་

གིས་བསྐྱབ་པ་དང་རིགས་པས་བསྐྱབ་པ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ལ་ཞིག་པ་དངོས་པོ་
 ཡིན་ཏེ། ས་བཅུ་པའི་མདོ་ལས། རྒྱུ་པའི་རྒྱུ་གིས་རྒྱ་གི་ཞེས་གསུངས། རོན་ནི་རྒྱ་པ་
 དང་གི་བ་དེ་རང་གི་རྒྱར་རྒྱར་པའི་རྒྱུ་པས་བསྐྱེད་པ་གང་ཞིག །གི་བ་དེ་སེམས་ཅན་
 གང་གི་པའི་ཞིག་པར་འཛིག་པའི་བྱིར། གཞན་ཡང་སེམས་ཅན་གི་བ་དངོས་པོར་ས་
 བཅུ་པའི་མདོ་ལས་བསྟན་ཏེ། མདོ་དེ་ལས། འཆི་བ་ཡང་བྱ་བ་གཉིས་སུ་ཉེ་བར་གནས་
 ཏེ། འདུ་བྱེད་འཛིག་པར་བྱེད། ཡོངས་སུ་མི་ཤེས་པ་རྒྱུ་མི་འཆད་པའི་རྒྱ་ཡང་བྱེད་
 པའི་བྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། རོན་ནི། སེམས་ཅན་འཆི་བ་དེས་དངོས་སུ་
 རང་འབྲས་སེམས་ཅན་གི་བ་བསྐྱེད་ཅིང་། རྒྱུ་ནས་རང་འབྲས་རྒྱུ་བ་བྱི་མའི་མ་རིག་
 པ་བསྐྱེད་པར་བསྟན་ནོ། །ཞིག་པ་དངོས་པོ་ཡིན་པར་མདོ་གཞན་ལས་གསུངས་ཏེ།
 ཆོས་མངོན་པའི་མདོར། འདུས་བྱས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་རྒྱེ་གནས་འཛིག་གསུམ་འདུ་བྱེད་
 ཀྱི་ལུང་པོར་གསུངས་པ་གང་ཞིག །འདུ་བྱེད་ཀྱི་ལུང་པོ་ཡིན་ན་དངོས་པོ་ཡིན་དགོས་
 པའི་བྱིར། གཉིས་པ་རིགས་པས་བསྐྱབ་པ་ལ། འགྲེལ་བ་ཆོག་གསལ་ལས་གསུངས་
 པའི་རིགས་པས་སྐྱབ་པ་དང་། རིགས་པ་དུག་ཅུ་པ་ལས་གསུངས་པའི་རིགས་པས་
 ཞིག་པ་དངོས་པོར་སྐྱབ་པའོ། །དང་པོ་ནི། ཆོག་གསལ་ལས། འཛིག་པ་རྒྱ་མེད་དུ་
 ཁས་སྤངས་ནས་འདུས་བྱས་སྐྱད་ཅིག་མར་སྒྲ་བ་ལྟར་ན། རྒྱ་མེད་པས་འཛིག་པ་མེད་
 པའི་བྱིར། དངོས་པོ་སྐྱད་ཅིག་མ་དང་འཛིག་པ་དང་བྲལ་བ་རྣམས་འདུས་བྱས་སྐྱུ་ཅི་
 ལྟར་འབྱུང། དེའི་བྱིར་དེ་ཐམས་ཅད་འགྲིག་དཀའ་བར་འབྱུར་རོ། །ཞེས་གསུངས།
 དེའི་རོན་ནི། འདིར་ཐོགས་སྒྲ་སྒྲ་པས་འདུས་བྱས་རྣམས་རང་གྲུབ་པའི་དུས་གཉིས་
 པར་ཞིག་པ། རྒྱ་མེད་དང་འདུས་མ་བྱས་སུ་རང་རྒྱུད་པ་ཕོགས་ཀྱིས་ཁས་སྤངས་ལ་དེ་
 ལྟར་ཁས་སྤངས་པས་འདུས་བྱས་རྣམས་རང་གྲུབ་པའི་དུས་གཉིས་པར་འཛིག་པ་ལ་
 ཡང་རྒྱ་མེད་པར་ཁས་སྤངས་དགོས་པའི་གནད་ཀྱིས་འཛིག་པ་རྒྱ་མེད་དུ་སྒྲ་བ་ལྟར་ན་

ཞེས་སྒྲོས་པའི་ཕྱིར། འགོག་ཚུ་ལ་ནི། འདུས་བྱས་འཛིག་པ་ལ་རྒྱ་མེད་པར་གྲུ། འདུས་
 བྱས་ཞིག་པ་ལ་རྒྱ་མེད་པའི་ཕྱིར། འདུས་བྱས་ཞིག་པ་དངོས་མེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཉགས་
 ཁས། འདོད་ན། འདུས་བྱས་འཛིག་པ་རྒྱ་མེད་དུ་འབྱུང་བར་གྲུ། འདོད་པའི་ཕྱིར།
 འདོད་ན། འདུས་བྱས་མི་འཛིག་པར་གྲུ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ལྷན་ཏེ། འདུས་
 བྱས་སྒྲན་ཅིག་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཉགས་ཁས་ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་ནོ། རིགས་པ་དྲུག་
 རྩ་པའི་རིགས་པ་ནི། དེ་ཉིད་ལས། རྒྱ་ཟད་ཉིད་ལས་ཞི་བ་ནི། ཟད་ཅེས་བྱ་བར་
 དམིགས་པ་སྟེ། ཞེས་གསུངས་ལ། དེའི་དོན་ནི། ཞིག་པ་དངོས་པོ་ཡིན་ཏེ། མར་མེ་
 ཞིག་པ་དངོས་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ལྷུ་མ་ལྷ་བུའི་རྒྱ་ཟད་པ་ནི་འབྲས་བུ་མར་མེ་གི་བའི་
 རྒྱ་ཡིན་པ་གང་ཞིག མར་མེ་གི་བ་དེ་མར་མེའི་ཞིག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། ལྷུ་ག་
 མོགས་ཀྱི་དངོས་པོ་དང་། དེ་ཞིག་པ་དེའི་དངོས་པོར་མེད་པ་གཉིས་ཀའང་དངོས་པོ་
 ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྩ་བ་གེས་རབ་ལས། དངོས་དང་དངོས་མེད་འདུས་བྱས་ཡིན། ཞེས་
 གསུངས་པའི་ཕྱིར། དག་དོན་ནི། རྒྱད་ལ་ལར་ལས་བསགས་པ་འགག་ནས་ཡུན་རིང་
 དུ་ལོན་པ་ལས་ཀྱང་ལས་ཀྱི་འབྲས་བུ་བསྐྱེད་པ་མི་འགལ་ཏེ། ལས་རང་བཞིན་གྱི་མི་
 འགག་ཅིང་ལས་འབྲས་ཀྱི་དེན་ཀྱན་གཞི་སྟགས་ཁས་མ་སྒྲངས་ཀྱང་ལས་ཞིག་པས་
 ལས་ཀྱི་འབྲས་བུ་བསྐྱེད་པའི་ཕྱིར།

གཟུང་བ་མེད་པར་འཛིན་པ་མ་མཐོང་ཞིང་། །ཞེས་མོགས་ཀྱི་གཞན་གྱི་འདོད་པའི་
 སེམས་ཅམ་པའི་ལུགས་ཀྱི་བྲག་རྩ་འགོག་ཚུལ་ཇི་སྟར་ཡིན་ཞེས། འདི་ལ་སྤྱི་དོན་མེད་
 པའི་ཤེས་པ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་དགག་པ། གཞན་དབང་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་
 པའི་སྒྲུབ་བྱེད་དགག་པ། སེམས་ཅམ་རྩ་གཟུངས་པའི་ཅམ་སྒྲས་སྤྱི་དོན་འགོག་པ་མ་
 ཡིན་པར་བརྟན་པ་གསུམ་གྱི་སྒོ་ནས་འགོག་པ་ལ། དང་པོ་ནི། གཟུང་བ་མེད་པར་
 འཛིན་པ་མ་མཐོང་ཞིང་། །ཞེས་པ་ནས། སྒྲོ་ཡར་མེད་ཅེས་དོན་འདི་ཤེས་པར་གྱིས། །

ཞེས་པའི་བར་གྱིས་འཆད། གཉིས་པ་ནི། གལ་ཏེ་གཟུང་མེད་འཛིན་པ་ཉིད་ལྟ་
 ཞིང་། ཞེས་པ་ནས། བྱིན་ས་ལྟོ་བས་ལྟན་པ་དག་གིས་བསྟེན་པར་བྱ། ཞེས་པའི་བར་
 གྱིས་འཆད། གསུམ་པ་ནི། མདོན་གྱུར་མདོན་ལྷོགས་བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔལ་ཡི། །
 ཞེས་པ་ནས། ལྟང་ཉིད་དོན་ཅན་ངེས་དོན་གྱིས་པར་གྱིས། ཞེས་པའི་བར་གྱིས་འཆད།
 འོ་ན་གཟུང་བ་མེད་པར་འཛིན་པ་ས་མཐོང་ཞིང་། ཞེས་སོགས། བྱི་དོན་མེད་པའི་
 ཤེས་པ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་འགོག་རྒྱལ་རི་ལྟར་ཡིན་ཞེས། དེ་ཡང་གཟུང་བ་མེད་
 པར་འཛིན་པ་ས་མཐོང་ཞིང་། ཞེས་པ་ནས། ཡོད་དང་སྟོས་ཀྱང་ལུལ་མིན་རང་བཞིན་
 ཡོད། ཅེས་པའི་བར་གྱིས་བྱི་རྩལ་མེད་པའི་ཤེས་པ་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པར་འདོད་
 པའི་སེམས་ཅམ་པའི་ལུགས་དེ་བརྟེན་ནས། བྱི་རྩལ་མེད་སེམས་དཔེ་ནི་གང་དུ་ཡོད་
 ཅེས་སོགས་གྱིས་དགག་པ་དངོས་དེ་འཆད། དེའི་རྒྱལ་ཡང་། བྱི་རྩལ་མེད་པའི་ཤེས་
 པ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པའི་དཔེ་དགག་པ། དག་ཆགས་གྱི་རྣམ་པ་ལས་བྱི་དོན་གྱིས་
 ལྟང་པའི་ཤེས་པ་སྟེ་བའི་དོན་དགག་པ། དེ་ལྟར་དགག་པ་དང་མི་སྟག་པ་བསྟོས་པ་
 གཉིས་མི་འགལ་བར་བསྟན་པ་གསུམ་གྱིས་འགོག་ལ། དེའི་དང་པོ་ནི། བྱི་རྩལ་མེད་
 སེམས་དཔེ་ནི་གང་དུ་ཡོད། ཅེས་པ་ནས། དེ་ལྟ་ས་ཡིན་དེ་བྱིར་དེ་ཡོད་མིན། ཞེས་
 པའི་བར་གྱིས་འཆད། གཉིས་པ་ནི། གང་བྱིར་མཐོང་བ་དག་ལ་སྟོ་རྣམ་ནི། ཞེས་པ་
 ནས། འགར་ཡང་དངོས་པོ་ཡོད་ཅེས་ས་བསྟན་དོ། ཞེས་པའི་བར་གྱིས་འཆད། གསུམ་
 པ་ནི། རྣལ་འབྱུང་པ་ཡི་སྟོ་མའི་མན་ངག་ལས། ཞེས་པ་ནས། རྒྱལ་བ་བྱུང་ལ་ཡི་
 དུགས་རྣམས་སྟོ་ཡང་། ཞེས་པའི་བར་གྱིས་བཤད་ནས། མདོར་ན་རི་ལྟར་ཤེས་བྱ་མེད་
 དེ་བཞིན། སྟོ་ཡང་མེད་ཅེས་དོན་འདི་ཤེས་པར་གྱིས། ཞེས་པའི་རྟེན་པ་གཉིས་གྱིས་
 དེ་དག་གིས་དོན་བསྟན་ནས་འཆད་དོ། འོ་ན། བྱི་རྩལ་མེད་སེམས་དཔེ་ནི་གང་དུ་
 ཡོད། ཅེས་སོགས་གྱིས། བྱི་རྩལ་མེད་པའི་ཤེས་པ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པའི་དཔེ་

འགོག་ཚུལ་ནི་ལྷ་ར་ཡིན་ཞེས། དེ་ལ་ཡང་མི་ལས་གྱི་དཔེ་དགག་པ། ལྷ་གད་མཐོང་
བའི་དཔེ་དགག་པ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། མི་ལས་གྱི་དཔེས་ཤེས་པ་རང་བཞིན་གྱིས་
ཡོད་པ་མི་འགྲུབ་ཅིས་སྟོན་པ་ལ། བྱི་རོལ་མེད་མེས་ས་དཔེ་ནི་གང་དུ་ཡོད། ཅིས་པ་
ནས། དེ་འདྲ་བྱི་རོལ་ལ་ཡང་ཡོད་པ་ཡིན། ཞེས་པའི་བར་གསུངས། མི་ལས་གྱི་
དཔེས་སང་དུས་སུ་བྱི་རོལ་མེད་པ་མི་འགྲུབ་ཅིས་སྟོན་པ་ལ། གལ་ཏེ་གཉིད་ནི་མིག་
སྒྲོ་མི་སྤྱིད་པས། ཞེས་པ་ནས། རྩ་སྟགས་ལྷག་ས་གསུམ་པོ་འདྲ་སྟེ་བ་མེད། ཅིས་པའི་
བར་གསུངས། དེས་ན་མི་ལས་གྱི་དཔེས་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་རྒྱན་བར་འགྲུབ་པོ།
ཞེས་སྟོན་པ་ལ། མི་ལས་ནི་ལྷ་ར་དེ་བཞིན་འདྲིར་འདོད་ན། ཞེས་པ་ནས། གཏི་ལྷག་
གཉིད་ཟད་ལས་དེ་དེ་བཞིན་ནོ། ཞེས་པའི་བར་གསུངས། གཉིས་པ་སྤྱ་གད་གྱི་དཔེ་
དགག་པ་དེ། དབང་པོ་རབ་རིབ་ཅིས་པ་སྒྲོ་གང་གི། ཞེས་པ་ནས། དེ་ལྷ་མ་ཡིན་དེ་
བྱིར་དེ་ཡོད་མིན། ཞེས་པའི་བར་གྱིས་འཆད། གང་བྱིར་མཐོང་བ་དག་ལ་སྒྲོ་རུས་
ནི། ཞེས་སྟགས་གྱིས། བྱི་རོལ་མེད་པའི་དོན་རྣམ་གྱི་ཤེས་པ་སྟེ་བའི་དོན་འགོག་ཚུལ་
ཡང་། དག་ཆགས་སྒྲིན་ས་སྒྲིན་ལས་དོན་རྣམ་གྱི་ཤེས་པ་སྟེ་བ་དང་མི་སྟེ་བ་དགག་པ།
སྤྲུལ་ཡང་བྱི་དོན་མེད་པར་རྣམ་ཤེས་ཡོད་ཚུལ་བརྗོད་པ་དགག་པ། མེས་ས་ཅམ་གྱི་
ལྷགས་བགག་པ་ལ་ལུང་གི་གཞོད་པ་མེད་པར་བསྟན་པ་གསུམ་གྱིས་འགོག་ལ། དང་
པོ་ནི། གང་བྱིར་མཐོང་བ་དག་ལ་སྒྲོ་རུས་ནི། ཞེས་པ་ནས། དེ་དག་རྒྱད་གཅིག་
གཏོགས་པར་རིགས་ས་ཡིན། ཞེས་པའི་བར་གྱིས་འཆད། གཉིས་པ་ནི། མིག་སྒྲོ་སྟེ་
བར་རང་རུས་གང་ཞིག་ལས། ཞེས་པ་ནས། ཅོད་འདི་སེལ་བྱེད་ཅིས་པའི་བར་གྱིས་
འཆད། གསུམ་པ་ནི། མངས་རྒྱས་རྣམས་གྱི་ནི། འགར་ཡང་དངོས་པོ་ཡོད་ཅིས་ས་
བསྟན་ཏོ། ཞེས་པའི་བར་གྱིས་འཆད། དེའི་དང་པོར་སྤྲུལ་ཡང་བྱི་དོན་མེད་པའི་རྣམ་
ཤེས་ཡོད་ཚུལ་བརྗོད་པ་དགག་པའི་ཚུལ་ལ་ཡང་། གང་བྱིར་མཐོང་བ་དག་ལ་སྒྲོ་རུས་

མི། ཁྱེས་པ་ནས། ཤེས་བྱ་ཡོད་དཔོན་གྲུལ་བས་མིན་ཞེས། ཁྱེས་པའི་བར་གྱིས་སྤྱི་
 དོན་མེད་པར་དོན་སྣང་གི་ཤེས་པ་སྤྱི་བའི་སེམས་ཅམ་པའི་ལུགས་དེ་བརྗོད་ནས། ལུས་
 དེ་མེད་པས་འདིར་ནི་འགྲུབ་མ་ཡིན། ཁྱེས་སོགས་ཀྱི་དགག་པ་དཔོན་དེ་འཆད། དེའི་
 རྒྱལ་ནི། ད་ལྟར་པ་ལ་ལུས་པ་རང་བཞིན་གྱི་ཡོད་པ་དགག། སའོར་ས་པ་ལ་ལུས་པ་
 རང་བཞིན་གྱི་ཡོད་པ་དགག། འདས་པ་ལ་ལུས་པ་རང་བཞིན་གྱི་ཡོད་པ་དགག་པ་
 གསུམ་གྱིས་འཆད་ལ། དེའི་དང་པོར། ལུས་དེ་མེད་པས་འདིར་ནི་འགྲུབ་མ་ཡིན། །
 ཁྱེས་པ་ནས། ས་སྤྱིས་ངོ་བོ་ལ་ཡང་ལུས་ཡོད་མིན། ཁྱེས་པའི་བར་གྱིས་འཆད། །
 གཉིས་པ་ནི། བྱད་པར་མེད་པ་བྱད་པར་ཅན་ཡོད་མིན། ཁྱེས་པ་ནས། འགྲུབ་མིན་
 ཉིད་ཅེས་དམ་པ་རྣམས་གྱིས་གསུངས། ཁྱེས་པའི་བར་གྱིས་འཆད། གསུམ་པ་ནི།
 གལ་ཏེ་འགག་པའི་ལུས་སྤྱིན་ལས་འགྱུར་ན། ཁྱེས་པ་ནས། དེ་དག་རྒྱད་གཅིག་
 གཏོགས་པ་རིགས་མ་ཡིན། ཁྱེས་པའི་བར་གྱིས་འཆད། འོན་ཀླུ་འབྱོར་པ་ཡི་སྒྲ་
 མའི་མན་ངག་ལས། ཁྱེས་སོགས་ཀྱི་སྤྱི་དོན་མེད་པའི་ཤེས་པ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་
 པ་བཀག་པ་དང་། མི་སྤྱུག་པ་བསྐྱོམ་པ་གཉིས་མི་འགལ་བར་བསྟན་རྒྱུ་འི་ལྟར་ཡིན་
 ཞེས། ཁོ་ན་དེ། བྱི་རོལ་མེད་པའི་ཤེས་པ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པའི་མཐུན་དཔེ་ཡོད་
 དེ། མི་སྤྱུག་པ་བསྐྱོམ་པའི་རྣལ་འབྱོར་པའི་ཤེས་པ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པའི་བྱིར་
 ཞེས། དེ་མི་འཐད་པར་སྟོན་པ་ལ། རྣལ་འབྱོར་པ་ཡི་སྒྲ་མའི་མན་ངག་ལས། ཁྱེས་
 གསུངས། དོན་ནི། མི་སྤྱུག་པ་བསྐྱོམ་པའི་ཀེང་རུས་གསལ་སྣང་གི་ཤེས་པ་རང་བཞིན་
 གྱིས་མེད་དེ། དེ་ཡོད་ན་རྩོས་གར་ལ་ལྟ་བའི་ལྟ་མོ་བ་རྣམས་ལ་གཅིག་ལ་རི་ལྟར་
 སྒྲུང་བ་ལྟར་གཞན་ལ་ཡང་སྒྲུང་བ་བཞིན་དུ། མི་སྤྱུག་པ་བསྐྱོམ་པའི་རྣལ་འབྱོར་པ་
 ལྟར། ལུལ་དེར་ཇོ་གཏད་པའི་རྣལ་འབྱོར་པ་མ་ཡིན་པ་གཞན་ལ་ཡང་ཀེང་རུས་གསལ་
 བར་སྒྲུང་དགོས་པ་ལས་མི་སྒྲུང་བའི་བྱིར། ཁྱེས་སྟོན་པ་ལ་རྣལ་འབྱོར་པ་ཡི་ཐ་མའི་

མན་དག་ལས། ཞེས་པ་ནས། རྟོགས་འགྱུར་དེ་ནི་རྩུམ་པར་ཡང་མི་འགྱུར། ཞེས་
 པའི་བར་གསུངས། དེ་བཞིན་དུ་རྩུམ་པར་གཟུགས་བརྒྱན་སྟགས་སྦྲང་བའི་ཤེས་པ་
 ཡང་། བྱི་རོལ་མེད་པའི་ཤེས་པ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པའི་མཐུན་དཔེ་ཡང་དག་མ་
 ཡིན་ཏེ། རབ་རིབ་དང་ལྡན་པའི་དབང་པོ་ཅན་གྱི་ཤེས་པ་དང་རང་བཞིན་མེད་མཚུངས་
 ཡིན་པའི་བྱིར། ཞེས་སྟོན་པ་ལ། རབ་རིབ་དང་ལྡན་དབང་པོ་ཅན་མཚུངས་པ། ཞེས་
 པའི་བར་གསུངས། དེར་མ་ཟད་རྩུམ་པར་ཡང་གྲུང་རྒྱུ་ཁག་ཁག་དུ་སྦྲང་བའི་ཡི་དྲགས་ཀྱི་
 མིག་ཤེས་གྱུར། བྱི་རོལ་མེད་པའི་ཤེས་པ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པའི་མཐུན་དཔེ་ཡང་
 དག་མ་ཡིན་ཏེ། རབ་རིབ་དང་ལྡན་པའི་དབང་པོ་ཅན་གྱི་ཤེས་པ་དང་རང་བཞིན་གྱིས་
 མེད་མཚུངས་ཡིན་པའི་བྱིར། ཞེས་སྟོན་པ་ལ། རྩུམ་པར་གྲུང་ལ་ཡི་དྲགས་རྒྱུ་
 ཡང་། ཞེས་པའི་གཞུང་འདི་གསུངས།

འདི་ཡི་སྐབས་སུ་སྒྱི་དོན་ལ། ཆོས་ཀྱི་སྒྲེ་མཆེད་པའི་གཟུགས་ངོས་བཟུང་བ། རྩུ་
 གྲུང་རྒྱུ་ཁག་ཁག་དུ་སྦྲང་བའི་ཡི་དྲགས་ཀྱི་མིག་ཤེས་ཆད་མ་ཡིན་མིན་ལ་དབྱེད་པའོ། །
 དང་པོ་ནི། རྟོག་ཆེན་ལས། དེ་ལ་ཆོས་ཀྱི་སྒྲེ་མཆེད་ཀྱི་གཟུགས་ལྟ་ནི། དངོས་པོར་སྒྲུ་
 པའི་གྲུབ་མཐུན་བཏགས་པ་མིན་གྱི། མདོ་ལས་གསུངས་ཤིང་རང་ཉིད་ཀྱང་དེ་ལྟར་
 བཤད་དོ། ཞེས་གསུངས་པས། དེ་ལྟར་བཤད་ན། དབང་ཤེས་དང་ཡིད་ཤེས་གཉིས་
 ཀྱི་ནང་ནས་གཙོ་བོར་ཡིད་ཀྱི་ཤེས་པ་ལ་གཟུགས་སུ་སྦྲང་བའི་གཟུགས་སྦྲང་དེ། ཆོས་
 ཀྱི་སྒྲེ་མཆེད་པའི་གཟུགས་ཀྱི་མཆོན་ཉིད། དེ་ལ་རྣམ་པ་ལྟ་ཡོད་དེ། མདོར་བ་ཀྱན་
 བཏུས་ལས། ཆོས་ཀྱི་སྒྲེ་མཆེད་པའི་གཟུགས་གང་ཞེ་ན། དེ་ནི་རྣམ་པ་ལྟར་བསྟར་སྟེ།
 བསྟར་པ་ལས་ཐུར་བ་དང་། མདོར་བར་སྐབས་ཡོད་པ་དང་། ཡང་དག་པར་བྱུངས་པ་
 ལས་ཐུར་བ་དང་། ཀྱན་བཏགས་པ་དང་། དབང་འབྱོར་བའི། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་
 ལྟར་ཡོད་ལ། སོ་སོའི་མཆོན་གཞི་ནི། ཡིད་ཤེས་རྟོག་མེད་ཀྱི་ཤེས་པ་ལ་དུལ་བྱ་མགས་

སྒྲུང་བའི་སྒྲུང་བ་དེ། བསྐྱེད་པའི་ཆོས་ཀྱི་སྒྲུ་མཆོད་པའི་གཟུགས་དང་། དེ་ལ་བར་གྱི་
 སྒྲུང་བ་སྒྲུ་མིང་དེ་བ་སྒྲུང་བའི་སྒྲུང་བ། མཛོམ་པར་སྒྲུབས་ཡོད་ཀྱི་ཆོས་ཀྱི་སྒྲུ་མཆོད་
 པའི་གཟུགས་དང་། མོ་མོ་ཐར་པའི་སྒྲུ་པ་དང་། སྒྲུ་མིང་གྱི་གཟུགས་ནི། ཡང་དག་
 པར་སྒྲུངས་པའི་ཆོས་ཀྱི་སྒྲུ་མཆོད་པའི་གཟུགས་དང་། མི་སྐྱུག་པ་བསྒྲུ་མའི་ཉིང་དེ་
 འཛོམ་ལ་གེད་རུས་མེད་ཀྱང་གེད་རུས་སྐྱུ་གསལ་བར་སྒྲུང་བའི་སྒྲུང་བ་དེ། ཀྱུ་
 བདགས་པའི་ཆོས་ཀྱི་སྒྲུ་མཆོད་པའི་གཟུགས་དང་། ཟད་པར་གྱི་ཉིང་དེ་འཛོམ་ལ་ཟད་
 པར་མར་སྒྲུང་བའི་སྒྲུང་བ། དབང་འབྱོར་པའི་ཆོས་ཀྱི་སྒྲུ་མཆོད་པའི་གཟུགས་ཀྱི་
 མཆོམ་གཞི་ཡིན་ནོ། །ལུས་ངག་གི་དགོ་མི་དགོའི་ལས་དང་མོ་ཐར་གྱི་སྒྲུ་པ་མོགས་
 བདེན་གྲུབ་ཀྱི་གཟུགས་ཅན་ཁོ་ནར་འདོད་པ་བྱེ་བྲག་ཏུ་སྒྲུ་བའི་ལུགས་ཡིན་གྱང་།
 ལུགས་འདི་ལ་དགོ་མི་དགོའི་ལས་དང་སྒྲུ་པ་མོགས་དང་གཟུགས་ཅན་གྱི་གཞི་
 མཐུན་ལས་ཡོན་དགོས་ཏེ། ཅུ་ཤེ་ལས་སྤྱོད་པ་དེ་ཡང་སྤང་བོ་ལྟ། །ཞེས་འདུ་བྱེད་ཀྱི་
 ལས་དང་གཟུགས་ཀྱི་གཞི་མཐུན་གསུངས་པའི་བྱིར། འདུག་པ་ལས། སྒྲོན་གའི་སྒྲུ་
 ལྟར་རྟག་ཏུ་རྒྱས་དག་སྟེ། །ཞི་འོད་ཆགས་པ་དེ་དག་གིས་རྒྱུ་མ་མཛོམ། །ཞེས་ཚུལ་
 བྲིམས་དང་གཟུགས་ཅན་གྱི་གཞི་མཐུན་གསུངས་པའི་བྱིར། དེས་ན་གཟུགས་ལ་ཆོས་
 ཀྱི་སྒྲུ་མཆོད་པའི་གཟུགས་དང་། གཟུགས་ཀྱི་སྒྲུ་མཆོད་པའི་གཟུགས་གཉིས་སྐྱེ་བྱེད་
 དགོས་པས། རྒྱུ་ལས་ཀྱི་ཤེས་པ་ལ་སྤྱང་ཆེན་སྒྲུང་བའི་སྒྲུང་བ་དེ་ཡང་ཆོས་ཀྱི་སྒྲུ་མཆོད་
 པའི་བྱི་དོན་གྱི་གཟུགས་ཡིན་ཏེ། རང་སྒྲུང་ཡུལ་དུ་བྱེད་པའི་ཡིད་ཤེས་ཁོ་ནའི་དཔོན་
 ཡུལ་དུ་གྱུར་པའི་གཟུགས་ཡིན་པའི་བྱིར། དེ་གཟུགས་ཀྱི་སྒྲུ་མཆོད་པའི་གཟུགས་པ་
 ཡིན་ཏེ། རྒྱུ་ལས་ན་དབང་ཤེས་མེད་པའི་བྱིར། འོན་ཀྱང་དེ་ལྟར་སྒྲུང་བ་དེ་བྱི་རོལ་གྱི་
 གྲུང་ཆེན་དཔོན་མ་ཡིན་ཏེ་རྒྱུ་ལས་ན་སྤྱང་ཆེན་མེད་པའི་བྱིར། དེས་ན་རྒྱུ་ལས་ན་སྤྱང་
 ཆེན་མེད་ཀྱང་རྒྱུ་ལས་ཀྱི་སྤྱང་ཆེན་ཡོད་དེ། རབ་རིམ་ཅན་ལ་སྒྲུ་གད་དུ་སྒྲུང་བའི་སྒྲུང་

པ་དང་། ལྷ་མ་ཏྲ་ལྷ་དུ་ལྷ་དཔེ་ལྷ་དཔེ་དང་། ལྷ་ག་ལྷ་ལྷ་དུ་ལྷ་དཔེ་ལྷ་དཔེ་ལྷ་མས་
 བྱི་གཟུགས་ཀྱི་སྒྲེ་མཆོད་པའི་གཟུགས་ཡིན་ཏེ། དབང་ཡིད་གཉིས་ཀྱི་ནང་ནས་རང་
 ལྷ་ཡུལ་དུ་བྱེད་པའི་དབང་གིས་ཀྱི་དངོས་ཡུལ་དུ་ལྷ་དཔེ་བྱེད་ཀྱི་གཟུགས་ཡིན་
 པའི་ཕྱིར། དེ་བཞིན་དུ་བྱེད་བཞིན་ཀྱི་གཟུགས་བརྒྱན་བྱེད་བཞིན་དུ་ལྷ་དཔེ་དབང་
 གིས་ལ་བྱེད་བཞིན་དུ་ལྷ་དཔེ་ལྷ་དཔེ་དང་། ལྷ་ལྷ་རྒྱལ་ལྷ་དུ་ལྷ་དཔེ་ཡི་དྲུགས་
 ཀྱིས་མིག་གིས་ལ་ལྷ་ལྷ་རྒྱལ་ལྷ་དུ་ལྷ་དཔེ་ལྷ་དཔེ་དང་། གཟུགས་ཀྱི་སྒྲེ་
 མཆོད་པའི་གཟུགས་སུ་བཞག་དགོས་ཏེ། དེ་དག་གྱུར་དབང་ཡིད་གཉིས་ཀྱི་ནང་ནས་
 རང་ལྷ་ཡུལ་དུ་བྱེད་པའི་མིག་གིས་ཀྱི་དངོས་ཀྱི་གཞལ་བྱར་ལྷ་དཔེ་བྱེད་པའི་ཕྱི་
 གཟུགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་བཞིན་དུ་བྱེད་བཞིན་ཀྱི་གཟུགས་བརྒྱན་བྱེད་བཞིན་དུ་ལྷ་
 དཔེ་དབང་གིས་ལ་བྱེད་བཞིན་དུ་ལྷ་དཔེ་ལྷ་དཔེ་དང་། ལྷ་ལྷ་རྒྱལ་ལྷ་དུ་ལྷ་དཔེ་
 ཡི་དྲུགས་ཀྱིས་མིག་གིས་ལ་ལྷ་ལྷ་རྒྱལ་ལྷ་དུ་ལྷ་དཔེ་ལྷ་དཔེ་དང་། གཟུགས་
 ཀྱི་སྒྲེ་མཆོད་པའི་གཟུགས་སུ་བཞག་དགོས་ཏེ། དེ་དག་གྱུར་དབང་ཡིད་གཉིས་ཀྱི་ནང་
 བྱེད་པའི་ལྷ་ཡུལ་དུ་བྱེད་པའི་མིག་གིས་ཀྱི་དངོས་ཀྱི་གཞལ་བྱར་ལྷ་དཔེ་བྱེད་པའི་ཕྱི་
 གཟུགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྷ་ཡང་། རྒྱ་ཆེན་ལས་མིག་གིས་ལ་ལྷ་ལྷ་དུ་ལྷ་དཔེ་
 བྱི་གཟུགས་བརྒྱན་བཞིན་དུ་གཟུགས་ཀྱི་སྒྲེ་མཆོད་དེ། ཡི་དྲུགས་ལ་ལྷ་ལྷ་རྒྱལ་
 ལྷ་དུ་ལྷ་དཔེ་དེའི་མིག་གིས་ལ་ལྷ་དཔེ་ལས་གཟུགས་ཀྱི་སྒྲེ་མཆོད་དུ་བཞག་དགོས་
 གོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་མོ། །གཉིས་པའི། ཐེག་བསྟུན་ལས། ཡི་དྲུགས་དུད་
 འགྲོ་མི་རྣམས་དང་། །ལྷ་རྣམས་ཐེ་ལྷ་རིགས་རིགས་སུ། །དངོས་གཅིག་ཡིད་ནི་ཐ་
 དད་ཕྱིར། །དོན་མ་གྲུབ་པར་འདོད་པ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས། འདི་ལ་ཐེག་བསྟུན་སུ་
 དངོས་པོ་གཅིག་གང་ཡིན་དང་། སོ་སོར་མཐོང་ཚུལ་གསལ་བར་མ་བཤད་དོ། །དེའི་
 བཤད་ལྷ་དཔེ་བཞེན་བཞེན་པས་མཐོང་པ་ལས། ལྷ་ལྷ་གི་དངོས་པོ་ལ་རང་རང་གི་

ལས་ཀྱི་རྣམ་པར་སྒྲིམ་པའི་དབང་གིས། ཡི་དྲགས་ཀྱིས་རྣམ་ཐྱབ་ལ་སོགས་པས་གང་
 བར་མཐོང་བ་དང་། དེ་ཉིད་ལ་དུད་འགྲོ་ཉ་ལ་སོགས་པས་གནས་ཀྱི་སྒོ་སྒྲིམ་གནས་པར་
 བྱེད་པ་དང་། མི་རྣམས་ཀྱིས་མཇར་བ་དང་དྲངས་པ་དང་བསེལ་བའི་རྒྱར་རྟོགས་གིང་
 བྱས་བྱེད་དོ། །འབྱུང་རོ། །དེར་འཇུག་གོ། །ནམ་མཁའ་མཐའ་ཡས་སྐྱེ་མཆོད་ལ་སྟོམས་
 བར་འཇུག་པའི་ལྷ་རྣམས་ཀྱིས་ནམ་མཁའ་མཐོང་སྟེ། གཟུགས་ཀྱི་འདྲ་ཤིས་བཤིག་
 པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས། དེ་དག་གི་དོན་བཤད་པ་ལ། རྟེན་ཆེན་ལས། འོ་ན་རི་
 ལྷར་ཞེ་ན། ཐོག་མར་དཔེ་བཤད་པར་བྱ་སྟེ་ལྷ་གས་གོང་མེས་བསྐྱེད་པའི་དམར་འབར་
 བ་ལ་རིག་གྱུང་མི་ཆོག་པའི་རིག་སྟགས་དང་ལྷན་པ་གཅིག་གིས། ལྷ་གས་གོང་དེ་ལག་
 ཏུ་སྤངས་པ་ན་ལུས་ཤིས་ཀྱི་ལྷ་གས་དེའི་རིག་བྱ་འཛིན་གྱུང་། དེ་ལ་རིག་བྱ་དེ་གིན་ཏུ་
 ཆ་ཞིང་བསྐྱེད་པའི་རྣམ་པ་ཅན་དུ་མི་སྐྱེ་བ་ནི། རིག་སྟགས་བསྐྱེས་པའི་རྒྱས་ལག་པ་
 བསྐྱས་པ་སོགས་ཀྱི་རྒྱུན་གྱིས་ཡིན་ནོ། །དེ་འདྲ་བའི་རིགས་སྟགས་བསྐྱེས་པ་དང་བྲལ་
 བ་ལ་ནི། ལྷ་གས་གོང་གི་རིག་བྱ་དེ་གིན་ཏུ་ཆ་ཞིང་བསྐྱེད་པའི་རྣམ་པ་ཅན་དུ་སྐྱེ་ལོ། །དེ་
 ལྷར་ན་བསྐྱེད་པ་དང་མི་བསྐྱེད་པའི་རིག་བྱ་གཉིས་ཀ་ལྷ་གས་གོང་གཅིག་ལུ་དེའི་རིག་
 བྱར་ནི་བྱ་དགོས་ལ། ལུས་ཤིས་ཆོད་མ་གཉིས་གཅིག་གིས་གྲུབ་པའི་རིག་བྱ་གཅིག་
 ཤོས་ཀྱིས་གྲུབ་པ་ནི་མ་ཡིན་པས། གཉིས་ཀ་ཆོད་མར་ཁས་སྤངས་གྱུང་། ཆོད་མ་
 གཅིག་གིས་གྲུབ་པ་གཅིག་ཤོས་ཀྱི་འགོག་པ་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་བཞིན་དུ་གཞི་གང་དུ་རྒྱ་
 གྱུང་འབབ་པའི་གཞི་དེར་རྒྱ་གྱུང་དེའི་ཆ་ཤས་གཅིག་ཡི་དྲགས་རྣམས་ལ་སྟོན་ལས་ཀྱི་
 དབང་གིས་རྣམ་ཐྱབ་ཏུ་སྐྱེས་པ་དང་། རྒྱ་གྱུང་གི་ཆ་ཤས་གཞན་གཅིག་མི་ལ་སྟོན་ལས་
 ཀྱི་དབང་གིས་རྣམ་ཐྱབ་ཏུ་མི་སྐྱུང་བའི་བདུང་བ་དང་བྲལ་ཀྱི་རྒྱར་སྐྱེ་བ་ན། དེ་གཉིས་
 ཀ་རྒྱ་གྱུང་གཅིག་གི་ཆ་ཤས་མེ་ཡིན་པས། ཡི་དྲགས་ཀྱི་མིག་ཤིས་ཆོད་མས་གྲུབ་པའི་
 དོན་དང་། མིའི་མིག་ཤིས་ཆོད་མས་གྲུབ་པའི་དོན་གཉིས་གྱུང་དངོས་པོ་སོ་སོ་བ་ཡིན་

པམ་དེ་གཉིས་གཅིག་གི་གྲུབ་པའི་དོན་དེ་ཉིད་གཅིག་གོས་ཀྱི་དེའི་བརྒྱུག་ཕྱོགས་སུ་
 གྲུབ་པ་ག་ལ་ཡིན། ཞེས་གསུངས། དོན་ནི། དོན་མ་པ་འགོད་པ་དང་། ལན་བཤད་
 པའོ། །དང་པོ་ནི། དང་པོ་ནི། རྒྱུ་ལྡན་གི་དངོས་པོ་གཅིག་ལ་འགྲོ་བ་རྣམས་ཀྱིས་མཐོང་
 རྒྱུ་མི་འདྲ་བ་དུ་མ་ཡོད་དེ། དེ་ཉིད་ལ་ཡི་དྲགས་ཀྱིས་རྣལ་ཞག་རྒྱ་མཐོང་བ་དང་།
 རྒྱུ་འགྲོ་ཉ་སྟགས་པམ་གནས་སུ་མཐོང་བ་དང་། མི་རྣམས་ཀྱིས་རྒྱུ་དང་ས་ཤིང་བསེལ་
 བར་མཐོང་བ་དང་། རྣམ་མཁའ་མཐའ་ཡས་པའི་ལྷ་རྣམས་ཀྱིས་རྣམ་མཁའ་མཐོང་བ་
 དང་། ལྷ་ལ་ཅིག་གིས་བདུད་རྩིར་མཐོང་ལ། འགྲོ་བ་དེ་དག་གིས་མཐོང་བ་ཆོད་མ་
 ཡིན་ན། རྒྱུ་ལྡན་གཅིག་ཉིད་དོན་མི་མཐུན་པ་དེ་དག་རྒྱ་ཆོད་མས་གྲུབ་པས། རྣལ་ཞག་
 དང་བདུད་རྩི་ལ་སྟགས་པ་ཡང་མི་འགལ་ཞིང་། ཆོད་མས་གྲུབ་པ་ལ་ཡང་ཡིད་བརྟན་
 མེད་པར་འགྱུར་རོ། ཞེས་ཟེམ། གཉིས་པ་དེའི་ལན་བཤད་པ་ལ། རྒྱ་ཆེན་ལས། འོ་
 བ་ཅི་ཞེ་ན། ཐོག་མར་དཔེ་བཤད་པར་བྱ་སྟེ། ཞེས་སྟགས་གསུངས། དེའི་དོན་ནི།
 དཔེ་བཤད་པ་དང་། དཔེ་དོན་སྦྱར་བའོ། །དང་པོ་ནི། དཔེར་ན་ལྷགས་གོང་དམར་
 འབར་བ་ལ་མི་ཆོག་པའི་རིག་སྟགས་དང་ལྷན་པ་དང་། དེ་དང་མི་ལྷན་པ་གཉིས་ཀྱིས་
 ལག་པས་ཅིག་ཅར་རིག་པ་ན་ལྷགས་དེའི་རིག་བྱའི་ཆ་ཤས་གཅིག་གི་ཉིར་ཡིན་དང་
 རིག་སྟགས་བརྒྱས་པའི་རྒྱས་ལག་པ་བཀྲས་པ་སྟགས་ཀྱིས་ལྷན་ཅིག་བྱེད་རྒྱུ་བྱས་པ་
 ལ་བརྟེན་ནས། ལྷགས་གོང་དེའི་རིག་བྱའི་ཆ་ཤས་ཐུ་མ་རིག་སྟགས་དང་ལྷན་པ་ལ་
 གྲང་རིག་རྒྱུ་ལ། རིགས་སྟགས་དང་མི་ལྷན་པ་ལ་ལྷགས་གོང་གི་རིག་བྱ་གིན་རྒྱ་ཆ་
 བའི་རྣམ་པ་ཅན་དུ་སྟེའོ། །དེ་ལྟར་ན་གྲང་རིག་དང་ཆ་རིག་དེ་གཉིས་ཀ་ཡང་ལྷགས་
 གོང་གཅིག་ལྟ་དེའི་རིག་བྱ་ཡིན་གྲང་རིག་སྟགས་དང་ལྷན་པས་སྟོང་བའི་གྲང་རིག་དེ་
 རིགས་སྟགས་དང་མི་ལྷན་པས་ཆ་རིག་རྒྱ་སྟོང་བ་མ་ཡིན་པས། རིག་སྟགས་དང་ལྷན་
 པས་ལྷགས་ཀྱི་རིག་བྱ་གྲང་བར་སྟོང་བའི་ཤེས་པ་དང་། རིག་སྟགས་དང་མི་ལྷན་པས་

ཚད་མས་གྲུབ་པ་ཕྱི་མའི་ཚད་མས་འགོག་པ་མ་ཡིན་མོ། །ཐུགས་གོང་དམར་འབར་མ་
ལ་མི་ཚོག་པའི་རིག་སྒྲགས་དང་ལྡན་པས་རིག་པ་དང་བྲལ་བའི་ཆོ་དང་མ་རིག་པའི་
གོང་དུ་ཐུགས་གོང་དེའི་སྤྱི་དུ་གྲང་རིག་ཡོད་པ་མ་ཡིན་མོ། །དེས་ན་ཆ་བར་རིག་བྱ་
ཡིན་ན་ཆ་རིག་ཡིན་པས་མ་བྱུང་སྟེ། ཐུགས་གོང་དམར་འབར་བའི་སྤྱི་དུ་གྲང་རིག་
དེ་ཆ་བར་རིག་བྱ་ཡིན་ཀྱང་ཆ་རིག་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ཆ་བར་རིག་བྱ་ཡིན་ཏེ་ཐུགས་
གོང་དམར་འབར་བའི་རིག་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་དཔེ་དོན་དུ་སྒྱར་བ་ནི། དེ་
བཞིན་དུ་མི་ཡུལ་གྱི་ཚུ་སྲུང་དྲངས་པ་གཅིག་ལ་ལས་སྟོབས་ལྡན་བསགས་པའི་ལྟ་མི་
ཡི་དྲགས་གསུམ་གྱིས་ཅིག་ཅར་དུ་བལྟས་པའི་ཆོ། ཚུ་སྲུང་དེའི་ཆ་ཤས་གཅིག་གིས་
ཉེར་ལེན་དང་། ལྟའི་དགེ་བའི་ལས་གྱིས་ལྡན་ཅིག་བྱེད་རྒྱུས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་ཚུ་
སྲུང་གི་ཆ་ཤས་ཕྱི་མ་ལྟ་ལ་བདུད་ཅིར་སྒྱེ་ལ། མི་ལ་ནི་ཚུ་སྲུང་དྲངས་ཤིང་བསེལ་བར་
སྒྱུར་ཞིང་། ཚུ་སྲུང་གི་ཆ་ཤས་གཞན་གཅིག་གིས་ཉེར་ལེན་དང་། ཡི་དྲགས་ཀྱི་ལས་
ངན་གྱིས་ལྡན་ཅིག་བྱེད་རྒྱུས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་ཚུ་སྲུང་གི་ཆ་ཤས་དེའི་ཆ་ཤས་ཕྱི་
མ་ཡི་དྲགས་ལ་རྒྱག་ཁྲག་ཏུ་སྒྱེ་ལ། །དེ་ལྟར་ན་ཚུ་སྲུང་དེའི་སྤྱི་དུ་གྲང་ཅི་དང་ཚུ་དང་
རྒྱག་ཁྲག་གི་ཆ་གསུམ་ཀ་ཡང་ཚུ་སྲུང་གཅིག་པུ་དེའི་ཆ་ཤས་ཡིན་ཀྱང་། ལྟ་ལ་བདུད་
ཅིར་སྒྱུར་བ་དེ་ཡི་དྲགས་ལ་རྒྱག་ཁྲག་ཏུ་སྒྱུར་བ་མ་ཡིན་པས་ཚུ་སྲུང་བདུད་ཅིར་སྒྱུར་
བའི་ལྟའི་ཤེས་པ་དང་། དེ་ཚུ་དྲངས་ཤིང་བསེལ་བར་སྒྱུར་བའི་མིའི་ཤེས་པ་དང་། ཚུ་
སྲུང་རྒྱག་ཁྲག་ཏུ་སྒྱུར་བའི་ཡི་དྲགས་ཀྱི་ཤེས་པ་གསུམ་ཀ་ཚད་མར་འདོད་ཀྱང་ལྟ་ལ་ཚུ་
སྲུང་གི་ཆ་ཤས་གཅིག་བདུད་ཅིར་སྒྱུར་བའི་ཚད་མས། མི་ལ་ཚུ་དང་ཡི་དྲགས་ལ་རྒྱག་
ཁྲག་ཏུ་སྒྱུར་བའི་དོན་འགོག་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་བཞིན་དུ་མིའི་ཡུལ་གྱི་ཚུ་
དྲངས་ཤིང་བསེལ་བ་ཚོར་པ་གང་ལ་ལས་སྟོབས་ལྡན་བསགས་པའི་ལྟ་མི་ཡི་དྲགས་

གསུམ་གྱིས་ཅིག་ཅེ་དུ་བལྟས་པ་ན་འད་མི་ལ་ཆུ་དྲམ་གིང་བསིལ་བ་དང་དུ་མྱང་ལ།
ལྟ་དང་ཡི་དྲགས་ལ་ཅི་ཆུ་དེའི་ཆ་གསལ་མེད་ཅེས་ལེན་དང་ལྟ་དང་ཡི་དྲགས་སོ་སོའི་
ལས་བཟང་རལ་གྱི་ལྟ་ཅིག་བྱེད་ཆེན་བྱས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་བདུད་ཅི་དང་རྒྱག་ཁྱག་
དུ་སྒྲེ་བ་ཡིན་ནོ། །འོན་ཀྱང་ཆུ་ཁྱུང་དང་ཆུ་དྲམ་གིང་བསིལ་བ་སོང་བ་གང་ལ་ལྟ་མི་
ཡི་དྲགས་གསུམ་གྱིས་བལྟས་པ་དང་བྲལ་བའི་ཆོ་དང་། མ་བལྟས་པའི་གོང་དུ་དེ་
གཉིས་ཀྱི་སྒྲེ་དུ་བདུད་ཅི་དང་རྒྱག་ཁྱག་ཡོད་པ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་བཞིན་དུ་བཤེས་
སྒྲིངས་ལས་ཀྱང་། ཡི་དྲགས་རྣམས་ལ་སོས་ཀའི་དུས་སུ་ནི། རྒྱ་བའང་ཆ་ལ་དགུན་ནི་
ནི་མའང་གྲང་། །ལྟོན་གིང་འབྲས་སུ་མེད་འཁྱུང་འདི་དག་གིས། །བལྟས་པ་ཅམ་གྱིས་
ཁྱུང་ཡང་སྒྲུབ་པར་འཁྱུང་། །ཞེས་གསུངས། དོན་ནི། མོས་ཀ་ཆ་བའི་དུས་སུ་རྒྱ་བའི་
རེག་བྱ་དང་ཡི་དྲགས་ཀྱི་ལས་ཤེས་སྒྲུབ་པའི་ཆོ་རྒྱ་བའི་རེག་བྱའི་ཆ་གསལ་ཅིག་གིས་
ཅེས་ལེན་དང་ཡི་དྲགས་ཀྱི་ལས་རལ་གྱི་ལྟ་ཅིག་བྱེད་ཆེན་བྱས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་རྒྱ་
རེག་གི་ཆ་གསལ་གྱི་མ་ཆོ་རེག་དུ་སྒྲེ་ལ། མི་རྣམས་ཀྱི་རྒྱ་ཟེར་བསིལ་བར་སྦྱང་ཞིང་ཡི་
དྲགས་ཀྱི་ཆ་བར་སྦྱང་བ་དེ་མིས་བསིལ་བར་སྦྱང་བ་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་བཞིན་དུ་དགུན་
གྲང་དུས་སུ་ནི་མའི་འོད་ཟེར་དང་ཡི་དྲགས་ཀྱི་ལས་ཤེས་སྒྲུབ་པ་ན་འད་ནི་མའི་འོད་
ཟེར་གྱི་ཆ་གསལ་ཅིག་གི་ཅེས་ལེན་དང་། ཡི་དྲགས་ཀྱི་ལས་ཀྱིས་ལྟ་ཅིག་བྱེད་ཆེན་
བྱས་པ་ལས་ནི་མའི་འོད་ཟེར་གྱི་ཆ་གསལ་གྱི་སྒྲུབ་ཅིག་གྱི་མ་ཡི་དྲགས་ལ་གྲང་རེག་དུ་
སྒྲེ་ལ། མི་རྣམས་ཀྱིས་ནི་མའི་འོད་ཟེར་ཆ་བར་སྦྱང་ངོ་། །དེ་གཉིས་གཅིག་གོས་ཀྱི་ཆོང་
མས་གྲུབ་པའི་དོན་གཅིག་གོས་ཀྱི་ལོག་པར་སྦྱང་བའང་མ་ཡིན་ནོ། །ལས་སྒྲུབས་ལྟན་
བསགས་པའི་ཡི་དྲགས་ཀྱིས་ལྟོན་གིང་འབྲས་སུ་ཅན་ལ་བལྟས་པའི་ཆོ། འབྲས་སུ་མི་
མཐོང་ཞིང་ཡལ་ག་དང་ལོ་འདབ་སོགས་ལ་དེའི་མིག་གིས་ཆོད་མར་སོང་བ་དང་། ཆུ་
ཁྱུང་ལ་བལྟས་པའི་ཆོ་ཡང་ཆུ་མི་མཐོང་བར་འོག་གཞིའི་གྲམ་པ་སོགས་ལ་དེའི་མིག་

ཤེས་ཚད་མར་སོང་བ་ཡིན་ཡང་། ཡི་དྲུག་སྒྲིཊ་ལྷོན་གིང་གི་འབྲས་སུ་མི་འདུག་སྐྱེས་དུ་
རྟོག་བས་ཞེན་པ་དང་རྒྱ་ཁྲམ་སྐྱེས་འདུག་སྐྱེས་དུ་རྟོག་བས་ཞེན་པ་ལ། ལྷོན་གིང་འབྲས་
སུ་མིང་འགྱུར་ཞེས་དང་། ཁྲམ་ཡང་སྐྱེས་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་འཛོག་པའི་
རྒྱ་མཚན་ཡང་། བཅོམ་ལྷན་འདས་ཀྱི་མདོ་ལས། མེས་མ་ཙན་རྣམས་ཀྱི་ལས་ཀྱི་རྣམ་
པར་སྒྲིན་པ་བསམ་གྱིས་མི་བྱུང་། རྣམས་དང་སྒྲིན་གྱི་རྣམ་པ་བསམ་གྱིས་མི་བྱུང་།
རྣལ་འབྱོར་པའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱི་པ་ལྟ་བུ་བསམ་གྱིས་མི་བྱུང་། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་
རྒྱལ་པ་བསམ་གྱིས་མི་བྱུང་། ཅེས་གསུངས་ལ། དེའི་དང་པོ་ནི། རྣལ་ཁྲམ་ལ་
ལོངས་སྟོན་པའི་ལས་བསམས་པའི་ཡི་དྲུག་སྒྲིཊ་པོ་གང་གྱི་ལྷ་སྒྲིཊ་འབྲས་དུ་སྒྲིཊ་པ་
ན་རྒྱ་པོ་གང་གྱི་སྒྲིཊ་དུ་རྣལ་ཁྲམ་གསར་དུ་སྒྲིཊ་པ་ལྷ་སྒྲིཊ་དང་། གཉིས་པ་ནི། རིགས་
རྣམས་ཀྱི་རྣམ་པས་ལྷགས་གོང་དམར་འབར་བ་ལ་རིག་པ་ཅོམ་གྱིས་ལྷགས་དེའི་སྒྲིཊ་
དུ་གྲང་རིག་གསར་དུ་སྒྲིཊ་བ་དང་། སྒྲིན་ཁ་ཅིག་ལུས་ལ་བཅངས་པ་དང་རིག་པ་ཅོམ་
གྱིས་རམ་སྐུང་ལ་འགོ་རྣམ་པ་ལྷ་སྒྲིཊ་དང་། གསུམ་པ་ནི། རྣལ་འབྱོར་པའི་ཏིང་ངེ་
འཛིན་གྱི་རྣམ་པས་སྒྲིཊ་ཅིག་གི་མདུན་གྱི་རམ་སྐུང་ལྷན་དུ་བཟང་བའི་མཚན་སྒྲིན་
ལྷ་སྒྲིཊ་ལ་ནས་དངོས་གནས་ལ་ལུལ་བྱུང་བར་ཅན་ལ་མཚན་པ་ལྷ་སྒྲིཊ་དང་། བཞི་པ་
ནི་སངས་རྒྱུ་ཀྱི་ལྷགས་རྗེ་ལ་བརྟེན་ནས། ལྷོན་དགེ་པའི་རྩ་བ་རྒྱ་ཆེན་པོ་བསམས་
པའི་བྱིམ་པ་གོས་དཀར་པོ་ཅན་སྒྲིཊ་དང་ཁ་སྒྲིཊ་ཤེག་པ་ཞིག་བཅོམ་ལྷན་འདས་ཀྱི་དུང་
དུ་ལོངས་པ་ན། བཅོམ་ལྷན་འདས་ཀྱིས་དགེ་སྟོང་རྩུར་ཤོག་ཚངས་པར་སྒྲིཊ་པ་སྟོང་
ཅིག་ཅེས་བཀའ་སྤྱུལ་པའི་མོད་ལ་སྒྲིཊ་དང་ཁ་སྒྲིཊ་སོགས་ཤེག་སྐུང་མེད་པར་ཡང་སྒྲིཊ་
དང་ཁ་སྒྲིཊ་ཤེག་ནས་ཞག་བདུན་ལོན་པ་ལྷ་སྒྲིཊ་དང་། སྒྲིཊ་མེད་པ་ལ་དེ་མ་ཐག་དུ་ལག་
དུ་ལྷང་བཟེད་བྱ་ས་སུ་སྒྲིཊ་དང་ཚོས་གོས་གསུམ་ལུས་ལ་ལྷན་པ་དང་། དེ་ཡང་བསྒྲིན་
པར་རྟོགས་ནས་ལོ་བརྒྱ་ལོན་པ་ལྷ་སྒྲིཊ་དེ་འབྱུང་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དེ། དེའི་ཚེ་ལྷ་རྣམས་

[illegible]

ལས་དབང་གི་ཚུ་གྲུང་གི་སྒྲིབ་དུ་རྒྱལ་ཁྲིལ་གསལ་དུ་སྒྲུབ་པ་དགོངས་པ་ཡིན་ཟེར་བ་མི་
འབྲང་དེ། གཞུང་ཙུ་བར། རབ་ཤིང་དང་ལྷན་དབང་པོ་ཅན་མཚུངས་ལ། །ཞེས་པའི་
དོན་གོང་དུ་བསྟན་ཟིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ལ་ཁ་ཅིག་ཀ་དེ། ཡི་དྲུག་སྐལ་ལ་ཚུ་གྲུང་རྒྱལ་ཁྲིལ་
དུ་སྒྲུབ་པའི་རྒྱལ་ཁྲིལ་མེད་དེ། ཉི་ཤུ་པའི་འགྲེལ་བཤད་དུ། དེ་ལ་ཅི་རྒྱལ་ཁྲིལ་གི་ཐོག་སྐལ་
པ་འགའ་ཡང་མེད་ན། རྒྱལ་ཁྲིལ་གི་གང་པའི་གྲུང་ག་ལ་ཡོད་ལས་ཀྱི་རྒྱལ་པར་སྒྲིབ་
པའི་དབང་གིས་དེ་དག་གིས་དེ་མཐོང་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཞེན་མ་བྱུང་སྟེ།
དེའི་རང་ལུགས་ལ་ཕྱི་དོན་དུ་གྲུང་པའི་དེ་མེད་པའི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟ་མ་ཡིན་
ན། དེ་ཉིད་ལས། བྱུང་མི་ལས་སྐྱུ་མ་འདྲ། །ཞེས་སོགས་ཀྱིས་དེའི་རྒྱལ་ཁྲིལ་གིས་
མན་གཞི་དེ་གི་བྱུང་བྱེད་པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁོ་ཀ་དེ། བརྒྱན་ཞིང་གཤེར་བ་
ཐོར་བ་གང་ལ་ལས་སྟོབས་ལྷན་པས་གསལ་པའི་ལྟ་མི་ཡི་དྲུག་སྐལ་གསུམ་གྱིས་ཅིག་ཅར་
དུ་བཞུས་པའི་ཚེ། དེའི་སྒྲིབ་ན་བདུད་ཅི་དང་ཚུད་དུ་རྒྱལ་ཁྲིལ་གསུམ་ག་ཡོད་པར་ཐལ།
མི་ལུལ་གྱི་ཚུ་དྲུངས་གིང་བསྐལ་བ་ལ། དེ་གསུམ་གྱིས་ཅིག་ཅར་བཞུས་པའི་ཚེ། དེའི་
སྒྲིབ་དུ་དེ་གསུམ་ཆར་གྱུབ་དུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། རྒྱལ་སྐལ་འདྲ། འདོད་ན། བརྒྱན་ཞིང་
གཤེར་བ་ཐོར་བ་གང་ལ་དེ་གསུམ་གྱིས་ཅིག་ཅར་བཞུས་པའི་ཚེ་དེའི་སྒྲིབ་ན་རྒྱལ་ཁྲིལ་
ཐོར་བ་གང་བ་སོགས་ཐོར་བ་གང་བ་གསུམ་ཅིག་ཅར་དུ་ཡོད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་
ཕྱིར། འདོད་ན། བརྒྱན་ཞིང་གཤེར་བ་ཐོར་བ་གང་ལ་དེ་གསུམ་གྱིས་ཅིག་ཅར་བཞུས་
པའི་ཚེ། དེ་གསུམ་ལ་ཐོར་བ་གང་བ་དེ་དེས་ཅན་དུ་སྒྲུབ་དགོས་པར་ཐལ། འདོད་པའི་
ཕྱིར་ན་མ་བྱུང་། འདི་སྒྲིབ་བྱུང་ཆེན་མོ་ལས། བདག་གི་རྩེ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པས་ནི་
བརྒྱན་ཞིང་གཤེར་བ་ཐོར་བ་གང་ལ། དུས་བྱུང་པར་བ་དེ་འདྲ་པའི་ཚེ་རྒྱལ་ཁྲིལ་དང་
བདུད་ཅི་ལ་སོགས་པར་སྒྲུབ་པའི་ཆ་གསལ་དུ་མ་དུས་གཅིག་དུ་ཡོད་པར་བཞེད་གྱི།
བརྒྱན་ཞིང་གཤེར་བ་ཐོར་བ་གང་གིས་གོ་ས་ན་རྒྱལ་ཁྲིལ་ཐོར་བ་གང་བདུད་ཅི་ཐོར་བ་

གང་ལྟར་དུངས་ཤིང་བསེལ་བ་ཐོར་བ་གང་ཡོད་པ་སོགས་དང་། རྒྱུ་ལ་གཅིག་གི་གོ་ས་
 མ་བདུད་ཅིའི་རྒྱལ་གཅིག་ཟླ་བ་ལྟ་བུ་ལ་གཅིག་ཡོད་པ་སོགས་གཏམ་མི་བཞེད་ཅིང་
 དེ་ལྟར་ཟུར་ཅིས་དུ་ཡང་ས་གསུངས་པས། དེ་ལྟར་གསུངས་སོ། །སྒྲུ་ལྟ་གཞོན་པ་སྟོན་
 བ་ནི་རང་ཉིད་ཀྱི་རང་བཞིན་སྟོན་པ་ཅིས་དུ་ཟད་དོ། །ཞེས་དང་། གལ་ཏེ་དེའི་ཆོ་རྒྱལ་
 ཟླ་བ་དང་བདུད་ཅི་སོགས་ཐོར་བ་གང་གི་ཆོད་སྒྲུངས་སུ་སྒྲུང་དགོས་ཀྱང་། ཁོ་པོ་ཅག་
 ལ་གཞོན་པ་ཅིས་ཡང་མེད། མིག་ཤེས་དེ་དག་བྱ་བ་བྱེད་ཀྱིས་ཀྱི་རྒྱལ་ཅིས་དང་སྒྲུང་
 གཞི་བྱ་བ་བྱེད་ཀྱིས་ཀྱི་བདུད་ཅི་ཅིས་ལ་ཆོད་མར་ཐོར་གི་ཆོད་ཅི་ཅིས་དུ་སྒྲུང་བའི་ཆོད་
 ཀྱི་ཆ་ལ་ཆོད་མར་ས་ཐོར་ཞེས་སྒྲུ་བས་སྒྲུ་ཀྱང་དགག་དུ་མེད་པའི་སྤྱིར་རོ། །ཞེས་
 གསུངས། ཡང་བྱེད་པ་བདག་པོའི་དྲིས་ལན་དང་། དུས་འཁོར་དྲི་ག་ཆེན་དུ་ལྷ་མི་ཡི་
 དུགས་གསུམ་གྱིས་བརྒྱན་ཞིང་གཤེར་བ་ཐོར་བ་གང་ལ་ཅིག་ཅར་དུ་བལྟས་པའི་ཆོ་
 བརྒྱན་ཞིང་གཤེར་བ་ཐོར་བ་གང་གི་གོ་ས་ན། རྒྱལ་ཟླ་བ་ཐོར་བ་གང་ལྟར་དུངས་ཤིང་
 བསེལ་བ་ཐོར་བ་གང་། བདུད་ཅི་ཐོར་བ་གང་བ་གསུམ་ཡོད་པར་གསུངས་ལ། དེ་ལ་
 ལ་ཅིག་ས་ལས་གྲུབ་རྗེས་སྟོང་ལུན་བཅུ་པའི་དུས་ལས་བྱིས་གྲུབ་ས་ཐོར་འགྱུར་བ་
 ཡིན། ཞེས་གསུངས། རང་ལུགས་ནི། ལུང་སྒྲུ་པའི་དོན་ནི། ཆ་ཤས་སུ་གྱུར་པའི་རྒྱ་
 དུངས་ཤིང་བསེལ་བ་ཐོར་གང་གི་གོ་ས་ན་ཆ་ཤས་ཀྱི་རྒྱལ་ཟླ་བ་ཐོར་གང་དང་བདུད་ཅི་
 ཐོར་གང་བ་གཉིས་མེད་པའི་དོན་དང་། དུས་འཁོར་དྲི་ག་ཆེན་སོགས་སུ་ཡོད་པར་
 གསུངས་པའི་དོན་ནི། ཆ་ཅན་བརྒྱན་ཞིང་གཤེར་བ་ཐོར་གང་པོ་སྤྱི་ཅིས་པའི་གོ་སར་ཆ་
 ཤས་རྒྱལ་ཟླ་བ་དང་ལྟར་བདུད་ཅི་ཐོར་གང་བ་གསུམ་ཡོད་པའི་དོན་ཡིན་པའི་སྤྱིར་
 དེ་ལྟར་ཡོད་པ་དེ་ཡང་བདུད་ཅི་ཐོར་གང་བ་སོགས་གསུམ་ཆོད་སྒྲུངས་སུ་དེས་ཅན་
 དུ་སྒྲུང་དགོས་པ་ཡང་ས་ཡིན་ཏེ། བརྒྱན་ཞིང་གཤེར་བ་ཐོར་བ་གང་པོ་དེའི་ནང་དུ་
 གནས་པའི་སྤྱིར་སྤྱི་རྒྱུང་དུ་ལ་ཡང་བརྒྱན་ཞིང་གཤེར་བ་ཐོར་གང་བའི་ཆོད་རྗོགས་པར་

སྤང་དགོས་པ་ལས། དེ་ཡང་མི་རིགས་པའི་ཕྱིར། སྤོང་ཕུན་གྱི་ལུང་གཉིས་པའི་དོན་ནི་
གལ་ཏེ་བརྒྱན་ཞིང་གཤེར་བ་ཐོར་གང་གི་སྤོང་དུ་ཐོར་གང་བ་གསུམ་སྤང་ཡང་བྱ་བ་
བྱེད་ཅུས་གྱི་བདུད་ཅི་སོགས་གསུམ་གྱིས་ཆ་ལ་ཆད་མར་སོང་ཡང་། ཆད་ཅི་ཅས་དུ་
སྤང་བའི་ཆད་གྱི་ཆ་ལ་ཆད་མར་སོང་མི་དགོས་སོ། །ཞེས་པའི་དོན་ནོ། །དེ་ཡང་བརྒྱན་
ཞིང་གཤེར་བ་ཐོར་གང་ལ་ལས་སྤོབས་ལུན་བསགས་པའི་ལྷ་མི་ཡི་དྲགས་གསུམ་
གྱིས། ཅིག་ཅུ་བ་བལྟས་པའི་ཆོ་དེའི་སྤོང་ན་བདུད་ཅི་དང་ཆུ་དང་རྒྱག་ཁྲག་ཐོར་གང་བ་
གསུམ་སྤང་ཞིང་སྤང་བའི་དོན་དང་ཐོར་གང་བ་གསུམ་གྱི་ཆད་གཉིས་ཀ་ལ་ཆད་མར་
སོང་བ་ཡང་ཡོད་ལ། དེ་ཡང་ཆ་ཅན་བརྒྱན་ཞིང་གཤེར་བ་ཐོར་གང་གི་གོ་ས་ན། ཐོར་
གང་བ་གསུམ་པོ་དེ་ཡོད་ཀྱང་། ཐོར་གང་བ་གསུམ་པོ་དེ་པན་རྒྱན་གཅིག་གི་གོ་ས་ན་
གཅིག་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ཆ་ཅན་རི་རབ་གཅིག་ལུ་དེའི་གོ་ས་ན་མཛོན་པ་ནས་བཤད་
བ་ལྟར་གྱི་རི་རབ་ཀྱི་བཞི་དང་། དུས་ལ་ཐོར་ནས་བཤད་བ་ལྟར་གྱི་རི་རབ་རྒྱུ་པོ་
གཉིས་ཡོད་ཀྱང་། དེ་གཉིས་གཅིག་གི་གོ་ས་ན་གཅིག་གོ་ས་མེད་པ་བཞིན་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། དེ་ལ་གཞན་དག་ན་མེ། སྤོན་པ་ཤུ་གུ་བྱུ་བའི་སྤྱ་གཟུགས་ལ། སྤྱ་སྤྱེགས་རྫོགས་
བྱེད་དང་ཀུན་དགལ་བོ་གཉིས་གྱིས་ཅིག་ཅུ་དུ་བལྟས་པའི་ཆོ་སྤོན་པའི་སྤྱ་གཟུགས་
ལ་མཛོས་མི་མཛོས་གྱི་ཆ་གཉིས་ཅིག་ཅུ་དུ་ཡོད་པར་ཐལ། བརྒྱན་ཞིང་གཤེར་བ་
ཐོར་བ་གང་ལ་ལས་སྤོབས་ལུན་བསགས་པའི་ལྷ་མི་ཡི་དྲགས་གསུམ་གྱིས་ཕུན་ཐོར་
དུ་བལྟས་པའི་ཆོ། ཐོར་གང་བ་དེའི་སྤོང་དུ་བདུད་ཅི་དང་ཆུ་དང་ས་པ་དང་། རྒྱག་ཁྲག་
གསུམ་ཆད་གྲུབ་དུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དྲགས་ཁས། ཞེས་ཟེར། འདིའི་ལན་ལ་ཁ་ཅིག་
སྤོན་མེད་དེ། རྫོགས་བྱེད་ལ་དེ་ལྟར་སྤང་བ་འབྲལ་གྱི་འབྲལ་རྒྱ་གྲུབ་མཐའ་རན་པའི་
དབང་གིས་སྤང་བ་ཡིན་ལ། ཡི་དྲགས་ལ་རྒྱ་གྲུང་རྒྱག་ཁྲག་དུ་སྤང་བ་སྤྱེགས་གྱི་འབྲལ་
རྒྱ་ལས་རན་གྱི་དབང་གིས་སྤང་བའི་ཕྱིར། ཞེས་ལན་འདེབས་ཟེར་བ། མི་འཐད་དེ།

ལྷགས་ཀྱི་འབྲུལ་རྒྱུ་ལས་རམ་གྱི་སྒྲུང་པ་ཐམས་ཅད་རང་ལྷགས་ལ་ཡོད་པར་འཛོགས་མི་
 རྒྱས་པའི་ཕྱིར། རང་ལམ་ནི་མཁྱེན་པ་ཞོགས་ཀྱིད་ལ་སྒྲོན་པ་ཤུག་ཕྱབ་པའི་སྒྲུ་
 གཟུགས་མི་མཛོས་པར་སྒྲུང་པ་མི་འབྱད་དེ། སྒྲོན་པ་ཤུག་ཕྱབ་པའི་སྒྲུ་གཟུགས་འཛོན་
 པའི་མིག་ཤེས་ཡིན་ན། དེ་མཛོས་པར་སྒྲུང་པའི་མིག་ཤེས་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར།
 དགོན་མཆོག་རྗེས་དྲན་གྱི་མདོ་ལས། སྒྲུ་མཐོང་ན་མི་མཐུན་པ་མེད་པ་ཞེས་གསུངས་
 པའི་ཕྱིར། དེ་ཡང་ངེས་པར་སྒྲོན་པའི་སྒྲུ་གཟུགས་སུ་སྒྲིགས་ཞོགས་ཀྱིད་ལ་སྒྲུང་པའི་
 རེས་པ་མེད་དེ། ཞོགས་ཀྱིད་ཀྱི་སྒྲོན་པའི་ཞལ་ལ་བཞུགས་པའི་ཆོ། ལས་ཀྱིས་སྒྲིབ་ནས་
 མི་མཐོང་བ་མིན་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁོ་ན་དེ། ཡི་དྭགས་ལ་ཆུ་གྲུང་ནག་ཁྲག་ཏུ་སྒྲུང་པའི་
 ཆོ། དེའི་སྒྲེང་དུ་ནག་ཁྲག་ཆད་གྲུབ་ཏུ་མེད་དེ། དེ་ནི་འབྲུལ་སྒྲུང་ཅམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
 མེས་ས་ཅན་དཔུལ་པའི་ཕྱགས་སྒྲིག་གི་ས་གཞི་ལ་སོགས་པ་ནམས་འབྲུལ་སྒྲུང་ཅམ་
 ཡིན་པ་དེ་བཞིན་དུ་དེ་ཡང་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དཔུལ་པའི་ཕྱགས་སྒྲིག་གི་ས་གཞི་སོགས་
 འབྲུལ་སྒྲུང་ཅམ་ཡིན་དེ། སྒྲོད་འཇུག་ལས། མེས་ས་ཅན་དཔུལ་པའི་མཆོན་ཆ་
 རྣམས། །སྒྲིག་གིས་ནི་ཆེད་དུ་བྱས། །ཕྱགས་སྒྲིག་ས་གཞི་སྒྲུ་ཡིས་བྱས། །མེ་ཆོགས་
 དེ་དག་ཅི་ལས་བྱུང་། །དེ་འདྲ་དེ་དག་ཐམས་ཅད་ནི། །རྒྱུ་མེས་ས་ཡིན་པར་བྱབ་པས་
 གསུངས། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་ཟེར། མ་ཁྲབ་སྟེ། ལུང་དེའི་དོན་ནི། དཔུལ་
 པའི་མཆོན་ཆ་དང་ཕྱགས་སྒྲིག་གི་ས་གཞི་སོགས་དབང་ལྷག་སོགས་ཀྱིས་བྱས་པ་ས་
 ཡིན་པར། སྒྲིབ་ན་མ་རྣམས་སུ་བསགས་པའི་ལས་ཀྱི་རྒྱུ་མེས་ས་ལས་བྱུང་པའི་དོན་
 ཡིན་པའི་ཕྱིར། ལས་ལས་བྱུང་བ་ཐམས་ཅད་མེད་དགོས་ན། མཛོད་ལས་གྲང་། ལས་
 ལས་འཛོག་དེན་སྒྲུ་ཆོགས་སྟེས། །ཞེས་གསུངས་པས་འཛོག་དེན་གསུམ་པོ་ཐམས་ཅད་
 གྲང་མེད་པར་ལས་ཡིན་དགོས་པར་འབྱུང་རོ། །སྒྲོར་པ་ནི་ཆུ་གྲུང་ནག་ཁྲག་ཏུ་སྒྲུང་
 པའི་ཡི་དྭགས་ཀྱི་མིག་ཤེས་ཆོས་ཅན། ཕྱི་རོལ་མེད་པའི་ཤེས་པ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་

པའི་མཐུན་དཔེ་ཡང་དག་མ་ཡིན་ཏེ། རབ་རིབ་ཅན་གྱི་དབང་པོ་ལ་སྒྲ་གད་འཛིག་སྒྲ་གི་གཞི་བ་དང་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་མཆོངས་ཡིན་པའི་བྱིར།

གལ་ཏེ་གཟུང་མེད་འཛིན་པ་ཉིད་བྲལ་ཞིང་། །ཞེས་སོགས་ཀྱི། གཞན་དབང་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པའི་སྒྲུབ་བྱེད་འགོག་ཚུལ་རི་ལྟར་ཡིན་ཞེན། འདི་ལ་གཞན་དབང་སྒྲུབ་བྱེད་ཀྱི་རང་རིག་དགག་པ། མེས་མ་ཙམ་པའི་ལྷགས་བདེན་གཉིས་ལས་ཉམས་པར་བསྟན་པ། དེས་ན་མགོན་པོ་སྒྲུབ་ཀྱི་ལྷགས་ཁོ་ནའི་རྗེས་སུ་འབྲང་རིགས་པ། གཞན་དབང་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་བཀག་པ་དང་འཛིག་རྟེན་པའི་བྲ་སྟང་བཀག་པ་གཉིས་མི་མཆོངས་པར་བསྟན་པ་བཞིའི་སྒྲོ་ནས་འགོག་ལ། དེའི་དང་པོ་ནི། གལ་ཏེ་གཟུང་མེད་འཛིན་པ་ཉིད་བྲལ་ཞིང་། །ཞེས་པ་ནས། གཞན་ལ་མོ་གཤམ་བསྐྱུ་གཞོད་ཅི་ཞིག་བསྐྱུ་ལ། །ཞེས་པའི་བར་གྱིས་འཆད། གཉིས་པ་ནི། གང་ཆེ་གཞན་དབང་རྒྱང་ཟད་ཡོད་མིན་ན། །ཞེས་པ་ནས། འཛིག་རྟེན་གྲགས་པའི་རྣམ་གཞག་ཀྱན་ཀྱང་བརྒྱག་ཅིས་པའི་བར་གྱིས་འཆད། གསུམ་པ་ནི། སྒྲོབ་དཔོན་སྒྲུབ་ཞབས་ཀྱི་ལམ་ལས་ནི། །ཞེས་པ་ནས། དེ་ནི་རྣམ་རྟོག་ལོག་པའི་ལམ་ངན་ཞུགས། །ཞེས་པའི་བར་གྱིས་འཆད། བཞི་པ་ནི། རི་ལྟར་བྱོད་ཀྱིས་གཞན་དབང་དངོས་འདོད་ལྟར། །ཞེས་པ་ནས། བྱི་ནས་སྟོབས་ལྟན་བདག་གིས་བསྟན་པར་བྱ། །ཞེས་པའི་བར་གྱིས་འཆད། གལ་ཏེ་གཟུང་མེད་འཛིན་པ་ཉིད་བྲལ་ཞིང་། །ཞེས་སོགས་ཀྱིས། གཞན་དབང་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པའི་སྒྲུབ་བྱེད་འགོག་ཚུལ་རི་ལྟར་ཡིན་ཞེན། གལ་ཏེ་གཟུང་མེད་འཛིན་པ་ཉིད་བྲལ་ཞིང་། །ཞེས་པ་ནས། དེ་ཉིད་ཀྱི་དེ་སྤྱིང་བར་གྲུབ་མ་ཡིན། །ཞེས་པའི་བར་གྱིས། གཞན་དབང་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པའི་སྒྲུབ་བྱེད་དྲིས་ནས་དེ་མི་འཐད་པར་བསྟན་པ་ལ། །ཁོ་ན་རེ། བྱི་དུས་ཀྱི་དུན་པའི་རྟགས་ལས་རང་རིག་གྲུབ་པོ། །ཞེས་པའི་ལན་དགག་པ་དངོས་དེ་འཆད་པ་ལ། གལ་ཏེ་བྱི་དུས་དུན་པ་ལས་གྲུབ་ན། ཞེས་པ་ནས།

གདན་ཆོག་མ་འདི་སྤྱི་བུ་དང་དག་གྲང་འཛོམས་མ། །ཞེས་པའི་བར་གྱིས་བསྟན། དེས་
 མ་རང་རིག་མེད་གྲང་རང་ལུགས་ཀྱི་དྲུང་པ་སྟེ་རྩུབ་དེ། གང་ཕྱིར་གང་གི་ཡུལ་སྟོང་
 གྱུར་དེ་ལས། །ཞེས་པ་ནས། འདི་ཡང་འཛིན་དེན་གསུང་རྩུབ་ལུགས་ཡིན། །ཞེས་
 པའི་བར་གྱིས་འཆད། རང་རིག་མེད་པས་ཤེས་པ་དེ་ཉིད་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་མི་
 འགྲུབ་ཅིས་སྟོན་པ་ལ། དེ་ཕྱིར་རང་རིག་ཡོད་པ་མ་ཡིན། །ཞེས་པ་ནས། དེ་ཉིད་གྱིས་
 དེ་སྟོང་བར་གྲུབ་མ་ཡིན། །ཞེས་པའི་བར་གསུངས། གཞན་དབང་རང་བཞིན་གྱིས་
 ཡོད་པའི་སྟུབ་བྱེད་ཆོད་མ་མེད་པས་གཞན་དབང་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པ་མོ་གཤམ་
 མའི་བྱེད་མཆོངས་པར་སྟོན་པ་ལ། གལ་ཏེ་སྟེ་བ་མེད་ཅིང་མ་ཤེས་པའི། །ཞེས་པ་
 བས། གཞན་ལ་མོ་གཤམ་བསྟན་གོད་ཅི་ཞིག་བསྟུལ། །ཞེས་པའི་བར་གསུངས། དེ་
 རྣམས་ཀྱི་ནང་ནས། གང་ཕྱིར་གང་གི་ཡུལ་སྟོང་གྱུར་དེ་ལས། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་
 སུ་རང་རིག་འདོད་པའི་ལུགས་བརྟོད་པ་དང་། དེ་འགག་པའོ། །དང་པོ་ནི། མེས་ས་
 ཅིས་པ་དང་མདོ་སྟེ་བ་སོགས་རང་རིག་ཁས་ལེན་པ་རྣམས་འདི་ལྟར་འདོད་པ་ཡིན་ཏེ།
 རྟོག་གོ་འབར་བ་ལས། མེས་ས་ཅིས་པས་རྣམ་ཤེས་ནི་གཉིས་སུ་སྒྲུབ་སྟེ། རང་སྒྲུབ་བ་
 དང་ཡུལ་དུ་སྒྲུབ་བའོ། །ཡུལ་དུ་སྒྲུབ་པའི་རྣམ་ཤེས་ནི་ཕྱི་རོལ་གྱི་ཡུལ་གྱི་རྣམ་པར་
 གྱུར་ནས། རང་སྒྲུབ་པའི་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་ཡུལ་དུ་འགྱུར་རོ་ཞེན། ཞེས་སྟོགས་སྒྲུབ་བཞིན་
 པ་འདིས་བསྟན་ལ། དེའི་དོན་ནི། རང་སྒྲུབ་པ་ཞེས་པ་འཛིན་རྣམ་དང་། ཡུལ་དུ་སྒྲུབ་
 པ་ཞེས་པ་གཟུང་རྣམ་དང་། ཡུལ་གྱི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་གཟུང་རྣམ་དེ་ཉིད་འཛིན་རྣམ་གྱི་
 ཡུལ་དུ་བཤད་པས་འཛིན་རྣམ་གྱི་གཟུང་རྣམ་སྟོང་བ་རང་རིག་གི་དོན་དུ་བསྟན་པ་ཡིན་
 ཅོ། །དེ་བཞིན་དུ་རྣམ་འགྲེལ་ལས། རྟོག་ཏུ་བདག་ལ་ནང་མངོན་སྟོགས། །ཞེས་དང་།
 རིག་བྱ་རིག་བྱེད་རྣམ་པའང་མེད། །ཅིས་སོགས་ཀྱི་གསལ་བར་བསྟན་པའི་ཕྱིར། དེས་
 བ། ཁོ་ན་ལེ། རང་རིག་ཡོད་དེ་མེད་ན་སྟོན་འཛིན་མིག་ཤེས་ཀྱི་སྒྲུབ་སྟོན་པོ་མཐོང་བ་

ལ་བརྟེན་ནས། རྣམ་ཐྱིས་ཐུར་ཐོན་པོ་འདི་རམ་མཐོང་དོ་སྐྱེས་དུ་ཡུལ་བྱམ་པའི་བྱམ་
 ཤེས་དང་། ཐུར་རམ་འདི་མཐོང་དོ། །སྐྱེས་པའི་ཡུལ་ཅན་བྱམ་པའི་བྱམ་ཤེས་གཉིས་
 རྒྱ་བ་མི་འབྲང་བར་བལ། ཐོན་འཛིན་མིག་ཤེས་ཐྱིས་ཐུར་ཐོན་པོ་རྟོགས་རྣམས་ཐོན་
 འཛིན་ཐོང་བྱེད་གྱི་རང་རིག་མེད་པའི་ཐྱིར། རྟགས་ཁས། རྩལ་སྟེ། བྱམ་པ་ནི་རང་རྒྱ་
 ཐོང་བ་ཅི་འདྲ་བ་དེ་འདྲ་བའི་སྒྲིལ་སྟེ་བྱེད་པའི་ཐྱིར། དེས་ན་མདོ་སྐུམ་གཉིས་
 གྱིས། ཐལ་འགྱུར་བ་མོགས་གྱི་རོར་རང་རིག་རྒྱལ་བ་ན། ཐོན་འཛིན་དབང་མདོན་
 ཆོས་ཅན། རང་ཉིད་ཐོང་བྱེད་ཡོད་དེ། རང་ཉིད་བྱམ་པའི་བྱམ་ཤེས་ཡོད་པའི་ཐྱིར།
 དཔེར་ན་ཐོན་པོ་བཞིན་ཞེས་རྟགས་ཐོར་བཞོད་ནས་རྒྱལ་བ་ཡིན་གྱིས། ཐོན་འཛིན་
 དབང་མདོན་ཆོས་ཅན། ཐོང་བྱེད་ཐོང་གྱི་རང་རིག་ཡོད་དེ། ཞེས་མི་རྒྱལ་སྟེ། དེ་ལྟར་
 བརྒྱལ་བས་པ་རོལ་ལ་ལྟོས་པའི་རྟགས་ཆོས་གཉིས་ལྟན་གྱི་མཐུན་དཔེ་མེད་པའི་ཐྱིར།
 དེས་ན་བྱམ་པའི་རྟགས་ལས། ཐོན་འཛིན་དབང་མདོན་ལ་ཐོང་བྱེད་ཡོད་པར་འགྱུར་
 ལ། ཐོང་བ་ལ་རང་ཐོང་དང་གཞན་ཐོང་གཉིས་སུ་དེས་པས། གཞན་ཐོང་རིགས་པས་
 ཞེགས་ཤིང་རང་ཐོང་ཡོད་པས་དེའི་ཐྱིར་རང་རིག་ཡོད་དོ་ཞེས་ཟེར། གཞན་ཐོང་
 རིགས་པས་ཞེགས་ཏེ། ཐོན་འཛིན་ལ་ཐོང་བྱེད་དོན་གཞན་ཡོད་ན་ཐོང་བྱེད་བྱག་མེད་
 རུ་ཐལ་བ་དང་། ཡུལ་གཞན་མི་གཅོད་པར་ཐལ་བའི་ཐོན་གཉིས་སུ་འགྱུར་བའི་ཐྱིར།
 ཐོན་དང་པོ་ནི། ཐོན་འཛིན་ཐོང་བྱེད་དོན་གཞན་གྱི་ཤེས་པ་དེ་ལའང་ཐོང་བྱེད་དོན་
 གཞན་དགོས་སམ་མི་དགོས། །དགོས་ན། ཐོང་བྱེད་བྱག་མེད་རུ་ཐལ། ཐོན་འཛིན་ལ་
 ཐོང་བྱེད་གྱི་ཤེས་པ་དོན་གཞན་གཅིག་དགོས། ཤེས་པ་དོན་གཞན་དེ་ལའང་ཐོང་བྱེད་
 དོན་གཞན་དགོས་པས། ཐོང་བྱེད་བྱག་མེད་རུ་འགྱུར་བའི་ཐྱིར། ཐོན་གཉིས་པ་ནི།
 ཐོན་འཛིན་དབང་མདོན་སྐད་ཅིག་དང་པོ་དེ་རང་ལས་ཐྱིས་འབྱུང་གི་ཤེས་པ་དོན་
 གཞན་གྱིས་ཐོང་ན། ཐོན་འཛིན་དབང་མདོན་སྐད་ཅིག་དང་པོ་དེ་དེ་སྐད་ཅིག་གཉིས་

པས་ཐོང་། དེ་སྐད་ཅིག་གཉིས་པ་དེ་མྱོན་འཛིན་དབང་མངོན་སྐད་ཅིག་གསུམ་པ་དེས་
 ཐོང་དགོས་པས། དེ་ལྟར་མ་མངོན་འཛིན་དབང་མངོན་སྐད་ཅིག་གཉིས་པ་ཐིམ་ཆད་
 གི་མྱོན་འཛིན་དབང་མངོན་ལྷམས་གིས། ལུལ་མྱོན་པོ་དངོས་ལུ་མ་རྟོགས་པར་ཐལ།
 མྱོན་འཛིན་སྐད་ཅིག་མ་གཉིས་པ་ཐིམ་ཆད་གི་མྱོན་འཛིན་གིས་ཤེས་པ་ལྷམས་གིས།
 མྱོན་འཛིན་སྐད་ཅིག་མ་དང་པོ་ལ་མོགས་པ་གཟུང་དོན་དུ་བྱས་ནས་འཛིན་པ་གང་ཞིག
 རང་གི་དེ་མ་ཐག་ཐིམ་དུ་གྱུར་པའི་ཤེས་པ་གཟུང་དོན་དུ་བྱས་ནས་འཛིན་པའི་ཤེས་པ་
 ཡིན་ན། རང་གི་ཉི་པའི་གཟུང་དོན་དོར་ནས་རིང་པའི་གཟུང་དོན་ལ་འཇུག་པའི་
 དགོས་པ་མེད་པའི་ཐིམ། ཟེར་བ་ལ། སེལ་པོ་མ་རེ། དེའི་མྱོན་མེད་དེ། མྱོན་འཛིན་
 དབང་མངོན་སྐད་ཅིག་མ་གཉིས་པ་སྐྱེ་པའི་དུས་དེར། མྱོན་པོ་གཟུང་དོན་དུ་འཛིན་
 པའི་མྱོན་འཛིན་དབང་མངོན་སྐད་ཅིག་གཉིས་པ་དང་། མྱོན་འཛིན་དབང་མངོན་སྐད་
 ཅིག་མ་དང་པོ་གཟུང་དོན་དུ་བྱས་ནས་འཛིན་པའི་མྱོན་འཛིན་དབང་མངོན་སྐད་ཅིག་
 མ་གཉིས་པ་གཉིས་དུས་གཅིག་དུ་སྐྱེའོ། །ཞེས་ཟེར། དེ་ཡང་མི་འབྲད་དེ། མེས་ས་ཅན་
 གཅིག་གི་རྒྱུད་ལ་མྱོན་འཛིན་དབང་མངོན་རིགས་མཐུན་ཐུག་ཐ་དད་པ་དུ་མ་མངོན་
 གྱུར་དུ་ཅིག་ཅར་དུ་སྐྱེ་བ་མེད་པའི་ཐིམ་དེ། མདོ་ལས། མེས་ས་ཅན་ལྷམས་ནི་ལྷམས་པར་
 ཤེས་པའི་རྒྱུན་རེ་རེ་བའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཐིམ་རོ། །ཞེས་ཟེར། འདིར་རང་འགྲེལ་
 ལས། ལུང་པ་ལའི་འདབ་མ་བརྒྱ་འཕགས་པ་ལྟར་ལྷམས་པར་ཤེས་པ་རིམ་གྱིས་འབྱུང་བ་
 ལྷམས་འཇུག་པ་ལྟར་པས་ཅིག་ཅར་དུ་འཇུག་པ་ལྟ་བུར་མངོན་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་
 གསུངས་པ་ལ། འགྲེལ་བཤད་མཐུན་པོ་ན་རེ། མེས་ས་ཅན་གཅིག་གི་རྒྱུད་ལ་ལྷམས་
 ཤེས་ཐུག་ཐ་དད་པ་རིགས་མཐུན་དུ་མ་ཅིག་ཅར་དུ་སྐྱེ་བ་ཡོད་པར་ཐལ། གར་ལ་ལྟ་
 པའི་ལྟ་མོ་བའི་རྒྱུད་ལ་གར་མཐུན་གྱི་གཟུགས་སྐྱ་མོགས་ལུལ་ལྟ་འཛིན་པའི་ལྷམས་
 ཤེས་ལྟ་ཅིག་ཅར་སྐྱེ་བ་ཡོད་པའི་ཐིམ། ཞེས་པའི་ལན་དུ། དེའི་མྱོན་མེད་དེ། དེའི་ཆོ་

གང་ཟག་དེའི་རྒྱུད་ལ་ལུལ་ལྟ་འཛིན་པའི་ཤེས་པ་ལྟ་བུ་དེ་སྦྱེས་པ་རིམ་གྱིས་སྦྱེས་པ་
 ཡིན་ཀྱང་། སྦྱེ་བའི་འཇུག་པ་ལྷུར་བས་ཅིག་ཅར་དུ་སྦྱེས་པ་འབྱུལ་བ་ཅོམ་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར་དྲེ། དཔེར་ན་འཕྲོང་རྒྱུན་པའི་མདན། ལྷུང་པ་ལའི་འདབ་ས་བརྒྱ་ཡོད་པ། གཅིག
 འབྲིགས་པའི་ཆོ་རིམ་གྱིས་འབྲིགས་པ་ཡིན་ཀྱང་། འབྲིག་པའི་འཇུག་པ་ལྷུར་བས་ཅིག་
 ཅར་འབྲིག་པར་འབྱུལ་བ་བཞིན་ཞེས་གསུངས། མི་འཐད་དེ། རང་རིག་འདོད་པའི་
 མདོ་སེམས་གཉིས་ཀྱིས། སེམས་ཅན་གཅིག་གིས་རྒྱུད་ལ་གཙོ་བོ་རྣམ་ཤེས་རིགས་
 མཐུན་ཇུས་ཐ་དད་པ་དུ་མ་ཅིག་ཅར་དུ་མདོན་གྱུར་དུ་སྦྱེ་བར་མི་འདོད་ཅིང་། རིགས་
 མི་མཐུན་པ་ཇུས་ཐ་དད་པ་དུ་མ་ཅིག་ཅར་དུ་མདོན་གྱུར་དུ་སྦྱེ་བར་འདོད་པའི་ཕྱིར་དྲེ།
 རྣམ་འགྲེལ་ལས། དེ་རྣམས་རིགས་མཐུན་པ་ཉིད་ལས། །རྣམ་པ་རིམ་བར་འབྱུར་བ་
 ཡིན། ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཡང་བོད་མང་པོས་ཟ་འོག་ལ་བལྟ་བའི་ཆོ་སེམས་
 ཅན་གཅིག་གི་རྒྱུད་ལ་ཟ་འོག་གི་དཀར་དམར་སྟོ་སེར་སྟགས་འཛིན་པའི་རྣམ་ཤེས་དུ་
 མ་ཅིག་ཅར་མི་སྦྱེ་བར་ཐལ། སེམས་ཅན་གཅིག་གི་རྒྱུད་ལ་གཙོ་བོ་རྣམ་ཤེས་ཇུས་ཐ་
 དད་པ་དུ་མ་ཅིག་ཅར་དུ་མདོན་གྱུར་དུ་སྦྱེ་བ་མེད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་ཅོད་པའི་ལན་དུ།
 སྦྱོར་མེད་དེ། དེ་དག་གིས་གང་ཟག་དེའི་རྒྱུད་ལ་དེ་འདྲ་བའི་དཀར་དམར་སྟགས་
 འཛིན་པའི་ཤེས་པ་སྦྱེ་བ་རིམ་གྱིས་སྦྱེ་བ་ཡིན་ཀྱང་། སྦྱེ་བ་ལྷུར་བས་ཅིག་ཅར་སྦྱེ་བ་ལྟ་
 ལུར་འབྱུལ་པའི་ཕྱིར། ཞེས་ལན་གདབ་འདོད་པ་ཡང་མི་འཐད་དེ། གོང་དུ་འགྲེལ་
 བཤད་བཀག་པ་དང་མཚུངས་ཤིང་ཁྱད་པར་དུ་ཡང་ལུགས་འདིའི་བྱ་འཛིན་མིག་ཤེས་
 ཀྱི་རྣམ་གཞག་ཀྱང་མ་ཆགས་པར་སྒྲུང་བའི་ཕྱིར། རང་འགྲེལ་ལས། སེམས་ཅན་
 གཅིག་གི་རྒྱུད་ལ་ཡིག་སར་དང་ར་ས་ཞེས་བརྗོད་པའི་ཆོ། སར་དང་ར་ས་གཉིས་ཐོས་
 པའི་ཉན་ཤེས་ཅིག་ཅར་དུ་མི་སྦྱེ་བར་ཐལ། སེམས་ཅན་གཅིག་གི་རྒྱུད་ལ་རྣམ་ཤེས་
 ཇུས་ཐ་དད་པ་རིགས་མཐུན་དུ་མ་ཅིག་ཅར་དུ་མདོན་གྱུར་དུ་སྦྱེ་བ་མེད་པའི་ཕྱིར།

ཞེས་པའི་ལན་དུ། ཟློན་མེད་དེ། ཡི་གེ་སྐད་དང་རྩལ་ཞེས་བརྗོད་པའི་ཚེ། ཉན་པ་
 བོའི་རྒྱད་ལ་དེ་གཉིས་ཉན་པའི་ཉན་གེས་རིམ་གྱིས་སྒྲེལ་ང་། ལུལ་ཅན་གྱིས་འཇུག་པ་
 ལྷུང་བས་ཅིག་ཅར་དུ་སྒྲེབ་ར་འབྲུལ་པའི་ཕྱིར། ཞེས་ལན་བཏབ་པར་བཤད་འདུག་
 གྱང་། དེ་རང་རིག་ལས་ལེན་པའི་མདོ་མེས་སྐད་ཅུ་གྱི་ལུགས་འཛིན་པར་མི་རུས་དེ།
 འཇུག་པ་ལྷུང་བ་ཅིག་ཅར་དུ་འབྲུལ་པའི་རྒྱ་ཡིན་པ་ནས་འབྲེལ་དུ་ལེགས་པར་བཀག་
 པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་རྒྱ་དཔེ་མ་དག་པ་ཡིན་ནམ། ཟློན་པ་ལྷན་བསྐྱེད་པར་
 བྱའོ། །དེས་ན་སྐར་བཤད་པའི་རིགས་པས་རང་རིག་ཡོད་པར་གྲུབ་པོ། །ཞེས་ཟེར་
 རོ། །གཉིས་པ་ལ་བཞི། རང་རིག་དགག་པ་དངོས། རང་ལུགས་ལ་རང་རིག་མེད་ཀྱང་
 དུན་པ་སྒྲེལ་ལ། དེ་ལྷུང་བཀག་པ་ལ་ཅོད་པ་སྒྲོང་བ། ཚད་མའི་རྣམ་གཞག་བཤད་
 པའོ། །དང་པོ་ནི། འོ་ན་དུན་པའི་རྟགས་གྱིས་རང་རིག་ཡོད་པར་སྒྲུབ་ན། རང་གི་
 མཚན་ཉིད་གྱིས་གྲུབ་པའི་དུན་པ་རྟགས་སུ་འགོད་དམ། ཐ་སྙད་ཅུ་གྱུ་བའི་དུན་
 པ་རྟགས་སུ་བཀོད་ནས་བསྒྲུབ། དང་པོ་ལྷུང་ན་མི་རིགས་དེ། དེའི་རྟགས་གྱི་རང་རིག་
 མི་འབྲུབ་པའི་ཕྱིར་དེ། རང་གི་མཚན་ཉིད་གྱིས་གྲུབ་པའི་དུན་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། གཉིས་
 པ་ལྷུང་ན། ཐ་སྙད་ཅུ་གྱུ་བའི་དུན་པ་ཚོས་ཅན། ཁྱོད་གྱིས་རྟགས་གྱི་ཚུན་འཛིན་
 ལ་སྒྲོང་བྱེད་རང་རིག་ཡོད་པར་མི་འབྲུབ་པར་ཐལ། ཁྱོད་དང་ཚུན་འཛིན་སྒྲོང་བྱེད་
 འབྲེལ་མེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ལྷུང་སྒྲེ། མི་ཅུ་གྱིས་རྟགས་ལས་མི་ཤེལ་དང་། རྒྱ་ཅུ་
 གྱི་རྟགས་ལས་རྒྱ་ཤེལ་མི་དཔོག་པ་བཞིན་ནོ། །གཞན་ཡང་ཁྱོད་ལྷུང་ན་གྱིས་གྱི་དུན་
 པའི་རྟགས་ལས། ཚུན་འཛིན་ལ་སྒྲོང་བྱེད་ཅུ་བསྒྲུབ་མི་རུས་དེ། གྱིས་གྱི་དུན་པ་དང་
 ལྷུང་གྱི་སྒྲོང་བ་གཉིས་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པའི་གཞན་ཡིན་པ་གང་ཞིག །དེ་གཉིས་
 རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པའི་གཞན་ཡིན་ན། དེ་གཉིས་འབྲེལ་མེད་དོན་གཞན་ཡིན་
 དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ། །རྟགས་དང་པོ་ལས་སོ། །བྱས་པ་ལ་ཁོ་ན་མེ། ཟློན་མེད་དེ། ལྷུང་

གྱི་མྱོང་བ་དང་། བྱིས་བྱིས་དྲན་པ་གཉིས་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པའི་གཞན་ཡིན་ཀྱང་།
 དེ་གཉིས་རྒྱད་གཅིག་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། མི་འབྲང་དེ། རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པའི་གཞན་
 ཡིན་པ་ལ་རྒྱད་གཅིག་པ་དང་རྒྱ་འབྲས་མོགས་བྱིས་འབྲེལ་བ་མི་འབྲང་པར། བྱམས་
 པ་ཉེར་སྤྲས་ལ་བརྟེན་ཆོས་རྣམས་ནི། །ཞེས་མོགས་བྱི་སྒྲུབས་སུ་བཤད་ཅིན་པའི་ཕྱིར།
 གཉིས་པ་ལ་གཞུང་འདི་ཉིད་ནས་བཤད་པའི་རྒྱལ་དང་། མྱོང་འཇུག་ནས་བཤད་པའི་
 རྒྱལ་ལོ། །དང་པོ་ནི། ཁོ་ན་རེ། རང་རིག་མེད་ན་མྱོང་བ་ལས་དྲན་བ་སྐྱེ་རྒྱལ་ཇི་ལྟར་
 ཡིན་ཞེ་ན། དེའི་རྒྱལ་ཡོད་དེ། སྒོན་འཛིན་དབང་མཛོན་ལ་རང་དུས་སུ་རང་མྱོང་གི་
 རང་རིག་མེད་ཀྱང་། སྒོན་འཛིན་གྱིས་སྒྲར་སྒོན་པོ་མྱོང་བ་ལ་བརྟེན་ནས། དུས་བྱིས་
 རས་སྒོན་པོ་འདི་མཐོང་ངོ་སྟུང་དུ་ཡུལ་ཅན་དྲན་པའི་དྲན་ཤེས་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར། ཤེས་པ་
 གང་ཞིག །སྒྲར་སྒོན་པོ་མྱོང་བའི་ཡུལ་མྱོང་གི་ཤེས་པས་མྱོང་བ་དང་བཅས་པ་ལས།
 སྒོན་འཛིན་དྲན་པའི་དྲན་ཤེས་བྱིས་མྱོང་བ་དང་བཅས་པ་རྣམས་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་
 པའི་གཞན་དུ་མི་འདོད་ཅིང་། དེ་འདྲ་བའི་མྱོང་དྲན་གཉིས་ཡང་ཡུལ་གཅིག་ལ་དམིགས་
 ནས་རྒྱད་གཅིག་དུ་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར། དེ་འདྲ་བའི་མྱོང་དྲན་སྐྱེ་རྒྱལ་འདི་ཡང་ཆོས་ཅན་
 བདེན་པར་མ་གྲུབ་པ་སྟེ་བྱ་སྟངས་ཅམ་ཡིན་གྱི་བདགས་དོན་བཅའ་བའི་ཆོ་མི་རྟེན་པའི་
 ཕྱིར་དེ། རང་འབྲེལ་ལས། ཉམས་སུ་མྱོང་བའི་ཤེས་པས་ཡོངས་སུ་བཅད་པ་གང་ཡིན་
 པ་དེ་དྲན་པས་ཡོངས་སུ་མ་བཅད་པ་ས་ཡིན་པས་བདག་གིས་མཐོང་ངོ། །ཞེས་བྱ་བར་
 འགྲུར་ངོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་མྱོང་བཅད་བྱི་བྱུང་པར་བྱི་དོན་ནི་སྒོན་འཛིན་གྱི་སྒོན་པོ་
 གཞལ་བ་ན། སྒོན་པོའི་རྣམ་པ་ཤར་བའི་སྒོ་ནས་གཞལ་བས་སྒོན་པོ་དངོས་སུ་རྟོགས་
 ལ། སྒོན་འཛིན་རང་ཉིད་གཞལ་བྱེད་ནི་རང་རིག་མིན་གྱི་སྒོན་འཛིན་རང་ཉིད་ཡིན་ལ།
 དེ་ཡང་སྒོན་འཛིན་རང་ཉིད་བྱི་རྣམ་པ་ཤར་བའི་སྒོ་ནས་སྒོན་འཛིན་རང་ཉིད་རྟོགས་
 པར་མི་འཇོག་གི་ཡུལ་སྒོན་པོའི་རྣམ་པ་ཤར་བའི་སྒོ་ནས་སྒོན་འཛིན་རང་ཉིད་རྟོགས་

བར་འཛིན་པ་ལ། མེན་པོ་འཛིན་པ་འི་མཛོན་ལུས་གྱིས་མེན་པོ་དང་མེན་པོ་འཛིན་ཏོགས་
 བ་ཅན་འདྲ་ཡང་རྣམ་པ་ཤར་མ་ཤར་གྱི་བྱང་པར་ཡོད་པས་མེན་པོ་དངོས་ལུ་ཏོགས་པ་
 དང་། མེན་པོ་འཛིན་ཏོགས་པ་འི་བྱང་པར་ཡོད་པས། ལུས་གྱི་མྱོང་དྲན་ལ་མྱོང་
 པ་ཞེས་དང་། ལུས་ཅན་གྱི་མྱོང་དྲན་ལ་བཅད་པ་ཞེས་གསུངས་སོ། །ཞེས་རྗེ་ཐམས་
 ཅད་མཁུན་པ་འི་གསུང་རྒྱུན་ལ་ཡོད་དོ། །ཞེས་གསུངས། རྟེན་ཆེན་ལས། མྱོང་བཅད་
 གྱི་བྱང་པར་གསལ་པོ་རང་མེད་ཀྱང་། དགོངས་པ་དེ་བཞིན་དུ་འདུག་གོ། །འོ་ན་དེ་ལྟར་
 བ། མྱོང་བ་ལ་རང་མྱོང་དང་གཞན་མྱོང་གང་རུང་གི་བྱང་པས་ཞེན། མ་བྱེད་སྟེ། མེན་
 འཛིན་ལ་སྤྱིར་མྱོང་བྱེད་ཡོད་ཀྱང་རང་མྱོང་མེད་དེ། དེ་ཡོད་ན་མེན་འཛིན་རང་ཉིད་གྱིས་
 རང་ཉིད་མྱོང་དགོས་པ་ལ་མ་མྱོང་བར་བཤད་ཟིན་པ་འི་ཕྱིར། གཞན་མྱོང་མེད་དེ་མེན་
 འཛིན་ལ་རང་ལས་གཞན་པ་འི་མྱོང་བྱེད་ཡོད་ཀྱང་། དེ་ཅན་གྱིས་གཞན་མྱོང་དུ་མི་
 འཛིན་པ་འི་ཕྱིར་དེ། མེན་འཛིན་ལ་རང་ལས་གཞན་པ་འི་རྒྱལ་ས་སྟེ་བ་ཡོད་ཀྱང་མེན་
 འཛིན་ལ་གཞན་སྟེ་མི་འཛིན་པ་བཞིན་ཡོན་པ་འི་ཕྱིར། སྤྱིར་རང་མྱོང་ཡོད་དེ། རྣམ་
 མཁུན་གྱིས་རྣམ་མཁུན་མྱོང་བར་འཛིན་དགོས་པ་འི་ཕྱིར། རྣམ་མཁུན་གྱིས་རྣམ་མཁུན་
 དངོས་ལུ་ཏོགས་པ་འི་ཕྱིར་དེ། དེས་དེ་ཏོགས་པ་ནི་གང་ཞིག །རྣམ་མཁུན་ལ་རྣམ་པ་མ་
 ཤར་བར་ཏོགས་པ་བཞག་ཏུ་མི་རུང་བ་འི་ཕྱིར། གཉིས་པ་སྤྱོད་འཇུག་ལས་བཤད་རྩལ་
 བོ། རྩོད་པ་དང་ལན་ནོ། །དང་པོ་ནི། སྤྱོད་འཇུག་ལས། གལ་ཏེ་རང་རིག་ཡོད་མིན་
 བ། །རྣམ་ཤེས་དྲན་པ་ནི་ལྟར་འགྱུར། །ཞེས་གསུངས། དོན་ནི། ཞོ་ན་ཏེ། མེན་འཛིན་
 དབང་མཛོན་གྱི་རྗེས་སུ་མེན་པོ་དྲན་པ་འི་དྲན་ཤེས་དང་། དཔལ་སྤྱིར་མེན་པོ་མཐོང་རོ་
 སྟེ་མ་པ་འི་ལུས་ཅན་དྲན་པ་འི་དྲན་ཤེས་སྟེ་བ་མི་འཐད་པར་ཐལ། མེན་འཛིན་དབང་
 མཛོན་གྱི་དུས་སུ་ཞོ་རང་མྱོང་བྱེད་གྱི་རང་རིག་མེད་པ་འི་ཕྱིར། ཏོགས་ལས། ཞེས་ཟེས།
 ལན་ནི། སྤྱོད་འཇུག་ལས། གཞན་མྱོང་བ་དང་འབྲེལ་བ་ལས། །དྲན་འགྱུར་བྱི་བ་འི་

ཏུག་པའི་མོ་། །ཞེས་གསུངས། རོ་མོ་། །ཁོ་མོ་། རྩོམ་འཛིན་དབང་པོ་མོ་གྱི་ཏུས་
 ལུ་ཏེ་མྱོང་བྱེད་གྱི་རང་རིག་མེད་ཀྱང་། བྱིས་ལུ་ལ་དང་ལུ་ལ་ཅན་དུན་པའི་དུན་པ་སྟེ་བ་
 མི་འཐད་མི་དགོས་ཏེ། རྩོམ་འཛིན་གྱི་རྩོམ་འཛིན་ལས་གཞན་ལུ་མོ་ཏེ་མྱོང་བའི་
 རྩོམ་གྱི་རྒྱད་གཅིག་ཏུ་འབྲེལ་བའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས། བྱིས་སྤར་རས་རྩོམ་པོ་འདི་མཐོང་རོ་
 རྩོམ་ཏུ་རྩོམ་པོ་དངོས་ལུ་དུན་པའི་རྩོམ་གྱི། རྩོམ་འཛིན་ཡང་དུན་པའི་བྱིར་ཏེ། དཔེར་
 བ། དཔུན་ཏུས་ལུ་བྱི་བས་ལུས་ལ་སྟགས་པ་ན། སྟགས་པ་མྱོང་ཞིང་ཏུག་ཞུགས་པ་ས་
 རྟོགས་ཀྱང་། བྱིས་འབྲུག་རྒྱ་བོས་པས་ཏུག་ལངས་པ་ན། རྒྱད་གཅིག་པའི་འབྲེལ་བས་
 སྤར་བྱི་བས་སྟགས་ཏུས་ལུ་ཏུག་ཞུགས་འབྲུག་རྩོམ་ཏུ་སྟགས་པ་དངོས་ལུ་དུན་པའི་
 རྩོམ་གྱིས། ཏུག་སྤར་ཞུགས་པ་དུན་པ་སྟེ་རྟོགས་པའི་བྱིར། ཞེས་པའི་རོ་མོ་། །དཔེ་
 རོ་མོ་མྱོང་ཚུ་མོ་། བྱི་བས་ལུས་ལ་སྟགས་པ་རྟོགས་པ་དང་། རྩོམ་འཛིན་གྱི་རྩོམ་པོ་
 མྱོང་བ་དཔེ་རོ་དང་། སྟགས་ཏུས་ལུ་ཏུག་ཞུགས་པ་དང་། རྩོམ་འཛིན་གྱི་ཏུས་ལུ་རྩོམ་པོ་
 མྱོང་བྱེད་གྱི་ལུ་ལ་ཅན་གྱི་མྱོང་བ་ཡོད་པ་དཔེ་རོ་དང་། བྱིས་འབྲུག་རྒྱ་བོས་པའི་
 མོ་སྤར་སྟགས་ཏུས་ལུ་ཏུག་ཞུགས་འབྲུག་རྩོམ་ཏུ་སྟགས་པ་དངོས་ལུ་དུན་པའི་རྩོམ་
 གྱིས་ཏུག་ཞུགས་པ་རྟོགས་པ་དང་། རྩོམ་འཛིན་གྱི་རྩོམ་ལུ་རྩོམ་པའི་རྩོམ་པོ་དུན་པའི་
 དུན་པེས་དེས་རས་སྤར་རྩོམ་པོ་འདི་མཐོང་རོ་རྩོམ་ཏུ་རྩོམ་པོ་དངོས་ལུ་དུན་པའི་
 རྩོམ་གྱིས་ལུ་ལ་ཅན་རྩོམ་འཛིན་ཡང་རྟོགས་པ་དཔེ་རོ་ཏུ་སྟུར་རོ། །གསུམ་པ་ཚུ་ད་
 པ་སྤར་ས་པ་ལ། མངོན་སུམ་གྱི་ཚད་མ་དང་རྩིས་དཔག་ལ་ཚུ་ད་པ་སྤར་བ་དང་།
 བེས་པ་གཞན་ལ་ཚུ་ད་པ་སྤར་བའོ། །དང་པོ་ནི། །ཁོ་མོ་། རྩོམ་འཛིན་ལ་མྱོང་བྱེད་
 རང་རིག་མེད་ན། རང་ཉིད་འབྲུག་བྱེད་མེད་པར་འགྱུར་ཏེ། འབྲུག་བྱེད་གཞན་གྱིས་མི་
 འབྲུག་པ་གང་ཞིག་ འབྲུག་ནའང་འབྲུག་བྱེད་སྟག་མེད་ཏུ་འགྱུར་བའི་བྱིར་རོ། །ཞེས་
 ཟེར། དེའི་ལན་ནི། ལུ་ལ་དང་ལུ་ལ་ཅན་དུན་པ་དཔེར་སྤར་ས་ཏེ་བཤད་པར་བྱ་སྟེ། རྩོམ་

འཛིན་དབང་པོའི་མངོན་སུམ་ཚད་མས་ཡུལ་སྟོན་པོ་དངོས་སུ་གྲུབ་པ་ཉིད་ཀྱིས་སྟོན་
 འཛིན་རང་ཉིད་གྲུབ་པ་ཡིན་གྱི། ཡུལ་སྟོན་པོ་གྲུབ་པ་ལ་མ་ལྟོས་པར་སྟོན་འཛིན་ཁོ་
 བས་གཉིས་སྒྲུབ་ཀྱང་ཕྱི་པོའི་རང་རིག་གི་འགྲུབ་སྒྲུབ་ཀྱི་མེད་དེ། སྟོན་འཛིན་གྱི་སྒྲུབ་སྟོན་པོ་
 མཐོང་སྟོང་པ་ལ་བརྟེན་ནས་ཕྱིས་ཡུལ་སྟོན་པོ་དང་ཡུལ་ཅན་སྟོན་འཛིན་དྲན་པའི་
 དྲན་གཤམ་སྟེས་པའི་ཆོ། བས་སྟོན་སྟོན་པོ་འདི་མཐོང་སྟོང་དོ་སྟེས་དུ་ཡུལ་སྟོན་དྲན་པ་
 ལ་ལྟོས་ནས་རྟེན་པའི་སྟོན་འཛིན་དྲན་པར་འཛོག་གི། ཡུལ་སྟོན་པོ་དྲན་པ་ལ་མ་ལྟོས་
 པའི་སྟོན་འཛིན་ཁོ་ན་དྲན་སྒྲུབ་ཟུར་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་དེ། ཆོག་གསལ་ལས། ཚད་
 མའི་གྲངས་འཇུག་པ་གཞལ་བྱའི་གཞན་གྱི་དབང་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། གཞལ་བྱའི་
 རྣམ་པའི་རྗེས་སུ་བྱེད་པ་ཅམ་གྱིས་རང་གི་དོ་བོ་ཡོད་པར་རྟེན་པའི་ཚད་མ་དག་གིས་
 རང་གི་དོ་བོ་རྣམ་པར་འཛོག་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གཞལ་བྱའི་གྲངས་ཀྱི་ཚད་མ་འཛོག་
 པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདི་ནི་འཕགས་པའི་བཞེད་པ་ཡིན་དེ། རྟོན་བརྒྱུག་ལས།
 གལ་ཏེ་རང་ལས་ཚད་མ་གྲུབ། །གཞལ་བྱ་རྣམས་ལ་མ་ལྟོས་པར། རྟོན་གྱི་ཚད་མ་
 གྲུབ་འགྱུར་འདིར། །གཞན་ལ་མི་ལྟོས་རབ་གྲུབ་འགྱུར། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
 དོན་ནི། གལ་ཏེ་སྟོན་འཛིན་དབང་པོའི་མངོན་སུམ་རང་འགྲུབ་བྱེད་གྱི་ཚད་མས་གྲུབ་
 པའི་ཆོ་ཡུལ་སྟོན་པོ་དངོས་སུ་གྲུབ་པ་ལ་མ་ལྟོས་པར་སྟོན་འཛིན་ཁོ་ན་གཉིས་སྒྲུབ་
 རྒྱབ་པའི་རྒྱལ་གྱིས་འགྲུབ་ན། དོན་སྟོན་འཛིན་དབང་མངོན་དེ་རང་གི་གཞལ་བྱ་སྟོན་
 པོ་ལ་མ་ལྟོས་པར་གྲུབ་པར་ཐལ། སྟོན་འཛིན་དབང་མངོན་སྟོན་མོང་མིན་པར་འགྲུབ་
 བྱེད་གྱི་ཚད་མ་དེས་སྟོན་འཛིན་གྲུབ་པའི་ཆོ་ཡུལ་སྟོན་པོ་གཞལ་བ་ལ་མ་ལྟོས་པར་
 སྟོན་འཛིན་ཁོ་ན་གཉིས་སྒྲུབ་རྒྱབ་པའི་རྒྱལ་གྱིས་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ལས། འདོད་
 ན། ཚད་མ་མངོན་རྗེས་ཐམས་ཅད་རང་གི་གཞལ་བྱ་ལ་མ་ལྟོས་པར་འགྲུབ་པར་ཐལ།
 འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་རང་གི་རྒྱ་རྒྱུན་ལ་ཡང་མ་ལྟོས་

ཡམ་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པའི་དོན་ནོ། །དེས་ན་ཆོད་མ་མཐོན་རྗེས་ཐམས་ཅད་ཀྱང་མདོ་སྐམས་གཉིས་ཀྱི་ལུགས་སྒྲུབ་རང་རིག་གིས་མི་འགྲུབ་ཀྱང་། རང་འགྲུབ་ཐུང་དམ་ཉོགས་ཐུང་གི་ཆོད་མ་དོན་གཞན་བཅའ་མི་དགོས་ཏེ། དེ་ཕྱིས་ཀྱི་རང་གི་གཞལ་ཐུང་དོན་སྒྲུབ་པའི་ལུགས་ལ་ལུལ་ཅན་རང་ཉིད་འགྲུབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །

གཉིས་པ་ཤེས་པ་གཞན་ལ་ཚུངས་པ་ཚུངས་པ་ནི། ཚུངས་པ་དང་ལན་ནི། །དང་པོ་ནི།
ཁོ་ན་རེ། ཚད་མ་རྣམས་འབྲུལ་ཚུལ་དེ་ལྟར་ཡིན་དུ་ཆུག། གླེང་པ་གཉིས་སྒྲུང་གི་དབང་
ཤེས་སོགས་རྟོག་མེད་ལོག་ཤེས་རྣམས་དང་སྒྲུང་གི་འཛིན་རྟོག་པ་སོགས་ལོག་ཤེས་རྣམས་
འབྲུལ་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མ་མེད་པར་བཤམ། དེ་རྣམས་ཚུངས་འདོད་པ་ལྟར་རང་གི་གཞལ་བྱ་
དངོས་སྒྲུབ་པའི་ཤུགས་ལ་གྲུབ་པའི་འབྲུལ་ཚུལ་ཡང་མེད། གཞན་གྱི་འདོད་པ་ལྟར་
རང་ཉམས་ཚུངས་གི་རང་རིག་གིས་འབྲུལ་ཚུལ་ཡང་མེད་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ལས། ཞེ་ན།
གཉིས་པ་དེའི་ལན་ནི། ཚུངས་མེད་དེ། གླེང་པ་གཉིས་སྒྲུང་གི་དབང་ཤེས་སོགས་འབྲུལ་
གྱི་འབྲུལ་རྒྱས་བསྐྱེད་པའི་རྟོག་མེད་ལོག་ཤེས་རྣམས་དང་། སྒྲུང་གི་འཛིན་རྟོག་པ་
སོགས་རྟོག་པ་ལོག་ཤེས་རྣམས་ཀྱིས་རང་རང་གི་གཞལ་བྱ་དངོས་སྒྲུབ་གཞལ་བའི་
ཤུགས་ལ་རང་ཉིད་འབྲུལ་སྟེ། ཤུགས་འདིས་སྒྲུབ་བློན་སྒྲིའི་སྟེ་མཆེད་དང་། གཟུགས་
བློན་གཟུགས་ཀྱི་སྟེ་མཆེད་དུ་བཞག་དགོས་པ་ནི་གང་ཞིག །ཆོག་གསལ་ལས་ཀྱང་།
གླེང་པ་གཉིས་ལ་སོགས་པ་དག་ནི་རང་རིག་ཅན་མིན་པའི་ཤེས་པ་ལ་ལྟོས་ནས་མངོན་
སྟུང་ཉིད་མིན་ལ། རང་རིག་ཅན་གྱི་ཤེས་པ་ལ་ལྟོས་ནས་ནི་མངོན་སྟུང་ཉིད་ཁོ་ན་ལོ། །
ཞེས་པ་འདིས། གླེང་པ་གཉིས་སྒྲུང་གི་ཚུངས་པ་དེ་འབྲུལ་རྒྱས་བསྐྱེད་པའི་མིག་ཤེས་ལ་
ལྟོས་ནས་མངོན་སྟུང་ཡིན་པར་གསུངས་པས། འབྲུལ་གྱི་འབྲུལ་རྒྱས་བསྐྱེད་པའི་བྱད་
བཞིན་གྱི་གཟུགས་བློན་བྱད་བཞིན་དུ་སྒྲུང་བའི་མིག་ཤེས་འབྲུལ་པ་དང་། དྲག་ཆ་
ཆོད་བྱེད་ཀྱི་སྒྲུང་སྒྲུང་བའི་རྣམ་ཤེས་འབྲུལ་པ་རྣམས་ཀྱི་རྩིས་གཟུགས་བློན་བྱད་

བཞིན་དུ་སྒྲུབ་པ་དང་། བློ་མཁུ་བྱེད་ཀྱི་སྒྲུབ་སྒྲུབ་པའི་མཁུ་མཁུ་ཀྱང་མཁུ་སྒྲུབ་དུ་
 བཞིན་དུ་གོ་སྒྲུབ་པས། དེ་དག་གི་རང་གི་སྒྲུབ་ཡུལ་མཁུ་སྒྲུབ་དུ་དཔོན་སྒྲུབ་པའི་སྒྲོ་
 བས་ཡུལ་ཅན་རང་ཉིད་མཁུ་ཀྱང་འབྲུག་པའི་ཕྱིར། སྒྲུབ་པ་འཛིན་དོན་པས་ཀྱང་རང་
 གི་སྒྲུབ་ཡུལ་སྒྲུབ་པར་སྒྲུབ་པ་དཔོན་སྒྲུབ་པའི་སྒྲོ་བས་ཡུལ་ཅན་རང་ཉིད་འབྲུག་
 པའི་ཕྱིར་དེ་ལྟར་ཡང་། ཚིག་གསལ་ལས། སྒྲུབ་པ་གཉིས་ལ་སྒྲུབ་པ་དག་ནི་རབ་འཛིན་
 ཅན་མིན་པའི་ཤེས་པ་ལ་ལྟོས་ནས་ནི། མཁུ་སྒྲུབ་ཉིད་མིན་ལ། རབ་འཛིན་ཅན་ལ་
 སྒྲུབ་པ་ལ་ལྟོས་ནས་ནི་མཁུ་སྒྲུབ་ཉིད་མིན་ལོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདིའི་
 དོན་ལ། རྟེན་ཆེན་ལས། ལྷགས་འདིས་གསུགས་སྒྲུབ་པ་སྒྲུབ་པའི་ཡུལ་ལ་མཁུ་
 སྒྲུབ་ཀྱི་སྒྲུབ་དཔོན་མིང་དང་། དེ་དག་འཛིན་པའི་ཡུལ་ཅན་ལ་བློ་གསལ་མིང་དུ་བསྟན་
 པའི་སྒྲུབ་སྒྲུབ་ཞེས་གསུངས་པའི་དོན་ནི། སྒྲུབ་པའི་སྒྲུབ་པ་གཉིས་སྒྲུབ་པ་ལ་མཁུ་སྒྲུབ་
 ཀྱི་སྒྲུབ་དཔོན་མིང་དུ་འབྲུག་པར་བསྟན་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་དཔོན་དཔོན་མིང་མ་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར། མཁུ་སྒྲུབ་ཞེས་པའི་སྒྲུབ་པས། སྒྲུབ་པའི་སྒྲུབ་པ་གཉིས་སྒྲུབ་པ་འབྲུག་མེད་དུ་གོ་
 མི་རུས་པའི་ཕྱིར་དེ་བཞིན་དུ་ཡང་། ཚིག་གསལ་ལས། གལ་ཏེ་མཁུ་གཞིའམ་རང་
 གི་མཁུ་ཉིད་དམ་སྒྲིའི་མཁུ་ཉིད་ཀྱང་རུང་སྟེ། འཛིན་ཅན་ན་ཡོད་ན་ནི་ཐམས་ཅད་
 མཁུ་སྒྲུབ་དུ་དཔོན་གསལ་པར་བྱ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ལྷག་དུ་མཁུ་པའི་ཡུལ་ཅན་ཏེ། དཔོན་ཕྱིར་
 དཔོན་ཡུལ་ཅན་གྱི་རྒྱུ་པར་ཤེས་པ་དང་ལྟན་ཅིག་དུ་མཁུ་སྒྲུབ་ཉིད་དུ་རྒྱུ་པར་
 གཞག་གོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དོན་ཡང་། མཁུ་གཞི་དང་མཁུ་བྱ་སྒྲུབ་དོན་
 གཉིས་པས་འདི་མཁུ་པར་བྱེད་པའི་མཁུ་གཞིའམ། འདིས་མཁུ་པར་བྱེད་པས།
 མཁུ་ཉིད་དམ་སྒྲིའི་མཁུ་ཉིད་ཀྱི་བསྒྲུབ་པའི་ཆོས་ཐམས་ཅད། མཁུ་ཀྱང་ཡིན་པར་
 ལྟན་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ལུང་དཔོན་མཁུ་གསལ་སྒྲུབ་སྒྲུབ་དུ་མཁུ་པའི་ཡུལ་ཅན་རྒྱུ་པར་
 པར་བྱ་བ་ལ་མི་འབྲུག་པ་ལས་སྒྲུབ་པའི་ཤེས་པ་ནི་རྒྱུ་པར་ཤིག་ཡིན་པའོ། ཞེས་གསུངས་

པའི་ཕྱིར། དེས་ན་ལུང་དེ་དག་གིས་དོན་ནི། སྤྱིར་གཞུང་ལྷན་གྱིས་མངོན་ལྟར་གཉིས་སུ་
 ཡོད་ཀྱང་། གཞུང་ལྷན་གྱིས་ཐམས་ཅད་རང་དངོས་ལུང་དུ་བྱས་ནས། མངོན་གྱུར་དུ་སྤྱང་
 པའི་སྤྱོད་པ་ལྟོས་ནས་ལུང་ཅན་དེའི་ངོར་མངོན་སུམ་མཚན་ཉིད་པ་དང་། དེ་དག་སྤྱང་
 པའི་ལུང་ཅན་དེ་ལུང་དེ་ལ་ལྟོས་ཏེ་མངོན་སུམ་བཏགས་པ་བར་འཛེག་པའི་དོན་ཡིན་
 ཏེ། དཔེར་ན་ལུང་སྟོན་པོ་དེ་སྟོན་པོར་སྤྱང་པའི་སྟོན་འཛིན་མངོན་སུམ་ལ་ལྟོས་ཏེ།
 མངོན་སུམ་མཚན་ཉིད་པ་དང་། སྟོན་འཛིན་མངོན་སུམ་དེ་སྟོན་པོ་ལ་ལྟོས་ཏེ་མངོན་
 སུམ་བཏགས་པ་བར་འཛེག་པ་བཞིན་ནོ། །དེས་ན་སྟོན་པོ་ལ་མངོན་སུམ་ཞེས་པའི་སྐྱེ་
 དང་སྟོན་འཛིན་མངོན་སུམ་ལ་ལྟོས་པའི་མངོན་སུམ་ཞེས་པའི་སྐྱེ་གཉིས་ཀ་དངོས་སུ་
 འཇུག་ཏེ། སྟོན་པོ་དེ་སྤྱིར་མངོན་སུམ་ཡང་ཡིན། སྟོན་འཛིན་མངོན་སུམ་ལ་ལྟོས་པའི་
 མངོན་སུམ་ཡང་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སྟོན་འཛིན་མངོན་སུམ་ལ་སྟོན་པོ་ལ་ལྟོས་པའི་མངོན་
 སུམ་ཞེས་པའི་སྐྱེ་བཏགས་ནས་འཇུག་ཀྱང་མངོན་སུམ་ཞེས་པའི་སྐྱེ་བཏགས་ནས་མི་
 འཇུག་ཏེ། དེ་ལ་དངོས་སུ་འཇུག་པའི་ཕྱིར་ཏེ། སྟོན་འཛིན་མངོན་སུམ་ལ་སྟོན་པོ་ལ་
 ལྟོས་པའི་མངོན་སུམ་གྱི་སྐྱེ་བཏགས་པ་ཡིན་ཀྱང་། སྤྱིར་མངོན་སུམ་མཚན་ཉིད་པ་ཡིན་
 པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་མངོན་གྱུར་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སྟོན་པོ་ལ་སྟོན་འཛིན་མངོན་སུམ་ལ་ལྟོས་
 པའི་མངོན་སུམ་ཞེས་པའི་སྐྱེ་དངོས་སུ་འཇུག་ཀྱང་། དེ་དེ་ལ་དངོས་མིང་དུ་མི་འཇུག་
 གྱི། སྟོན་འཛིན་མངོན་སུམ་ལ་ལྟོས་པའི་མངོན་སུམ་ཞེས་པའི་སྐྱེ་ལས་སྟོན་པོ་འབྲུལ་
 མེད་དུ་གོ་མི་རྒྱས་པའི་ཕྱིར། ལུང་ཅན་དེ་ལ་ལྟོས་པའི་མངོན་སུམ་ཡིན་ན། མངོན་སུམ་
 ཡིན་མི་དགོས་ཏེ། ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱང་། རྒྱུ་མཚུལ་ལ་ལྟོས་ཏེ་མངོན་སུམ་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར། སྟོན་པའི་ལུང་ཅན་གྱི་གེས་པ་དེ་ལ་ལྟོས་ཏེ་མངོན་སུམ་ཡིན་ན་ཡང་མངོན་སུམ་
 ཡིན་མི་དགོས་ཏེ། སྤྱིར་ཉིད་དེ་མཐོང་ལས་བར་ཆད་མེད་ལས་ལ་ལྟོས་པའི་མངོན་སུམ་
 ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་སྤྱིར་མངོན་སུམ་དང་མངོན་གྱུར་དོན་གཅིག་པས། ཏགས་ཡང་

དག་དང་ཐལ་འགྱུར་སྒྲིམ་སྒྲུབ་བྱེད་པར་དག་ལ་བརྟེན་ནས་དེས་དགོས་པ་རྣམས་
 རྟོག་གྱུར་དང་། དེ་དག་ལ་བརྟེན་ནས་རྟོགས་མི་དགོས་པའི་ཆོས་རྣམས་ལ་རོལ་གྱུར་བྱེད་
 འཛོག་གོ་ལ་ཅིག །སྐྱུ་མི་རྟག་པ་དེ་སྐྱུ་མི་རྟག་པར་རྟོགས་པའི་རྗེས་དཔག་ཚད་མ་ལ་
 ལྟོས་ཏེ་རྗེས་དཔག་མཚམ་ཉིད་པ་དང་། སྐྱུ་མི་རྟག་རྟོགས་པའི་རྗེས་དཔག་ཚད་མ་དེ་
 སྐྱུ་མི་རྟག་པ་ལ་ལྟོས་པའི་རྗེས་དཔག་བདགས་པ་པར་འཛོག་ཆེར་བཅི། ཆིག་གསལ་
 དང་རྟིག་ཆེན་གྱི་དགོངས་པ་མིན་ཅིར། རིགས་པས་གྱུར་མི་འཐད་དེ། འོ་ན་སྐྱུ་མི་རྟག་
 པ་དེ་སྐྱུ་མི་རྟག་པར་རྟོགས་པའི་རྗེས་དཔག་ཚད་མ་ལ་ལྟོས་ཏེ། དངོས་སྟོབས་རྗེས་
 དཔག་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་ལ་ལྟོས་ཏེ་རྗེས་དཔག་མཚམ་ཉིད་པ་ཡིན་པའི་བྱིར། འདོད་
 བ། དེ་དེ་ལ་ལྟོས་ཏེ་ཤིས་པ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་བྱིར།

བཞི་པ་རང་ལུགས་ཀྱི་ཚད་མའི་རྣམ་གཞག་ལ། ཚད་མའི་འཛིན་ཚུལ་དབྱེ་བ།
གྲངས་རིམ་བསྒྲུབ་པའོ། །དང་པོ་ནི། ཚད་མའི་སྒྲིབ་དོད་བྲལ་ཁ་ཞེས་པའི་བྲ་དང་པོ་
དང་གཙོ་བོ་སྟགས་དོན་དུ་མ་ལ་འཇུག་པས། རང་རྒྱུད་པ་མན་ཆད་ཀྱིས་བྲ་དང་པོར་
བསྒྲུབ་ནས། རང་ལུལ་དང་པོ་འཕགས་དུ་འཇུག་པའི་ཤེས་པ། ཚད་མའི་དོན་དུ་
འཛིན། །ཐལ་འགྱུར་བས་ནི་བྲ་གཙོ་བོ་ལ་བསྒྲུབ་ནས། རང་གི་ལུལ་གྱི་གཙོ་བོ་ལ་སྤི་
བསྒྲུབ་པའི་རིག་པ། ཚད་མའི་དོན་དུ་འཛིན་ཏེ། འཛིན་ཏེན་ན་སྤི་བསྒྲུབ་པ་ཚད་མར་
གྲགས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན། རང་གི་འཛིན་སྣངས་ཀྱི་ལུལ་གྱི་གཙོ་བོ་ལ་སྤི་བསྒྲུབ་པའི་
རིག་པ། ཚད་མའི་མཆོན་ཉིད། གཉིས་པ་ནི། མདོན་སུས་ཀྱི་ཚད་མ། རྗེས་དཔག་གི་
ཚད་མ། དཔེ་ཉེར་འཇུག་ཀྱི་ཚད་མ། ལུང་གི་ཚད་མ་དང་བཞི་ལས། དང་པོ་ལ་མཆོན་
ཉིད་དབྱེ་བ། དང་པོ་ནི། རང་ཡིན་པ་འཕམ་རང་གི་ནང་ཆོན་དུ་གྱུར་པའི་རྗེས་དཔག་མེད་
པ་ཡང་ཡིན། རྟགས་སྟགས་ཀྱི་རྒྱབ་བྱེད་ལ་སྤི་ལྟོས་པར་རང་གི་འཛིན་སྣངས་ཀྱི་ལུལ་
ལ་སྤི་བསྒྲུབ་པའི་རིག་པ་ཡང་ཡིན་པའི་གཞི་སྤྱུང་པར་དཔྱགས་པ། མདོན་སུས་ཀྱི་

ཆད་མའི་མཆོན་ཉིད། གཉིས་པ་དེ་ལ་དབྱེ་ན། དབང་མངོན། ཡིད་མངོན། རྣལ་
འབྱོར་མངོན་སུམ་གྱི་ཆད་པ་དང་གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི། རང་གི་ཐུན་མོང་མིན་པའི་
བདག་རྒྱུན་དབང་པོ་གཟུགས་ཅན་པ་ལ་བརྟེན་ནས་སྐྱེས་ཤིང་། རང་གི་འཛིན་སྣངས་
གྱི་ཡུལ་ལ་མི་བསྐྱུ་བའི་དབང་ཤེས་དེ། དབང་པོའི་མངོན་སུམ་གྱི་ཆད་པའི་མཆོན་
ཉིད། དེ་ལ་དབྱེ་ན། གཟུགས་འཛིན་དབང་མངོན་ཆད་པ་ནས། རེག་འཛིན་དབང་
མངོན་ཆད་པའི་བར་ལ་ཡོད་ཅིང་། དང་པོ་ནི། རང་གི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་བདག་
རྒྱུན་མིག་དབང་གཟུགས་ཅན་པ་ལ་བརྟེན་ནས་སྐྱེས་ཤིང་། རང་གི་འཛིན་སྣངས་གྱི་
ཡུལ་ལ་མི་བསྐྱུ་བའི་མིག་ཤེས་དེ། གཟུགས་འཛིན་དབང་མངོན་ཆད་པའི་མཆོན་ཉིད།
དཔེར་ན། རྩེ་མཐོང་གི་རྒྱད་ཀྱི་གཟུགས་འཛིན་མིག་ཤེས་ལྟ་བུ། དེས་གཞན་ལ་
རིགས་འདྲེ། གཉིས་པ་ཡིད་མངོན་ནི། ཆད་པ་ནས་བཤད་པ་ལྟར། རྒྱད་ཅིག་པ་
གཅིག་ལས་མང་བ་མི་སྐྱེ་བ་སོགས་མི་འདོད་ཀྱང་། བཞི་བརྒྱ་པའི་འགྲེལ་བར་དབང་
ཤེས་གྱི་གཟུགས་སོགས་མངོན་སུམ་དུ་རིག་པ་ལྟར་ཡིད་མངོན་གྱི་མི་རིག་པ་དབང་
མངོན་གྱིས་སྐྱབས་གྱི་རིག་པར་གསུངས་པ་ནི། གཟུགས་འཛིན་ཡིད་མངོན་སོགས་ལ་
དགོངས་ལ། རང་གི་ཐུན་མོང་མིན་པའི་བདག་རྒྱུན་ཡིད་དབང་ལ་བརྟེན་ནས་སྐྱེས་
ཤིང་། རང་གི་འཛིན་སྣངས་གྱི་ཡུལ་ལ་མི་བསྐྱུ་བའི་ཡིད་ཤེས་དེ། ཡིད་གྱི་མངོན་སུམ་
གྱི་ཆད་པའི་མཆོན་ཉིད། དེ་ལ་དབྱེ་ན་གཟུགས་འཛིན་ཡིད་མངོན་ཆད་པ་ནས། རེག་
བྱ་འཛིན་པའི་ཡིད་མངོན་གྱི་ཆད་པའི་བར་ལ་ཡོད་དེ། དང་པོ་ནི། རང་གི་ཐུན་མོང་
མིན་པའི་བདག་རྒྱུན་ཡིད་དབང་དང་། རང་གི་དེ་མ་ཐག་རྒྱུན་གཟུགས་འཛིན་དབང་
མངོན་ལ་བརྟེན་ནས་སྐྱེས་པའི་རང་གི་འཛིན་སྣངས་གྱི་ཡུལ་ལ་མི་བསྐྱུ་བའི་ཡིད་ཤེས་
དེ། གཟུགས་འཛིན་ཡིད་མངོན་གྱི་ཆད་པའི་མཆོན་ཉིད། མཆོན་གཞི་ནི། དཔེར་ན་
རྩེ་མཐོང་གི་རྒྱད་ཀྱི་གཟུགས་འཛིན་དབང་མངོན་གྱིས་རྗེས་སུ་སྐྱེས་པའི་གཟུགས་

དོན་མཐུན་དུ་ངེས་པའི་ངེས་ཤིང་ལྟ་བུ། དེས་གཞན་རྣམས་ལ་གེས་པར་བྱའོ། །ཡིད་
མངོན་ལ་ལྟ་བུ་དེར་གྱུར་པའི་པས་མ་ཁུང་ཅིང་། ཡིད་ཀྱི་མངོན་སུམ་གྱི་ཚད་མ་ཡིན་
ན། རྟོག་པ་ཡིན་པས་མ་ཁུང་སྟེ། རྒྱུ་མཐོང་གི་རྒྱུད་ཀྱི་མངོན་གེས་དང་པོ་ལྟ་བུ་ཡིད་
ཀྱི་མངོན་སུམ་གྱི་ཚད་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། ཡིད་ཀྱི་རྣམ་གེས་ཀྱི་འཁོར་དུ་བྱུང་བའི་
ཆོར་བ་བདེ་སྟག་བཏང་སྟོམས་གསུམ་པོ་ཡང་ཡིད་མངོན་ཚད་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དེ། དེ་
དག་མངོན་སུམ་ཚད་མ་ནི་ཡིན། དབང་མངོན་དུ་གྱུར་པའི་ཚད་མ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
དེ་དག་རང་གི་བྱུང་མོང་མིན་པའི་བདག་སྟེན་དབང་པོ་གསུགས་ཅན་ལས་སྟེས་པ་མ་
ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཡིད་མངོན་ཚད་མ་ལ་རྟོག་བྲལ་གྱིས་མ་ཁུང་སྟེ། ལྟ་བུ་བདེན་མེད་
དུ་རྟོགས་པའི་རིགས་གེས་རྗེས་དབག་གི་འཁོར་དུ་བྱུང་བའི་ཆོར་བ་བདེ་སྟག་བཏང་
སྟོམས་གསུམ་པོ་དེ་ཡིད་མངོན་གྱི་ཚད་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དེ། རྒྱུ་བྱེད་སྒྲུབ་བཞིན།
གཞན་ཡང་དེ་གསུམ་རྟོག་པ་ཡིན་དེ། ལྟ་བུ་བདེན་མེད་དུ་རྟོགས་པའི་རིགས་གེས་རྗེས་
དབག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་རྣམས་འཁྱོར་མངོན་སུམ་ལ། རང་གི་བྱུང་མོང་མ་ཡིན་
པའི་བདག་སྟེན་དུ་གྱུར་པའི་ཞི་ལྷག་ཟུང་འབྲེལ་གྱི་ཉིང་རེ་འཛིན་ལ་བརྟེན་ནས་སྟེས་
གིང་། རང་གི་འཛིན་སྒྲུབ་ཀྱི་ཡུལ་དུ་གྱུར་པའི་བདེན་པའི་རྣམ་པའམ། བདག་མེད་
ལྟ་རགས་གང་དུང་མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་བའི་རྟོག་བྲལ་གྱི་གེས་པ། རྣམ་འཁྱོར་མངོན་
སུམ་གྱི་ཚད་མའི་མཚན་ཉིད། དབྱེ་ན། རོ་བོའི་སྟོན་སྟེན་རི་ལྟ་བུ་རྟོགས་པ་དང་། རི་སྟེང་
པ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་རྣམ་འཁྱོར་མངོན་སུམ་གཉིས་སུ་ཡོད་ཅིང་། རྟེན་གྱི་སྟོ་
ནས་ཐིག་པ་གསུམ་གྱི་གང་ཟག་གི་རྒྱུད་ཀྱི་རྣམ་འཁྱོར་མངོན་སུམ་གསུམ་དུ་ཡང་ཡོད་
དོ། །འཕྲིག་ས་མཚམས་སྟེར་ལས་ནས་ཡོད་དོ་ཞེས་སྒྲུབ་ནི། རྟེན་ཆེན་ལས། དེ་ཁོ་ན་
ཉིད་ཀྱི་ལྟ་བུ་མ་རྟོག་གྱུར་པའི་རྟོག་སྟགས་ཚད་མས་གཏན་ལ་ཐབས་པ་དང་། ཞེས་
སྟགས་ཀྱི། རྟོང་ཉིད་མ་རྟོགས་པའི་སྟེའི་རྒྱུད་ལ་རྣམ་འཁྱོར་མངོན་སུམ་ཡོད་པར་

གསུངས་པ་མ་གོ་བཤོ། །གཉིས་པ་ནི། མཛོན་ལུས་ཀྱི་ཚད་མ་དང་རྗེས་ལུ་དཔག་པའི་
 ཚད་མ་གང་རུང་ཡང་ཡིན། རང་གི་རྟོན་དུ་གྱུར་པའི་ཐལ་འགྱུར་དང་རྟགས་དཔེ་གང་
 རུང་ལ་བརྟེན་ནས་སྒྲིམ་གྱིང་། རང་གི་འཛིན་སྣངས་ཀྱི་ལུལ་ལ་མི་བསྐྱུ་བའི་རིག་པ་
 ཡང་ཡིན་པའི་གཞི་མཐུན་པ། རྗེས་དཔག་ཚད་མའི་མཚན་ཉིད། དེ་ལ་དབྱེ་ན། རི་ལྗ་
 བ་དང་རི་སྒྲེད་པ་རྟོགས་པའི་རྗེས་དཔག་ཚད་མ་གཉིས་ལུ་ཡོད་དོ། །གསུམ་པ་ལུང་གི་
 ཚད་མ་ནི། རྗེས་ལུ་དཔག་པའི་ཚད་མ་ཡང་ཡིན། རང་གི་རྟོན་དུ་གྱུར་པའི་དབྱུང་
 གསུམ་གྱིས་དག་པའི་ལུང་གི་རྟགས་ལ་བརྟེན་ནས་སྒྲིམ་གྱིང་རང་གི་འཛིན་སྣངས་ཀྱི་
 ལུལ་ལ་མི་བསྐྱུ་བའི་ཤེས་པ་ཡང་ཡིན་པའི་གཞི་མཐུན་པ། ལུང་གི་ཚད་མའི་མཚན་
 ཉིད། དཔེར་ན། སྒྱུན་པས་ལོངས་སྟོང་བྲིམས་གྱིས་བདེ་ཞེས་པའི་ལུང་ཆོས་ཅན། རང་
 གི་བསྟན་བུའི་དོན་ལ་མི་བསྐྱུ་མྱེ། དབྱུང་གསུམ་གྱིས་དག་པའི་ལུང་ཡིན་པའི་བྱིར།
 ཞེས་པའི་རྟགས་ལས། སྒྱུན་པས་ལོངས་སྟོང་བྲིམས་གྱིས་བདེ། ཞེས་པའི་ལུང་རང་གི་
 བསྟན་དོན་ལ་མི་བསྐྱུ་བར་རྟོགས་པའི་རྗེས་དཔག་ལྟ་བུ། དེ་ཆོས་ཅན། བྱོད་ལ་ལུང་
 གི་ཚད་མ་ཞེས་བརྗོད་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། བྱོད་རང་གི་རྟོན་དུ་གྱུར་པའི་ལུང་རྣམ་
 དག་ལ་བརྟེན་ནས་སྒྲིམ་པའི་ཚད་མ་ཡིན་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་དེ་ལྟར་བརྗོད་པའི་བྱིར།
 བཞི་བ་དཔེ་ཉེར་འཇལ་གྱི་ཚད་མ་ནི་རྗེས་ལུ་དཔག་པའི་ཚད་མ་ཡང་ཡིན། རང་གི་
 རྟོན་དུ་གྱུར་པའི་རྟགས་དཔེ་ཡང་དག་ལ་བརྟེན་ནས་སྒྲིམ་གྱིང་རང་གི་འཛིན་སྣངས་ཀྱི་
 ལུལ་ལ་མི་བསྐྱུ་བའི་ཤེས་པ་ཡང་ཡིན་པའི་གཞི་མཐུན་པ། དཔེ་ཉེར་འཇལ་གྱི་ཚད་
 མའི་མཚན་ཉིད། མཚན་གཞི་ནི་དཔེར་ན། ལྷ་གྲུ་ཆོས་ཅན། བདེན་པར་མེད་དེ། རྟོན་
 འབྲེལ་ཡིན་པའི་བྱིར། དཔེར་ན། གཟུགས་བརྒྱན་བཞིན། ཞེས་པའི་རྟགས་དཔེ་ལས་
 ལྷ་གྲུ་བདེན་མེད་དུ་རྟོགས་པའི་རྗེས་དཔག་ལྟ་བུ་ཡིན། དེ་ཆོས་ཅན། བྱོད་ལ་དཔེ་ཉེར་
 འཇལ་གྱི་ཚད་མ་ཞེས་བརྗོད་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། བྱོད་མཐུན་དཔེ་ཡང་དག་ལ་

བརྟེན་ནས་སྒྲིམ་པའི་ཚད་མ་ཡིན་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་དེ་ལྟར་བརྟེན་པའི་ཕྱིར། གསུམ་
 བ་ཚད་མའི་གྲངས་དེས་ནི། ཚད་མ་ལ་མངོན་སུམ་ཚད་མ་དང་། རྟེན་སྐྱེད་པག་པའི་
 ཚད་མ་གཉིས་སྐྱེད་གྲངས་དེས་དྲེ། ཚད་མ་ཕྱི་མ་གཉིས་རྟེན་དཔག་གི་ཚད་མ་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར། རྟེན་ཆེན་ལས། ཚད་མ་ཕྱི་མ་གཉིས་ནི་རྟེན་དཔག་དུ་འདུ་ལ། །ཞེས་གསུངས་
 པའི་ཕྱིར། མངོན་སུམ་གྱི་ཚད་མ་ལ་ཡང་རང་རིག་ནི་མེད་ལ། རྒྱལ་འབྱོར་མངོན་སུམ་
 ནི་ཡིད་མངོན་དུ་འདུ་བས། མངོན་སུམ་གྱི་ཚད་མ་ལ་ཡང་དབང་པོའི་མངོན་སུམ་གྱི་
 ཚད་མ་དང་། ཡིད་གྱི་མངོན་སུམ་གྱི་ཚད་མ་གཉིས་སྐྱེད་གྲངས་དེས་དྲེ། མངོན་སུམ་གྱི་
 ཚད་མ་ལ་རང་གི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་བདག་སྐྱེན་དབང་པོ་གཟུགས་ཅན་པ་ལ་བརྟེན་
 པ་དང་། རང་གི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་བདག་སྐྱེན་ཡིད་དབང་ལ་བརྟེན་པ་གཉིས་སྐྱེད་
 གྲངས་དེས་པའི་ཕྱིར། ཆོག་སྐྱེད་ལས་གཞན་པའི་ཀུན་གཞི་མོགས་ནི་མེད་པའི་ཕྱིར།
 འོ་ན། དབང་པོའི་རྒྱལ་པར་གྲུབ་པ་དང་ཡིད་གྱི་རྒྱལ་པར་གྲུབ་པའི་ལམ་གྱི་ཆོར་བ་
 ལ་བདེ་སྐྱེད་བྱེད་སྒྲུབ་སྒྲིམ་སྒྲིམ་ནི་ཚད་མར་འདོད་དགོས་པས། དེ་དག་གིས་ཡུལ་
 གཙོད་རྒྱལ་ཇི་ལྟར་ཡིན་ཞེ་ན། རྟེན་ཆེན་ལས། འདི་ཡང་ཡིད་གྲུབ་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་
 གྱི་དབང་གེས་གྱི་ཆོར་བ་གསུམ་གྱི་གཟུགས་སྐྱེད་མོགས་གཙོད་དེ་དེའི་འབྲུབ་རྒྱལ་ནི་
 སྐྱར་བཤད་པ་བཞིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས། དེའི་དོན་ལ། ཁཅིག །ཆོར་བ་བདེ་བ་ཡིན་
 ན། རང་ཡུལ་དུ་གྱུར་པའི་བདེ་བ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པས་བྱལ། དེས་གཞན་གཉིས་
 ལ་འང་རིགས་འགྲེལ་ཟེར་ན། གཟུགས་འཛིན་མིག་གི་རྒྱལ་གྲུབ་ཀྱི་ལམ་གྱི་ཆོར་བ་བདེ་
 བ་ཆོས་ཅན། རང་ཡུལ་དུ་གྱུར་པའི་བདེ་བ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པར་བྱལ། ཆོར་བ་
 བདེ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་བྱལ། དེ་ཡིད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་དྲེ། ཁྱོད་གཟུགས་
 གྱི་སྒྲིམ་ཆེད་ཁོ་ནའི་དངོས་ཡུལ་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱལ་སྒྲེ། རྒྱལ་འབྲེལ་ལས། གཅིག་
 གིས་གཉིས་གྲེས་མ་ཡིན་དྲེ། །དབང་པོའི་སེམས་ནི་དེས་ཕྱིར་དང་། །ཞེས་གསུངས་

པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁ་ཅིག །ཡིད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་འཁོར་བ་བདེ་བ་ཡིན་ན། རང་
 རྒྱལ་དུ་གྱུར་པའི་བདེ་བ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པ་ནས། གཞན་གཉིས་དེས་འགྲེལ་
 བ་ན། ཐེག་ཆེན་གྱི་སེཐང་ལས་བར་ཆད་མེད་ལས་དུ་གྱུར་པའི་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་
 འཁོར་བ་བདེ་བ་ཆོས་ཅན། རང་རྒྱལ་དུ་གྱུར་པའི་བདེ་བ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་
 བར་ཐལ། ཡིད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་འཁོར་བ་བདེ་བ་ཆོར་བ་བདེ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྩལ་
 པ་ཁས། འདོད་མི་རྣམས་ལྟེ། སློབ་ལས་ན་སློབ་ཅིག་གིས། བདེན་གཉིས་དུས་ཅིག་ཅར་
 དུ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་རང་ལུགས་བཞི་བརྒྱ་པའི་འགྲེལ་
 པ་ལས། ཆོར་བ་ལ་ཆོགས་པ་ལྟར་ཉམས་སུ་ཁྱེད་པའི་རྣམ་པ་ཡང་མིན་ལ། གཟུགས་
 སྒྲ་ལ་ཆོགས་པ་བཞིན་དབང་པོའི་སྒྲིན་ས་ཡོངས་སུ་བཅད་པར་བྱ་བ་ཡང་མིན་ནོ། །
 ཞེས་གསུངས་པའི་དོན་ཡིན་པས། ཆོར་བ་བདེ་བ་ཡིན་ན། རང་རྒྱལ་དུ་གྱུར་པའི་བདེ་
 བ་ལ་མངོན་སུམ་གྱི་ཆད་མ་ཡིན་པས་ཁྱེད། དེ་བཞིན་དུ་སྟག་བསྟེན་དང་བཅད་སྟོམས་
 ལ་ཡང་དེས་རིགས་འགྲེ། །དེ་བཞིན་དུ་དབང་པོའི་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་འཁོར་བ་བྱུང་
 བའི་ཆོར་བ་ཡིན་ན། རང་རྒྱལ་དུ་གྱུར་པའི་བདེ་བ་ལ་དབང་པོའི་མངོན་སུམ་གྱི་ཆད་
 མ་ཡིན་པས་ཁྱེད། དེས་གཞན་གཉིས་ལ་འཇུག་པའི་འགྲེ། །ཡིད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་འཁོར་བ་བྱུང་
 བའི་ཆོར་བ་བདེ་བ་ཡིན་ན། རང་རྒྱལ་དུ་གྱུར་པའི་བདེ་བ་ལ་ཡིད་ཀྱི་མངོན་སུམ་གྱི་
 ཆད་མ་ཡིན་པས་ཁྱེད། དེས་གཞན་གཉིས་ལ་རིགས་འགྲེའོ། །དེ་ལ་ཁོ་ན་རེ། ཐེག་
 ཆེན་གྱི་སེཐང་ལས་བར་ཆད་མེད་ལས་དུ་གྱུར་པའི་ཆོར་བ་བདེ་བ་ཆོས་ཅན། རང་རྒྱལ་
 དུ་གྱུར་པའི་བདེ་བ་ལ་མངོན་སུམ་གྱི་ཆད་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཆོར་བ་བདེ་བ་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར། རྟགས་ཁས། འདོད་ན། ཁྱོད་ཀྱིས་རང་རྒྱལ་དུ་གྱུར་པའི་བདེ་བ་མངོན་སུམ་དུ་
 རྟོགས་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན་པ་ཁྱེད་ལྟེ། སྒྲིན་འཛིན་དབང་པོའི་མངོན་
 སུམ་གྱི་རྗེས་སུ་སྒྲིས་པའི་སྒྲིན་པོ་དྲན་པའི་དྲན་གིས་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱིས་སྒྲིན་པོ་

མདོན་ལུ་དུ་རྟོགས་པར་བྱལ། རྟོན་ཐོ་ལ་མདོན་ལུ་ཁྱེ་ཆད་ལ་ཡིན་པའི་ཐྱིང་།
 རྩལ་པ་ལས། དེར་བྱལ། དེ་ལ་ཡིད་ཀྱི་མདོན་ལུ་ཁྱེ་ཆད་ལ་ཡིན་པའི་ཐྱིང་། འདོད་
 བ། ཐོན་འཛིན་དབང་པོའི་མདོན་ལུ་དང་དེའི་རྩལ་ལུ་ཐོན་པའི་ཐོན་པོ་དུན་པའི་
 དུན་ཤེས་གཉིས་ལ་ཐོན་པོ་རྟོགས་ཚུལ་ལ་བྱད་པར་མེད་པར་བྱལ། འདོད་པའི་ཐྱིང་།
 ཐུས་པ་ལ། ཁོ་ན་ལེ། ཐོན་འཛིན་མདོན་ལུ་རྩལ་ལུ་ཐོན་པའི་ཐོན་པོ་དུན་པའི་
 དུན་ཤེས་ཀྱིས་ཐོན་པོ་མདོན་ལུ་དུ་རྟོགས་པར་བྱལ། དེས་ཐོན་པོ་དངོས་ལུ་རྟོགས་
 པའི་ཐྱིང་། ཟེར་ན་མ་བྱལ། ཁོ་ན་ལེ། དེ་གཉིས་ཀྱི་ཐོན་པོ་རྟོགས་ཚུལ་ལ་བྱད་པར་
 མེད་པར་བྱལ། དེ་གཉིས་གས་ཐོན་པོ་དངོས་ལུ་རྟོགས་པའི་ཐྱིང་། ཟེར་ན་མ་བྱལ་སྟེ།
 དམན་ལས་ཐོན་དུ་མ་སོང་པའི་སྟོང་ཉིད་ལ་མཉམ་པར་གཞག་པའི་ཐེག་ཆེན་ཀྱི་སྟོང་
 ལས་དེས་སྟོང་ཉིད་མདོན་ལུ་དུ་རྟོགས་པར་བྱལ། དེས་སྟོང་ཉིད་དངོས་ལུ་རྟོགས་
 པའི་ཐྱིང་། རྩལ་པ་ལས། འདོད་མི་རུས་ཏེ། དེས་སྟོང་ཉིད་དོན་གྱི་རྩལ་ཀྱིས་རྟོགས་
 པའི་ཐྱིང་། དེ་བཞིན་དུ། དམན་ལས་ཐོན་དུ་མ་སོང་པའི་སྟོང་ཉིད་ལ་མཉམ་པར་
 གཞག་པའི་ཐེག་ཆེན་ཀྱི་སྟོང་ལས་དང་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཐེག་ཆེན་ཀྱི་མཐོང་ལས་
 མཉམ་གཞག་ཡི་ཤེས་གཉིས་ལ། སྟོང་ཉིད་རྟོགས་ཚུལ་ལ་བྱད་པར་མེད་པར་བྱལ། དེ་
 གཉིས་གས་སྟོང་ཉིད་དངོས་ལུ་རྟོགས་པའི་ཐྱིང་། འཕོར་གསུམ་ཡིན་ནོ། །སྟོང་ཤེས་པ་
 ཡིན་ན། རང་ཉིད་ཆད་མར་སོང་པའི་ཡུལ་གཅིག་ཡོད་པས་བྱལ་སྟེ། ཤེས་པ་ཡིན་ན།
 རང་གི་སྟོང་ཡུལ་ཡོད་པས་བྱལ་པ་གང་ཞིག །ཤེས་པ་ཡིན་ན། རང་གི་སྟོང་བ་ལ་ཆད་
 མ་ཡིན་པས་བྱལ་པའི་ཐྱིང་། བདག་འཛིན་དང་སྟོན་འཛིན་རྟོག་པ་ལོག་ཤེས་རྣམས་
 གུང་རང་གི་སྟོང་བ་ལ་ཆད་མ་ཡིན་པ་གང་ཞིག །སྟོན་གཅིག་སྟོན་གཉིས་ལུ་སྟོང་པའི་ཤེས་
 པ་ལོགས་རྟོག་མེད་ལོག་ཤེས་རྣམས་ཀྱང་། རང་གི་སྟོང་བ་ལ་ཆད་མ་ཡིན་པའི་ཐྱིང་།
 དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། བདག་འཛིན་གཉིས་ལུ་བུལ་ཡང་བདག་གཉིས་ཀྱི་རྣམ་པ་དངོས་ལུ་སྟོང་

[illegible]

འོ་ན། མའོ་ན་ལྟར་མའོ་ན་ཕྱོགས་ལྟར་རྒྱུ་སེམས་དབང་ཡིས། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་
 སེམས་ཅན་གྱི་སྒྲས་ཀྱི་དོར་འགོག་པ་ས་ཡིན་པར་བརྟན་རྒྱུ་ནི་ལྟར་ཡིན་ཞེས། དེ་ལ་

ས་བཙུ་བའི་མདོ་ལས། སེམས་ཙམ་དུ་གསུངས་པའི་དགོངས་པ་བཤད་པ། བྱི་རོལ་
 དང་ནང་གི་སེམས་གཉིས་ཡོད་མེད་མཛུངས་པར་བསྟན་པ། ལང་ག་ཤེགས་ལས་ཀྱང་།
 སེམས་ཙམ་དུ་གསུངས་པའི་དགོངས་པ་བཤད་པ་གསུམ་གྱིས་སྒྲོ་ནས་འཆད་པ། དེའི་
 དང་པོ་ནི། མདོན་གྱུར་མདོན་སྟོགས་བྱང་རྒྱུ་སེམས་དཔལ་ཡིས། །ཞེས་པ་ནས།
 བསྟོག་གི་གཞུགས་ནི་བཀག་པ་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་པའི་བར་གྱིས་འཆད། གཉིས་པ་ནི།
 འཛིག་རྟེན་པ་ཡི་དེ་ཉིད་ལ་གནས། །ཞེས་པ་ནས། དེ་ཉིད་མ་སྐྱེས་འཛིག་རྟེན་སྐྱེས་
 རིག་བྱ། །ཞེས་པའི་བར་གྱིས་འཆད། གསུམ་པ་ནི། མདོ་སྟེ་གང་ལས་བྱི་རོལ་སྐྱར་
 ཡོད་མིན། །ཞེས་པ་ནས། ལྟོང་ཉིད་དོན་ཅན་ངེས་དོན་ཤེས་པར་གྱིས། །ཞེས་པའི་བར་
 གྱིས་འཆད། མདོན་གྱུར་མདོན་སྟོགས་བྱང་རྒྱུ་སེམས་དཔལ་ཡིས། །ཞེས་སྟོགས་གྱི་
 ས་བཙུ་བའི་མདོ་ལས། སེམས་ཙམ་དུ་གསུངས་པའི་དགོངས་པ་འཆད་རྒྱལ་ཅི་ལྟར་
 ཡིན་ཞེས། མདོ་དེ་ལས་སེམས་ཙམ་དུ་གསུངས་པས་བདག་རྟག་པ་འཛིག་རྟེན་གྱི་བྱེད་
 པ་པོར་བཀག་ནས། སེམས་ཙམ་ཞིག་འཛིག་རྟེན་གྱི་བྱེད་པ་པོ་ཡིན་པར་བསྟན་གྱི་བྱི་
 དོན་བཀག་པ་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་སྟོན་པ་ལ། མདོན་གྱུར་མདོན་སྟོགས་བྱང་རྒྱུ་སེམས་
 དཔལ་ཡིས། །ཞེས་པ་ནས། བྱེད་པ་པོ་ནི་སེམས་ཙམ་ཡིན་པར་རྟོགས། །ཞེས་པའི་
 བར་གསུངས། དེ་བཞིན་དུ་ལང་ག་ཤེགས་ལས་ཀྱང་། གང་ཟག་རྒྱན་དང་ལྷང་པོ་
 དང་། །དེ་བཞིན་རྟེན་དང་རྒྱལ་དག་དང་། །གཙོ་བོ་དབང་ལྷན་བྱེད་པོ་རྣམས། །སེམས་
 ཙམ་དུ་ནི་ངས་བཤད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པས་ཀྱང་། སེམས་ཙམ་ཞིག་འཛིག་རྟེན་གྱི་
 བྱེད་པ་པོར་བསྟན་གྱི་བྱི་རོལ་བཀག་པ་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་སྟོན་པ་ལ། དེ་བྱིར་སྟོ་ལྟར་
 སྟོ་ནི་འཕེལ་བྱའི་བྱིར། །ཞེས་པ་ནས། རྒྱལ་བས་སེམས་ཙམ་འཛིག་རྟེན་བྱེད་པོར་
 གསུངས། །ཞེས་པའི་བར་གསུངས། དེས་ན་མདོ་དེའི་ཙམ་སྐྱས་བྱི་རོལ་གྱི་གཞུགས་
 དང་སེམས་གཉིས་གྱི་ནང་ནས་སེམས་གཙོ་བོར་གྱུར་པ་ཡིན་ཞེས་འཆད་པ་ལ། དེ་ཉིད་

ཀུས་ལ་སངས་ཀུས་བསྐྱེད་ཅི་བཞིན། །ཞེས་པ་ནས། བསྐྱེད་ཀྱི་གཟུགས་ནི་བཀག་པ་
མ་ཡིན་ཅོ། །ཞེས་པའི་བར་གསུངས། མདོ་སྡེ་གང་ལས་ཕྱི་རོལ་སྤང་ཡོད་མིན། །ཞེས་
སོགས་གྱིས། ལང་ག་ཤེགས་ལས། ཕྱི་རོལ་སྤང་བ་ཡོད་མིན་ཏེ། །སེམས་ནི་སྤྲོ་ཚོགས་
རྣམས་སྤྲོ་བ། །ལུས་དང་ཡོངས་སྤྱོད་གནས་འདྲ་བ། །སེམས་ཅམ་དུ་ནི་རས་བཤད་
དོ། །ཞེས་སེམས་ཅམ་དུ་གསུངས་པའི་དགོངས་པ་འཆད་ཚུལ་ཅི་ལྟར་ཡིན་ཞེན། སྤྱོད་
དཔོན་ལེགས་ལྟན་འབྱེད་ནི་ས་བཅུ་པའི་མདོ་ལས། ཕྱི་དོན་མི་འགོག་པ་ལྟར། མདོ་
དེས་བྱང་སེམས་རྣམས་ལུས་དང་། ཡོངས་སྤྱོད་དང་། གནས་དང་འདྲ་བ་སྟེ། དེའི་རྣམ་
པ་གྲིབ་མ་ལྟ་བུས་ཁ་བསྐྱར་བར་སྤྱོད་པ་ལ་འཆད་ཅིང་། ཕྱི་རོལ་ཡོད་མིན་ཞེས་པས་བྱང་
སྤྱོད་ལུས་རྣམས་མེད་དུ་མཐོང་བ་འགོག་པར་བཞེད་པས། ཕྱི་དོན་མེད་པ་མདོ་གང་གི་ཡང་
སྤྱོད་མེན་གྱི་དོན་མ་ཡིན་པར་བཞེད་དོ། །ཟླ་བས་ནི་མདོ་དེས་ཕྱི་དོན་མེད་པར་སྤྱོད་
མེན་ལ་མ་བསྐྱར་བྱང་། དྲང་དོན་དུ་ལུང་གིས་བསྐྱབ་ཅིང་། རིགས་པས་འཐད་ཅེས་
སྟོན་པ་ལ། མདོ་སྡེ་གང་ལས་ཕྱི་རོལ་སྤང་ཡོད་མིན། །ཞེས་པ་ནས། འདི་ནི་དྲང་དོན་
ཉིད་དུ་རིགས་པས་འཐད། །ཅེས་པའི་བར་གསུངས། དེར་མ་ཟད་དེ་འདྲ་པའི་མདོ་
གཞན་ཡང་དྲང་དོན་དུ་སྟོན་པ་ལ། རྣམ་པ་དེ་ལྟའི་མདོ་སྡེ་གཞན་ཡང་ནི། དྲང་དོན་
ཉིད་དུ་ལུང་འདིས་གསལ་བར་བྱེད། །ཅེས་ཀྱང་པ་གཉིས་གྱིས་བསྐྱར། ལང་ག་ཤེགས་
ལས། སེམས་ཅམ་དུ་གསུངས་པ་དྲང་དོན་དུ་རིགས་པས་འཐད་ན། དྲང་དོན་དུ་རིགས་
པས་བསྐྱབ་ཚུལ་ཅི་ལྟར་ཡིན་ཞེན། དེ་རིགས་པས་བསྐྱབ་པ་ལ། ཤེས་བྱ་མེད་ན་ཤེས་
པ་བཀག་གྱུ་བ་པས། །ཞེས་པ་ནས། དང་པོར་ཤེས་བྱ་དགག་པར་མཛད་པ་ཡིན། །
ཞེས་པའི་བར་གསུངས། འོ་ན་དྲང་དེས་གྱི་མདོའི་བྱུང་བར་དེ་ཅི་ལྟ་བུ་ཞེན། དེ་འཆད་
པར་བྱེད་པ་ལ། དེ་ལྟར་ལུང་གི་ལོ་རྒྱུས་ཤེས་བྱས་ཏེ། །ཞེས་པ་ནས། སྤྱོད་ཉིད་དོན་
ཅན་དེས་དོན་ཤེས་པར་གྱིས། །ཞེས་པའི་བར་གྱིས་བསྐྱར།

དེ་རྣམས་ཀྱི་ནང་ནས། རྣམ་པ་དེ་ལྟེན་མདོ་སྡེ་གཞན་ཡང་ནི། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་
 སྐབས་སུ། སྤྱི་འོན་ལ། འོན་རྣམ་པ་དེ་ལྟེན་མདོ་སྡེ་གཞན་ཡང་ནི། །ཞེས་བཤད་ན།
 སྐབས་འདིར་དང་དོན་དུ་འགྲེལ་རྒྱུ་འདི་མདོ་དེ་གང་། འགྲེལ་བྱེད་ཀྱི་མདོ་དེ་གང་ཡིན།
 དང་དོན་དུ་འགྲེལ་རྒྱུ་ལ་རྩི་ལྟར་ཡིན་ཞེས། དང་པོ་དེ་ལ་བཞི་ཡོད་དེ། དགོངས་འགྲེལ་
 ལས། བཅོམ་ལྟན་འདས་ཉིང་དེ་འཛོམ་གྱི་སྒྲིབ་ལུལ་གྱི་གཟུགས་བརྒྱན་དེ་ཅི་སེམས་
 ལས་ཐ་དད་པ་ཞེས་བགྱིའམ། སེམས་ལས་ཐ་དད་པ་མི་ལགས་ཞེས་བགྱི། བཅོམ་
 ལྟན་འདས་ཀྱི་བཀའ་རྒྱལ་བ། བུམས་པ་སེམས་ལས་ཐ་དད་པ་མི་ལགས་སོ། །ཞེས་
 བུའོ། །དེ་ཅི་འདྲི་བྱུང་ཞེས། རྣམ་པར་ཤེས་པ་ནི་དམིགས་པ་རྣམ་པར་རིག་པ་ཙམ་གྱིས་
 རབ་དུ་སྦྱེ་བ་ཙམ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་པའི་སྤྱི་དོན་མེད་པར་སྟོན་པའི་མདོ་དང་། ཡང་དེ་
 ཉིད་ལས། ལེན་པའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཟབ་ཅིང་སྒྲ། །ས་བོན་ཐམས་ཅད་རྒྱ་བོའི་རྒྱན་
 ལྟར་འབབ། །བདག་དུ་རྟོགས་པར་གྱུར་ན་མི་རུང་ཞེས། ཁྱིས་པ་རྣམས་ལ་ངས་ནི་དེ་
 མ་བརྟན། །ཞེས་པའི་ཀྱན་གཞིའི་རྣམ་ཤེས་ཡོད་པར་སྟོན་པའི་མདོ་དང་། ཡང་མདོ་དེ་
 ཉིད་ལས། དོན་དམ་ཡང་དག་འཕགས་ངས་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་རྣམ་པ་
 གསུམ་པོ་འདི་ལྟ་སྟེ། ཞེས་སོགས་ཀྱི། སེམས་ཙམ་པས་འདོད་པ་ལྟར་གྱིས་མཆོན་ཉིད་
 གསུམ་ལ་བདེན་པར་གྲུབ་མ་གྲུབ་སྦྱེ་ནས་སྟོན་པའི་དོན་དམ་ཡང་དག་འཕགས་ཞུས་
 ཀྱི་ལེའུའི་མདོ་ཆོག་རྣམས་དང་། ཡང་དེ་ཉིད་ལས། ཉན་ཐོས་ཀྱི་རིགས་ཅན་གྱི་གང་
 ཟག་ཞི་བ་བཤོད་པ་གཅིག་ལུ་བ་རྣམས་ནི། སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་བཅོམ་པ་དང་ལྟན་
 པར་གྱུར་གྱང་། བྱང་རྒྱལ་གྱི་སྤྱིང་བོ་ལ་བཞག་སྟེ་སྤྱན་མེད་པ་ཡང་དག་པར་རྟོགས་
 པའི་བྱང་རྒྱལ་ཐོབ་པར་བྱ་བར་མི་རུས་སོ། །དེ་ཅི་འདྲི་བྱུང་ཞེས། དེ་དག་གིས་འཁོར་
 པའི་རྒྱན་གྱི་མཆོས་ས་བཅད་པའི་སྤྱིར་ངོ། །ཞེས་སོགས། མཐར་ཐུག་ཐེག་པ་གསུམ་
 དུ་སྟོན་པའི་མདོ་བཞི་པོ་དེ་ཡིན་ཏེ། སྐབས་འདིར་དང་དོན་དུ་འགྲེལ་རྒྱུ་འདི་མདོ་ཡིན་ན།

སེམས་ཅམ་པས་སྒྲིལ་བཞིན་པའི་སེམས་དོན་དུ་ལས་ལེན་པའི་མདོ་ཡིན་དགོས་པའི་
 གྱིར་རྟེ། བར་འབྲེལ་ལས། དེའི་ཕྱིར་རྣམ་པ་དེ་ལྟ་བུའི་མདོ་དེ་རྣམ་པར་གཤིས་བར་སྒྲིལ་
 བ་རྣམས་ཀྱི་སེམས་པའི་དོན་ཉིད་དུ་ལས་སྒྲུབས་པ་ཐམས་ཅད་དུང་བའི་དོན་ཡིན་པར་
 ལུང་འདིས་མདོན་པར་གསལ་བར་བྱས་ནས། ཞེས་དང་། རྟེན་ཆེན་ལས། འདིར་དུང་
 དོན་དུ་འབྲེལ་དགོས་པ་བཞི་ཡོད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་གྱིར་། གཉིས་པ་འབྲེལ་བྱེད་
 ཀྱི་མདོ་ནི། ལང་ག་གཤེགས་ལས། རི་ལྟར་ཅད་པ་ཅད་པ་ལ། སྒྲུབ་པས་སྒྲུབ་རྣམས་
 གཏོར་བ་ལྟར། །ལངས་རྒྱས་དེ་བཞིན་སེམས་ཅན་ལ། །སེམས་ཅམ་དུ་ཡང་རབ་དུ་
 གསུངས། །ཞེས་པ་འདིས་མདོ་དང་པོ་དུང་དོན་དུ་འབྲེལ་བར་བྱེད། ལང་དེ་ཉིད་ལས།
 དེ་བཞིན་དུ་བཅོམ་ལྷན་འདས་ཀྱི་མདོ་བརྗོད་པ་ལས། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྒྲིང་
 པོ་གསུངས་པ་དེ་བཅོམ་ལྷན་འདས་ཀྱི་རང་བཞིན་གྱི་འོད་གསལ་བ་རྣམ་པར་དག་
 པ་ཐོག་ས་ནས། རྣམ་པར་དག་པ་ཉིད་མཆོན་སྒྲུབ་ཅུ་ཅུ་གཉིས་དང་ལྷན་པས་སེམས་
 ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ལུས་ཀྱི་ནང་ན་མཆིས་པར་བརྗོད་དོ། བཅོམ་ལྷན་འདས་ཀྱི་རིན་པོ་
 ཆེ་རིན་ཐང་ཆེན་པོ་གོས་དྲི་ས་ཅན་གྱིས་ཡོངས་སུ་བགྱིས་པ་ལྟར་བུང་པོ་དང་ལམས་
 དང་སྒྲེ་མཆེད་གྱིས་ཡོངས་སུ་བགྱིས་པ་འདོད་ཆགས་ཞེས་དང་གདོ་ཐུག་གིས་ཐིམ་
 གྱིས་གཞོན་པ་ཡོངས་སུ་རྟོགས་པའི་དྲི་མས་དྲི་ས་ཅན་དུ་གྱུར་པ། རྟག་པ་བརྟན་པ་ཐེར་
 ཐུག་པར་ནི་བརྗོད་ན། བཅོམ་ལྷན་འདས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྒྲིང་པོར་སྒྲུབ་པ་འདི་
 ཅི། ལྷ་སྟེགས་བྱེད་ཀྱི་བདག་དུ་སྒྲུབ་དང་། རི་ལྟར་འབྲུབ་ས་ལགས། བཅོམ་ལྷན་
 འདས་སུ་སྟེགས་བྱེད་རྣམས་ཀྱང་རྟག་པ་བྱེད་པ་པོ་མ་ཡིན་པ་ཡོན་ཏན་མེད་པ་ཁྱབ་པ་
 མི་འཛིག་པའོ། །ཞེས་བདག་དུ་སྒྲུབ་སྟོན་པར་བྱེད་དོ། །བཅོམ་ལྷན་འདས་ཀྱིས་
 བཀའ་སྒྲུལ་པ། སྒོ་གྲོས་ཆེན་པོ་ངས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྒྲིང་པོ་བརྟན་པ་ནི། ལྷ་
 སྟེགས་ཅན་ཀྱི་བདག་དུ་སྒྲུབ་དང་མཆོངས་པ་མིན་དེ། ཞེས་སྟོགས་ཀྱིས་མདོ་གཉིས་

བ་དེ་དྲང་དོན་རྒྱ་འགྲེལ་བར་བྱེད། ཡང་དེ་ཉིད་ལས། སྒྲོ་གོས་ཆེན་པོ་སྤྱོད་བ་ཉིད་དང་།
 སི་སྒྲུབ་བ་དང་སི་འཛིག་བ་དང་། རང་བཞིན་མེད་པའི་མཆོན་ཉིད་སངས་རྒྱས་ཐམས་
 ཅད་ཀྱིས་མདོ་སྤེའི་ནང་རྒྱ་རྒྱུད་བ་འདི་ཞེས་བསྟན་ཏེ། །ཞེས་མདོ་གསུམ་བ་དེ་དྲང་དོན་
 རྒྱ་འགྲེལ་བར་བྱེད་དོ། །མདོ་བཞི་བ་དེ་སྐབས་འདིར་དྲང་དོན་རྒྱ་འགྲེལ་སི་དགོས་ཏེ།
 དེ་མགོན་པོ་རྒྱ་རྒྱུབ་ཀྱིས་མདོ་ཀུན་བརྒྱུས་སུ་དྲང་དོན་རྒྱ་བཀྲལ་བྲིན་པའི་ཕྱིར། གསུམ་
 བ་དྲང་དོན་རྒྱ་འགྲེལ་རྒྱལ་ཅི་གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི། ཇི་ལྟར་ནད་པ་ནད་པ་ལ། །
 ཞེས་སོགས་ཀྱིས་འཆད། དགོངས་འགྲེལ་གྱི་ཕྱི་དོན་མེད་པར་སྟོན་པའི་མདོ་དྲང་དོན་
 རྒྱ་འགྲེལ་རྒྱལ་ཡོད་དེ། སྟོན་པས་ཕྱི་དོན་མེད་པར་གསུངས་པ་དེ་ཕྱི་དོན་མེད་པར་སྟོན་
 དགོས་ཀྱི་གདུལ་བྱའི་བསམ་པའི་དབང་གིས་གསུངས་པ་ཡིན་གྱི། སངས་རྒྱས་རང་
 ལུགས་ཀྱི་དེ་ལྟར་གསུངས་པ་མ་ཡིན་པས་རྒྱ་ཇི་བཞིན་བ་མིན་ཏེ། དཔེར་ན། སྟོན་
 བས་ནད་པ་སོ་སོ་ལ་སྟོན་གཏོང་བ་དེ་སྟོན་པ་རང་དབང་གིས་མ་ཡིན་པར། ནད་པ་སོ་
 སོའི་ནད་ཀྱི་དབང་གིས་གཏོང་བ་བཞིན་ནོ། །ཞེས་པའོ། །གཉིས་བ་དེ་བཞིན་རྒྱ།
 བཅོམ་ལུན་འདས་ཀྱི་མདོ་བཟློག་པ་ལས། ཞེས་སོགས་ཀྱི་ཀུན་གཞི་ཡོད་པར་སྟོན་པའི་
 མདོ་དྲང་དོན་རྒྱ་འགྲེལ་ཏེ། འགྲེལ་བར་རྟག་བརྟན་སྟོང་པོ་ཡོད་པར་སྟོན་པའི་མདོ་
 དྲང་དོན་རྒྱ་བཀྲལ་ནས། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་ཀུན་གཞི་ཡོད་པར་སྟོན་པའི་མདོ་དྲང་དོན་
 རྒྱ་འགྲེལ་བར་གསུངས་པས་དང་པོའི་འགྲེལ་རྒྱལ་ཡོད་དེ། རྟག་བརྟན་སྟོང་པོ་བདེན་
 གྲུབ་རྒྱ་སྟོན་པའི་མདོ་དྲང་དོན་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟར་བསྟན་པ་ལ་དགོངས་གཞི་དགོས་པ་
 དངོས་ལ་གཞོན་བྱེད་གསུམ་དང་བཅས་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་ཡོད་དེ། སེམས་ཅན་རྣམས་
 ཀྱི་སེམས་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་རྣམ་ཐར་སྟོན་གསུམ་ཀྱིས་བསྟན་པ་ཡོད་པ་ལ་དགོངས་པའི་
 ཕྱིར། དགོས་པ་ཡོད་དེ། མང་སྡེ་ཁ་ཅིག་དང་སུ་སྟེགས་བྱེད་བདག་ལ་མདོན་པར་ཞེན་
 པའི་བག་ཆགས་འབྱུག་པས། སྟོང་ཉིད་དངོས་སུ་བསྟན་ན། རྒྱག་པ་སྒྲུབ་པ་དེ་ལྟ་སུ་ལ་

རེ་ཞིག་རྟག་བརྟན་གྱི་སྒྲིང་པོ་བསྟན་ནས། སྒྲིང་སྒྲིང་ཉིད་ལ་དྲངས་པའི་ཆེད་ཡིན་པའི་
 སྒྲིང་། དངོས་ལ་གཞོན་བྱེད་ཡོད་དེ། ཆོས་ཐམས་ཅད་བདེན་སྒྲིང་ཡིན་པའི་སྒྲིང་། འོ་ན་
 མདོ་དེས་རྟག་བརྟན་གྱི་སྒྲིང་པོ་སྒྲིང་པའི་མདོ་དྲང་དོན་དུ་བཀྲལ་བས། གུན་གཞི་ཡོད་
 བར་སྒྲིང་པའི་མདོ་དྲང་དོན་དུ་རྩི་ལྟར་འགྲུབ་ཅེ་ན། དེ་འགྲུབ་སྟེ། གུན་གཞི་ཡོད་པར་
 སྒྲིང་པའི་མདོ་དེ་ལ་ཡང་དགོངས་གཞི་དགོས་པ་དངོས་ལ་གཞོན་བྱེད་གསུམ་བསྟན་
 པའི་སྒྲིང་སྒྲིང་དྲང་དོན་དུ་གྲུབ་པའི་སྒྲིང་། དེའི་དགོངས་གཞི་ཡོད་དེ། སེམས་ཅན་གྱི་
 རྒྱུད་གྱི་ཆོས་ཉིད་ལ་དགོངས་པའི་སྒྲིང་། རྟག་བརྟན་སྒྲིང་པོ་སྒྲིང་པའི་མདོ་དྲང་དགོངས་
 གཞི་གཅིག་པའི་སྒྲིང་དེ། རང་འགྲུལ་ལས། དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་གྱི་རང་བཞིན་རྗེས་
 སྒྲུབ་ཀྱིས་པའི་སྒྲིང་། སྒྲིང་པ་ཉིད་ཁོ་ན་གུན་གཞིའི་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་སྒྲིང་བསྟན་པར་
 རིག་པར་བྱའོ། །ཞེས་དང་། གུན་སྒྲུག་པོ་བཞོད་པའི་མདོ་ལས་ཀྱང་། ས་རྣམས་སྒྲིང་
 ཆོག་སྒྲིང་གཞི་སྟེ། །བདེ་གསེགས་སྒྲིང་པོ་དགོ་བ་དེ། །སྒྲིང་པོ་དེ་ལ་གུན་གཞིའི་
 སྒྲིང་། །དེ་བཞིན་གསེགས་རྣམས་སྒྲིང་པར་མཛད། །སྒྲིང་པོ་གུན་གཞིར་བསྒྲུགས་པ་
 ཡང་། །སྒྲིང་རྣམས་ཀྱིས་མི་ཤེས་སོ། །ཞེས་དང་། ལང་གསེགས་ལས་ཀྱང་། དེ་
 བཞིན་གསེགས་པའི་སྒྲིང་པོ་གུན་གཞིའི་རྣམ་པར་ཤེས་པར་གྲགས་པ་རྣམ་པར་ཤེས་
 པ་བདུན་དང་བཅས་པ་ཞེས་རྟག་བརྟན་གྱི་སྒྲིང་པོ་སྒྲིང་པའི་མདོ་དྲང་། དགོངས་གཞི་
 གཅིག་པར་གསུངས་པའི་སྒྲིང་། དགོས་པ་ཡོད་དེ། གུན་གཞི་ཡོད་པར་འདོད་པའི་
 སེམས་ཅན་པ་རྣམས་རྗེས་སྒྲུབ་བྱེད་པའི་ཆེད་ཡིན་པའི་སྒྲིང་། དངོས་ལ་གཞོན་བྱེད་
 ཡོད་དེ་རྣམ་ཤེས་ཆོག་སྒྲུག་རྒྱུ་ལེན་པའི་སྒྲིང་། མདོ་དེ་གཉིས་གྱི་ཆེད་དུ་བྱེད་པའི་གདུལ་
 བྱ་དང་སྒྲིང་ཆེན་གྱི་དོན་ཡང་མི་འདུ་སྟེ། མདོ་སྒྲིང་པའི་གདུལ་བྱ་ནི་བདག་ལ་མདོན་པར་
 ཞེན་ཅིང་རྟག་བརྟན་གྱི་སྒྲིང་པོ་ཁས་ལེན་པའི་ནང་སྟེ་སོགས་ཡིན་ལ། གུན་གཞི་ཡོད་
 བར་སྒྲིང་པའི་མདོ་དེའི་གདུལ་བྱ་ནི་སེམས་ཅན་པ་ཡིན་པའི་སྒྲིང་། བརྗོད་བྱ་ཡང་སྒྲིང་སྒྲིང་

ཉམ་བཟུང་བཟོད་བྱུང་བྱེད་ཅིང་། བྱི་མས་ཀུན་གཞི་བཟོད་བྱུང་བྱེད་པའི་བྱིར་རོ། །
 གསུམ་པ་བྱུང་དོན་དུ་འགྲེལ་ཚུལ་ཡོད་དེ། དགོངས་འགྲེལ་ལས། མེས་མ་ཙམ་པས་
 འདོད་པ་ལྟར་བྱི་མཚན་ཉིད་གསུམ་ལ་བདེན་པར་གྲུབ་པ་དང་། ས་གྲུབ་པར་བྱི་ནས་
 གསུངས་པ་སྐྱེ་ཆི་བཞིན་པ་མ་ཡིན་དེ། འདུས་བྱས་ལ་སྐྱེ་འགག་སྟོགས་རང་བཞིན་
 མེད་པར་གསུངས་པའི་མདོ་རྣམས་སྐྱེ་ཆི་བཞིན་པ་དང་། ཚེས་ཐངས་ཅན་རང་བཞིན་
 བྱིས་ས་གྲུབ་པ་གསུངས་པ་པོའི་དགོངས་པ་མཐར་ཐུག་ཡིན་པའི་བྱིར། དེ་ལ་ཁོ་ན་རེ།
 སྐབས་འདིར་བྱུང་དོན་དུ་འགྲེལ་རྒྱུའི་མདོ་ལ་བཞིན་མ་དེས་པར་ཐལ། ཉམ་བཟུང་བྱི་
 སྟོང་པོ་ཡོད་པར་སྟོན་པའི་མདོ་ཡང་སྐབས་འདིར་བྱུང་དོན་དུ་འགྲེལ་རྒྱུའི་མདོ་ཡིན་
 པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། མདོ་དེ་འགྲེལ་བས་སྐབས་འདིའི་དོན་འཆད་པའི་ཚེ་བྱུང་དོན་དུ་
 དགྲལ་བའི་བྱིར་ཟེར་ན། མ་ཁྱབ་སྟེ། འོ་ན་བཟུན་བཅོས་མདོན་རྟོགས་རྒྱུ་དུ་མཚོན་
 བཟོད་བྱི་སྐབས་སུ་རང་རྒྱལ་བྱི་གཞི་ཤེས་ལ་དངོས་སུ་མཚོན་བཟོད་མཛད་པར་ཐལ།
 ཉམ་བྱོས་ཞི་བ་ཞེས་སྟོགས་བྱི་སྐབས་སུ་རང་རྒྱལ་བྱི་གཞི་ཤེས་དངོས་སུ་བཟུན་པའི་
 བྱིར། ཁྱབ་པ་ཁས། ཉམས་སོང་། དེར་ཐལ། འགྲེལ་བ་དོན་གསལ་བྱིས་བཟུན་
 བཅོས་མདོན་རྟོགས་རྒྱུ་དུ་མཚོན་བཟོད་འཆད་པ་ན། རང་རྒྱལ་བྱི་གཞི་ཤེས་དངོས་
 སུ་བཟུན་པའི་བྱིར། ལམོར་གསུམ། ཉམས་གྲུབ་སྟེ། འགྲེལ་བ་དོན་གསལ་ལས།
 ཉམ་བྱོས་དང་དེའི་ཚྭ་གསུ་སུ་བཟུན་པ་རང་སངས་རྒྱས་ཀྱང་སྟེ། ཞེས་གསུངས་པའི་
 བྱིར། སྟོར་བཞི། ལང་ག་ཤེགས་ལས། བྱི་རོལ་སྒྲུང་བ་ཡོད་མིན་དེ། ཞེས་སྟོགས་བྱི་
 བྱི་དོན་མེད་པར་སྟོན་པའི་མདོ་བྱུང་དོན་དུ་འགྲེལ་བར་ས་ཟད། དགོངས་འགྲེལ་ལས།
 བྱི་དོན་མེད་པར་སྟོན་པའི་མདོ་སྟོགས་མདོ་ཚན་བཞི་པོ་དེ་ཡང་བྱུང་དོན་དུ་འགྲེལ་སྟེ།
 ལང་ག་ཤེགས་ལས། རི་ལྟར་ཅན་པ་ནད་པ་ལ། ཞེས་སྟོགས་བྱི། མདོ་རྣམས་བྱིས་
 བྱུང་དོན་དུ་འགྲེལ་བར་བྱེད་པའི་བྱིར།

འོ་མ་ཉོན་མོངས་མྱོན་རྒྱུ་མ་ལུས་འཛིག་ཆོག་མ་ལ། །ཞེས་སོགས་གྱིས་གང་
 མག་གི་བདག་མེད་རིགས་བས་བསྐྱབ་ཚུལ་རི་ལྟར་ཡིན་ཞེ་ན། དེ་ལ་འོན་མོངས་མྱོན་
 རྒྱུ་མ་ལུས་འཛིག་ཆོག་མ་ལ། །ཞེས་པ་ནས། རྒྱལ་འབྱོར་པ་ལི་བདག་ནི་འགོག་
 པར་བྱེད། །ཅེས་པའི་བར་གྱིས་བར་འདོད་ཀྱི་ཕྱོག་མར་བདག་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་
 འགོག་དགོས་པར་བརྟུན་ནས། ཟ་པོ་རྟག་དངོས་བྱེད་པོ་མིན་པའི་བདག་ །ཅེས་
 སོགས་གྱིས་བདག་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་འགོག་ཚུལ་དངོས་དེ་འཆད། དེའི་ཚུལ་
 ལར་བདག་དང་བདག་གི་བ་གཉིས་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་འགོག་པའི་ཚུལ། བདག་
 དང་གིང་རྟའི་དབྱུད་པ་དེ། དངོས་པོ་གཞན་ལ་ཡང་བསྐྱེ་བ་གཉིས་ཀྱི་སྒོ་ནས་འཆད་
 ལ། དེའི་དང་པོ་ནི། ཟ་པོ་རྟག་དངོས་བྱེད་པོ་མིན་པའི་བདག་ །ཅེས་པ་ནས། རྒྱལ་
 འབྱོར་པ་དེ་རྒྱལ་པར་གྲོལ་བར་འགྱུར། །ཞེས་པའི་བར་གྱིས་འཆད། གཉིས་པ་ནི།
 ལུས་པ་རྣམས་བྱ་རེ་ལྟེ་དམག་དང་མགས་ཚལ་བྱེད་པ་ལྟོན་གིང་དང་། །ཞེས་པ་ནས། དེ་
 སྐད་སྐར་བཤད་ལྟག་མ་ཕྱོགས་འདི་ཉིད་གྱིས་རྟོགས་པར་བྱ། །ཞེས་པའི་བར་གྱིས་
 འཆད། ཟ་པོ་རྟག་དངོས་བྱེད་པོ་མིན་པའི་བདག་ །ཅེས་སོགས་གྱིས། བདག་དང་
 བདག་གི་བ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་འགོག་ཚུལ་རི་ལྟར་ཡིན་ཞེ་ན། དེ་ལ་བདག་རང་
 བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་དགག་པ་དང་། བདག་གི་བ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་དགག་པ་
 གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། ཟ་པོ་རྟག་དངོས་ཞེས་པ་ནས། མ་བརྟག་གྲགས་པར་གདི་
 ལྟག་ལས་ཡིན་ནོ། །ཞེས་པའི་བར་གྱིས་འཆད། གཉིས་པ་ནི། གང་བྱེད་བྱེད་པོ་མེད་
 ཅན་ལས་མེད་དེ། །ཞེས་པ་ནས། རྒྱལ་འབྱོར་པ་དེ་རྒྱལ་པར་གྲོལ་བར་འགྱུར། །ཞེས་
 པའི་བར་གྱིས་འཆད། ཟ་པོ་རྟག་དངོས་བྱེད་པོ་མིན་པའི་བདག་ །ཅེས་སོགས་གྱིས།
 བདག་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་འགོག་ཚུལ་རི་ལྟར་ཡིན་ཞེ་ན། འདི་ལ་གཞན་གྱིས་
 བདགས་པའི་ལུང་པོ་ལས་ངོ་པོ་བྱ་དང་པའི་བདག་དགག་ །རང་གྱིས་བདགས་པའི་

ལྷ་པོ་བདག་ཏུ་འདོད་པ་དགག། དེ་གཉིས་ཀྱི་ལྷ་ག་པའི་ཕྱགས་རྟེན་བརྟེན་པ་སྟགས་
གསུམ་དགག། དེ་ཉིད་དང་གཞན་ཉིད་ཏུ་བརྟེན་ཏུ་མེད་པའི་བདག་ཇུས་ཡོད་དགག།
བདག་བརྟེན་ནས་བཏགས་པ་ཅེས་ཏུ་བཞག་པ་དཔེ་དང་བཅས་ཏེ་བཤད་པ། དེ་ལྷ་ར་
བཞག་པ་ལ་མཐར་འཛིན་གྱི་རྟོག་པ་སྤྱད་སྤྱུ་བའི་ཡོན་ཏན་དུག་གིས་སྟོན་ནས་འཆད་ལ།
དེའི་དང་པོ་ནི། ཟ་བོ་རྟག་དངོས་བྱེད་པོ་མིན་པའི་བདག་ ཅིས་པ་ནས། དེས་ན་ལྷ་ར་
པོ་ལས་གཞན་བདག་འགའ་མེད། ཅིས་པའི་བར་གྱིས་འཆད། གཉིས་པ་ནི། ལྷ་པོ་
ལས་གཞན་བདག་གྲུབ་མེད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་ནས། གྱི་མ་གཞན་གྱི་གནས་པོར་
གྱུར་ཉིད་དོ། ཞེས་པའི་བར་གྱིས་འཆད། གསུམ་པ་ནི། ལྷ་པོ་བདག་ཡོད་མ་ཡིན་
བདག་ལ་ཡང་། ཞེས་པ་ནས། ཕྱི་མོ་མཐོ་བར་འགྱུར་བ་འདི་དག་གོ། ཞེས་པའི་བར་
གྱིས་འཆད། བཞི་པ་ནི། ཁ་ཅིག་དེ་ཉིད་གཞན་ཉིད་རྟག་མི་རྟག་ ཅིས་པ་ནས། དེ་
ཕྱིར་བདག་མེད་དངོས་ཆོས་དང་བྲལ་ཕྱིར། ཞེས་པའི་བར་གྱིས་འཆད། ལྷ་པ་ནི། དེ་
ཕྱིར་རར་འཛིན་བརྟེན་ནི་དངོས་པོ་མིན། ཞེས་པ་ནས། འཛིན་རྟེན་གྲགས་པའི་ཀྱང་
རྫོགས་པ་བརྟག་ཅིག་ ཅིས་པའི་བར་གྱིས་འཆད། དུག་པ་ནི། རྣམ་བཤུན་གྱིས་མེད་
གང་དེ་མི་ལྷ་ལྷར། ཞེས་པ་ནས། མ་བརྟག་གྲགས་པས་གཏི་མུག་ལས་ཡིན་ནོ། ཞེས་
པའི་བར་གྱིས་འཆད། འོ་ན་ལྷ་པ་ལྷ་པ་ལྷ་པ་ཞེས་སྟགས་ཀྱི་བདག་དང་ཤིང་རྟེན་དབྱུང་
པ་དེ་དངོས་པོ་གཞན་ལ་བསྐྱེ་བར་བསྐྱེན་ན། དེའི་རྩྱལ་དེ་མི་ལྷ་པ་ཡིན་ཞེས། དེ་ཡང་
བདག་དང་ཤིང་རྟེན་དབྱུང་པ་དེ་ལྷ་པ་ལྷ་པ་ལྷ་པ་སྟགས་ལ་བསྐྱེ་བར་སྐྱེན་པ་ལ། ལྷ་པ་
ལྷ་པ་ལྷ་པ་ཞེས་པ་ནས། དེ་ལས་གཞན་ཏུ་གྱུར་བར་འཛིན་རྟེན་གྲགས་པའི་སྟོན་ནས་
ཡོད་པ་ཡིན། ཞེས་པའི་བར་གྱི་འཆད། དེར་མ་ཟད་རྒྱ་འབྲས་སྟགས་ཀྱི་དངོས་པོ་
གཞན་ལ་ཡང་བསྐྱེ་བར་སྐྱེན་པ་ལ། གལ་ཏེ་རྒྱ་ཡི་བསྐྱེད་བར་བྱ་བསྐྱེད་དེ་ལྷ་ན་དེ་རྒྱ་
ཡིན་ཞིང་། ཞེས་པ་ནས། དེ་ཉིད་བདག་ལ་སྐྱོན་ཏུ་མི་འགྱུར་འཛིན་རྟེན་པ་ཡི་དངོས་

བོ་ཀླམ་མ་གྲང་ཡོད། ཁྱིམ་པའི་བར་གསུངས། དེ་ལྟར་རྒྱ་འབྲས་ལྷན་པ་ལྷན་གྱི་སྒོ་
 བས་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་བཀག་པ་ལ། དེ་ལྟར་བརྟགས་པའི་རྩོད་པ་ཁྱོད་ལའང་
 མཚུངས་སོ། ཁྱིམ་པའི་རྩོད་པ་དེ། སུན་འབྱེན་འདིས་སུན་དབྱུང་བྱ་འབྲང་ནས་འབྱེན་
 བས་པ་འབྲང་བར། ཁྱིམ་པ་ནས། ཁྱོད་ལ་རང་སྟོགས་མེད་པས་སུན་ཅིའི་ཕྱིན་དུ་
 སྒོལ་བའང་ཡིན། ཁྱིམ་པའི་བར་གྱིས་བསྟན། དེའི་ལན་བསྟན་པའི་སྒོ་ནས་རང་
 སྟོགས་ལ་སུན་འབྱེན་བསྐྱབ་པ་འབྲང་པའི་རྩལ་དེ། སུན་འབྱེན་པས་སུན་དབྱུང་བྱ་པ་
 ལྷན་སུན་ནི་འབྱེན་བྱེད་དམ། ཁྱིམ་པ་ནས། འབྲང་པ་དང་བྲལ་ལས་གྲང་བསྐྱབ་བྱ་
 རྟོགས་ཞེས་ཤེས་པར་བྱ། ཁྱིམ་པའི་བར་གྱིས་བསྟན། གཞན་གྱི་ཐལ་བར་རང་ལ་མི་
 མཚུངས་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། གལ་ཏེ་རང་གི་བསྐྱབ་བྱ་གོ་བྱེད་གཏན་ཚིགས་དངོས་
 གྲུབ་དང་། ཁྱིམ་པ་ནས། དེ་ཡང་ཡོད་པ་མིན་པས་ཁྱོད་གྱི་ཡི་ཆད་འབའ་ཞིག་ཡིན། །
 ཁྱིམ་པའི་བར་གྱིས་བསྟན། དངོས་པོ་རང་བཞིན་མེད་པར་བསྐྱབ་ལྷན་པ་བཞིན་དུ་དེ་
 ལས་བསྒྲིག་ཤི། བསྐྱབ་མི་ལྷན་ཞེས་སྟོན་པ་ལ། དངོས་རྣམས་མཐའ་དག་དངོས་པོ་
 མེད་པར་རྟོགས་སུ་གཞུག་པ་ནི། ཁྱིམ་པ་ནས། རྟོག་གི་རན་པའི་དྲ་བས་འཇིག་རྟེན་
 ཅི་སྟེ་འདིར་བཅོས་བྱེད། ཁྱིམ་པའི་བར་གསུངས། འདིར་མ་བསྟན་པའི་སུན་འབྱེན་
 ལྷག་མའང་ཤེས་པར་བྱེད་རྩལ་དེ། སུན་འབྱེན་ལྷག་མ་གོང་དུ་བསྟན་པ་ཡང་ནི་ཤེས་
 བྱས་ནས། ཁྱིམ་པ་ནས། དེ་སྐད་སྐར་བཤད་ལྷག་མ་སྟོགས་འདི་ཉིད་གྱིས་རྟོགས་
 པར་བྱ། ཁྱིམ་པའི་བར་གྱིས་བསྟན་ཏོ། །

དེ་ཕྱི་མཐུ་གྱི་མང་མས། ཉོན་པོ་མཐུ་ཕྱོག་ཕྱི་མཐུ་མ་ལུས་འཛིག་ཚོགས་ལ། །ཞིས་
མོགས་གྱི་སྒྲ་བམ་ལུ་སྒྱུ་དོན་ལ། བདག་མེད་གཞིས་གྱི་རིམ་པ་བཤད་ལ། ཐར་འདོད་
གྱི་ཐོག་མར་བདག་རང་བཞིན་གྱིས་ལུས་པ་འགོག་དགོས་པའི་སྒྲ་མཚན། འཛིག་ལཱ་
དམིགས་ལུ་བཤད་ལ། སྒྲ་མཐུ་འཛིག་ལཱ་བཞིན་བཤད་ལ། འཛིག་ལཱ་རི་

[illegible]

ཅི་འདྲ་བ་གཅིག་གི་རྩ་བ་ཅན་ཡིན་སྐད་དུ་རྟོགས་པར་བྱེད་ལ། དེ་ལྟར་བརྟགས་པ་ན་
 འདོད་ཆགས་ལ་སོགས་པའི་ཉོན་མོངས་པ་དང་སྒྲེ་ག་ན་འཆི་ལ་སོགས་པའི་ལམ་
 བའི་སྒྲོན་རྣམས་ས་ལུས་པ་རང་རྒྱ་ར་དང་ར་ཡི་བ་རང་གི་མཆོན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པར་
 འཛིན་པའི་འཛིག་ཆོགས་སྟེ་ལྟ་བུ་ལས་བྱུང་བར་སྒྲོ་ཡིས་མཐོང་བར་གྱུར་ནས། འཛིག་
 ལྟ་དེ་སྒྲོང་འདོད་ཀྱི་སྒྲོ་སྒྲེ་བའི་ཕྱིར། དེས་ན་སྒྲུང་སོགས་བདེན་པར་འཛིན་པའི་ཆོས་
 ཀྱི་བདག་འཛིན་ལས་ར་དང་ར་ཡི་བ་རང་གི་མཆོན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པར་འཛིན་པའི་
 འཛིག་ལྟ་སྒྲེ་ཞིང་། དེ་ལྟ་བུའི་བདག་འཛིན་གཉིས་པོ་ལམ་བའི་རྩ་བར་གྱུར་པའི་ས་
 རིག་པ་ཡིན་ཅིང་། ལམ་བའི་རྩ་བ་ས་རིག་པ་དེ་ལྟ་ག་ན། དེའི་འབྲས་བུ་ལམ་བའི་
 ཉེས་སྒྲོན་ཐམས་ཅད་ལྟ་བུ་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། དེའི་དང་པོ་གྲུབ་སྟེ་རིན་ཆེན་སྒྲེར་བ་
 ལས། རི་སྒྲིད་སྒྲུང་པོར་འཛིན་ཡོད་པ། །དེ་སྒྲིད་དེ་ལ་རར་འཛིན་ཡོད། །ཅིས་དང་།
 རར་འགྲེལ་ལས་གྲུང་། གཟུགས་ལ་སོགས་པའི་རང་གི་རོ་བོ་ལ་དཔེགས་པས་བྱིན་ཅི་
 ལོག་དུ་གྱུར་བའི་ཕྱིར། གང་ཟག་གི་བདག་མེད་པ་རྟོགས་པར་མི་འགྱུར་ཏེ། ཞེས་
 གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་དེ་ཡང་གྲུབ་སྟེ། མདོ་ལས། དག་སྒྲོང་དག་འདི་ཡོད་
 པས་འདི་འབྱུང་ལ། འདི་སྒྲེས་པའི་ཕྱིར་འདི་སྒྲེ་སྟེ། འདི་སྟེ་སྟེ། ས་རིག་པའི་སྒྲོན་ཀྱིས་
 འདུ་བྱེད། ཅིས་སོགས་དང་། སྒྲོང་ཉིད་བདུན་རྩ་བ་ལས་གྲུང་། རྒྱ་དང་སྒྲོན་ལས་སྒྲེས་
 དངོས་རྣམས། །ཡང་དག་པར་ནི་རྟོག་པ་གང་། །དེ་ནི་སྒྲོན་པས་ས་རིག་གསུངས། །དེ་
 ལས་ཡན་ལག་བརྒྱ་གཉིས་འབྱུང་། །ཞེས་གསུངས་གིང་། རྣམ་འགྲེལ་ལས། ཉེས་པ་
 རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དག །འཛིག་ཆོགས་སྟེ་ལས་སྒྲེས་པ་ཡིན། །ཞེས་དང་། ཉོན་མོངས་
 སྒྲོན་རྣམས་ས་ལུས་འཛིག་ཆོགས་ལ། །ཞེས་སོགས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་དེ་
 གྲུབ་སྟེ། གང་ཟག་སྒྲོང་པ་ཉིད་ནི་དེ་ལྟར་རབ་དུ་གྲུབ་པ་ཡིན་ནོ། །དེའི་ཕྱིར་རྩ་བ་ཆད་
 པས་ཉོན་མོངས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་དུ་མི་འབྱུང་ངོ་། །འཕགས་པ་དེ་བཞིན་གསེགས་

པའི་མཉམ་པ་ལས། རི་རྒྱུད་དུ། ཞི་བའི་སྒྲོ་གྲོས་འདི་ལྟ་སྟེ། དཔེར་ན། ཤིང་རྩ་བ་ནས་
བཅད་ན། ཡལ་ག་དང་ལོ་ས་དང་ཡལ་ག་སྒྲ་མོ་ཐམས་ཅད་སྒྲུལ་པར་འགྱུར་རོ། ཞི་
བའི་སྒྲོ་གྲོས་དེ་བཞིན་དུ་འཛིག་ཆོག་ས་ལ་ལྟ་བུ་ཉེ་བར་ཞི་ན། ཉོན་མོངས་པ་དང་ཉེ་
བའི་ཉོན་མོངས་པ་ཐམས་ཅད་ཞི་བར་འགྱུར་རོ། ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར།

གསུམ་པ་འཛིག་ལྟ་འདི་དམིགས་ལུལ་བཤད་པ་ལ། འོ་ན་འཛིག་ལྟ་འདི་དམིགས་
ལུལ་གྱི་ང་དེ་རི་ལྟར་ཡིན་ཞེས། འདི་ལ་གཞན་གྱི་འདོད་བ་དང་། རང་གི་ལུགས་སོ། །
དང་པོ་གཞན་སྟེས་འདོད་རྒྱལ་ནི། ཟ་པོ་རྟག་དངོས་བྱེད་པོ་མིན་པའི་བདག་ ཅིས་
སོགས་གསུངས་པ་ལྟར། གངས་ཅན་ན་མེ། ཤེས་བྱ་ལ་ཉི་ཤུ་རྩ་ལྟེ་གངས་དེས་ཞེས་
ཟེར། དེ་ལྟར་ཡང་། དེའི་གཞུང་ལས། རྩ་བའི་རང་བཞིན་རྣམ་པར་འགྱུར་མིན་ལ། །
ཆེན་པོ་སོགས་བདུན་རང་བཞིན་རྣམ་པར་འགྱུར་ཡིན། བརྩ་དུག་པོ་ནི་རྣམ་པར་འགྱུར་བ་
སྟེ། སྒྲིམ་སུ་རང་བཞིན་མ་ཡིན་རྣམ་པར་འགྱུར་མིན། ཞེས་བཤད་པ་ལྟར། སྒྲི་གཙོ་པོ།
སྒྲོའམ་ཆེན་པོ། ར་རྒྱལ། གཟུགས་སྒྲི་དྲི་རོ་དེག་བྱ་སྟེ་དེ་ཙམ་ལ། དེ་ལས་བྱུང་བའི་ས་
རྩ་མེ་རྒྱུང་ནས་མ་ཐའ་སྟེ། འབྱུང་བ་ལ། མིག་དབང་ནས་ཡིད་དབང་གི་བར་གྱི་སྒོ་
དབང་དུག རྟག་གི་དབང་པོ་ལག་བ་རྒྱུ་པ་རྒྱུ་འདོམ་གྱི་དབང་པོ་སྟེ་ལ། བདག་
ཤེས་དེག་གི་སྒྲིམ་སུ་དང་ཉི་ཤུ་རྩ་ལྟེ་དེས་པའི་བྱིར། དེ་ཡང་རྩ་བའི་རང་བཞིན་རྣམ་
པར་འགྱུར་མིན་ལ། སྒྲོའམ་ཆེན་པོ་ལ་སོགས་པ་བདུན་རང་བཞིན་དང་རྣམ་པར་འགྱུར་
ཡིན། གཞན་བརྩ་དུག་ནི་རྣམ་པར་འགྱུར་བ་དང་། སྒྲིམ་སུ་ནི་རང་བཞིན་དང་རྣམ་
པར་འགྱུར་གཉིས་ཀ་མ་ཡིན་ནོ། ཞེས་ཟེར། དེ་ཡང་འདི་ཡིས་རང་བཞིན་རྒྱུ་དང་རྣམ་
པར་འགྱུར་ནི་འབྲས་སུ་ལ་འདོད་དོ། གངས་ཅན་དང་བྱེ་བྲག་པ་གཉིས་ཀས་བྱུང་། བདག་
དེ་བྱུང་ཆོས་ལྟ་ལྟར་དུ་འདོད་པ་ལ་འདྲ་ཡང་། འདོད་རྒྱལ་མི་འདྲ་སྟེ། གངས་ཅན་གྱི་
བདག་དེ་ཟ་པོ་སྟེ། འབྲས་སུ་ལ་ལོངས་སྒྲིད་པ་པོ་དང་། འབྲས་སུ་ཉི་བྱེད་པོ་མ་ཡིན་པ་

དང་། རྟག་པའི་དངོས་པོ་དང་། རྣམ་ཐུན་སྒྲིབ་སྒྲོབས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་མེད་པ་དང་། འགོ་
 འོང་གི་བྱ་བ་དང་ལུས་པ་སྟེ། རྒྱུད་ཆོས་ལྷ་ལུས་དུ་འདོད། རྩེ་བྲག་པས་གཞན་གསུམ་
 འདྲ་བ་ལ་འབྲས་བུའི་བྱེད་པ་པོ་དང་ཡོན་ཏན་ཅན་དུ་འདོད་དོ། །དེ་ལྟར་འདོད་པའི་
 རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། རྩེ་བྲག་པས་བདག་དེ་རྟག་པའི་དངོས་པོ་དང་ཡོན་ཏན་ཉི་དོན་
 གཞན་གྱི་རྟེན་བྱེད་པ་རྣམས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་དུ་འདོད་པའི་ཕྱིར། རང་གི་སྡེ་པ་གཞན་གྱི་
 འདོད་ཚུལ་ནི། ཁ་ཅིག་དེ་ཉིད་གཞན་ཉིད་རྟག་མི་རྟག་ །ལ་སྟགས་བརྗོད་མེད་གང་
 ཟག་རྣམས་ཡོད་འདོད། ཁྲིམ་གྲེས་དུག་གི་གྲེས་བྱར་དེ་འདོད་ཅིང་། །དེ་ནི་རང་འཛིན་
 གཞིར་ཡང་འདོད་པ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། གནས་མ་ལུ་པའི་སྡེ་པ་ཁ་ཅིག་
 རྣམས་གཅིག་དང་ཐ་དད་རྟག་མི་རྟག་གང་དུ་ཡང་བརྗོད་དུ་མེད་པའི་གང་ཟག་རང་
 རྒྱ་བྱུང་པའི་རྣམས་ཡོད་ཀྱི་གང་ཟག་དེ་འཛིན་ལྟའི་དམིགས་ལུལ་གྱི་བདག་དུ་འདོད་
 དོ། །ཡང་ཁ་ཅིག་བདག་ལྟའི་རྟེན་དུ་ལུང་པོ་ནི། ལྷ་ཆར་ཡང་འདོད་ཁ་ཅིག་སེམས་
 ཅིག་འདོད། ཅིས་གསུངས་པ་ལྟར། རང་སྡེ་མང་བཀྱར་བ་ཁ་ཅིག་ །ལུང་པོ་ལྷ་ཆར་
 འཛིན་ལྟའི་དམིགས་བར་འདོད་དེ། མདོ་ཁ་ཅིག་རྩ། དགེ་སྦྱོར་རམ་བུམ་ཟེའམ་གང་
 རྩུང་ག་གཅིག་བདག་གོ་སྟམ་དུ་ཡང་དག་པར་རྗེས་སུ་ལྟ་བུ་དེ་དག་ནི། ཉེ་བར་ལེན་
 པའི་ལུང་པོ་ལྷ་པོ་འདི་དག་ཁོ་ན་ལ་ཡང་དག་པར་རྗེས་སུ་ལྟོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་
 ཕྱིར། ཞེས་ཟེར། ཡང་མང་བཀྱར་བའི་ནང་ཚན་ཁ་ཅིག་ །སེམས་གཅིག་ལུ་དེའི་
 དམིགས་བར་འདོད་དེ། མདོ་ཁ་ཅིག་རྩ། བདག་ཉིད་བདག་གི་མགོན་ཡིན་ཏེ། །
 གཞན་ནི་སྐྱེ་ཞིག་མགོན་དུ་འགྱུར། །བདག་ཉིད་ལེགས་པར་བྱལ་བས་ནི། སེམས་བས་
 མགོ་རིས་འཛོམ་པར་འགྱུར། །ཞེས་དང་། ཡང་མདོ་ཁ་ཅིག་རྩ། སེམས་དུལ་བས་ནི་
 ལེགས་པ་སྟེ། །སེམས་དུལ་བས་ནི་བདེ་བ་འབྱེན། །ཞེས་རིས་འགའ་བདག་འདུལ་ལ།
 རིས་འགའ་སེམས་འདུལ་བར་གསུངས་པས། བདག་སེམས་དོན་གཅིག་རྩ་བརྟན་པའི་

ཕྱིར། ཞེས་འདོད། མདོ་སྡེ་པ་ཁ་ཅིག ཡིད་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་དེའི་དམིགས་པར་
 འདོད་ལ། ལུང་གི་རྗེས་འབྲང་གི་སེམས་ཅམ་པས་ཀུན་གཞིའི་རྣམ་ཤེས་དེའི་དམིགས་
 པར་འདོད། དེགས་པའི་རྗེས་འབྲང་གི་སེམས་ཅམ་པས་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་དེའི་
 དམིགས་པར་འདོད་དེ་ལམ་རིམ་ལས། དེ་དག་གི་ལུགས་ལ་ལམ་བསྐྱོས་པ་པོ་དང་།
 འཁོར་བར་འཁོར་མཁན་སོགས་ཀྱི་གང་ཟག་གི་ཐ་སྙད་འདུག་པའི་གཞི་ནི་ར་ཅམ་
 དང་དེའི་མཚན་གཞིར་ཀུན་གཞི་སོགས་འདོད་པའི་ཚུལ་གཉིས་ཤེས་དགོས། ཞེས་
 གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེར་མ་ཟད་ལུགས་ལུན་འབྱེད་སོགས་རང་རྒྱུད་པ་རྣམས་ཀྱང་རྣམ་
 ཤེས་འཛིག་ལཱའི་དམིགས་པའི་གང་ཟག་ཏུ་འདོད་དེ། རྟོག་གི་འབར་བ་ལས། ཁོ་ཁོ་
 ཅག་ཀྱང་ཐ་སྙད་ཏུ་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ལ་བདག་གི་སྒྲ་དངོས་སུ་འདོགས་དེ། འདི་ལྟར་
 རྣམ་པར་ཤེས་པ་ནི་ཡང་མིན་པར་སྒྲེ་བ་ལེན་པའི་ཕྱིར་བདག་ཡིན་ནོ། ཞེས་གསུངས་
 པའི་ཕྱིར། ལུགས་འདི་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་། ཉན་རང་གི་གང་ཟག་རང་རྒྱ་བྱུང་པའི་རྣམ་
 ཡོད་ཀྱིས་སྟོང་པའི་བདག་མེད་རྟོགས་པར་འདོད་པས། དེ་དག་གིས་གང་ཟག་རང་གི་
 རྟོག་པ་ནས་རང་རྒྱ་བྱུང་པའི་རྣམ་ཡོད་ཏུ་མེད་པར་འདོད་ཀྱི་མཚན་གཞི་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་
 ཤེས་རང་རྒྱ་བྱུང་པའི་རྣམ་ཡོད་ཏུ་འདོད་པ་ནི་མི་འགལ་ལོ། དེ་དག་གིས་འདོད་པའི་
 འཛིག་ལཱའི་དམིགས་ལཱ་གྱི་གང་ཟག་དོན་འཛིན་མི་འཐད་པའི་ཚུལ་ནི། དེ་ཉིད་ལས།
 དེ་ལྟར་རྒྱུར་པའི་བདག་ནི་ཡོད་མིན་ཞིང་། ཞེས་སོགས་ཀྱིས་བཀག་པ་ལྟར་ཤེས་པར་
 བྱུང་། གཉིས་པ་ཐལ་འགྱུར་བ་རང་ལུགས་ནི། དོན་དམ་ཏུ་མ་ཟད་ཐ་སྙད་ཏུ་ཡང་མ་
 བརྟགས་མ་དབྱུད་པར་མུང་པོའི་སྟེང་ཏུ་མིང་དང་ཐ་སྙད་ཅམ་གྱིས་གཞན་པའི་ར་ཅམ་
 དེ་རང་འཛིན་པའི་འཛིག་ལཱ་ལུན་སྒྲེས་ཀྱི་དམིགས་ལཱ་གྱི་གང་ཟག་ཏུ་འཛིག་གོ དེ་
 ལྟར་ཡང་འདུག་པ་ལས། འདི་ནི་མུང་པོ་རྣམས་བརྟེན་འགྲུབ་པར་འགྱུར། ཞེས་
 གསུངས་པའི་ཕྱིར།

[illegible]

འཛིན་པའི་འཛིན་ལཱ་འཛིན་མཚན་གཞི་ནི། ལྷ་ས་སྤྱི་མཉམས་ཀྱི་རྒྱུད་ཀྱི་ར་ཡི་བ་ལ་དམིགས་ནས་
 ལྷ་ས་སྤྱི་མཉམས་ཀྱི་རྒྱུད་ཀྱི་རར་རྒྱུད་པའི་རྒྱ་ས་ཡོད་ཀྱི་གང་ཟག་གིས་དབང་བསྐྱར་བྱས་སྤྱོད་
 འདོགས་པའི་ལྷ་ས་སྤྱི་མཉམས་ཀྱི་རྒྱུད་ཀྱི་ཤེས་རབ་ཉོན་མོངས་ཅན་དེ་ཡིན་ལོ། །གཉིས་པ།
 ཐུན་མོང་ས་ཡིན་པའི་འཛིན་ལཱ་དང་། འཛིན་ལཱ་དོན་གཅིག་པས། དེ་ལ་དབྱེ་ན། རར་
 འཛིན་པའི་འཛིན་ལཱ་དང་ར་ཡི་ར་འཛིན་པའི་འཛིན་ལཱ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ལ། མཚན་
 ཉིད། དབྱེ་བ་གཉིས། དང་པོ་ནི། རར་རྒྱུད་ལཱ་ཀྱི་གང་ཟག་གི་རྒྱུད་ཀྱི་ར་ཅས་ལ་
 དམིགས་ནས་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པར་འཛིན་པའི་རར་རྒྱུད་ལཱ་ཀྱི་གང་ཟག་
 གི་རྒྱུད་ཀྱི་ཤེས་རབ་ཉོན་མོངས་ཅན་དེ། རར་འཛིན་པའི་འཛིན་ལཱ་འཛིན་ཉིད།
 གཉིས་པ་དེ་ལ་དབྱེ་ན། ཀུན་བདགས་དང་ལྷན་སྦྲེས་གཉིས་སུ་ཡོད། མཚན་གཞི་རིས་
 པ་བཞིན་དུ། ར་རར་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པར་སྐྱར་བ་ལྷན་དུ་གྲུབ་པ་འབྱུང་སྐྱེས་དུ་འཛིན་
 པའི་འཛིན་ལཱ་ལྷན་སྦྲེས་ཀུན་བདགས་དང་། རར་རྒྱུད་ཀྱི་ར་ལ་དམིགས་ནས་རམ་རམ་
 ལྷགས་ཀྱི་རར་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པར་འཛིན་པའི་འཛིན་ལཱ་ནི་འཛིན་ལཱ་ལྷན་སྦྲེས་ཀྱི་
 མཚན་གཞི་ཡིན་ལོ། །གཉིས་པ། ར་ཡི་བར་འཛིན་པའི་འཛིན་ལཱ་ལ་ཡང་། མཚན་ཉིད་
 དབྱེ་བ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། རར་རྒྱུད་ལཱ་ཀྱིས་གང་ཟག་གི་རྒྱུད་ཀྱི་ར་ཡི་བ་ལ་
 དམིགས་ནས་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པར་འཛིན་པའི་རར་རྒྱུད་ལཱ་ཀྱི་གང་ཟག་
 གི་རྒྱུད་ཀྱི་ཤེས་རབ་ཉོན་མོངས་ཅན་དེ། ར་ཡི་བར་འཛིན་པའི་འཛིན་ལཱ་འཛིན་ཉིད།
 གཉིས་པ། དེ་ལ་ཡང་སྐྱེས་བཞིན་དུ་ཀུན་བདགས་དང་ལྷན་སྦྲེས་གཉིས་སུ་ཡོད་དོ། །
 མཚན་གཞི་གོ་སྤྱོད། །དེ་དག་དང་མཚུངས་ལཱ་ཀྱི་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་རྣམས་ནི་
 གང་ཟག་གི་བདག་འཛིན་ཡིན་ཡང་འཛིན་ལཱ་ས་ཡིན་ལོ། །གསུམ་པ་ནི། འཛིན་ལཱ་
 དང་གང་ཟག་གི་བདག་འཛིན་གྱི་བྱུང་པར་བཤད་པ་ནི། ཁ་ཅིག་འཛིན་ལཱ་དང་གང་
 ཟག་གི་བདག་འཛིན་ལ་སུ་བཞི་བཅི་བར་གསུངས་ཀྱང་། རར་ལྷགས་ལ། འཛིན་ལཱ་

ཡིན་ལ་གང་ཟག་གི་བདག་འཛིན་ས་ཡིན་པའི་ལྷ་ནི་མེད་དེ། འཛིན་ལྷ་ཡིན་ན་གང་
 ཟག་གི་བདག་འཛིན་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། རང་འཛིན་པའི་འཛིན་ལྷ་ཡིན་ན་ཡང་
 གང་ཟག་གི་བདག་འཛིན་ཡིན་དགོས། ར་ཡི་བར་འཛིན་པའི་འཛིན་ལྷ་ཡིན་ན་ཡང་
 གང་ཟག་གི་བདག་འཛིན་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་དགོས་ཏེ། རང་འཛིན་པའི་
 འཛིན་ལྷ་ལྷན་སྦྲེས་ཡིན་ན། རང་རྒྱུད་ལྷན་གྱི་ར་ལ་དམིགས་ནས་རའོ་སྒྱུ་ཤུ་རང་གི་
 སྦྲེས་པའི་སྒྲོ་ནས་ར་དེ་རང་མཆོན་གྱིས་གྲུབ་པར་འཛིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་
 གྲུབ་སྟེ། ར་ཡི་བར་འཛིན་པའི་འཛིན་ལྷ་ཡིན་ན། རང་རྒྱུད་ལྷན་གྱི་གང་ཟག་གི་རྒྱུད་
 གྱི་ར་ཡི་བ་ཉིད་ལ་དམིགས་ནས། རང་གི་མཆོན་ཉིད་གྱིས་གྲུབ་པར་འཛིན་པ་དགོས་
 གྱི། ར་ཡི་བའི་མཆོན་གཞི་མིག་ན་སོགས་ལ་དམིགས་ནས་རང་གི་མཆོན་ཉིད་གྱིས་
 གྲུབ་པར་འཛིན་པ་ར་ཡི་བར་འཛིན་པའི་འཛིན་ལྷ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ཆོས་གྱི་
 བདག་འཛིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ཡང་ལྷས་སྦྱོན་ལྷ་ལུ་ལ་མཆོན་ན། ལྷས་སྦྱོན་གྱི་ར་ཡི་
 བར་འཛིན་པའི་འཛིན་ལྷས་ལྷས་སྦྱོན་གྱི་རྒྱུད་གྱི་ར་ཡི་བ་དམིགས་པར་བཟུང་ནས་
 ལྷས་སྦྱོན་གྱི་ར་ལ་དམིགས་པ་ཡིན་གྱི། ལྷས་སྦྱོན་གྱི་མིག་ན་སོགས་ལྷས་སྦྱོན་གྱི་ར་ཡི་
 བའི་མཆོན་གཞི་ཡིན་ཀྱང་། ཆོས་དང་གང་ཟག་གཉིས་སུ་སྦྱེ་བའི་ཆོས་ཡིན་པས་ལྷས་
 སྦྱོན་གྱི་མིག་ན་སོགས། ལྷས་སྦྱོན་གྱི་རྒྱུད་གྱི་ར་ཡི་བར་འཛིན་པའི་འཛིན་ལྷའི་
 དམིགས་པར་མི་བཟུང་ངོ། །འོན་ཀྱང་ལྷས་སྦྱོན་གྱི་སྒྲོ་ལྷན་སྦྲེས་ལ་ལྷས་སྦྱོན་གྱི་མིག་
 ན་སོགས་ར་ཡི་བར་སྒྲུང་བའི་སྒྲོ་ནས་ལྷས་སྦྱོན་གྱི་ར་ཡི་བར་བདེན་པར་ཆགས་པ་སྦྱེ་
 བས། ལྷས་སྦྱོན་གྱི་ར་ཡི་བ་ལ་དམིགས་ནས་རང་གི་མཆོན་ཉིད་གྱིས་གྲུབ་པར་འཛིན་
 པ་འཛིན་ལྷ་ཡིན་གྱི་ལྷས་སྦྱོན་གྱི་མིག་ན་སོགས་ལ་དམིགས་ནས་ལྷས་སྦྱོན་གྱི་ར་ཡི་
 བར་འཛིན་པ་འཛིན་ལྷ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྷར་འཛིན་པ་དེ་ཆོས་གྱི་བདག་འཛིན་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར། དེ་ལྷར་རྟེན་ཆེན་ལས། བདག་གི་བར་འཛིན་པའི་འཛིན་ལྷ་ལྷན་སྦྲེས་གྱི་

དམིགས་པ་ནི། ར་ཡི་བ་ཉིད་ཡིན་གྱི་རང་གི་མིག་སྟོན་དམིགས་པར་མི་བཟུང་
 རོ། རྣམ་པ་ནི་དེ་ལ་དམིགས་ནས་ར་ཡི་བ་རང་གི་མཆོམ་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པར་འཛིན་
 པའོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཐྱིང་། དེ་ཡང་ར་ཡི་བ་ཉིད་ཡིན་གྱི་ཞེས་པས། ར་ཡི་བའི་
 མཆོམ་གཞི་མིག་རྣ་སྟོན་ར་ཡི་བར་འཛིན་པའི་འཛིན་ལྟའི་དམིགས་པ་ཡིན་པ་བཅད་
 གྱི་ར་དེ་ཡི་དམིགས་པ་ཡིན་པ་པ་བཅད་དེ། མིག་རྣ་སྟོན་དེའི་དམིགས་པ་ཡིན་པར་
 བཅད་པས་དེའི་དམིགས་པར་དོན་གྱིས་གྲུབ་པའི་ཐྱིང་། དེས་ན་འཛིན་ལྟ་ཡིན་ན་གང་
 ཟག་གི་བདག་འཛིན་ཡིན་པས་བྱུང་། གང་ཟག་གི་བདག་འཛིན་ཡིན་ན་འཛིན་
 ལྟ་ཡིན་པས་མ་བྱུང་ཏེ། གཞན་རྒྱུད་ཀྱི་གང་ཟག་ལ་དམིགས་ནས་རང་གི་མཆོམ་ཉིད་
 ཀྱིས་གྲུབ་པར་འཛིན་པ། གང་ཟག་གི་བདག་འཛིན་ཡིན་ཀྱང་འཛིན་ལྟ་མ་ཡིན་ཏེ།
 འཛིན་ལྟ་ཡིན་ན་རང་རྒྱུད་ལྟར་གྱི་གང་ཟག་གི་རྒྱུད་ཀྱི་ར་དང་ར་ཡི་བ་གང་རུང་ལ་
 དམིགས་ནས་རང་གི་མཆོམ་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པར་འཛིན་དགོས་པའི་ཐྱིང་ཏེ། རྣམ་པ་གང་
 རིགས་པའི་རྒྱ་མཚོ་ལས། གང་ཟག་གི་བདག་ཏུ་སྒྲིངས་པའི་མ་རིག་པ་ནི་དམིགས་པ་
 གང་ཟག་ལ་དམིགས་ནས་རྣམ་པ་རང་གི་མཆོམ་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པར་འཛིན་པའོ། རེ་
 ཡང་རྒྱུད་གཞན་གྱི་གང་ཟག་ལ་དམིགས་ནས་དེ་ལྟར་འཛིན་པ་ནི་གང་ཟག་གི་བདག་
 འཛིན་ཡིན་ཡང་། འཛིན་ལྟ་ལྟར་སྒྲིས་མིན་ནོ། །པོ་སྟམ་པ་སྒྲིབ་པའི་གཞིའི་ར་ལ་
 དམིགས་ནས་རྣམ་པ་རང་གི་མཆོམ་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པར་འཛིན་པ་ནི་རང་འཛིན་པའི་
 འཛིན་ལྟ་ལྟར་སྒྲིས་དང་གང་ཟག་གི་བདག་ཏུ་སྒྲིངས་པ་གཉིས་ཀའོ། ར་ཡི་བ་ལ་
 དམིགས་ནས་རྣམ་པ་རང་གི་མཆོམ་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པར་འཛིན་པ་ནི་ར་ཡི་བར་འཛིན་
 པའི་འཛིན་ལྟ་ལྟར་སྒྲིས་དང་བདག་གི་བ་ལ་སྒྲིངས་པའི་མ་རིག་པ་གཉིས་ཀའོ། ར་ཡི་
 བའི་མཆོམ་གཞི་མིག་རྣ་སྟོན་ལ་དམིགས་ནས་དེ་ལྟར་འཛིན་པ་ནི་ཆོས་ཀྱི་བདག་
 འཛིན་ཡིན་པས། ར་ཡི་བ་ལ་དམིགས་ཞེས་པ་ནི། དེ་དག་ལ་དམིགས་པ་མ་ཡིན་ནོ། །

ཞེས་དང་། ཟློད་ལྷན་ཆེན་པོ་ལས་ཀྱང་། དེ་ཡང་དང་འཛིན་ལྷན་སྒྲིམ་ཡིན་ན། འཛིན་
 ལྷ་དང་གང་ཟག་གི་བདག་འཛིན་ཡིན་པས་བྱུང་ཀྱང་། དེ་གཉིས་ཡིན་ན་དང་འཛིན་
 ཡིན་པས་སྒྲིམ་སྟེ། གང་ཟག་གཞན་ལ་དཔེ་གསལ་ནས་དང་གི་སྐོར་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་
 བར་འཛིན་པ་གང་ཟག་གི་བདག་འཛིན་ཡིན་ཀྱང་། དང་འཛིན་དང་དེ་ཡི་བར་འཛིན་
 པ་གང་ཡང་མིན་པའི་ཕྱིར་དང་། དེ་ཡི་བར་འཛིན་པ་ཡང་འཛིན་ལྷ་དང་གང་ཟག་གི་
 བདག་འཛིན་ཡིན་ཡང་དང་འཛིན་སྐྱེས་པའི་ཕྱིར་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་
 ལ་དོགས་པ་ནི་ཁོ་ན་རེ། ལྷས་སྒྲིན་གྱི་དེ་ཡི་བར་འཛིན་ཡིན་པར་ཐལ། ལྷས་སྒྲིན་
 གྱི་དེ་ཡི་བར་འཛིན་པའི་འཛིན་ལྷ་དེ་གང་ཟག་གི་བདག་འཛིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་སྐྱེས་
 བྱུང་། འདོད་ན། དེ་ལྷས་སྒྲིན་གྱི་གང་ཟག་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན།
 དེ་ལྷས་སྒྲིན་གྱི་དེ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། ཟློད་ལྷས་
 སྒྲིན་གྱི་དེ་སྐྱེས་པའི་ཕྱིར། ཟློད་ལྷས་སྒྲིན་གྱི་དེ་ཡི་བར་འཛིན་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་།
 ལྷས་སྒྲིན་གྱི་དེ་ཡི་བར་ཆོས་ཅན། ཟློད་ལྷས་སྒྲིན་གྱི་དེ་སྐྱེས་པའི་ཕྱིར། ལྷས་སྒྲིན་གྱི་
 མིག་ན་མོགས་ཟློད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་གྲུབ་སྟེ། ལྷས་སྒྲིན་གྱི་དེ་ཡི་བར་ཆོས་
 གཞི་གཅིག་ཡོད་པའི་ཕྱིར། སྒྲིམ་པ་ཆོས་སྐྱེས་པ་ཁོ་ན་རེ། ལྷས་སྒྲིན་གྱི་དེ་ཡི་བར་ཆོས་
 དང་གང་ཟག་གཉིས་སྒྲིམ་པའི་ཆོས་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་གང་ཟག་སྐྱེས་པའི་ཕྱིར།
 ཟེར་ན་ཡང་སྒྲིམ་པའི་ཕྱིར་སྟེ། བདག་མེད་སྐྱེས་པའི་ཕྱིར་གཞི་ཆོས་ལ་ཆོས་
 དང་གང་ཟག་གཉིས་སྒྲིམ་པའི་ཕྱིར་ན་སྒྲིམ་པའི་ཕྱིར། རྟགས་གྲུབ་སྟེ། བདག་མེད་
 སྐྱེས་པའི་ཕྱིར་གྱི་བདག་མེད་སྐྱེས་པའི་ཕྱིར་དང་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་སྐྱེས་པའི་ཕྱིར་གཉིས་སྒྲིམ་པའི་
 ཕྱིར་ཕྱིར། འཇུག་པ་ལས། བདག་མེད་འདི་ནི་འགྲོ་བ་རྣམས་ཀྱིས་ཕྱིར། ཆོས་དང་
 གང་ཟག་དབྱེ་བ་སྐྱེས་པའི་ཕྱིར་གཉིས་སྒྲིམ་པའི་ཕྱིར། ཞེས་ཟེར། དེ་ལ་
 ཁ་ཅིག །ལྷས་སྒྲིན་གྱི་དེ་ཡི་བར་ཆོས་དང་གང་ཟག་གཉིས་སྒྲིམ་པའི་ཆོས་ཡིན་ཟེར་

བཅིངས་པའི་དེ། དེ་ཚེས་ཅན། ཁྱོད་ཚེས་དང་གང་ཟག་གཉིས་སུ་བྱེ་བའི་ཚེས་ས་ཡིན་
 བར་ཐལ། ཁྱོད་འཛིག་ལྟ་ལྟོན་སྒྲིམ་གྱི་དམིགས་ཡུལ་ཡིན་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། ཁྱོད་
 ལྟས་སྒྲིམ་གྱི་འཛིག་ལྟ་ལྟོན་སྒྲིམ་གྱི་དམིགས་ཡུལ་ཡིན་པའི་བྱིར་བྱས་པ་ལ་ཁོ་ན་རེ།
 ལྟས་སྒྲིམ་གྱི་ར་ཡི་བཙུགས་ཅན། ཁྱོད་ཚེས་དང་གང་ཟག་གཉིས་སུ་བྱེ་བའི་ཚེས་ཡིན་
 བར་ཐལ། ཁྱོད་ཚེས་ཀྱི་བདག་འཛིན་གྱི་དམིགས་ཀྱིས་ནང་ནས་དམིགས་
 ཡུལ་ཡིན་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། ཁྱོད་མཚོན་སྒྲིམ་གྱི་རྒྱུད་ཀྱི་ཚེས་ཀྱི་བདག་འཛིན་གྱི་
 དམིགས་པ་ཡིན་པའི་བྱིར། ཁྱེད་པ་ལས། ཏྲགས་གྲུབ་སྟེ། ཤེས་བྱ་ཚེས་ཅན། མཚོན་
 སྒྲིམ་གྱི་རྒྱུད་ཀྱི་ལྟས་སྒྲིམ་གྱི་ར་ཡི་བཙུགས་པར་འཛིན་པའི་བདེན་འཛིན་དེ་ཚེས་ཀྱི་
 བདག་འཛིན་ཡིན་པའི་བྱིར། དེ་དེར་ཐལ། དེ་བདེན་འཛིན་གང་ཞིག །དེ་གང་ཟག་གི་
 བདག་འཛིན་ས་ཡིན་པའི་བྱིར་ཟེར་ན་ས་ཁྱེད། ཁོ་ན་རེ། ཁྱེད་སྟེ། བདག་འཛིན་ལ་
 གང་ཟག་གི་བདག་འཛིན་དང་ཚེས་ཀྱི་བདག་འཛིན་གཉིས་སུ་གྲངས་ངེས་པའི་བྱིར་དེ།
 བདག་མེད་སྤྱོད་ལ་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་སྤྱོད་དང་ཚེས་ཀྱི་བདག་མེད་སྤྱོད་གཉིས་
 སུ་གྲངས་ངེས་པའི་བྱིར། ཟེར། ཡང་ཁོ་ན་རེ། ལྟས་སྒྲིམ་གྱི་ར་ཡི་བཙུགས་པར་འཛིན་པའི་
 འཛིག་ལྟའི་དམིགས་ཡུལ་དུ་ལྟས་སྒྲིམ་གྱི་ར་མོང་ན། ལྟས་སྒྲིམ་གྱི་ར་ཡི་བཙུགས་པར་འཛིན་
 པའི་འཛིག་ལྟ་དེ་གང་ཟག་གི་བདག་འཛིན་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། འཛིག་ལྟ་ཡིན་ན་
 གང་ཟག་གི་བདག་འཛིན་ཡིན་དགོས་པའི་བྱིར། ཏྲགས་ལས། འདོད་ན། ལྟས་སྒྲིམ་
 གྱི་རྒྱུད་ཀྱི་ར་དང་ལྟས་སྒྲིམ་གྱི་མིག་གཉིས་ཀ་ལ་དམིགས་ནས་བདེན་པར་འཛིན་པའི་
 ལྟས་སྒྲིམ་གྱི་རྒྱུད་ཀྱི་བདེན་འཛིན་དེ་གང་ཟག་གི་བདག་འཛིན་ཡིན་པར་ཐལ། དེའི་
 དམིགས་ཡུལ་དུ་ལྟས་སྒྲིམ་གྱི་ར་མོང་པའི་བྱིར། ཁྱེད་པ་ལས། དེར་ཐལ། དེས་ལྟས་
 སྒྲིམ་གྱི་ར་དང་ལྟས་སྒྲིམ་གྱི་མིག་གཉིས་ཀ་ལ་དམིགས་པའི་བྱིར། ཁྱེད་སྟེ། ལྟས་སྒྲིམ་
 གྱི་རྒྱུད་ཀྱི་ར་ཡི་བཙུགས་པར་འཛིན་པའི་འཛིག་ལྟས། ལྟས་སྒྲིམ་གྱི་ར་དང་ར་ཡི་བཙུགས་ཀ་

ལ་དམིགས་ན་ལྷ་ས་སྤྱིན་གྱི་ར་ལ་དམིགས་དགོས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་ཟེར། དེས་ན་རང་
ལུགས་ནི། རང་འཛིན་ལྷ་ས་སྤྱིན་རང་འཛིན་ལྷ་ས་སྤྱིན་ཡིན་ན། རང་རྒྱུད་ལྷ་ས་སྤྱི་
གར་ཟག་གི་རྒྱུད་གྱི་ར་དང་ར་ཡི་བ་ལ་དམིགས་དགོས་པས། སེམས་ཅན་གྱི་རྒྱུད་ལ་
སངས་རྒྱས་འཕགས་པའི་ར་དང་ར་ཡི་བ་བདེན་པར་འཛིན་པའི་བདེན་འཛིན་ཡོད་
ཀྱང་། སེམས་ཅན་གྱི་རྒྱུད་ལ་སངས་འཕགས་གྱི་ར་ལ་དམིགས་ནས་ངོ་སྤྱུང་དུ་བདེན་
པར་འཛིན་པ་དང་། དེའི་ར་ཡི་བ་ལ་དམིགས་ནས་ར་ཡི་ངོ་སྤྱུང་དུ་བདེན་པར་འཛིན་
པའི་བདེན་འཛིན་མེད་དེ། སེམས་ཅན་གྱི་རྒྱུད་ལ་སངས་འཕགས་གྱི་ར་ལ་དམིགས་
ནས་ངོ་སྤྱུང་པའི་སློ་ལྷ་ས་སྤྱིན་དང་དེའི་རྒྱུད་ལ་སངས་འཕགས་གྱི་མིག་ན་སྟགས་ལ་
དམིགས་ནས་འདི་ར་ཡི་ངོ་སྤྱུང་པའི་སློ་ལྷ་ས་སྤྱིན་མེད་པའི་ཕྱིར། སེམས་ཅན་གྱི་རྒྱུད་
ལ་སངས་འཕགས་གྱི་ར་དང་ར་ཡི་བ་ལ་དམིགས་ནས་འདི་ར་དང་ར་ཡི་ངོ་སྤྱུང་པའི་སློ་
རང་གི་སློ་བ་མེད་པའི་ཕྱིར། དེ་བཞིན་དུ་སེམས་ཅན་ནང་ཕན་ཚུན་དུ་ཡང་མཆོད་སྤྱིན་
གྱི་རྒྱུད་ལ་ལྷ་ས་སྤྱིན་གྱི་ར་དང་ར་ཡི་བ་བདེན་པར་འཛིན་པའི་བདེན་འཛིན་ལྷ་ས་སྤྱིན་
ཡོད་ཀྱང་། མཆོད་སྤྱིན་གྱི་རྒྱུད་ལ་ལྷ་ས་སྤྱིན་གྱི་ར་ལ་དམིགས་ནས་ངོ་སྤྱུང་དུ་བདེན་
པར་འཛིན་པའི་བདེན་འཛིན་ལྷ་ས་སྤྱིན་དང་། དེའི་རྒྱུད་ལ་ལྷ་ས་སྤྱིན་གྱི་ར་ཡི་བ་ལ་
དམིགས་ནས་འདི་ར་ཡི་ངོ་སྤྱུང་པའི་བདེན་འཛིན་ལྷ་ས་སྤྱིན་ཡང་མེད་པར་གཤིས་པར་
བྱའོ། །

ལྷ་པ། འཛིན་ལྷ་རི་ལྷ་ར་སྤྱོད་པའི་རྩལ་བཤད་པ་ལ། འཛིན་ལྷ་རི་ལྷ་ར་སྤྱོད་པའི་
རྩལ་ཡོད་དེ་འཛིན་ལྷ་རི་དམིགས་ལུལ་གྱི་གར་ཟག་ངོས་ཟིན་པར་བྱས་ནས། དེ་རང་
བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པར་འཛིན་པའི་འཛིན་ལྷ་རི་ཞེན་ལུལ་རིགས་པ་ཡང་དག་གིས་སུན་
སྤྱོད་པའི་སློ་ནས་འཛིན་ལྷ་སྤྱོད་པ་ཡིན་གྱི། ཕྱི་རོལ་ཚེར་ས་འདོན་པ་ལྷ་ར་སྤྱོད་པར་
བྱས་མེད་པའི་ཕྱིར་དེ། བཞི་བརྒྱ་པ་ལས། སྤྱིད་པའི་ས་བོན་རྣམས་གཤིས་དེ། ལུལ་རྣམས་

དེ་ཡི་རྒྱུ་དེ་ཡུལ་ལོ། །ཡུལ་ལ་བདག་མེད་མཐོང་ན་ནི། །སྲིད་པའི་ས་མོན་འགག་པར་
 འགྱུར། །ཞེས་དང་། འདི་ཉིད་དུ་ཡང་། བདག་ནི་འདི་ཡི་ཡུལ་དུ་རྟོགས་ཐུག་ནས། །
 རྒྱལ་འབྱོར་པ་ཡི་བདག་ནི་འགོག་པར་བྱེད། །ཅེས་དང་། རྒྱལ་འབྱེལ་ལས། འདི་ཡུལ་
 ཟུན་དབྱུང་མེད་པར་ནི། དེ་རྒྱུ་པ་ནི་རྒྱལ་ས་ཡིན། །ཞེས་དང་། ཡིན་གྱི་བྱི་རྒྱུ་རྒྱལ་རྒྱལ་
 གི་མིན། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། འཛིག་ལྟའི་ཞེན་ཡུལ་ཟུན་འབྱེན་རྒྱལ་ཡོད་དེ།
 འཛིག་ལྟའི་དམིགས་ཡུལ་གྱི་ར་ཆོས་ཅན། རང་བཞིན་གྱིས་མེད་དེ། རྟོན་རྒྱལ་དབྱུང་
 རྒྱལ་པ་བདུན་གྱིས་བཅའ་པའི་ཆོ་སྤྲོད་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། རྟོན་རང་གི་གདགས་
 གཞིའི་སྤང་པོ་དེ་དང་རང་བཞིན་གྱི་ཐ་དད་དུ་འང་མེད། སྤང་པོ་དང་གཅིག་དུ་ཡང་མེད།
 རྟོན་སྤང་པོ་དང་རང་བཞིན་གྱིས་ལྡན་པ་ཡང་ས་ཡིན། རྟོན་སྤང་པོ་ལ་རང་བཞིན་གྱི་
 རྟོན་པ་ཡང་ས་ཡིན་པ་དང་། སྤང་པོ་རྟོན་གྱི་རང་བཞིན་གྱི་རྟོན་ས་ཡིན་པ་དང་། རྟོན་
 གྱི་གདགས་གཞིའི་སྤང་པོའི་ཆོགས་པ་ཡང་རྟོན་ས་ཡིན་པ་དང་། རྟོན་གྱི་གདགས་
 གཞིའི་དབྱིབས་ཀྱང་རྟོན་ས་ཡིན་པའི་བྱིར། དཔེར་ན། ཤིང་རྩ་རང་གི་ཡན་ལག་
 རྒྱལ་ས་དང་རང་བཞིན་གྱིས་ཐ་དད་ས་ཡིན་པ་དང་། རང་གི་ཡན་ལག་རྒྱལ་ས་དང་
 གཅིག་ས་ཡིན་པ་དང་། རང་གི་ཡན་ལག་རྒྱལ་ས་དང་རང་བཞིན་གྱིས་ལྡན་པ་ས་ཡིན་
 པ་དང་། རང་གི་ཡན་ལག་རྒྱལ་ས་ལ་རང་བཞིན་གྱིས་རྟོན་པ་མིན་པ་དང་། ཡན་ལག་
 རྒྱལ་ས་ཤིང་རྩའི་རང་བཞིན་གྱིས་རྟོན་ས་ཡིན་པ་དང་། ཡན་ལག་འདུས་པ་ཅམ་ཤིང་རྩ་
 མིན་པ་དང་། ཡན་ལག་གི་དབྱིབས་ཤིང་རྩ་མིན་པ་དེ་བཞིན་དུ་ཡིན་པའི་བྱིར། དེ་ལྟར་
 འཇུག་པ་ལས། ཤིང་རྩ་རང་ཡན་ལག་ལས་གཞན་འདོད་མིན། །གཞན་ཉིད་ས་ཡིན་
 དེ་ལྟར་ཡང་མིན་ཞིང་། །ཡན་ལག་ལ་མིན་ཡན་ལག་དག་དེར་མིན། །འདུས་པ་ཅམ་
 མིན་དབྱིབས་མིན་ནི་བཞིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། དེ་ལ་ཁ་ཅིག་ །གང་ཟག་
 རྒྱལ་པ་བདུན་དུ་བཅའ་པའི་ཆོ་སྤྲོད་པ་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་པ་མོ་མིན་ཏེ། དེའི་

སྒོ་ནས་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་ལ་འདུག་པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདུག་པ་ལས།
 རྣམ་བདུན་གྱིས་མེད་གང་དེ་རྩི་ལྟ་བུར། །དེས་དེ་ཉིད་ལ་བདེ་བྱག་འདུག་ལྟར་པས། །
 ཞེས་དང་། རྟོག་ཆེན་ལས། རྣམ་འབྱོར་པས་སྤར་བཤད་པའི་རིས་པ་འདི་ཉིད་གྱིས་
 བདག་དང་གིང་རྟ་འདི་ལ་སྤར་སྤར་རྣམ་པར་དབྱེད་བ་ན། ཆེས་སྤར་བ་ཁོ་ནར་དེ་ཁོ་
 བ་ཉིད་གཏིང་དཔོགས་པར་འབྱུང་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་ཟེར། སྒོ་ན་
 མེད་དེ། ལུང་དེ་གཉིས་གྱིས་དོན་ནི། གང་ཟག་རྣམ་པ་བདུན་དུ་བཅུལ་བའི་རིགས་
 པའི་དབྱེད་པ་དེ་གང་ཟག་གི་གནས་ལུགས་རྟོགས་པའི་ཐབས་དཔལ་པ་ཡིན་པ་དེའི་
 དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ན་གང་ཟག་རྣམ་པ་བདུན་དུ་མེད་པར་ཆད་མས་
 དེས་ནས་གང་ཟག་གི་གནས་ལུགས་ཆད་མས་མ་དེས་པའི་གང་ཟག་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་
 གྱི་གང་ཟག་གི་གནས་ལུགས་ཆད་མས་དེས་པར་ཐལ། ཁྱོད་གྱིས་གང་ཟག་གི་གནས་
 ལུགས་ཀྱི་དོན་གང་ཟག་རང་དེས་ནས་མ་གྲུབ་པར་ཆད་མས་དེས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཁྱོད་
 གྱི་གང་ཟག་རྣམ་པ་བདུན་གང་རུང་དུ་མ་གྲུབ་པར་ཆད་མས་དེས་པའི་ཕྱིར། བྱེད་མེ།
 གྲང་དེས་རྣམ་འབྱེད་ལས། ཐོག་མར་གང་ཟག་རྣམ་པ་བདུན་དུ་བཅུལ་བ་ན་མི་རྟེན་པ་
 དང་རང་གི་ལུང་པོ་ལ་བརྟེན་ནས་འདོགས་པ་འདི་གོ་སྒྲུབ་སུ། འབྱིད་པའི་རིས་པ་ཡང་
 དེ་བཞིན་ནོ། །འདི་ཡང་ལུང་པོ་ལ་བརྟེན་ནས་བཏགས་པ་ཉིད་གྱི་བདུན་པོ་དེར་མ་རྟེན་
 པ་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་གྱི་དོན་ཡིན་པས། རྟེན་འབྱུང་གི་རིགས་པ་ལ་ཐུག་གོ། ཞེས་
 གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་ལ་ཁོ་ན་རེ། ལྷ་གྲུ་མཐའ་བཞི་ལས་མི་སྟེ་བར་ཆད་མས་དེས་
 པའི་གང་ཟག་ཡིན་ན། ལྷ་གྲུའི་གནས་ལུགས་ཆད་མས་དེས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་དགོས་
 པར་ཐལ། གང་ཟག་རྣམ་པ་བདུན་དུ་མེད་པར་ཆད་མས་དེས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་ན།
 གང་ཟག་གི་གནས་ལུགས་ཆད་མས་དེས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། འདོད་
 མི་རྣམ་ཏེ། ལྷ་གྲུ་མཐའ་བཞི་གང་རུང་ལས་སྟེ་བར་འཛིན་པའི་རྟོག་པ་ཆོས་ཀྱི་བདག་

འཛིན་ཀླུ་བདག་སྟེང་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་བཞིན་དུ་གང་ཟག་ནས་པ་བདུན་གང་རུང་དུ་
 ཡོད་པར་འཛིན་པ་ཡང་གང་ཟག་གི་བདག་འཛིན་ཀླུ་བདག་སྟེང་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཟེར་
 བ། མ་ཁྲུབ་སྟེ། ལྷ་གྲུ་མཐའ་བཞི་གང་རུང་ལས་སྟེ་བར་འཛིན་པ་བདེན་འཛིན་ཀླུ་
 བདག་སྟེང་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ལྷ་གྲུ་གཞན་ལས་སྟེ་བར་འཛིན་པའི་འཛིན་པ་དེ་
 བདེན་འཛིན་ཀླུ་བདག་སྟེང་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ལྷ་གྲུ་གཞན་ལས་སྟེ་བདེ་རང་
 བཞིན་གྱི་གཞན་ལས་སྟེ་བ་ལ་བྱེད་རིགས་པའི་ཕྱིར། རྟོག་ཆེན་ལས། དེ་ལྟར་ན།
 གཞན་སྟེའི་གཞན་ནི་གཞན་ཙམ་ཞིག་མིན་གྱིས་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པའི་གཞན་ཡིན་
 པས། དེ་ཁས་ལེན་པ་ལ་ཏུ་ཅང་ཐལ་བ་འཕེན་གྱི་གཞན་ཙམ་ཁས་སྐྱེས་པ་ལ་འཕེན་
 པ་གཏན་མིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རག་དོན་ནི་ཐར་འདོད་གྱི་རྣལ་འབྱོར་
 པས། ཐོག་མར་བདག་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་འགོག་དགོས་ཏེ། རང་རྒྱུད་གྱི་བདག་
 རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པར་འཛིན་པའི་འཛིན་ལྷ་ལོར་བའི་རུ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྲུབ་
 ཏེ། འཛིན་ལྷ་སྟོང་བ་ལ་འཛིན་ལྷའི་ཞེན་ལུལ་མེད་པར་རྟོགས་དགོས་པའི་ཕྱིར།

འོ་ན་བདག་མེད་འདི་ནི་འགྲོ་བ་རྣམས་ཀྱོལ་ཕྱིར། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྟོང་ཉིད་གྱི་
 རབ་དབྱེ་འཆད་རྒྱལ་ཇི་ལྟར་ཡིན་ཞེ་ན། བདག་མེད་འདི་ནི་ཅེས་པ་ནས། ཐོག་ཆེན་དུ་
 ཡང་བཞེད་པ་ཡིན་ཞེས་པའི་བར་གྱི་སྟོང་ཉིད་གྱི་རབ་དབྱེ་མདོར་བསྟན་ནས། གང་
 ཕྱིར་དེ་ཡི་རང་བཞིན་དེ། །ཞེས་པ་ནས། དེ་དག་དེ་སྐད་རབ་ཏུ་བསྒྲགས། །ཞེས་པའི་
 བར་གྱིས་སྟེ་བ་སོ་སོའི་དོན་རྒྱས་པར་བཤད། འཆད་རྒྱལ་ཡང་། སྟོང་ཉིད་བཅུ་དྲུག་ཏུ་
 དབྱེ་བ་རྒྱས་པར་བཤད་པ། སྟོང་ཉིད་བཞིར་དབྱེ་བ་རྒྱས་པར་བཤད་པ་གཉིས་ཀྱི་སྟོ་
 བས་འཆད། དང་པོ་ལ། བར་སྟོང་པ་ཉིད། ཕྱི་སྟོང་པ་ཉིད། ཕྱི་བར་སྟོང་པ་ཉིད། སྟོང་
 པ་ཉིད་སྟོང་པ་ཉིད་དེའི་གཞི་ཉིད་འཆད་པ་ལ། གང་ཕྱིར་དེ་ཡི་རང་བཞིན་དེ། །ཞེས་
 པ་ནས། འཛིན་པ་བསྟོན་ཕྱིར་གསུངས་པ་ཡིན། །ཞེས་པའི་བར་གསུངས། ཆེན་པོ་

སྟོང་པ་ཉིད། རོན་དམ་པ་སྟོང་པ་ཉིད། འདུས་བྱས་སྟོང་པ་ཉིད། འདུས་མ་བྱས་སྟོང་
 པ་ཉིད་བཞི་འཆད་པ་ལ། མེས་མ་ཅན་སྟོང་གི་འཛིག་རྟེན་ནི། །ཞེས་པ་ནས། དེ་ནི་
 འདུས་མ་བྱས་སྟོང་ཉིད། །ཅེས་པའི་བར་གསུངས། མཐའ་ལས་འདས་པ་སྟོང་པ་
 ཉིད། ཐོག་མ་དང་ཐ་མ་མེད་པ་སྟོང་པ་ཉིད། རོར་བ་མེད་པ་སྟོང་པ་ཉིད། རང་བཞིན་
 སྟོང་པ་ཉིད་བཞི་འཆད་པ་ལ། གང་ལ་མཐའ་ནི་ཡོད་མིན་པ། །ཞེས་པ་ནས། དེ་ནི་
 རང་བཞིན་སྟོང་པ་ཉིད། །ཅེས་པའི་བར་གསུངས། ཆོས་ཐམས་ཅད་སྟོང་པ་ཉིད་དང་།
 རང་གི་མཆོན་ཉིད་སྟོང་པ་ཉིད། མི་དམིགས་པ་སྟོང་པ་ཉིད། དངོས་པོ་མེད་པའི་རོ་བོ་
 ཉིད་སྟོང་པ་ཉིད་བཞི་འཆད་པ་ལ། །ཐམས་པཅོ་བརྒྱད་དང་རེག་དུག་དང་། །ཞེས་པ་
 བློན། སྟོང་ཉིད་དངོས་མེད་སྟོང་ཉིད་དོ། །ཞེས་པའི་བར་གསུངས། གཉིས་པ་སྟོང་ཉིད་
 བཞིར་དབྱེ་བའི། དངོས་པོ་སྟོང་པ་ཉིད་དང་། དངོས་པོ་མེད་པ་སྟོང་པ་ཉིད་དང་། རང་
 གི་རོ་བོ་སྟོང་པ་ཉིད་གཞན་གྱི་རོ་བོ་སྟོང་པ་ཉིད་བཞི་ནི། དངོས་པོའི་སྒྲས་ནི་མདོར་
 བསྟུན། །ཞེས་པ་ནས། དེ་དག་དེ་སྐད་རབ་རྩ་བསྒྲགས། །ཞེས་པའི་བར་གྱིས་འཆད་
 དོ། །མའི་ཡོན་ཏན་བརྗོད་པའི་སྒྲོ་ནས་མཛུགས་བསྟུ་བ་ནི། དེ་ལྟར་སྒྲོ་བྲོས་ཟེར་གྱི་སྟུང་
 བ། །ཞེས་སོགས་གྱི་འཆད་དོན་ནི། དེ་ལྟར་ཞེས་སོགས་གྱི་རྒྱུ་པ་བཞིས་ནི་སྤྲུག་པ་
 བའི་རང་དོན་རྟོགས་པའི་ཡོན་ཏན་བསྟན་ནས། རྟག་རྩ་འགོག་པར་ཞེས་སོགས་རྒྱུ་
 པ་གཉིས་གྱིས་སྤྲུག་པ་བའི་གཞན་དོན་འཕྲིན་ལས་ཐུན་ཆོགས་གྱི་ཡོན་ཏན་བསྟན།
 དེ་གོང་བདེ་གཤེགས་གསུང་སྟེས། །ཞེས་སོགས་རྒྱུ་པ་གཉིས་གྱིས་སྤྲུག་པ་བདེས་
 གོང་མའི་ཡོན་ཏན་ཁྱད་པར་ཅན་ཐོབ་པ་ཉི་བར་བསྟན་པའི་སྒྲོ་ནས་རང་དོན་སྟུངས་
 བའི་ཡོན་ཏན་བསྟན། ཀུན་རྫོབ་དེ་ཉིད་ཅེས་སོགས་རྒྱུ་པ་བཞིས། སྤྲུག་པ་བདེ་
 ཡོན་ཏན་དེ་ལྟ་སྟུང་ལྟར་པས། ཀུན་རྫོབ་བྱ་ཆེ་བའི་བསོད་ནམས་གྱི་ཆོགས་དང་
 དེ་ཁོ་ན་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་གྱི་ཆོགས་གཉིས་གྱི་གཤོག་པ་ཡངས་པ་དཀར་པོ་བརྒྱུད་

ཐེགས་སའམ་དུག་ནི། བྱང་སེམས་རྣམས་ཀྱི་དགེ་པའི་ཅུ་པ་རྒྱུད་དུ་རྣམས་ཀྱང་འབྲས་
 བུ་ཚད་མེད་པར་བསྐྱར་བར་བྱེད་པ་དང་། ཚེགས་རྒྱུད་དུས་དགེ་པ་ཆེན་པོ་དག་བསྐྱབ་
 བར་བྱེད་པ་དང་། བསྐྱར་པ་ལ་ཞེ་འགྲས་པ་རྣམས་ཀྱི་ཁོར་བྱོ་སེམས་བར་བྱེད་པ་དང་།
 བསྐྱར་པ་ལ་ཡི་རངས་བར་གནས་པ་རྣམས་བསྐྱར་པ་ལ་འཕྲུང་བར་བྱེད་པ་དང་།
 རྒྱགས་པ་རྣམས་སྒྲིན་པར་བྱེད་པ་དང་། སྒྲིན་པ་རྣམས་བྱོལ་བར་བྱེད་པ་སྟེ། ཐེགས་
 ལ་སའམ་པ་བརྟུག་ཉིས་སོ། །དག་དོན་ནི། བྱང་སེམས་ས་བདུན་པ་པ་ཆོས་ཅན། བར་
 བྱིན་དང་པོ་དུག་ལྷག་པའི་སྟེར་དུ་ཡོན་ཏན་ལྷག་པའི་བྱུང་བར་གཞན་ཐོབ་སྟེ། བར་
 བྱིན་ལྷག་ས་བཞིའི་ནང་ནས་ཐེགས་སའམ་ཀྱི་པར་བྱིན་ལྷག་པར་ཐོབ་པའི་སེམས་
 དཔལ་ཡིན་པའི་བྱིར། དགོངས་པ་ཡང་གསལ་ལས། སེམས་བསྐྱེད་བདུན་པའི་རྒྱུ་
 དོན་ནོ། །

། ཡང་ཡང་སྐར་དགེ་ལས་ལྷག་ཞེས་སོགས་ཀྱིས། ས་བརྒྱུད་པ་འཆད་ཚུལ་ནི་
 ལྷར་ཡིན་ཞེན། དེའི་ཚུལ་ཡོད་དེ། ས་འདྲིར་སྒྲོན་ལས་ལྷག་ཅིང་འགོག་པ་ལས་སྐྱོར་
 ཚུལ། ཉོན་མོངས་ཐད་བར་བསྐྱར་པ། དབང་བརྒྱུ་ཐོབ་པར་བསྐྱར་པ་གསུམ་གྱི་སྒྲོ་
 བས་འཆད་ལ། དེའི་དང་པོ་ནི། ཡང་ཡང་སྐར་དགེ་ལས་ལྷག་ཅིས་པ་ནས། འགོག་
 ལས་སྐྱོར་བར་མཛད། ཅིས་པའི་བར་བྱིས་འཆད། གཉིས་པ་ནི། ཚགས་པ་མེད་པའི་
 སྒྲོ་ནི་སྒྲོན་རྣམ་དག་དང་ཞེས་པ་ནས། ཉེ་བར་ཞི་མི་འགྱུར། །ཞེས་པའི་བར་བྱིས་
 འཆད། གསུམ་པ་ནི། འཁོར་བ་འགག་གྱུར་དབང་རྣམས་བརྒྱ་པོ་འཐོབ་པར་འགྱུར་
 ཞིང་ཞེས་པ་ནས། ལྷ་ཚོགས་སྟོན་པར་བྱེད་པར་འགྱུར། །ཞེས་པའི་བར་བྱིས་འཆད།
 དེ་རྣམས་ཀྱི་ནང་ནས། ཡང་ཡང་སྐར་དགེ་ལས་ལྷག་ཅིས་སོགས་ཀྱི་སྐྱབས་སུ། ས་
 བརྒྱུད་པའི་ཆོ། ས་བདུན་པ་མན་གྱི་དགེ་པ་ལས་ལྷག་པ་ཐོབ་པའི་ཚུལ་ནི། ས་བརྒྱ་
 པའི་མདོ་ལས། གྱུ་རྒྱལ་པའི་གྲས་དག་འདི་ལྟ་སྟེ། དཔེར་ན། རྒྱ་མཚོ་ཆེན་པོར་འགོ་

བའི་གྲུ་བོ་ཆེ་ནི། རྒྱ་མཚོ་ཆེན་པོ་ལ་མ་ཐུག་གི་བར་དུ་བསྐྱོད་ཅིང་འགྲོ་བར་བྱ་བ་ཡིན་
 ཏེ། གང་གི་ཆོ་རྒྱུ་མཚོ་ཆེན་པོ་ལ་ཕྱིན་པ་ཐག་དུ་རྒྱུད་གི་དཀྱིལ་ལོ་ཐོར་གྱིས་བསྐྱོད་ནས།
 ཆེད་དུ་བསྐྱོད་མི་དགོས་པར་འགྲོ་སྟེ། དེས་རྒྱ་མཚོ་ཆེན་པོ་ལ་ཉིན་གཅིག་གི་ཆེད་པ་དེ་
 ནི། སྤོན་ཆེད་དུ་བསྐྱོད་ཅིང་འགྲོ་བས་ལོ་བརྒྱར་ཡང་ཆོག་ས་མེད་པར་ཕྱིན་མི་རུས་
 མོ། །ཀྱེ་རྒྱལ་བའི་ཐུས་དག་དེ་བཞིན་དུ་བྱུང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་དགེ་བའི་ཆོག་ས་གིན་
 དུ་བསགས་པ་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ཡང་དག་པར་བསྐྱབ་པ་ཡང་བྱུང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྐྱོད་
 པ་གང་རྒྱ་མཚོར་ཕྱིན་ནས། ལྷན་གྱིས་གྲུབ་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཡུད་ཅོམ་གཅིག་ལ་ཐམས་
 ཅད་མཐུན་པའི་ཡེ་ཤེས་ཅི་ཅོམ་མོན་པ་ནི། སྤོན་ཆེད་དུ་བྱུང་བའི་ལས་ཀྱི་བསྐྱལ་བ་
 འབུམ་དུ་ཡང་དེ་སྟེད་དུ་དཔག་དུ་མེད་པ་མོན་པར་མི་རུས་མོ། །ཞེས་གསུངས། དོན་
 ནི། དེ་ལ་རྒྱ་མཚོར་མ་ཕྱིན་གྱི་བར་ནི་ས་བདུན་པ་མན་ཆད་ཀྱི་དཔེ་དང་། རྒྱ་མཚོ་ཆེན་
 པོར་ཞུགས་ནས་འགྲོ་བ་ནི། ས་བརྒྱད་པ་ཐོབ་ནས་ཆོག་ས་རྒྱུད་དུ་སྐྱམ་མཐུན་བསྐྱབ་
 པའི་དཔེའོ། །ས་བརྒྱད་པ་པ་རྒྱལ་བ་རྣམས་ཀྱིས་འགོག་པ་ལས་སྤོང་ཆུལ་ནི། ས་བརྒྱ་
 པའི་མདོ་ལས། ཀྱེ་རྒྱལ་བའི་ཐུས་དག་དེ་ལྷར་བྱུང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ས་མི་གཡོ་བ་
 འདི་ལ་གནས་པའི་བྱུང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སྤོན་གྱི་སྤོན་ལས་ཀྱི་སྟོབས་བསྐྱོད་པ་དང་།
 ཆོས་ཀྱི་སྟོའི་རྒྱན་དེ་ལ་གནས་པ་དེ་ལ་སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྷན་འདས་རྣམས་དེའི་ཡེ་
 ཤེས་ཉེ་བར་བསྐྱབ་པར་མཛད་དེ། དེ་ལ་འདི་སྐད་ཅེས་བཀའ་རྒྱལ་དོ། །རིགས་ཀྱི་སྤྱ་
 ལེགས་སོ་ལེགས་སོ། །སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་རྗེས་སུ་རྟོགས་པར་བྱ་བ་ལ་འདི་ནི་དོན་
 དམ་པའི་བཟོད་པ་ཡིན་ནོ་འོན་ཀྱང་རིགས་ཀྱི་སྤྱ་གང་དེད་ཀྱི་སྟོབས་བསྐྱོད་དང་། མི་
 འཛིགས་པ་བཞི་ལ་མོགས་པ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་ས་འདྲེས་པ་སུན་སུམ་ཆོག་ས་པ་དེ་
 རྒྱུད་ལ་མེད་ཀྱི། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་སུན་སུམ་ཆོག་ས་པ་དེ་ཡོངས་སུ་བཅུ་ལ་བའི་ཕྱིར།
 སྤོར་བར་བྱས་ཤིག །བརྩོན་འགྲུས་རྩོམས་ཤིག །བཟོད་པའི་སྤོ་འདི་ཉིད་ཀྱང་མ་དོར་

ཅིག །རིགས་ཀྱི་བུ་ཚོར་གྱི་དེ་ལྟར་ཞི་བའི་རྣམ་པར་གྲུབ་པ་ལ་གནས་པ་ཐོབ་ཀྱང་།
 བྱིས་པ་མོ་མོའི་སྤྱེ་བོ་མ་ཞི་བ་རབ་དུ་མ་ཞི་བ། ཉམ་མོངས་པ་སྤྱ་ཚོགས་ཀྱི་དུ་འབྱུར་
 བར་འབྱུར་བ་རྣམ་པར་རྟོག་པ་སྤྱ་ཚོགས་ཀྱི་ཡིང་ག་ཡེན་སྤྱོས་པ་འདི་དག་ལ་མོས་ས་
 ཤིག །གཞན་ཡང་རིགས་ཀྱི་བུ་ཚོར་གྱི་སྤྱོད་ལམ་དང་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་ཐོབ་པར་བྱ་
 བ་དང་། ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྒྲོ་བསམ་གྱིས་སེ་བྱབ་པ་དུན་པར་གྱིས་ཤིག །ཡང་རིགས་ཀྱི་བུ་
 འདི་ནི་ཚོས་རྣམས་ཀྱི་ཚོས་ཉིད་དུ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་བྱུང་ཡང་རུང་མ་བྱུང་ཡང་རུང་
 ཚོས་ཀྱི་དབྱིངས་འདི་ནི་གནས་པ་ཉིད་དེ། འདི་ལྟར་ཚོས་ཐམས་ཅད་སྤྱོད་པ་ཉིད་དང་།
 ཚོས་ཐམས་ཅད་དམིགས་སུ་མེད་པའོ། །འདིས་ནི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རྣམས་ཀྱི་ཉི་
 ཚེ་རབ་དུ་དབྱེ་བར་བྱ་བ་མིན་གྱི། ཉམ་རང་ཐམས་ཅད་གྱིས་ཀྱང་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པའི་
 ཚོས་ཉིད་འདི་ཐོབ་པོ། །ཞེས་དང་། གལ་ཏེ་སངས་རྒྱས་བཙུགས་ལྟར་འདས་དེ་དག་གིས་
 བྱང་ཆུབ་སེམས་དབང་དེ་ལ་ཐམས་ཅད་མཐུན་པའི་ཡེ་ཤེས་མངོན་པར་བསྐྱབ་པའི་སྒྲོ་
 རྣམས་སུ་གཞུག་པ་མ་མཛད་ན་དེ་ཉིད་ཀྱི་ཚེ་ཡོངས་སུ་བྱ་རན་ལས་འདའ་བར་འབྱུར་
 ཏེ། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དོན་བྱ་བ་ཡང་རྒྱན་ཆད་པར་འབྱུར་ངོ། །ཞེས་གསུངས།
 དོན་ནི། ས་བརྒྱད་པར་མི་རྟོག་པའི་ཡེ་ཤེས་ལ་དབང་བསྐྱར་བ་ཐོབ་ནས། དེ་ཙམ་ཞིག་
 ལ་མཉམ་པར་བཞག་ན་རྟག་པ་མཐའ་བརུང་གི་ཚུལ་གྱི་ཞི་མཐར་ལུང་ནས། གཞན་
 དོན་རྒྱན་ཆད་པར་འབྱུར་བས། སྤྱོད་ས་སོགས་ཀྱི་རྒྱ་རྗེས་ཐོབ་དུ་ཚོགས་གསོག་པ་ལ་
 བསྐྱལ་བར་མཛད་པའི་བྱིར། ལུང་འདི་དག་གིས་ཚོས་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པ་
 ཉིད་རང་ལའང་ཡོད་ཀྱང་། དེ་ཙམ་གྱིས་སེ་ཚོག་པར་ཚོགས་གསོག་དགོས་པར་
 གསུངས་པས་གཞན་དག་བཟོད་ནམས་ཀྱི་ཚོགས་གསོག་པ་རུང་དུ་མི་དགོས་པར་དེ་
 ཁོ་ན་ཉིད་བསྒྲོས་པ་ཙམ་གྱིས་ཚོག་གོ། །ཞེས་པ་དང་། ལོག་པར་སྤྱི་བ་ཁ་ཅིག །ཉམ་
 རང་ལ་ཚོས་ཀྱི་བདག་མེད་རྟོགས་པ་ཡོད་ཀྱང་། སྤྱོད་ཉིད་རྟོགས་པ་མེད་ངོ། །ཞེས་

ཐེང་བ་རྣམས་ལེགས་པར་ལེགས་སོ། །དག་དོན་ནི། བྱང་སེམས་ས་བརྒྱད་པ་བ་ཆོས་
 ཅན། སར་ཐྱིན་དང་པོ་བདུན་ལྷག་པའི་སྒྲིང་དུ་ལྷག་པའི་ཡོན་ཏན་གཞན་ཐོབ་སྟེ། སར་
 ཐྱིན་ལྷག་ས་གསུམ་གྱི་ནང་ནས་སྟོན་ལས་གྱི་སར་ཐྱིན་ལྷག་པར་ཐོབ་པའི་སེམས་
 དཔའ་ཡོན་པའི་ཐྱིར། དགོངས་པ་ཡང་གསལ་ལས་སེམས་བསྐྱེད་བརྒྱད་པའི་སྒྱི་
 དོན་ནོ། །

༥ དགུ་པ་ལ་ནི་དེའི་སྟོབས་ལྟ་ཞིག །ཅིས་སོགས་གྱི་སྐབས་སུ། དག་དོན་ནི།
 བྱང་སེམས་ས་དགུ་པ་བ་ཆོས་ཅན། སར་ཐྱིན་དང་པོ་བརྒྱད་ལྷག་པའི་སྒྲིང་དུ་ལྷག་
 པའི་ཡོན་ཏན་ཐོབ་སྟེ། སར་ཐྱིན་ལྷག་ས་གཉིས་གྱི་ནང་ནས། སྟོབས་གྱི་སར་ཐྱིན་
 ལྷག་པར་ཐོབ་པའི་སེམས་དཔའ་ཡོན་པའི་ཐྱིར། འོན་ཀྱང་སེམས་འདིས་སྟོབས་གྱི་
 སར་ཐྱིན་ལྷག་པར་ཐོབ་ན། སྟོབས་དེ་ཅི་ལྟ་སྟེ་ཞེ་ན། སྐབས་འདིར་བརྟན་གྱི་སྟོབས་
 དེ་ལ་དུ་ས་ཡོད་དེ། ཐུབ་པ་དགོངས་རྒྱུ་ལས་བཤད་པ་ལྟར་གྱི་བསམ་པའི་སྟོབས།
 ལྷག་པའི་བསམ་པའི་སྟོབས། གཟུངས་གྱི་སྟོབས། ཉིང་རེ་འཛིན་གྱི་སྟོབས། ཡང་དག་
 པར་འབྱོར་པའི་སྟོབས། དབང་གི་སྟོབས། སྟོབས་པའི་སྟོབས། སྟོན་ལས་གྱི་སྟོབས།
 ས་རོལ་དུ་ཐྱིན་པའི་སྟོབས། བུས་ས་བ་ཆེན་པོའི་སྟོབས། སྒྲིང་རྗེ་ཆེན་པོའི་སྟོབས།
 ཆོས་ཉིད་གྱི་སྟོབས། དེ་བཞིན་གསེགས་པ་བསམས་ཅད་གྱི་ཐྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་པའི་
 སྟོབས་རྣམས་སྟེ་ཡོད་པའི་ཐྱིར། མོ་སོ་ཡང་དག་པར་རིག་པ་བཞི་ནི། ཆོས་དང་དོན་
 དང་ངེས་པའི་ཆོག་དང་། སྟོབས་པ་སོ་སོ་རིག་པའོ། །དགོངས་པ་ཡང་གསལ་ལས་
 སེམས་བསྐྱེད་དགུ་པའི་སྒྱི་དོན་ནོ། །

༦ བརྒྱ་པའི་ས་ལ་དེ་ཡི་ཀུན་ནས་སངས་རྒྱས་རྣམས་ལས་དབང་བསྐྱར་བ། །
 ཞེས་སོགས་གྱི་སྐབས་སུ། འོན་ཀྱང་སེམས་འདིས་སྟོགས་བརྒྱ་ཀུན་ནས་སངས་རྒྱས་
 རྣམས་ལས་འོད་ཟེར་ཆེན་པོའི་དབང་བསྐྱར་པའི་དཔལ་པ་རི་ལྟར་འཐོབ་ཚུ་ལ་ནི། བྱང་

སེམས་འདིས་ཉིང་རེ་འཛིན་འབྲུམ་སྤྲལ་བཅུ་ཐོབ་པའི་བ་ས་ལ། བསམ་ཅད་སྤྱེན་
 པའི་ཡེ་ཤེས་དང་བྱུང་བར་སེད་པར་དབང་བསྐྱར་བ་དང་ལྷན་པ་ཞེས་བྱ་བའི་ཉིང་རེ་
 འཛིན་ཐོབ་པར་འགྱུར་རོ། །དེ་ནས། དེ་ས་བཟུ་ཏུ་སྒྲོང་གསུམ་འབྲུམ་སྤྲལ་བཅུ་འཛིན་སྐྱེས་
 དང་སྤྲུལ་པའི་རིན་པོ་ཆེ་ཆེན་པོའི་བདུ་རིན་པོ་ཆེ་ནས་པ་བསམ་ཅད་ཀྱི་སཁོག་དང་
 ལྷན་པ་ཞེས་བྱ་བ་ནས། སྒྲོང་གསུམ་འབྲུམ་སྤྲལ་བཅུར་ཆོང་པའི་རྩལ་བྱ་རབ་ཀྱི་རྩལ་
 སྒྲིད་ཀྱི་བདུ་འི་ལམ་དང་ལྷན་པ་འབྱུང་བར་འགྱུར་རྟེ། བྱང་སེམས་དེའི་ལུས་གྲུང་དེ་
 དང་འཆོས་ས་པར་གནས་སོ། །ཉིང་རེ་འཛིན་དེ་ཐོབ་ས་བཟུ་ཏུ་བདུ་དེ་ལ་འདུག་པར་
 ཀྱུན་ཏུ་སྒྲུང་རོ། །དེ་དེ་ལ་འདུག་པ་དང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་ཀྱན་ནས་གདན་འཛོམ་པ་
 རྒྱུ་སྤྲུལ་ཀྱི་སཁོང་སྤྱུ་ནས་འོད་ཟེར་སྤྱང་ནས། བྱང་སེམས་དེ་ལ་དབང་བསྐྱར་བར་སེད་
 རོ། །ཞེས་བྱ་བའི་བར་ས་བཅུ་པའི་སྤོ་ལས་གསུངས་པ་ལྟ་བུའོ། །བྱང་སེམས་འདིས་
 ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཐར་ཕྱིན་ཐོབ་པར་གསུངས་ན། ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཐར་ཕྱིན་དང་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཐར་
 ཕྱིན་ཀྱི་བྱུང་བར་རི་ལྷུང་ཡིན་ཞེན། བྱང་ས་ལས། ཆོས་བསམ་ཅད་ལ་རི་ལྷུ་བ་བཞིན་
 ཏུ་རྒྱས་པར་ཤེས་པ་ནི། ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཐ་རྩལ་ཏུ་ཕྱིན་པའོ། །དེ་ལ་དོན་དམ་པ་འཛིན་པ་
 ལ་ཞུགས་པའི་ཤེས་རབ་ནི་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཐ་རྩལ་ཏུ་ཕྱིན་པའོ། །ཞེས་ཀྱུན་རྫོབ་གཙོ་
 བོར་འཛིན་པ་ལ་ཞུགས་པའི་ཡེ་ཤེས་དང་། དོན་དམ་གཙོ་བོར་འཛིན་པ་ལ་ཞུགས་
 པའི་སྒྲོན་ས་བྱུང་བར་གསུངས་སོ། །དག་དོན་ནི། བྱང་སེམས་ས་བཅུ་བ་བཞེས་ཅན།
 ས་དགུ་བ་སན་ཆད་ལས་ལྷག་པའི་ཡོན་ཏན་བྱུང་བར་ཅན་ཐོབ་ཤེ། ཐ་རྩལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་
 བཅུ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་ཐོབ་པའི་བྱང་སེམས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དགོངས་པ་ཡང་
 གསལ་ལས། སེམས་བསྐྱེད་བཅུ་པའི་སྤྱི་དོན་ནོ། །

༡ དེ་ཆོ་འདི་ས་ནི་སངས་རྒྱས་བརྒྱ་པོ་འཛིན་། །ཞེས་སོགས་ཀྱིས། ས་བརྒྱ་སོ་
 སོའི་སྒྲ་བས་སྤྱ་ས་འོག་མ་ལས་བྱམ་སྤོང་མིན་པའི་ཡོན་ཏན་ཐོབ་པའི་རྒྱལ་དེ་འཆད་
 རྒྱལ་ཐེ་ལྷར་ཞེན། འདི་ལ་ས་དང་པོའི་ཡོན་ཏན་བཤད་པ། གཉིས་པ་ནས་བདུན་པའི་
 བར་གྱི་ཡོན་ཏན་བཤད་པ། དག་པ་ས་གསུམ་གྱི་ཡོན་ཏན་བཤད་པ་གསུམ་གྱིས་སྒྲོ་
 བས་འཆད་ལ་དང་པོ་ནི། དེ་ཆོ་འདི་ས་ནི་སངས་རྒྱས་བརྒྱ་པོ་འཛིན་། །ཞེས་པ་ནས།
 རྒྱལ་བའི་སྤྱུ་པོ་བརྒྱ་ཕྱག་དག་དང་རྗེས་སུ་འབྲེལ་བའང་སྟོན། །ཞེས་པའི་བར་གྱིས་
 འཆད། གཉིས་པ་ནི། སྒྲོ་ལྷན་རབ་རྟུ་དགའ་བར་གནས་པས། །ཞེས་པ་ནས། ཡང་
 དག་པར་ནི་བརྒྱར་བ་མཐའ་དག་རབ་རྟུ་འཐོབ་པར་འགྱུར། །ཞེས་པའི་བར་གྱིས་
 འཆད། གསུམ་པ་ནི། སི་གཡོའི་སར་གནས་ཕྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའ་ཡི། །ཞེས་པ་ནས།
 སྒྲ་ཅིག་སྒྲ་ཅིག་ལ་ནི་སྟོན་པར་རྒྱས། །ཞེས་པའི་བར་གྱིས་འཆད་དོ། །

འོན། གང་ཕྱིར་ནས་མཁའ་དྲི་མ་མེད་ལ། །ཞེས་སོགས་ཀྱི། ས་བརྒྱ་ཉམས་སྤྱ་
 བྱངས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་ཐོབ་པའི་འབྲས་བུ་སའི་རྣམ་གཞག་འཆད་རྒྱལ་ཐེ་ལྷར་ཡིན་
 ཞེན། དེ་ཡང་དང་པོར་འོག་མིན་དུ་སངས་རྒྱ་རྒྱལ་དེ། གང་ཕྱིར་ནས་མཁའ་དྲི་མ་མེད་
 ལ། །ཞེས་པ་ནས། སྒྲ་ཅིག་གིས་ནི་ཤེས་བྱ་བྱུགས་སྤྱ་རྒྱུད། །ཅེས་པའི་བར་གྱིས་
 བརྟེན་ནས། དེ་ལ་ཅོད་སྟོང་དེ། གང་ཆོ་ཞི་བ་དེ་ཉིད་ཡིན་ན། །ཞེས་པ་ནས། རྒྱུད་པར་
 གྱིས་འཕངས་ལས་ཆེས་བསམ་མི་བྱུང། །ཅེས་པའི་བར་གྱིས་འཆད། སངས་རྒྱས་ཀྱི་
 སྤྱ་དེ་ལ་དུ་ཡོད་ཞེན། ཆོས་སྤྱ་ཡོངས་སྤྱ་རྒྱ་པུན་གྱི་སྤྱ་དང་གསུམ་དུ་ཡོད་པ་ལས།
 དང་པོ་ནི། ཤེས་བྱའི་བྱུད་ཤིང་སྒྲམ་པོ་མ་ལུས་པ། །ཞེས་པ་ནས། སེམས་འགགས་
 བས་དེ་སྤྱ་ཡི་མངོན་སུམ་སྟོང་། །ཅེས་པའི་བར་གྱིས་བརྟེན། གཉིས་པ་ནི། ཞི་སྤྱ་
 དཔག་བསམ་ཤིང་ལྷར་གསལ་གྱུར་ཅིང་། །ཞེས་པ་ནས། འདི་ནི་སྒྲོས་དང་བྲལ་ལ་
 སྤྱང་བར་འགྱུར། །ཞེས་པའི་བར་གྱིས་འཆད། གསུམ་པ་ནི། བྱུང་དབང་དུས་གཅིག་

འོ་མ་དེ་རྒྱ་མཐུན། ཁེས་པ་ནས། ས་ལུས་རྒྱལ་གང་དེ་སྟེང་ལ་གྲངས་མེད། ཅེས་
པའི་བར་གྱིས་བསྟན། འོ་མ་སྒྲིའི་ཡོན་ཏན་གྱི་བྱུང་བར་དེ་རི་ལྟ་བུ་ཞིན། གནས་དང་
གནས་མིན་མཐུན་སྟོབས་དང་། ཁེས་པ་ནས། འདི་དག་གོ། ཁེས་པའི་བར་གྱིས་
སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཐུན་མོང་མིན་པའི་སྟོབས་བཅུ་པདྨ་བསྟན་ནས། རྒྱ་གང་ཞིག་ལས།
གང་ཞིག་ངེས་པར་སྟེ་འགྲུར་བ། ཁེས་སོགས་ཀྱིས་སྟོབས་བཅུ་རྒྱས་པར་འཆད།
འཆད་ཚུལ་ཡང་གནས་དང་གནས་ས་ཡིན་པ་མཐུན་པ་སོགས་ལྟ་བུ་བཤད་པ། ཐམས་
ཅད་འགྲོ་བའི་ལས་མཐུན་པ་སོགས་ལྟ་བུ་བཤད་པ་གཉིས་ཀྱིས་སྟོན་པ་འཆད་ལ། དེའི་
དང་པོ་ནི། རྒྱ་གང་ཞིག་ལས། ཁེས་པ་ནས། ཆགས་མེད་སྟོབས་སུ་གསུངས། ཁེས་
པའི་བར་གྱིས་འཆད། གཉིས་པ་ནི། ལས་འགའ་རྒྱལ་བ་ཉིད་དང་འགའ་ཞིག་རང་
རྒྱལ་གྱིས། ཁེས་པ་ནས། མཐུན་པ་ཆགས་མེད་སྟོབས་སུ་འདོད། ཅེས་
པའི་བར་གྱིས་བསྟན། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་ཐམས་ཅད་རི་ལྟ་བུ་བཞུགས་ཏེ་
མི་རྣམས་པའི་རྒྱལ་དེ། རྣམ་སྤྱུང་འདྲི་མ་མེད་ལ། ཁེས་པ་ནས། བཤད་བྱིར་དོགས་
སྤངས་ཅུང་ཟད་ཅམ་ཞིག་སྟུག། ཁེས་པའི་བར་གྱིས་བསྟན། བསྟན་ཆོས་འདི་ལས་
བསྟན་པའི་ཟབ་པ་དང་རྒྱ་ཆེ་བའི་ཡོན་ཏན་གྱིས་པའི་པན་ཡོན་དེ། ཟབ་མོ་སྟོང་པ་ཉིད་
ཡིན་ཏེ། ཁེས་པ་ནས། ཡོན་ཏན་འདི་དག་ཐོབ་པར་འགྲུར། ཁེས་པའི་བར་གྱིས་
བསྟན། མོ་སྟེ་དང་ཉན་རང་དང་བྱང་སེམས་རྣམས་ལ་ཐུན་མོང་དུ་སྒྱལ་བའི་སྒྲིམ་དོན་
མཛད་ཚུལ་དེ། སྒྲུར་ཡང་མི་གཡོ་སྒྲུ་མངའ་བྱོད་ཀྱི། ཁེས་པ་ནས། བཀྱི་བར་མཛད།
ཅེས་པའི་བར་གྱིས་བསྟན། སྒྲུ་གསུམ་གྱི་རྣམ་གཞག་བསྟན་ནས། མཐར་ཐུག་ཐོག་པ་
གསུམ་དུ་སྟོན་པའི་མདོ་དགོངས་པ་ཅན་དུ་སྟོན་པ་ལ། གང་བྱིར་འདི་ན་དེ་ཉིད་གྱིས་
ལས། ཁེས་པ་ནས། སྒྲུར་ཞིང་སྟོ་སྒྲུངས་རྣམས་ལ་ལོགས་སུ་གསུངས། ཁེས་པའི་བར་
གྱིས་བསྟན། སྒྲུལ་པའི་སྒྲུར་བྱང་རྒྱལ་པའི་དུས་ཀྱི་བྱུང་བར་དེ། བདེ་བར་གསེགས་

པ་མ་ལུས་ཐུགས་ཀྱི་མངས་རྒྱས་ཡུལ་དག་ན། །ཞེས་པ་ནས། རོམ་གྱུང་ཐོན་གྱི་གསར་
བའདེན་ཅི་བསྟན་བཀྱི་མ་ལགས་སོ། །ཞེས་པའི་བར་གྱིས་འཆད། བཞུགས་པའི་དུས་
ཀྱི་བྱང་པར་ཡོད་དེ། རྒྱལ་བ་ཇི་སྟོན་འཛིན་རྟེན་མཐའ་དག་མཆོག་རྩུ་རབ་ཞི་བ། །
ཞེས་པ་ནས། དེ་ཐུང་ཐོན་ལ་ཐུང་འདས་མི་མངའ། །ཞེས་པའི་བར་གྱིས་འཆད།

དེ་རྣམས་ཀྱི་ནང་ནས། གང་ཐུང་ནམ་མཁའ་དྲི་མ་མེད་ལ། །ཞེས་མོགས་ཀྱི་
སྐབས་སུ་སྟེའི་དོན་ལ། འབྲས་ཐུག་པ་པའི་དུས་མཆོམས་དང་། ཐུབ་པའི་སྟེའི་རྣམ་
གཞག་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི། དང་པོར་མེམས་བསྐྱེད། བར་དུ་ཆོགས་བསམགས་
ནས། དོན་དམ་པའི་ས་བཅུ་ཉམས་སུ་བྱངས་དེ་ལོག་མིན་སྟག་པོ་བཀོད་པའི་རྟེན་ཅན་
ཀྱི། བྱང་མེམས་རྒྱན་མཐའ་བ་དེས། གནས་ངན་ལེན་གྱི་དྲི་མ་ཐུ་མོ་དེ་སྟོང་བར་རྣམ་
བར་མཐོང་བ་ན། སྟོང་པ་ཉིད་ལ་མཉམ་པར་འཛོག་ཅིང་། མཉམ་གཞག་དེ་ཉིད་སྟོབ་
བ་དེའི་དངོས་གཉེན་དུ་སྟོང་བ་ན་བྱང་མེམས་དེའི་རྒྱད་ལ་རྒྱན་མཐའི་བར་ཆད་མེད་
ལས་སྟེས་པ་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་བྱང་མེམས་དེའི་རྒྱད་ལ་རྒྱན་མཐའི་བར་ཆད་མེད་ལས་
སྟེ་བ་ལ་མངོན་དུ་ཐོགས་པ་དང་། དྲི་མ་ཐུ་མོ་དེ་དེའི་རྒྱད་ལ་འགག་པ་ལ་མངོན་དུ་
ཐོགས་པ་དུས་མཉམ་ཞིང་། དེའི་རྒྱད་ལ་རྒྱན་མཐའི་བར་ཆད་མེད་ལས་དེ་སྟེས་པ་དང་
དེའི་རྒྱད་ལ་གནས་ངན་ལེན་གྱི་དྲི་མ་ཐུ་མོ་དེ་འགག་པ་དུས་མཉམ་པའི་ཕྱིར། དེ་ཡང་
སྟོང་པ་ཉིད་ལ་མཉམ་པར་གཞག་བཞིན་པའི་བར་ཆད་མེད་ལས་དེའི་གཟིགས་ངོར་
གེས་བྱ་ཇི་སྟོན་པའི་རྣམ་པ་བྱང་ཟད་གྱུར་མི་འཆར་སྟེ། དེའི་དུས་སུ་བདེན་གཉིས་ངོ་
པོ་བ་དད་དུ་འཛིན་པའི་དྲི་མ་ས་སྐྱངས་པའི་ཕྱིར། དེའི་སྐད་ཅིག་གཉིས་པར་རྣམ་གྲོལ་
ལས་སྟེས་པ་ན། སྟོང་པ་ཉིད་ལ་མཉམ་པར་གཞག་བཞིན་པའི་ངང་ནས་ནས་མཁའ་དྲི་
མ་མེད་པ་ལས་སྟེ་བའི་སྐྱང་བས་གཟུགས་བརྟན་མཐའ་དག་སྐྱང་བ་ལྟར་དུ་གེས་བྱ་ཇི་
སྟོན་པ་བཤམས་ཅད་མངོན་སུམ་དུ་ལག་མཐིལ་ལ་སྟུ་རུ་རྫོན་པ་བཞག་པ་བཞིན་དུ་

འཁོར་བ་ནི་སྒྲིག་པ་སྟོང་གི་བར་དུ་བཅུགས་པའི་བྱེད་པར། བྱེད་མེས་ས་འབགས་བ་
ཡན་ཆད་ཀྱི་སྒྲིག་པ་ལྟར་བྱེད་པའི་བྱེད་པར་དང་ལྟན་པའི་བྱེད་པར། འོངས་སྒྲིག་དང་རྒྱ་
མཐུན་ཀྱི་མཆོག་གི་སྒྲིག་པའི་སྒྲིག་པ་ནི་ཆོས་ཅན། བྱེད་པར་གསུམ་དང་ལྟན་པར། རང་
གི་སྒྲིག་པ་སྒྲིག་པར་བྱ་གཅིག་ཏུ་རང་གི་སྒྲིག་པ་ཀུན་སྟོན་པའི་བྱེད་པར། དེར་གཞན་
ཀྱི་སྒྲིག་པ་ཀུན་སྟོན་པའི་བྱེད་པར། བཞེད་པ་ལ་མངའ་བསྐྱར་བའི་བྱེད་པར་གསུམ་
དང་ལྟན་པའི་བྱེད་པར།

གཉིས་པ་ལ་ཤེས་བྱ་མཆོན་པའི་ཚུལ་སྒྲུབ་ཡང་རྩེད་ཟད་བཤད་ན། འོ་ན་སངས་
རྒྱུ་ཀྱི་ཀུན་རྟོག་དང་དོན་དམ་པ་མཆོན་ཚུལ་ནི་ལྟར་ཡིན་ཞེས། སངས་རྒྱུ་མ་ཐོབ་
བར་དུ་བདེན་གཉིས་སྟོ་གཅིག་གིས་ཅིག་ཅར་དུ་མངོན་སུམ་ཀྱི་སྒྲིག་པ་ལྟར་བ་
མེད་ཀྱང་། སངས་རྒྱུ་ཀྱི་སངས་མཆོན་པ་སྒྲིག་པ་གཅིག་གིས་ཀྱང་བདེན་གཉིས་
ཀྱིས་བསྐྱར་བའི་ཆོས་བསྐྱར་ཅད་དུས་ཅིག་ཅར་དུ་མངོན་སུམ་དུ་མཆོན་ཏེ། སངས་
རྒྱུ་ཀྱིས་བདེན་གཉིས་རོ་བོ་བྱ་དང་དུ་འཛིན་པའི་དྲི་མ་མཐའ་དག་སྒྲུངས་པའི་བྱེད་པར།
བདེན་གཉིས་རང་འགྲེལ་ལས། མཆོན་པའི་སྒྲིག་པ་གཅིག་གིས་ནི། ཤེས་བྱའི་
དཀྱིལ་འཁོར་ཀུན་ཀྱང་ཅན། ཞེས་དང་། འདིར་ཡང་། མཆོན་པ་ཟུང་ཁྱོད་ཀྱི་སྒྲིག་
པ་གཅིག་གིས་ནི་ཤེས་བྱ་ཐུགས་སུ་རྒྱུད། ཅིས་གསུངས་པའི་བྱེད་པར། བདེན་པ་གཉིས་ལ་
མཆོན་ཚུལ་མི་འདྲ་བའི་བྱེད་པར་ཡོད་དེ། སངས་རྒྱུ་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་དེས་ནི་ལྟར་བ་གཉིས་
སྒྲུབ་ལྟར་བའི་ཚུལ་ཀྱིས་གཟིགས། རི་སྟོད་པ་གཉིས་སྒྲུབ་དང་བཅས་པའི་ཚུལ་ཀྱིས་
གཟིགས་པའི་བྱེད་པར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། རི་ལྟར་བ་མཆོན་པའི་རྣམས་མཆོན་ཀྱིས་རི་སྟོད་པ་
མཆོན་པས། དེའི་གཟིགས་རོར་རི་སྟོད་པ་ཡོད་ཀྱང་དེས་ནི་ལྟར་བ་གཟིགས་པའི་
གཟིགས་རོར་རི་སྟོད་པ་དེའི་རྣམས་པ་རྩེད་ཟད་ཀྱང་མི་འཆར་སྟེ། ཡེ་ཤེས་དེས་ནི་ལྟར་བ་
གཟིགས་པའི་གཟིགས་རོར་དེར་ཀུན་རྟོག་ཀྱི་སྒྲུབ་པ་བསྐྱར་ཅད་ལྟར་བའི་བྱེད་པར། ཅ

དུགས་གཉིས་པ་གྲུབ་ཤེ། ཡེ་ཤེས་དེས་རི་མྱོང་པ་གཞིགས་པའི་གཞིགས་རོལ་ཆོས་
 ཅན་ཀུན་རྫོབ་པའི་རྣམ་པ་འཆར་པའི་ཕྱིར་དེ། སངས་རྒྱལ་གྱི་སྐུ་ལྷུང་ལྷུང་ཅན་གྱི་
 དང་དུ་སྒྲུང་པའི་ཀུན་རྫོབ་པའི་གཉིས་སྒྲུང་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེ་ཡོད་ཀྱང་སངས་རྒྱལ་གྱི་
 སྐུ་གཉིས་སྒྲུང་འབྲུལ་པ་ནི་མེད་དེ། དེས་གཉིས་སྒྲུང་འབྲུལ་པའི་བཀ་ཆགས་ས་
 ལུས་པ་སྒྲུངས་པའི་ཕྱིར། རྟེན་ཆེན་རིགས་པའི་རྒྱ་མཚོ་ལས། རི་ལྷ་པ་རྟོགས་པའི་རྣམ་
 མཁེན་དང་། རི་མྱོང་པ་རྟོགས་པའི་རྣམ་མཁེན་འགལ་བར་གསུངས་པས་མི་འབྲང་
 དོ། །ཞེན། མྱོན་མེད་དེ། རིགས་པའི་རྒྱ་མཚོ་ལས་དེ་ལྷ་པ་གསུངས་པ་འདུལ་བྱ་འགལ་
 ཞིག་གི་བསམ་པ་ལ་ལྟོས་ནས་གསུངས་པས་དགོངས་པ་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འོ་ན་
 སངས་རྒྱལ་གྱི་ཡེ་ཤེས་ཐམས་ཅད་རི་ལྷ་པ་ལ་རྒྱལ་རྒྱ་བཞག་པ་བཞིན་དུ་སོང་བས་
 རྗེས་ཐོབ་མེད་པར་འགྲུར་རོ་སྟམ་ན་དེ་ཡང་མིན་དེ། སངས་རྒྱལ་གྱི་སྐུ་ལྷུང་རྗེས་
 གཉིས་གཡོད་པར་རྒྱུད་སྒྲུ་མ་རྩ་འགྲེལ་དུ་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རྒྱུད་སྒྲུ་ས་ལས། ཤེས་
 རབ་ཡེ་ཤེས་རྣམ་གྲོལ་རྣམས། གསལ་དང་འཕྲོད་དང་དག་ཕྱིར་དང་། ཐང་དང་མེད་
 ཕྱིར་འོད་དང་ཆེད། ཉི་མའི་དགྱིལ་འཁོར་རྣམས་དང་མཚུངས། ཞེས་དང་། དེའི་
 འགྲེལ་པ་ལས། དེ་ལ་སངས་རྒྱལ་གྱི་རྒྱུད་ལ་སངས་པའི་འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་པ་
 རྣམ་པར་མི་རྟོག་པའི་ཤེས་རབ་ནི། ཤེས་བྱའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་དཔ་པའི་མུན་བ་སེལ་བར་
 ཉེ་བར་གནས་པའི་ཕྱིར། འོད་གསལ་བ་དང་ཆོས་མཚུངས་སོ། །དེའི་རྗེས་ལ་ཐོབ་པ་
 ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ནི་ཤེས་བྱའི་དངོས་པོ་ས་ལུས་པ་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་ལ་
 འཇུག་པས་ན་འོད་ཟེར་གྱི་བྱ་བ་འཕྲོ་བ་དང་ཆོས་མཚུངས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་
 ཕྱིར། དེ་ལ་འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་པ་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པ་ནི་མཉམ་གཞག་ཡེ་ཤེས་
 དང་། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་ལྟོས་ནས་འཛིག་པས་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་དཔ་པ་ཞེས་གསུངས་པ་ཡིན་
 ཅོ། །རྗེས་ལ་ཐོབ་པ་ཞེས་བྱ་བ་འདི་མཉམ་གཞག་ལས་ལངས་ནས་རྗེས་ལ་ཐོབ་པའི་

དོན་མིན་གྱི། མཁམ་གཞག་དེའི་ཐོབ་སྒྲིལ་ཐོབ་པའི་བྱུང་བའི་དོན་ནི། །དེ་ལ་ལ་
 ཅིག་ན་མེ། རི་ལྟ་བུ་རྟོགས་པའི་རྣམ་པ་ཁྱེད་ཆོས་ཅན། གཉིས་སྒྲུང་དང་བཅས་པའི་སྒྲོ་
 ཡིན་པར་ཐལ། རི་སྟོང་པ་ལ་གཉིས་སྒྲུང་དང་བཅས་པའི་སྒྲོ་ཡིན་པའི་བྱིར། རྟགས་
 ལས། འདོད་མི་རྣམས་ཏེ། གཉིས་སྒྲུང་རྟུབ་པའི་སྒྲོ་ཡིན་པའི་བྱིར། རྟགས་ལས།
 དེར་ཐལ། རི་ལྟ་བུ་ལ་གཉིས་སྒྲུང་རྟུབ་པའི་སྒྲོ་ཡིན་པའི་བྱིར། ཟེར་ན། མ་ཁྲུབ། འོ་
 བ་དངོས་ཀྱི་ལང་དག་རྒྱུ་པ་མཐོང་བ་ཡིས། །ཞེས་སོགས་གྱིས། ཚད་མ་གཉིས་གྱི་
 རྟོད་དོན་བདེན་པ་གཉིས་གྱི་སྐོམ་མའི་མཆོན་ཉིད་དུ་བཤད་པ་དང་འགལ་བར་འགྱུར་
 རོ། །ཞེ་ན། རྟོན་མེད་དེ་སྐབས་དེར་དེ་ལྟར་བཤད་པ་དེ་ནི་སྒྱིར་བཏང་ལ་དགོངས་པ་
 ཡིན་ལ། སངས་རྒྱལ་གྱི་ཡེ་ཤེས་གྱིས་མཁྱེན་ཚུལ། ས་བཅུ་པ་མཚ་ཆད་དང་ལྷན་མོང་
 མིན་པའི་དམིགས་བསལ་གྱི་དབང་དུ་བྱས་པའི་བྱིར། དེ་ལྟར་ཡང་། རྟོག་ཆེན་ལས།
 དེའི་བྱིར་སངས་རྒྱལ་གྱིས་མཁྱེན་ཚུལ་ཡང་བསྟུ་བའི་དབང་དུ་བྱེད་ན་ནི། ཡང་དག་པ་
 མཐོང་བའི་རིགས་ཤེས་གྱི་ཆད་མམ་རྟོད་པ་དང་། ལུལ་དེ་ལ་རིགས་ཤེས་ཆད་མ་ཡིན་
 པ་ནི། དོན་དམ་བདེན་པའི་མཆོན་ཉིད་ཡིན་ལ། དེས་ཀྱང་རྫོབ་བདེན་པའི་མཆོན་
 ཉིད་ཀྱང་ཤེས་པར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་ཤིང་། དེ་བཞིན་དུ་རི་ལྟ་བུ་མཁྱེན་པའི་ཡེ་
 ཤེས་གྱིས་རྟོད་ཅིང་ལུལ་དེ་ལ་རི་ལྟ་བུ་མཁྱེན་པའི་ཡེ་ཤེས་སུ་སོང་བ་དང་། རི་སྟོང་པ་
 མཁྱེན་པའི་ཡེ་ཤེས་གྱིས་རྟོད་ཅིང་ལུལ་དེ་ལ་རི་སྟོང་པ་མཁྱེན་པར་སོང་བའི་སྒྲོ་ནས་
 ལུལ་སོ་སོ་ལ་ལྟོས་ནས་ཀྱང་རྫོབ་དང་དོན་དམ་མཁྱེན་པ་ཡང་ཤེས་པར་བྱའོ། །འདིར་
 སྒྲུང་དང་རིག་འབྲང་མི་འབྲང་དབྱེད་པ་བྱས་པའི་རང་ལུགས་ཀྱང་རྒན་པར་བྱའོ། །ཞེས་
 གསུངས་དོན་ནི། སངས་རྒྱལ་གྱི་མཁྱེན་ཚུལ་ཡང་བསྟུ་བའི་དབང་དུ་བྱེད་ན། རིགས་
 ཤེས་གྱི་ཆད་པའི་རྟོད་དོན་གང་ཞིག །རིགས་ཤེས་གྱི་ཆད་མ་དེ་རང་ཉིད་ལ་རིགས་
 ཤེས་གྱི་ཆད་པར་སོང་བ། དོན་དམ་བདེན་པའི་མཆོན་ཉིད། དེ་བཞིན་དུ་བསྟུ་བའི་

ཚད་མའི་རྟེན་དོན་གང་ཞིག་ བྱ་སྐྱད་པའི་ཚད་པ་དེ་རང་ཉིད་ལ་བྱ་སྐྱད་པའི་ཚད་པ་ར་
 མོང་བ་ཀུན་རྫོབ་བདེན་པའི་མཚན་ཉིད་དུ་འཛོག་པའི་དོན་དང་། སངས་རྒྱལ་གྱི་ཡེ་
 ཤེས་གཅིག་ཉིད་བདེན་གཉིས་སོ་སོ་ལ་ལྷ་ས་ནས་བདེན་གཉིས་སའཁེར་ཚུལ་གྱི་སྒོ་ནས་
 རི་ལྷ་བ་སའཁེར་པའི་རྣམ་སའཁེར་དང་རི་སྐྱད་པ་སའཁེར་པའི་རྣམ་སའཁེར་འཛོག་པ་ར་
 བསྐྱེད་ནི། །རང་རིག་འབྲངས་མི་འབྲང་དབྱུང་པའི་རང་ལུགས་ཀྱང་དུན་པ་ར་བྱའོ། །
 ཞེས་པའི་དོན་ནི། རི་ལྷ་བ་སའཁེར་པའི་རྣམ་སའཁེར་སོགས་གྱིས་རང་གི་ལུལ་ཚོས་ཉིད་
 དངོས་སུ་གཞལ་པའི་ཤུགས་ལུལ་ཅན་རང་ཉིད་ཀྱང་བྱུང་པ་ར་བསྐྱེད་པ་ལ། འོ་ན་རི་
 ལྷ་བ་སའཁེར་པའི་རྣམ་སའཁེར་སོགས་རང་རིག་ཏུ་བྱུང་། རི་ལྷ་བ་སའཁེར་པའི་རྣམ་སའཁེར་
 སོགས་གྱི་ལུལ་ཅན་རང་ཉིད་རིག་པའི་བྱིར། ཞེས་པའི་རྩོད་པ་སེལ་ཚུལ་དུན་དགོས་
 ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་ལ། དེའི་ཚུལ་ཡང་གོང་དུ་བསྐྱེད་ཐིན་པའི་བྱིར།

གཉིས་པ་བརྟེན་པ་འཕྲིན་ལས་བཤད་པ་ལ། སངས་རྒྱལ་གྱི་འཕྲིན་ལས་གྱི་མཚན་
 ཉིད། དབྱེ་བ། ས་མཚས་ས་དང་གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི། རང་ཐོབ་བྱེད་གྱི་ཐབས་སུ་
 རྒྱུར་པའི་ཡེ་ཤེས་ཚོས་སྐུ་ལ་བརྟེན་ནས་ཐོབ་པའི་ལེགས་ཚོགས་སངས་རྒྱལ་གྱི་འཕྲིན་
 ལས་གྱི་མཚན་ཉིད། གཉིས་པ་དེ་ལ་དབྱེ་ན་གཉིས་སུ་ཡོད་དེ། བྱེད་པ་པོ་ལ་ཡོད་པའི་
 སངས་རྒྱལ་གྱི་འཕྲིན་ལས་དང་བྱུང་པ་ལུལ་ལ་ཡོད་པའི་སངས་ས་གྱི་འཕྲིན་ལས་གཉིས་
 སུ་ཡོད་པའི་བྱིར། དེ་ལ་ཡང་གསུམ་དུ་ཡོད་དེ། སངས་རྒྱལ་གྱི་སྐུ་གསུང་ཐུགས་གྱི་
 འཕྲིན་ལས་གསུམ་དུ་ཡོད་པའི་བྱིར། དང་པོ་ལ་བཞི་ཡང་ཡོད་དེ། སངས་རྒྱལ་གྱི་ཞི་
 རྒྱལ་དབང་དུག་གི་འཕྲིན་ལས་བཞིར་ཡང་ཡོད་པའི་བྱིར། རྒྱལ་པར་སྐྱེན་ཉི་ཤུ་ཙ་
 བདུན་ཡོད་དེ། སངོན་རྟོགས་རྒྱན་ལས། ཚོས་གྱི་སྐུ་ཡི་འཕྲིན་ལས་ནི། རྣམ་པ་ཉི་ཤུ་
 བདུན་དུ་བཞེད། ཁྱེས་གསུངས་པ་ལྷ་ར་དུ་ཡོད་པའི་བྱིར། གསུམ་པ་ནི། ལས་ས་
 ཞུགས་ནས་སངས་རྒྱལ་གྱི་སའི་བར་དུ་ཡོད། དག་དོན་ནི། ཐུབ་པ་སངས་རྒྱལ་བཙུངས་

ལྟན་འདས་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་ཁྱི་བ་མཐར་ཐུག་པ་ཆོས་ཀྱི་སྒྲ་དེ་ཚུལ་ཁྱི་ལྟར་དུ་གནས་
 གང་དུ་བརྟེན་པ་ཡོད་དེ། མཐ་མཐར་ཟླ་བའི་དཀྱིལ་ལ་ཁོང་གསལ་བས་གཟུགས་
 བརྒྱན་རྣམས་སྒྲར་བར་བྱེད་ལུས་པ་བཞིན་དུ། ཁྱོད་ཀྱིས་ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་མཛོལ་
 ལུས་དུ་མཐོང་བ་ལ་སྒྲིབ་བྱེད་ཀྱི་གཉིས་སྒྲར་འབྱུལ་བའི་བག་ཆགས་ཀྱི་གཉིས་པོ་རྒྱུ་
 མཐའི་བར་ཆད་མེད་ལས་ཀྱི་སྟོབས་ཀྱིས་གནས་འོག་མིན་སྟུག་པོ་བཞོད་བར་བློ་
 མར་ཆོས་སྒྲ་ཐོབ་པའི་ཕྱིར། ལུགས་འདི་དག་སྟོར་ཟླ་གྲགས་ཀྱིས། །ཞེས་སྟགས་ཀྱི་
 སྒྲ་བས་སུ། རང་འབྲེལ་ལས། འདི་ལྟར་དལ་མའི་བསྟན་བཅོས་མ་རྟོགས་པར་བསྟན་
 བཅོས་གཞན་ལས། སྟོར་ཉིད་ཅེས་བྱ་བའི་དོན་འདི་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་མི་བརྟོད་པ་
 དེ་བཞིན་དུ། ཁོ་བོ་ཅག་གིས་འདིར་ལུགས་གང་ཞིག་བསྒྲུལ་ལུན་དང་བཅས་པར་
 བསྟན་བའི་ལུགས་འདི་ནས་འབྱུང་བ་འདི་ཡང་། སྟོར་བ་ཉིད་ཀྱི་ཆོས་ལྟར་བསྟན་
 བཅོས་གཞན་ན་མེད་དོ། །ཞེས་མཁས་པ་རྣམས་ཀྱིས་ངེས་པར་མཛད་དུ་གསོལ། དེའི་
 ཕྱིར་ཁ་ཅིག །མདོ་སྟེ་བ་རྣམས་ཀྱིས་ལུགས་གང་གི་དོན་དམ་པ་སྒྲས་པ་དེ་ཉིད་དལ་མ་
 པ་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་རྫོབ་དུ་འདོད་དོ། །ཞེས་སྒྲས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི། དལ་མའི་བསྟན་
 བཅོས་ཀྱི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་མཛོལ་བར་མི་ཤེས་པ་ཁོ་ནས་སྒྲས་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་ཤེས་པར་
 བྱའོ། །ཡང་གང་དག་བྱེ་བྲག་དུ་སྒྲ་བ་རྣམས་ཀྱིས་གང་དོན་དམ་པར་སྒྲས་པ་དེ་ནི་དལ་
 མ་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་རྫོབ་དུ་འདོད་སྟུ་དུ་མེས་པ་དེ་དག་ནི་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་དེ་
 ཉིད་ཡོངས་སུ་མ་ཤེས་པ་ཁོ་ན་སྟེ། འདི་ལྟར་འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་ཆོས་ནི་
 འཛིག་རྟེན་པའི་ཆོས་དང་ཆོས་མཚུངས་པར་མི་རིགས་པའི་ཕྱིར། ལུགས་འདི་ནི་ཕྱོད་
 མོར་མིན་པའོ། །ཞེས་མཁས་པ་རྣམས་ཀྱིས་ངེས་པར་བྱའོ། །དེ་ཉིད་ཀྱི་ཆོ་སྟོབ་དཔོན་
 ཀྱི་ལུགས་དགོངས་མི་ཤེས་ཤིང་དོན་ཀྱི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ངེས་པ་ཟིན་པ་མེད་པར་ཡི་གེ་
 ཅུམ་ངེས་པས་འཛིགས་པར་གྱུར་པ་རྣམས་ཀྱིས་འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་ཆོས་འདི་

ཡོངས་སུ་སྤངས་པར་འགྱུར་བ་དེའི་ཕྱིར། བསྟན་བཅོས་ཀྱི་དོན་གྱི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཕྱིན་
 ཅི་མ་ཡོག་པར་བསྟན་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར། དབུ་མའི་བསྟན་བཅོས་ལ་འདུག་པ་འདི་
 སྤྱར་བ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་བཤད་པས། ཞེས་གསུངས། དོན་ནི། དཔལ་ལྷན་གྱི་བ་གྲགས་
 པས། དབུ་མའི་བསྟན་བཅོས་རྩ་བ་ཤེས་རབ་ལ་ཐབ་པ་དང་རྒྱ་ཆེ་བའི་སྒྲོན་ས་འདུག་
 པའི། དབུ་མ་ལ་འདུག་པ་བརྩམ་པའི་གནས་སྤྱབས་ཀྱི་དགོས་པའི་གཙོ་བོ་ནི་ཡོད་དེ།
 ལེགས་ལྷན་འབྱེད་ལ་མོགས་པའི་རྩ་ཤེའི་འགྲེལ་བྱེད་གཞན་ལྟམས་ཀྱིས་མདོ་སྡེ་པས་
 དོན་དམ་བདེན་པར་འདོད་པ་རང་མཚན་ཀྱང་རྫོབ་རྒྱ་ཡོད་པ་དང་། བྱེ་བྲག་རྒྱ་སྒྲ་བས་
 དོན་དམ་པར་འདོད་པའི་བཅོས་གསལ་གང་རུང་གི་འདོར་རྒྱ་མི་རུང་བའི་རང་ངོས་
 བསྟན་གྱུ་བ་བ་ཀྱང་རྫོབ་རྒྱ་ཡོད་པ་སྤྱོད་ཀྱི་དགོངས་པ་རྩ་བ་ཤེས་རབ་ཀྱི་བསྟན་དོན་
 རྒྱ་འགྲེལ་པའི་ཡོག་རྟོག་པས་ལ་ནས། རང་མཚན་དང་རང་ངོས་ནས་གྱུ་བ་པའི་ཆོས་
 རྒྱལ་ཅམ་ཡང་མེད་ཀྱང་། ཀྱང་རྫོབ་དང་དོན་དམ་དང་བྱ་བྱེད་ཐམས་ཅད་བཞག་ཆོག་
 པའི་རྩ་ཤེའི་དགོངས་པ་འགྲེལ་ཚུལ་བྱུང་མོར་མིན་པ་འདི་ལ་བརྟེན་ནས་གདུལ་བྱ་
 གཞན་དག་གིས་རྩ་ཤེའི་དགོངས་པ་རྟོགས་པ་དེ་དབུ་མ་ལ་འདུག་པ་བརྩམ་པའི་
 དགོས་པའི་གཙོ་བོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག །འདིའི་དོན་མདོ་སྡེ་པས་དོན་དམ་རྒྱ་ལས་
 ལེན་པའི་བྱམ་པ་དབུ་མ་པས་ཀྱང་རྫོབ་རྒྱ་ལས་མི་ལེན་པ་དེའི་དོན་ཡིན་ཟེར་ན། མི་
 འཐད་དེ། བྱམ་པ་དེ་མདོ་སྡེ་པས་དོན་དམ་རྒྱ་ལས་ལེན་པའི་བྱམ་པ་ཡིན་ཀྱང་། དབུ་
 མ་པས་ཀྱང་རྫོབ་རྒྱ་ལས་ལེན་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁ་ཅིག །མདོ་སྡེ་པས་རང་གི་མཚན་ཉིད་
 ཀྱིས་གྱུ་བ་པ་དོན་དམ་རྒྱ་ལས་ལེན་པ་དེ། དབུ་མ་པས་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྱུ་བ་པ་
 ཀྱང་རྫོབ་རྒྱ་ཡང་ལས་མི་ལེན་ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་ཞེ་ན། དེ་ཡང་མི་འཐད་དེ། མདོ་སྡེ་
 པས་གཞི་གྱུ་བ་ན་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྱུ་བ་པའི་བྱུ་བ་པ་ལས་ལེན་པའི་ཕྱིར་དེ།
 དེས་འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་རྣམ་པ་ལའང་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྱུ་བ་པར་ལས་ལེན་པའི་

ཕྱིར། ལ་ཅིག །འདིའི་འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་པ་དེ་གཞན་ལུགས་དང་། འཛིག་རྟེན་པ་
 དབུ་མ་ཐལ་འཇུག་པ་དང་ལུགས་ཡིན་ཟེར་ན། སི་འཐད་དེ། འགྲེལ་པར། འཛིག་རྟེན་
 ལས་འདས་པའི་ཆོས་འདི་ཡོངས་སུ་སྤངས་པས་ཞེས་གསུངས་པ་དང་སི་མཐུན་པའི་
 ཕྱིར། དེའི་དོན་ནི། འཛིག་རྟེན་པ་ནི་བདེན་གཉིས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་ལས་ཉམས་པའི་
 རང་རྒྱུད་པ་མཚ་ཆད་ཀྱི་ལུགས་དང་། འདིའི་འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་པ་ནི་བདེན་
 གཉིས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་ཕྱིན་ཅི་པ་ལོག་པ་འཛིག་གེས་པའི་དབུ་མ་ཐལ་འཇུག་པའི་
 ལུགས་སུ་བྱའོ། །གཞུང་སྐོམ་མེད་སྒྲུབ་པ་གྱི་མཐའ་གཅོད་རྒྱལ་རྒྱས་པར་ནི་དག་ལས་
 གེས་པར་བྱའོ། །འདིར་སྒྲུབ་པ། རྒྱལ་པའི་གསུང་རབ་ཀུན་གྱི་སྦྱིང་པོའི་དོན། །དོན་
 ཟབ་རྟེན་འབྱུང་སྟོན་པའི་གེས་ཕྱིན་མདོ། །མདོ་དོན་ནི་བཞིན་འགྲེལ་པ་ལྟར་བསྟན་
 པའི། །སྒྲུབ་གཞུང་ལུགས་ཀུན་གྱི་གཙོ་བོ་ནི། །རྩ་བ་གེས་རབ་དེ་དོན་ཟབ་མོའི་
 ལམ། །ནི་བཞིན་འགྲེལ་པ་སངས་རྒྱས་བསྐྱུངས་ཀྱི་ལུགས། །ལུགས་དེ་ཐུན་མོང་མཚ་
 པར་འགྲེལ་བྱེད་པའི། །དབུ་མ་འཇུག་པ་རང་འགྲེལ་དང་བཅས་པའི། །དགོངས་པ་
 གསལ་བྱེད་དགོངས་པ་རབ་གསལ་གྱི། །དགོངས་དོན་གསལ་བྱེད་དགོངས་པ་ཡང་
 གསལ་འདི། །རྣམ་བཤད་གཉིས་དང་ལྷག་མཐོང་ཆེ་རྒྱུ་དང་། །དྲང་ངེས་རྣམ་འབྱེད་
 སྟོང་ཐུན་ཆེན་མོ་མོགས། །ལེགས་བཤད་ཀུན་ལ་ལེགས་པར་རབ་བརྟག་སྟེ། །ལེགས་
 ཆ་སྤངས་ནས་སྤྱོད་པའི་མཚ་དག་གིས། །ལེགས་པར་བརྒྱན་དེ་རྒྱལ་བཞིན་བཤད་མོད་
 གྱུར། །ཟབ་མོའི་དོན་ནི་ཤིན་ཏུ་རྟོགས་དགའ་ཞིང་། །དེས་ན་བདག་སྟོོ་གེས་རབ་རྩལ་
 ཞན་པས། །ནི་བཞིན་པ་བཤད་ལོག་པར་བཤད་སྟིང་པས། །གཟུང་གནས་སའམ་པའི་
 དབང་པོའི་ཆོགས་རྣམས་ལ། །ཁོངས་ཤིང་བསམ་པ་ཐག་པས་བཟོད་པར་གསོལ། །
 རྣམ་དཔྱོད་ལུས་དམན་སྟོོ་གྲོས་སྤྲོ་གསལ། །སྟོགས་ལྟར་རབ་རིབ་སྟོན་གྱིས་རབ་
 བསྐྱིབ་པའི། །མུ་ཅོར་སྒྲུབ་བར་བྱེད་པའི་སྟོོ་སྟོན་ཅན། །དེ་དག་རྣམས་ལ་བདག་ནི་བག་

མི་ཚོ། །ལེགས་པར་བཤད་གང་དུང་དང་སྒྲ་བ་ལྟར། །དགར་བའི་དགོ་བ་གང་ཞིག་
 ཐོབ་པ་དེས། །མར་གྱུར་འགྲོ་བའི་དོན་དུ་རྒྱུ་པ་བ་ཡི། །ཀུན་མཁུན་ཡེ་ཤེས་རྒྱ་མཚོར་
 འཇུག་པར་ཤོག །དེ་མིན་ཆེ་རབས་ཀུན་དུ་སྒྲ་པ་དང་། །རྗེ་བཙུན་མཁུན་པའི་གཉེར་
 གྱིས་རྗེས་བརྒྱུད་ནས། །ཟབ་སོ་དབུ་མའི་ལམ་དང་མི་འབྲལ་ཞིང་། །རྒྱ་ཚེན་སྤྱད་པས་
 གཞན་དོན་བརྒྱུ་བ་པ་ལ། །ལུན་གྱུ་རྒྱུ་མི་འཆད་པའི་འཕྲིན་ལས་གྱིས། །བརྒྱན་པ་
 སྤྱོད་པར་བརྒྱུས་པར་བྱེད་པ་ལ། །དམ་ཅན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱུ་པ་པོས་སྤྱོད་པར་མཛད་ཅིང་། །
 རྒྱུ་པ་པོར་ཁ་པ་དང་མཚུངས་པར་ཤོག །ལེགས་པར་ཤད་འདི་ཡང་ནས་མཐའ་གནས་
 ཀྱི་བར། །སྤྱོད་པར་པ་དོན་གཉེར་རྣམས་ཀྱི་དགའ་སྟོན་དུ། །རིས་པར་འཕེལ་ཏེ་འཛིན་
 མའི་མཐའ་ཁྱབ་སྟེ། །སྤྱོད་པར་དུས་ཀུན་ནས་དང་ཞིང་རྒྱས་གྱུར་ཅིག། །ཅེས་བརྒྱན་
 བཅོས་ཆེན་པོ་དབུ་མ་ལ་འཇུག་པའི་རྣམ་བཤད་དགོངས་པ་རབ་གསལ་གྱི་དགའ་
 གནད་གདན་ལ་འབེབས་པའི་དགོངས་པ་ཡང་གསལ་ཞེས་བྱ་བ་འདི་ནི་གངས་ཅན་
 ཀྱི་སྐམས་པ་ཀུན་གྱིས་འགྲན་པའི་སྒྲ་ཐམས་ཅད་དང་བྲལ་བ་རྗེ་བཙུན་འཇམ་པའི་
 དབུངས་ཆོས་ཀྱི་རྒྱུ་པ་མཚན་དཔལ་བཟང་པོའི་གསུང་རྒྱུན་རི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ། །རྗེ་སྒྲ་
 མ་དེ་ཉིད་ཀྱི་གསུང་ལས་ལྷག་པར་སྒྲིམ་པ་ས་མཐའི་བཙུན་པ་དགོ་སྤྱོད་ཤེས་རབ་
 དབང་པོས་ལྟ་དང་སྒྲ་མས་ལུང་བརྒྱན་ཅིང་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་པའི་གནས་མཚོག།
 བཞེད་རྩ་ཆོས་སྟེའི་བསྟེ་གནས་དགའ་ལུན་གཟིམ་ཁང་གོང་དུ་དབུ་བརྒྱམས་ཏེ།
 དཔལ་ཆབ་མདོ་བྱམས་པ་གླིང་སྤྱོད་པར་ཐམས་ཅད་ལས་རྣམ་པར་རྒྱུ་པའི་གཟིམ་ཁང་
 དུ། །ལྷགས་མོ་བྱའི་ལོ་རྩེར་སྒྲ་ལྟ་པའི་ཡང་ཆོས་བརྒྱད་ཀྱི་ཉིན་གཟའ་སྐར་གྱི་འཕྲོད་
 དང་། །དུས་སྤྱོད་བཟང་པོ་ལ་རྫོགས་པར་གྱུར་བའོ། །འདིས་ཀྱང་རྒྱུ་པའི་བརྒྱན་པ་
 རིན་པོ་ཆེ་སྤྱོད་པར་ཐམས་ཅད་དུ་དང་ཞིང་རྒྱས་ལ་ལུན་རིང་དུ་གནས་པར་བྱེད་
 རྒྱས་པར་གྱུར་ཅིག། །

། དབལ་ལྟ་གྲུ་ཡི་ཞབས་དང་རྒྱ་གཤམ་གྱི། །དགོངས་དོན་རྒྱལ་བ་གཉིས་པས་
ལེགས་བཀལ་བའི། །རྗེས་སུ་འབྲང་སྟེ་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར། །ཡུལ་གྱི་དངོས་བསྟན་
ཟབ་མོ་སྟོང་བ་ཉིད། །རང་གི་བྱགས་སུ་རྒྱུད་ནས་གཞན་དག་ལ། །རྒྱལ་བཞིན་འདོམ་
མཛད་རྗེ་བཟུང་ཤེས་རབ་མཛོན། །ཆེད་གསུང་ཚིག་ཏུ་བ་ལ་དོན་རྒྱས་པའི། །དུ་
མའི་བསྟན་བཅོས་རྒྱ་དུ་བྱུང་བ་འདི། །ལར་དུ་བསྐྱེད་སྟོགས་དུས་གསུམ་དགེ་བའི་
ཚོགས། །རི་སྟེང་མཆིས་ཀྱང་གཅིག་དུ་བསྟོམས་པའི་མཐུས། །བཤད་རྒྱལ་བསྟན་པ་
སྟེ་དང་ཁྱད་པར་དུ། །ལང་དག་ལྟ་བུའི་ཚོས་རྒྱལ་བ་དང་། །རྒྱ་སྟོར་འབྲེལ་ཐོག་
བཅས་ཀྱང་མྱོད་དང་ཞིའི། །འཛིགས་པ་ལས་གྲོ་ལ་མི་གནས་ཐུང་འདས་གྱི། །གོ་
འཕང་ཐོབ་ནས་ནམ་མཁའི་མཐའ་ཁྱབ་འགོ། །འདྲེན་པའི་འཕྲིན་ལས་ལྟོན་གྱིས་གྲུབ་
གྱུར་ཅིག །ཅིས་པ་འདི་ཡང་བཅོ་བརྒྱད་མཚོག་རྒྱལ་རིན་པོ་ཆེ་བུམས་པ་མཁས་གྲུབ་
ཕྱིན་ལས་བསྟན་འཛིན་རིགས་རྒྱུར་ཚོགས་བཞེངས་སྐབས་སྟེ་འཛིག་དུ་རྗེ་དྲུང་དུ་
མའི་པར་གཞི་གསར་བསྐྱེད་མཛད་དེ་འབུལ་རྒྱུར་སྟོན་ཚིག་དེ་རྣམས་ཀྱི་དགོས་ཞེས་
མཛོད་པ་ལས་བྱེད་མཁྱིན་གཅིག་ནས་བསྐྱལ་དོར་ཅོད་དུས་གྱི་རིགས་པ་སྟེ་བའི་
གཟུགས་བརྟན་མཁར་དོ་སྟེ་མིང་དུག་པ་སྐལ་བཟང་ལྷུང་བསྟན་སྟོན་གཤམ་གྱིས་གར་
མར་གྱིས་པ་དགེ་ལེགས་འཕེལ།

། ཐུབ་དབང་གངས་རི་ལས་འོངས་ཟབ་རྒྱས་གྱི། །གངས་པའི་རྩ་རྒྱུད་ནས་
དཔྱེད་གྱིས་བདུང་ནས། །འགོ་བའི་ལས་ཉོན་བཀྲ་ཕྱིར་སྒྲར་སྒྲགས་མཁས། །འཇམ་
མགོན་རྩ་རྩལ་ལ་ལན་བརྒྱར་འདུད། །གངས་སྟོངས་གྲུབ་མཐའི་ཅིག་དོས་སྟོན་བུས་
གྱི། །ལྟ་བུའི་འབོད་སྟོག་གཟུགས་བརྟན་འབུམ་འཆར་བ། །རྗེ་དྲུང་རྩ་རྩལ་སྟོན་
སྟོན་གྱིས། །དགའ་གནད་ས་འདྲེས་གསལ་བའི་བསྟན་བཅོས་འདི། །རྟུག་བསམ་ཁྱུང་
སྟོན་སྟེས་གྱིས་ལེགས་དྲངས་པའི། །པར་གཞི་འོད་སྟོང་འབར་བ་འདི་བསྐྱེད་དགེས། །

བཤད་སྐབ་བསྟན་པའི་པད་ཚལ་རྒྱས་པ་དང་། །འགྲོ་ཀྱན་ཀྱན་མཁུན་སྐྱང་བ་འབར་
 བྱུར་ཅིག །ཅེས་སྒྲུ་བའི་དབང་ལྷག་རྗེ་བཙུན་ཚོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན་དཔལ་བཟང་པོའི་
 ཐུགས་སྒྲས་སྒྲུ་མེད་རྗེ་རྒྱུད་ཤེས་རབ་དབང་པོའི་གསུང་དབུ་མའི་བསྟན་བཅོས་དགོངས་
 པ་ཡང་གསལ་འདི་ཉིད་རྗེ་བཙུན་པ་ཉིད་ཀྱི་དགོངས་པ་རི་ལྟ་བ་བཞིན་དཀར་གནད་
 ཞལ་གསལ་ཞིང་མཐའ་ཚོད་པའི་ལེགས་བཤད་མད་རྒྱུད་བ་བཞུགས་ནའང་འགྲོ་
 རོན་ཆེ་བས་པར་གཞི་བགྲེས་ཟད་དང་བསྐྱས་ཡིག་མང་བས་གཞིགས་མཁན་ཉུང་བར་
 བརྟེན་བསྟན་ལ་གཅིག་རྒྱ་སྐྱོན་པའི་ལྷག་བསམ་དང་གཏོང་བས་ལྷག་མཛེས་པ་ལྟོ་བ་
 བཅོ་བརྒྱད་སྒྲུ་བྱང་ནས་པར་གཞི་གསར་བསྐྱན་སྒྲུ་བས་ངལ་བ་ལ་མ་ལྟོས་པར་ལྷག་
 བསམ་གྱིས་ཀྱན་ནས་བསྐྱང་སྟེ་པར་རྟོང་རི་ལྟ་བ་ལས་བསྐྱས་ཡིག་རྣམས་བཀོལ།
 ལྷམ་རྟགས་ཀྱི་གཞུང་དང་མཐུན་པར་ཞུས་དག་བགྲེས་པའི་སྟོན་ཚིག་རྒྱ་སེར་ལྟོ་ཆབ་
 གྲུ་ཐུབ་བསྟན་གསུང་རབ་ནས་སྒྲས་པ་འགྲོ་རོན་འཕེལ་བར་བྱུར་ཅིག །པར་འདི་སེར་
 བྲེས་མཁས་སྟན་གྲུ་ཆང་གི་པར་ཁང་ཆེན་མོར་བཞུགས།

ལྷག་དཔེ་འདིའི་མ་ཕྱི་སེར་ཐེག་ཆེན་སྒྲིང་དུ་བཞུགས།

THE UNIVERSITY OF CHICAGO PRESS

འདིར་འབད་རྟེན་འབྱུང་ཟབ་མོ་འི་བྱིན་མཐུ་ལས། །

ལྷུང་བའི་རྣམ་དགར་དག་ཆོག་ས་ཅི་མཆིས་པ། །

བསྟན་པ་དར་ཞིང་བསྟན་འཛིན་སྐྱེས་ལུ་རྣམས། །

སྐྱ་ཆོ་བརྟན་ཞིང་མཛད་འཛིན་རྒྱས་ལྷུང་ཅིག །

རྟེན་པ་ལུགས་རྩེ་ཅན་བྱིས་དགོངས་དོན་མཆོག །

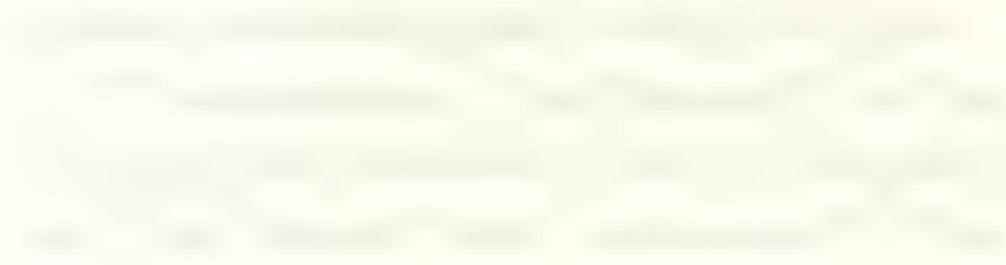
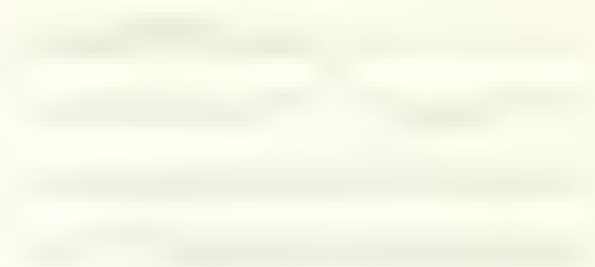
སྐྱ་སྐྱབ་ལབ་ལྷས་རྣམས་བྱིས་ལེགས་གསལ་བ། །

རར་འཛིན་གོང་ལུ་ཅད་ནས་འཛོམས་བྱེད་པའི། །

རྟེན་འབྱུང་ཟབ་མོ་ལྷུང་རྟེན་གས་པར་གོག །

ལུག་དཔེ་འདི་ཉིད་པར་སྐྱན་ཆེད་དད་གཏོར་ལྷག་བསམ་ཅན་སེར་བྱིས་བསམ་སྟོ་
དག་སྟོར་སྟོ་བཟང་ཆོ་དཔག་ནས་སྟོག་སྟེད་རྟེད་པར་ཅུ་གསར་འཇུག་གི་ཡོན་སྟོར་
ཞུས། འདིར་ཁྱད་ག་པོ་གས་བྱི་ཐད་རྒྱབ་སྟོར་གནང་མཁན་རྣམས་ལ་ལུགས་རྩེ་ཆོ་ལྷ།

ལུག་དཔེ་འདི་པར་སྐྱན་ཐད་དཔུ་རྟེན་འཛིན་གྲ་ནས་ཞལ་འདེབས་སྟོར་༡༠༠་
༠༠དང་དཔུ་གསར་འཛིན་གྲ་ནས་ཞལ་འདེབས་སྟོར་༥༠༠་༠༠བཅས་ལུ།

... ..

༡༣༡། །དབུ་མ་ལ་འཇུག་པའི་རྣམ་པ་གད་དགོངས་པ་རབ་གསལ་གྱི་
དཀར་གནད་གཏན་ལ་འབེབས་པ་དགོངས་པ་
ཡང་གསལ་ཞེས་བྱ་བ་བཞུགས་སོ། །

མཛད་པ་ལོ། རྗེ་བླ་མ་ཞེས་རབ་དཔང་ལོ།

མེད་གཙུག་ནང་བརྟན་དཔེ་རྟེན་འཛོལ་བལྟ་བྱེད་སྒྲིག་ཁང་ནས་བརྒྱུགས། །

ཕྱི་ལོ་༡༠༡༠་ལྷ་པ་པ་ཆོས་༡༧་ལོ་ད་རབ་བྱུང་བཅུ་བདུན་པའི་ཕྱགས་རྟག་
ལོ་ད་རྒྱ་ལའི་ཆོས་༡༧་ལྷ་པ་ཆོས་པ་ཐང་ལོ་ད་རབ་ཐེངས་དང་ལོ་དཔང་།

༡༣༢། ། 《མེད་གཙུག་ནང་བརྟན་དཔེ་རྟེན་འཛོལ་བལྟ་བྱེད་སྒྲིག་ཁང་》 གི་
དཔེ་རྟེན་བལྟ་བྱེད་དང་ལས་ཞུགས་མི་སྣའི་མཚན་ལོ།

བལྟ་བྱེད་འགན་འཛིན་པ། ལྷོ་པ་ཐང་ལྷན་གྲུབ། དབང་གཤམ་མ། ཆོ་མིང་།

ལས་ཞུགས་མི་སྣ། ལྷོ་པ་ཐང་ཆོས་འཁྲུང་། ལྷ་པ་མཚན་བུམ་པ། ཆོ་བརྟན་དོ་རྟེ།

ལྷོ་པ་ཐང་འཕགས་མཚོ། ལྷོ་པ་ཐང་འཛིགས་མེད། ཆོ་མིང་ལ། རྟེན་པ། ལྷ་རྟེན་ད།

དོ་རྟེན་ཆོ། ཆོ་མིང་ཆོས་རྟེན། ལྷག་པ་རྟེན་ལ། བཛོད་ནམས་དབྱེད་ཅན།

བཀྲ་གཤམ་། བུམ་པ་ཆོས་རྟེན། མིག་དམར་གཤམ་འཛོམས།

དེབ་འདིའི་ཞུ་དག་དང་དཀར་ཆག་རྒྱུག་ལམ་ན། ལྷོ་པ་ཐང་ཆོ་དཔག་ ལྷོ་པ་ཐང་འཕགས་མཚོ།

ལྷོ་པ་འཇུག་ཡིག་བཏགས་པ། ཆོ་བརྟན།

མདུན་གོག་རྩས་འགོད་པ། ཆོ་མིང་ལ།

བར་རྒྱུག་ལག་རྩལ་པ། དོ་རྟེན་ཆོ།

གངས་ཅན་བྱང་ཐོ་ར་དཔེ་ཚོགས།
ཡོད་ཕྱིར་ཉིས་བརྒྱ་ད་བཞི།